

DICȚIONARUL

GEOGRAFIC, STATISTIC, ECONOMIC ȘI ISTORIC

AL JUDEȚULUI

TELEORMAN

DE

PANTELE GEORGESCU

PANTELE GEORGESCU

D I C Ţ I O N A R U L

GEOGRAFIC, STATISTIC, ECONOMIC ŞI ISTORIC

AL JUDEŢULUI

T E L E O R M A N

PUBLICAŢIILE MUZEULUI JUDEŢEAN TELEORMAN

(XIV)

D I C Ţ I O N A R U L

GEOGRAFIC, STATISTIC, ECONOMIC ŞI ISTORIC

AL JUDEŢULUI

T E L E O R M A N

DE

PANTELE GEORGESCU

apărut – 1897

republicat – 2022

editor: Pavel Mirea

PUBLICAȚIILE MUZEULUI JUDEȚEAN TELEORMAN

(XIV)

Editorul seriei: Pavel Mirea
Tehnoredactare: Floriana Otomega
Corectură: Mădălina Dumitru
Copertă: Pompilia Zaharia

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României **GEORGESCU, PANTELE**

Dicționarul geografic, statistic, economic și istoric al județului
Teleorman : apărut - 1897, republicat - 2022 / de Pantele Georgescu ; ed.:
Pavel Mirea. - Târgoviște : Cetatea de scaun, 2023
Conține bibliografie
ISBN 978-606-537-594-9
I. Mirea, Pavel (ed.)

908

©Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Muzeului Județean Teleorman

ISBN 978-606-537-594-9
Copyright Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2023
editura@cetateadescaun.ro, www.cetateadescaun.ro

NOTA EDITORULUI

Apărut în urmă cu 125 de ani, „Dicționarul geografic, statistic, economic și istoric al județului Teleorman” a fost redactat de Pantele Georgescu, fost director al Prefecturii județului Teleorman din 1887 timp de mai mulți ani. Așa cum mărturisea în prefața lucrării, această calitate i-a dat posibilitatea să călătorească aproape un deceniu pe tot cuprinsul județului și să adune informații „despre numirile diferitelor puncte și pozițiuni ale localității [...] așa cum le pronunță locuitorii”, să corecteze o serie de date eronate perpetuate de-a lungul timpului, reușind în cele din urmă „a da numirilor topice ale județului Teleorman adevărata lor expresiune românească”.

Publicat în 1897 la Stabilimentul Grafic I. V. Socecu din București, într-o ediție „revăzută în urmă și complectată”, lucrarea fusese premiată cu Premiu „General G. Manu” de către Societatea Geografică Română, în 1891.

În activitatea sa publicistică a realizat și o lucrare intitulată „Politia drumurilor și câmpurilor în România comparativ cu alte țări”, apărută la București, Tipografia Universală I. Ionescu, în anul 1910. Pantele Georgescu a activat, în timpul studenției, în Societatea culturală „Românismul” din București. A fost proprietarul, redactorul și administratorul publicației „Legalitatea”, foaie politică, religioasă, literară și științifică cu o apariție efemeră la București (aprilie 1866 - ianuarie 1867)¹.

Cititorii „Dicționarului geografic, statistic, economic și istoric al județului Teleorman” vor constata că la sfârșitul sec. al XIX-lea nu pot fi regăsite localități precum Beciu și Dudu, aflate în județul Olt, Islaz și Moldoveni, în județul Romanai sau altele din județul Vlașca (Băbăița, Blejești, Botoroaga, Drăgănești-Vlașca, Frăsinet, Gălăteni, Gratia, Măgura, Vitănești ș.a.). Explicația constă în faptul că atunci limitele județului Teleorman erau ușor diferite față de cele actuale, acestea urmând, în linii mari, bazinele râurilor Vedea și Teleorman. Astfel, localități precum Adunați, Bucovu, Bârla, Râca, Surdulești, Strâmbeni, aflate în prezent în județul Argeș sau Barza, Ghimpețeni, Stoborăști, Tufeni, din județul Olt, la acea vreme făceau parte din județul Teleorman². Sunt întâlnite forme arhaice ale unor toponime, cum ar fi Vajoștea pentru Vâjiștea (pârâu), Duhna pentru Ducna (vale), Drăgșenei pentru Drăcșănei (comună), comuna Lissa cu dublu „s” etc.

---

¹ Stan V. Cristea, *Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni*, Ed. Rocriss, Alexandria, 2005, p. 202.

² La sfârșitul acestei lucrări a fost inserată o hartă ce ilustrează evoluția limitelor administrative ale județului Teleorman între anii 1810 și 1968 (cf. Ioan Spuru, Constanța Rusenescu, „Evoluția limitelor administrative ale județului Teleorman”, în *Studii și Cercetări de Geologie, Geofizică, Geografie*, nr. XXVI, 1979, p. 97-103).

O serie de localități sunt regăsite cu denumirile lor inițiale, denumiri schimbate din motive „necorespunzătoare” în ani regimului comunist: Bălțați în Stejaru, Belitori în Troianu, Brătianca în Răreanca, Cățelești în Burdeni, Cioara în Năvodari, Elisabeta în Brâncoveanca, Flămânda în Poiana, Ologi în Crângu, Papa în Brebina, Râioasa în Lunca, enumerarea putând continua.

Dicționarul aduce în atenția cititorului de azi și un alt aspect, acela al pierderii și alterării memoriei locului. Un singur exemplu în acest sens îl considerăm edificator. La Suhaia, Pantele Georgescu menționează „Măgura Păroiului”. În mai puțin de 100 de ani denumirea acesteia întâlnită pe hărți topografice se schimbă în „Măgura Pârului”, localnicii cunoscând-o însă ca „Măgura Pietriou”.

Acest dicționar, împreună cu lucrări similare ale altor județe din Vechiul Regat, realizate de diferiți autori, a stat la baza întocmirii „Marelui Dicționar Geografic al României” apărut în cinci volume între anii 1898 - 1902 sub coordonarea lui George Ioan Lahovari.

Dicționarul lui Pantele Georgescu a constituit o sursă de cercetare pentru marele istoric Nicolae Iorga în analiza asupra toponimiei pe care acesta a făcut-o și ulterior a publicat-o, în anul 1941, sub titlul *Revelații toponimice pentru istoria neștiută a Românilor. I - Teleormanul*, așa cum însuși savantul mărturisea: „Am început să caut în Dicționarul Geografic, de Pantele Georgescu (1897) toate numirile locale, și o lume întreagă necunoscută a ieșit astfel înaintea mea, întregind golurile transmisiunii documentare”.³

Reeditarea lucrării s-a făcut pe baza principiului minimei intervenții asupra ediției originale. Au fost respectate, în cea mai mare parte, lexicul, sintaxa și stilul autorului, iar intervențiile făcute au vizat doar unele forme gramaticale și de punctuație care nu mai corespundeau normelor actuale.

Valoare documentară a „Dicționarului geografic, statistic, economic și istoric al județului Teleorman” este incontestabilă, prin el creionându-se o imagine cu multiple aspecte a acestei părți din Muntenia, imagine pe care dorim să o oferim, prin reeditarea lucrării, tuturor celor interesați.

Pavel Mirea

³ Nicolae Iorga, în *Analele Academiei Române – Memoriile Secțiunii Istorice*, seria III, tomul XXIII, mem.14, p. 333-350.

SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÂNĂ

PREMIUL «GENERAL G. MANU».

DICȚIONARUL

GEOGRAFIC, STATISTIC, ECONOMIC ȘI ISTORIC

AL JUDEȚULUI

TELEORMAN

LUCRARE PREMIATĂ DE SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÂNĂ,
ÎN ȘEDINȚA DE LA 3 MARTIE 1891,

SUB PRESIDENȚIA
MAJESTATEI SALE REGELEI
(REVĂDUTĂ ÎN URMĂ ȘI COMPLECTATĂ)

DE
PANTELE GEORGESCU

FOST PUBLICIST, FOST DIRECTOR DE PREFECTURĂ, etc.

BUCUREȘTI
STABILIMENTUL GRAFIC I. V. SOCECU

59 — Strada Berzei — 59

1897

SCRIERILE ȘI LUCRĂRILE CONSULTATE

<i>Tocilescu Gr. G.</i>	Dacia înainte de Romani.
”	Istoria Românilor.
”	Brazda lui Novac, conferință ținută la Societatea Geografică.
<i>Lahovari G.</i>	„Oltul”, conferință.
<i>Xenopol A. D.</i>	Istoria Românilor.
<i>Fotino Dionisie</i>	” Daciei.
<i>Lazaru Nicolau</i>	Περιγραφή τής Βλαχίας (1789).
<i>Hasdeu B. P.</i>	Columna lui Traian.
”	Arhiva istorică a României.
<i>Chiru Constantin</i>	Canalizarea râurilor.
<i>G. I. Ionescu (Gion)</i>	România în sec. XVII, schițe geografice.
<i>La Grande Encyclopedie</i>	Edit. Ladamirault.
<i>Sulzer A.</i>	Geschichte des transalpinischen Dacien, 1796.
”	Geschichte des türkischen Staaten.
<i>Hurmuzachi</i>	Colecție de documente istorice.
<i>Analele Academiei Române</i>	
<i>Laurian A. Treb.</i>	Magazin istoric.
<i>Drăghicescu M. locot.-colonel</i> ..	De la Orșova la Marea Neagră.

ABREVAȚIUNILE DICȚIONARULUI

---

com.	se va citi	comună și comune
căt.	" " "	cătun
pl.	" " "	plasă
jud.	" " "	județ
contrib.	" " "	contribuabili
km	" " "	kilometri
ha	" " "	hectare
hl	" " "	hectolitri
M-re.	" " "	mănăstire
N. S. E. și V.	" " "	puncte cardinale, Nord, Sud, Est și Vest

---

Observațiune. Deși am avut la îndemână date statistice cu mult mai recente, totuși s-a hotărât a se trece cele mai vechi, din anul când această lucrare a fost premiată.

Autorul.

P R E F A Ț Ă

De când am început să colind județul Teleorman mi-am pus în gând să culeg diferite notițe asupra localităților mai însemnate ale lui, fără să prevăd că aş elabora vreo dată un Dicționar geografic al acestui județ.

În anul 1887, fiind numit director al Prefecturii, am dat peste niște „chestionare” - unele complete, altele pline de erori - ale d-lui I. G. Sfințescu, institutor și membru al Societății Geografice Române. Crezui că am dat peste o adevărată comoară.

Consultând acele chestionare, am văzut că nu se potrivesc cu notițele mele. Am făcut eu însumi un chestionar pentru localitățile ce nu-mi erau bine cunoscute, rugând și pe învățători să-mi dea concursul. Nici acestea nu mi-au fost de vreun mare folos. În privința originii satelor prea puțini învățători sunt în acest județ, care să aibă ceva cunoștințe serioase - lipsă destul de regretabilă, căci de la căminul nostru trebuie să înceapă cunoștințele geografice și istorice și să se întindă asupra țării, asupra lumii întregi.

Mă hotărâi atunci să fac totul prin mine însumi. Oriunde poposeam, întrebam despre numirile diferitelor puncte și pozițiuni ale localității și mi le notam așa cum le pronunță locuitorii. Încercarea mi-a prins bine, căci cred că am reușit a da numirilor topice ale județului Teleorman adevărata lor expresiune românească.

Multe nedumeriri am întâmpinat în investigațiile mele: cu harta statului major austriac în mână, întrebam unde este punctul cutare, ori pădurea și valea ce vedeam notată. Mi se răspundea că asemenea numire nu există în partea locului. La comuna Dobrotești am întrebat despre un punct *Giroia*. Imposibil de ghicit! Un bătrân îmi spuse că poate să fie *Gheroaia*. Atunci m-am dumerit: harta e lucrată și scrisă de germani și, în limba germană, *gi* se citește *ghi*, deci punctul despre care întrebam se numește Gheroaia, iar nu Giroia. Am avut greutăți până să se poată ghici multe numiri de sate, cătune, păduri și altele, cum este Cumpăceni, în loc

de *Ghimpețeni*, Mutza, în loc de *Muți*, Teliosa în loc *Teleașa*, Fisetecu în loc de *Fișteica*, Göldö în loc de *Gâldău* și altele multe.

Pentru mine unul, în urma experienței făcute, a rămas stabilit ca o axiomă, că materialul necesar pentru un dicționar geografic nu se poate aduna într-altfel decât *de visu et de auditu*, iar nicidecum după informațiuni particulare, – și mai puțin încă oficiale.

De mare însemnătate deci este, pentru nomenclatura geografică a țării noastre, completarea lucrării *Patria română*. Prin asemănare, am putea să o intitulăm: *Magnum geographicum Romaniae*. De dorit este ca această lucrare să fie cât mai în grabă terminată pentru a se putea corege toate hărțile noastre geografice, precum și unele manuale geografice în care numirile multor localități sunt pocite ori schimonosite.

Cauza acestui neajuns este că, până acum, în mare parte din lucrările geografice, ne-am mărginit în a copia de pe lucrări făcute de străini, greoi atât la pronunțat cât și scrisul cuvintelor românești. S-a copiat, fără multă osteneală și fără a se mai verifica, o numire de pe o hartă lucrată de străini, – căci harta țării lucrată de români încă nu este completă; – exemplul s-a imitat și de alții, numirea greșită a fost invariabil reprodusă pe hărți geografice, ba încă și în unele lucrări de mare valoare științifică și chiar prin ziare.

Câteva exemple vor convinge pe cititori despre cele ce afirm:

La vreo doi km de Turnu Măgurele, pe dealul Suroaiei, este o măgură mare, care în diferitele războaie din secolul acesta cu turcii, a servit ca punct de observație al operațiunilor de la Dunăre. Această măgură este trecută pe harta statului major austriac și îmi pare că și pe cele rusești: măgura de la *Grapavia*. După terminațiune această numire pare ciudată. Dar, dacă este o *Moldavia*, o *Moravia*, o *Batavia*, de ce să nu fie și o *Grapavia*?

Numirea de *Grapavia*, am găsit-o invariabil reprodusă pe toate hărțile geografice, în Dicționarul topografic al d-lui Frunzescu, în studiile arheologice ale d-lui Cezar Bolliac, de Gr. Tocilescu în *Dacia înainte de Romani* și în unele manuale de geografie. Tot *Grapavia* i-au zis ziarele române și cele străine în timpul războiului din 1877.

Adevărata numire a cestei măguri este: *Măgura de la Groapa Viei*.

Pentru străinătate nu importă atât de mult dacă o numire geografică din țara noastră este mai mult sau mai puțin alterată. Dar când greșelile se perpetuează și prin manuale de geografie românești, pentru cursul primar ca și pentru cel secundar, lucrul se schimbă.

Într-un curs de *Geografie a României* am găsit pârâul *Clănița*, din Vlașca, botezat *Clunița*; într-o altă ediție este *Clenița*. În aceeași carte am găsit numiri de văi, râuri și lacuri, alterate: în județul Vlașca, *Șovârluiu* în loc de *Șovârlinu*, *Liceanca* în loc de *Lăceanca*; în județul Olt, valea *Drepteanca*, în loc de *Trepteanca*, *Congrua* în loc de *Cungrea*; lacul *Suhaiul* din Teleorman, în loc de *Suhaia* și altele.

Multe din manualele de geografie județene conțin asemenea numiri geografice, alterate într-atât că abia pot fi recunoscute.

Lipsa unei corecte nomenclaturi geografice române încurcă și pe învățații noștri.

Astfel eruditul nostru istoriograf d-l Al. Xenopol, în meritoasa domniei sale lucrare a *Istoriei Românilor*, vorbind despre toponimie, citează pârâiele *Heniele* și *Dinoasa* din județul Teleorman. Pe harta statului major austriac se găsesc într-adevăr scrise: pârâul *Heniele* sau *Keniele* și pârâul *Dinoasa*. Mă mir cum de nu au scris ofițerii topografi *Kinele*, căci se apropia mai mult de numirea românească a *pârâului Câinelui*; iar celălalt pârâu este *Tinoasa*, de la multa tină ce are în albia lui.

Aș putea să mai adaug că și hărțile mai noi, cum este Harta geografică și cea filoxerică a țării, conțin numiri eronate. Mă opresc însă aici și conchid că terminarea „Dicționarului geografic al României” este o trebuință viu simțită, care urmează a fi îndeplinită cu o oră mai înainte, pentru a se da și cunoaște adevărata expresiune românească a numirilor topice ale țării.

Mai adaug numai un fapt, despre care am cunoștință din informații cu totul personale. Institutul cesaro-regal de geografie din Viena trimite din când în când în țară pe câte unul sau doi membri săi, aleși mai cu deosebire dintre ofițerii români pensionați, pentru a culege informații despre modificările ce i-au unele localități, pe unde s-au înființat sate noi, căi ferate, șosele și altele, precum și pentru a mai corige din numirile greșite.

Și noi!... Ne mulțumim să copiem ca bun ceea ce au făcut austriecii acum 40 și mai bine de ani.

Dicționarul geografic al județului Teleorman, premiat la 3 Martie 1891, mi s-a înapoiat pentru a-l completa. Am întârziat destul de mult ca să-l completez. Dar, trebuie s-o mărturisesc că, cu cunoștințele ce am căpătat mai în urmă, mai ales despre istoricul județului și al satelor lui, și văzând numeroasele lipsuri din textul primitiv, am avut, nu de completat, ci de refăcut Dicționarul întreg.

Acum, ca să termin, mai am de făcut o rugăciune, pe care o adresez d-lor învățători din județ și acelor care își cunosc bine localitatea unde trăiesc. Dacă se va fi strecurat în lucrarea mea vreo eroare, nu de numiri, căci despre acestea aș putea garanta exactitatea, ci despre situațiunea geografică a vreunui punct deoarece, ori despre datele statistice sau suprafețele moșiilor, – îi rog să-mi semnaleze greșelile, pentru a putea să le îndreptez într-o altă lucrare ce-mi rezerv a face atât asupra județului Teleorman cât și asupra Oltului.

Autorul.

A.

Abazu, vale în comuna Băneasa, cătunul Șipotele, începe de la cișmelele cătunul Șipotele, unde este gura ei, și se întinde până în dreptul comunelor Bogdana și Pârlita, unde este coada ei.

Adămești, comună rurală în plasa Marginea. E situată pe malul drept al râului Vedea, pe cale județeană Roșiori-Alexandria, la distanță de 5 km de orașul Alexandria, 32 km de orașul Roșiori și 46 km de Turnu Măgurele. Limitele sale sunt: la N râul Vedea, începând din hotarul com. Nanov și apucă în susul râului până în hotarul com. Buzescu; la V cu com. Buzescu, trecând pe lângă pădurea proprietății Mavrodinului, coborând la S prin valea Adămeștilor și apucând spre E iarăși pe hotarul com. Nanov, atingând și valea Nanovului și mergând până în malul râului Vedea de unde am plecat.

Suprafața sa este de aproape 2600 ha, din care 2284 arabil, 150 ha pădure tufăriș, 17 ha vii, 50 ha izlaz, 47 ha fânețe, 40 grădini de zarzavat și restul nispîște, formată din revărsările râului Vedea. Terenul este șes, întreținut în partea dinspre SE de valea Nanovului și în partea

dinspre V de un mic deal acoperit cu pădure. Pe valea Nanovului, în partea dinspre S, crește trestie și papură.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura și creșterea vitelor. Producția solului în anul 1890 a fost de 3160 hl grâu, 321 orz, 4300 hl porumb, 430 fasole și 205 kg cânepă.

Numărul vitelor de 1735 capete, dintre care: mânji, armăsari, cai și iepe 189; vite cornute mari 399; vite cornute mici 1016, porci 123 și măgari 8.

Solul destinat culturii cerealelor este destul de fertil. Cultura sistematică nu se face de către locuitori, ci numai pe moșia proprietății.

Căi de comunicație are șoseaua județeană Roșiori - Alexandria, care o străbate în tot lungul ei, de aproape 2 km precum și diferite drumuri naturale ce duc la locurile de arătură ale locuitorilor.

Populația este de 792 locuitori, din care: 196 sunt capi de familie, locuind în 237 case. Străini sunt 61: 8 greci, 19 bulgari și 34 unguri.

Din punct de vedere financiar comuna are 185 contribuabili, din care 108 plătesc impozitul finan-

ciar, 157 căile de comunicații, 5 patente și taxă proporțională. Venitul comunei este de 2973 lei, din care 1235 zecimi comunale și restul din accize și altele.

Numărul locuitorilor împroprietăriți după Legea Rurală din 1864 este de 96 pe o întindere de 284 ha. În anii din urmă s-au mai dat locuri pe moșiile Statului din județ la câțiva din locuitorii acestei comune.

Comuna are o școală mixtă, frecventată de 37 elevi și 4 eleve. Carte scriu 35 locuitori. Are o singură biserică, cu un preot, un cântăreț și un paracliser. Cărciumi sunt trei. Locuințele sunt cea mai mare parte bordeie. Traiul locuitorilor este neîngrijit. Frigurile bânțuie comuna în toți anii.

Întemeierea aceste comune datează de pe la 1836; ea nu figurează mai pe nici una din chartele geografice, decât sub denumirea de Șovărăști; denumirea oficială de Adămești ce poartă astăzi, i s-a dat mai în urmă; locuitorii din comună și de primprejur îi zic tot Șovărăști, probabil de la șovarul ce crește abundant în valea Nanovului.

Comuna actuală a fost populată pe la 1839 de locuitori aduși în silă de pe moșiile Șovărăști și Icoana, fostă a Mitropoliei, dăruită orașului Alexandria la întemeierea

lui (vezi istoricul acestui oraș). Vechiul sat Șovărăști era situat pe coasta din stânga dealului; era foarte populat și, prin mutarea locuitorilor în valea Vedei, s-a format o singură comună cu Adămești, care era numai un cătun.

Moșia ce poartă numele de Șovărăști este proprietatea Doamnei Paulina de Kotzebue, dată fiindu-i ca dotă de către părintele său general Mavros. Mulțime de măguri o înconjoară: Măgura Chiala, Măgura Mare, a Stupării sau Stupinelor, a Sandului, a Recitului, a lui Opriș, a Pencii sau Fetelor, a Ciorii și Măgura Mică. Mai toate sunt situate în partea de SV și sunt continuarea măgurilor ce încep de la Dunăre (a se vedea istoricul județului). Înălțimea lor variază între 12-15 m, iar periferia lor este de 25-30 m.

În anul 1871 această comună a fost alipită de comuna vecină Nanov, de care a fost dezlipită în 1876, formând amândouă comune deosebite.

Adămești, vâlcea, cunoscută mai mult sub denumirea de valea Șovărăștilor; începutul ei este la SE com. Mavrodin, de unde ia direcțiunea puțin spre V și se împreună cu valea Nanovului, pe teritoriul comunei Adămești.

Adâncă, vâlcea pe moșia Doagele, începe dinspre com. Stoborești, se abate pe lângă satul Merișani și se pierde în valea Tecuciului. Servește ca hotar natural al mai multor moșii.

Adâncă, trup din moșia Doagele, (vezi comuna Dobrotești).

Adâncă, vâlcea la SE com. Piatra, spre com. Vișoara; se pierde în valea Călmățuiului. Pe dealul ce poartă același nume sunt situate viile locuitorilor din comuna Piatra și Vișoara, de câțva timp distruse și înlocuite cu arături.

Adâncă, vâlcea între com. Nanov și moșia orașului Alexandria, spre SV, face parte din valea Nanovului, însă poartă nume deosebit și servește de hotar al moșiilor Alexandriei și Mavrodin.

Adâncata, cătun, ține de comuna Belitori din plasa Târgului. E situat pe valea ce poartă același nume, la distanță de 28 km de Turnu Măgurele, de 16 km de Roșiori și 4 km de com. Belitori. Pe lângă marginea lui trece calea județeană Turnu-Roșiori și linia ferată Costești-Măgurele; ambele drumuri se împreună în dreptul gării Troianu, situată la o depărtare de 1 km 200 m de cătun. Tot pe aici trece și vechiul drum roman numit Troianul,

ale cărui urme se disting foarte bine. Este populat numai de 10 familii, care trăiesc în bordeie. Aici se află și o casă confortabilă, care servește de conac al proprietății.

Adâncata, moșie pe com. Belitori, are întindere de 420 ha, proprietate a d-lui Dim. D. Bildirescu. Până în anul 1881, forma un singur trup cu moșia Gongul, de la care a fost dezlipită prin cumpărare.

Adâncata, valea, începe de pe câmpia dintre moșiile Dorobanțu și Băsești, apucă pe lângă comunele Cârligați și Caravaneți, se împreună cu mai multe vâlcele neînsemnate; trece apoi prin cătunul Adâncata, intră pe comuna Belitori, unde se împreună cu valea gongului și se termină în valea Urluiului, în dreptul comunei Belitori, unde își are gura.

Adunați, cătun, face parte din com. Bucovu - Adunați din plasa Teleormanului, are 130 locuitori și 34 contribuabili.

Adunați-Moșteni, cătun, format numai din moșteni, alipit de cătunul Căldăraru al comunei Strâmbeni din plasa Teleormanului. Are 391 locuitori și 48 contribuabili.

Afrimești, cătun de moșteni în comuna Malu din plasa Teleor-

man, situat pe valea Cotmenii, are 150 locuitori și 25 contribuabili.

Afumați, cătunaș al com. Surdulești din plasa Teleorman; se consideră ca o mahala a satului și nu e trecută deosebit.

Afumați, denumire veche a căt. Bujorești din com. Antonești, care se mai păstrează și astăzi printre locuitori.

Albești, comună rurală în plasa Târgului, situată pe valea Vedei, la punctul unde se împreună această vale cu valea Burdei sau a Zbârglezei, la distanță de 13 km de Roșiori, 21 de la Alexandria și 44 de la reședință. Limitele sale sunt: la N comunele Dulceanca și Meri-Goala, începând din hotarul celei dintâi, luând direcția spre V printre vâlcelele care formează hotarul com. Meri-Goala, de aici spre S îl formează albia Vedei și pârâul Bărăcea care o separă de com. Peretu, urcă la deal spre E pe hotarul moșiei Păru-Rotund, de unde apoi se înjugă iarăși cu hotarul Dulcencii spre N.

Comuna este așezată într-o poziție foarte frumoasă pe deal, dominând toată lunca Vedei spre Alexandria și Roșiori.

În partea dinspre apus, pe dealul numit Panait, în depărtare ca de 1

km de comună, se văd și astăzi urmele unei întărituri, ocolită cu șanț, lungă ca de 60 m și înaltă de vreo 3 m, pe lângă care, cu ocazia arăturilor, se găsesc fragmente de cărămidă, vârfuri de săgeți și alte unelte de război, a căror origini n-au fost încă stabilite.

Suprafața sa este de 1120 ha, din care 570 arabile, 15 pădure, 80 fânețe și livezi și 55 vii. Locuitorii împroprietăriți după Legea Rurală sunt în număr de 117 pe o întindere de 550 ha.

Producțiunea agricolă a comunei în 1890 a fost de 4200 ha grâu, 352 orz, 540 rapiță, 1170 porumb și 173 mei, fasole și cânepă.

Numărul vitelor: 84 din speța cabalină, 423 vite cornute mari, 1235 vite cornute mici și 92 porci.

Căi de comunicație are: șoseaua vicinală, care o pune în legătură cu comunele Dulceanca și Nenciulești.

Populațiunea este de 974 suflete din care 168 capi de familie, 27 neînsurați și 7 văduvi. Numărul caselor este de 172.

Din punct de vedere financiar comuna are 208 contribuabili, din care 129 plătesc impozitul funciar, 167 căile de comunicație, 2 patență și taxă proporțională. Venitul anual al comunei este de 1705 lei, din care 586 zecimi comunale și restul din accize și alte venituri.

Biserica are un preot și un cântăreț.

În nomenclatura comunelor de Dionisie Fotino precum și în descrierea Valahiei, sub domnia lui Mavrogheni, Nicolau Lazaru menționează com. Albești ca trecând parte din plasa Târgului (la 1706).

La 1871 a fost alipită de comuna Dulceanca, până în 1876.

Albești, moșie în comuna cu același nume, având întindere de 570 ha. Făcea parte din trupurile moșiei Peretu de care a fost despărțită în 1892 prin vânzare.

Aldești, denumire veche a unuia din trupurile de moșie pe care s-a înființat orașul Alexandria.

Alexandria, comună urbană, reședința plășii Marginea și până în 1892 a plășilor unite Călmățui-Marginea; e situată pe lunca râului Vedea și înconjurată de toate părțile de dealuri. Râul Vedea curge în partea despre E a orașului. Distanța acestui oraș de la Zimnicea este de 39 km, de la Turnu Măgurele de 46, de la Roșiori de 32, iar de la Giurgiu de 63 km.

Suprafața orașului este de 244 ha 3209 mp; străzile sunt drepte și foarte largi, iar întinderea ce i s-a dat la formarea lui este mai

mare decât a fost trebuință până acum, multe locuri fiind rămase încă virane.

Acest oraș este punct de intersecție al mai multor drumuri: I al căii naționale Turnu-Alexandria-Vitănești; al II-lea al căilor județene Alexandria-Giurgiu, Roșiori-Zimnicea și al drumurilor mixte de la Pitești la Zimnicea.

Linia ferată Roșiori-Alexandria s-a inaugurat în septembrie 1895; iar linia ferată Alexandria-Zimnicea este încă în construcție.

Afară de moșie, care este de 2500 ha arabile, orașul mai posedă pădurea Bomboresca în întindere de 70 ha și o braniște de 50 ha la marginea dinspre NE a orașului, unde este locul de petrecere al locuitorilor în timpul verii.

Dealurile înconjurătoare ale orașului sunt acoperite cu bogate plantațiuni de vii, a căror întindere se urcă la 753 ha. Vinul produs este de o calitate excelentă, însă nu se poate conserva vara. Producția vinului acestor vii atinge în unii ani suma de 30000 hl; totuși nu este suficient pentru consumația locală; și se mai introduc în oraș vinuri și din alte părți ale țării.

Populația este de 11503 suflete, 5546 capi de familie și 2110 contribuabili. După naționalități sunt: 9774 români, 928 sârbi, 685 bulgari, 26 greci, 59 evrei, 8

germani și 12 austro-ungari. După confesiuni, 11413 ortodocși, 2 catolici, 8 protestanți și 59 mozaici.

Numărul vitelor: 10051 capete din care 1552 cai, 64 măgari, 2772 vite cornute mici și 1041 porci.

Din punct de vedere administrativ orașul Alexandria este reședința plășii Călmățui-Marginea.

Siguranța publică în oraș este încredințată unui polițai, ajutat de un comisar director cu trei comisari și alți agenți polițai inferiori. Orașul este împărțit în trei despărțiri: culoarea roșu, de galben și de albastru. Cheltuielile întreținerii poliției sunt în sarcina comunei. Administrația comunei este condusă de consiliul comunal, compus din 15 membri, având ca delegați pe primar și două ajutoare.

Pentru instrucțiunea publică sunt trei școli primare de băieți cu o populație de 364 elevi; două școli de fete cu 137 eleve și un gimnaziu clasic cu patru clase și 116 elevi. În Alexandria este reședință de judecătorie de ocol, reședința circumscripției 11 fiscale și a Batalionului al II-lea din Regimentul 20 Dorobanți; are și un oficiu telegrafo-poștal.

Spitalul comunal județean are 15 paturi cu un medic și un subchirurg. Are două piețe mari, una pentru cereale unde populația

rurală din satele de pîmprejur și din județul Vlașca vine în fiecare vineri și își desface produsele și a se aproviziona cu cele trebuincioase și o altă piață unde este concentrată vânzarea tuturor articolelor de îndeustulare zilnică. Ca construcții mai însemnate are trei hoteluri: Theodoru, Iacovache și Paspale (cu o sală de spectacole).

Dintre edificiile publice se poate cita catedrala Sf. Alexandru, o clădire măreață începută în anul 1875, dar neterminată încă. Localurile primăriei, școlilor publice și altor autorități lasă mult de dorit.

Orașul Alexandria prezintă o deosebită importanță prin însemnatul număr de prăvălii și prin comerțul întins ce face cu locuitorii satelor de pîmprejur după valea Vedei, a Teleormanului și din județul Vlașca.

Pentru comerțul de cereale, care a luat mare avânt de vreo 15 ani, s-au construit în oraș o mulțime de magazii; desfacerea cerealelor se făcea prin portul Zimnicea; de la construcția liniei ferate Costești-Măgurele, mare parte din produse se transportau la Roșiori, pe unde se aduceau o parte din mărfurile destinate comerțului local, iar o altă parte din mărfuri, se aducea tot pe la Zimnicea, din cauza ieftinătății transportului pe apă; dar de la

inaugurarea ramurii de linie ferată Roșiori - Alexandria (septembrie 1895), transporturile se fac numai pe această cale.

Cea mai mare parte din locuitori se ocupă numai cu agricultura, învoindu-se în dijmă, atât pe domeniul orașului, cât și pe alte moșii învecinate.

Bugetul comunei pe anul financiar 1890-1891 a fost la venituri de lei 252411 și la cheltuieli tot atât; în interval de 5 ani, veniturile au sporit.

Comuna și orășenii trag un venit însemnat din bâlciul anual de la Rusalii, care se ține pe dealul de deasupra Vedei, la marginea orașului, lângă șoseaua Alexandria - Giurgiu și unde sunt construite gherete pentru comercianți. Acest bâlci începe în Duminica după Înălțare și ține până după Rusalii, întocmai ca și târgul moșilor în București.

Bâlciul Alexandriei este vechiul și istoricul bâlci al Mavrodinului, care la anul 1879, din cauza deselor neînțelegeri ce se iveau pe fiecare an între comercianți și reprezentanții proprietății Mavrodinului, a fost strămutat pe teritoriul comunei Alexandria, în condițiuni satisfăcătoare și avantajoase pentru comercianți și comună.

În privința industriei, Alexandria posedă: o moară cu

aburi, o tipografie, patru brutării, două fabrici de lumânări, două ateliere mecanice pentru reparatul mașinilor agricole; apoi vin diferite cojocării, ateliere de confecționat haine țărănești, cizmării, căruțași și alte meserii de mai mică importanță.

În anul 1875 s-a înființat în Alexandria o societate economică „Teleormanul”, al cărei capital trece astăzi de 600000 și aduce însemnate servicii agricultorilor, comercianților și orășenilor din localitate.

Istoricul. Întemeierea acestui oraș datează de la anul 1834 după cum rezultă din statutele cuprinse în hrisovul Domnitorului Alexandru Ghica. El a fost populat de către locuitori veniți din orașele Zimnicea și târgul Mavrodinului. Comercianții și meseriașii din aceste localități neputându-și exercita liberi comerțul lor, s-au plâns generalului Kisseleff, arătându-i că, fiind supuși la taxe grele către proprietari, precum și la clacă, sunt hotărâți să-și cumpere o moșie și să întemeieze un oraș. Încurajați în proiectul lor, cumpără moșia Brezoaia din jud. Ilfov și făcură în urmă schimb cu Mitropolia, care poseda aici, unde este astăzi orașul Alexandria, mai multe trupuri de moșie. S-a dat comunei denumirea ce poartă, după numele Domnitorului de atunci

Alexandru Ghica. Moșia Mitropoliei avea patru trupuri, după cum se vede și în hrisov: Văcăianca, Aldești, Văcăreșteanca și Negreasca. Pe teritoriul acestei moșii se aflau pe atunci două sate: Bâcâieni pe malul drept al Vedei și Mitropolia, pe coasta Nanovului. Amândouă aceste sate s-au contopit în urmă cu orașul cel nou în care a și venit, mai târziu, o mare mulțime de bulgari de pe Șiștov în urma focului de la 1837, care a distrus acest oraș, precum și un număr de locuitori din Zimnicea.

Colonia bulgară stabilită în Alexandria a avut până în anul 1875 o viață proprie a sa. Atât în viața socială cât și în cea publică, bulgarii din acest oraș formau un element deosebit în mijlocul populației române. În școlile lor și în gimnaziul ce întrețineau prelegerile se făceau în limba bulgară și cea română era facultativ. Oficiul divin prin biserici tot în limba bulgară se făcea. Înmulțindu-se numărul școlilor române și înlăturându-se, după 1875 limba bulgară, grație apoi și relațiilor de înrudire și afacerilor de comerț și de interese, procesul asimilațiunii a urmat treptat și, cu toate că populația rurală este încă înapoiată în instrucțiune, urmează și ea treptat curentul acestei asimilațiuni cu populația română.

În anii 1853 și 1854 Alexandria suferă și ea, cu întreaga țară, greutățile ocupațiilor străine. Aici își avea stabilite armata rusă depozitele de aprovizionare, spitalele etc.

În timpul Războiului pentru Independență din 1877, acest oraș a fost un centru însemnat de aprovizionare a trupelor rusești, și când aceste trupe au fost învinse, în luna august, acel an, în fața Plevnei, de oștirile lui Osman Pașa, spaima se răspândise și printre populația din Alexandria care începuse a părăsi orașul, apucând calea către munți. Împăratul Alexandru al II-lea, marele duce Nicolae și Țarevici își stabilise pentru scurt timp cartierul general la Alexandria și de aici au trecut la moșia Dracea.

În urma unei călătorii întreprinse în 1849 de distinsul nostru istoriograf A. T. Laurian, dânsul se exprima astfel despre Alexandria, în *Magazinul istoric*: „Stăpânirea a făcut o mare greșală, căci în loc de a cumpăra locuri în Zimnicea care este proprietatea privată a familiei Ipsilante și a o declara târg liber, deschise neguțătorilor din ținutul acela un oraș liber la Alexandria, care e foarte depărtat de Dunăre și dete locuitorilor o construcțiune municipală pentru care, din nenorocire, încă cei mai mulți

compatrioți ai noștri nu sunt maturi. La început creștea Alexandria foarte tare, dar cu încetul căzu din autonomia ei într-o stare de anarhie totală și din această cauză cei mai mulți orașeni trecură la Turnu unde de curând s-au strămutat autoritățile de la Roșiorii de Vede”.

Cu ocazia săpăturilor ce s-au făcut împrejurul Alexandriei, în interes arheologic, s-au găsit diferite produse de olărie, pe care d-l Tocilescu le atribuie epocii pre-romane; asemenea s-au găsit și fragmente de diferite unelte.

Alimanul, trup din moșia Statului Bogdana-Nenciulești, pe care s-au împroprietărit în anul 1880 un număr de 36 însurăței și s-a mai vândut în urmă și în loturi locuitorilor. Este situat în partea de E a comunei Bogdana spre moșia Ulmeni, iar casele de locuință ale însurățeilor s-au clădit la capul dinspre E al comunei Bogdana, unde formează ca un cătun deosebit.

Aninoasa, denumire ce purta în vechime cătunul și moșia Cârtoleasca din comuna Beiu, plasa Marginea.

Antonești, comună rurală, în centrul plășii Târgului, pe valea numită Tinoasa. Se compune din

patru cătune: Antonești (reședința), Cetatea, Ștefănești și Bujorești. Cătunele Cetatea și Bujorești sunt situate pe valea Tinoasei, iar cătunul Ștefănești pe valea Căineasca în apropiere imediată de comuna Bivolțița. Cătunele Cetatea și Bujorești sunt departe ca de 2 km; cătunul Ștefănești, se găsește la 5 km de reședința comunei.

Întinderea comunei și cătunelor împreună cu moșiile aflate pe dânsle și cu pământurile ocupate de locuitori după Legea Rurală este de 3000 ha. Din acestea, 1069 sunt pământ arabil și islaz, aparținând moștenitorilor decedatului Gh. Antonescu; 465 ha d-lui C. Politimos la Bujorești și 515 ha al d-lui D. Orbescu în cătunul Cetatea. Locuitorii împroprietăriți după Legea Rurală pe câte trei cătune sunt în număr de 128, pe o întindere de 580 ha. Restul este ocupat de vetrele satelor. Se găsesc în această comună și câteva vie, întinderea lor este de 55½ ha. Mai sunt și vreo 8 ha livezi de pruni. Populația comunei este de 1138 suflete din care 320 capi de familie cu 255 contribuabili.

Solul este accidentat: pe valea Tinoasa, râpos și mlăștinos; pe valea Căinelui este mai regulat. Cea mai mare parte însă este fertil și izbutesc toate semănăturile obișnuite.

Semănăturile cultivate în anul 1891 pe teritoriul comunei și moșiilor au dat: 20389 hl grâu, 159 orz, 196 ovăz, 2174 rapiță, 3420 porumb și 153 alte diferite semănături.

Vitele sunt în număr de 3463 capete: 189 cai și iepe, 705 vite cornute mari, 2288 vite cornute mici și 281 porci.

Comuna Antonești este situată la 16 km de Roșiori și la 46 km de reședința județului Turnu Măgurele.

Bugetul comunei este de lei 2821 la cheltuieli și tot atâta la venituri.

Cătunul Cetatea forma comună deosebită până în anul 1884, când a fost alipit la comuna Antonești.

Sunt două școli mixte: una în comuna de reședință la un loc cu primăria, având un învățător și 49 elevi; alta în cătunul Cetatea cu un învățător și 39 elevi. Biserici sunt două, una în comuna Antonești cu un preot și doi cântăreți; alta în cătunul Cetatea cu un preot și un cântăreț. Aici este și o moară cu aburi și două heleșteie cu pește formate prin oprirea apei din pârâul Tinoasa.

Comuna Antonești este legată prin șosele vicinale cu cătunul Cetatea și comuna Rădoiești la N, cu comuna Licuriciu la S și cu cătunul Ștefănești prin comuna

Bivolița la E; iar la V cu comuna Dulceanca prin comuna Licuriciu.

La nordul cătunului Cetatea se află o măgură căreia îi zice Măgura Brieștilor în direcția comunei Rădoiești.

Comuna Antonești (pe atunci Bujorești) a fost bântuită de foamete pe la anul 1809, pe timpul ciumei lui Caragea. Purta mai înainte denumirea de Speri-
atu, denumire ce se aude și astăzi printre locuitori.

Pe moșia Cetatea s-au găsit în mai multe rânduri diferite specimene de olărie grosolană și primitivă precum și unelte de piatră. Cezar Bolliac, în descrierile sale arheologice, numește această cetate Tinosul, probabil după pârâul ce curge la poalele ei; iar descoperirile făcute sunt considerate și de d-l Gr. Tocilescu ca urme de așezămintele cele mai vechi ale Daciei.

Antonești, moșie situată în comuna cu același nume, a moștenitorilor G. Antonescu. Are o întindere de 1069 ha. Ca și comuna pe care se află, a purtat și poartă încă denumirea de Speriatu.

Arapului, măgura, în com. Vișoara, plasa Marginea.

Artina, denumire veche a unui târg ce se ținea pe moșia Orbeasca.

Atârnați, comună rurală în plasa Marginea, spre estul plășii, situată pe valea și pe ambele maluri ale râului Teleorman; are un cătun anume Puținței. Cătunul de reședință este pe partea dreaptă a râului Teleorman, iar cătunul Puținței în stânga râului, în depărtare de la Atârnați ca de 2½ km, în partea NV a comunei. Este străbătută de două văi, valea Atârnaților și valea Puțințelor.

Suprafața ei este de 4300 ha. Din acestea 1550 pământ arabil și 5 ha pădure aparțin d-lui G. Cantili; 870 ha pământ arabil și 8 ha pădure, pe moșia Puținței, sunt proprietatea Statului; iar trupul de moșie numit Foiasca are 587 ha. În comuna Atârnați, sunt împroprietăriți 156 locuitori pe o întindere de 714 ha; iar cătunul Puținței are 82 locuitori pe o întindere de 339 ha. Vii are pe o întindere de 136 ha și produc vinuri bunicile.

Populația comunei este de 1592 locuitori din care 246 capi de familie, 18 necăsătoriți și 29 văduvi. Contribuabili sunt 288, iar străini sunt: 2 greci, 19 bulgari și 10 unguri.

Producția agricolă a anului 1891 a fost de 17500 hl grâu, 8600 porumb și 2582 fasole.

Numărul vitelor este de 3685 din care 363 cai și iepe, 718 boi și

vaci, 2396 vite cornute mici și 189 porci.

Școala mixtă din această comună a fost frecventată de 26 elevi și 2 eleve. Are două biserici, una în comuna Atârnați cu 3 preoți și 2 cântăreți și alta în cătunul Puținței cu un preot și doi cântăreți.

Pe apa Teleormanului este o moară de măcinat cu 3 pietre.

Comuna este străbătută de calea județeană Alexandria-Giurgiu care o pune în legătură cu comuna Putineiu din județul Vlașca și cu orașul Alexandria. Prin căi vicinale este legată cu comuna Pielea prin cătunul Puținței la NV și cu comuna Ștorobăneasa la S. Împrejurimile comunei Atârnați au fost teatrul multor evenimente războinice. La anul 1596, când Mihai Viteazul izbuti să treacă Dunărea și ocupă mai multe cetăți turcești de pe malul drept, tăia mai întâi 500 de turci la satul Atârnați, pe apa Teleormanului, care se afla în drumul său. În timpul războiului din 1877, trupele rusești au poposit aici, unde era stabilit un spital militar și diferite depozite de provizii.

Comuna Atârnați se află de Giurgiu în depărtare de 414 km; de la Alexandria de 12, de la Turnu Măgurele de 50 km și de la Zimnicea de 32 km.

Atârnați, moșie în comuna cu același nume în plasa Marginea. Are o întindere de 1555 ha și este proprietatea d-lui Gh. Cantili.

Atârnați, cătun pendinte de com. Ghimpețeni. Are o populație de 284 suflete și 47 contribuabili.

Atârnați, denumire veche ce a purtat com. Flămânda din pl. Călmățuiului.

Atârnați, vale pe moșia cu același nume din plasa Marginea, este o ramificație din valea Teleormanului. Prin această vale trece șoseaua județeană Alexandria - Giurgiu.

B.

Balaci, com. rurală în plasa Teleormanului, situată pe valea Burdea, între comunele Siliștea-Gumești, la E, Dobrotești la S, Tecuci-Calinderu la V și cătunul Cățelești, care face parte din com. Tecuci-Calinderu, la N. Pârâul Burdea străbate această comună de la N spre S, pe marginea satului. Pe dealul dinspre NE se află cătunul Pădurești, pendinte de această comună.

Atât cătunul cât și comuna de reședință sunt așezate între dealuri și vâlcele; vâlceaua Bălăcelu vine dinspre comuna Surdulești și Hodorogu dinspre comuna Zâmbreasca.

Prin mijlocul comunei străbate calea județeană Turnu-Roșiori-Strâmbeni, care o pune în legătură cu comunele Dobrotești și Surdulești, iar cu comunele Tecuci și

Gumești este legată prin căi vicinale.

Pe lângă localurile prefecturii și oficiul telegrafo-poștal, proprietatea județului, mai este și acela al primăriei și al școlii mixte, care a fost frecventată în anul 1889-90 de 32 elevi. Biserici are două: una în satul Balaci și cealaltă în cătunul Pădurești, cu doi preoți și patru cântăreți.

Populația comunei este de 1130 suflete din care 1125 români, 3 greci, 2 bulgari și un sârb. Din aceștia 265 sunt capi de familie; contribuabili sunt 243.

Teritoriul acestei comune ocupă o suprafață de 3280 ha. Din acestea 2560 aparțin mai multor proprietari, dintre care cei principali sunt d-nii Ghiță Ioan cu 800 ha, G. Petraru, Dr. Râmniceanu și alții.

Locuitori împrădiați după Legea Rurală sunt 156 pe aproape 720 ha.

Comuna Balaci este situată la 28 km pe calea județeană de la Roșiori; de la Alexandria este în depărtare de 60 km tot pe cale județeană.

Terenul acestei comune este mai mult șes și prea puțin deluros și nu e tocmai productiv. În partea dinspre SV este și o pădurice sau braniște în întindere ca de 5 ha proprietate particulară.

Se cultivă, grâu, porumb și rapiță. Locuitorii, cam sărăcăcioși, se îndeletnicesc numai cu agricultura, ei sunt la înfățișare serbezi și bântuiți de diferite boli precum: frigurile, vărsatul, pelagra și altele.

Numărul vitelor este de 4449 capete, dintre care 785 vite cornute mari, 194 cai, 25 măgari, 3240 oi și 205 porci.

Bugetul comunei este de 3735 lei la venituri și 4482 lei 16 bani la cheltuieli.

Pe teritoriul acestei comune se ține bâlci în ziua de Sf. Petru (29 Iunie) care durează o săptămână și se face comerț de vite, lemnărie și diferite articole de trebuință casnică. Are un oficiu telegrafic întreținut, acum de stat, și care până la anul 1889 a fost întreținut de județ. Companiile I-a și a II-a din Regimentul 28 Dorobanți staționează aici.

Până la anul 1870 această comună purta denumirea de Balaci-Pădureți, astăzi poartă o singură denumire: Balaci. Ea este reședința plășii Teleormanului și până în anul 1876, a stat alipită cu comuna Surdulești.

După *Istoria* lui Dionisie Fotino, la anul 1785 făcea parte din plasa Cotmenii; iar după împărțirea administrativă din secolul trecut, sub domnia lui Constantin Mavrocordat, făcea parte din plasa ce se numea pe atunci Mijlocul. La Balaci era și una din cele 7 căpitării ale județului.

Numele acestei comune îl găsim și prin secolul al XVII-lea. Pe aici se aflau întinsele domenii ale Bălăcenilor și Aga Constantin Bălăceanu este cel care a clădit la 1684 biserica ce există încă, destul de neîngrijită, din nenorocire. La ușa acestei biserici se găsește următoarea inscripțiune: „Această sfântă și Dumnezeiască biserică s-a zidit din temelie de răposatul vel Aga Constantin Bălăceanu în zilele prea fericitului Ion Șerban Cantacuzino, ținând în căsătorie pe prea iubită fiică a Măriei Sale Domnița Maria azi leat 7192 august 5, care biserică de atunci și până acum fiind netencuită, lipsindu-i și pisania am executat-o azi, am tencuit-o, am zugrăvit-o, am pus și pisania eu Constantin Bălăceanu vel Ban

împreună cu fiul meu Dumnealui biv-vel Hatman Ștefan Bălăceanu i Dumnealui biv-vel Aga Constantin Bălăceanu i Dumnealui vel comis Iancu Bălăceanul i Dumnealui Grigorie Bălăceanul, spre vecinica pomenire în zilele prea fericitului Domn Grigorie Dumitru Ghica VV la anul 1825 Decembrie 4”.

În interiorul bisericii se văd încă portretele ctitorilor, bine zugrăvite și care probează că zugravul a fost maestru de merit. Cu toată zidăria cea solidă, această biserică este în completă ruină și neîngrijită; pentru interesul istoric ce prezintă, ar trebui să i se dea mai multă atenție de cei în drept.

Tot aici, în fața bisericii, se văd ruinele unei clădiri neterminate.

Din diferite documente istorice se constată că Aga Constantin Bălăceanu ar fi voit să-și clădească aici palatul său, să se facă Domn și să mute aici scaunul Domniei, deoarece el găsisese că la Balaci ar fi punctul cel mai central al țării. Neizbutind a se face Domn, el a lăsat în părăsire clădirile ce începuse, afară de biserică.

Că Aga Constantin Bălăceanu avea dorința de a se face Domn rezultă și din cele scrise de istoricul Dionisie Fotino, pe care îl cităm: „Constantin Vodă (Brân-

coveanu), după ce a luat frâiele guvernului, a trimis curieri ca să întoarcă pe boierii ce îi trimisese Șerban Vodă soli către împăratul Austriei. Din aceștia trei s-au întors în țară, iar Aga Constantin Bălăceanu, ginerele lui Șerban Vodă, rămânând în Transilvania s-a lipit pe lângă un vizionar general austriac anume Haisler, care își închipuia că cu 4000 ostași va scăpa Țara Românească de tirania turcească. Constantin Vodă auzind de aceasta și văzând țara înconjurată de peste 100000 turci și 50000 tătari, a scris de două ori lui Bălăceanu ca să abandoneze asemenea plan, care nu putea să aducă decât stricăciune și pieirea țării; a scris asemenea și generalului Haisler arătându-i că planul său este nerealizabil și consiliile (interesate) ale Bălăceanului erau nesocotite”.

Aga Bălăceanu nu renunță însă la proiectul său și numai împrejurarea că turcii au bătut pe austrieci în Transilvania i-a pus capăt. În acea bătălie a căzut și Bălăceanu, iar Constantin Vodă, i-a luat capul și l-a trimis în țară de l-au îngropat în mormântul părinților săi.

Această afirmațiune este confirmată printr-o scrisoare a lui Constantin Vodă Brâncoveanu către împăratul Leopold I, încre-

dințându-l despre fidelitatea sa și rugându-l „să nu creadă calomniile lui Constantin Bălăceanu - care voia să ocupe tronul țării și care era cu totul străin de credința către țară și de adevăr”. Scrisoarea se găsește în limba latină în colecția Hurmuzachi și poartă data de 2 august 1689.

Tot în această colecție se găsesc și o scrisoare a postelnicului Mihai Băjescu către egumenul Macarie în care se vorbește despre planurile lui Constantin Brâncoveanu. Din această scrisoare rezultă că Vodă pricepând că Aga Bălăceanu e înțeles cu generalul Haisler, voia să-l prindă și pe acest din urmă și să-l piardă împreună cu Bălăceanu. Scrisoarea poartă data de 8 februarie 1690.

Balaci, stațiune a liniei ferate Costești-Măgurele, situată la 3 km de comuna Balaci, spre răsărit și ca la 4 km de comuna Siliștea-Gumești, între stațiunile Beuca și Miroși. În această gară se face însemnat trafic de cereale; grâu, porumb, rapiță, orz și ovăz. Cumpărătorii încarcă aici vara pentru Turnu Măgurele și iarna direct pentru Brăila; uneori se fac aici vânzări și pentru Austro-Ungaria prin Vârciorova. Această gară este legată prin șosele vicinale cu comunele Balaci și Gumești.

Balaurului, măgura, la hotarul dintre comunele Gărgău și Necșești, la nordul celei dintâi; are o înălțime ca de 20 metri și periferia ca de 60.

Baldovinești, denumire ce purta mai înainte Ciolănești din Deal din plasa Teleormanul; chiar astăzi moșia Statului de aici poartă denumirea de Ciolănești-Baldovinești.

Baldovinești, fostă mănăstire pe vremuri, a cărei biserică se vede și astăzi în partea de N a Ciolăneștilor din Deal în cea mai completă ruină. Biserica este cu totul izolată și zidăria ei pare a fi fost solidă; împrejurul ei se crede că a fost așezat mai înainte satul Ciolănești. Mănăstirea se afirmă că a fost zidită de un oarecare Baldovin, de la care își trage și numele.

Până acum câțiva ani se vedeau împrejurul bisericii urme de locuințe, care acum au dispărut cu totul, arătându-se pământul de către arendași, proprietari și locuitori.

Baldovinești-Ciolănești, pădure a Statului în plasa Teleorman, cu o întindere de aproape 300 ha.

Balosinu, moșie în comuna Nanov, proprietate a d-lui C. Atanasiu.

Balosinu, denumire veche de com. rurală, ce era situată în apropiere de com. actuală Nanov, pe marginea Vedei, spre NE, unde se vede o măgură mare, deasupra căreia se găsea încă acum vreo treizeci de ani o cruce de piatră albă, înaltă ca de 3 m și de o jumătate metru groasă, având pe dânsa o inscripțiune cu litere chirilice de care nimeni nu s-a interesat a o copia.

Balta-Lungă, numele unui sat ce a existat mai înainte de a se forma com. Crângeni. După ce s-a desființat satul și locuitorii s-au risipit, parte din ei au trecut la comuna Beciu din jud. Olt, parte au format noul sat Crângeni (vezi această comună).

Banului, măgura, în comuna Putineiu, ridicată pe timpul războaielor lui Mihai Viteazul cu turcii.

Barza, cătun la S de comuna Stoborești din plasa Teleormanului. Este situat pe proprietatea Statului numită Barza-Stoborăști, are o populație de 210 suflete și 49 contribuabili. În marginea acestui cătun, dinspre râul Vedea, curge pârâul Barza care se varsă în Vedea.

Barza, pârâu ce se varsă la poalele cătunului cu același nume, în râul

Vedea, străbătând și prin pădurea Statului cu același nume.

Cursul lui începe mai sus de comuna Mozăceni și are ca afluent un pârâiaș Merișul, care începe din dreptul comunei Stoborești.

Barza, trup din moșiile moștenilor din cătunul Burdea-Căldăraru, pendinte de comuna Strâmbeni. Îi mai zice și Adunați-Moșteni.

Barza, vâlcea, începe de la nord-vestul comunei Stoborești și urmează cursul pârâului cu același nume.

Barza-Stoborești, moșie a Statului în plasa Teleormanului. Cea mai mare parte din această moșie a fost vândută în loturi sătenilor de prin comunele învecinate.

Basarabilor, măgura, la E com. Slobozia-Mândra, din plasa Călmățui.

Băbănoia, ruscă pe dealul dinspre E al comunei Viișoara în drumul spre Suhaia.

Băbadea, pădure pe moșia Tătăraști din plasa Teleorman, are o întindere de 80 ha; se află între comunele Izvoru de Jos din jud. Argeș, Bucovu-Adunați și Râca din județul Teleorman.

Bădești, cătun, pendinte de com. Mozăceni din plasa Teleorman. Este situat pe valea Cotmenii, în depărtare ca de 4 km de com. Mozăceni și la 3½ km de com. Tufeni. Are 265 locuitori, din care 54 contribuabili.

Bădești, moșie în plasa Teleormanului, com. Mozăceni; purta în vechime denumirea de Mihăieasca, ce se mai aude și astăzi. Această moșie forma un singur trup cu o altă sfoară de moșie, situată în partea dreaptă a râului Cotmeana, și căreia îi zicea Dâmbovița. Erau ale Mănăstirii Mihai-Vodă.

Bădești, pădure, situată în lunca Vedei, aproape de cătunul cu același nume. În această pădure se varsă râul Cotmeana, în Vedeia.

Băduleasa, cătun, pendinte de com. Băneasa, din plasa Călmățuiului. Este situat pe deal, pe partea dreaptă a șoselei Turnu-Roșiori, pe cât timp com. Băneasa este pe partea stângă, în vale.

Populația: 295 suflete, 68 contribuabili. Are o biserică, deservită de un preot și un cântăreț. În anul 1890 s-a înființat o școală mixtă, care a fost frecventată de 15 elevi. Cărciumi are trei.

Bălanul, sat vechi, care a existat până aproape de punerea în

aplicare a legii rurale în 1864, situat pe valea Orbeasca, pe malul stâng al Teleormanului. Locuitorii acestui sat s-au împărțit în urmă pe la comunele Orbeasca de Jos și Orbeasca de Sus. Aici se ținea până acum vreo 50 de ani și un târg anual.

Bălașa, vâlcea la nord-vestul orașului Roșiori. Se desparte în două ramuri: una spre comuna Băsești, cealaltă spre comunele Măgureni sau Ciocanu și Măldăieni. Îi mai zice și valea Ocării.

Bălăcelul, pârâiaș, format din izvoarele dealurilor din dreptul cătunului Cățelești, care împreună cu alte ape împrejurul comunei Balaci, formează un mic eleșteu, numit Hodorogu, care se varsă în pârâul Burdea.

Bălăcelul, vâlcea, urmează cursul pârâului cu același nume.

Băltăreața, parte din moșia orașului Alexandria, unde se află o moară de măcinat, pe râul Vedeia.

Bălțatu, deal în com. Albești, în fața comunei Peretu, dincolo de Vedeia, pe țărmul stâng al acestui râu, și pe prelungirea dealului care se întinde între comunele Meri, Albești, până la Mavrodin.

Bălțatu, măgură în balta Suhaia, în dreptul comunei Vișoara.

Bălțați, moșie, situată în comuna cu același nume din plasa târgului; întinderea ei este aproape de 150 ha și aparține la diferiți proprietari.

Bălțați, comună rurală în plasa Târgului la extremitatea dinspre V a plășii. Este situată între două văi, a Vedei și a Bratcovului.

Se mărginește la E cu comuna Cucuieți, la V cu comuna Socetu (Neaga), la N cu comuna Didești, de care este separată prin lunca Vedei și la S cu hotarul com. Mihăiești din jud. Olt.

Poziția topografică a comunei este din cele mai frumoase. De pe dealuri, unde este situată, domină tot șesul de pe lunca Vedei, pe care se află înșirate comunele Cucuieți, Scrioaștea, Papa și orașul Roșiori.

Se compune din 3 cătune: Bălțați (reședința), Bratcov și Gresia.

Cătunul Bălțați este așezat pe malul drept al râului Vedei, cătunul Bratcov pe valea Bratcovului, de unde și-a luat și denumirea, iar cătunul Gresia pe lunca dintre Vedei și Bratcov la depărtare de 2½ km, spre SE.

Întinderea comunei împreună cu a moșiilor aflate pe dânsa este de aproape 3500 ha dimpreună

cu pământul delimitat locuitorilor în anul 1864.

Proprietarii principali sunt: moștenitorii Anton Puricescu cu 800 ha pământ arabil și 130 ha pădure; D-na Zinca Isvoranu cu 533 ha arabil și 180 ha pădure; D-nul general E. Arion cu 252 ha arabile și 45 ha pădure; D-nul dr. M. Tocitu cu 296 ha arabile, cumpărate de la Stat.

Locuitori împrăștiți sunt: pe Bălțați 174 cu 720 ha; pe Bratcov 132 locuitori cu 430 ha, iar în Gresia 31 locuitori cu 107 ha și 10½ ha vii.

Terenul este destul de fertil, numai o mică parte este mlăștinoasă și cu prundiș, pe valea Vedei.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura și sunt reputați ca buni agricultori și ca foarte muncitori.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 5029 capete, din care 1011 vite cornute mari, 219 cai, 12 măgari, 3328 oi, 20 capre și 399 porci.

Bugetul comunei în anul 1890 a fost de lei 8591.69 la venituri și lei 6504.60 cheltuieli.

Are o școală care a fost frecventată de 21 elevi; două biserici, una în comuna Bălțați și alta în cătunul Bratcov cu șase deserviți, adică câte un preot, un cântăreț și câte un ecleziarh de fiecare.

Comuna Bălțați are șosele vicinale spre toate cătunele ei, precum și spre comuna Socetu de care nu este despărțită decât printr-un mic spațiu de câțiva metri, astfel că un necunoscător al localității ar crede că Socetu și Bălțați sunt una și aceeași comună.

Din cătunul Gresia o ramură ca de 3 km duce în șosea județeană Roșiori-Urluieni și Roșiori-Strâmbeni.

La marginea dinspre apus a Bălțaților reapar urmele drumului lui Traian, care începe de la comuna Flămânda; însă acest drum nu se mai vede decât pe distanța de câteva sute metri și îndată ce trece în județul Olt, dispare cu desăvârșire.

Spre N de cătunul Gresia se află o măgură mare, scobită la mijloc, în privința căreia locuitorii povestesc legenda lui Maiași Purcărași.

Acest Maiași Purcărași era un uriaș care, de pe înălțimea măgurii, sprijinit în ciomagul său, sărea tocmai la Nicopole, unde își avea pe iubita lui și de unde se înapoia la măgură, sprijinit tot în ciomag. Măgura lui Maiași Purcărași are înălțime ca de 3 metri, iar periferia ei este ca de 40 m.

Satul Bălțați și cătunul Gresia sunt foarte vechi. Sub domnia lui Nicolae Mavrocordat făcea parte din plasa Mijlocul.

În descrierea Valahiei, făcută de Nicolau Lazaru în anul 1789, îl vedem trecut sub denumirea de Bălțești (din eroare de pronunțare, desigur) și pus în aceeași plasă cu satul Didești care este în apropiere.

Felurite legende se povestesc de locuitori în privința originii și denumirii acestui sat.

Diversitatea portului locuitorilor se crede că a dat loc numirii satului de Bălțați. Unii dintre dâșzii poartă îmbrăcămintea ca cei din județul Vlașca, adică poturi, dimii negre și pantofi, pe cât timp ceilalți locuitori au portul ca peste Olt și ca la munte: ițari albi, zeghe etc.

Cătunul Gresia pare a fi și mai vechi ca satul Bălțați, dacă vom avea în vedere că pe timpul lui Mihai Viteazul, oștile eroului își ascuțeau aici săbiile pe gresii. La marginea acestui cătun se văd încă urmele unei întărituri de pământ, ea are forma unui dreptunghi; lungimea ei este de 90 metri și lățimea de 70 metri; din toate părțile se poate vedea că a fost ocolită cu un șanț de pământ care acum s-a astupat. Intrarea întăriturii se vede încă spre miazăzi. Prin preajmă și în interior s-au găsit, în multe rânduri, unelte de război și monede.

Împrejurul satului erau, în secolul trecut păduri seculare

unde locuiau fiare sălbatice. Bălțați ca și alte sate de prim-prejur au fost, în mai multe rânduri, părăsite de locuitori, în timpul invaziilor străine; apoi s-au repopulat cu locuitori veniți din diferite localități ale țării și mai ales de la munte și de peste Olt. Parte din locuitori s-au refugiat aici la Dunăre, din județul Vlașca.

Băneasa, comună rurală la extremitatea de NE a plășii Călmățui, în partea stângă, la vreo trei km de comuna Putineiu. Este situată între dealurile acelei văi și între șoseaua județeană Turnu-Roșiori și comuna Salcia. Are trei cătune: Băduleasa, Șipotele și Iamandinu.

Jumătate comuna Băneasa este situată pe deal și jumătate pe șes; cătunele Iamandinu și Șipotele se află situate pe o altă vâlcea numită a Șipotelor, tot pe partea stângă a Călmățuiului, la o depărtare de 4 km, în partea opusă dinspre E a comunei Băneasa; iar cătunul Băduleasa pe coasta dealului Șipotelor.

Comuna Băneasa se învecinează la N cu câmpia moșiei Belitori, la S și SV cu cătunul Cărlomanu din com. Putineiu și moșia Putineiu, la E cu moșia Belitori și la V cu comuna Salcia.

Cătunele Iamandinu, Șipotele și Băduleasa se învecinează la S

cu comuna Putineiu, la N cu moșia Belitori, la E cu comuna Bogdana și la V cu comuna Băneasa de care aparțin.

Comuna Băneasa este udată în partea de V și de SV de pârâul Călmățui și este așezată într-o poziție foarte frumoasă pe coasta dealului. Cătunele Șipotele și Iamandinu de asemenea sunt așezate pe valea cu același nume formând ca o grădină naturală înconjurată mai de toate părțile de dealuri pe care sunt plantate vii. Satul Băneasa, care este așezat pe coasta dealului, prezintă privitorului ce ar veni dinspre Putineiu o adevărată panoramă.

Populația comunei cu a cătunelor este de 1446 suflete din care 421 capi de familie și 270 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătune este de 5797 capete, din care 1112 vite cornute mari, 446 cai, 3750 vite cornute mici, 491 porci.

Bugetul acestei comune este de lei 3761.70 venituri și 3759.80 cheltuieli.

Are două școli, una în comuna Băneasa și alta în cătunul Băduleasa; cea din Băneasa cu un număr de 20 elevi, și cea din Băduleasa cu un număr de 15 elevi. Aceste școli sunt dotate cu câte 8½ ha de pământ arabil. Are două biserici, una în comuna

Băneasa, și alta în cătunul Băduleasa cu trei preoți și trei cântăreți.

Comuna Băneasa se leagă cu gara și comuna Salcia printr-o șosea vicinală împietrită pe o întindere de 2½ km.

Calea județeană străbate pe deal, între comuna Băneasa și cătunul Băduleasa. De la fiecare din acestea pleacă câte-o ramură de șosea vicinală care se împreună cu șoseaua județeană. O altă șosea spre Putineiu, după ce străbate cătunul Cărlomanu, este tot în șoseaua județeană.

Drumul lui Traian trece prin partea de V a cătunului Băduleasa, venind dinspre Putineiu și luând direcțiunea către cătunul Adâncata din com. Belitori.

Pe coamele dealurilor comunei Băneasa sunt o mulțime de măguri, din care unele au mare importanță istorică. Astfel este Măgura Colonului sau a Străinului, în care s-au găsit diferite monede, Măgura Poșârlia, Măgura Serafimului spre comuna Belitori și altele.

Din poalele dealului Șipotelor, curg abundente izvoare de apă, care după ce udă livezile, merg de se scurg în Călmățui, formând un teren mlăștinos. Dealurile pe care sunt așezate aceste cătune poartă aceleași denumiri ca și cătunele.

Teritoriul pe care se află așezată comuna cu cătunele și moșiile ce îi aparțin ocupă o întindere de peste 4900 ha și se împarte astfel: comuna Băneasa cu moșiile ei 2051 ha; cătunele lamandinu, Șipotele și Băduleasa 1845 ha. Locuitorii împroprietăriți sunt: din Băneasa 153 pe 601 ha, în cătunul Băduleasa 53 pe 225 ha, în cătunul Șipotele 32 pe 125 ha și în cătunul lamandinu 38 pe 190 ha.

Pe moșia Statului Șipotele-Băduleasa au fost împroprietăriți, la anul 1879, un mare număr de însurăței și vânzarea în loturi a continuat și în anii din urmă. Viile din această comună și cătune ocupă o întindere de 92½ ha.

Terenul este de o bună calitate, are livezi întinse precum și islazuri bune pentru pășunat.

Moșia Statului Șipotele a fost a Mănăstirii Vieroșu, iar Băduleasa a Mănăstirii Schitu - Trivalea; cătunul lamandini s-a format în urma împroprietăririi însurățeilor din anul 1879.

Bârla, comună rurală, la vestul plășii Teleorman, îi mai zice și Bârla-Șelăresa.

Este situată pe țărmul stâng al râului Cotmeana, între comunele Mozăceni și Ciocești-Mândra la N. La V se mărginește cu râul Cotmeana și la E cu valea Tecuciului. Este compusă din trei

cătune: 1. Bârla (reședința), 2. Podișoru la S, situat pe pâraiașul Ceroaia și 3. Șelăreasa la N, tot pe valea Cotmenei.

O parte din acest sat, sau mai propriu din o mahala a lui, poartă și azi denumirea de Dorobănția, rămasă de pe timpul domniei lui Mihai Viteazul.

Pe lângă râul Cotmeana, care udă partea vestică, mai străbate pe lângă comună un alt pâraiaș Ceroaia, care udă partea de E și de S a ei, și se varsă în Cotmeana tot aici în comuna Bârla.

Prin centrul comunei străbate șoseaua județeană Roșiori-Stolnici din care pornesc diferite drumuri vicinale spre comuna Miroși și cătunele Podișoru și Șelăreasa.

Populația este de 1156 suflete dintre care 260 în cătunul Podișoru, 966 în Bârla și 230 în cătunul Șelăreasa. Numărul contribuabililor este de 420.

După profesioni, sunt în această comună 4 cojocari, un cizmar, 6 fierari și 8 lăutari.

Singura ocupație a locuitorilor este agricultura. Terenul însă nu este așa de fertil, ci este cam albicios din cauza sărurilor ce conține.

Întinderea acestei comune și a cătunelor sale este de aproape 1200 ha, din care 400 ha proprietatea moștenitorilor Bârleanu,

și 25 ha pădure în cătunul Podișoru; 500 ha arabile și 18 ha pădure proprietatea domnișoarei Felicia Papadopol, în cătunul Șelăreasa. Pădurile de pe aceste moșii conțin numai stejari și tufani.

Locuitorii împrumătăriți după Legea Rurală ocupă aproape 170 ha numai în cătunele Podișoru și Șelăreasa; cei din Bârla au numai locuri de casă după Legea Rurală.

Are o școală mixtă, întreținută de județ, cu un învățător și 18 elevi, două biserici: una în cătunul Podișoru și cealaltă în comuna Bârla cu trei preoți și șase cântăreți; o moară cu abur funcționează în comuna Șelăreasa.

Bugetul comunei este de lei 4083.44 la venituri și 4081.19 la cheltuieli.

Numărul capetelor de vite este de 2500, dintre care 358 boi și vaci, 1828 oi și berbeci, 135 cai și măgari și 179 porci.

În această comună se găsesc ruine și scule din secolul trecut, ceea ce face pe locuitori să creadă că ar fi ascunse într-însele comori și fac mai în toți anii săpături zadarnice.

Originea acestei comune este foarte veche. Locuitorii, în neștiința lor, povestesc că ar fi întemeiată de un moș Bârlă de la care i-ar fi rămas numele. Este mai probabil însă că și-ar fi trăgând originea de pe timpul „legăturii lui

Mihai Viteazul” dacă vom avea în vedere că o parte din satul Bârla poartă denumirea de *Dorobanția*, care se afirmă că datează de pe timpul alcătuirii acestei legături. Această credință este bazată și pe faptul că Bârla se vede trecută printre satele principale, în secolul trecut, după catagrafia generală făcută sub domnia lui Nicolae Mavrocordat. Acest sat făcea pe atunci parte tot din județul Teleorman și plasa căreia aparținea purta numele de plasa Cotlăeni.

Bărăcea, pârâu, izvorăște din pădurea Drăgănești-Țigănia din plasa Târgului și se varsă în râul Vedea în dreptul comunei Peretu; are pietriș foarte abundent (prund) și servește ca hotar al mai multor moșii.

Bărățul, vâlcea, în plasa Teleorman, începe din pădurea Cornetu aproape de comuna Ciolănești din Deal și se pierde în valea Tinoasa în dreptul comunei Gărăgău.

Băsești, comună rurală la extremitatea de N a plasei Călmățuiului, limitrofă cu jud. Olt; are un cătun Rața-Tolcesca, înființat după anul 1880 pe proprietatea Statului cu același nume, din spornicii înșurăței. Este situat pe coasta dinspre apus a Călmă-

țuiului, iar cătunul Rața mai sus de Călmățui, pe loc șes, la o depărtare de 3 km de comună și la alți 3 km de limita jud. Olt.

La N se află comuna Mihăești de Jos din jud. Olt, la o depășire de 5 km, la S comuna Dorobanțu, la E pârâul Călmățui și la V comuna Crângeni.

În depărtare ca de 2½ km este pârâul Călmățui care curge pe două cracuri, care se împreunează aici, și ia direcțiunea la S, spre comuna Dorobanțu. La NE comunei se află un lac, numit „lacul Ciocârliei”.

Pe șesul acestei comune se găsesc încă trei lacuri: Brotăneasa, lacul lui Pârjol și lacul lui Scarlat.

Întinderea comunei împreună cu moșiile ce cad în raza ei de 5140 ha. Pe moșii sunt diferiți proprietari, dintre care statul cu 3043 ha rămase pe seama sa, din acestea 230 ha sunt pădure; moștenitorii decedatului C. Ionescu, în cătunul Rața posedă 175 ha, preotul M. Bunescu 183 ha și ceilalți proprietari au câte 50-70 ha pământ arabil.

Locuitorii împrădiați în această comună sunt: pe moșia Băsești 262 pe o întindere de 1158 ha. Viile din cuprinsul comunei sunt ca de 55 ha. Terenul este clasificat printre cele de calitate superioară, este negru-vegetal și foarte productiv.

Pădurea este împărțită în patru pâlcuri numite: a lui Dima, a Marinescului, a lui Pârvan și cea de a patra a Tufelor sau Braniștea Grecului. Parte din aceste pâlcuri sunt destinate la defrișare spre a se vinde pământul în loturi.

Populația comunei este de 2456 locuitori, dintre care în comuna Băsești 355 capi de familie și 307 contribuabili, iar în cătunul Rața sunt 310 suflete și 26 contribuabili.

Numărul vitelor este de 2698 capete, dintre care 201 cai, iepe etc. 762 vite cornute mari, 1095 oi și berbeci și 639 porci.

Producția agricolă în anul 1890 a fost de 21000 hl grâu, 300 orz, 100 ovăz, 12000 porumb și 400 hl cânepă. Pe moșia Statului sunt 80 ha pădure. Bugetul comunei este de lei 5701.30 venituri și lei 5391.24 cheltuieli.

Are o școală cu un învățător și 33 elevi; două biserici, una în comuna Băsești și alta în cătunul Rața, fiecare cu câte un preot și doi cântăreți.

La extremitatea dinspre N a comunei, unde este și conacul moșiei, se găsește o fabrică de spirt (povarnă) a d-lui G. Miliarresi; tot aici se află și o moară de măcinat cu aburi.

Căile de comunicație sunt: spre orașul Roșiori șoseaua vicinală pe o distanță de 20 km (neterminată

încă); spre comuna Dorobanțu și comuna Crângeni tot șosele vicinale.

Împrejurul acestei comune se găsesc mai multe măguri: Măgura mare 8 m înălțime și 50 m la bază, Măgura Cornii, Măgura Chirului și altele mai mici.

Comuna Băsești își trage numele de la vâlceaua Basa; ea s-a populat mai cu temei pe la anul 1800 de către niște mocani ca au venit aici cu oile la pășunat și după ce s-au stabilit aceștia și au început să formeze satul, au mai venit în urmă și alți locuitori de peste Olt ce pribegeau din cauza răzmeriței de pe timpul lui Pasvantoglu. La aceștia s-au adăugat și câteva cete de bulgari de primprejurul Plevnei, care s-au împărțit și la satul vecin Crângeni.

În apropiere de Băsești spre N era satul Băcălești ale cărui urme se văd și astăzi; peste 300 gropi de bordeie și locul unde a fost biserica se găseau până acum câțiva ani.

Satul Băcălești făcea parte din județul Olt plasa Marginei; în nomenclatura comunelor din 1769 nu se vede trecut, fiind considerat ca un cătun de puțină importanță.

Tolcesca purta în vechime denumirea de Gâlmeiu, iar o altă parte din moșia Statului aparținea familiei Ionașcu din Slatina

care a dăruit mai multe moșii pentru întreținerea școlilor și bisericii din acel oraș, instituind pentru acest scop fundațiunea care poartă denumirea „Ionașcu”.

Beciu, insulă în lacul Suhaia, în dreptul comunei Suhaia.

Locuitorii din această comună își pășunează vitele în această insulă; pe dânsa se văd câteva mobile care n-au nici o importanță.

Beiu, comună rurală în partea de E a plășii Marginea, la punctul unde se împreună valea Vedei cu a Teleormanului precum și râurile cu același nume, pe muchia dealului dinspre E.

Are trei cătune: Beiu (reședința), Beiu Sf. Ecaterina și Cârțocleasca, căreia în vechime îi zicea Aninoasa. Cătunul Beiu Sf. Ecaterina este situat în vale; cătunul Cârțocleasca pe platoul dinspre N comunei, în depărtare de 1½ km de cătunul de reședință.

Se învecinează cu comuna Ștorobăneasa la SE, cu comuna Cervenیا la S, cu râul Vedeя la NV și cu câmpia numită Burnaz, la E.

Întinderea comunei împreună cu a moșiilor de pe dânsa este de 2950 ha. Proprietarii sunt: D. C. D. Bădulescu cu 670 ha arabile. Statul cu proprietățile sale Beiu Sf. Ecaterina 517 ha și Cârțo-

cleasca 340. Din acestea 50 ha sunt acoperite de pădure.

Viile locuitorilor au întindere de 83 ha. Terenul comunei este de o calitate excelentă.

Populația comunei este de 1616 suflete, din care 284 capi de familie și 172 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătune este de 3368 capete, din care 384 cai, 350 vite cornute mari, 2149 oi și berbeci, 66 capre și 221 porci.

Producția agricolă în anul 1890 a fost de 9462 hl grâu, 860 orz și 10750 porumb.

Bugetul comunei este de lei 4914.21 la venituri și de lei 4410.25 la cheltuieli.

Are o școală cu un număr de 41 elevi; o biserică în comuna Beiu cu un preot și un cântăreț; o moară cu aburi și o piuă de abale pe apa Teleormanului.

Cu comunele Cervenیا și Ștorobăneasa se leagă prin căi vicinale. Cu calea județeană Alexandria-Zimnicea prin șosea vicinală, având și un pod peste râul Vedeя, numit podul Deșului.

Denumirea comunei Beiu se crede că ar fi rămas de la un pașă turc, anume Zamet-Bei, care se stabilise aici pe la anul 1761.

În diferitele descrieri geografice și în actele vechi consultate, nu se găsește trecut satul Beiu, ci numai denumirea de *Aninoasa*.

Această denumire însă, o purta și una din moșiile Buzeștilor, pe timpul lui Mihai Viteazul. Mai târziu una din moșii a fost închinată Mănăstirii Sf. Ecaterina din București și la secularizarea averilor mănăstirii trecu asupra Statului.

Belciugu, cătun în plasa Teleormanului (vezi descrierea com. Gârdești); are o populațiune de 579 suflete și 75 contribuabili.

Belciugu, eleșteu în cătunul cu același nume. Produce pește mult și foarte gustos.

Belciugu, lac la nord-vestul comunei Saelele, servește ca semn de hotar al moșiei Saelele cu moșia Uda-Clocociov, în direcția spre care se află un pâlc de pădure cu aceeași denumire.

Belciugu, pâlc de pădure în comuna Uda-Clocociov.

Belina, insulă în Dunăre, la SV comunei Cioara. Este una din cele mai importante pe distanța dintre gura Oltului până la gura râului Vedea, la limita județului.

Întinderea ei este de 23 ha având pe dânsa zăvoi de salcie. În dreptul acestei insule, pe marginea Dunării, se află pichetul militar care poartă denumirea de Belina.

Belitori, com. rurală în partea de E a plășii Târgului, la limita cu plasa Călmățuiului. Este situată pe valea Urluiului, la împreunarea acestei văi cu valea Adâncata. În toată lungimea sa este străbătută de pârâul Urluiului și udată de apele ce izvorăsc din dealurile ce o înconjoară.

Trei văi importante își au gura lor pe teritoriul acestei comune: valea Urluiului, cea mai principală; valea Epureasca, este ceva mai spre NV de comună, cu un mic pârâu ce dă tot în Urlui și cu o ramificație, spre răsărit, numită Valea Serafimului, și în fine valea Adâncata care își are începutul în apropiere de comuna Dorobanțu și dă tot în valea Urluiului. Valea Adâncata are o ramificație numită valea Gongului. Între comuna Belitori și cătunul Dulceni mai este o vâlcea căreia îi zice vâlceaua Lăganului. Pârâul Urlui, alimentat de apele altor pâraie și izvoare, prezintă în trecerea lui prin comună un volum mai mare și este revărsat pe o întindere mare, formând mai multe heleșteie, din care locuitorii vânează pește și recoltează trestie și papură.

Comuna Belitori are alăturate două cătune: Adâncata și Dulceni. Cătunul Adâncata se află situat la depărtare de 4 km la V reședinței, pe valea ce poartă

denumirea tot de Adâncata; iar cătunul Dulcenii este situat pe partea dreaptă a Urluiului, la o depărtare de 3 km spre SE.

Cătunul de reședință Belitori are o mare întindere; este situat pe ambele maluri ale pârâului Urlui cum și în valea formată de dânsul.

Pe teritoriul comunei se află moșia Statului numită Cozia-Belitori pe care au fost împroprietărite în anul 1880 un număr de însurăței pe 346 ha.

Moșiile de pe teritoriul acestei comune aparțin mai multor proprietari printre care sunt și mai mulți moșteni. Întinderea lor este de aproape 8000 ha; proprietari principali sunt: d-nii M. C. Șuțu, Leonida Paciurea și Gr. Lahovari cu 6000 ha, din care 4750 pământ arabil, 650 ha pădure, 560 livezi și islaz și 30 ha vie. Apoi vin locuitorii moșteni cu 250 ha.

În cătunul Dulcenii sunt 587 ha pământ arabil din care 5 ha pădure. Moșia Dulcenii este proprietatea d-lui P. S. Aurelian. În cătunul Adâncata sunt 420 ha arabile, proprietatea d-lui D. Bildirescu.

Terenul acestor moșii este de o fertilitate deosebită.

Pe cursul Urluiului se găsesc o mulțime de grădini de zarzavat, iar pe proprietățile locuitorilor se mai găsesc 93 ha vii.

Comuna și moșiile de pe dânsa au ca limite: la N moșia Roșiori de Vede. La V și SV moșiile: Dorobanțu, Cârliagați și Caravaneți; la S și la SE moșiile Băneasa, Băduleasa și Pârlita; la E și la NE parte din moșiile Bogdana-Nenciuiești, Plosca și Peretu.

Populația comunei și a cătunelor ei este de 2454 suflete din care 586 capi de familie și 687 contribuabili. Vite sunt 9380 capete, din care 605 cai, 2138 vite cornute mari, 5603 vite cornute mici și 944 porci.

Producția agricolă în 1890 a fost de 33089 hl grâu, 7410 orz, 4032 ovăz, 944 fasole, 1700 rapiță, 23248 porumb și 90 hl câneapă.

Locuitorii sunt îndemânatici agricultori, avuți și foarte muncitori; starea igienică și traiul lor lasă însă de dorit, cea mai mare parte din locuințe sunt bordeie acoperite cu stuf și foarte puține case ridicate.

Bugetul comunei este de lei 9177.87 la venituri și lei 7167.37 la cheltuieli.

Are o școală cu un frumos local, care a fost frecventată de 155 elevi; biserici sunt două cu 3 preoți, 2 cântăreți și 2 paracliseri. Sunt și două mori cu aburi, din care una părăsită.

Drumurile de comunicație cu care se leagă comuna sunt: de la

comuna Belitori prin cătunul Dulceni la com. Pârlita; spre com. Peretu pe deal, prin drum vicinal și în fine cu calea județeană Turnu-Roșiori printr-un drum vicinal, care merge paralel cu valea Urluiului.

Măgurile principale sunt: Măgura de Strajă la S comunei, înaltă de 12 m și largă de 54 m; Măgura Mare spre V 14/60; Măgura Epureasca 11/47 în pădurea numită Epureasca; Măgura Berbecelului și altele. Despre cătunul Adâncata trece, pe o întindere de vreo trei km, venind dinspre Dunăre, Drumul lui Traian; iar la limita comunei dinspre Roșiori se văd urmele unei întărituri de pământ care a servit și rușilor în războiul de la 1812.

Satul Belitori îl găsim prin diferite documente din secolul din urmă. Originea numelui lui o atribuie d. Gr. Tocilescu de la cuvântul *bellator*.

În timpul reformei lui Constantin Mavrocordat (1741) satul Belitori se vede trecut tot în plasa Târgului; el era format pe atunci aproape numai din moșteni.

În colecțiile Academiei Române am dat peste o jăluire a unui moștean anume Vladu de la Belitori (sud Belitori) purtând data din luna mai 1794. Acest

Vlad se jeluiește, către Domnitorul Alexandru Constantin Moruzi, în numele mai multor moșteni, că, având acolo moșie strămoșească, li s-a cotropit de către un Dumitru Polizu.

Bentul Sârbilor, adâncitură sau găvan pe moșia Vișoara, în marginea râului Călmățui, la S între comunele Lissa și Vișoara.

Berbecaru, vâlcea (vezi „Burliștea”).

Berbecelul, mătura, la SE comunei Belitori; înaltă de 9 m, baza de 48 m.

Berceluiu, baltă formată din revărsările Dunării. Gura acestei bălți, la care sunt făcute închizători pentru a nu fugi peștele, este în dreptul comunei Flămânda și poartă denumirea de Veriga; iar când apele Dunării vin prea mari, ele se întind pe lunca dintre Dunăre și Olt. Sunt ani când apele Dunării și Oltului revărsate deodată, inundă tot acest teren și chiar parte din șoseaua Turnu-Port.

În anii cei buni se scot cantități însemnate de pește din această baltă, uneori trec peste 50000 kg. Varietățile de pește sunt: crapul și știuca mai cu deosebire: șalăul, linul, caracudă și chiar cegă. Când apele scad,

stuful și papura cresc aici în abundență.

Prin construirea digului de pe marginea Dunării, închiderea acestei bălți ar aduce faloase serioase, căci s-ar stârpi un focar de impaludism și s-ar întrebuița pentru agricultură un teren atât de fertil și întins.

Besnești, denumire veche a unui trup din moșia Calomfirești, din plasa Marginea, proprietate a Calomfireștilor, pe timpul lui Mihai Viteazul.

Besnești, denumire veche ce purta odinioară satul Surdulești. Besnești erau așezați ceva mai departe de actuala comună Surdulești.

Beșicuța cu vizuinele, punct de hotar între moșia Statului Drăgănești-Țigănia și moșiile Rădoiești și Răteasca.

Beșicuța Ulmului, măgură în comuna Furculești.

Beșicuța lui Boboc, movilă în com. Lăceni, servește ca semn de hotar al moșiei locuitorilor împroprietăriți pe un trup de moșie din această comună.

Beșicuța Giambașului, movilă în comuna Putineiu, în partea dinspre sud-est.

Betegi, cătun pendinte de comuna Bucovu-Adunați, din plasa Teleormanului. Are 304 locuitori și 69 contribuabili.

Beuca, comună rurală în plasa Teleormanului, pe valea Burdei la estul acestei plăși. Se mărginește la E cu com. Ciurari, din plasa Târgului și cu com. Ciolănești, la S cu comuna Drăgșenei din plasa Târgului, la V cu moșiile Merișani, Dobrotești și Didești, iar la N cu com. Balaci. Este așezată pe dealul numit Cârja, pe platoul Burdei, ce se întinde deasupra văii Burdea.

În apropiere de comună se află gura unei vâlcele ce-i zice Redea, care dă în valea Burdei.

Prin interiorul comunei trece linia ferată Costești-Măgurele și puțin mai la NE comunei se află stațiunea cu numele de Beuca.

La NV se află un eleșteu format din apele Burdei și ale izvoarelor ce curg din deal, numit de locuitorii „Lacul Boieresc”.

Are un cătun *Plopi*, la SV, la o depărtare cca. de 6 km.

Comuna Beuca n-a avut altă denumire, după câte se știe până astăzi.

Populația ei este de 1184 suflete sau 303 capi de familie și 285 contribuabili. Vitele sunt în număr de 5417 capete: 177 cai, 552 vite cornute mari, 4491 vite cornute mici și 197 porci.

Pe teritoriul acestei comune se află moșia Beuca a d-lui general A. Berindei, 1500 ha, o pădure cu același nume ca 300 ha cu arbori numai de tufan; moșia Plopi a d-lui Constantin Leventi de 3580 ha dintre care 275 pământ arabil și 75 ha pădure; moșiei Beuca locuitorii îi mai zic și Berindoaica, după numele proprietarului.

Solul acestei comune este parte mlăștinos, parte humos și pe alocuri roșcat, ceea ce îl face greoi la producțiune, când nu este favorizat de ploi mai abundente.

Ocupația locuitorilor, pe lângă agricultură, este și creșterea vitelor, în special a oilor; acesta se poate observa după numărul însemnat de oi ce posedă. Primăvara mare parte dintr-înșii se duc cu oile la București sau Craiova unde le lăptăresc; iarna se ocupă câțiva cu jocăria.

Producția agricolă a fost foarte slabă în 1890 a dat numai 430 hl grâu, 20 de orz, 90 de rapiță și 609 ha porumb.

Are un local de școală la un loc cu primăria, dăruit de proprietar. Școala are un învățător cu un număr de 25 elevi; o biserică cu un preot și un dascăl. Aici se află și o moară cu aburi a proprietății, precum și un frumos edificiu de locuit, împrejurul căruia este o vie și diferite plantații, care dau un frumos aspect locuinței.

Bugetul comunei este de lei 3315 la venituri și lei 3269.78 la cheltuieli.

Com. Beuca se leagă cu gara Beuca, cu com. Drăgșenei și Dobrotești prin drumuri vicinale; iar cu com. Zâmbreasca (la 5 km) și cu calea județeană Roșiori-Strâmbeni (4 km), tot prin drumuri vicinale.

În partea dinspre răsărit se află două mături: a lui moș Dobre de 4 m înaltă și 200 m periferia; o alta de 5 m înălțime spre N, numită Măgura de la Lacul Boieresc. Prin împrejurimile comunei Beuca s-au găsit în mai multe rânduri vase și unelte de felul celor descoperite care vorbește d-l Tocilescu în scrierea sa *Dacia înainte de Români*. Fragmentele de vase și uneltele descoperite la Beuca, au perfectă asemănare cu cele de la Zâmbreasca fapt ce se explică prin apropierea acestor două localități.

Beuca, pădure situată în comuna cu același nume din plasa Teleormanului, proprietatea d-lui general Berindei; prin o parte din această pădure trece linia ferată Costești-Măgurele.

Beuca, stațiune de cale ferată pe linia Costești-Măgurele, la depărtare de ½ km de com. cu același nume. Se face important trafic de cereale în această gară.

Bioca, ruscă pe care locuitorii din com. Saelele urcă și coboară dealul dinspre calea județeană Turnu-Slatina, unde se află și locurile de muncă ale lor și ale proprietății.

Biolete, măgura, în comuna Segarcea din Deal, spre NE.

Bivolăria, vad pe râul Călmățui în com. Putineiu, la NV; este punct de hotar al pământurilor locuitorilor împroprietăriți la 1864.

Bivolița, comună rurală în plasa Târgului pe valea Câinelui; are un cătun Marița. Se învecinează la N cu comuna Vârtoapele, la S, și în foarte mică apropiere, cu cătunul Ștefănești de la com. Antonești, la E cu hotarul com. Orbeasca de Jos și la V cu cătunul Cetatea de la com. Antonești.

Suprafața comunei împreună cu a moșiilor aflate pe dânsa este de 1700 ha. Moșia cu același nume aparține mai multor proprietari: d-l C. Butculescu are 175 ha arabil, 14 ha pădure și 15 ha islaz și fânețe. Statul posedă 500 ha arabile, 300 ha pădure și 20 ha livezi și fânețe.

Din moșia Statului s-a vândut o parte locuitorilor în loturi. În pădurea Bivolița se găsesc lemne de stejărică, ulm, arțar și altele.

Viile din comună sunt în întindere de 29½ ha; solul este

negru-vegetal și foarte propice agriculturii.

Populația comunei împreună cu a cătunului este de 558 suflete din care 177 capi de familie și 136 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 1772 capete, din care 385 vite cornute mari, 98 cai, 1183 oi și 106 porci.

Bugetul comunei este de lei 3120.20 la venituri și lei 2257.75 la cheltuieli. Producția agricolă a fost de 4957 hl grâu, 186 orz și ovăz, 666 rapiță și 1146 hl porumb.

Are o școală la care urmează 17 elevi; o biserică cu un preot, un cântăreț și un paracliser.

Se leagă cu comuna Orbeasca de Jos, cu com. Călinești și cu cătunul Cetatea prin șoselele vicinale.

Proprietatea Statului a fost a Mănăstirii Căldărușani. Căt. Marița poartă și denumirea de Afumați.

În apropiere de comună spre N este o măgură înaltă de 7 m și largă de 50, numită Măgura lui Teacă.

Bivolului, lacul, pe teritoriul comunei Saelele la hotarul moșiei cu același nume, care merge spre moșia Uda-Clocociov.

Bâcăieni, denumirea unui sat ce nu mai există, unde s-a format în

urmă orașul Alexandria; moșia pe care se afla situat satul purta același nume și ținea de Mitropolie.

Bâtlanului, măgura, la nord-estul moșiei Traista din comuna Piatra; este punct despărțitor între această moșie și moșia Suhaia.

Bleaja, porțiune din moșia Statului numită Episcopia, situată în comuna Plopi-Slăvitești din plasa Călmățuiului, între lunca Oltului și dealul Oltului. Are o întindere ca de 50 ha și o pădure de câteva hectare.

Bleau, măgura lui, la nordul comunei Ologi, hotar între moșiile Ologi și Secara de o parte și pământurile date împrumutării din 1864, de alta.

Blejan, măgura lui, la nord-estul moșiei Vișoara, spre comuna Găuriciu.

Bleoturile, trup din moșia Statului Nenciulești sau Păru-Rotund, vândut în anul 1885. Este situat pe teritoriul comunei Nenciulești și forma mai înainte un corp întreg cu moșia Păru-Rotund; mai poartă și denumirea de Viesparu.

Bobeni, denumire ce avea în vechime parte din satul Dracea, din

plasa Călmățuiului, precum și un trup din moșia cu același nume.

Bobocești, denumire ce poartă și astăzi parte din comuna Doagele sau Dobrotești; Bobocești era mai demult timp un cătun care făcea parte din satul Merișani; astăzi, prin înmulțirea populației, formează o mahala a comunei Dobrotești.

Bogdana, comună rurală în plasa Târgului, situată între valea Urluiului și altă vâlcea numită valea Ghioanei; se învecinează la S cu cătunul Ulmeni de la comuna Spătărei, la N cu com. Broșteanca, la E cu câmpia dinspre com. Plosca și la V cu hotarele dintre cătunul Băduleasa și parte din comuna Putineiu.

Are un cătun Broșteanca, care până la anul 1885 era comună separată și a fost alipită atunci la comuna Bogdana.

Cătunul Broșteanca este așezat pe partea stângă a văii Urluiului, pe deal; iar com. Bogdana mai spre vale și în aceeași direcțiune.

Suprafața comunei, cu toate proprietățile aflate pe dânsa, este de aproape 3100 ha.

Proprietarii principali sunt: Statul cu moșia Bogdana-Nenciulești 1675 ha arabile, 25 ha pădure și 120 ha vii din care cea mai mare parte s-au distrus iar parte au fost răscumpărate de locuitori. Din terenul arabil s-a

destinat o mare parte a se vinde locuitorilor în loturi.

Moștenitorii Zăgănescu posedă aproape 400 ha, d-l Constantin Ioanidi 175 ha în cătunul Broșteanca.

Locuitorii împrăștiți după Legea Rurală și mai în urmă sunt 174 din comuna Bogdana pe o întindere de 821 ha; iar din cătunul Broșteanca 65 locuitori pe 260 ha. Moșia Bogdana-Nenciulești ținea, înainte de secularizarea averilor mănăstirești, de Mănăstirea Cozia. Pe moșia Bogdana-Nenciulești, s-au mai împrăștiat în anul 1879 un număr de 52 însurăței pe o întindere de 260 ha.

Locurile ce li s-au dat pentru case sunt chiar la marginea satului: spre cătunul Ulmeni; trupul de moșie pe care au fost împrăștiți poartă denumirea de „Alimanul”.

Populația comunei împreună cu a cătunului este de 1660 suflete din care 460 capi de familie și 301 contribuabili.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura și creșterea vitelor, iar femeile se deosebesc în țesături de borangic, bumbac și altele.

Numărul vitelor din com. este de 4503 capete, din care 1013 vite cornute mari, 469 cai, 2486 oi, 6 capre și 529 porci.

Producția agricolă a fost de 17140 hl grâu, 600 orz, 1140 ovăz, 420 mei, 1216 rapiță, 5931 porumb și 102 hl cânepă.

Bugetul comunei este de lei 6833.89 la venituri și de lei 6029.39 la cheltuieli.

Are o școală cu 48 elevi și două biserici, una în Bogdana cu doi preoți și doi cântăreți și alta în cătunul Broșteanca cu un preot și un dascăl; sunt două mori, una cu aburi și o alta pe apa Urluiului. Tot aici sunt și două heleșteie provenite din oprirea apelor Urluiului și din scurgerile apelor de izvoare ale dealurilor învecinate. În aceste heleșteie se găsește pește abundent și gustos. Viile de pe dealul numit Heria erau odată renumite pentru vinul lor; acum însă cea mai mare parte din vii fiind paragină, nu mai produc vinuri bune.

Comuna Bogdana se leagă cu cătunul Broșteanca și cu com. Spătărei prin șosele vicinale.

Pe teritoriul comunei Bogdana sunt o mulțime de mături și movile. La SE comunei se află Măgura Găunosa care servește ca hotar între Moșiile Bogdana și Ulmeni. Această mătură are o deosebită importanță istorică și științifică. În timpul ocupației armatelor austriece la 1854, când statul-major al acestor armate a ridicat planul topografic al țării,

Măgura Găunosă a servit ca punct trigonometric principal; iar pe timpul războaielor cu turcii a servit ca punct de observație de mare însemnătate, deoarece pe această măgură se vede în toate direcțiile spre Dunăre.

Măgura Ocnitelor, se află pe dealul numit Ocnitei, aproape de cătunul Zlata de la comuna Dracea.

Măgura Chiala, la sud-vestul comunei; măgurele și movilele numite Înșiratele încep de la hotarul moșiei Bogdana spre căt. Ulmeni și se țin lanț până la celălalt hotar dinspre căt. Șipotele.

Măgura Ursului, se află chiar la mijlocul moșiei Bogdana; aici locuitorii au făcut diferite săpături umblând după comori.

Din dealul Ocnitei curge un izvor de apă minerală ale cărei calități și compoziție chimică nu sunt încă cunoscute, fiindcă nu s-a interesat nimeni a o da la analiză.

Date precise despre originea acestei comune nu sunt cunoscute. Satul Bogdana nu se vede figurând în cataografia făcută sub domnia lui N. Mavrocordat, și este trecut numai satul Broșteanca.

Pe la începutul acestui secol, în al doilea deceniu, un pașă turc își alesese locuința în această comună împreună cu slujitorii lui, pe dealul pe care locuitorii l-au numit „Heria”, ca alegorie față de acel pașă, pe care îl consi-

derau ca pe o pasăre răpitoare (herie).

Viile părăginite se zice că sunt sădite chiar de acel pașă și locuitorii, fiindcă locul le inspira spaimă, l-au numit „Heria”, denumire ce a rămas până astăzi.

Bogdana-Nenciulești, moșie a Statului, în plasa Târgului, comuna Bogdana, are o întindere de 1675 ha dintre care 25 pădure.

Boiana, pădure pe moșia Dulceni din plasa Târgului. Are 5 ha și este situată deasupra căt. Dulceni.

Boiana, valea, începe de la hotarul moșiei Broșteanca spre comuna Pârlita, trece pe lângă cătunul Dulceni din com. Belitori și pe lângă proprietățile locuitorilor și se pierde în valea Urluiului aproape de satul Bogdana.

Boiana, vâlcea între moșiile Lăceni și Călinești sau Șetraru, din plasa Târgului.

Bolda, curs de apă în balta Suhaia; începe din dreptul satului Suhaia și merge până aproape de orașul Zimnicea, unde se scurge în Dunăre.

Bomborești, pădure pe domeniul orașului Alexandria, în întindere ca de 70 ha; are lemne de tufan, ulm și altele.

Borețu, izvor abundent de apă în comuna Bârla; din acest izvor și din alte vărsături de ape se formează un eleșteu în acea comună. De la acest izvor și de la eleșteul ce se formează s-a dat denumirea mahalalei din această parte a satului Bârla, căreia îi zicea mahalaua Borețului.

Botarului, piscul, pe moșia Meri din plasa Târgului la NV; este semn de hotar între moșia Drăgănești a Statului și moșia Meri.

Brabeți, cătun în comuna Malu, plasa Teleormanului. Are o populație de 198 suflete și 37 contribuabili.

Bragadiru, comună rurală la extremitatea de NE a plășii Marginea, situată în partea stângă a râului Vedea; pe dealurile ce se întind spre jud. Vlașca și în special pe dealul numit Gorganu. Se învecinează la N cu comuna Conțești, la S cu comuna Bujoru din jud. Vlașca și cu fluviul Dunărea; la E cu câmpia Burnazului care se întinde în jud. Vlașca și la V cu hotarele moșiilor Năsturelul și Frumoasa.

Suprafața comunei și a moșiilor de pe dânsa este de aproape 14000 ha, din care 4000 pământ arabil, 300 ha izlazuri și suhaturi, 2000 ha pădure și zăvoaie și 4500

ha baltă. Locuitorii împroprietăriți la 1864 sunt în număr de 375 pe 1563 ha. Vii sunt în întindere de 214 ha ale locuitorilor și proprietății. Moșia Bragadiru este una din acelea pe care agricultura se face în mod sistematic și cu multă îngrijire. Pe lângă cultura cerealelor, creșterea vitelor ocupă loc însemnat. Pe fiecare an se vând mii de capete de vite, porci mai cu deosebire. Moșia Bragadiru este unica în județ pe care se mai găsesc revărsate suhaturi întinse pentru pășunatul vitelor. Din balta numită Scăești se scot mari cantități de pește; ea se alimentează din apele Dunării, care intră prin canalul Pasărea. La extremitatea de S a comunei se află un teren mlăștinos numit Vetrigea în dreptul satului bulgăresc de peste Dunăre, Vardinu și a râului Iantra din Bulgaria.

Vastul domeniu al Bragadirului împreună cu balta și Pădurea este proprietatea fraților Mihail și Nicolae Dumba din Viena.

Populația comunei este de 2636 suflete, din care 678 capi de familie și 388 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 10704 din care 835 cai, 2039 vite cornute mari, 6394 vite cornute mici și 1486 porci. Producția agricolă a fost de: 11000 hl grâu, 820 orz și ovăz, 400 rapiță, 12500 porumb și 4000 fasole.

Bugetul comunei este de lei 12174.56 la venituri și de lei 9106.87 la cheltuieli.

Are două școli, cu doi învățători, 54 elevi și 8 eleve; ambele școli se găsesc instalate într-un singur local dăruit de proprietari. Are o singură biserică cu doi preoți și doi cântăreți; o moară de aburi și 5 cârciumi. Locuința proprietății este de un stil elegant cu grădină foarte frumoasă.

Căile de comunicații ale comunei sunt: spre com. Conțești, la com. Năsturelu și la celelalte comune de pîmprejur prin drumuri vicinale.

Comuna Bragadiru, în formațiunea ei actuală, nu pare a fi veche. Este probabil că această comună a fost formată din satele Gorganu, Cătuneasca și Scăiești care le vedem figurând în nomenclatura satelor din jumătatea secolului XVIII și care astăzi nu mai există. Satul Scăiești a rămas numai cu numele, nefiind populat. Aici se află astăzi magaziile proprietății Bragadiru, precum și cătunele unde se vânează peștele din balta Scăieștilor. Satul Bragadiru se găsește însă trecut în *Istoria* lui Fotino, la începutul sec. XIX.

Branului, gârla, în com. Lissa, formată parte din izvoare parte din scursurile bălții, când apele sunt mari.

Bratcov cătun, face parte din com. Bălțați din plasa Târgului. Este așezat pe coasta în partea văii ce același nume. Populația este de 350 suflete, 61 contribuabili, are o biserică cu un preot și un cântăreț.

Bratcov, vale, urmează întocmai cursul pârâului cu același nume; ea se pierde mai jos de comuna Roșiori, de unde râul începe a curge pe loc șes.

Bratcov, pârâu, în partea de V a județului. Începutul lui este din dreptul comunei Văleni, de pe câmpia Boianului din jud. Olt; după ce trece de acest județ mai jos de com. Socetu, străbate teritoriul comunelor Bălțați, Măldăieni și Măgureni, se abate pe la marginea de S a orașului Roșiori și se varsă în râul Vedea, în dreptul comunei Meri-Goala. Vara este mai totdeauna sec și nu curge decât la topirea zăpezii și pe timpuri ploioase, când vine destul de mare.

Bratului, măgura, semn de hotar între moșia Statului Barza-Storobești și moșia Tufeni, în partea dinspre N a celei dintâi.

Brăcinarii, măgură la NE comunei Vișoara spre comuna Găuriciu.

Brâncoveanca, denumire ce purta mai înainte moșia Elisabeta din

plasa Călmățuiului; se păstrează și astăzi această denumire de către locuitori, precum și în actele de proprietate ale moșiei.

Brănești, vâlcea prin mijlocul căreia curge un pâraieș cu același nume; începe dinspre cătunul Bădești din plasa Teleormanului și formează limita cea din urmă între județele Olt și Teleorman, străbătând pe lângă comunele Stoborești, Merișani și Ghimpețeni.

Brănesa, trup de moșie, ține de Stoborești, este ca de 500 pogoane, situat parte în județul Teleorman, parte în jud. Olt.

Brătășani, cătun în plasa Târgului, pedinte de comuna Netoți. Este situat pe partea stângă a râului Teleorman, între cătunele Netoți de Jos și Broșteni, ceva mai la o parte spre N. Populația lui este de 241 suflete și 47 contribuabili.

Are o biserică cu un preot și un cântăreț, precum și o moară de măcinat pe râul Teleormanului.

Brătășani, moșie în plasa Târgului, proprietate a moștenitorilor decedatului G. Bădescu; are o întindere de 860 ha pământ arabil și 126 ha pădure.

Brătianca, cătun pendinte de comuna Frumoasa din plasa

Marginei; este format din însurăței împroprietăriți în anul 1880 și se află situat în partea de V a acelei comune sub coastă, pe loc șes. Are o populație de 409 suflete și 74 contribuabili.

Brebanu, vâlcea prin care curge un pâraieș, pe teritoriul comunei Papa, din plasa Târgului; începe din dreptul comunei Papa dinspre E pe lângă râul Vedea, trece pe sub rusca Nemților și se termină lângă apa Rotundu în pădurea Drăgăneștilor.

Briești, trup de moșie a moștenitorilor din cătunul Cetatea din plasa Târgului.

Brieștilor, măgura, în cătunul Cetatea din comuna Antonești; este situată la hotarul de la N despre comuna Rădoiești.

Brioști, denumire ce poartă cătunul Purcărești din comuna Popești-Palanga, plasa Teleormanului.

Brânceni, com. rurală în plasa Marginea pe lunca Vedei. Este situată la distanță de 11 km de orașul Alexandria și la 26 km de Zimnicea. De la orașul de reședință a județului este în depărtare de 46 km în linie dreaptă.

Suprafața comunei cu a moșiilor aflate pe dânsa este

de 7000 ha din care 150 ha pădure și 130 ha de vii.

Limitele acestei comune sunt: începând de la NE, valea cu Soc și Măgura Ciumată spre drumul Zimnicei; de aici spre SE pe la Măgura lui Burcea Ciobanu și pe la Piscu de la Gura Scroafei. Dinspre moșia Cervenii este Măgura Cotorgii și valea lui moș Toader Crețu. La NV este valea Găuriciului, apoi valea Doamnei și mai multe vâlcele care servesc ca hotare naturale între comunele Beiu, Ștorobăneasa și Smârdioasa. În partea de S a comunei se află un lac care se numește „Lacul Rece”.

Populația comunei este de 1338 suflete, din care 222 contribuabili și 215 capi de familie. Supuși străini sunt: 3 unguri și 5 evrei. Locuitorii se îndeletnicesc numai cu agricultura.

Numărul vitelor este de 2461 capete din care 276 cai, 691 vite cornute mari, 1446 vite cornute mici și 75 porci.

Producția agricolă a fost de 42000 hl grâu, 2100 orz, 1050 ovăz, 14000 porumb, 2800 fasole și 2200 hl în și cânepă. Deosebit de cereale, care au bună reputație, viile din această comună produc vinuri de bună calitate și se desfac spre consumație în orașele Alexandria, Zimnicea și în județul Vlașca.

Jumătate din viile comune sunt cultivate cu drept de otașniță.

Căile de comunicații sunt: calea județeană Alexandria-Zimnicea, care străbate prin mijlocul comunei și calea vicinală la comuna Găuriciu. Calea județeană o pune în legătură cu comuna Țigănești la N, depărtare de 2½ km și cu com. Smârdioasa la S la depărtare de 3½ km.

Veniturile comune sunt de 5315 lei și 85 bani, iar cheltuielile de 5043 lei și 54 bani.

Are o școală mixtă cu 32 elevi și 4 eleve; are o biserică frumoasă cu doi preoți și doi cântăreți.

Moșia Brânceni este proprietatea d-lui George Vernescu. Ea se întinde mai departe în comunele Găuriciu și Smârdioasa și a fost cumpărată de la răposatul maior A. Mișa Anastasievici.

Comuna Brânceni este foarte veche. Ea figurează în nomenclatura satelor a lui Dionisie Fotino și se vede trecută în plasa Marginei.

Împrejurul acestei comune mai erau două sate pe care le găsim menționate de același scriitor: Fundățeni și Bujoreni care au dispărut sau, ceea ce este mai probabil, locuitorii lor s-au strămutat parte în comuna Brânceni, parte în satele Găuriciu și Smârdioasa.

Broscăria, denumire a unei părți din satul Belitori în partea de apus a comunei; îi mai zice și Răsfirați.

Broscăria, suburbie în Roșiori de Vede, în partea din vale a orașului.

Broșteanca, cătun în plasa Târgului, ține de com. Bogdana. Are o populație de 632 suflete și 122 contribuabili. Acest cătun forma comună deosebită până în anul 1885, când a fost alipit la com. Bogdana prin legea din 7 februarie 1885.

Broșteni, cătun al comunei Peri-Râioși în plasa Târgului; are o populație de 396 suflete și 73 contribuabili.

Satul Broșteni este foarte vechi. Se vede trecut și în cataografia din 1741, cu ocazia reformei Domnitorului C. Mavrocordat. În timpul mai din urmă a stat ca comună deosebită și apoi a fost întrunită cu comuna Peri-Râioși.

Brotăneasa, lac pe moșia Băsești, din plasa Călmățuiului.

Broasca, cătun pendinte de com. Ologi din plasa Călmățuiului, poartă și denumirea de Secara, care este mai uzitată (vezi „Secara” cătun)

Brumești, trup din moșia Slăvești, din plasa Teleormanului.

Buciștea, curs mic de apă între moșiile Râioasa și parte din moșia Izbiceni din jud. Romanați, care moșie se întinde și în jud. Teleorman.

Buciumului, măgura, pe moșia Statului Beciu-Sf. Ecaterina, în partea de SE a moșiei, spre hotar.

Bucovu, vale prin care curge pârâul cu același nume. Începutul ei este în jud. Argeș, mai sus de com. Izvorul de Sus; trece prin comunele Bucovu-Adunați și Râca, străbate prin pădurea Bucovului pe lângă comuna Tătărești de Sus, apoi se ramifică în câteva vâlcele care poartă diferite numiri. Gura acestei văi este între comunele Udupu și Tătărești de Jos, unde dă în valea Teleormanului.

Bucovu, moșie a Statului, a fost a Mănăstirii Pasărea. Este situată în comuna Bucovu-Adunați și se întinde la N și E între valea Bucovului și com. Izvorul de Jos din jud. Argeș precum și spre o parte din moșia Tătărești; la SV se învecinează cu moșia Râca.

Bucovu, pădure pe moșia Tătărești de Sus din plasa Teleorman. Întinderea ei este de 342 ha și are lemne de diferite esențe; este situată între comunele Râca, Popești și Tătărești. Se povestește

că în această pădure a fost un puț, la vâlceaua numită a lui Ochi-Alb în care pe timpul Zaveriei s-a înecat o mulțime de oameni de groaza turcilor, care au surprins lumea tocmai la horă și, voind a se ascunde în puț, parte s-au înecat, parte au fost omorâți.

Bucovu-Adunați, comună rurală în plasa Teleormanului, situată pe valea Bucovului, la depărtare de 66 km de orașul Alexandria, 45 km de Roșiori și 94 de la reședința județului; de la Pitești este 32 km. Vecinătățile sale sunt: com. Izvorul de Sus din jud. Argeș la N, com. Strâmbeni la V, com. Râca la sud (cătunul Râca Nouă), iar la E are râul Teleorman în dreptul cătunului Purcăreni de la comuna Popești-Palanga.

Are două cătune: Bucovu (reședința), Adunați și Betegii, care și acesta este situat tot pe valea Bucovului, în aceeași linie.

Suprafața comunei cu a moșiilor de pe dânsa este de 1298 ha. Din acestea 300 ha aparțin locuitorilor, 198 ha, din care 12 pădure, sunt ale d-lui Ion Chițu și restul de 800 ha din care 250 pădure, sunt moșie arabilă a Statului, care face parte din trupul întreg numit Burdea-Căldăraru a Mitropoliei.

Populația este de 634 suflete, 157 contribuabili, din care 291

suflete și 60 contribuabili în cătunul Betegi.

Numărul vitelor este de 2438 capete, 154 cai, 354 vite cornute mari, 1781 vite cornute mici și 149 porci.

Producția agricolă a fost de 2565 hl grâu, 500 orz, 1190 ovăz, 662 rapiță și 2850 hl porumb. Singura ocupație este agricultura. Pământul nu este însă fertil și pe timpuri ploioase apele băltesc, iar când este secetă vegetația nu poate rezista ca în unele părți, ci se usucă. Cu toate astea se cultivă și aici toate cerealele obținute, dar mai ales orzul și ovăzul.

Starea materială ca și cea fizică a locuitorilor, lasă foarte mult de dorit.

Căile de comunicație ale comunei sunt: la comuna Râca (prin căt. Râca nouă) și la com. Popești-Palanga prin șosele vici-nale. Tot asemenea și la hotarul județului până în comuna Izvorul de Jos.

Veniturile comunei sunt: 2742 lei, 96 bani, iar cheltuielile de lei 2686 bani 98.

Are o școală mixtă cu un învățător, care a fost frecventată de 19 elevi. Biserica are un preot și doi cântăreți.

Budurana, valea, începe din tufărișul moșiei Butculești, se îndreptează spre S, adâncindu-se

din ce în ce mai mult, trece pe lângă com. Gărăgău, la punctul numit „Fântâna Nouă”. Ceva mai sus de acest punct se formează pârâul cu același nume Budurana, care fiind oprit în cursul lui, formează eleșteul lui Dima, chiar în com. Gărăgău. De aici valea și pârâul se îndepărtează spre apa Câinelui, în care se varsă mai jos de căt. Golășei, la hotarul ce desparte moșia Gărăgău de moșia Vârtoapele de Sus.

Budurana, pârâul, este vara sec; pe timpul topirii zăpezii și al ploilor mari se varsă și îneacă țărinele locuitorilor.

Buduroiului, măgura, în partea din centrul comunei Dracea spre V.

Buga lacul, în com. Lissa din plasa Marginea.

Buga, măgura, în partea de S a comunei Lissa.

Bujina, punct de hotar între partea de moșie a locuitorilor din com. Pleșovului și moșia Râioasa, în direcțiunea despre N.

Bujorescu, insulă în Dunăre în dreptul comunei Fântânele. Are o întindere ca de 12 ha și este acoperită cu zăvoi de salcie, plop și cătină.

Bujorescu, pichet militar pentru paza frontierei pe marginea Dunării în dreptul insulei Bujorescu de la care și-a luat numele; poartă nr. 14.

Bujorești, cătunaș în plasa Târgului, com. Antonești. Populația lui este de 287 suflete și 44 contribuabili.

Bujorești, moșie între comunele Licuriciu și Antonești, proprietate a d-lui Constantin Politimos.

Bujorului, măgura, la estul comunei Slobozia-Mândra.

Bulgănoaia, vâlcea de la sud spre estul comunei Lissa, în direcția satului Vânătorii; străbate pe la colțul viilor lissenilor și se pierde spre satul vânătorii.

Bulgăreasca, trup de moșie a Statului pe teritoriul comunei Slăvești, are pe dânsa și pădure; face parte din proprietatea Statului numită Slăvești-Zlotești.

Burdea, câmpie întinsă la nordul județului; se întinde între valea Cotmenii și valea Câinelui și continuă pe o mare întindere și în jud. Argeș, unde își are începutul. Este întreruptă numai de valea Tecuciului și valea Burdei. Terenul acestei câmpii este sărăcăcios; când plouă prea mult

apele băltesc și când este secetă pământul crapă. Se cultivă mai mult orz și ovăz pe dânsa.

Burdea, pârâu, străbate o mare parte a județului prin plășile Teleorman și Târgu, de la N spre SE, curgând prin valea cu același nume.

Burdea, valea, începe din comuna Șerboeni, jud. Argeș, de unde continuă în județul Teleorman între comunele Urluieni și Strâmbeni; ea străbate mai bine de jumătate județul prin cele două plăși Teleormanul și Târgul, primesc în albia pârâului său apele din diferite alte văi, izvoare și pârâiașe; în dreptul comunei Strâmbeni se împreună cu valea numită a Borții care începe tot din județul Argeș și de aici înainte își schimbă și numele de Burdea luând și pe acela de Zbârgleaza. Astfel împreună și lărgită, valea și pârâul Burdea își continuă drumul în plasa Târgului prin dreptul com. Drăgșani, de unde își urmează cursul pe lângă comunele Drăgănești, Meri-Goala și Dulceanca. Mai la vale de comuna Albești se pierde în valea Vedei, unde se varsă și pârâul. Atât valea cât și pârâul ei, de la punctul Beuca și până la Albești, poartă denumirea când de Beuca când de Zbârgleaza. Pârâul seacă

uneori vara cu desăvârșire, la unele puncte.

Burdea-Căldăraru, moșie a Statului în plasa Teleormanului, formată din mai multe trupuri.

Întinderea ei este de 2356 ha, din care 250 pădure. Parte din moșie este destinată a se vinde locuitorilor în loturi. Moșia aparținea înainte de secularizare Mitropoliei; astăzi face parte din teritoriul comunei Strâmbeni.

Burdufului, lacul, situat într-o vâlcea din comuna Crângeni, unde este o fântână, căreia îi zice Fântâna cu Burduf.

Burleasca, vâlcea, străbate o parte din comuna Doagele sau Dobrotești.

Burliștea sau **Berbecaru**, vâlcea prin care curge un pârâiaș.

Începe din dreptul comunei Surdulești din plasa Teleormanului, trece pe lângă comuna Zâmbreasca; de aici o ia pe lângă cătunul Plopi și se termină în apropiere de comuna Drăgșenei unde pârâul se varsă în Burdea.

Burnaia, vale, prin care curge un pârâu, în plasa Târgului, îi mai zice și valea Gârbaciului.

Burnazu sau **Bornazu**, câmpie întinsă în partea de SE a județului, între comunele Conțești și Bragadiru, până în dealurile Dunării. Partea ce cade în județul Teleorman, este de o întindere numai de câțiva kilometri, cea mai mare parte se întinde în județul Vlașca unde continuă la V, până la com. Cacaletți și de aici coboară la SV până la comuna Stănești. În hărțile geografice ale Statului-major austriac denumirea acestei văi este greșit trecută: îi zice *Pernas*.

Greșeala făcută de cei străini de toponimia noastră a fost reprodușă mai pe toate hărțile tipărite în urmă în țară și chiar în manualele de geografie a țării destinate școlilor primare și secundare.

Butculești, comună rurală în plasa Târgului, situată pe partea dreaptă a văii Tinoasa; are un cătun Sârbii-Sfințești, căruia îi mai zice și Butculești de Jos sau Moșteni.

Acest cătun se află parte pe coastă, parte în vâlceaua numită Păuceasca, ce vine dinspre comuna Săceni. Reședința comunei este de Butculești de Sus. Se învecinează la N cu Săceni, la S cu com. Sfințești, (cătunul Răteasca), la E cu comuna Vârtoapele de Sus și la V cu cătunul Drăgșani de la comuna Drăgșenei.

Suprafața comunei împreună cu a moșiilor aflate pe dânsa și cu pământul dat locuitorilor după Legea Rurală este de aproape 3500 ha. Din acestea 1750 ha pământ arabil și 745 ha pădure aparțin d-lui N. Butculescu. În cătunul Sârbi-Sfințești sunt peste 300 ha pământ arabil, și vreo 30 ha pădure, aparținând la diferiți moșteni. Locuitori împrorietăriți după Legea Rurală sunt în număr de 182 pe o întindere de 576 ha. Sunt și 3 ha livezi cu pruni. Pământul moșiilor este fertil.

Populația unei părți din cătunul Sârbi-Sfințești este de origine bulgară; ea își păstrează încă limba, portul și obiceiurile. Restul populației acestui cătun este compus din români, mai toți proprietari moșteni.

Numărul vitelor în comună și cătun este de 4278 capete din care 724 vite cornute mari, 243 cai, 19 măgari, 3017 oi, 23 capre și 262 porci. Producția agricolă a fost slabă: 2413 hl grâu, 89 orz și ovăz, 1913 rapiță și 1798 hl porumb.

Venitul comunei este de lei 2730 și cheltuielile de 2718.

Are o școală cu un învățător și 87 elevi, două biserici, una în Butculești și alta în Sârbi-Sfințești, având fiecare câte un preot, un cântăreț și un paracliser.

Cu comuna Săceni la N și cu comuna Sfințești la SV se leagă prin căi vicinale.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura. Starea lor materială ca și traiul lor, relativ cu al celorlalte comune de primprejur, este satisfăcător.

Butculeștii de Jos, sau Sârbi-Sfințești, cătun în plasa Târgului, comuna Butculești, are o populație de 450 suflete, din care 154 capi de familie și 93 contribuabili.

Buzatului, pădurea, pe moșia Statului Merișani, din plasa Teleormanului. Are o întindere ca de 300 ha, cu arbori de diferite esențe.

Buzescu, comună rurală în plasa Târgului, pe partea dreaptă a râului Vedea. Se învecinează la N cu comuna Mavrodin, de care este despărțită prin râul Vedea, la S cu țărmul drept al Vedei și cu pădurea aflată pe dânsul, la E cu comuna Adămești și la V cu com. Plosca de Jos. Se mai învecinează și cu com. Nenciulești sau Vătășani la NE, de care o desparte numai râul Vedea.

Comuna Buzescu poartă și denumirea de Sloboda. Suprafața ei este de 530 ha.

Locuitori împrădiați după Legea Rurală nu se găsesc, pentru motivul că com. Buzescu, făcând

parte din domeniul numit al Mavrodinului, fostă proprietate a răposatului principe al Serbiei Mihail Obrenovici, iar actualmente în posesiunea baronului Theodor Nicolici de Rodna, defunctul proprietar a voit să înființeze aici un târg.

Populația este de 1554 suflete din care 387 capi de familie și 292 contribuabili.

Locuitorii se îndeletnicesc pe lângă agricultură, și cu comerțul ce fac, mai ales în orașul Alexandria.

Numărul vitelor este de 4427 capete din care 885 vite comune mari, 304 cai, 22 măgari, 2962 oi, 13 capete și 241 porci.

Bugetul comunei este de lei 6917 bani 40 la venituri și de lei 5345 bani 46 la cheltuieli. Are o școală cu localul ei propriu, oferit de proprietarul moșiei, cu un număr de 121 elevi.

În centrul comunei este biserica, o clădire măreață zidită de principele Mihail Obrenovici; astăzi stă cam neîngrijită, are doi preoți, un cântăreț, un ecleziarh și o ecleziarhă.

Prin centrul comunei trece șoseaua județeană Roșiori-Alexandria; la N șoseaua vicinală care o leagă cu Mavrodinul, apoi la SV șoseaua Mavrodin-Turnu care pleacă din comuna Buzescu pe valea Nanovului și de acolo,

prin cătunul Ulmeni și com. Dracea, spre reședința județului. Șoseaua județeană Roșiori-Alexandria pune în legătură com. Buzescu cu orașul Alexandria și cu com. Plosca.

Această comună este întemeiată în anul 1860 de către fostul principe al Serbiei Mihail Obrenovici care era proprietarul domeniului Mavrodin, din care face parte și comuna Buzescu. Intențiunea proprietarului era ca să formeze aici târg sau orașel ca să contrarieze formațiunea orașului Alexandria, dând voie, oricui voia să se stabilească aici, să cumpere locuri de case și prăvălii în condițiuni avantajoase.

De aici derivă și denumirea de Sloboda pe care i-a dat-o locuitorii; târgulețul începuse deja a se forma și aceasta se poate vedea și astăzi din mulțimea de case și prăvălii solid construite și a localurilor destinate pentru autorități; astfel Primăria are un local foarte frumos, deși ruinat, școala de asemenea, iar în centrul

comunei o frumoasă biserică de care vorbirăm.

S-au stabilit atunci și se mai găsesc și astăzi în comună diferiți industriași și meseriași: cizmari, cojocari, abagii și dulgheri, un atelier mecanic și o moară de aburi cu trei pietre, cu o putere de 12 cai.

În urma promulgării și punerii în aplicație a legii rurale, n-a mai fost cu putință a se îndeplini scopul ce urmărea proprietarul și astfel comuna Buzescu a rămas comună rurală.

La sudul comunei se află o măgură mare numită Săpata, are o înălțime de 4 m și circumferința de 20 m. Tot prin această comună trece și Brazda lui Novac.

În timpul războiului din anul 1877 parte din trupele rusești au staționat în această comună mai mult timp.

Buzeasca, trup din moșia Ciocești din plasa Teleormanului, situată spre pârâul Cotmeana în partea dinspre NV.

C.

Calomfirești, cătun în plasa Marginei, comuna Țigănești; este situat pe valea Nanovului, și este udat de pârâiașul Doamnei, care

se scurge în Vedea. Are o populație de 850 suflete și 165 contribuabili. Locuitorii sunt în cea mai mare parte bulgari de

origine și păstrează încă limba, portul și obiceiurile lor.

În această comună s-au găsit ruine de cule, în care locuitorii cred că se găsesc comori, lăsate mai ales de familia Buzeștilor, ale căror moșii se întindeau prim-prejur.

În privința antichităților găsite la Calomfirești, d-l Tocilescu în scrierea *Dacia înainte de Romani*, spune că atât olăria cât și uneltele de piatră descoperite, nu pot fi atribuite decât numai epocii de piatră. În incursiunile arheologice ale d-lui C. Bolliac s-au găsit aici, în anul 1872 și mai înainte, cuțite, răzători, săgeți negre bonte, râșnițe de moară și bulgări de cremene pentru prășit. Tot aici s-au descoperit în 1869 urmele unei cetăți înconjurată de pământ ars. Lungimea ei era de 40 m, lărgimea de 60 m.

Calotă, puțul lui, în com. Gârdești, hotar cu moșia Belciugu. Este punct important de hotar, între aceste moșii.

Camen, măgura lui, la E moșiei Suhaia, pe latura despărțitoare de moșia Traista.

Caprei, măgura. Este una din cele mai însemnate din județ, și este situată la hotarul dinspre E dintre moșiile Dorobanțu și Crângeni.

Caprei, vâlceaua, desparte moșiile Doagele și Tecuci-Calinderu de moșia Balaci, în partea de V.

Capu-Luncii, denumire ce poartă moșia Statului situată pe teritoriul comunei Ciolănești din Vale. Această denumire o poartă și comuna, din vechime.

Caragea, balta lui, în com. Crângeni, în partea dinspre apus a moșiei.

Caravanei, braniștea, în comuna Segarcea din Deal la E, pe proprietatea Statului; are o întindere ca de 5 ha.

Caravaneți, comună rurală în plasa și pe valea Călmățuiului. Este situată pe deal și are alăturat cătunul Caravanu, de care nu este despărțit decât numai prin pozițiunea locului ce ocupă: Caravaneți sunt pe deal și Caravanu în vale. De altminteri acest cătun este considerat mai mult ca o mahala a satului și nici că figurează undeva separat de comună.

Se învecinează la N cu comuna Cărligați, la SE cu moșiile Adâncata și Salcia, la SV tot cu moșia și com. Salcia, iar la V cu câmpia Comancei și cu moșia Mândra.

Suprafața comunei cu a moșiei aflată pe dânsa este de 2360 ha dintre care 1850 proprietatea d-nei Crețeanu. Locuitori impro-

prietăriți sunt 140 pe 440 ha. Viile sunt plantate pe proprietățile locuitorilor pe o întindere de 74 ha.

Populația este de 1078 suflete și 189 contribuabili. Cea mai mare parte din locuitori sunt bulgari de origine.

Numărul vitelor din comună este de 3332 capete din care 488 cai, 758 vite cornute mari, 1702 vite cornute mici și 584 porci.

Bugetul comunei este de lei 5048 bani 43 la venituri și de lei 3825 bani 90 la cheltuieli.

Are o școală cu 38 elevi; o biserică cu un preot și doi cântăreți.

La comuna Salcia comunicația se face pe șoseaua vicinală pe o întindere de 1½ km și la com. Cârlița tot pe o asemenea șosea în întindere de 1½ km.

La marginea satului se văd ruinele unei biserici, pe locul ce servește de cimitir, precum și siliștea unui sat, iar pe dealul dimprejurul satului sunt înșirate mulțime de măguri și movile, dintre care mai însemnate sunt: Măgura Vacii, înaltă de 14 m și ocolul de 100 m, Măgura Isbramului de 10/40 m, săpată la vârf de către locuitori în căutare de comori.

Comuna Caravaneți s-a înființat pe la finele secolului trecut de către bulgarii refugiați de peste Dunăre și care, odată

stabiliți aici, nu s-au mai întors la vetrele lor.

Caravaneți, moșie, situată pe teritoriul comunei cu același nume. Are o întindere de aproape 1850 ha.

Caravanița, măgura, la NE moșiei Zimnicelele de lângă Zimnicea, formează punctul despărțitor al moșiei care poartă numele de Fișteica-Zimnicelelor.

Catrinești, denumire ce se dă din vechime cătunului Palanga, din comuna Popești-Palanga, pl. Teleormanului.

Cazan, dealul de la, semn de hotar al moșiei Saelele, în partea de S dinspre moșia Râioasa.

Cazan, rusca de la, coborâș pe dealul cu același nume, pe unde comunică parte din locuitorii comunei Saelele, când vin dinspre com. Râioasa.

Căcatele, punct însemnat în dreptul comunei Cioara, în partea care se numește Roșia, spre Dunăre.

Căcăcioiu, lacul, în com. Ciocești-Mândra.

Căcănău, sat vechi și moșie în plasa Călmățui. Denumirea aceasta se

găsește în cele mai vechi nomenclaturi de comune și prin diferite acte de hotărnicie. Pentru motive de cacofonie, numele comunei a fost schimbat în acela de Vânători, în anul 1883.

Moșia Căcănău o vedem figurând ca hotar al țării românești în partea dinspre Dunăre, în urma hotărniciei făcută după pacea de la 1741. Pe atunci era proprietatea clucerului Slătineanu⁴.

Căldăraru, cătun pendinte de comuna Strâmbeni, din plasa Teleormanului. Are o populație de 456 suflete și 83 contribuabili.

Căldăraru-Burdea, moșie a Statului, compusă din mai multe trupuri, având pe dânsa și păduri întinse (vezi com. Strâmbeni).

Căldăreasca, moșie în plasa Marginei, proprietate a d-nei Zoe Slătineanu, situată pe teritoriul comunei Spătărei. Se învecinează pe de o parte cu pârâul Urluiului, la NV cu moșia Ulmeni și parte din Spătărei și cu proprietățile locuitorilor din com. Spătărei. Iar la un alt cap cu moșiile Plosca și Spătărei. Are o întindere de 250 ha. Această fașă de moșie forma mai înainte un singur trup cu moșia Lissa și în urma

împărțelilor succesive între moștenitori, a rămas această fașă izolată.

Călinei, valea, la nordul comunei Traian, dă în valea Suroaiei.

Călinești, comună rurală în plasa Târgului, în partea de SE, pe platoul dintre valea Teleormanului și valea Câinelui.

Se mărginește la S cu comuna Mavrodin, la N cu com. Bivolțița, la E cu com. Orbeasca de Jos și la V cu com. Licuriciu, și este străbătută se șoseaua județeană Tătăraști-Zimnicea.

Întinderea acestei comune dimpreună cu proprietățile de pe dânsa este de 2000 ha. Proprietarii principali sunt: d-l M. Romniceanu și moștenitorii decedatului C. Aninoșianu fiecare cu câte 650 ha. Pe proprietatea d-lui M. Romniceanu se află și o pădure de 40 ha. Locuitorii împroprietăriți sunt în număr de 146 pe 700 ha. Pe 58 ha sunt sădite vii, iar în valea Câinelui sunt livezi de fânețe ca la 100 ha și deosebit alte vii 27 ha. Solul este prea puțin accidentat și fertil.

Populația comunei este de 1107 suflete din care 318 capi de familie și 218 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 3130 capete din care 786

⁴ Istoria de Dionisie Fotino.

vite cornute mari, 192 cai, 1972 oi și 180 porci.

Bugetul comunei este de lei 3221 bani 57 la venituri și de lei 3204 bani 48 la cheltuieli.

Are o școală cu un număr de 26 elevi, o biserică cu doi preoți și doi cântăreți și o moară cu aburi.

Comuna Călinești a servit și servește ca punct de trecere de la munte spre baltă, se leagă prin șosele vicinale cu Lăceni și Orbeasca de Jos, precum și cu com. Mavrodin, Licuriciu și Bivolița.

Vechea denumire de Șetraru, este dată după rangul proprietarului de pe vremuri, care era șetrar. Parte din locuitori sunt veniți aici de prin alte părți: unii de la comuna Talpa din jud. Vlașca și alții de la Roșiori de Vede. Din această împrejurare satul s-a împărțit în două mahalale: una a Tălpenilor și cealaltă a Rusăneștilor.

Călinești, moșie situată pe teritoriul comunei cu același nume din plasa Târgului. Ca și com. din care face parte poartă denumirea de „Șetraru”.

Călmățuiul, plasă, numită astfel după valea și pârâul ce același nume ce o străbate. Este mărginită la NV cu județul Olt, la NE cu

parte din plasa Târgului, la E cu plasa Marginea cu care este întrunită; la V cu râul Oltul, care o separă de județul Romanați și la sud cu Dunărea. Este situată între valea numită a Oltului sau a Sâiului de o parte și valea Dunării de alta, formând un platou întins, întretăiat de undulațiunile mai multor văi și vâlcele.

Această plasă numără 28 comune și 9 cătune: Băneasa cu cătunele *Băduleasa*, *Șipotele* și *Iamandinu*; *Băsești*, *Caravanești*, *Cârligați*, *Cioara*, *Crângenii*, *Dorobanțu*, *Dracea*, *Elisabeta*, *Flămânda*, (cu cătunul *Ciuperceni*), *Lița*, *Măgurele*, *Mândra*, *Odaia*, *Ologi* (cu cătunul *Secara* sau *Broasca*), *Pleașov*, *Plopi* (cu cătunul *Slăvitești*), *Putineiu* (cu cătunul *Cârlomanu*), *Râioasa*, *Saelele*, *Salcia*, *Seaca*, *Segarcea din Deal*, *Segarcea din Vale*, *Traianu*, *Uda-Clocociov*, *Uda-Paciurei* și *Vodă-Carol*. Comuna de reședință a județului este tot în această plasă.

Întinderea teritoriului acestei plăși este de 102257 ha. Clima este ca a întregului județ, cu deosebire că toată partea de V și S este expusă la vânturi, efect al curenților Oltului și Dunării. Aceste părți ale plășii sunt adeseori bântuite de friguri, din cauza emanațiilor palustre produse din revărsările apelor

Oltului și Dunării ce bălesc în tot cursul verii.

Pământul este de o fertilitate recunoscută în toată țara; este negru-vegetal și producțiunea lui, ca și înlesnirea de al munci, îl face superior altora. De aceea și prețul moșiilor și al pământului este mult mai urcat în această plasă.

Teritoriul acestei plăși este străbătut de la N spre E, aproape de-a curmezișul, de valea și pârâul Călmățuiului; valea Comancei la NV dimpreună cu platoul cu aceeași denumire; valea Duhna spre estul plășii; Totița, a Moldovencei, valea Abazu și Stejarului, toate tributare ale văii Călmățuiului.

Dealurile cele mai înalte sunt: al Oltului, care începe de la Dunăre și merge mărindu-se până la hotarul plășii, la com. Plopi-Slăvitești; dealul Ologilor și dealurile Segarcei și Suroaiei.

Apele ce udă această plasă sunt: *Călmățuiul*, pârâul *Duhna* și alte pârâiașe sau mai bine zis izvoare ce curg din dealurile Oltului și Segarcei.

Oltul, care udă toată latura de V a plășii, fluviul *Dunărea* care udă toată partea sudică și în fine pârâul *Sâiul*, care se varsă în ramura Oltului numită *Oltișor* sau *Oltul Mic*, între comunele Lița și Odaia.

Lacurile acestei plăși sunt: *Berceluiul*, lacul *Porcului*, *Lișteava* și *Roșia*, toate sunt formate din vărsăturile Dunării, care aduce uneori însemnate cantități de pește. În verile secetoase aceste lacuri seacă cu desăvârșire.

Producția principală a pământului este tot felul de cereale. Dintr-o suprafață de aproape 102257 ha, din care o parte de peste 15000 este nisipiste și expusă inundațiilor și o altă parte ca de mai bine de 15000 ha este acoperită de lacuri, băltoace, puține păduri, cursurile pâraielor etc., din suprafața de hectare sus arătată aproape 80.000 sunt cultivabile. În anul agricol 1890 o întindere de peste 79.000 ha a fost acoperită cu semănături în această plasă.

Producția lor se specifică astfel: 345303 hl grâu, 12606 orz, 10792 ovăz, 350000 rapiță, 303915 porumb, 42920 fasole, 41950 cartofi, 16640 cânepă și 760 ha mei și linte.

Afară de această producție, pe marginea Oltului, a Dunării și în tot lungul pârâului Călmățui sunt o mulțime de grădini de legume și zarzavaturi (potagere), cultivate de muncitori bulgari, care vin primăvara și pleacă toamna, îndestulând trebuințele populației satelor și orașului de reședință.

Producția viilor este foarte importantă în această plasă. Viile de pe dealurile Oltului și Dunării produc vinuri excelente și în cantitate și în calitate; asemenea și viile din valea Turnului și a Odăii, însă acestea sunt mai inferioare; ele servesc numai consumației locale, fără a da loc la vreun comerț mai departe.

În câteva dealuri se găsesc și cariere de pietriș care se exploatează: la poalele dealului numit „La Totițe”, între comunele Dracea și Putineiu și în dealurile Duhna și Suroaia.

Păduri sunt puține în această plasă: pădurea Putineiului numită Zarva, pădurea Dorobanțului, Crângenilor, Ologilor și zăvoaiele de pe marginea Oltului și a Dunării. Totala suprafață împădurită din această plasă ocupă 14.000 ha din care 1500 proprietate a Statului și 12500 particulară.

Ocupația locuitorilor din această plasă este numai agricultura, care este singurul lor mijloc de trai; prin sate se găsesc și câțiva meseriași și fierari. Produsul agricol, locuitorii îl vând treptat, după trebuințe, în oborul de cereale din orașul T. Măgurele; mulți din locuitori, cum sunt cei din satele mărginașe cu T. Măgurele și cei din oraș, se ocupă, mai înainte de a se începe

transportul pe cale aferată, cu meseria de chirigii; aceștia nu se mărgineau numai a căra produsele la schelă, ci treceau și în alte județe, în Olt și Romanați. Transportul produselor se face și prin gările drumului de fier Troianu, Salcia și Lița la portul Turnului.

Comerțul însemnat se face în orașul și portul Turnu Măgurele, însă mai mult cu cerealele.

Ca industrie în comunele rurale vom menționa morile de abur care sunt în număr de 27, mori pe apă una și o fabrică de spirt (povarnă sau velniță).

Populația acestei plăși este de 38856 suflete, după recensământul făcut în toamna anului 1889. Din suma de mai sus 8432 sunt capi de familie și 6715 contribuabili, toți aceștia împreună cu orașul de reședință. După felul naționalităților și suditeței sunt 468 bulgari, 36 sârbi, 433 greci, 437 austro-ungari, 17 germani, 256 evrei, 111 ruși, 2 italieni, 3 francezi, 4 armeni și 5 turci.

După felul confesiunii sunt: 38132 ortodocși, 439 catolici, 20 protestanți, 4 armeni, 256 evrei și 5 mahomedani.

Administrația. De la anul 1882 plasa Călmățuiului este unită cu plasa Marginei, având reședința subprefecturii la Alexandria. Este

una din cele mai mari plăși, din toate județele țării, astfel cum se găsește întrunită cu plasa Marginei. Până în anul 1870 reședința acestei plăși era la com. Râioasa, de unde apoi a fost mutată la T. Măgurele, la un loc cu Prefectura și de aici, în 1882, la Alexandria.

Ca împărțire judecătorească toată plasa Călmățuiului ține de ocolul Turnu Măgurele; în fiecare comună funcționează și judecătoriile comunale; iar din punctul de vedere militar cuprinde companiile I-a și II-a, cu reședința tot la T. Măgurele.

Numărul bisericilor din această plasă este de 40 cu 52 preoți, 21 cântăreți și 19 ecleziarhi.

Școlile sunt în număr de 30 în comunele rurale, toate mixte. Populația acestor școli rurale în cursul anului 1890 a fost de 716 elevi și 52 eleve. Această plasă până la anul 1882 forma o singură subdiviziune; atunci s-a întrunit cu plasa Marginei, formând amândouă o singură plasă, cu numele de Călmățui-Marginea.

După vechea împărțire făcută sub Domnia lui Mavrocordat și care a stat în vigoare până la 1836, toate comunele înșirate de-a lungul Oltului și pe o parte din valea Călmățuiului făceau parte din plasa care se numea a

Marginei și ținea de județul Olt. Această plasă avea 14 comune până la com. Segarcea din Deal, unde începea Raiaua Turnului⁵.

Călmățuiul, pârâu, izvorăște pe teritoriul comunei Bărcănești din jud. Olt, urmează pe partea dreaptă a văii cu același nume, până în dreptul comunei Crângeni și Băsești unde se împreună cu o altă parte a văii; iar la comuna Voievoda se împreună cu pârâul Urlui și ambele revărsându-se acolo cu apele diferitelor izvoare formează mlaștini întinse. Împreună cu apele Urluiului, Călmățuiul își continuă drumul pe lângă comunele Piatra, Lissa și în dreptul Vișoarei se varsă în balta Suhaia, păstrând numele de Călmățui până la gura lui.

Comunele pe lângă care trece pârâul Călmățui în jud. Teleorman sunt: Crângeni, Băsești, Dorobanțu, Caravaneți, Cârligați, Vodă-Carol, Putineiu, Salcia, Băneasa, Dracea, Ologi, Voievoda, Piatra, Lissa și Vișoara. După acest pârâu s-a dat numele întregii plăși, iar comunelor care se găsesc situate pe malurile lui li se zice: „de pe Călmățui”. Acest pârâu, afară de Urlui, nu primește în cursul său nici un afluent, afară

⁵ A se vedea istoricul județului Teleorman.

de apele izvoarelor ce curg de pe dealurile văii pe al cărei fund își urmează cursul, și ale pârașului Duhna, din com. Piatra.

Călmățuiului, valea, străbate toată plasa cu aceeași denumire, de la hotarul județului Olt, între comunele Crângeni și Băsești, urmând direcțiunea de la N spre SE până la terminarea ei în com. Vișoara din pl. Marginei.

Valea Călmățuiului își are începutul pe teritoriul com. Bărcănești, jud. Olt și este formată din două brațe care merg aproape paralel până la hotarul județului Teleorman. Unul din aceste brațe, cel din dreapta începe din apropierea cătunului Greci, în jud. Olt și cel din stânga din dreptul căt. Vâlcelele de Sus. Pe cel dintâi braț curge pârașul Călmățuiului, iar cel de al doilea este mai totdeauna sec și locuitorii din Olt îi zic Sodolul; iar cei din Teleorman Călmățuiul Sec. Distanța dintre cele două brațe ale văii Călmățuiului variază între 10 și 15 km; ele au diferite ramificațiuni pe partea dreaptă și pe cea stângă până la intrarea în județul Teleorman, unde malurile ei devin din ce în ce mai mici.

Călugăreasca, denumire ce se dădea unei fâșii de moșie din

trupul Dulceni-Sf. Spiridon din plasa Târgului.

Călugărița, vâlcea între moșiile Păuleasca a Statului și Șoimu a d-lui G. Cantacuzino, în plasa Marginei.

Cărbuni, lacul cu, între comuna Poiana sau Gâlmele din jud. Olt și moșia Crângeni. Acest lac servește ca punct de hotar al moșiilor Poiana și Crângeni.

Cătina Mare, insulă în Dunăre, între com. Flămânda și insula Cătina mică. Este acoperită cu zăvoi de salcie, proprietate a Statului, și se dă în tăiere din cinci în cinci ani.

Cătina Mică, insulă în Dunăre la depărtare de 2 km de gura Oltului, puțin mai jos de cheiul portului. Este acoperită cu zăvoi de salcie. Aici, între țărm și insulă, abordează cea mai mare parte din vasele care vin să încarce cereale în port.

Cătunele de la Fântânele, conac pe marginea bălții Suhaia, unde se desface pentru comerț și se conservă peștele ce se vânează de năvodari. Aici sunt și magazine pentru peștele sărat.

Cătunele de la Vișoara, conac de același fel, destinat pentru partea de baltă ce cade pe moșia Vișoara.

Cățel, măgura lui, la hotarul domeniului orașului Alexandria cu moșia Atârnați, în apropiere de calea națională Turnu-Vitănești. Înălțimea ei este de 40 m și lărgimea la bază de 150 m.

Cățeleștii, cătun pendinte de comuna Tecuci-Calinderu din pl. Teleormanului. Are o populație de 250 suflete și 49 contribuabili.

Cățelului, măgura, semn de hotar între moșiile Lissa și Vânători din plasa Marginei.

Căzăneasca, moșie a Eforiei Spitalelor Civile, situată în comuna Gârdești, are o întindere de 350 ha pământ arabil.

Căzăneasca, pădure pe moșia cu același nume, proprietatea Eforiei Spitalelor Civile, situată în comuna Gârdești, are o întindere de 350 ha pământ arabil.

Căzăneasca, pădure pe moșia cu același nume, proprietatea Eforiei Spitalelor Civile. Întinderea ei este de 15 ha.

Câineanca, vâlcea între moșiile Bârla și Podișoru.

Câineasca, apa, denumire generică ce dau locuitorii pârâului Căinelui. Această denumire se

vede trecută și în diferite acte de hotărnicii de moșii.

Câineasca, trup din moșia Tufeni, la hotarul ei dinspre comuna Surdulești.

Căinelui, pârâul, străbate toată plasa Teleormanului de la N spre S, începând de la hotarul comunei Strâmbeni în jud. Argeș. Cursul său urmează valea cu același nume, începând de pe câmpia Burdei din județul Argeș.

După ce intră în jud. Teleorman, udă comunele Strâmbeni, Râca, Siliștea, Ciolănești, Gârdești și Necșești din plasa Teleorman; Gărăgău, Vârtoapele, Bivolița până la com. Mavrodin din pl. Târgului, unde se împreună cu pârâul Tinoasa, pentru a se scurge amândouă în râul Vedea, între comunele Nenciulești și Mavrodin.

Căinelui, valea, începutul ei este în jud. Argeș, aproape de comuna Ionești, pe câmpia Burdea. La distanță de câțiva kilometri, se formează pârâul cu același nume. Valea, primind din amândouă părțile diferite ramuri de văi și vâlcele, dintre care mai principale sunt valea Tinoasa, se termină în valea Vedei mai sus de com. Mavrodin.

Câlțea, semn de hotar la nordul com. Merișani, desparte moșia Statului Merișani de moșia Doagele.

Cârja, deal, pe care se află așezată parte din com. Beuca din plasa Teleormanului. Acest deal își are începutul la gura văii Burdea, în punctul unde aceasta formează niște scursori de apă din care este format eleșteul numit „Lacul Boieresc” din acea comună.

Cârligați, comună rurală în plasa Călmățuiului, pe partea stângă a văii Călmățuiului. Limitele ei sunt: la SE cu com. Caravaneți, la V cu comunele Vodă-Carol și Dorobanți, la S cu pârâul Călmățui, iar la N cu dealul numit Ciocârlia. Mai toată comuna este așezată în vale și e înconjurată de toate părțile de dealuri. Satul Cârligați este despărțit în două părți, care nu se deosebesc decât printr-o mică distanță ca de 50 m. Partea dinspre NV spre com. Vodă-Carol poartă denumirea de Slobozia, această denumire este însă recunoscută oficial. Jumătate din vatra satului, care poartă această denumire, se găsește situată pe moșia Statului Dorobanțu.

Suprafața comunei și a moșiei de pe dânsa este de aproape 1800 ha; moșia este proprietate a moștenitorilor decedatului G. Bădescu. Locuitorii împrumătăriți

sunt în număr de 204 pe 370 ha. Vii sunt plantate pe 38 ha.

Populația comunei este de 1326 suflete, din care 303 capi de familie și 247 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 4311 capete din care 272 cai, 864 vite cornute mari, 2798 vite cornute mici și 368 porci. Producția agricolă în 1890 a fost de 13000 hl grâu, 250 orz, 515 ovăz, 10386 porumb, 1050 fasole și 2020 ha cânepă.

Bugetul comunei este de lei 5551 bani 5 la venituri și de lei 4462 bani 70 la cheltuieli.

Are o școală de 36 elevi și este dotată cu 8½ ha pământ din moșia Statului Dorobanțu.

Biserici are două cu un preot și doi cântăreți. Biserica cea veche servește astăzi de cimitir. Această biserică este situată pe partea dreaptă a văii Călmățuiului, unde a fost mai înainte satul Cârligați.

Drumurile de comunicații sunt: la SE spre com. Caravaneți, la V cu com. Vodă-Carol și Dorobanțu prin șosele vicinale.

Distanța comunei de la reședința jud. este de 27 km, de la Roșiori de 21 km și de la Alexandria de 44 km.

Pe teritoriul acestei comune străbate de-a curmezișul, venind dinspre com. Mândra, Brazda lui Novac. Această brazdă formează semnul de despărțire al celor

două părți ale satului Cârligați. Numita brazdă prezintă pe la unele locuri o adâncime până la 2 m, iar prin alte părți abia se mai cunosc fiind acoperită de arături.

Tot în această comună se află Măgura Zugurliciu, înaltă de 8 m și largă de 130 m. Măgura Toboșului (nu a Țeboșului cum greșit se vede reproduș mai pe toate hărțile și manualele de geografie), formează punctul de hotar între moșile Cârligați și Dorobanțu.

Satul Cârligați este foarte vechi. El se vede trecut în nomenclatura satelor făcută sub domnia lui C. Mavrocordat și a făcut parte din județul Olt, plasa Marginei, până în anul 1836.

Cârligați, moșie în plasa Călmățuiului, com. Cârligați. Prin cumpărare s-a alipit la această moșie, o parte din moșia Gongul, care se află pe teritoriul comunei Belitori, cătunul Adâncata.

Astfel rotunjită, moșia Cârligați cu trupul ei Gongul, se hotărăște la SE cu moșia Caravaneți, la E cu moșia Belitori, de care le desparte Drumul lui Traian, la N cu moșia Statului Dorobanțu și la V cu proprietățile locuitorilor din com. Vodă-Carol.

Cârlomanul, cătun în com. Putineiu, din plasa Călmățuiului. Este situat pe vale, între dealul care duce la

com. Salcia, la depărtare de 2 km de com. Putineiu.

Prin acest cătun trece șoseaua vicinală care pune în legătură com. Putineiu cu com. Salcia și cu celelalte comune de pe valea Călmățuiului.

Are populație de 560 suflete și 92 contribuabili. Biserica din acest cătun este foarte veche și inscripția de la intrare, în litere chirilice, s-a șters, așa că abia se mai poate descifra.

Cârna, vâlcea în com. Ciocești-Mândra. Începe din dreptul com. Urluieni, la NE și se termină în satul Mândra. Printr-însa se scurg apele ce se formează din ploi, în râul Cotmeana.

Cârnei, măgura, în com. Băsești, din plasa Călmățuiului.

Cârsteasca, viroagă pe moșia Papa din plasa Târgului. Este formată numai din scurgerea apelor și trece pe lângă braniștea dintre șoseaua județeană și calea ferată Costești-Măgurele; se varsă în Vedea în dreptul com. Papa, la N.

Cârțocleasca, cătun în com. Beiu, din plasa Marginei. Are o populație de 497 suflete și 83 contribuabili.

Cârțocleasca, moșie a Statului pe teritoriul com. Beiu; face parte

din moșia Beiu-Sf. Ecaterina și a fost vândută locuitorilor în loturi.

Cepeneagului, lacul, la sud-estul comunei Peri-Râioși.

Cepeneagului, movila, lângă lacul cu același nume, în com. Peri-Râioși. Este semn de hotar între moșia Eforiei Spitalelor Civile și celelalte moșii vecine.

Cerbarului, vâlceaua, trece prin com. Vârtoapele de Jos.

Cerboaica, pâraiaș între com. Ciolănești din Deal și Zlotești. După ce trece prin pădurile din com. Zlotești, se varsă în râul Teleorman, tot în dreptul și pe teritoriul com. Zlotești.

Ceretului, braniștea, pe moșia Statului Trivalea, din com. Netoți, pl. Teleormanului.

Are întindere de 16 ha și, după denumirea ce poartă, se înțelege că într-însa cresc numai arbori de cer.

Cerii, drumul. Acest drum nu mai există, fiind acoperit, în mare parte, cu arături. El venea dinspre Olt, trecea pe lângă comunele Lița, Segarcea, Dracea, Ologi și se împreuna cu drumul Țintei pentru a merge la Zimnicea.

Cerii, vâlceaua, la S de comuna Măgureni. Se înfundă în valea Bratcovului.

Ceroaia, pârau, străbate teritoriul com. Bârla, din pl. Teleormanului, în partea de SE, servind de hotar între moșiile Bârla și Podișoru. Se varsă în râul Cotmeana, în pădurea Bădești, după ce primesc și apele unei viroage Icoana, mai sus de cătunul Podișoru.

Cerului lacul, la S de comuna Mărgineni.

Cervenیا, com. rurală, în plasa Marginea. Este situată pe partea stângă a râului Vedea.

Are drept limite râul Vedea la S, com. Beiu la N, la E câmpia Burnazului, pe care se întinde până aproape de comunele Căcaleți și Petroșani din jud. Vlașca precum și hotarul moșiilor Brânceni și Șoimu, pe partea dreaptă a râului Vedea la V.

În partea dinspre apus se află pădurea numită Pălășcuța, limitrofă cu com. Beiu, unde se împreună apele râurilor Vedea și Teleormanul și, mai spre S, o altă pădure numită Lamba Mitroiu.

Întinderea comunei cu a moșiei pe dânsa este de peste 6000 ha. Moșia, fostă proprietate a principelui Dimitrie Știrbei, a trecut în anul 1884 în stăpânirea Așeză-

mintelor Brâncovenești. Proprietatea are 4750 ha arabile, 500 ha pădure și 250 ha islaz și livezi, mai sunt și ca 150 ha vii ale locuitorilor. Numărul locuitorilor împroprietăriți este de 273 pe o întindere de 456 ha. Trupul de moșie pe care sunt împroprietăriți locuitorii poartă denumirea de *Pălia*; el se întinde din hotarul com. Smârdioasa la V, merge în linie dreaptă spre E și de aici continuă spre S până la hotarul moșiei Cacaletți, din jud. Vlaşca.

Solul este fertil și de o calitate superioară pentru agricultură; numai o mică parte, pe lunca Vedei, este nisipiste.

Populația comunei este de 2227 suflete, din care 478 capi de familie și 312 contribuabili.

Numărul vitelor este de 5188 capete, din care 683 cai, 1363 vite cornute mari, 2868 vite cornute mici și 274 porci.

Producția agricolă în 1890 a fost de 25000 hl grâu, 2500 orz, 30000 porumb, 8560 fasole și 1400 cânepă.

Bugetul comunei este de lei 7943 la venituri și de lei 6949 la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător, cu un număr de 28 elevi și o biserică cu doi preoți și doi cântăreți.

Comuna Cervenă comunică la N cu Beiu și la S cu Conțești prin căi vicinale. Comunicația cu com.

Smârdioasa, se face printr-un pod situat la moara de la cătunul Șoimu, pe apa Teleormanului. Distanța până la Alexandria este de 18 km, până la Zimnicea de 23; la reședința județului 49 și la Giurgiu 54 km.

Cervenă, moșie a Așezămintelor Brâncovenești, în plasa Marginei, com. Cervenă.

Are întindere de 5500 ha pământ arabil și pădure. Teritoriul acestei moșii se întinde și în județul Vlaşca, pe câmpia numită Burnazul.

Cescului, valea, începe de pe câmpia dintre com. Ciolănești din Deal și valea Teleormanului și se termină în valea Căinelui, între comunele Gărăgău și Necșești.

Cetatea, cătun în plasa Târgului, ține de comuna Antonești și este situat pe proprietatea d-lui D. Orbescu. Are o populație de 465 suflete și 91 contribuabili.

Cetatea, moșie în plasa Târgului, pe teritoriul com. Antonești, pe valea Tinoasa (vezi com. Antonești).

Cetatea, pădure pe proprietatea Cervenă, în întindere de 500 ha.

Cetatea-Turnului, vezi Turnu Măgurele, comună urbană.

Cetate (la), vezi Zimnicea.

Cetate (la), vezi Conțești.

Cetatea de la Antonești, numită de Cezar Bolliac Tinosul, este situată la N acelei comune și este înconjurată din toate părțile de apă (vezi comuna Antonești).

La explorațiunile arheologice făcute împrejurul acestei cetăți s-au găsit vârfuri de lance, săgeți de silex și ornamente de purtat la gât.

Cetatea de la Cervenia, situată spre hotarul moșiei Șoimu. Aici s-au făcut importante descoperiri arheologice de felul celor de la Calomfirești.

Cetățuia, vâlcea, este o ramificație a văii Teleormanului în partea dinspre N a moșiei Orbeasca, în raza comunei Orbeasca de Sus.

Chiala, măgura, la SV com. Adămești.

Chichinețu de Olt, insulă la gura Oltului, la depărtare ca de 200 m de unde se varsă acest râu în Dunăre.

Chichinețu de Zimnicea, punct unde se instalează adesea debarcaderul vapoarelor companiei austriece de navigație pe Dunăre când sunt apele revărsate. Este la o depărtare de 3 km de oraș în

susul Dunării. Aici este și pichet pentru paza frontierei.

Chiriță, braniștea lui, situată pe moșia Statului Băsești. Este un pâlc de pădure în întindere de câteva hectare.

Chiritei valea, între comunele Lissa și Piatra, spre NV.

Chirului, măgura, între comuna Băsești și Dorobanțu.

Ceairului, măgura, îi zice și Măgura din Ciair, la sud-vestul comunei Zimnicea; e semn de hotar între pământul cedat locuitorilor din această comună după Legea Rurală și proprietatea principelui Ipsilante.

Cinghineaoa Mare, insulă în Dunăre, în dreptul Zimnicei. Este acoperită cu zăvoi de salcie.

Cinghineaoa Mică, insulă în Dunăre, situată mai la vale de Cinghineaoa Mare.

Ciobanului, vâlceaua, trece prin comuna Salcia, din plasa Călmățuiului, venind dinspre comuna Caravaneți, de la N spre E.

Ciobănelului, drumul, la sud-estul moșiei Lissa, pornește dinspre Dunăre și merge până la gura văii

numită Bulgănoaia, la nordul com. Vânători.

Ciobântău, valea, începe din dreptul comunei Văleni, din jud. Olt, de pe moșia Cotorga. Prin această vale curge și pârâul cu același nume, care se varsă în râul Vedea, pe partea dreaptă, la cătunul Știrbei, aproape de punctul numit la Uidumac.

Ciocanu, denumire ce poartă încă comuna și moșia Măgureni din plasa Târgului.

Ciocești-Mândra, com. rurală în plasa Teleormanului la NE plășii, pe valea Cotmenii. Are un cătun Mândra, situat parte pe deal pe valea Cârna spre N; iar cătunul de reședință Ciocești se află numai pe deal.

Se învecinează la N cu comuna Malu, la S cu comuna Bârla, la V cu râul Cotmeana, la E cu hotarul moșiei Miroși și cu valea Tecuciului.

Populația este de 1477 suflete, din care 261 capi de familie și 290 contribuabili.

Întinderea comunei cu moșiile aflate pe dânsa este ca de 800 ha. În cătunul Ciocești sunt, afară de moșteni, 49 locuitori împroprietăriți pe 224 ha.

Proprietari principali sunt: d-l Nicolae Butculescu cu 400 ha

arabile, 20 ha pădure și un ha vie; iar restul de 200 ha aparține moșnenilor.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura. Solul este mediocru pentru agricultură, mare parte este nisipos, mai cu deosebire cel din valea Cotmenei.

Numărul vitelor este de 2367 capete dintre care 569 boi și vaci, 113 cai, 1410 oi și capre și 275 porci.

Producția agricolă a fost de 1950 hl grâu, 2240 orz și ovăz, 400 rapiță și 1600 porumb.

Starea igienică a comunei este puțin mulțumitoare; angina, vărșatul și frigurile bântuiesc adesea populația.

Are o școală cu un învățător, frecventată de 15 elevi; două biserici, una în cătunul Ciocești și alta în Mândra. Cea din Ciocești are doi preoți și doi cântăreți.

Localul de primărie este sub același acoperământ cu școala; ca stabilimente industriale are un atelier pentru frânghii, o piuă pentru abale și o moară cu aburi.

Bugetul comunei este de lei 2525 la venituri și de lei 2505.73 bani la cheltuieli.

Comuna Ciocești-Mândra este străbătută de la N spre S de șoseaua județeană Roșiori-Urluieni; iar cu com. Malu și cu cătunul Podișoru se leagă prin șosele vicinale.

Satul Ciocești este foarte vechi. El se vede trecut în catagrafia satelor și a cetelor de moșteni, întocmită la jumătatea secolului XVIII. Făcea parte tot din județul Teleorman, plasa Cotmenei. La modificarea administrativă a județelor în 1836 a fost dat la plasa Teleormanului, din care face parte și astăzi. Satul Mândra s-a format mai în urmă.

Ciochina, trup de moșie la NE moșiei Ștorobăneasa, care se întinde dincolo de jud. Teleorman. Se învecinează spre apus cu proprietățile locuitorilor din comuna Ștorobăneasa, face însă parte din corpul moșiei Ciochina, din județul Vlașca.

Locuitorii din Ștorobăneasa zic acestui trup de moșie „la Ciochină”.

Ciochița, măgură, în comuna Adămești.

Ciochindel, măgura lui, la sud-vestul comunei Bogdana.

Ciocârlia, lac, la nord-estul comunei Băsești, spre hotarul dinspre moșia Roșiorilor.

Ciocârlia, deal pe care sunt plantate vii, situat pe moșia Statului Dorobanțu. Aceste vii au fost date cu embatic locuitorilor din

com. Cârligați și au fost de curând răscumpărate.

Ciocu, cătun în plasa Târgului, situat pe calea județeană Turnu-Roșiori-Strâmbeni, la distanță de 2 km de comuna Scrioaștea. Ține de comuna Cucueți. Are o populație de 159 suflete și 39 contribuabili.

Ciolanului, vâlceaua, între moșiile Plopi și Zâmbreasca din plasa Teleormanului. Începutul ei este aproape de comuna Balaci și se termină în valea Beocei.

Ciolănești din Deal, comună rurală în plasa Teleormanului, situată pe valea Căinelui, la distanță de 26 km de Roșiori de Vede, 70 km de reședința județului și 48 km de la Alexandria.

Se învecinează cu comunele Siliștea-Gumești, Zâmbreasca, Ciolănești din Vale, Deparați-Hârlești, Lada, Slăvești, Zlotești și Tătăraști de Jos.

Populația acestei comune este de 2365 suflete, dintre care 575 capi de familie și 537 contribuabili.

Suprafața comunei cu vatra satului și cu moșiile de pe dânsa este de 3800 ha dintre care 1827 pământ arabil și 300 pădure. Pe această moșie sunt împrăștiți 398 locuitori pe o întindere

de 1673 ha. Pădurea, proprietatea Statului, se numește de către locuitori și Teleormănelul, iar oficial e recunoscută sub numele de Ciolănești-Baldovinești; conține esențe de stejărică, cer, arțar, frasin, ulm, jugastru, carpen, alun și tei. Este pădure bătrână și se găsesc printr-înșă arbori până la 70 cm circumferință. Solul este mai mult șes, mediocru pentru agricultură.

Numărul vitelor este de 10303 capete, din care 1522 boi și vaci, 574 cai, 7706 oi și 501 porci.

Producția agricolă a dat: 13056 hl grâu, 1679 orz și ovăz, 4690 rapiță și 12991 hl porumb.

Are un local de primărie și o școală cu 16 elevi; două biserici cu câte un preot și cu câte doi cântăreți fiecare, peste tot șase deservenți.

Industria casnică este foarte dezvoltată în această comună. Aici se țin și două bâlciuri anuale, la 14 Septembrie și la Duminica Tomei.

Bugetul comunei este de lei 12618 bani 63 la venituri și lei 10493 la cheltuieli.

În această comună, pe când exista vechiul drum al Craiovei cunoscut sub denumirea de drumul Olacului, se afla un releu poștal foarte important. Ruinele grajdurilor de cai se văd și azi în părăsire. Se povestește că Statul,

găsindu-se în lipsă de cai pentru poștă și pe aici locurile nefiind populate, a fost nevoit să propună la locuitori de prin vecinătăți a veni ca să se stabilească aici. Înmulțindu-se numărul lor s-a format comuna actuală. Prin locurile de arătură se găsesc adeseori cioburi de oale, zgură etc., ceea ce denotă existența și pe aici a urmelor de populație veche.

Drumurile de comunicație sunt: la comunele Ciolănești din Vale, Zâmbreasca, Ciurari, Zlotești și Gumești prin căi vicinale. În partea dinspre apus, ca la 2 km de sat, se văd ruinele unei biserici, unde se spune că a fost Mănăstirea Baldovinești. Zidirea, care se arată a fi fost foarte solidă, este astăzi adăpostul vitelor și al gunoaielor; împrejurul ei se văd urme de locuințe și un șanț care o înconjoară. S-au găsit și morminte.

Moșia Ciolănești a fost a Mănăstirii Baldovinești. Satul Ciolănești este unul din cele mai vechi ale județului. În catagrafia satelor făcută sub domnia lui C. Mavroordat în secolul trecut, îl vedem figurând în plasa Mijlocul; după 1836 a fost trecut în plasa Teleormanului.

Acest sat a avut până acum 50 de ani o deosebită importanță. Pe lângă că era aici scaunul uneia

din cele șapte căpitării ale județului, apoi era și cel mai însemnat loc (releu) de pe Drumul Poștei, care se numea al Olacului. La marginea satului spre comuna Zâmbreasca se văd încă ruinele clădirii și grajdurilor poștei.

Locuitorii se deosebesc și astăzi de al comunelor de prim-prejur prin buna lor stare fizică și materială și prin casele lor mai igienice și curate.

Ciolănești din Vale, comună rurală în plasa Teleormanului, situată pe valea Câinelui, la sudul comunei Ciolănești din Deal. Este așezată pe coasta văii. Poartă și denumirea de Capu-Luncii.

Populația comunei este de 956 suflete dintre care 168 capi de familie și 235 contribuabili.

Suprafața comunei dimpreună cu proprietatea Statului și cu moșia Slăvești-Zlotești, tot a Statului, care cade tot pe teritoriul ei, este de 2240 ha, la care se mai adaugă și 250 ha pădure. Trupurile de pădure poartă numele de Bulgăreasca, Cornetu și Teleormănel, conține arbori bătrâni până la 100 de ani și alții între 20-50 ani.

Terenul este șes, mediu pentru agricultură, alocuri argilos. Toate semănăturile reușesc. Pe această moșie sunt impro-

prietăriți și 136 locuitori pe o întindere de 678 ha.

Aici este reședința companiei a 4-a din Regimentul 28 Dorobanți. Are o școală care a fost frecventată de 12 elevi, o biserică cu un preot și un cântăreț, precum și o moară cu aburi cu două pietre.

Comuna se leagă cu comuna Ciolănești din Deal, cu cătunul Belciugu și cu comuna Ciurari prin șosele vicinale.

Bugetul comunei este de lei 4299 bani 8 la venituri și de lei 3983 bani 34 la cheltuieli.

Satul care se numește astăzi Ciolănești din Vale a purtat numele de Capul-Luncii. Astfel îl găsim trecut în catagrafia satelor de sub a treia domnie a lui Constantin Mavrocordat, în secolul XVIII; făcea parte din plasa Mijlocul.

După modificarea din 1836 a împărțirii județului a făcut parte din plasa Teleormanului, având alipit și cătunul Belciugu, care astăzi ține de comuna Gârdești. Denumirea, ca și reședința comunei, era după al cătunului Belciugu, până la 1859.

Ciolănești-Baldovinești, moșie a Statului în com. Ciolănești din Deal, plasa Teleormanului (vezi com. Ciolănești din Deal).

Cioroiu, insulă în Dunăre între comunele Flămânda și Seaca, în dreptul căreia este și un pichet militar.

Ciorii, vâlceaua, pe moșia Doagele. Se termină în valea Tecuciului.

Cioroești, lac la NV comunei Saelele, în lunca Oltului, la capătul pădurii din această luncă. Formează hotarul dintre trupul de moșie Tiia din jud. Romanați, care se întinde și în jud. Teleorman.

Cioabă, măgura lui, la N comunei Bogdana.

Cioarei, măgura, la NV comunei Adămești.

Cioarei, vâlceaua, în plasa Călmățui, între comunele Crângeni și Băsești. Este o ramificațiune a văii Călmățuiului. Pe timpuri ploioase și la topirea zăpezii se formează pârâiaș care se varsă în Călmățui, în dreptul comunei Crângeni. Începutul acestei vâlcele este aproape de cătunul Gâlmeele (com. Poiana din județul Olt).

Cioara-Roșie, gârliță, provenind parte din izvoare, parte din scurgerile bălții de pe moșia Lissa. Curge între această moșie și comuna Vânători.

Cioroaica, moșie în plasa Marginei, hotar cu moșia Lăcenii. Este proprietatea d-lui căpitan N. Paspali.

Cioara, comună rurală la extremitatea de S a plășii Călmățui, pe partea stângă a malurilor Dunării. Se mărginește la V cu comuna Seca, la E cu comuna Vânători, la S cu bălțile Cioara și Roșia și cu fluviul Dunărea, iar la N cu moșia Lissa.

Suprafața comunei cu a moșiei Statului este de 3506 ha, în care intră și bălțile sus-vorbite, formate din vărsăturile Dunării. Pământ arabil este numai ca la 400 ha. Viile locuitorilor sunt situate în partea de SE, de unde începe un alt deal numit Pârșelu. Întinderea acestor vii este de 60 ha și produc vinuri bune. Locuitorii împrăștiți sunt în număr de 140 pe 350 ha.

Pe moșia Statului a mai fost împrăștiat în anul 1880 un număr de locuitori din diferite comune.

Solul în partea dinspre deal este de bună calitate, iar cel din vale este mlăștinos și rareori se cultivă, din cauza inundațiilor Dunării la care este expus; în schimb însă când Dunărea se revarsă, aduce mult pește în lacul numit al Porcului și din bălți se recoltează mult stuf și papură; tot aici vin la iernat turme de oi,

care se coboară de la munte; în baltă se hrănesc și turme de porci.

Populația comunei este de 694 suflete din care 155 capi de familie și 121 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este 4650 capete, din care 208 cai și 14 măgari, 684 vite cornute mari, 3452 vite cornute mici și 295 porci. Producția agricolă a fost în 1890 de 2992 hl grâu, 160 orz, 600 hl rapiță, 4760 hl porumb și 120 hl fasole.

Bugetul comunei este de lei 3371 bani 36 la venituri și de lei 2734 ban 1 la cheltuieli.

Are o școală care este frecventată de 15 elevi, dotată cu 8½ ha pământ arabil; o biserică cu doi preoți și doi cântăreți.

Drumuri de comunicație, are la V cu comuna Seaca și la E cu comuna Vânători pe șoseaua mixtă Turnu-Zimnicea.

În dreptul satului se află în Dunăre insula Belina și pichetul pentru paza frontierei nr. 7. Acest pichet se mută sus, mai aproape de sat, când apele Dunării sunt revărsate, din cauza imposibilității de comunicație pe marginea Dunării.

Cioara-Mitropoliei, moșie a Statului în plasa Călmățuiului, comuna Cioara, având ca la 100 ha pădure (zăvoi).

În *Istoria* de Dionisie Fotino, moșia Cioara figurează ca hotar al țării despre Dunăre. Era proprietatea banului Constantin Crețulescu; mai în urmă a fost închinată Mitropoliei din București.

După secularizarea averilor mănăstirești a trecut în stăpânirea Statului și produce un însemnat venit anual. Din partea arabilă s-a vândut cea mai mare parte locuitorilor. Din viile care se cultivau cu drept de otașniță s-a răscumpărat asemenea o mare parte de către locuitorii din comuna Cioara.

Circovnicului, fântâna, situată pe moșia Crângeni, pe drumul numit al oii, de o vechime de peste 100 de ani, are ghizdurile de piatră.

Cișmelii, măgura, la vestul com. Bogdana.

Ciucincu, deal la V comunei Segarcea din Deal, spre pârau Sâiului. Pe acest deal sunt sădite viile locuitorilor. Denumirea dealului este rămasă de la turci, de pe timpul ocupațiunii raialei Turnului.

Ciumei, vâlceaua, trece prin com. Segarcea din Vale, la N; începe de aproape de hotarul dinspre moșia Râioasa și se înfundă spre com. Segarcea din Deal, luând direcția de la N spre E.

Ciungului, lacul la N comunei Măgureni.

Ciupceanca, moșie în plasa Târgului. Dimpreună cu moșia Cotorga face parte din domeniul Văleni, din județul Olt, proprietate a d-lui Constantin Colibășanu; are întindere de 500 ha.

Ciuperceni, cătun în plasa Călmățuiului, pendinte de comuna Flămânda. Are o populație de 354 suflete și 83 contribuabili.

Ciuperceni este sat foarte vechi; făcea parte din jud. Olt. Dionisio Fotino, reproducând punctele de hotar ale țării, fixate în urma păcii de la 1741, arată că aici hotarul urma pe măgură printre viile Ciupercenilor, dintre care jumătate rămâneau la Kulă (Raiaua Turnului), jumătate în Țara Românească.

Pe la marginea acestui cătun trece Drumul lui Traian, venind dinspre com. Flămânda și îndreptându-se pe deal, pe unde se pierde, până la comuna Putineiu, unde reapare.

Ciurarii, com. rurală în plasa Târgului. Se învecinează la E cu comuna Gârdești din plasa Teleorman, la V cu com. Drăgșenei, la N cu comuna Zâmbreasca din plasa Teleormanului și la S cu

com. Săceni. Este situată pe ambele maluri ale văii Tinoasa.

Suprafața comunei este de 900 ha, aparținând mai toate locuitorilor moșteni. Numai 5 locuitori sunt împrăștiți după Legea Rurală pe o întindere de 16 ha.

Populația comunei este de 1450 suflete din care 246 capi de familie și 193 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 4189 capete din care 764 vite cornute mari, 239 cai, 2850 oi, 30 capre și 306 porci. Producția agricolă: 5300 hl grâu, 1170 hl orz și ovăz, 690 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 2936 bani 8 la venituri și de lei 2394 bani 92 la cheltuieli.

Are o școală cu 17 elevi, două biserici cu doi preoți și trei cântăreți.

Căile de comunicație sunt: spre comuna Ciolăneștii din Deal la N, la comuna Gârdești și la gara Beuca prin șoselele vicinale.

Distanța comunei de la reședința județului este de 65 km de la Roșiori de 24 și de la Alexandria de 42 km.

Satul Ciurari prezintă particularitatea că moștenii și-au păstrat proprietățile lor și le-au apărut de cotropiri. Este unul din puținele sate ale județului, unde aproape totalitatea populației este numai din moșteni.

Clănița, râuleț, care curge prin valea cu același nume, al cărei început este din pădurea Oardei, din com. Izvorul de Jos, jud. Argeș. Acest râuleț străbate o mare parte din județul Vlașca.

Pentru județul Teleorman are deosebită importanță, fiindcă pe de o parte formează limita lui la extremitatea de NE atât cu județul Argeș, cât și cu parte din Vlașca. Pe de altă parte, spre gura lui, străbate câțiva kilometri, pe teritoriul județului Teleorman⁶, în dreptul cătunului Măgura-Lăceanca, din comuna Măgura, județul Vlașca.

Clănița formează hotarul natural al moșiilor din com. Slobozia-Trăsnitu despre județele Argeș și Vlașca.

După acest râuleț s-a dat prin Legea Administrativă din 1892 denumirea plășii Clănița din jud. Vlașca. Mulți îi scriu numele greșit: Clenița, în loc de Clănița, cum îl pronunță și locuitorii.

Comăneanu sau Uda Comăneanu.

Este denumirea ce purta mai înainte moșia Uda-Paciurei din pl. Călmățui. Numele moșiei era luat după al proprietarului, s-a schimbat și numele moșiei și mai în

urmă și al comunei ce s-a format, zicându-i-se „Uda-Paciurii”.

Comancei, câmpia, începe de la com. Dudu, jud. Olt, se întinde între moșiile Plopilor, Crângeni, Mândra, Dorobanțu și Vodă-Carol. Această câmpie are peste 25 km în lungime și ca 20 km în lat, pe moșiile sus vorbite.

Comancei, valea, vine din județul Olt, dinspre com. Beciu și trece pe lângă moșiile Crângeni, Dorobanțu și Mândra, servind în mai multe puncte ca hotar natural între acele moșii. Aproape de moșia Dorobanțului se pierde, începând a se forma de aici înainte câmpia Comancei.

Comișanului, izvorul, curge pe moșia Seaca, în partea dinspre bălțile Dunării.

Comișanului, măgura, în comuna Seaca, pe grindul cu aceeași denumire. E semn de hotar.

Comișanului, grindul, la V cu comuna Seaca. Acest grind a fost fixat în anul 1864 ca semn de hotar al locurilor destinate locuitorilor împrăștiți după Legea Rurală dinspre domeniul Statului Turnu-Suroaia.

⁶ În cursul de *Istoria Românilor* de D. Al. Xenopol (pag. 373) acest pârâu se vede trecut ca un afluent al Vedei. Aceasta nu poate fi decât o scăpare din vedere, deoarece acest pârâiaș, cu nume slavonizat, se varsă în râul Teleorman care, la o foarte mare depărtare, ca de 15 km, se varsă în Vedeia.

Comișeasca, denumire ce se dă cătunului Nichita din comuna Vârtoapele de Jos.

Comișeanca, trup de moșie în comuna Vârtoapele de Jos. Este lipit cu trupul de moșie numit Nichita.

Comișeanca, denumire ce purta mai înainte o parte din moșia Seaca, și care se găsește prin actele de hotărnicie.

Comorii, drumul, denumit și drumul hoților, începe de la Roșiori spre com. Drăgănești. Acest drum este acum distrus în mare parte.

Comoarei, măgura, în comuna Adămești.

Comoarei, movila, este la E com. Caravaneți.

Comoarei, vâlceaua, ramificațiune din valea Teleormanului, în partea dinspre E la V a com. Orbeasca de Sus.

Comoarei, vâlceaua, între comunele Beuca și Merișani, formează hotarul natural al acestor două moșii.

Conțești, com. rurală în plasa Marginea, pe partea stângă a râului Vedea.

Se învecinează la N cu comuna Cervenia, la S cu comuna Bragadiru, la V cu com. Frumoasa de care o desparte pârâul Vedea și la E cu câmpia Burnazului până intră în jud. Vlaşca, unde se întinde parte din moșia Conțești.

Suprafața comunei este de 6163 ha din care 4500 pământ arabil, aparținând proprietarilor moșiei; 45 ha pădure și 202 islaz. Proprietățile locuitorilor ocupă o suprafață de 1233 ha. Viile 157 ha, iar școala este înzestrată cu 26 ha pământ de muncă.

Solul este destul de fertil.

Populația comunei este de 2213 suflete din care 501 capi de familie și 327 contribuabili.

Locuitorii acestei comune se disting prin frumusețea caselor lor și prin bunul trai. Ca agricultori sunt oameni foarte muncitori. Femeile foarte cochete, se poartă luxos.

În comună sunt mai multe stabilimente importante de comerț. Printre alte articole ce se desfac în aceste stabilimente este de semnalat numărul considerabil al fiarelor de călcat, probă evidentă a cochetăriei femeilor.

Sunt și mai multe cârciumi și hanuri.

Numărul vitelor din comună este de 3898 capete, din care 515 cai, 829 vite cornute mari, 2126 vite cornute mici și 431 porci.

Semănăturile au produs în 1890: grâu 12040 hl, orz 4800, porumb 15910 și fasole 2110 hl.

Bugetul comunei este de lei 9124 bani 28 la venituri și de lei 9036 bani 21 la cheltuieli.

Are o școală cu doi învățători și 45 elevi, o biserică cu doi preoți și doi cântăreți.

Localul Primăriei este la un loc cu al școlii și sălile sunt construite în bune condiții.

Pe apa Teleormanului este o moară; iar pe moșie este un eleșteu numit Lioașca.

Aici se țin două bălciuri pe an, unul la Buna-Vestire, la 25 Martie și altul la Sf. Dumitru, la 26 Octombrie. Comuna este pusă în comunicațiune la S cu comuna Bragadiru și la N cu Cervenia prin căi vicinale.

Spre sudul comunei se află măgura numită a Conțeștilor, de mare însemnătate istorică. În preajma acestei comune s-au urmat între anii 1596 și 1599 parte din luptele românilor cu turcii sub Mihai Viteazul.

Tot aici s-au făcut importante descoperiri arheologice de către Cezar Bolliac și alți arheologi și s-au găsit diferite obiecte de ceramică, din epoca pre-romană.

Satul Conțești se vede trecut, în nomenclatura întocmită la jumătatea secolului trecut, sub denumirea de *Odăile*; este un sat

foarte vechi și a purtat și denumirea de Odaia Pancului.

Conțești, moșie în plasa Marginei. Se numea în vechime Odaia Pancului.

Copăceanca, denumire ce purta comuna Bivolțița, din plasa Târgului; această denumire figurează prin acte de hotărnicie și locuitorii o păstrează și astăzi.

Corbului, piscul, la NV com. Crângeni.

Cornetul, denumire ce poartă un pâlc din pădurea Statului Slăvești-Zlotești.

Cornii, măgura cu, la E com. Belitori; înaltă de 8 m, largă la bază de 50 m.

Coșreanca, vâlcea, la NE com. Netoți.

Coșoteiu, vâlcea, prin care curge pârâiașul cu același nume, în plasa Târgului. Începe dintre moșiile Drăgșani și Cucuieți la punctul numit „Lacul cu Plopi”, nu departe de hotarul moșiei Merișani, ocolește braniștea de pe moșia Papa și se varsă în râul Vedea, aproape de podul de pe șoseaua Roșiori-Ciolănești, la capătul pădurii Drăgănești-Tigănia. Primăvara și pe timpuri

ploioase Coșoteiul se varsă și inundă pădurea Jigănia.

Cotmeana, pârâu, izvorăște din preajma comunei Tutana, din jud. Argeș, urmează paralel cu hotarul dintre jud. Olt și Argeș, intră în jud. Teleorman pe teritoriul com. Urluieni și se varsă în râul Vedea, în pădurea Bădești, din com. Mozăceni, după ce primește apele pârâiașelor Vlășcuța și Ceroaia și altor viroage și izvoare din drumul său.

Cotmeana are o albie largă; vara se poate trece cu picioarele și uneori seacă aproape de tot; când sunt ploi multe, primăvara mai ales, are un curs foarte repede și nu se poate trece.

Comunele din acest județ care ating Cotmeana sunt: Urluieni, Malul, Ciocești-Mândra și Bârla.

Cotmeana, vale, urmează cursul pârâului cu același nume până se împreună și dânsa cu valea Vedei.

Cotorga, cătunaș în plasa Teleormanului, ține de comuna Merișani. Are numai câteva case, un conac și magazine ale proprietății, care aparțin de moșia Văleni din jud. Olt.

Cotorga, moșie în pl. Teleorman, com. Merișani. Are întindere de

1000 ha pământ arabil și 10 ha pădure. Este proprietatea a d-lui C. Colibășeanu și formează un singur corp cu moșia Ciuperceanca.

Coțofenei, măgura, în comuna Suhaia; este semn de hotar al pământurilor date locuitorilor în 1864.

Cotu-Popii, movilă și semn de hotar la sud-estul moșiei Merii din plasa Târgului.

Coțofenii, movila, în V moșiei Suhaia, spre proprietățile locuitorilor. Este semn despărțitor de moșia Vișoara și datează din timpuri vechi.

Cozia, partea din moșia Dulceni - Sf. Spiridon, ce-i zice și Călugăreasca, fostă proprietate a Statului în comuna Belitori, pe care au fost împrăprietăriți înșurăței în 1880. Acestei părți îi mai zic și azi locuitorii „Cozia”, fiindcă a ținut de Mănăstirea Cozia.

Cozia-Belitori, moșie în plasa Târgului, comuna Belitori, a fost proprietate a Statului și forma un trup cu moșia Depusa.

S-a vândut în 1882 d-lui G. Gănescu, care a cumpărat-o pe seama câtorva locuitori din

Belitori. Întinderea acestei moșii este de 234 ha.

Crângeni, comună rurală în plasa Călmățuiului. Este situată în valea unde se împreună amândouă brațele văii Călmățuiului și unde începe a curge pârâul.

Din trei părți este înconjurată de dealuri mici, deasupra cărora se întinde câmpia, mai ales aceea a Comancei, întretăiată de câteva vâlcele, cele mai importante sunt: valea Trifului la N spre jud. Olt, valea Tacului la SV spre Mândra, valea Pițurii la SE spre Dorobanțu și valea Ciorii care începe dinspre comuna Poiana, jud. Olt, și se termină în marginea satului în valea Călmățui.

Sunt și mai multe lacuri, care vara seacă; cele mai însemnate sunt: lacul Burdufului, la SE comunei, hotar cu com. Dorobanțu, balta lui Caragea, lacul cu Cărbuni tot spre com. Poiana din jud. Olt etc.

Se învecinează pe de o parte cu moșiile Plopi-Slăvitești și Dorobanțu, la E cu moșia Băsești a Statului, la N cu moșia Mihăești din com. Mihăești de Jos din jud. Olt și cu moșia Gâlmeele din com. Poiana, același județ.

Distanța de la Roșiori este de 18 km, de la reședința județului este de 27 km și de la Alexandria 52. De la Slatina sunt 64 km.

Suprafața comunei este de 5688 ha, din care 4560 moșia proprietarului, mai toată arabilă, împreună cu 800 ha pădure; 1005 ha proprietățile a 270 locuitori împrorietăriți după Legea Rurală și 122 ha vii.

Populația comunei este de 1793 suflete din care 462 capi de familie și 370 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 5919 capete, din care 338 cai, 1297 vite cornute mari, 3610 vite cornute mici și 674 porci.

Producția agricolă a fost de 25000 hl grâu, 700 orz, 22000 porumb și 1400 hl fasole.

Bugetul comunei este de lei 8800 bani 7 la venituri și de lei 8738 bani 21 la cheltuieli

Are o școală cu un învățător și 43 elevi, o biserică cu doi preoți și doi cântăreți.

Locuința proprietății este foarte frumoasă, pe dealul dinspre S al comunei, are o magazie pentru produse, remize pentru mașini și unelte agricole precum și o grădină cu tot felul de pomi roditori și o vie, toate acestea sunt de curând înființate.

În comună sunt șapte cârciumi. Târguri se țin de șase ori pe an la 9 Martie (Mucenicii), la Florii, la Sf. Gheorghe, la Rusalii. La Sf. Ilie și la 8 Septembrie.

Produsele moșiei se transportă parte prin gara Troianu, parte

cu carele direct la Turnu Măgurele.

Drumuri de comunicație are: spre comuna Băsești și de acolo direct la Roșiori.

În partea de V a comunei se află drumul numit al Oii, care pornește de la munte și se coboară spre Dunăre, luând direcțiunea de-a lungul moșiei Dorobanțu.

Comuna Crângeni este înconjurată de mai multe măguri din care unele sunt foarte importante, astfel: Măgura Tacului deasupra văii cu același nume și Măgura Salcâmului la SV spre comuna Plopi-Slăvitești. Înălțimea lor variază între 5-8 m și ocolul de la 20-40 m.

Satul Crângeni este foarte vechi. A făcut parte din jud. Olt până la anul 1836, din plasa Marginea. Tot în această plasă îl vedem trecut și în catagrafia satelor, în urma reformei lui Mavrocordat.

De la 1836 a trecut la plasa Călmățuiului, apoi de a Călmățuiului unită cu Marginea.

Vechimea satului Crângeni se poate vedea și din diferite numiri de fântâni și măguri care figurează și prin acte vechi de hotărnicie. Vatra satului nu era însă pe locul unde se găsește astăzi, ci puțin mai spre N pe locul numit *Balta-Lungă*. Locuitorii au fost nevoiți să părăsească vechiul sat din cauza stabilirii aici a unui turc bogat anume Mahomet sau Mahmut,

după care și-a luat denumirea atât măgura cât și crângul cunoscut în această parte sub acest nume. Acest Mahmut se mutase aici cu toată gospodăria și slujitorii lui; avea turme de oi, vii și moșie.

Asemenea uzurpațiuni nu erau lucru neobișnuit pe timpul dominațiuni turcești căci, sub pretext de a-și pășuna vacile și turmele lor de oi și a le ierna, ocupau și exploatau moșii întregi.

Locuitorii din vechiul sat al Crângenilor, îngroziți de prădăciunile acestui turc, s-au stabilit pe locul numit Balta-Lungă, unde au mai venit și o seamă de bulgari dimprejurul *Poradim*-ului, refugiați tot de groaza turcilor, și au format cu toții satul cel nou unde se află și astăzi com. Crângeni.

Din această amestecătură a rezultat că are și astăzi două mahalale deosebite: Făcăleții, populată de români și cealaltă, Balta-Lungă, populată de bulgari, care și-au păstrat limba, portul și obiceiurile; însă de câțiva ani, grație instrucțiunii și serviciului militar, au început a se asimila cu elementul român.

Crângeni, moșie în plasa Călmățuiului. A fost proprietatea familie Slătineanu din București și prin vânzare a trecut asupra d-lui Constantin Mihail. Vecinătățile, ca și alte amănunte, sunt trecute

la un loc cu descrierea com. Crângeni.

Crânguleți, trup din moșia Statului Netoți-Trivalea, pe care au fost înproprietăriți în 1880 înșurăței spornici din comunele de prim-prejur. Este situat într-o vâlcea în partea de NV a cătunului Netoți de Sus.

Crucea lui Neagoe, punct de hotar la NE de com. Măgureni; desparte această moșie de moșie Măldăieni, din plasa Târgului.

Crucilor, măgura, în com. Putineiu.

Crucea înaltă, semn de hotar dintre comuna Peretu și Bogdana, pe vechiul drum al Zimnicei.

Crucea trăsniță, semn de hotar mai la S de Crucea înaltă, tot pe vechiul drum al Zimnicei, pe câmpia dintre comunele Plosca și Bogdana.

Crucea lui Șarpe, movilă și semn de hotar la NV moșiei Merii din plasa Târgului.

Crucea Vladului, punct de hotar pe moșia Măgureni sau Ciocanu, la NE.

Crucile Gamenții, punct pe moșia Cetatea din plasa Târgului, la NE

cătunului Cetatea. Servește ca semn de hotar despărțitor de moșiile învecinate.

Crucea lupului, punct de hotar pe moșia Viișoara spre NE, unde se mărginește cu moșia Piatra.

Crucea țiganului, punct de hotar la NV com. Viișoara, în hotarul acestei comune cu comuna Piatra, pe un pisc.

Crucea lui Chiriță, semn de hotar pe moșia Nanov.

Cruzii, lacul, la estul comunei Perii-Râioși. Servește ca semn de hotar între părțile locuitorilor înproprietăriți și moșia Perii a Eforiei Spitalelor Civile (a Spitalului Pantelimon).

Cucuieti, comună rurală în plasa Târgului, situată pe partea dreaptă a râului Vedea.

Se învecinează la N cu cătunul Știrbei de la comuna Didești, la S cu com. Papa, la V cu teritoriul com. Bălțați dincoace de râul Vedea și la E cu cătunul Muții din com. Drăgșenei. Se compune din trei cătune: Cucuieti de Sus (reședința), Cucuieti de Jos (Moșteni) și cătunul Ciocu.

Cucuieti de Sus și Moșteni sunt așezați deasupra dealului numit al Cucuietilor, pe malul stâng al Vedei

și cătunul Ciocu este așezat în vale mai spre V, ca la 2½ km depărtare, pe malul drept al Vedei.

Locuitorii împroprietăriți în 1864, sunt în număr de 91: 68 pe moșia Cucuieților pe 185 ha și 23 în cătunul Ciocu pe 80 ha.

Populația com. cu a cătunului este de 1200 suflete din care 140 capi de familie și 133 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 857 capete din care 212 vite cornute mari, 51 cai, 3 măgari și 857 vite cornute mici.

Producția agricolă: 9700 hl grâu, 335 orz și ovăz, 159 mei și 690 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 3345 bani 27 la venituri și de lei 3336 bani 71 la cheltuieli.

Locuitorii se îndeletnicesc puțin cu agricultura, producția cerealelor este slabă, din cauza terenului nisipos și a deselor revărsări ale Vedei. Au multă aplicațiune la vânătoare, favorizați fiind de braniștele de primprejur, precum și la pescuit în Vede.

Are o școală cu un învățător, 30 elevi și 20 eleve; o biserică în comuna Cucuieți cu doi cântăreți. În cătunul Ciocu este și o moară cu aburi.

Prin cătunul Ciocu trece calea județeană Turnu-Roșiori-Strâmbeni, din care, dincolo de podul de la cătunul Știrbeții, începe o ramificație care duce tot la comuna Cucuieți. Tot prin șosele vicinale se leagă și cu comuna Papa. Din dreptul cătunului Ciocu, din șoseaua județeană, pleacă o ramură de drum vicinal spre comuna Bălțați, care pune în legătură acest cătun cu comunele Bălțați și Neaga și cu Văleni și alte comune din jud. Olt.

Locuitorii din Cucuieți fac și comerțul de chirigii, transportând produse din jud. Olt la gara Papa.

Cucuieți, moșie în plasa Târgului, aparține mai multor proprietari, din care cei mai principali sunt frații Chesim din Roșiori.

Cucuta, canton pe șoseaua județeană Alexandria-Giurgiu, la hotarul județului. I s-a dat acest nume, fiind situat aproape de tot de moșia Cucuta din jud. Vlașca.

Cucutei, vâlceaua, ramificație din valea Duhnei; trece pe la N comunei Traian, pe lângă valea Suroaiei spre moșia Piatra.

D.

Dăii, măgura, la estul comunei Tigănești.

Delcelul, mahala în orașul Roșiori. Se află în partea dinspre dealul Bratcovului; partea situată în vale se numește Broscăria.

Deparați, cătun în plasa Teleormanului, formând o comună cu Hârlești; poartă denumirea oficială de Deparați-Hârlești.

Are o populație de 390 suflete și 92 contribuabili.

Deparați, moșie situată în com. Deparați-Hârlești, plasa Teleormanului. Este proprietatea d-lui Anton Vetra, are o întindere de 600 ha, în care intră și pădurea de pe moșie.

Deparați-Hârlești, comună rurală în plasa Teleormanului, situată pe partea dreaptă a râului Teleorman, în vale.

Are două cătune: Hârlești și Deparați, într-o poziție foarte pitorească, înconjurată de dealuri, păduri seculare și străbătută de cursul râului Teleorman și al pârâului Teleormănel. Amândouă cătunele sunt situate la un loc și nu sunt despărțite prin niciun semn sau distanță între

ele. La marginea de S a cătunului Deparați se varsă pârâul Teleormănel în Teleorman.

Distanța de la Roșiori este de 30 km; de la reședința județului de 68 km și de la Alexandria de 41 km.

Suprafața comunei împreună cu a moșiilor de pe dânsa este de aproape 2000 ha. Din acestea 750 ha pământ arabil și 600 ha pădure, aparțin fraților Nicolae și d-lui Anton Vetra. Pământul este puțin deluros, cea mai mare parte șes, însă productiv față cu al comunelor de primprejur; pădurea este numai stejar.

Pe aici s-a cultivat până în anul 1872 însemnate cantități de tutunuri. S-au mai cultivat tutun și în urmă, în anii 1879-81, sub controlul Regiei, însă numai pentru export.

Populația comunei este de 1626 suflete, 239 contribuabili.

Numărul vitelor 4166 capete, din care 295 cai, 756 vaci și boi, 2878 oi, și 232 porci.

Producția agricolă a fost de 9037 hl grâu, 247 rapiță și 2930 hl porumb.

Locuitorii se îndeletnicesc numai cu agricultura. Parte din ei fac comerțul de găinari, cumpărând

păsări din satele de primprejur și vânzându-le la București.

Pe apa Teleormanului sunt două mori de măcinat, una pe moșia Hârlești și cealaltă pe Deparați, la vărsătura Teleormanului în Teleorman.

Are o școală cu un învățător și 36 elevi, în același local cu primăria; două biserici, una în cătunul Deparați și alta în cătunul Hârlești cu un preot la fiecare biserică și cu trei cântăreți.

Drumuri de comunicație are: spre cătunul Netoți de Sus la S și spre comuna Lada la N, pe șosele vicinale. Cea din urmă trece prin pădurea Hârleștilor.

Comuna Deparați este una din cele mai vechi ale județului. După împărțirea administrativă din secolul trecut, figura în plasa Teleormanului de Jos. Mai în urmă a făcut parte din plasa care s-a numit a Teleormanului.

Aici s-a născut poetul Al. Depărățeanu, fost reprezentant al județului în adunarea deputaților. În încântătoarele și poeticele pozițiuni ale văii Teleormanului s-a inspirat poetul când a scris frumoasa idilă *Vara la țară*.

Depusa, moșie în plasa Târgului, com. Belitori, situată pe valea Urluiului (vezi Cozia-Belitori).

La N acestei moșii se găsesc câteva mături care formează hotarul moșiei spre com. Belitori. Astfel Măgura cu Moț și Măgura Scăunașului; mai spre E este Movila Cornișorilor și la limita dintre moșia Belitorii cu Peretu și cu Depusa se află Bășicuța Flocoasă, căreia i se atribuie oarecare importanță istorică.

Pe timpul războaielor Domnilor noștri cu năvălitorii ce veneau dinspre Dunăre această mătură servea ca punct de observație, de unde se dădea alarma aprinzându-se focuri.

Derniță, izvoarele de la. Această denumire o poartă mai multe izvoare de pe moșia Odobeasca din com. Muți. Le mai zice și Spafiul (a se vedea această denumire).

Dicilești, moșie a moștenilor din comuna Rădoiești. Moșia lor fiind mai mare și împărțită, numai o parte poartă această denumire.

Didești, moșie a Statului în plasa Târgului, numită și Vatra-Schitului Didești.

Didești, comună rurală în plasa Târgului, la extremitatea dinspre V-E situată pe valea Tecuciului, în mijlocul unghiului format din

împreunarea pârâului Tecuci cu râul Vedei.

Are un cătun Știrbeți, situat la distanță de 4 km în valea Vedei pe partea stângă spre com. Cucuieți, pe șoseaua județeană Roșiori-Strâmbeni.

Satul Didești, situat mai pe deal, e înconjurat din toate părțile de pădure.

Teritoriul comunei este străbătut de diferite vâlcele, cum și de apele Vedei și Tecuciului; diferite izvoare curg de pe dealuri, formând viroage în mai multe locuri.

Solul este destul de fertil și favorabil pentru tot felul de semănături.

Suprafața comunei cu moșia și pădurile statului este de 2525 ha. Din acestea 1756 ha sunt numai pădure bătrână, are într-însa mai mult stejar și lemne de construcție, în grosime până la 1 m în diametru.

Locuitorii împrăștiți împreună cu însurățelii sunt în număr de 134 din care 100 în comuna Didești cu 400 ha, 25 în comuna Știrbeți cu 175 ha și 9 însurățeli împrăștiți la anul 1879 pe 50 ha. Este $\frac{1}{2}$ ha vie și $\frac{3}{4}$ livezi cu pruni.

Populația comunei este de 1003 suflete, din care 200 capi de familie și 190 contribuabili. În

cătunul Știrbeți sunt 200 suflete și 47 contribuabili.

Acest cătun fiind așezat în partea stângă a râului Vedei, la 4 km de comuna Didești și după situația lui topografică ar urma să fie alipit la comuna Cucuieți.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 2356 capete din care: 568 vite mari, 147 cai, 7 măgari, 1440 oi și 194 porci.

Producția agricolă: 12400 hl grâu, 1372 orz și ovăz, 383 rapiță și 4238 porumb.

Bugetul comunei este de lei 4339.19 bani la venituri și de lei 4126.43 bani la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un număr de 19 elevi. Are o moară pe apa Vedei în dreptul cătunului Știrbeți, la punctul numit Uidumacu.

Drept biserică servește fosta Mănăstire Schitu-Didești, zidită pe timpul lui Neagoe-Vodă Basarab, puțin în urma zidăriei Curții de Argeș. Biserica are doi preoți, un cântăreț și un paracliser.

Starea materială a locuitorilor și traiul lor sunt din cele mai neîngrijite. Mai toți locuiesc în bordeie și necurățenia în care lăncezesc face ca satul să fie adeseori bântuit de boli epidemice. Pentru acest motiv și populațiunea descrește.

Se leagă cu comuna Dobrotești, prin șosea vicinală care dă în șoseaua județeană Roșiori-Strâmbeni, în lungime de 3 km; cu comunele Merișani și Socetu tot prin șosele vicinale.

Satul Didești este unul din cele mai vechi din județ. După vechimea mănăstirii se poate înțelege și vechimea satului. În secolul trecut făcea parte din plasa Mijlocul și de atunci încolo din a Târgului; iar mănăstirea era considerată numai ca metoc. În *Istoria* Lui Dionisie Fotino găsim acest metoc trecut sub denumirea de Dădieții.

Dima, braniștea lui, pâlcc din pădurea Statului de pe moșia Băsești, plasa Călmățui.

Dâmbovița, trup de moșie din proprietatea Statului Stoborești-Barza.

Dobreni, cătun, face parte din comuna Slobozia Trăsnitu, plasa Teleormanului. Cum este așezat pe șoseaua județeană, la marginea com. Tătărăști de Sus, de care nu este câtuși de puțin despărțit prin vreun semn sau distanță, este mai mult o mahala a acestei comune, la care ar urma să fie alipit. Are 25 contribuabili. La N acestui cătun se află măgura numită a Dobrenilor.

Dobrogostea, cătun în plasa Târgului, ține de comuna Olteni. Are populațiune de 265 suflete și 53 contribuabili.

Dobrogostea-Găleteni, trup din moșia Dobrogostea, din plasa Târgului, com. Olteni, în partea dinspre limita jud. Vlașca.

Dobrotești, comună rurală în plasa Teleorman pe valea Tecuciului. Poartă și denumirea de Doagele, iar în vechime îi zicea Bobocești. Pârâul Tecuci o străbate în toată lungimea, iar satul este așezat lângă șoseaua Roșiori-Strâmbeni.

Se mărginește la E cu comunele Zâmbreasca și Beuca; la S cu Merișani, la V cu comuna Ghimpețeni și cătunul Atârnați și la N cu comuna Tecuci-Calinderu.

Populația ei este de 3105 suflete, dintre care 649 capi de familie și 645 contribuabili.

Întinderea comunei împreună cu moșiile aflate pe dânsa este aproape de 5670 ha, dintre care o parte aparține d-nei A. D. Berindei 1800 ha; altă parte d-lui Dimache Polimeride 2900 ha. Pământul este fertil. Afară de acestea mai sunt împrorietăriți 376 locuitori pe 990 ha. Comuna mai posedă ca avere a sa ca la 30 ha rămase de la locuitorii ce

urmasu a fi împruprietăriți și care nu și-au ocupat locurile.

Pe moșiile Doagelor se află și păduri de tufan pe o întindere de 320 ha.

Numărul vitelor este de 3792 capete, dintre care 677 vite cornute mari, 134 cai, 2876 oi și capre și 114 porci. Producția agricolă a fost de 1170 hl grâu, 1125 hl porumb, 440 rapiță și 110 orz.

Bugetul comunei este de 9350 lei 09 bani la venituri și lei 8436.03 bani la cheltuieli.

Are un local de școală, mic și neîncăpător, la un loc cu primăria. Școala a fost populată de 38 elevi.

Are o biserică cu doi preoți și doi cântăreți. Aici este și reședința circumscripției fiscale a 26.

Locuitorii acestei comune se îndeletnicesc, pe lângă agricultură, și cu creșterea vitelor, mai cu deosebire a oilor, pe care primăvara le duc în orașele mari de le lăptăresc și toamna se înapoiază cu dânselle. Femeile se îndeletnicesc cu industria casnică și excelează în creșterea gândacilor de mătase, în țesături fine, în abale etc. Aici se mai află și o moară cu aburi și un eleșteu al proprietății d-lui Polimeride.

Comuna Doagele se leagă cu comuna Merișani și cu comuna Tecuci-Calinderu prin șosele vici-

nale, iar pe de altă parte la E cu șoseaua județeană Roșiori-Balaci-Strâmbeni.

La 24 Iunie (Drăgaica) și la Duminica Tomei se ține bălci în această comună, dar nu este așa de important.

Caracteristica locuitorilor acestei comune este în uniformitatea portului și obiceiurilor lor. Portul lor este ciobănesc și de multe ori când vom auzi primăvara pe străzile Bucureștilor strigând: „laptele dulce” și vom vedea pe laptagiu îmbrăcat cu cămașa de în, încins cu chimirul cu nasturi galbeni și cu părul lung, fără a-l mai întreba, putem fi siguri că e din comuna Doagele.

Dobru, pădure pe moșia Tătăraști de Sus, situată spre N acestei moșii, la hotarul dinspre județul Argeș. Are o întindere de 372 ha, cu lemne din esențele: cer, gârniță și tufan.

Doagele, denumire ce se dă atât comunei cât și moșiei Dobrotești. Moșia se împarte în două, după situațiune: în Doagele de Sus și Doagele de Jos (vezi com. Dobrotești).

Doamnei, pâraul, între comuna Poroschia și Țigănești din plasa Marginei. Izvorăște din dealurile

văii Nanovului, luând direcțiunea spre comuna Țigănești și, după ce trece șoseaua județeană Alexandria-Zimnicea, se varsă în pârâul Nanovului, ale cărui ape se scurg și ele în râul Vedea.

Dorobanțul, com. rurală în plasa Călmățuiului pe valea Călmățuiului.

Comuna Dorobanțu este situată numai în vale, înconjurată de toate părțile de dealuri și străbătută de pârâul Călmățuiului.

Suprafața comunei cu a moșiei de pe dânsa a Statului este 3465 ha. Locuitorii împroprietăriți pe dânsa sunt în număr de 649 pe 1008 ha; pădurea de pe moșia Statului are o întindere de 500 ha.

Pe dealul numit Ciocârlia despre SE comunei sunt sădite viile Statului care produc vinuri bune și ocupă o întindere de 305 ha și 500 arii. Ele au fost date în embatic și apoi răscumpărate de locuitori.

Populația este de 1289 suflete din care 280 capi de familie și 234 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 3717 capete, din care 219 cai, 810 vite cornute mari, 2273 vite cornute mici și 415 porci.

Producția agricolă a fost de 10500 hl grâu, 3501 hl orz și ovăz și 4900 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 8294.39 la venituri și de lei 6615.47 la cheltuieli.

Are o școală cu un număr de 29 elevi și o biserică cu două preoți și un cântăreț; pe apa Călmățuiului este o moară de măcinat.

Comunicația comunei se face la N cu comuna Crângeni și Vodă-Carol la S, iar la SV cu Mândra pe șosele vicinale în construcție.

Pe dealurile dimprejurul comunei sunt o mulțime de măguri, ale căror numiri își găsesc toate explicațiile în legende culese din gura locuitorilor; astfel Măgura Țanei înaltă de 15/50, Măgura Tarabega și Măgura lui Șarpe înalte de 10 m și 40 m ocol. Aceste măguri sunt înșirate în direcțiunea spre Dunăre.

Satul Dorobanțu este unul din cele mai vechi și se vede menționat prin diferite hrisoave și documente. Până la anul 1836 a ținut de județul Olt, făcând parte din plasa Marginei. În nomenclatura comunelor, sub domnia lui Constantin Mavrocordat ca și mai în urmă, îl găsim trecut sub denumirea de Dorobanți.

Dorobanțu, moșie a Statului în plasa Călmățuiului. Făcea parte din averile mănăstirești și ținea de Mănăstirea Clocociov. Din

corpul acestei moșii s-a vândut înainte de 1880 o mare parte, pe care s-a format comuna Vodă-Carol. Restul moșiei încă este destinat a fi vândut în loturi locuitorilor.

Dorobanțu, pădure a Statului situată pe moșia cu același nume.

Dorobănția, denumire ce poartă partea dinspre N a satului Bârla. Această denumire datează de pe timpul domniei lui Mihai Viteazul.

Dracea, comună rurală pe valea Călmățuiului. Are două cătune: Păragina și Zlata. Com. Dracea este situată în vale pe loc șes, iar cătunele sunt pe partea stângă a Călmățuiului. Căt. Zlata este la NV comunei la o depărtare de 2½ km și Păragina la N, la depărtare foarte mică unele de altele.

Se învecinează la E cu com. Ologi, la N cu moșia Putineiu, la S cu domeniu Statului Turnu și la V cu moșia Statului Segarcea și cu o mică parte din moșia Lița.

Teritoriul comunei are o suprafață de 3000 ha. Locuitorii împroprietăriți sunt 114 pe o întindere de 525 ha. În cătunul Păragina 55 locuitori pe 268 ha, iar în cătunul Zlata 46 locuitori pe 218 ha. Viile locuitorilor ocupă o întindere de 91¼ ha.

Lângă casele proprietății se află un eleșteu cu pește și o livadă cu pruni ca de 2 pogoane.

Pământul este de o fertilitate excepțională.

Populația comunei este de 1890 suflete, din care 485 capi de familie și 267 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătune este de 5464 capete: vite cornute mari 1157, cai 272, vite cornute mici 3123, porci 489.

Producția agricolă a fost de 9581 hl grâu și 2678 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 3622.18 la venituri și de lei 3585.92 la cheltuieli.

Are o școală întreținută de Stat cu un număr de 28 elevi. Două biserici, una în Dracea, cu trei preoți și doi cântăreți, și alta în cătunul Zlata cu un preot și doi cântăreți.

Are două mori, una cu aburi și alta pe apa Călmățuiului.

Comuna Dracea se leagă cu calea națională Turnu-Alexandria prin o șosea vicinală; cu comunele Ologi și Putineiu asemenea se leagă prin șosele vicinale. Din calea națională Turnu-Alexandria, la S com. Dracea, s-a construit o ramură de șosea vicinală care trece prin sat, apucă spre cătunul Ulmeni pentru a ajunge la comuna Mavrodin. Această șosea este începută din anul 1873 și traseul ei

urmează vechiul drum al Mavrodinului.

Pe la extremitatea de V a moșiei Dracea, trece vechiul drum al lui Traian, numit de locuitori Troianu, și care, venind de la Dunăre, se îndreaptă pe aici spre com. Putineiu.

Cătunul Zlata, care s-a alipit în 1882 la com. Dracea, făcea parte mai înainte din comuna Ologi.

În timpul războiului din 1877, Împăratul Rusiei își stabilise cartierul în această comună, chiar în locuința proprietății.

Dracului, valea, trece prin cătunul Netoți de Sus, de la V spre E, până în muchia dealului dinspre lunca Teleormanului; aici se înjunghă cu valea Cescului, în dreptul comunei Gărgău.

Dragomir, măgura lui, la nordul comunei Slobozia-Mândra.

Drăcești, vale, începe din apropiere de com. Slobozia-Trăsnitu, la puțină depărtare se formează într-însa un pâraiaș care curge pe o întinsură până în preajma com. Zlotești.

Drăgăica, măgură în comuna Piatra.

Drăgănești, comună rurală în plasa Târgului, în mijlocul plășii; poartă

și denumirea de Drăgănești-Țigănia, iar locuitorii din această comună ca și cei din Roșiori și din alte comune, îi mai zic unei părți dintr-însa și Satul Nou.

Este situată pe platoul dealurilor care înconjoară valea Zbârgleaza, la răsărit; are 2 cătune: Țigănia pe malul stâng al râului Vedea, la o depărtare de 2 km unu de altul; cel de al doilea cătun Adunați, tot în partea dinspre răsărit a comunei, la depărtare de 1 km pe loc șes.

Se învecinează la N cu com. Muți, pe valea Zbârglezii, la SV cu orașul Roșiori de Vede, la S cu com. Meri-Goala, la E cu com. Antonești și la V cu com. Scrioaștea și linia ferată Costești-Măgurele. În partea dinspre V este udată de apa Zbârglezii.

Prin pădurea Țigănia șerpuiesc pârauri și viroage dintre care cea mai importantă este cea numită Rotundu, iar mai la sudul comunei trece râul Vedea pe la extremitatea comunei.

Întinderea comunei este de 2700 ha aproximativ. Comuna este situată pe proprietatea Statului Țigănia-Drăgănești. Pădurea Statului se împarte în mai multe trupuri din care cele mai principale sunt Căprăriile și Pojorâtele. Întinderea totală a pădurilor Statului este de 1500 ha, iar

pământul arabil dat în exploatare este de 500 ha. Pădurea conține arbori groși pentru construcții; de aici s-a luat materialul lemnos întrebuințat la construcția liniei ferate Costești-Măgurele.

Locuitorii împroprietăriți pe această moșie sunt în număr de 175 pe 768 ha și anume: 87 locuitori în comuna Drăgănești cu 408 ha, 20 în cătunul Țigănia cu 701 ha și 48 în cătunul Atârnați cu 290 ha; 13 ha sunt vii.

Populația comunei și a cătunelor este de 1184 suflete, din care 300 capi de familie și 367 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătune este de 3530 capete, din care 619 vite cornute mari, 154 cai, 2516 oi și 241 porci.

Producția agricolă a fost de 2202 hl grâu, 1520 hl rapiță și 2700 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 2847 bani 66 la venituri și de lei 2686 bani 61 la cheltuieli.

Are o școală întreținută de Stat cu un număr de 38 elevi și o biserică cu doi preoți și doi cântăreți.

Drumurile de comunicație sunt: spre comuna Sfințești la depărtare de 5 km; spre comuna Meri-Goala la 4 km și spre com. Drăgșenei la 5 km pe șosele vicinale.

Împrejurul acestei comune s-au făcut importante descoperiri

arheologice, atât de răposatul Cezar Bolliac, cât și în urma de d-l Grigore Tocilescu. În măgurile situate la sudul comunei, s-au găsit săgeți, topoare cu două tășuri, cum și produse de ceramică veche. Una din aceste măguri are o înălțime de 10 m și lărgimea de 80 m; cea de a doua 8 m înaltă și 60 circumferința. Pe aceste măguri, situate în pădure, au crescut arbori bătrâni.

La marginea cătunului Țigănia, pe lângă șoseaua Roșiori-Ciolănești, în vale, se văd ruinele bisericii care purta altă dată numele de Schitu-Drăgănești.

Drăgănești, moșie a Statului în plasa Târgului, cunoscută sub numele de Țigănia-Drăgănești; făcea parte, înainte de secularizare, din moșiile închinat Mănăstirii Văcărești, împreună cu pădurea de pe dânsa.

Drăgănești, pădure a Statului pe moșia cu același nume.

Se compune din mai multe trupuri, care poartă diferite numiri: Pojorătele, Căprăriile și Țigănia.

Drăghici, lacul lui, în comuna Meri-Goala din plasa Târgului; e mai adeseori sec, se umple numai pe timpuri ploioase.

Drăgociu, pârlăiaș, trece pe lângă cătunul Cătlești și com. Surdulești din plasa Teleormanului, taie șoseaua județeană și se varsă în pârlăul Drăgociu.

Drăgociu, pădure pe moșia Siliștea din plasa Teleorman; și-a luat denumirea după pârlăul care trece prin mijlocul ei.

Drăgșani, cătun în plasa Teleormanului, pendinte de comuna Drăgșenei. Populația lui este de 485 suflete și 71 contribuabili.

Drăgșani, este un sat vechi. Îl vedem figurând în nomenclatura satelor pe la jumătatea secolului trecut, sub denumirea de Drăgușani. Era dat la plasa care se numea și pe atunci tot a Târgului.

Mai în urmă a format o singură comună cu cătunul Drăgșenei, unde este reședința, la care s-a mai alipit și comuna Muți cu cătunul Odobeasca.

Drăgșani, moșie în plasa Târgului, proprietate a decedatului maior I. Vlădoianu, donată Eforiei Spitalelor Civile. Are pe dânsa și pădurea numită Laia.

Drăgșenei, comună rurală în partea de N a plășii Târgului; este limitrofă cu plasa Teleormanului. Se compune din patru cătune:

Drăgșenei (reședința), Drăgșani, Muți și Odobeasca.

Până la 1885, comuna Muți și cătunul Odobeasca formau o singură comună; ele au fost alipite la comuna Drăgșenei, care avea până atunci numai cătunul Drăgșani.

Ca pozițiune topografică comuna și cătunele ei sunt așezate astfel: Drăgșenei, Drăgșani și Odobeasca pe dealul dinspre apus al văii și pârlăului Zbârgleaza. Cătunul Muți se află situat pe partea opusă, dinspre răsărit, a acestei văi. Cătunul Drăgșenei este foarte aproape de cătunul Drăgșani, iar de la Drăgșani la Odobeasca este distanță de 4 km. Acest din urmă cătun este foarte apropiat de cătunul Muți și nu departe de valea Zbârglezei.

În valea Zbârglezei, la diferite puncte ale acestei comune, afluează diferite pârlăiașe și izvoare de ape de prin vâlcele, care toate intră în pârlăul mai mare al Burdei. Pârlăiașul Hodorogu care izvorăște de la nord-estul com. Zâmbreasca din plasa Teleormanului se scurge în Burdea la nord-estul com. Drăgșenei; pârlăiașul Drăgșenelul, ce izvorăște de la estul comunei Merișani, se varsă tot în Zbârgleaza între cătunul Drăgșani și com. Drăgșenei,

servind de hotar moșiilor Didești, Drăgșenei și Beuca.

Cuprinsul întreg al comunei Drăgșenei, se mărginește la N cu moșia Beuca din plasa Teleormanului; la S cu moșia Papa și parte din moșia Butculești, la E cu moșiile Săceni, Butculești și Sfințești, situate aproape paralel cu Drăgșenei, pe valea Tinoasa; la V cu părți din teritoriul comunelor Didești și Cucuieți.

Terenul ocupat de comuna Drăgșenei cu cătunele ei, împreună cu moșiile aflate pe dânsa, trece de 2500 ha, afară de terenul convenit locuitorilor după Legea Rurală. Sunt și moșteni în această comună, în cătunul Muți mai cu deosebire.

Împroprietăriți de la 1864, posedă 851 ha și anume: în Drăgșenei 130 locuitori cu 455 ha; în Drăgșani 69 locuitori cu 250 ha, în Muți 5 locuitori cu 22 ha și în Odobeasca 39 locuitori cu 140 ha. Moștenii din căt. Muți au, pe lângă pământurile lor arabile, și câte o fașă de pădure în luncă. Mai sunt în comună și cătune 13 ha vii și 6 ha livezi de pruni.

Terenul acestei comune este prielnic semănăturilor de tot felul.

Populația întregii comune este de 1856 suflete, dintre care 454 capi de familie și 367 contribuabili.

Pe cătune populația se împarte astfel: în Drăgșenei 848 suflete, 158 contribuabili, în căt. Drăgșani 500 suflete cu 94 contribuabili în Muți, 205 suflete și 63 contribuabili, în Odobeasca 296 suflete cu 52 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 7383 capete, din care 837 vite cornute mari, 239 cai, 72 măgari, 5896 oi și 339 porci.

Producția agricolă a fost în 1890 de 11070 hl grâu, 650 hl orz, 525 hl ovăz, 2660 hl rapiță și 3680 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 7752 lei la venituri și lei 7235 bani 16 la cheltuieli.

Școala este numai în cătunul Drăgșenei cu un învățător și 30 elevi. Biserici sunt patru, în fiecare cătun câte una. Cea din cătunul Odobeasca este ruinată și nici nu se mai oficiază într-însa, fiind dărămată. La celelalte trei funcționează câte un preot și un cântăreț.

Căi de comunicare are: la E spre com. Săceni și de aici la Ciurari; la S prin cătunul Muți la Drăgănești și Roșiori; la V prin cătunul Odobeasca la Cucuieți și la N de la Drăgșenei la com. și gara Beuca din plasa Teleormanului.

Prin această comună și cătunul Muți trece vechiul drum al Ciolăneștilor, pe care comunică toți locuitorii din centrul și de la

extremitățile județului pentru a trece apoi pe Drumul Craiovei sau al Olacului.

Formațiunea actuală a comunei a trecut prin diferite faze. În secolul trecut numai Drăgșani era sat mai mare. Cătunele Muți și Odobeasca erau sate mici de moșteni. Cătunul Drăgșenei s-a format mai în urmă, iar cătunul Odobeasca a purtat numele de Fălănica, cum se vede trecut și pe unele hărți ale stat-majorului austriac.

La 1885 s-a întrunit comuna Muți-Odobeasca cu Drăgșenei, stabilindu-se aici și reședința comunei.

Locuitorii din căt. Muți și Odobeasca sunt moșteni băști-nași și se disting de ai celorlalte cătune prin traiul și obiceiurile lor.

Cei din Drăgșani și Drăgșenei, se ocupă și cu creșterea oilor, făcând comerț cu miei, lapte și brânză.

Drăgșenelul, pâraiaș, trece printre cătunul Drăgșani și com. Drăgșenei, din plasa Târgului. Cursul lui începe de la estul com. Merișani și se varsă în pâraul Burdea, între cătunul Drăgșenei și com. Drăgșani, după ce primește apele mai multor izvoare.

Servește ca hotar natural moșiilor Didești, Drăgșani și Beuca.

Druja, pâraiaș, în plasa Teleorman, începe din pădurea din comuna Ciocești-Mândra și se varsă în râul Cotmeana, în dreptul cătunului Podișoru.

Drumul Poștei sau al Craiovei, pune în legătură orașul Turnu cu Zimnicea pe la Caracal și trecea pe lângă comunele Lița, Măgurele, Flămânda, Piatra etc. până la Zimnicea.

Drumul Hoților, în partea dinspre N comunei Segarcea din Deal; parte din acest drum, care se împreună cu vechiul Drum al Rușilor, a dispărut; locuitorii au făcut arături pe dânsul.

Drumul Sării, începea în acest județ de la com. Tătăraști, urma pe valea Teleormanului prin comunele Netoți, Gărăgău, Orbeasca etc. și cobora până la Zimnicea pe valea Teleormanului.

Drumul Cerii sau al Mierii începea de la com. Lița, din plasa Călmățuiului, trecea prin comuna Ologi, Piatra etc. și se termina la Zimnicea.

Duduita, ruscă, la vestul comunei Zimnicea. Este un coborâș foarte înclinat; servește locuitorilor și călătorilor a trece din deal la

cătunele sau pescăriile bălții ce aparține proprietății Zimnicea și care se află la o mică depărtare de această ruscă. Este drum de comunicație anevoios, dar frecventat. Pe dânsul se face, mai ales vara, comunicația prin vale sau baltă la Turnu Măgurele.

Dudului, măgura, la vestul comunei Belitori din plasa Târgului, pe dealul din dreapta Urluiului.

Duhna, vale, în plasa Călmățuiului; începe din apropiere de valea Suroaiei, mai spre NE de com. Traianu, străbate moșia Piatra, unde se lărgeste din ce în ce mai mult, formând aproape de gura ei dealuri înalte pe care sunt plantate vii și din care curg izvoare abundente de apă, ce dau naștere unui pârâiaș cu numele de Duhna. Grădinarii cultivatori de zarzavaturi se servesc de aceste ape pentru irigații. Valea Duhnei se pierde la intrarea în com. Lissa.

Duhna, pârâiaș provenit din izvoarele dealurilor de pe valea Duhnei. Se Scurge în râul Călmățui, în dreptul com. Lissa.

Dulceanca, comună rurală în plasa Târgului, la extremitatea văii Burdea, unde pornește spre valea

Vedei. Este așezată pe coasta acestei văi, învecinându-se la N cu com. Rădoiești și parte din Drăgănești; la S cu râul Vedeia și com. Peretu, dincolo de acest râu; la E cu com. Albești și la V cu comuna Meri-Goala. Jumătate din comună este așezată pe coasta dealului și jumătate dincolo de acest deal, spre N, însă fără nici o întrerupere.

Suprafața ei cu a proprietăților de pe dânsa și cu terenul pe care sunt împrorietăriți locuitorii, este ca de 1260 ha. Proprietarul de căpetenie este Epitropia Așezămintelor Brâncovenești cu 554 ha pământ arabil și 30 ha pădure.

Împrorietăriții după Legea Rurală, pe această moșie, sunt în număr de 45 ha; restul este proprietatea moșnenilor. Sunt în această comună și 36½ ha de vii.

Populația comunei este de 438 suflete, din care 86 capi de familie și 77 contribuabili.

Producția agricolă a fost de 2842 hl grâu, 265 hl orz și ovăz, 520 hl rapiță și 1026 hl porumb.

Numărul vitelor este de 998 capete, din care 209 vite cornute mari, 60 cai, 9 măgari, 572 oi, 10 capre și 138 porci.

Locuitorii se îndeletnicesc numai cu agricultura, învoindu-se cu munca pe moșiile învecinate.

Sunt în această comună și câteva case de moșteni.

Bugetul comunei este de lei 1938 bani 52 la venituri și de lei 1938 bani 34 la cheltuieli.

Are o școală comunală cu un învățător și 10 elevi, o biserică cu un preot și un cântăreț.

Pe apa Zbârglezei este o moară de măcinat.

Drumurile vicinale ale acestei comune sunt: la Meri-Goala peste valea Zbârglezei și de aici la Roșiori; la Albești spre SE și la comuna Licuriciu spre Apus.

În partea dinspre S a comunei, pe dealul numit al lui Panait, se văd urmele întăriturii de pământ dinspre care se menționează la com. Albești.

Dulceanca, moșie, în plasa Târgului, proprietatea Așezămintelor Brâncovenești. Are întindere de 584 ha, din care 30 ha pădure.

Dulceni, moșie în plasa Târgului, situată în comuna Belitori. Este proprietatea d-lui P. S. Aurelian și are o întindere de 587 ha pământ arabil, din care 5 ha pădure.

Se învecinează cu trupurile de moșie Depusa și Sf. Ion tot din com. Belitori.

Dunafului, vâlceaua, începe de la sudul comunei Putineiu și apucă

printre drumurile dintre com. Bogdana și Dracea.

Dunafului, măgura, la sud-vestul com. Putineiu, spre vâlceaua cu același nume.

Dunărea, udă toată partea de S a județului și servește, până în *thalweg*, de limită a țării cu statul vecin Bulgaria.

Considerat din punct de vedere general, acest fluviu este cel mai lung, cel mai puternic și cel mai important din Europa. El își ia naștere din vâlcelele Pădurii Negre (Schwarzwald), din Germania, unde curge ca un modest pârliaș până la orașul Ulm, de unde începe a fi navigabil. De aici străbate printre mase mari de munți și prin văi, udând Bavaria, Austro-Ungaria și își îndreaptă cursul spre SE intrând în România pe la Gura-Văii, la hotarul țării, de unde continuă spre SSE formând o curbă până aproape de Giurgiu, de unde pornește mai spre ENE până la gurile sale în număr de trei, unde se varsă în Marea Neagră. Partea cea mai pronunțată a acestei curbe este tocmai pe distanța care udă județul Teleorman.

Dunărea are o excepțională importanță atât din punctul de vedere istoric cât și comercial.

Sub romani acest fluviu a format până la un timp limita de SV a Imperiului și când Traian își începu cuceririle în Dacia, acesta fuse dovada cea mai strălucită despre puterea romană. Mai târziu, pe timpul invaziunilor barbare, rolul Dunării se schimbă: ea nu mai este o frontieră între popoare, ci un drum mare natural, urmat de diferite nații, în mersul lor cotropitor spre Apus sau spre Răsărit: hunii și avarii merg pe Dunăre în sus și răzlesc până în Galia; mai târziu, slavii, cumanii, turcii și tătarii apucă același drum; iar frâncii lui Carol cel Mare, bavarezii, saxonii, cruciații pornesc în josul Dunării.

Dunărea a servit întotdeauna ca drum de comunicațiune atât în luptele dintre popoare cât și pentru transporturile comerciale și industriale până la epoca înființării drumurilor de fier.

Sub romani, partea superioară a fluviului, de la originea lui până la Porțile de Fier, purta numele de *Danubius*; iar partea inferioară până la mare *Ister* sau grecește *Istros*. Astăzi poartă pe toată întinderea o singură denumire: germanii îi zic *Donau*, ungurii, *Duna*, slavii (sârbii, bulgarii și rușii) *Dunaia*, grecii *Dunavis*, iar turcii *Dunch*. Noi am adoptat, tot de la slavi, denumirea de Dunăre.

Imensul bazin al Dunării (aproape 800000 km²) este împărțit de unii în două, de alții în patru părți. Împărțirea în patru părți este stabilită astfel: 1. Bazinul care începe de la sorgintea Dunării până la Passau și cuprinde ducatul de Baden, Württembergul, Bavaria, Tirolul și ținutul Salzburgului; 2. Bazinul care se sfârșește la Gran și cuprinde Austria, Moravia și nord-estul Ungariei; 3. Bazinul format din munții Banatului și Alpii Transilvaniei sau Carpații, care se termină la Orșova (de unde începe a se lărgi, *nota autorului*) și cuprinde Stiria, Carintia, Carniolia, Croația, Slovenia etc. și 4. Bazinul inferior care cuprinde Serbia, Bulgaria, România (cu Dobrogea) și Basarabia (după la *Grande Encyclopédie*, Ladmiralet).

La intrarea sa în România, pe la Gura-Văii, Dunărea are o adâncime de 50 m; nivelul său, raportat la al Mării Negre, este aici de 20 m. Pe tot parcursul său, pe vasta curbă de 850 km pe care Dunărea o face spre S de la intrarea sa în țară, țărmul român se confundă cu întinsele-i câmpii, pe cât timp țărmul opus este un nesfârșit lanț de munți și dealuri mai mult sau mai puțin înalte. La multe puncte Dunărea își schimbă periodic cursul spre țărmul român, lăsând însemnate depozite de nămol,

care cu timpul formează insulele sau ostrovele, acoperite de zăvoaie de salcie și plop.

De la obârșia ei Dunărea curge pe o întindere, în linie dreaptă, de aproape 1360 km² socotindu-i și cotiturile, fără bălți și diferitele-i brațe, lungimea este de 2780 km². Volumul de apă pe care Dunărea îl cară spre mare reprezintă, după media anuală, treizeci și cinci milioane metri cubi pe oră. Navigabilitatea fluviului în România nu prezintă nici o dificultate decât numai nesiguranța adâncimii, mai ales în timpul apelor mici, precum și lipsa lucrărilor de artă prin câteva porturi mai mici pentru a aborda vasele mai cu înlesnire. Navigația se face de la Sulina până la Orșova, atât cu vapoare cât și cu vase de pânză.

Comerțul cel mai însemnat ce se face pe Dunăre constă mai ales în transportul cerealelor, care mai toate iau direcția spre Brăila, Galați și de acolo la mare prin Sulina; iar vasele care vin din susul Dunării transportă, în mari cantități, produse industriale de manufactură, de cărbuni de piatră ș.a. Vasele cu pânză transportă mai mult mărfuri grele cum este piatra, lemne de construcție și var; iar de pe diferenții afluenți cum sunt Oltul și Jiul, pornesc pe Dunăre în jos așa

numitele *saluri* cu lemne de brad și stejar, aduse din creierii munților.

Fără a mă întinde în descrieri prea dezvoltate asupra Dunării, mă voi mărgini numai la ceea ce interesează județul Teleorman⁷.

Dunărea curge aici pe o întindere de aproape 80 km, de la gura Oltului până la limita jud. Teleorman cu județul Vlașca. Pe această porțiune primește pe stânga râul Oltul, la depărtare de 2 km 400 m de portul Turnu Măgurele; apele pârâului Călmățui împreună cu ale bălții Suhaia, aproape de Zimnicea și ale râului Vedea aproape de limita de la V a județului. Iar pe partea dreaptă Osmolul, aproape de Nicopole, Ianca și alte cursuri de apă mai mici, care izvorăsc din munții Bulgariei.

Înălțimea fluviului la gura Oltului este de 18 m față de nivelul Mării Negre, iar la Șiștov și Zimnicea de 17/650. Adâncimea lui variază pe acest parcurs de la 50 m până la 12 m. Astfel, în dreptul Nicolpolei este de 50 m, iar la Zimnicea cu mult mai mică. Tot asemenea și albia lui: de la gura Oltului până în dreptul comunei Cioara, lărgimea

⁷ Asupra Dunării întregi se găsesc scrieri foarte complete și dezvoltate, cum sunt al lui Elisée Reclus, Peters (*Die Donau und ihr Gebiet*), Gotz, Albert Penck și alții. Cadrul acestui dicționar nu permite a ne întinde mai mult asupra Dunării, decât numai din punct de vedere local.

fluviului nu este mai mare de 5-600 m, iar de aici înainte se lărgeste din ce în ce mai mult, ajungând, între Zimnicea și Șiștov, la aproape 1 km 500 m.

În tot drumul său pe această distanță Dunărea este presărată de numeroase insule acoperite cu bogate zăvoaie de sălcii și plop. Cele mai principale care aparțin României sunt: Cătina Mare, Belina, Luta Mare și Gâasca Mare.

Partea stângă a Dunării, nevând maluri înalte ca cea dreaptă, este mai toată acoperită cu bălți imense, provenite din revărsările fluviului, din care se vâneau mari cantități de pește de tot felul. Bălțile mai însemnate sunt: a Berceluiului, a Suhaiei și Scăieștilor.

De la gura Oltului până la limita județului se poate zice că Dunărea aproape n-are țarm. În epocile de creștere a apelor, primăvara și vara mai ales, la topirea zăpezii în munți, ea se revarsă pe toată această întindere, umflând bălțile și inundând toată lunca. La Turnu Măgurele, împreună cu apele Oltului, Dunărea inundă toată partea dintre marginea orașului, începând de la balta Berceluiului și cuprinzând toată valea dinspre comunele Odaia, Lița și Flămânda, viile de la gura Oltului și portul pe o întindere de mai multe sute de hectare.

Când Dunărea crește cu mai multă iuteală, ea face să reflueze apa la gura Oltului, care curge în susul râului la o distanță de câțiva kilometri. Acest fenomen se observă și în susul Dunării, unde cursul ei este mult mai repede. La confluența Tisei cu Dunărea, în timpul creșterii mari a apelor, fluviul împinge apele râului pe o distanță până la 150 km în sus, până dincolo de Seghedin.

Toate bălțile și lacurile de-a lungul țărmului stâng al Dunării sunt formate din derivațiuni ale fluviului care, când apele vin mari, umflă și acele bălți, aducând într-însele felurite specii de pește. Când apele încep a scădea, lucrările de artă (garduri și alte închizători) din josul bălților opresc peștele de a ieși. Astfel este formată balta Berceluiului, Suhaia și a Scăieștilor.

Balta Berceluiului este formată din derivațiuni ale fluviului în dreptul com. Flămânda. Suhaia din o derivațiune în dreptul com. Vânătorii, din scursorile altor bălți din susul Suhaiei precum și din apele pârâului Călmățuiului care împreună cu Urluiul, se varsă în această baltă în dreptul com. Viișoara, de unde, revărsată pe o mare întindere pe marginea dealurilor comunei Suhaia și Fântânelele, merge îngustându-se

din ce în ce spre orașul Zimnicea, unde își are închizătoarea și formează un canal.

Acest canal își urmează cursul pe sub poalele orașului Zimnicea și, alimentat de alte ape ale Dunării, ia denumirea de canalul Pasărea. Mai jos de com. Năsturelul începe balta Scăieștilor formată din apele acestui canal și o altă derivațiune a Dunării; iar la limita comunei Brăgadiru, aproape de balta Scăieștilor îngustându-se, canalul Pasărea își continuă drumul, după ce primește aici apele râului Vedea, spre județul Vlașca până aproape de Giurgiu.

Când apele Dunării vin prea mari, toată întinderea țărmlui stâng, începând de la gura Oltului și până la limita județului, prezintă un nesfârșit luciu formând aproape o singură masă de apă cu fluviul, întreruptă din distanță în distanță numai de verdeața zăvoaielor.

Pe distanța județului Teleorman sunt două porturi pe Dunăre: Turnu Măgurele și Zimnicea. În aceste porturi funcționează birourile vamale precum și căpeteniile porturilor. Poliția de siguranță se face, ca pe întreaga Dunăre, de către șalupele flotilei, iar pe maluri de către pichete, care sunt puse sub comanda căpitanilor de port și sub privigherea comandantului de garnizoană de la reședința județului.

Tot pe această distanță Statul are ca proprietate a sa, deosebit de zăvoaiele din insule și *șenalul Dunării*, care formează aici o secțiune deosebită, începând din dreptul hotarului moșiei Năsturelul până la gura Oltului. Dreptul de a pescui pe această distanță, însă numai până în *thalweg*, se arendează de Ministerul Domeniilor pe termen de câte cinci ani.

E.

Elisabeta, comună rurală la extremitatea de NV a plășii Călmățuiului, situată pe dealul care se întinde de la Turnu Măgurele până în jud. Olt, pe valea Sâiului, paralel cu lunca Oltului.

Are două cătune: Brâncoveanca și Țigănia. Ambele cătune

sunt puse pe malul stâng al pârâului Sâiul, în depărtare unul de altul ca de 500 m și populat în mare parte de țigani.

Teritoriul comunei este de aproape 1600 ha. Moșia este proprietatea moștenitorilor principelui Al. Barbu Știrbei.

Proprietatea locuitorilor în număr de 135 ocupă 318 ha și anume: 87 în căt. Brâncoveanca și 49 în căt. Țigănia. Viile înșirate de-a lungul dealului ocupă o întindere de 44½ ha și produc vin bun, iar pe lunca Oltului sunt câteva zăvoaie, care se taie periodic.

Populația comunei cu a cătunelor este de 811 suflete din care 173 capi de familie și 153 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătune este de 1247 capete din care 87 cai, 490 vite cornute mari, 486 vite cornute mici și 128 porci.

Producția agricolă a fost de 5826 hl grâu, 1324 orz, 1254 ovăz, 4400 porumb și 980 hl fasole.

Bugetul comunei este de lei 14004 bani 27 la venituri și de lei 10139 bani 18 la cheltuieli.

Are o școală mixtă întreținută de Stat, cu un număr de 14 elevi.

Comuna nu are biserică și locuitorii merg, pentru trebuințele religioase, la comunele învecinate Plopi și Slobozia-Mândra.

La N spre comuna Plopi-Slăvitești pe distanță de 1 km și la S cu Slobozia-Mândra pe 2 km se leagă prin șosele vicinale. Comunicația locuitorilor la locurile de muncă de pe deal se face pe ruscile de pe coasta dealului, dintre care unele au o pantă

foarte repede, iar altele s-au mai regulat de către autoritatea comunală.

Depărtarea comunei de la reședința județului este de 23 km, iar de la Roșiori de 29 km.

Elisabeta, moșie în plasa Călmățuiului, proprietatea moștenitorilor principelui Al. Barbu Știrbei; îi mai zice și Brâncoveanca, iar în vechime purta denumirea de Flocoșanca.

Ene, lacul lui, la sudul comunei Râioasa, din plasa Călmățui, format din scursuri de izvoare.

Episcopia, moșie a Statului în pl. Călmățui, în com. Plopi-Slăvitești.

Episcopia, pădure a Statului, situată pe moșia Statului cu același nume.

Epureasca, vale, începe din câmpia moșiei orașului Roșiori, despre NV, se coboară la vale tăind Drumul lui Traian și șoseaua județeană Turnu-Roșiori, în apropiere de acest oraș. Gura acestei văi este în valea Urluiului, aproape de comuna Belitori.

Epureasca, măgură pe moșia Belitori, în pădurea numită Epureasca, are o înălțime de 11 m și lărgime de 47 m.

F.

Fălănica, denumire veche a satului Odobeasca din com. Drăgșenei, plasa Târgului, sub care se vede trecut acest sat și pe harta stat-majorului austriac. După spusele locuitorilor, acest nume i s-ar fi dat după acela al unui sătean avut, stabilit aici.

Fericea, vâlceaua, în plasa Teleormanului. Începutul ei este de pe islazul din com. Slobozia-Trăsnitu, de unde coboară la Tătărăști de Sus și se termină în valea Teleormanului la com. Tătărăști de Jos, la hotarul despre com. Udupu.

Ca pe toate vâlcele din această plasă, pe timpuri ploioase se formează pâraiașe. Cel de pe valea Fericea se scurge în râul Teleorman.

Fântânelele, com. rurală la extremitatea de S a plășii Marginea, situată pe dealul de deasupra Suhaiei, în partea de NV a orașului Zimnicea. Teritoriul comunei se limitează la N cu moșiile Șoimu și parte din hotarul moșiei Piatra; la S cu balta Suhaia, la E cu domeniul Zimnicei, din care face parte, și la V cu comuna

Suhaia, proprietatea rezervată pentru școală.

Din toate satele acestui județ, înșirate de-a lungul țărmlui stâng al Dunării, satul Fântânelele are cea mai încântătoare pozițiune. De pe dealurile acestui sat se desfășoară dinaintea ochilor privitorului frumoasa panoramă a Dunării: în jos până aproape de râul bulgăresc Iantra, în sus până la gura Osmolului, din dreptul Islazului, unde se varsă Oltul în Dunăre. Din Fântânele se vede foarte bine orașul Șiștov, din Bulgaria; iar la poalele dealurilor se întinde imensa baltă a Suhaiei, care, plecând de la marginea orașului Zimnicea, se sfârșește dincolo de com. Lissa și Vânători, pe distanță de peste 10 km în lungime.

Din domeniul Zimnicei 4000 ha sunt pe teritoriul acestei comune, 165 locuitori au proprietăți pe 700 ha; școala și biserica sunt dotate cu 30 ha 500 arii.

Solul este de excelentă calitate pentru agricultură. Pe platoul care se întinde în partea de N, NE și SV a comunei sunt multe găvanuri, care poartă diferite numiri.

Tot dealul dinspre baltă este format din pământ argilo-nisipos (chișai), astfel că deseori se surpă blocuri mari și se prăvălesc în vale, mâncând neconținut din terenul comunei. Valea pe unde se face comunicațiunea este totdeauna expusă inundațiilor primăvara.

Viile situate de-a lungul dealului pe care este pusă și comuna ocupă o suprafață de 96 ha; ele produc vin bun.

Locuitorii sunt harnici la munca câmpului, pricepuți în meseria pescuitului, buni năvodari. Ca fizic, sunt bine făcuți, robuști. Atât portul cât și traiul lor se deosebesc de al locuitorilor din comunele de pîmprejur.

Casele sunt ridicate de la pământ, curate, acoperite parte cu stuf, parte cu țiglă; bordeie sunt puține. Starea materială satisfăcătoare.

Populația este de 1332 suflete, 269 capi de familie, 199 contribuabili.

Vite are 2924 capete, din care 440 cai, 766 vite cornute mari, 1476 vite cornute mici și 144 porci.

Producția agricolă a locuitorilor a fost în 1890 de 8000 hl grâu, 150 hl orz și 1000 hl porumb.

Căile de comunicațiune sunt: pe deal spre orașul Zimnicea și spre com. Suhaia pe calea mixtă Turnu-Zimnicea; iar pe vale pe mai multe coborâșuri repezi sau rusce. Cele

mai principale sunt: Duduita, care servește și de hotar cu com. Zimnicea; rusca Surduleasca, rusca Oltenilor și rusca de la Hotar, spre com. Suhaia. Mai sunt și alte rusce mai mici, de puțină importanță care se duc din vale în sat.

Mulțime de măguri și movile sunt înșirate pe teritoriul acestei comune, de la S spre N. Cele mai principale sunt: Măgura Păroiului la E, Măgura lui Moș Barbu la NE, Măgura Ciurii spre V, Măgura de la Rusca Oltenilor și Măgura de la hotar spre com. Suhaia.

Distanța com. de la reședința județului este de 38 km; de la Zimnicea de 5 km și de la Alexandria de 44 km.

În sat sunt mai multe cârciumi și o moară cu aburi, iar pe moșie se află un conac frumos cu magazii, păture și case de locuit unde se adăpostește o mică colonie de muncitori unguri.

Istoricul. Satul Fântânelele este din cele mai vechi ale județului. Îl găsim trecut în catagrafia satelor întocmită la anul 1741, făcând parte din plasa Marginei. Dionisie Fotino îl citează ca sat de frontieră spre Dunăre, iar despre moșie ne spune că era proprietatea paharnicului Nicolache.

Până în anul 1876, comuna a fost întrunită cu Suhaia; mai în urmă au fost dezlipite, făcând parte din plasa Marginei.

Fântânelelor, balta, porțiune din balta Suhaiei, care cade pe domeniul Zimnicei. Este situată între hotarul orașului Zimnicea și hotarul moșiei Suhaia. Suprafața ei este de peste 500 ha; se vânează dintr-înșă mari cantități de pește de tot felul și pescarii din Roșiori, Alexandria, Turnu Măgurele și din multe comune din jud. Teleorman și Olt se aprovizionează de aici cu pește proaspăt și sărat. La coada bălții despre Zimnicea sunt zăgazurile pe unde se scurge apa și care opresc peștele; iar la marginea bălții, între satul Fântânelele și Zimnicea, se află cătunele Fântânelelor, unde se face vânzarea peștelui. Aici este și administrația bălții.

Fântânele-săpate, vâlcea pe moșia Seaca, este o ramificație din valea Duhnei, având direcția spre moșia Secara; începutul ei este la nordul com. Seaca de pe deal.

Fântâniță, punct de hotar între moșiile Suhaia și Vișoara. Aici se mai vede și astăzi un puț părăsit.

Fâșteica, insulă pe Dunăre, situată în partea de SE a orașului Zimnicea, la depărtare de 4 km⁸.

Fâșteica, trup de moșie, în plasa Marginea, făcând parte din moșia Zimnicele.

Fâșteica Sfințeștilor, moșie situată pe teritoriul comunei Sfințești.

Fetei, movila, la nord-estul com. Piatra, pe dealul Călmățuiului.

Fetelor, măgura, pe moșia Statului Beiu-Sf. Ecaterina, la S.

Fetelor, măgura, pe moșia Șovărăști.

Flocoșanca, denumire ce purta în vechime moșia Elisabeta.

Flocoșeaua Mare, măgură pe moșia Furculești.

Flocoșeaua Mică, măgură între moșiile Furculești și Șovărăști.

Flocoasă, măgura, în com. Segarcea din Deal, numită astfel din cauza ierbii mari ce crește pe dânsa.

Florea Mitroi, măgura lui, la nordul moșiei Râioși din plasa Târgului, servește ca semn de hotar.

Ferăstrăul, punct de hotar între moșia Peri a Eforiei Spitalelor

⁸ Denumirea acestei insule se găsește așa de rău pociată, atât pe harta statului-major austriac, cât și în *Dicționarul* de Frunzescu și în unele manuale

de geografie, încât nici că ar putea fi recunoscută. Toți, copiind denumirea după nemți, i-au zis *Fisetecu* în loc de *Fâșteica*.

Civile și proprietățile locuitorilor din com. Peri-Râioși.

Filaretul, deal, pe care sunt plantate viile locuitorilor din orașul Alexandria, în partea de SE dinspre comuna Poroschia.

Flămânda, comună rurală în partea de S a plășii Călmățuiului, situată pe malul stâng al Dunării, la gura bălții Berceluiului, pe loc șes.

Are un cătun Ciuperceni, situat în partea de N a comunei, la depărtare de un kilometru. Distanța comunei de la malul Dunării este de aproape $\frac{1}{2}$ km, iar limitele sale sunt: la N, dincolo de cătun Ciuperceni, dealul numit Suroaia, la S fluviul Dunărea și lunca ei împreună cu gârla și balta Berceluiului, la E comuna Traian și la V comuna Măgurele.

În dreptul acestei comune se află pe Dunăre insulele Cătina mare și insula Porcului precum și pichetele de paza fruntariilor nr. 3 și 4.

În partea de S a comunei sunt mai multe lacuri formate din revărsările Dunării și care adeseori seacă vara cu desăvârșire.

Balta Berceluiului este pe teritoriul acestei comune. Celelalte lacuri, care se formează periodic prin revărsările Dunării, sunt: lacul Lișteava între cătunul Ciuperceni și comuna Traian;

lacul lui Vlad și altele mai mici și neînsemnate.

Cu toate revărsările Dunării, comuna Flămânda este astfel situată încât nu este niciodată inundată și mai înainte de a se construi cheul din portul Turnului, vapoarele și vasele de comerț își făceau încărcăturile aici.

În partea de NV a comunei, se află dealul Suroaia, pe care sunt plantate vii. Aici se găsește și partea din deal care se numește Groapa Viei, pe care toți scriitorii și cartografi au numit-o greșit Grapavia⁹.

Populația comunei este de 1220 suflete, 405 capi de familie și 345 contribuabili, din care 656 suflete și 127 contribuabili în cătunul Ciuperceni.

Numărul vitelor 4293 capete: 483 cai, 981 vite cornute mari, 2610 vite cornute mici și 219 porci.

Producția semănăturilor de pe teritoriul comunei a fost de 11200 hl grâu, 1600 hl orz, 2400 hl ovăz și 18000 hl porumb.

Mare parte din domeniul Statului Turnu cu trupul Suroaia este pe teritoriul acestei comune. Pe harta geologică a d-lui M. Drăghiceanu, ca și pe a statului major austriac, se vede notată

⁹ Despre Groapa Viei să se vadă prefața acestui Dicționar.

existența în această comună a unui izvor de ape sulfuro-muriatice, de care însă nimeni nu s-a interesat.

Pe teritoriul acestei comune se află multe măguri; unele din ele sunt citate - fără a li se spune numele - ca puncte de hotar între zona raialei turcești de la Turnu și restul țării; în altele s-au făcut săpături cu ocazia cercetărilor arheologice. Astfel, la estul comunei este Măgura Goicea, unde s-au făcut în mai multe rânduri săpături, la S este Măgura Stupii, foarte veche și la V este faimoasă Măgura de la Groapa Viei, botezată de străini Grapavia. La E spre cătunul Ciuperceni este valea Bisericii pe care o găsim citată de Dionisie Fotino în descrierea hotarelor Țării Românești.

Drumul lui Traian se află tot în această comună; începutul lui este la Dunăre și după ce străbate comuna, o ia prin căt. Ciuperceni, apucă pe muchia dealului Suroaia, ia direcția spre șoseaua națională Turnu-Alexandria și de acolo pornește pe lângă comuna Putinei mai departe (a se vedea descrierea acestui drum).

Istoricul. Satul actual Flămânda și partea din moșia domeniului Turnu purta mai înainte denumirea de Atârnați.

Aceste locuri au fost populate de mult timp încă, apoi, după invaziunile turcești, au fost părăsite.

În secolul trecut satele Ciuperceni și Atârnați (astăzi Flămânda) făceau parte din județul Olt. Pe aici era hotarul țării dinspre Dunăre, precum și limita zonei ocupată de Raiaua Turnului (Turkissi-Kule).

Iată cum descrie Dionisie Fotino aceste hotare:

„Despre capătul jud. Olt, hotarul începe din marginea Dunării, despărțind împrejmuirea Kulei de Cetatea de pământ; de la Traian pe uscat trece pe aproape de o movilă ce este pe marginea Traianului; de acolo merge la alte două movile tot pe marginea Traianului, de unde merge pe drumul numit al Banului, drept în sus la apa numită Hârlău și se întinde printre vii până la biserica¹⁰ ce era pe un sat desființat al Țării Românești.”

„Hotarul urmează pe măgură printre viile Ciupercenilor, dintre care jumătate rămân la Kulă și jumătate în Țara Românească. De la măgură se întinde până la altă măgură și iarăși până la gura Rusciukului și la Negura de la Gunoil-dușman, tot pe drumul

¹⁰ Această biserică era situată în valea Bisericii despre care am vorbit mai sus și de la care și-a luat numele valea.

Banului, întins la marginea moșiei lui Pehlivanoglu spre Kulă; iar moșia (parte din domeniul actual al Statului) rămâne în țară până în apa Hârlăului la moara Beilicului”.

„Până acum câțiva ani se vedeau încă aici ruinele unei geamii și, după ce Turcii părăsiră Raioa Turnului, se mai dedau la dese prădăciuni, venind de peste Dunăre și jefuiau pe locuitorii acestui sat.”

„La Flămânda încă se află la marginea Dunării, scrie August Laurian în *Magazinul istoric*, o cetate de pământ foarte mare formă pătrată, lungă de 350 și lată de 300 pași, care astăzi este cu totul distrusă. Din partea de către răsărit a acestei cetăți se întinde Drumul lui Traian”.

În dreptul pichetului nr. 4 se văd încă întăriturile în care erau așezate bateriile rusești în războiul din 1877; puțin mai departe ca la 50 m era o a doua baterie. „Din aceste nouă pozițiuni (din marginea Oltului) bateriile române ajutară pe cele rusești de la Flămânda, prin focul ce au deschis asupra Nicopolei, și trecerea spre Șiștov a pontoanelor rusești, în zilele de 27-30 iunie”¹¹.

Comuna Flămânda, după modificarea administrativă a

județelor Oltului și Teleormanului, a făcut parte din plasa Călmățuiului, iar la 1871 a fost întrunită cu com. Măgurele.

Foiasca, trup de moșie în com. Atârnați.

Francesco, măgura lui, la V com. Gârdești.

Frâncului, vâlceaua, începe de pe moșia Furculești la E, urmând aproape paralel cu șoseaua Turnu-Alexandria. Se înfundă în valea Nanovului.

Friptii, cătun ce exista în vechime în comuna Odaia, din plasa Călmățuiului; denumirea de Fripti se dă și astăzi comunei Odaia, de către locuitori.

Frumoasa, comună rurală în plasa Marginea în apropiere de râul Vedea, pe partea dreaptă. Este așezată pe trei dealuri despărțite prin două vâlcele. Are trei cătune: Frumoasa (reședința) Păuleasca, ce în vechime purta numele de Odaia Pancului și Brătianca format din însurăței cărora li s-au vândut pământuri în anul 1879.

Cătunul Păuleasca este situat jumătate pe deal și jumătate pe vale, pe marginea râului Vedea, la N.

Cătunul de reședință se găsește în aceeași direcție, la depărtare ca

¹¹ Th. Văcărescu în *Luptele Românilor*.

de 2 km în dreptul comunei Conțești de peste râul Vedea. Atât cătunul de reședință cât și cătunele celelalte sunt situate pe proprietatea Statului Frumoasa.

Se învecinează la N cu cătunul Soimu de la com. Smârdioasa, la S cu moșia Bragadiru, la E com. Conțești (dincolo de râul Vedea) și la V cu valea Găuriciului unde se află și punctul numit Rojiștea, pe șoseaua județeană Alexandria-Zimnicea, unde este un conac.

În raza comunei Statul are două moșii: Frumoasa cu 1780 ha, din care 150 pădure și Păuleasca 1280 ha și 60 ha pădure. Amândouă aceste moșii sunt rezervate spre a fi vândute locuitorilor în loturi.

Împroprietăriții sunt: 138 loc. pe 540 ha în Frumoasa și 78 în cătunul Păuleasca pe 336 ha; în cătunul Brătianca 52 pe 260 ha.

Terenul ocupat de viile locuitorilor este în întindere de 113 ha.

Populația comunei cu a cătunelor este de 1789 suflete, din care 625 capi de familie și 527 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 4001 capete din care 450 cai și 11 măgari, 971 vite cornute mari, 2398 vite cornute mici și 280 porci.

Producția agricolă a fost: 10950 hl grâu, 710 hl orz, 540 hl ovăz,

100 mei, 640 rapiță, 22000 hl porumb, 1125 fasole și 97 hl linte.

Bugetul comunei este de lei 10809.80 la venituri și de lei 7658.87 cheltuieli.

Are o școală întreținută de Stat cu un număr de 20 elevi și două biserici, una în cătunul Păuleasca și alta în comuna Frumoasa cu câte un preot și doi cântăreți. Solul este fertil, iar pădurile Statului se găsește lemne de diferite esențe în grosime de la 30-60 cm afară de rezervele ce sunt lăsate în urma exploataării.

Moșia Frumoasa făcea parte din averile mănăstirești, era închinată bisericii Sf. Gheorghe Nou, iar Păuleasca a fost un singur corp cu moșia Conțeștilor a familiei Pancu, iar mai în urmă a fost închinată Mănăstirii Mărgineni.

Comuna Frumoasa are deosebită importanță din punctul de vedere istoric și arheologic. La S comunei se văd urmele unei vechi întărituri, având două șanțuri împrejurul ei, iar ceva mai departe se văd patru măguri mari, dintre care două la vestul comunei și două la sudul ei. La marginea cătunului Păuleasca spre pădure este măgura numită Măgura Popii, înaltă de 20 m și largă ca de 300 m apoi Măgura Viilor, are o înălțime de 25 m și lărgimea de aproape 150 m.

La săpăturile făcute pe lângă aceste măguri s-au găsit numeroase obiecte de olărie, pe care d-nii Bolliac și Tocilescu le atribuie epocii preromane.

În pădurea din valea Vedei este un lac care se formează din scursurile ploilor și izvoarelor; el nu seacă niciodată.

Fundătura, denumirea ce purta în vechime moșia Mavrodinului (a se vedea descrierea acestei comune).

Furculești, comună rurală în plasa Marginei, pe valea Urluiului. Are un cătun Furculești-Moșteni, la distanță de 1½ km.

Vecinătățile acestei comune sunt: la N comuna Spătărei, în depărtare de 2½ km, la S moșia Voievoda, la E valea Nanovului și la V teritoriul moșiei Ologi.

Cătunul de reședință Furculești este situat pe valea numită Bătrâna, o ramificație a văii Urluiului; iar cătunul Furculești-Moșteni la poalele dealului care se întinde spre comuna Voievoda, la 2 km mai departe.

Teritoriul comunei ocupă o suprafață de 2790 ha, dimpreună cu vatra satului. Din acestea 1970 ha arabile sunt proprietatea d-lui N. C. Furculescu, împreună cu 20 ha pădure; 250 ha sunt ale moșiei Ulmeni-Mogoșanca, proprietatea Statului, și restul

aparține moștenilor și locuitorilor împrăștiți la 1864.

Viile au întindere de 100 ha, 66 ale locuitorilor, 24 ale proprietății și 10 ha pe moșia Statului Mogoșanca. Vinurile ce produc aceste vii sunt de excelentă calitate și sunt mult căutate în comunele de primprejur și chiar la Zimnicea.

Solul este asemenea de foarte bună calitate pentru agricultură, afară de o mică parte a moșiei despre comuna Ologi, unde terenul este mlăștinos. Pe timp de secetă, pe acest teren, se văd aici, la suprafață, săruri a căror compoziție nu este cunoscută. Locuitorii îl numesc *Săratu* sau *Țiperigu*, fiindcă pe el crește numai țiperig.

Populația comunei este de 1330 suflete, din care 803 în Furculești și 527 în Moșteni. Contribuabili sunt 298.

Vite sunt 3207 capete, 391 cai, 9 măgari, 439 vite cornute mari, 1839 vite cornute mici și 519 porci.

Producția agricolă: 10890 hl grâu, 215 orz, 6020 porumb, 860 fasole și 430 în.

Comuna și cătunul au trei biserici: una de lemn în Furculești, o alta nouă de zid, într-un stil măreț, construită cu cheltuiala proprietarului, d-l N. C. Furculescu, și cea de a treia în cătunul Furculești-Moșteni. Preoți și cântăreți sunt în număr de șase.

Prin poziția sa com. Furculești este una din cele mai favorizate în privința căilor de comunicațiune. Calea națională Turnu-Alexandria trece prin mijlocul satului; spre comunele Spătărei la N și Voievoda la SE, se leagă prin căi vicinale bine împietrite.

Comuna este pusă între patru comune urbane, mai toate la aceeași distanță; de la reședința județului sunt 26 km, de la Alexandria – cu care locuitorii au multe relațiuni comerciale – sunt 21 km, de la Roșiori 36 și de la Zimnicea 20 km.

Pe teritoriul comunei sunt mulțime de mături: Măgura Baciului la V, Măgura Mocanului cam în aceeași direcțiune, Flocoșanca Mare, Flocoșanca Mică, Beșicuța Ulmului, Măgura Stubeului, una din

cele mai importante, înaltă de 30 m și largă de 144 în periferie; mai sunt apoi și alte mături: a Sadinei, de la braniște, de la Spătărei și de la eleșteu.

Satul Furculești nu se vede trecut în nomenclatura făcută sub domnia lui Mavrocordat în secolul trecut. Se știe însă că moșia pe care se află astăzi comuna, purta denumirea de Ulmeanca. Dintr-un hrisov domnesc vechi, aflat la d-na Furculescu, se vede că această moșie Ulmeanca a fost dăruită de către Mihai Viteazul logofătului Dinu, pentru credința lui către țară, spre a se stabili pe dânsa.

Denumirea actuală de Furculești este luată după numele unui Furcă, străbun al actualului proprietar.

G.

Gabrovu, valea, străbate prin com. Pielea, în partea de S a satului, începând dinspre moșia orașului Alexandria și trecând spre moșia Grosu din județul Vlașca. Apele ce se adună în această vale formează diferite heleșteie și mlaștini.

Gărăgău, comuna rurală în plasa Târgului, în partea de NE a plășii, situată pe partea stângă a pârâului Câinelui. Are un singur cătun Golășei, situat la nord-estul cătunului de reședință.

Se învecinează la N cu com. Necșești din plasa Teleormanului,

la S cu com. Vârtoapele de Sus, la E cu com. Netoți și la V cu com. Sfințești.

Suprafața comunei cu a moșiilor de pe dânsa este de 2800 ha din care pădure ca la 97 ha.

Proprietarii principali sunt: principesa Elena Massalsky cu 850 ha arabile, d-l G. Ghețu cu 125 ha arabile și 25 ha pădure și d-na Anghelina Golășescu cu 70 ha arabile. Locuitori împrăștiți sunt în număr de 133 din care 101 din com. Gărăgău pe 363 ha, din cât. Golășei 22 pe 65 ha. Terenul este accidentat, producția lui agricolă mediocră.

Populația este de 1028 suflete din care 269 capi de familie și 235 contribuabili.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura și creșterea vitelor.

Numărul vitelor din comună este de 2350 capete din care 556 vite cornute mari, 121 cai, 1547 oi, 30 capre și 96 porci.

Producția agricolă: 3300 hl grâu, 364 hl rapiță și 2350 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 5087.75 la venituri și de lei 4551.13 la cheltuieli.

Are o școală cu 31 de elevi, o singură biserică în cât. Gărăgău cu un preot și un cântăreț; are două mori, una cu aburi și alta pe apa Câinelui.

Comuna Gărăgău se leagă cu comuna Vârtoapele în depărtare

de 4 km spre S, cu comuna Necșești din plasa Teleorman la 2½ km spre N și cu comuna Sfințești spre V la 6 km iar la E cu comuna Netoți la o depărtare de 4 km prin șosele vicinale.

Comuna a avut același nume și în vechime, cu deosebire că mai înainte se găsea așezată mai spre E într-o vâlcea care poartă și azi numele de Gărăgău Vechi.

Gărăgău, lacul, format din scurgerile apelor la S comunei cu același nume.

Gărăgău, moșie în plasa Târgului. Aparține mai multor proprietari printre care și moșteni; cea mai mare parte este însă a principesei Elena Massalsky.

Gărăgău, vale, străbate prin com. Gărăgău, de la NV spre S. Este de o întindere mică și nu are nici o importanță.

Gârdești, comună rurală în plasa Teleormanului, situată pe valea Câinelui. Se mărginește la N cu hotarele comunei Ciolănești din Vale, la S cu ale Necșeștilor și Netoților, la E cu teritoriul comunei Deparați Hârlești și la V cu comuna Ciurari din plasa Târgului, de care este foarte aproape; are 3 cătune: Gârdești, Belciugu și Căzăneasca.

Aspectul comunei este determinat, pe lângă valea Căinelui pe care se află situată, încă de trei vâlcele care poartă denumirile următoare: valea Cucului la N comunei, o ramificație din valea Teleormănelului la NE, apoi valea Petrișului dinspre NV. În cătunul Belciugu se află și un eleșteu.

Suprafața ei, împreună cu moșiile de pe dânsa, este ca de 1600 ha. Proprietarii principali sunt: moștenitorii Marcu Ghinopol din Grecia cu 450 ha pământ arabil și 120 ha pădure pe moșia Belciugu, Eforia Spitalelor Civile cu 350 ha pământ arabil și 130 ha pădure. Pe proprietatea Belciugu sunt împrumăriți 44 locuitori, iar în cătunul Gârdești 68 locuitori pe 463 ha.

Populația este de 1154 suflete (674 în Gârdești, 315 în Belciugu și 165 în Căzăneasca).

Contribuabili sunt 416.

Capete de vite are 3265, din care 268 cai, 270 vite cornute mari, 2092 vite cornute mici și 254 porci.

Producția agricolă a fost de 3670 hl grâu, 400 ovăz și 440 hl porumb.

În cătunul Gârdești sunt și câțiva moșteni.

Terenul este relativ fertil. Ocupația locuitorilor este numai agricultura.

Are o școală în cătunul de reședință Gârdești, întreținută de

Stat, cu o populație de 28 elevi, o biserică cu un preot și un cântăreț și două mori cu aburi.

Bugetul comunei este de lei 2854.56 la venituri și lei 2579.83 la cheltuieli.

Căile de comunicație sunt: spre com. Ciolănești din Vale și spre com. Necșești pe șosele vicinale.

Satul Gârdești este vechi. În secolul trecut făcea parte din plasa Mijlocului și moșiile erau stăpânite numai de moșteni.

Până la 1869 cătunul Belciugu nu era alipit de Gârdești și forma singur o comună; atunci a fost alipit, făcând parte din plasa Teleormanului.

Găunosa, măgura, cea mai mare și cea mai înaltă din tot județul. Servește ca punct de hotar între moșia Statului Bogdana-Nenciu-lești și moșia Ulmeni. Mai este și punct trigonometric important și ca atare se și vede trecută și în charta statului major austriac. Asupra acestei mături d-l Tocilescu scrie în opera sa *Dacia înainte de Romani*.

Găuriciu, comună rurală în plasa Marginea, situată pe valea Găuriciului. Se învecinează la E cu căt. Șoimu de la com. Smârdioasa, la V cu valea Târnavei care o separă de diferitele trupuri de moșii ce țin de comuna Piatra, la N cu

comuna Smârdioasa și la S tot cu valea Găuriciului și se găsește la jumătatea drumului dintre Zimnicea și Alexandria.

Locuitorii împroprietăriți în raza comunei sunt 165 pe o întindere de 465 ha. Solul este negru vegetal și destul de fertil; are locuri întinse de pășune, pentru oi mai cu deosebire. Vii are de asemenea pe o întindere de peste 74½ ha. În partea dinspre NV a comunei se află un eleșteu format din apele izvoarelor ce curg din dealuri și din pârâul ce curge pe timpuri ploioase pe valea Găuriciului. Moșia Găuriciu face parte din domeniul Brânceni al d-lui G. Vernescu.

Populația comunei este de 1378 suflete, din care 345 capi de familie și 194 contribuabili.

Vite sunt 4958 capete: 281 cai, 34 măgari, 963 vite cornute mari, 3476 vite cornute mici și 214 porci.

Producția agricolă: 8600 hl grâu și 9400 hl porumb.

Bugetul prezintă lei 3182.98 la venituri și 3084 lei 80 bani la cheltuieli.

Are o școală întreținută de Stat, cu un număr de 12 elevi și o biserică cu un preot și un cântăreț.

Căile de comunicație sunt: pe șoseaua vicinală până în șoseaua județeană Alexandria-Zimnicea; tot pe șosele vicinale de la com.

Găuriciu la Brânceni și la com. Suhaia.

Locuitorii com. sunt aproape toți bulgari, reputați ca buni muncitori de pământ. Locuiesc în bordeie. Ei au venit în urma evenimentelor de la 1821. Goana ce sufereau în Bulgaria din partea turcilor i-a adus aici. Deocamdată au venit numai câțiva păstori cu vitele și, găsind loc favorabil pentru pășunare pe valea unde este com. s-au stabilit acolo cu bordeiele lor. Mai în urmă au venit și alte familii din Bulgaria, care cu toții au format un fel de colonie. Denumirea de Găuriciu s-a dat satului din cauza terenului pe care este așezat. Comuna Găuriciu până la anul 1884 a fost alipită la comuna Brânceni figurând ca un cătun. La anul 1884 a fost dezlipită.

Spre estul comunei este Măgura Ungureanului și puțin mai spre N., în linie dreaptă, Măgura Curvei și Ciupăului. Înălțimea fiecăreia este de 11 m iar ocolul la bază de 33 m. Mai sunt și alte movile și măguri de mică importanță.

Găuriciu, vale în plasa Marginei. Începutul acestei văi este din dreptul lacului numit al Simioanei, în apropiere de calea națională Turnu-Alexandria, spre moșia Furculești; trece prin cătunul Starița, luând direcțiunea de la N

spre S, când începe apoi a coti de la S spre E. Toată partea de la începutul văii până unde începe a coti la E, poartă denumirea de valea Târnavei, iar de aici înainte își ia denumirea de valea Găuriciului, este însă una și aceeași vale, care se pierde în valea Vedei, în dreptul comunei Smârdioasa, după ce primește în stânga gurile mai multor vâlcele, în apropiere de comunele Găuriciu și Smârdioasa.

Găuriciu, pârâu, urmează cursul văii cu același nume, însă mai adeseori este sec.

Găvanul Grecului, denumire ce are o parte din moșia Ologi, în partea de SE, unde prezintă o adâncitură, în hotar cu vechiul drum al Untului.

Găvanul cu tufe, la vestul moșiei Dracea, în direcția moșiei Lița cu care se învecinează. Tufele nu mai există, fiind pământul defrișat, dar denumirea găvanului a rămas.

Găvanul Crucii înalte, la sud-vestul moșiei Dracea, e de mică întindere.

Găvanul Larg, platou pe moșia Vișoara, înconjurat de toate părțile de dealuri. Este renumit pentru producția lui agricolă.

Găvanul Mare, platou pe moșia Suhaia, ca și Găvanul larg.

Gârbaciu, măgură în com. Săceni din plasa Târgului.

Gârbaciului, valea, zisă și Burnaia, în plasa Târgului pe moșia Ciurari. Gura acestei văi este în valea Tinoasa. Între com. Butculești și căt. Sârbii-Sfințești apele ce curg prin această vale se împreună cu ale pârâului Tinoasa, formând eleșteul de la sud-estul Butculeștilor. Măgura Gârbaciului și-a luat denumirea de la această vale.

Gârla, trup din domeniul Statului Turnu, situat peste râul Olt, la gura acestui râu, în jud. Romanați. Deși face parte din jud. Romanați, locuitorii din comunele Măgurele, Flămânda și Traian își fac munca, după învoielile cu arendașii, pe această moșie.

Gârla lui Bran, în comuna Vânători la S; e formată din izvoarele dealurilor ce mărginesc această comună.

Se scurge în baltă mai la vale de comuna Vânătorii și de aici merge de se împreună cu apa Călmățuiului, având însă un curent deosebit, care se observă mai ales când apele sunt scăzute.

Gârnița Văruită, punct de hotar pe moșia Ciocanu din comuna Măgureni, separă pământurile locuitorilor împrăștiți la 1864 de moșia proprietății.

Gârțămăneștii, parte din sforile de moșie ce le stăpânește moștenii din comuna Malu; o altă parte, la un loc cu acesta, poartă denumirea de Jungheți.

Gâsca Mare, insulă în Dunăre la limita județului, în dreptul comunei Bragadiru, la punctul unde râul Vedea și balta Scăești, precum și alte cursuri de ape dau în Dunăre. În dreptul acestei insule este pichetul nr. 11 pentru paza fruntariei.

Gâsca Mică, insulă în Dunăre, puțin mai la vale de Gâsca Mare; pe țărm se află pichetul de pază nr. 12.

Geroasa, deal pe care sunt sădite parte din viile locuitorilor din com. Lissa, la nordul comunei. E renumit pentru producțiunea vinurilor lui; îi mai zice și Gerosu.

Gheenei, vâlceaua, în com. Piatra. Denumirea este rămasă, după tradiție, de la un măcel săvârșit aici pe timpul războaielor cu turcii.

Ghergului, rusca, în comuna Crângeni; la poalele acestei rusce este o fântână care poartă același nume.

Ghercia, punct izolat și nelocuit pe moșia Doagele, la hotarul despre moșiile Beuca și Merișani. Aici era mai de demult un conac al moșiei. Pe harta stat-majorului austriac e scris *Geroaia*, care se pronunță Ghiroaia.

Ghiburdelul, măgură la nordul comunei Putineiu, spre com. Băneasa.

Ghimpețeni, com. rurală în plasa Teleormanului, pe latura de Apus a plășii. Este situată pe valea Vedei. Are un cătun Atârnați.

Căt. Ghimpețeni este așezat pe partea stângă a râului Vedea, care o desparte de com. Crâmpoia (Ghioca) din jud. Olt.

Cătunul Atârnați este așezat mai spre răsărit de căt. Ghimpețeni, la o depărtare de 2½ km.

Populațiunea comunei este de 984 locuitori, dintre care 225 capi de familie și 329 contribuabili.

Comuna cu proprietățile de dânsa are o suprafață de 960 ha. Locuitorii împrăștiți sunt în număr de 102 din Ghimpețeni și 30 din cătunul Atârnați. Parte din moșia Ghimpețeni numită Ludești, a Statului, în întindere de 260 ha a fost vândută d-lui G. C. Burcă și I. Bădăuță în anul 1886.

Tot pe această proprietate se află și pădurea Ghimpețenilor sau Ludeasca, în întindere ca de 265

ha. Tot pe teritoriul acestei comune se află și o altă pădure seculară „Preajba”, proprietatea bisericii Sf. Nicolae din căt. Ungurei, comuna Titulești, jud. Olt.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura. Terenul este de o fertilitate mediocră. Pe teritoriul acestei comune se află eleșteul numit Giorocu, ale cărui ape se varsă în pâraul Dorofteiu.

Numărul vitelor este de 3296 capete, dintre care 731 vite cornute mari, 210 cai, 2050 oi și 305 porci.

Are o școală cu 27 elevi și o singură biserică cu un preot și doi cântăreți. Localul școlii este construit cu cheltuiala locuitorilor separat de primărie.

Bugetul comunei este de lei 2145 bani 14 la venituri și de lei 2145 bani 31 la cheltuieli.

Se leagă cu com. Stoborești (căt. Barza) prin o șosea vicinală. Cu comuna Crâmpoia din jud. Olt, tot cu șosea vicinală peste un pod construit de județ pe apa Vedei.

Ca locuri însemnate în această comună sunt: vechiul Drum al Rușilor și „Stâlpul” numit de locuitori al lui Mihai Viteazul la nordul comunei și care a fost distrus de locuitori.

Ghimpețeni-Ludești, moșie a Statului în pl. Teleorman. O parte din această moșie a fost vândută

în anul 1884 d-lor G. C. Burcă și I. Bădăuță.

Ghimpețeni-Ludeasca, pădure a Statului pe moșia cu același nume, în lunca Vedei; este ca de 265 ha.

Giera, trup de moșie în comuna Poroschia, plasa Marginei.

Gionca, vâlcea, începe dinspre cătunul Șipotele, trece prin mijlocul moșiei Bogdana și se termină lângă satul Bogdana, la eleșteul format acolo din apa Urluiului.

Giorocului, apa, în com. Ghimpețeni, plasa Teleormanului. Această apă, care pare a fi stătătoare, își ia naștere din izvoarele ce curg din dealurile care înconjoară com. Ghimpețeni. Giorocul se varsă într-un alt pârau, Dorofteiu, care vine din jud. Olt și care se varsă în râul Vedei, aproape de com. Văleni.

Giuvărești, trup de moșie al cărei corp principal este în județul Romanați și o parte trece peste râul Oltului, în dreptul comunelor Segarcea din Vale și Râioasa. Este proprietatea d-lui I. Giuvăra

Giuvărești, pădure situată pe trupul de moșie cu același nume și aparține aceluiași proprietar. Are arbori de diferite esențe: tufă,

ulm, frasin etc. și a fost pusă în tăiere acum câțiva ani.

Gâlmeiul, parte din moșia Rața-Tolcesca, din com. Băsești, care a fost donată de Ionașcu din Slatina pentru întreținere de școli și biserici.

Goicea, măgura, la estul comunei Flămânda.

Golașa, măgura, la vestul comunei Netoți.

Golășei, cătun, ține de comuna Gărăgău. Are 423 locuitori și 81 contribuabili.

Gongu, trup din moșia Adâncata, ca la 50 ha; aparține moștenitorilor P. Antonescu, iar acum în urmă s-a vândut d-lui D. Dobrescu și formează un corp cu moșia Cârlița.

Gongului, valea, începe dinspre com. Caravanești, străbate moșiile Adâncata și Gongu și se termină în valea Adâncata în apropiere de gara Troian a căii ferate.

Gorganu, deal, începe de la vestul com. Bragadiru, merge spre lunca Dunării și se lungește micșorându-se spre S. Deasupra dealului se întinde câmpia Burnazului pe care este și limita dintre județele Teleorman și Vlașca.

Gorganul, măgură, în com. Țigănești. Importantă prin descoperirile arheologice ale d-lor Bolliac, Tocilescu și alții.

Goala, cătun, formează comună cu cătunul Meri sub numele compus de Meri-Gola, din plasa Târgului. Are o populație de 352 suflete, 48 contribuabili.

Goala, moșie în plasa Târgului pe teritoriul comunei Meri-Goala. A fost mai înainte proprietate a Statului și ținea de biserica Sf. Apostoli din București. Se învecinează cu moșiile de primprejur Meri, Rădoiești, Cetatea și cu un trup de moșie ce-i zice „Fișteica” vândută de curând. Moșia Goala este proprietatea moștenitorilor George Antonescu.

Grama, vâlcea, străbate prin mijlocul comunei Zâmbreasca.

Grădianca, parte din moșia orașului Alexandria dinspre NE, care se învecinează cu moșia Găvănești din județul Vlașca.

Greceanca, denumire ce purta mai înainte, parte din moșia Viișoara a fraților Gr. și Ad. Cantacuzino. Îi mai zice și Găuriciul.

Grecilor, lacul, în comuna Putineiu, în partea dinspre E. Este format

din izvoare; aici se găsește și o fântână foarte veche, căreia îi zice tot a „Grecilor”.

Grecului, braniștea, pâlc din pădurea Statului Băsești.

Gresia, cătun în plasa Târgului; ține de comuna Bălțați. Are o populațiune de 196 suflete și 38 contribuabili.

Gresia-Buceasca, moșie în pl. Târgului, com. Bălțați. Este proprietatea d-lui Dr. Mateiu Tocitu, care a cumpărat-o de la Stat. Are o întindere de 296 ha.

Groapa Viei, deal pe teritoriul comunei Flămânda din pl. Călmățui, la nordul com. Măgurelele. Face parte din dealul Suroaia. Însă pentru că aici sunt sădite vii din vechime, locuitorii i-au zis: „dealul de la Groapa Viei”.

Groapa Viei, măgura de la, situată deasupra dealului cu aceeași denumire, în partea de NV. Însemnată prin importanțele descoperiri arheologice ale lui Cezar Bolliac, despre care face mențiuni și d-l G. Tocilescu în scrierea sa *Dacia înainte de Romani*¹².

¹² Pe toate hărțile denumirea acestei mături este pocită, fiind copiată după a statului-major austriac. Greșit a fost reprodușă de toți scriitorii

Groseni, cătun în plasa Marginea com. Pielea, are 236 suflete și 63 contribuabili.

Grosești, denumire ce poartă o parte din comuna Zlotești din plasa Teleorman.

Grozea, mătura, în comuna Segarcea din Deal.

Gruia, pădurea de la, între moșiile Orbeasca, Călinești și Antonești. Are întindere ca de 100 ha.

Gudacul, punct de hotar în com. Fântânele, despre S, în dreptul fântânei de la cârciumă, spre baltă.

Gumești, comună rurală în plasa Teleormanului, situată pe valea Căinelui, cunoscută și sub numele de Siliștea. Se mărginește la N cu com. Râca și Surdulești, la S cu com. Zâmbreasca și Ciolănești, la V cu comuna Balaci și la E cu Tătăraștii de Sus.

Denumirea de Gumești s-a dat acestei comune mai în urmă, după numele proprietarului moșiei,

---

și arheologii noștri; greșit s-a comunicat și de publiciștii noștri, când au anunțat în 1877, că împăratul Rusiei s-a urcat pe mătura de la *Gropavia* cu stat-majorul său spre a observa „bombardarea Nicopolei”. Adevărata denumire este aceea pe care o dăm noi: Groapa Viei, cum o pronunță și locuitorii.

Guma. Numele oficial al comunei este astăzi Siliștea-Gumești.

Are trei cătune: Siliștea (reședința) și cătunele Râca Veche și Siliștea-Glavacioc.

Teritoriul comunei are întindere de 8033 ha dimpreună cu moșiile de pe dânsa. Locuitorii împroprietăriți după Legea Rurală sunt: 74 din căt. Râca, 170 pe proprietatea Gumești, iar pe Siliștea-Glavacioc 79, ocupând toți o întindere de 1285 ha.

Proprietatea Siliștea-Glavacioc, fostă a Statului, în întindere ca de 750 ha, a fost cumpărată de proprietarul trupului de moșie Gumești, d-na Maria Al. Manos, în anul 1885, astfel că singurul proprietar mai mare în această comună este d-na Manos care posedă 5000 ha pădure și restul este de fânețe și islazuri, peste tot aproape 6000 ha.

Ocupațiunea agricultorilor este agricultura, care nu reușește totdeauna, din cauza naturii ingrate a terenului, care este humos și argilos. Femeile se îndeletnicesc mult cu industria casnică și se disting pentru țesăturile lor.

Numărul vitelor este de 6326 capete, dintre care 1203 vite cornute mari, 297 cai, 24 catâri și măgari, 4418 oi și 384 porci.

Producțiunea agricolă a fost: 3050 hl grâu, 4200 ovăz, 275 rapiță și 8200 porumb.

Bugetul comunei este de lei 11397 bani 69 la venituri și de lei 10386 la cheltuieli.

Drumurile principale sunt căile vicinale următoare: Siliștea la gara și la comuna Balaci; la com. Surdulești și Râca, la comuna Tătărești, la Ciolănești și în alte direcțiuni. Din punctul de vedere al comunicațiunei această comună este importantă prin împrejurarea că formează punctul de intersecțiune al drumurilor ce unesc județele Olt cu Vlașca și Argeș cu Teleorman.

Are două școli: una de băieți cu o populație de 21 elevi și alta de fete, de curând înființată. Localul primăriei este sub același edificiu cu al școlii. Biserici are două: una în Gumești cu un preot și doi cântăreți, cealaltă în Siliștea-Glavacioc cu un preot și doi cântăreți.

Proprietara moșiei are aici și o moară cu aburi.

La 6 August se face bâlci, care ține o săptămână.

În partea dinspre SV a comunei către com. Zâmbreasca se află o măgură, în jurul căreia s-a făcut importante descoperiri arheologice. Înălțimea aceste măguri este de 10 metri, iar periferia de 150 metri; în apropiere de această măgură se găsesc și astăzi, când ară locuitorii, hârburi de oale și alte fragmente de vase și unelte vechi. Locuitorii însă nu

le dau nici o importanță (vezi istoricul comunei Zâmbreasca).

Satul Siliștea este unul din cele mai vechi; este trecut în catagrafia satelor făcută în anul 1741. Cătunul Râca Veche este și el sat vechi, deoarece se vede trecut în aceeași catagrafie; iar cel de-al treilea cătun Siliștea-Glavacioc s-a întemeiat mai târziu. Satul Siliștea făcea parte din plasa Mijlocului în secolul trecut; după aceea, la 1836 a trecut la plasa Teleormanului.

Gura Ceretului, denumire dată punctului unde se varsă pârâul Tecuci în Vedea, la sud-vestul comunei Didești, ceva mai sus de punctul Uidumacu, de la podul de pe Vedea din dreptul cătunului Știrbeji.

Gureșiul, insulă în balta din dreptul comunei Lissa; face parte din moșia Lissa. Numai când vin revărsări mai mari ale Dunării, această insulă e înconjurată de apă; când e secetă se comunică pe uscat la dânsa.

Gurguiul, măgură și întăritură între comunele Saelele și Uda-Paciurei. Locuitorii îi mai zic și Gurguiul Nemților, din cauza resturilor de întărituri ce se văd încă aici; îi mai zic și „la Cetate”.

Gurguiul Dracei, semn de hotar pe lângă o măgură ce-i zice „Măgura Mare”. Această măgură e înaltă de 14 metri și largă de 52 metri.

H

Handacu, punct de hotar între comunele Piatra și Vișoara, pe muchia dealului de pe Călmățui, la SV.

Heria, deal pe care se află viile locuitorilor din comuna Bogdana.

Heriei, drumul, duce din comuna Putineiu la viile din comuna Bogdana. Este în partea de SE a Putineiului.

Hierasca sau **Năsturelul**, moșie în plasa Marginei (vezi com. Năsturelul).

Hârlești, cătun de reședință al com. Deparați-Hârlești din pl. Teleorman.

Hârlești, moșie în plasa Teleorman, are întindere de 750 ha pământ arabil.

Hârleasca, pădure în comuna Deparați, având întindere de 350 ha. Este situată în valea formată din râul Teleorman și pârâul Teleormănelul.

Hodorogu, vâlcea în plasa Teleormanului, începe de pe moșia Balaci, trece prin moșia Doagele și se înfundă în valea Burdei, formând un pârâiaș care se scurge în pârâul Burdea la nord-estul comunei Drăgșenei.

Hodorogu, pădure, pe moșia Doagele din plasa Teleorman, spre comuna Beuca, situată în vâlceaua cu același nume.

Homoiasca, trup din moșia Poroschia a decedatului colonel Gigârtu; este situată între moșiile Țigănești și Brânceni, îi mai zice și Giera.

Horezeanca, denumire ce poartă moșia Statului din com. Udupu, căreia îi zice Udupu-Horezeanca, pe care se află o pădure de 400 ha.

Hoților, drumul. Acest drum vechi exista mai de mult; parte din el se vede și astăzi nearat pe alocuri, trece pe la com. Drăgănești din plasa Târgului, prin pădurea Pojorâtele, venind dinspre com. Ciolănești și se împreună cu alte drumuri spre Roșiori; îi mai zice și drumul Zimnicei.

Hoților, drumul, denumire ce avea Drumul Poștei sau al Craiovei, care venea de peste Olt, pe la com. Lița și Segarcea și de aici spre Zimnicea.

Hoților, măgura, în comuna Lița la N, pe drumul cu același nume.

I.

Iamandinu, cătun în comuna Băneasa, plasa Călmățui, format din însurăței împroprietăriți în anul 1880 pe moșia Statului Șipotele-Băduleasa. Pe locul unde se găsește acest cătun a fost de 11 ori sat; dar locuitorii erau siliți a-l părăsi de frica și de

jafurile turcilor. Siliștea satului vechi se vede și astăzi.

Icoana, denumirea unui sat vechi, pe valea Nanovului, ceva mai sus de comuna Nanov. Acest sat era locuit numai de bulgari și a fost strămutat pe valea Vedei, la depărtare de 4 km. Satul a păstrat

numele tot de Icoana până acum vreo 20 de ani, când i s-a redat denumirea de Nanovul de Jos. Locuitorii însă îi păstrează și astăzi denumirea cea veche de Icoana.

Icoana, pâraiaș în comuna Bârla din plasa Teleormanului.

Ifomești sau **Ifomeasca**, denumire veche ce purta parte din moșia Țigănești-Calomfirești.

Iezerul, denumire dată lacului Suhaia de diferiți cartografi. Cuvântul iezer este ceva generic și poate fi dată oricărei bălți sau lac.

Iezerului, gârlița, pe moșia Lissa din plasa Marginei. Este un curs de apă de puțină însemnătate.

Isbiceni, trup de moșie al cărei corp principal este în județul Romanați, și care trece peste râul Oltului în luncă în dreptul comunelor

Râioasa, Pleașov și Saelele. Este proprietatea d-lui M. Râioșianu.

Isbramul, denumire ce dau locuitorii unei insule din dreptul comunei Cioara, proprietatea Statului, pe care este un zăvoi, care se dă periodic în exploatare.

Ivașcu, valea lui, între moșiile Depusa și Pârlita din plasa Târgului.

Împăratului, măgura sau Măgura de la Groapa Viei, situată deasupra com. Măgurele din plasa Călmățui. I s-a dat această denumire de la anul 1877, când împăratul Rusiei Alexandru II s-a urcat în mai multe rânduri pe dânsa pentru a observa bombardarea Nicopolei și mersul operațiunilor de război.

Împăratului, vâlceaua, între moșia Pielea, parte d-lui Dr. Stoicescu și moșia Foiasca din comuna Atârnați.

J.

Jarcaleți, denumire ce mai poartă cătunul Ștefănești, de la comuna Antonești, plasa Târgului.

Jidovului, vâlceaua, în plasa Teleormanului, pe moșia Doagele. Se

împreună cu valea Vârcanului, a cărei gură este în valea Tecuciului.

Jinovelul, vale, în pl. Târgului, străbate de la N spre V com. Bălțați.

Jinovelul, lacul, pe la mijlocul văii cu același nume. Acest lac se formează periodic numai din scursurile apelor.

Joița, vâlcea între comunele Călinești și Mavrodinul din plasa Târgului; prin această vale trece

șoseaua vicinală Mavrodin-Călinești.

Jungheții, trup din moșiile moștenilor din comuna Malu, pl. Teleormanului, lipit cu un alt trup numit Gârțămănești.

L.

Lacul cu gorunul, la nord-vestul com. Măgureni, pe moșia Ciocanu; se formează periodic din ploi.

Lacul cu stejărici, pe moșia Antonești din plasa Târgului, la gura văii cu stejărici.

Lacul cu țipirig, pe moșia Furculești din plasa Marginei, la marginea șoselei naționale Turnu-Alexandria, în partea despre comuna Ologi.

Lacul hoților, la NNV moșiei Răteasca, formează hotarul despărțitor al proprietăților rurale ale locuitorilor în direcțiunea dintre moșiile Sfințești și Drăgănești.

Lacul lui Dragne, semn de hotar pe moșia Neaga, com. Socetu), în partea de SE spre râul Vedea;

desparte această moșie de vatra Schitului Didești.

Lacul Popii, în comuna Popești-Palanga; se formează periodic din izvoare și din vărsăturile pârâului Bucovul când vine mare.

Lada, comună rurală în plasa Teleormanului, situată la estul plășii pe partea stângă a râului Teleorman. Se învecinează la N cu moșiile din com. Deparați-Hârlești, la V cu hotarul moșiei Statului Capu-Luncii și la E cu hotarul Catalina din jud. Vlașca.

Are un cătun numit Obărtu, care se află situat în partea de apus a râului Teleorman, despărțit numai printr-un mic șanț, la o distanță de 100 m și care nu figurează în nici o nomenclatură.

Întinderea comunei cu moșiile situate pe dânsa este ca de 789 ha. Proprietarii principali ai moșiilor sunt: d-l Al. Slăvescu cu 231 ha arabile și 28 ha pădure; Dim. Slăvescu cu 258 ha pământ arabil și 13 ha pădure; iar restul de 145 ha pământ și 12 ha pădure aparține moșnenilor din această comună; 31 locuitori se găsesc împrăștiți după Legea Rurală pe o întindere de 120 ha.

Populațiunea comunei este de 324 suflete, din care 137 capi de familie și 142 contribuabili.

Este dintre comunele sărăcăcioase și neîngrijite; ocupațiunea locuitorilor este numai agricultura.

Terenul este parte șes, parte mlăștinos; producțiunea agricolă a fost: 2450 hl grâu, 1118 hl orz, 855 hl ovăz și 4780 hl porumb.

Numărul vitelor din comună este de 2020 capete din care 1229 oi, 98 cai, 476 vite cornute mari, 181 porci și 36 capre.

Are o școală cu 11 elevi și o biserică foarte veche cu un preot, un cântăreț și un ecleziarh.

Pe râul Teleorman este și o moară cu două pietre.

Drumurile de comunicațiune sunt: șoseaua mixtă Lăceni-Tătăraști, iar la E cu șoseaua vicinală la cătunul Scurtu-mare din județul Vlașca; la V are șoseaua vicinală la Ciolănești din Vale. Pe aici era vechiul drum numit al

Olacului, care prin unele locuri a dispărut fiind cotropit de arături.

Comuna Lada este una din cele mai vechi din țară. Povestirile locuitorilor că și-ar trage denumirea de la niște ciobani care au găsit aici o ladă, sunt curată fantezie. Din hrisoave și alte acte se poate vedea că are vechime de aproape 400 de ani.

În secolul trecut făcea parte din plasa Câlniștii, jud. Vlașca.

Lada, moșie în plasa Teleormanului, aparținând mai multor proprietari, precum și moștenilor din comună. Are mai multe trupuri, dintre care Brumeștii de Jos și de Sus, sunt cele principale.

Laia, pădure pe moșia Drăcșani a decedatului maior I. Vlădoianu, donată Eforiei Spitalelor Civile.

Lamba, pădure pe moșia Cervenii din plasa Marginei.

Lazăr, măgura lui, în com. Belitori, la NE.

Lăceni, comună rurală la extremitatea de E a plășii Târgului, situată pe valea Teleormanului. Suprafața ei dimpreună cu moșia de pe dânsa este de 3400 ha.

Proprietarul moșiei este d-l D. Stefanopol. Locuitorii împrăpie-

tăriți sunt în număr de 132 pe o întindere de 496 ha.

Terenul este mai mult șes și solul de bună calitate. Are și 52 ha vii.

Populațiunea comunei este de 1021 suflete, dintre care 275 capi de familie și 203 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 3232 capete, din care 591 vite cornute mari, 219 cai, 7 măgari, 2076 oi, 17 capre și 322 porci.

Producțiunea agricolă: 10181 hl grâu, 1210 orz și ovăz, 1100 hl rapiță și 4048 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 2861 la venituri și de lei 2834 bani 32 la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător și 49 elevi, o biserică cu doi preoți și doi cântăreți. Pe apa Teleormanului sunt două mori de măcinat.

Căile de comunicațiune mixtă spre com. Tătărești și spre Alexandria, iar spre com. Măgura din jud. Vlașca e o șosea vicinală.

Pe teritoriul acestei comune, în partea despre miază-zi, se varsă pârâul Clănița în râul Teleorman. Aici, la împreunarea acestor cursuri de apă, este formată o întinsură de lacuri și de mlaștini. Se crede că chiar denumirea comunei s-ar fi dat după aceste lacuri.

Asupra originii acestei comune se găsesc documente din care rezultă că aici a fost sat locuit prin secolul XVI. În secolul trecut

făcea parte din județul Vlașca, plasa Câlniștei.

Lăceanca, moșie în plasa Târgului, proprietatea moștenitorilor D. Stefanopol; are întindere de 2852 ha.

Lăganului, pădurea face parte din pădurile de pe moșia Belitori, proprietatea d-lor M. Șutzu, Gr. Lahovari și L. Paciurea.

Lăganului, rusca, unul din cele mai repezi coborâșuri, în com. Belitori, pe dealul de la grădinile dinspre căt. Dulcenii.

Lereni, cătun în plasa Teleorman, com. Urluieni. Aici sunt stabiliți o parte din moșnenii din com. Urluieni. Și-a luat numele de la pârâiașul Leru ce curge pe lângă sat. Acest cătun a fost sat mare și populat, deoarece îl găsim trecut în nomenclaturile din secolul trecut printre comunele însemnate al județului și făcea parte din plasa Cotmenei, tot județul Teleorman.

Leru, pârâiaș în partea de NE a comunei Urluieni. Se varsă în râul Cotmeana, în dreptul com. Malu.

Licuriciu, comună rurală în plasa Târgului, situată pe partea stângă a văii Tinoasa.

Se învecinează la N cu com. Antonești, la S. cu valea și pârâul Tinoasa, la E cu valea și cu pârâul Căinelui, care o desparte de com. Călinești, iar la V cu teritoriul com. Dulceanca. Solul este mai mult humos și puțin accidentat, însă priincios pentru orice cultură.

Suprafața ei, cu a moșiilor și a pădurilor aflate pe dânsa, este de aproape 4000 ha. Proprietar principal este Eforia Spitalelor Civile, care posedă trupurile de moșie numite Zbârglezele și Lixandra. Din aceste moșii 2040 ha sunt pământ arabil, 1650 ha acoperite cu pădure iar restul de 253 ha islaz și fânețe. Eforia posedă și vii pe o întindere de 23 ha. Ambele păduri s-au dat acum câțiva ani în exploatare. Într-însele se găseau arbori groși, cu deosebire stejar și alte esențe în grosime până la 60 cm; parte din pădure este lăstar. Proprietățile locuitorilor, date după Legea Rurală, ocupă 450 ha împărțite între 88 locuitori, care mai posedă și 61½ ha vii.

Populația comunei este de 986 suflete, din care 215 capi de familie și 163 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 2428 capete, din care 282 vite cornute mari, 51 cai, 1935 oi și 160 porci.

Producțiunea agricolă a fost de 8091 hl de grâu, 115 hl orz și ovăz, 918 hl rapiță și 1666 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 2852.20, la venituri și de lei 2849.52 la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător și 46 elevi; o biserică cu un preot, un cântăreț și un paracliser.

Locuitorii au multe căzănețe pentru fabricarea rachiului de prăștină.

Căi de comunicațiune are spre com. Antonești la N, spre com. Dulceanca la V și la com. Călinești la E dincolo de valea Căinelui, pe șosele vicinale.

În partea de S a comunei, peste pârâul Tinoasa, se află o măgură căreia locuitorii îi zic Măgura Cimitirului și servește ca semn de hotar al pământului delimitate locuitorilor; o a doua măgură se găsește la E comunei și poartă numele de Măgura Zamfirei, despre care se povestește de bătrâni, că o cârciumăreasă cu numele Zamfira ținea cârciumă tocmai în vârful ei; că într-o zi trecând pe acolo o căruță cu călători a fost oprită de haiduci și, după ce au jefuit pe călători, i-a omorât și îngropat acolo dimpreună cu Zamfira cârciumăreasa, peste care au surpat bordeiul ei de cârciumă. De atunci, măgura poartă numele Zamfirei.

Măgura Cimitirului are o înălțime de 5 m, iar baza de 125 m, în periferie. Măgura Zamfirei este

de 6 m înălțime și periferia de 120 m.

Cea mai mare parte din locuitorii Licuriciului sunt bulgari, stabiliți aici de pe timpul răzmerițelor și pribegiilor. Ei își păstrează încă limba, portul și obiceiurile. De câțiva ani însă asimilarea cu elementul român a început mai serios, atât prin instrucțiune cât și prin serviciul militar. Până acum câțiva ani bulgarii din această comună erau atât de tenaci, încât nici nu voiau ca copiii lor să ia în căsătorie dintre români.

Este probabil că aici trebuie să fi fost sat vechi, deoarece prin diferite acte se găsește des repetată denumirea de Slobozia-Licuriciu.

Licuriciu-Zbârglezele, pădure pe moșia Licuriciu, proprietate a Eforiei Spitalelor Civile.

Lipcănesa, denumire ce purta în vechime o parte din moșia Viișoara; îi mai zicea și Vlănicuțenca. Cu aceste două numiri se găsește trecută în actele de hotărnicie.

Lissa, comună rurală în pl. Marginea la extremitatea de V, între valea Dunării și gura văii Duhna, la punctul unde dă în vale Călmățuiului. Se învecinează la N cu Piatra, la S cu comuna

Vânători, la E cu comuna Viișoara și la V cu valea Duhna.

Din dealurile din partea dreaptă a văii Duhna curg abundente izvoare de apă, care dau naștere unui pârâiaș cu numele Duhna și din a cărui apă cultivatorii de zarzavaturi se servesc pentru irigațiunea pământului.

Pârâul Călmățui udă și el partea despre N a comunei formând chiar limita despre comunele Piatra, Viișoara și Vânători.

Pământul este de o fertilitate excepțională; din baltă se vânează cantitate însemnată de pește și numeroase turme de oi vin aici la iernat. Balta produce multă papură și trestie, iar viile dau vin mult și bun.

Pe teritoriul acestei comune se găsesc și bogate cariere de pietriș. Cea mai importantă este cea de pe valea Duhna, pe coasta dealului din stânga. De aici se scoate pietriș pentru șosele. Locuitorii numesc această vale „Strângea”.

Suprafața comunei este de 5315 ha dintre care proprietatea d-nei Zoe Slătineanu ocupă o întindere de 4480 ha pământ arabil, iar restul de 400 ha baltă, stufiș, izlaz și fânețe.

Locuitorii împrădiați sunt în număr de 145, ocupând o întindere de 350 ha pe dealul numit Geroasa; locuitorii au 98½

ha vii, care produc vin foarte bun.

Populația comunei Lissa este de 1025 suflete, din care 276 capi de familie și 159 contribuabili.

Numărul vitelor este de 3263 capete, din care 258 cai, 587 vite cornute mari, 2265 vite cornute mici și 153 porci.

Producțiunea agricolă: 16538 hl grâu, 281 orz și ovăz, 15091 hl porumb și 530 fasole și cânepă.

Bugetul comunei este de lei 3565.88 bani la venituri și de lei 2922.49 bani la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător și 44 elevi, cu localul ei propriu. Biserica are doi preoți și doi cântăreți. Este și o moară cu aburi.

Căi de comunicațiune sunt: la S spre com. Vânători, spre Viișoara la E și spre Piatra la N pe șosele vicinale și pe calea mixtă Turnu-Zimnicea.

La S, pe partea dreaptă a șoselei, se află Măgura Buga-Brâncoveanu precum și resturile unei întărituri de pământ.

Măgura Buga are o înălțime de peste 10 m iar ocolul ei la bază este ca de 300 m.

În partea de apus, la depărtare de câțiva km, se află vechiul Drum al Alexandriei numit și Drumul Poștei, pe care se comunică și astăzi.

Lissa, moșie în plasa Marginea, proprietatea d-nei Zoe Slătineanu. La fixarea granițelor românești, se găsește citată această moșie de Dionisie Fotino, ca hotar despre Dunăre. Și pe atunci era proprietatea a familiei Slătinenilor, adică la 1741.

Lișteava, lac la N com. Traian, format din apele Dunării, când se revarsă. Pe timp de secetă seacă cu desăvârșire.

Lișteava, vâlcea în com. Traian, de o lungime de aproape 2 km. Se întinde de la NE spre SE la Dunăre din dreptul com. până la muchea dealului din dreptul comunei Ciuperceni.

Lița, moșie în plasa Călmățuiului, proprietatea fraților Dumba din Viena.

Lița, comună rurală la extremitatea de SV a plășii Călmățui, pe partea stângă a râului Olt, între comunele Odaia și Segarcea din Vale.

Pârâul Sâiul care vine din județul Olt, se varsă în râul Olt în dreptul comunei Lița.

Suprafața comunei este de 5580 ha, dintre care 4500 arabile, 30 pădure și 180 islaz, fânețe și nisipiște, proprietatea fraților Nic. și C. Dumba.

Locuitorii împrăștiți sunt 280 pe 950 ha viile locuitorilor și ale proprietarilor moșiei ocupă o întindere de 197 ha pământurile de muncă atât ale moșiei cât și ale locuitorilor sunt situate parte pe loc șes, parte pe vâlcele și dealuri; sunt de bună calitate, fără a trece însă printre cele superioare. Pe teritoriul acestei comune, la SE, se află și gara Lița, întâia stațiune de la Turnu a liniei ferate Costești-Măgurele.

Populațiunea este de 2329 suflete dintre care 361 contribuabili.

Vite sunt: 6161 capete; 517 cai, 23 măgari, 1126 vite cornute mari, 4117 vite cornute mici și 378 porci.

Bugetul comunei este de lei 9001.25 bani la venituri și de lei 6019.67 bani la cheltuieli.

Are o școală întreținută de Stat cu un număr de 25 elevi și o biserică construită de proprietari cu 3 preoți și 2 cântăreți.

Căi de comunicație are: calea județeană Turnu-Slatina care străbate comuna în toată lungimea, punând-o în legătură cu com. Segarcea din Vale; iar de la com. Segarcea din Deal este șoseaua vicinală.

Satul unde se află acum comuna este de mult timp întemeiat. În timpul ocupațiunii turcești, acest sat pare că se numea Piscu

și intra în zona cetății turcești a Turnului (Turkissi-Kule), dacă vom ține seama de modul cum s-au regulat hotarele țării la 1741.

În adevăr, după Dionisie Fotino, acest hotar mergea „de la apa Hârlăului (pârâul numit astăzi Sâiul) spre Dunăre până al moara Pașei, ce este la satul Piscu și tot pe apa Hârlăului până unde se varsă în Olt; de acolo trece dincolo de râul Olt din jos de Romanați până la gârla ce se desparte din Olt sub nume de Oltișor și se varsă în Dunăre, iar din jos de Islaz se face Dunărea hotar”.

Satul Piscului, despre care se menționează aici, făcea parte din județul Olt și se întindea până aproape de Dunăre.

Pe parte din teritoriul comunei spre NE până în hotarul moșiei Dracea, trece Drumul lui Traian care este foarte bine conservat până acilea.

Lița, stațiune a C.F.R. pe linia Costești-Măgurele în dreptul comunei Segarcea din Deal, la depărtare ca de 2 km 500 m. Această stațiune a purtat mai întâi denumirea de Segarcea până în anul 1889; dar fiindcă era situată pe proprietatea Lița și pentru a se scuti Statul de plata exproprierilor, i s-a dat numele de Lița, după cererea proprietarilor moșiei. Operațiuni de încărcări nu se fac mai de loc

în această stațiune, fiind foarte apropiată de stațiunea Turnu Măgurele și de port.

Lixandra, pădure pe moșia Licuriciu, proprietatea Eforiei Spitalelor Civile.

Lucia, lac în com. Seaca, îi mai zice și Săratu-Secii.

Lungă, măgura, în balta Suhaia, în insula numită Râiosu.

Lungului, măgura, la NV com. Crângeni spre hotarul județului Olt.

Lung, lacul, la hotarul dinspre S al moșiei Ologi, unde se întâlnește cu moșia Dracea. Este o scursură de apă, care se umflă primăvara și bălțește mult timp.

Lupilor, măgura, aflată în balta Vișoara.

Lupului, valea, începe de la V. comuna Brânceni și dă în valea Găuriciului, în apropiere de șoseaua județeană Alexandria-Zimnicea.

Lupăria, zăvoi pe lunca Oltului în dreptul com. Râioasa.

Luta Mare, insulă în Dunăre în dreptul comunelor Vișoara și Suhaia, mai jos de pichetul militar Mariașu.

Luta Mică, insulă puțin mai în josul Dunării de Luta Mare. Pe țărm este pichetul nr. 2.

M.

Maican, valea lui, trece prin moșiile Ciolănești-Baldovinești și Beuca și se pierde în valea Beuca. Este aproape paralelă, până la jumătate, cu valea numită a Pietrișului.

Malu, comună rurală din plasa Teleormanului. Este situată în partea de NV a plășii și județului, pe valea Cotmenei; are patru cătune: Malul sau Mălureni,

Brabeți, Zuvelcați și Afrimești, care toate poartă din depărtata vechime același nume.

Pârâul Cotmeana udă toată latura de E a acestei comune, având de afluent un pârâiaș cu numele „Leru”, care izvorăște din jud. Olt, mai sus de comuna Urluieni.

Cătunul de reședință Malu, este situat pe coasta văii Cotmenii, în partea de E. Brabeți în valea Cotmenii mai spre apus de cătunul

de reședință, la o depărtare de 200 m. Zuvelcații iarăși pe deal mai spre apus de Brabeți, la o depărtare de aproape 500 m, iar Afrimeștii pe valea Cotmenii, mai spre NV de cătunul Malul, la o depărtare de 600 m.

Comuna Malu se învecinează la răsărit cu șoseaua județeană Roșiori-Urluieni și cu câmpia numită Burdea; la apus cu com. Buzești din jud. Olt de care e despărțită prin pârâul și valea Cotmenei; la S cu comuna Ciocești-Mândra și la N cu comuna Urluieni.

Această comună se întinde cu proprietățile și în jud. Olt. Dimpreună cu moșiile aflate pe dânsa, are o suprafață de 820 ha, dintre care 500 ha pământ arabil și 50 ha pădure aparțin d-lor I. Cruțescu și căpitan T. Alexandrescu, iar restul este al diferiților moșteni.

Din cătunul Malu, 33 locuitori sunt împrăștiți după Legea Rurală pe o întindere de 120 ha.

Ocupațiunea locuitorilor este numai agricultura.

Populația este de 820 suflete, dintre care 156 capi de familie și 172 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 1976 capete: 323 vite cornute mari, 62 cai, 1425 oi și 166 porci.

Terenul este mediocru, mare parte este și nisipos. Cultura

orzului și ovăzului reușesc cu deosebire. Vii nu sunt, ci numai 2 ha livezi de pruni.

Producția agricolă a fost: 6300 hl grâu, 755 hl orz și ovăz, 210 hl rapiță și 2510 hl porumb.

Are o școală cu 15 elevi, o biserică în cătunul Malu, cu un preot și doi cântăreți. Este și o piuă de bătut abale. Aici se țin patru bâlciuri anuale, la 15 August și 8 Septembrie, la Înălțare și la Pantelimon.

Bugetul comunei este de lei 4138 bani 36 la venituri și de lei 3985 bani 37 la cheltuieli.

Șoseaua județeană Roșiori-Urluieni unește comuna Malu cu comunele Urluieni și Ciocești-Mândra printr-o ramură de șosea vicinală ca de 800 m.

Satul Malu și cătunele lui sunt foarte vechi; făceau parte din plasa Cotmenei și erau înconjurate de satele Lereni și Tomești până la 1836. Mai în urmă comuna Malu a fost întrunită cu comuna Urluieni, până la 1876.

Pe locul numit „la bordee”, din această comună, se văd urmele unui altar, care probează că acolo a fost biserică și, probabil, vreun sat.

Malu-Roșiu, teren neproductiv pe moșia Belitori, unde este și o ruscă foarte repede pe care se comunică de la cătunul Dulcenii la com.

Belitori și din drumul despre com. Pârlita pe lângă eleșteul format din apele pârâului Urluiului și din izvoarele Malului-Roșiu.

Mamut sau **Mahmut**, măgura lui, în com. Crângeni, în interiorul comunei.

Marginei, plasa, împărțire administrativă, compusă din 25 comune rurale și 2 urbane. La răsărit, începând de la Dunăre, se limitează cu județul Vlașca, urmând o linie curbă pe câmpia Burnazului până în hotarul comunei Cacaletți (Vlașca) pe unde se întind multe din moșiile jud. Teleorman. De la Cacaletți limita plășii ia direcțiunea spre NV către com. Pielea, de unde apoi apucă pe cursul râului Teleorman până la com. Lăceni, din plasa Târgului. Hotarele comunelor Lăceni, Călinești, Mavrodin și Bogdana formează limita de la N și NV a plășii; de aici urmează cursul pâraielor Urlui și Călmățui până la comuna Voievoda, tot ca limită, de unde merge în linie dreaptă până la Dunăre, între hotarele comunelor Cioara și Vânători. La miazăzi Dunărea până în *thalweg* formează limita plășii ca și a județului.

Afară de latura de N, toată plasa este udată de ape. La S Dunărea cu bălțile ei; râul Teleorman și Vede

udă toate comunele înșirate pe partea despre răsărit; pâraiele Urlui și Călmățui comunele despre apus și miazănoapte.

Pozițiunea acestei plăși este numai de câmp, întretăiată de diferite văi, vâlcele și cursuri de apă care îi dau aspectul cel mai plăcut. Câmpiile mai întinse sunt: a Burnazului care începe dintre comunele Beiu, Conțești și Bragadiru și merge până în Vlașca; câmpia Găuriciului, Bragadiru și altele mai mici. Prin cultura întinsă ce se face în această plasă și prin frumoasele ei pozițiuni, merită numele ce i s-a dat de *Grădina Teleormanului*.

Comunele rurale ale acestei plăși sunt: Adămești, Atârnați, Beiu, Bragadiru, Brânceni, Cervenia, Conțești, Fântânelele, Furculești, Frumoasa, Găuriciu, Lissa, Nanovul, Năsturelul, Piatra, Pielea, Poroschia, Smârdioasa, Spătărei, Suhaia, Ștorobăneasa, Țigănești, Vânători, Vișoara și Voievoda cu o populațiune de 38891 locuitori și 8254 contribuabili.

Comune urbane sunt două: Alexandria cu o populație de 11503 suflete și 4543 contribuabili, Zimnicea cu o populațiune de 4961 suflete și 1193 contribuabili.

Această plasă este întrunită cu plasa Călmățuiului, având un

singur subprefect care o administrează. Reședința este la Alexandria și poartă denumirea oficială de plasa Călmățui Margeia.

Numărul vitelor din comună este de 112952 capete, din care 12263 cai, 341 măgari și catâri, 21662 vite cornute mari, 70462 vite cornute mici și 8224 porci.

Producția agricolă a plășii a fost în 1890 de: 385938 hl grâu, 36346 orz, 6489 ovăz, 353 mei, 2381 rapiță, 420988 porumb, 62153 fasole, 975 linte, 7496 cânepă și 70000 hl in.

Starea materială a locuitorilor din această plasă este cu mult mai mulțumitoare ca a acestora din comunele altor plăși, sunt buni agricultori și mai cumpătați în traiul lor. De remarcat este amestecătura populației băștinașe a locuitorilor din comunele acestei plăși cu elementul bulgar care s-a stabilit în câteva comune, din cauza nesiguranței la care erau expuși pe timpuri peste Dunăre și a avantajelor ce găseau aici.

Plasa Marginei a purtat și în vechime același nume. În cartografia Domnitorului C. Mavrogheni, în secolul trecut, o găsim compusă din satele Ulmeni, Piatra, Voievoda, Lissa, Vișoara, Străini, Fântânelele, Zimnicele, Malul-Roșu (Herasca sau Năsturelul de astăzi), Gorganu, Bragadiru, Cătuneasca,

Scăești, Șoimul, Brânceni, Țigănești, Smârdioasa și Bujoreni.

Mariașul, pichet militar pentru paza frontierei, pe marginea Dunărei în dreptul comunei Vânători.

Marinescului, braniștea. Pâlc din pădurea Statului Băsești.

Marița cătun în plasa Târgului, ține de comuna Bivolțița. Are o populațiune de 115 suflete, îi mai zice și Afumați.

Marmurei, măgura, în comuna Ștorobăneasa.

Matalan, măgura lui, la vestul comunei Bogdana pe dealul viilor numit Heria.

Matei, balta lui, parte din pădurea de pe moșia Slobozia-Mândra, poartă acest nume. Este situată în lunca Oltului.

Mavrodin, comună rurală în plasa Târgului, situată pe valea Vedei, la punctul unde se împreună pâraiele Tinoasa și Căineasca, la confluența lor în râul Vedea. Este pusă între două dealuri, la V dealul Ganei și la N dealul Viilor.

Se învecinează la N cu comuna Alexandria și Călinești, la NE cu valea Zbârglezei, la S cu hotarele moșiilor Plosca de Jos și Spătărei,

la S cu com. Adămești și cu moșia Sovărești.

Terenul comunei este accidentat; dealurile dinspre văile Vedei, Tinoasa și Câinelui domină comuna; iar la S dealurile acoperite de păduri spre comuna Nanov; încolo tot pământul este șes.

Pe teritoriul comunei străbat mai multe văi și vâlcele: valea Târnavei (vezi Găuriciu, vale) își are începutul pe moșia Mavrodinului; valea Calului împreună cu valea Crucilor; valea Zbârglezei, a Stupinii și a lui Hasan-aga la NE spre moșia Bleoturile; valea Țigăncii la N între moșiile Alexandria și Călinești; vine apoi valea Frâncului, valea lui Lazăr și alte vâlcele.

Sunt și câteva lacuri de puțină importanță: lacul Bălțatului la N, spre Alexandria, al Cazacilor, al Berzei și Stejarului, la NE comunei și al Lixandrei la V.

Măguri sunt foarte multe pe teritoriul acestei comune, unele din ele foarte importante. Măgura Chiala, a Mirei, a Sandului, a Vizuinelor, a Ciocănelului, a lui Stoica și a lui Stoian sunt înșirate, cu Măgurile Flocoșanca Mare și Mică și Măgura Târnavă, în partea despre valea Nanovului; Măgura Cioaca la SV; Săpata și Micului spre valea Zbârglezei; Măgura cu Ștubeu tot spre valea Nanovului și hotarul moșiei Mavrodin, Măgura

Ursarilor la NE, Măgura Roșie și a Mătușei la E și în fine Măgura cu Pietriș la Apus.

Populațiunea comunei este de 971 suflete, din care 283 capi de familie și 249 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 4154 capete, din care 722 vite cornute mari, 399 cai, 7 măgari, 2423 oi, 42 capre și 561 porci. Vitele proprietății sunt de cea mai bună rasă și foarte de aproape îngrijite, au grajduri, sunt țeșalate, cum nu se prea obișnuiește în alte părți.

Bugetul comunei este de lei 6169 bani 23 la venituri și de lei 5856 bani 74 la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător, și 19 elevi; o biserică cu doi preoți, un cântăreț și un paracliser.

Locuitorii împroprietăriți în 1864 au fost 140 pe o întindere de 970 pogoane.

Semănăturile de pe teritoriul acestei comune au produs: 3218 hl grâu, 250 rapiță, 1068 porumb.

Moșia Mavrodin formează corpul principal din întinsul domeniu al d-lui baron Theodor Nicolici de Rudna, senator în Camera magnaților din Ungaria, consilier aulic și fost atașat pe lângă guvernământul Bosniei și Herțegovinei.

Acest domeniu are mai multe corpuri, care se arată la descrierea moșiei. În comună sunt casele

proprietății, precum și întreaga instalațiune a economatului moșiei. Cultura pământului se face sistematic; creșterea vitelor este foarte îngrijită, astfel că servește de model multor agricultori. Conducerea și exploatarea moșiei o are d-l Efta Tanasievici, de mai bine de 20 de ani, și este reprezentant al proprietarului pentru toate interesele sale.

Munca agricolă se face parte în învoieli cu locuitori din Mavrodin și din comunele învecinate, parte cu vitele și uneltele proprietății.

Căi de comunicațiune are: spre comuna Buzescu peste Vedea în calea județeană Roșiori-Alexandria; spre comuna Nenciu-lești și spre com. Călinești peste valea Joitei. Pe aici era mai demult drumul Piteștilor, pe valea Teleormanului.

La marginea satului spre NV se văd ruinele unei biserici, zidită de Domnitorul Nicolae Mavrogheni, în secolul trecut.

Istoricul. Satul Mavrodin avea în secolul trecut denumirea de Repezii și făcea parte din plasa Teleormanului de Jos. Denumirea de Mavrodin i s-a dat în al doilea deceniu al secolului XIX, de când datează și renumitul târg care a ținut până la anul 1879. Pe lângă dânsul mai erau două sate, Saelele și Fundătura, care s-au desființat.

Târgul Mavrodinului s-a format parte din locuitorii băștinași ai celor două sate, parte din bulgarii care au părăsit Șistovul, pe timpul războiului de la 1812. După arderea acestui oraș, bulgarii mai avuți s-au strămutat pe la Viena, București și în alte orașe mari; cei mai săraci au trecut la Zimnicea, unde nu au putut sta mult, din cauza persecuțiunii turcilor.

Pe atunci parte din moșia de azi a Mavrodinului era proprietatea baronului de Sachelarie. Emigranții bulgari din Zimnicea au trecut la Mavrodin, unde plăteau 6 lei clacă și dijmă 1/20 și au contribuit mult la prosperarea târgului ce se înființase acolo.

Târgul Mavrodinului era renumit în toată țara. El se ținea la Rusalii, odată cu târgul Moșilor din București. Aici veneau neguțători din toate părțile țării și din străinătate, cu felurite mărfuri pentru aprovizionarea locuitorilor din jud. Teleorman și din județele învecinate.

Nemulțumiți de condițiunile ce le impunea proprietarul moșiei, coloniștii bulgari, mai ales la punerea în aplicațiune a Regulamentului Organic, se plânseră generalului Kisseleff. Acesta nu le luă în considerație plângerea și le propuse să meargă ca coloniști,

în condițiuni avantajoase, în Basarabia.

Bulgarii nu primiră să părăsească țara și atunci interveni combinațiunea ca să cumpere moșia Băcăieni a Mitropoliei, unde se stabiliră, dimpreună cu alți locuitori din Zimnicea și din alte părți și formară orașul Alexandria (vezi istoricul acestui oraș).

Vechiul târg al Mavrodinului a mers apoi degenerând din ce în ce, mai ales cu înmulțirea mijloacelor de comunicațiune, iar în anul 1879, din cauza vexațiunilor ce se făceau comercianților, se desființă aproape cu totul, trecând la Alexandria.

Comuna Mavrodin a fost întrunită până la 1876 cu com. Nenciulești.

Mavrodin, domeniu întins, proprietate a baronului Theodor Nicolici de Rudna (vezi comuna). Este compus din mai multe corpuri: Bleoturi, Mavrodin, Repezii, Comănești, Bărbătești și Adămești.

Acest domeniu se întinde la N spre moșiile Călinești și Alexandria, până aproape de județul Vlașca; la NE cu trupul de moșie Zbârgleaza-Licuriciu a Eforiei Spitalelor; la V cu moșia Viesparul sau Păru-Rotund a Statului, la SV cu moșiile Plosca Castrișoaei a Statului și cu Spătărei. La S cu moșia Șovărăști

sau Adămești și la SE cu moșia Nanovul (ce-i mai zice și Târnavă), până în moșiile Lăcenii și Măgura, aproape iarăși de județul Vlașca, de unde am plecat.

Pe la începutul acestui secol, moșia Mavrodin era proprietatea baronului de Sachelarie; după aceea a trecut în posesiunea principelui Serbiei Mihail Obrenovici, de la care s-a transmis rudei sale, actualul proprietar, baronul Nicolici de Rudna.

Pe acest vast domeniu, care la 1885 s-a mai mărit și cu trupul Bleoturii, sunt trei sate mari: Mavrodin, Nenciulești sau Vătășani și Buzescu. Întinderea lui este de peste 12000 ha, din care aproape 1600 ha păduri.

Mazale, la, punct la sud-vestul orașului Zimnicea, unde era altă dată vama și carantina.

Măceșului, movila, la nord-vestul comunei Râioasa, îi mai zice și „Salba-Moale”.

Măgura din Drumul Sării, punct de hotar între moșiile Beiu și Smârdioasa, la nord-estul celei din urmă.

Măgura Mare, în comuna Putineiu, deasupra cătunului Cărlomanu.

Măgura Mare, în comuna Lissa pe locul ce-i mai zice la Cetate.

Măgura Mare, în comuna Belitori la V, are 14 metri înălțimea și 60 ocolul la bază.

Măgura Mare, la sudul comunei Traian.

Măgura Mare, în comuna Dracea; servește ca semn de hotar în direcțiunea de deasupra dealului numit Gurguilul Dracei.

Măgura Mircei, în com. Piatra, spre NE.

Măgura lui Duminică, la Apusul comunei Piatra.

Măgura Buduiasca, trup de moșie, fostă a Statului, ține astăzi de județul Teleorman. A fost vândut în anul 1889, câtorva locuitori din orașul Alexandria.

Măgura Lăceni sau **Lăceanca**, trup de moșie pe râul Teleorman, făcea parte până la 1875 din comuna Măgura care e în județul Vlașca și care pe atunci figura ca comună în plasa Târgului din jud. Teleorman.

Se învecinează la E cu râul Teleorman, la V cu moșia Măgura-Buduiasca, fostă proprietate a Statului, iar o mică parte se întinde și în jud. Teleorman (vezi *Dicționarul jud. Vlașca*).

Măgurelele, comună rurală în pl. Călmățui, la extremitatea de SV, a plășii, situată pe malul stâng al Dunării, lângă orașul de reședință Turnu Măgurele; are un mic cătun Bulgaru, format din prisosul de înșurăței. Comuna este pusă pe șesul dintre oraș, gară și viile din dealul Suroaia; iar cătunul pe o limbă de pământ ce înaintează spre lunca Dunării la o mică depărtare de comună, în partea de S.

Dunărea cu insulele și lunca ei, comuna Flămânda, orașul de reședință Turnu Măgurele și moșia orașului până în râul Olt, formează limitele comunei, care se găsește pe domeniul Statului Turnu.

Locuitorii împroprietăriți sunt în număr de 247 pe 1067 ha arabile; cătunul Bulgaru are numai câteva case. Viile locuitorilor din această comună sunt situate, cea mai mare parte, în valea Turnului la depărtare de 3 km, o parte pe dealul Suroaia și parte în vale la N comunei. Întinderea lor este de 292 ha.

Partea de S a comunei este udată de Dunăre începând din dreptul pichetului de frontieră nr. 3 și de balta Berceluiului care, când apele Dunării se revarsă, înecă toată partea din vale a comunei.

Populațiunea comunei este de 1800 suflete din care 395 capi de familie și 329 contribuabili. În cătunul Bulgaru sunt 40 suflete și 10 contribuabili.

Ocupațiunea locuitorilor, pe lângă agricultură, este mai cu deosebire meseria de chirigii pentru transportul cerealelor de la magazii la portul Turnu Măgurele. Cultura viilor se face pe o scară întinsă, iar din balta Berceului se recoltează mult stof precum și papură pentru rogojini.

Numărul vitelor este de 1973 capete, din care 205 cai, 655 vite cornute mari, 1030 vite cornute mici și 83 porci.

Producțiunea agricolă a fost: 3164 hl grâu, 87 orz și 3682 porumb.

Bugetul comunei este de lei 5699 bani 48 la venituri și de lei 5687 bani 55 la cheltuieli.

Are două școli, una de băieți cu 37 elevi și alta de fete cu 15 eleve. Școala este dotată cu câte 8½ ha pământ.

Are o biserică cu 3 preoți și 3 cântăreți, dotată cu 8½ ha arabile; este și o moară cu aburi, iar în cătunul Bulgaru se fabrică cărămida necesară pentru construcțiunile din orașul Turnu Măgurele. Tot aici sunt două instalațiuni mici de săpunărie și de tăbăcărie.

Căile de comunicațiune sunt: șoseaua județeană Turnu-Zimnicea care străbate comuna și ia direcțiunea pe sub dealul viilor și de acolo la cătunul Ciuperceni și com. Traian. Din această șosea, despre orașul Turnu, se ramifică o linie la magazia de mărfuri de la gară și o alta spre orașul Turnu.

Tot din raza comunei pornesc la N mai multe drumuri care se unesc cu șoseaua națională Turnu-Alexandria și cea județeană Turnu-Roșiori.

Începând din malul bălții Berceului spre V, paralel cu țărmul Dunării și până în jud. Olt, se construiește un dig pentru apărarea orașului Turnu Măgurele și a unei părți din comună de inundațiunile Dunării.

Pe teritoriul acestei comune trece și parte din șoseaua națională Turnu-Alexandria, șoseaua Turnu-Port și calea ferată.

În cătunul Bulgaru, pe o înălțime, se văd încă întăriturile unde se afla așezată una din bateriile rusești care bombardau Nicopole în Războiul din 1877.

Măgureni, comună rurală la extremitatea de V a plășii Târgului, limitrofă cu județul Olt, situată pe valea Bratcovului, e străbătută în toată lungimea de pârâul cu același nume.

Se învecinează la SE cu comuna Măldăieni, de care nu e depărtată decât numai cu vreo 500 m, la E este comuna Scrioaștea, la N comuna Bălțați, la V comunele Mihăești de Sus și de Jos din județul Olt. Comuna Măgureni poartă și denumirea de Ciocanu.

Din pârâul Bratcov și din izvoare s-a format un eleșteu în partea de NE a comunei care ține apa în tot cursul verii și se numește „Morașu”.

Întinderea comunei cu moșia aflată pe dânsa e de aproape 2500 ha, dimpreună cu locurile împrăștiatelor de la anul 1864. Din acestea d-l N. Butculescu posedă 1183 ha arabile. Locuitorii împrăștiati sunt în număr de 267 pe o întindere de 1108 ha pe porțiunea delimitată locuitorilor se găsește și 93½ ha de vii, iar pe a proprietății 5 ha.

Populațiunea comunei este de 1507 suflete din care 432 capi de familie și 326 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 3217 capete din care 869 vite cornute mari, 156 cai, 16 măgari, 1808 oi, 15 capre și 353 porci.

Bugetul comunei este de lei 4423 bani 05 la venituri și de lei 4147 bani 79 la cheltuieli.

Are o școală cu un local propriu cu un număr de 24 elevi. Biserica are trei preoți și doi cântăreți.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura, în care excelează. În comună sunt stabiliți și câțiva meseriași lemnari, zidari și dogari. Femeile se ocupă cu industria casnică precum și cu creșterea gândacilor de mătase.

Drumurile acestei com. sunt: spre Mihăești de Jos din județul Olt, spre comuna Bălțați prin Măldăieni și spre orașul Roșiori de Vede, prin șoselele vicinale.

Măgureni, valea, la NE comunei Măgureni; începe din apropiere de limita județului Olt, se împreună, după ce face o cotitură spre S, cu valea Purcării, și lărgindu-se din ce în ce, se confundă cu valea Urluiului.

Măldăieni, comună rurală, la extremitatea de V a plășii Târgului, situată pe valea Bratcovului, la depărtare de 4 km de orașul Roșiori. Se învecinează la N cu comuna Măgureni sau Ciocanu, de care este în apropiere foarte imediată. La S se învecinează cu orașul Roșiori de Vede, la E cu com. Scrioaștea și la V cu comuna Mihăești de Jos din județul Olt.

Situațiunea topografică a acestei comune este între ambele coaste ale văii Bratcovului; prin mijlocul ei curge pârâul cu același nume. Are o pozițiune pitorească, dominând de pe înălțimile ei

toate comunele de pe valea Vedei, precum, și orașul Roșiori.

Teritoriul comunei Măldăieni cuprinde ca la 3253 ha. Din acestea 1886 ha pământ arabil proprietarului, d-l general George Manu, iar pe restul de 1367 ha sunt împrăștiți 343 locuitori din această comună. Afară de terenul pentru cultură mai sunt și vii pe locurile proprietății, cât și pe ale sătenilor ca la 60 ha. Calitatea pământului e superioară, locuitorii avuți, muncitori și foarte stăruitori pentru agricultură.

Populația comunei este de 2582 suflete din care 649 capi de familie și 446 contribuabili.

Semănăturile au dat recoltă de 23310 hl grâu și 26310 porumb.

Numărul vitelor este de 6541 capete: 1089 vite cornute mari, 427 cai, 35 măgari, 4684 oi, 6 capre și 300 porci.

Bugetul comunei este de lei 6099 bani 14 la venituri și lei 5528 bani 71 la cheltuieli.

Are un învățător plătit de Stat și un local de școală la un loc cu primăria, construit în foarte bune condițiuni. Elevii ce au frecventat-o în anul școlar 1889-1890 au fost în număr de 31. Biserica comunei este deservită de doi preoți, doi cântăreți și un ecleziarh.

În această comună se mai găsește și nouă mori de măcinat, mișcate de vite.

Căile de comunicațiune ale acestei comune sunt: spre E șoseaua vicinală la Roșiori; la NV câțiva metri de șosea la Măgureni și în fine șoseaua vicinală la hotarul județului spre comuna Mihăești de Jos din județul Olt.

Pe la NE comunei trece Drumul lui Traian, căruia locuitorii în zic Troianu și ale cărui urme se disting bine în această parte.

În vechime această com. purta denumirea de Moldoveni; prin ce împrejurare s-a transformat în Măldăieni nu se știe.

Măldăieni, moșie, proprietate a d-lui general George Manu. Se mărginește la N cu moșia Ciocanu sau Măgureni, la apus cu moșia Rața sau Tolcesca a locuitorilor din comuna Băsești și cu moșia Băsești a Statului; la S cu sfoara de moșie zisă Mitropolia și la răsărit cu moșia Scioaștea tot a d-lui general Manu.

Are o întindere de 2253 ha, care se cultivă de proprietar prin oamenii săi. Pământul dat locuitorilor după Legea Rurală ocupă o întindere de 1367 ha, având pe dânsul 343 locuitori împrăștiți.

Mănichei, găvanul, la sudul com. Râioasa din plasa Călmățuiului.

Mărculesca, trup din moșia Sfințești a principesei Elena Massalsky. Are o întindere de 950 ha.

Mărtești, braniște, pe moșia Ciolănești din Deal, îi mai zice și Tina. Conține arbori pentru foc de diferite esențe.

Mândra, moșie în plasa Călmățuiului, proprietatea d-lui Zacharia Mavromate (vezi Slobozia-Mândra).

Mândra, pădure în lunca Oltului, pe proprietatea cu același nume.

Mândra, cătun în comuna Socetu din plasa Târgului. Numai locuitorii îl consideră de cătun; este numai o mahala a comunei și de aceea nici nu se vede trecut în vreo nomenclatură oficială.

Mândra, cătun în plasa Ciocești-Mândra din plasa Teleormanului; are o populațiune de 375 suflete și 79 contribuabili.

Mărzănești, cătun în plasa Marginei, ține de comuna Pielea. Are o populațiune de 486 suflete și 94 contribuabili.

Merii, moșie în plasa Târgului (vezi Meri-Goala, com. rurală).

Merii-Goala, com. rurală în plasa Târgului, în partea dinspre centru, situată pe dealurile văii Vedea; se compune din două cătune: Meri (reședința), parte pe deal și parte în vale, dinspre apus de cătunul Goala; iar acest din urmă cătun este așezat numai pe deal, de-a dreapta râului Vedea, considerând direcțiunea după cursul apei. Depărtarea între aceste două cătune este de un kilometru 500 metri și sunt puse între două cursuri de apă, la E Zbângleaza și la SV Vedea.

Comuna ocupă o pozițiune foarte frumoasă pe dealuri, care domină toată lunca Vedei și tot spațiul dinspre Roșiori, șoseaua județeană și despre Alexandria.

Limitele acestei comune, luată în întregul ei, sunt: la E cu comuna Drăgănești și Dulceanca, la V cu râul Vedea care o desparte de Roșiori, la N cu cătunul Țigănia din comuna Drăgănești și la V iarăși cu valea Vedei.

Teritoriul comunei împreună cu moșiile aflate pe dânsa cuprinde o întindere de peste 1500 ha. Proprietarii principali sunt: moștenitorii Anghel Ivanovici din Turnu Măgurele cu 565 ha pământ arabil și 25 ha pădure în cătunul Meri și d-l G. Antonescu în cătunul Goala cu 400 ha pământ arabil și 150 ha pădure. În cătunul Meri sunt 69 locuitori înproprietăți pe 256

ha și în cătunul Goala 50 locuitori pe 194 ha. Vii se găsesc sădite numai pe proprietatea Meri în întindere de 27 ha.

Terenul acestei comune este de o calitate mediocră, fiind cam argilos.

Populațiunea comunei este de 537 suflete din care 142 capi de familie și 125 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 2018 capete, dintre care 328 vite cornute mari, 98 cai, 1522 vite cornute mici și 70 porci.

Producțiunea agricolă: 7116 hl grâu, 550 orz și ovăz, 2436 rapiță și 2550 porumb.

Bugetul comunei este de lei 2228 bani 41 la venituri și de lei 2221 bani 18 la cheltuieli.

În cătunul de reședință Meri este o școală cu un învățător și 18 elevi; biserică este numai în cătunul Meri, deservită de un preot, un cântăreț și un ecleziarh.

Căile de comunicațiune ale comunei sunt: o șosea vicinală, care se împreună în partea despre N cu șoseaua Roșiori-Ciolănești prin comuna Drăgănești neterminată în parte și o altă șosea vicinală spre com. Dulceanca.

Locuitorii spun diferite povești în privința originii numirilor acestor două sate; astfel numele cătunului Meri, zic ei, ar deriva

de la numeroasele plantațiuni de meri ce existau pe aici mai demult; iar al Goalei, din cauza goliciunii și sărăciei în care se aflau locuitorii aceluși cătun, pe care i-a poreclit „golani”.

Merișani, com. rurală în plasa Teleormanului, la estul plășii, situată pe valea Tecuciului care o străbate în toată lungimea; este așezată pe un teren șes puțin variat prin vâlceaua pârâului Tecuci.

Se învecinează: la N cu comuna Dobrotești (Doagele), de care se desparte prin semnul de hotar numit Câlțea, la E cu com. Beuca de care se desparte prin vâlceaua numită a Comorii, la S cu com. Didești, la V cu comuna Văleni de care este despărțită prin râul Vedea și braniștea numită Buzatu.

Întinderea comunei împreună cu moșiile și pădurile de pe dânsa este de peste 41010 ha pământ arabil și 220 ha pădure; d-l C. Colibășanu posedă pe moșie Ciuperceanca 2100 ha pământ arabil și 10 ha pădure; 182 locuitori sunt împrăștiți după Legea Rurală pe o întindere ca de 700 ha. Terenul este relativ fertil. Pe lângă râurile Vedea și Tecuci sunt două heleșteie, unul numit al Georocului care vine dinspre com. Ghimpețeni și celălalt numit eleșteul lui Constantin Crăciun.

Cea mai mare parte din moșia Statului, aproape 1200 ha, este destinată a fi vândută locuitorilor în loturi.

Populația comunei cu a cătunului ei este de 968 suflete, din care 250 capi de familie și 217 contribuabili.

Producția agricolă a fost de 6475 hl grâu 1080 orz și ovăz, 938 rapiță și 3885 porumb.

Numărul vitelor din com. și cătun este de 2637 capete, din care 531 vite cornute mari, 151 cai, 1768 oi și 187 porci.

Ocupația locuitorilor este agricultura și creșterea vitelor, mai cu deosebire a oilor. Mulți din locuitorii acestei comune fac speculă cu laptele oilor, cu brânză și miei în orașele mari, de unde se înapoiază toamna.

Pe lângă cultura plantelor făinoase, locuitorii acestei comune se mai ocupă și cu grădinăria, cu cultura cânepei, inului și a plantelor leguminoase precum fasolea, mazărea, linteia etc.

În această comună sunt și 8 ha vii și ½ ha livezi de pruni.

Are o școală cu un local propriu și cu 14 elevi și o biserică cu un preot, un cântăreț și un ecleziarh.

Bugetul comunei este de lei 6255 bani 70 la venituri și de lei 5620 bani 39 la cheltuieli.

Prin comuna Merișani trecea vechiul Drum al Rușilor, acum desființat; astăzi comuna se leagă prin căi vicinale cu comunele Beuca, Dobrotești, Didești și Văleni din județul Olt.

La sudul comunei se află o măgură care se crede că a fost ridicată în timpul ocupațiunii armatelor austriece la 1853. O a doua măgură este la vestul comunei amândouă au înălțime de aproape 10 m.

Satul Merișani este din cele mai vechi ale județului; îl găsim și în nomenclatura comunelor din secolul XVIII, făcând parte din plasa Mijlocul și formând un corp cu satul Bobocești. La Salcia și Cotorga erau sate populate, care s-au desființat; siliștea Salciei se vede încă. Astăzi, acolo este numai conacul proprietarului, d-l Colibășanu.

Biserica este zidită de boierul Barbu Merișanu, ale cărui case în ruină se văd și astăzi în mijlocul comunei. Acel boier este înmormântat în tinda bisericii. Piatra cu inscripțiunea comemorativă a fost spartă pe la 1821 de turci, care credeau că vor găsi acolo ceva scule prețioase.

Merișani, moșie a Statului, în pl. Teleorman (vezi Merișani com. rurală), făcea parte din averile

mănăstirești și îi zicea „Merișani-Mitropoliei”.

Merișani, pădure a Statului, situată pe moșia cu același nume (vezi Merișani com. rurală).

Merișul, pâraiaș în comuna Merișani, curge prin vâlcea care începe dinspre hotarul moșiei Doagele, se varsă în pâraul Tecuci, pe teritoriul acestei comune.

Mică, valea, își ia naștere din apropiere de com. Ciolănești din Deal, dinspre partea dreaptă a văii Câinelui, trece pe lângă com. Ciolănești din Vale, printre câmpul dintre com. Ciurari și Gârdești, primește în dreapta gura vâlcelei Păuceasca de la comuna Săceni, cu care formează o singură vale mai largă și se înfundă în valea Tinoasa spre S de com. Sfîntești. Până în dreptul comunei Butculești, poartă denumirea de valea Petrișului, și numai de aici la vale se numește valea Mică. Îi mai zice și valea Lupului.

Mihăiasca, trup din moșia Statului Barza-Stoborești, vândută în loturi locuitorilor.

Minzinelele, islaz întins prin mijlocul căreia curge Călmățuiul; începe din apropierea comunei Voievoda și Piatra și se întinde

până la punctul unde se varsă acest pârau în baltă la comuna Vișoara. Loc excelent de pășunat, mai ales pentru oi.

Miroși, comună rurală în plasa Teleormanului, situată pe valea Burdei, între două dealuri. Se mărginește la E cu com. Râca și Gumești, la V cu comuna Tufeni și Mozăceni, la S cu com. Surdulești, iar la N cu moșia Căldăraru sau cătunul Adunați din com. Strâmbeni.

Întinderea acestei comune dimpreună cu moșia și pădurea de pe dânsa, este de 3500 ha. Din acestea ca la 3000 sunt pământ arabil și 200 pădure.

Din această comună sunt împroprietăriți 160 locuitori pe o întindere de aproape 356 ha. Solul comunei este parte mlăștinos, parte roșcat, ceea ce face că nu e totdeauna productiv.

Populația comunei este de 1026 suflete, dintre care 262 capi de familie, cu un număr de 215 contribuabili.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura.

Numărul vitelor din comună este de 3525 capete, dintre care 617 vite cornute mari, 167 cai, 2617 oi și 124 porci.

Producția agricolă a fost de 13580 hl grâu, 670 orz și ovăz, 680 rapiță și 800 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 8874 bani 95 la venituri și de lei 8852 bani 49 la cheltuieli.

Căi de comunicațiune are spre Strâmbeni prin șoseaua județeană, care străbate chiar prin mijlocul comunei, la S prin aceiași șosea la com. Surdulești, iar la V prin o șosea vicinală spre com. Bârla și celelalte comune de pe valea Cotmenii.

Are un local de școală la un loc cu primăria. Învățătorul este retribuit de Stat. Numărul elevilor a fost în 1890 de 27. Biserici sunt două, una ruinată, servind de capelă la cimitir; cea de a doua bine întreținută de proprietar, cu un preot și doi cântăreți.

Stațiunea Miroși a liniei ferate Costești-Măgurele, se află la o depărtare de ½ km. Proprietarul moșiei d-l colonel P. Macca, are aici o clădire măreață de locuit, cu o grădină și magazine de produse; cultura câmpului și creșterea vitelor se face cu deosebită îngrijire.

Pe teritoriul comunei Miroși se țin anual două bălciuri; la Sf. Gheorghe (23 Aprilie) și la 14 Octombrie. După vechea împărțire administrativă din secolul trecut satul Miroși făcea parte din pl. Mijlocul de Sus.

Miroși, moșie în plasa Teleormanului, proprietatea d-lui colonel P.

Macca. Această moșie a făcut parte din întinsele moșii ale Bălăcenilor, din care o descendentă se găsește căsătorită cu d-l Macca.

Miroși, pădure situată pe moșia cu același nume.

Miroși, stațiune a C.F.R. pe linia Costești-Măgurele. Este pusă între stațiunile Balaci și Burdea, la o depărtare de 500 m de satul Miroși.

Miroși valea, începe din jumătatea moșiei Broșteanca, ia direcția spre SE, trece prin moșia Bogdana și se împreună cu valea Urluiului, aproape de căt. Ulmeni.

Mitreasca, moșie ce făcea parte până în anul 1889 din moșia Țigănești pl. Marginea, a fraților D. și C. Butculescu, când a trecut în posesiunea d-lui N. Popescu; are o întindere ca de 500 ha.

Mitroiu, corp din pădurea din Cervenă, în partea dinspre comuna Conțești.

Mocirla, lacul cu, în dreptul comunei Tătărești de Jos, pe lângă șoseaua județeană Alexandria-Pitești. Este format numai din scurgerea apelor.

Modrei, găvanul, la nord-vestul comunei Râioasa.

Modrei, movila, deasupra găvanului cu același nume din com. Râioasa.

Mogoșanca, moșie a Statului în plasa Marginei, ține de comuna Furculești. Întinderea ei este de 250 ha. Poartă denumire de Ulmeni-Mogoșanca.

Mohamet, crângul lui (vezi com. Crângeni).

Moldovencei, pâraiașul, urmează cursul văii cu același nume. Volumul de apă al acestui pâraiaș, deși este pe o mică întindere, însă nu seacă niciodată.

Moldovencei, vâlceaua, începe de la sudul comunei Putineiu, din apropiere de drumul Troianului, de la V spre E, și se termină în valea Călmățuiului.

Morii, măgura, în comuna Crângeni. Este una din cele mai importante din acea comună.

Morților, măgura, în linie dreaptă cu Măgura Zamfirei din com. Licuriciu. Este mult mai mică decât aceasta; îi mai zice și Măgura Cimitirului.

Morușul, eleșteu în comuna Măgureni, format din revărsările pâraului Bratcov și alimentat și

de apele diferitelor izvoare. Nu seacă mai niciodată vara.

Mozăceni, comună rurală la vestul plășii Teleormanul, pe valea Vedei, la punctul unde se varsă pâraul Cotmeana în râul Vedea. Se compune dintr-un cătun Bădești, situat la vestul Mozăcenilor, lângă pâraul Cotmeana, unde acesta se împreună cu Vedea. Limitele comunei sunt: la N cu cătunul Podișoru, ce ține de com. Bârla, la S cu comuna Tufeni, la V cu com. Icoana din jud. Olt, de care este despărțită prin râul Vedea și la E cu com. Miroși, la o depărtare de 7 km.

Întinderea acestei comune cu moșiile moștenești și particulare aflate pe dânsa, este ca de 850 ha. Numărul locuitorilor împroprietăriți după Legea Rurală este de 39. Proprietarul principal este d-na N. Butculescu, cu 500 ha.

Terenul comunei este mediocru; partea de pe valea Vedei și Cotmenei fiind nisipoasă nu primește altă cultură decât numai a porumbului. Ocupațiunea locuitorilor este numai agricultura; produsele și le desfac în gara Stolnici.

Populația comunei este de 797 suflete, cu 179 capi de familie și 143 contribuabili.

Producția agricolă a fost de 5088 hl grâu, 1260 orz și ovăz, 414 rapiță și 3545 hl porumb.

Numărul vitelor din comună este de 4433 capete dintre care 592 vite cornute mari, 155 cai, 3364 oi și 322 porci.

Bugetul comunei este de lei 2078 bani 25 la venituri și de lei 2049 bani 97 la cheltuieli.

Localul primăriei este la un loc cu al șoselei. Învățătorul este retribuit de județ. Numărul elevilor a fost în 1890 de 20; biserici are două; una în comuna de reședință Mozăceni, de zid; a doua în cătunul Bădești, de lemn. Are și o moară cu aburi.

Drumuri de comunicație are: șoseaua județeană la N iar la S spre com. Tufeni și la E șoseaua vicinală spre cătunul Bădești.

Mozăceni, moșie în plasa Teleormanului, proprietatea d-l N. Butculescu. Are întindere de 850 ha aproximativ.

Moartă, vâlceaua, pe moșia Tătărești, se termină în valea Teleormanului.

Muscă, măgura lui, la hotarul comunei Orbeasca de Jos, spre comuna Lăceni.

Muscă, valea lui, începe dinspre căt. Râca Veche, străbate parte

din moșiile Gumești, Zlotești și Slăvești și merge până în valea Teleormanului mai jos de com. Slăvești.

Muți, cătun în plasa Târgului, ține de com. Drăgșenei. Are o populațiune de 200 suflete și 68 contribuabili. Până la 1885 forma cu cătunul Odobeasca o comună deosebită, sub denumirea de Muți-Odobeasca.

Prin Legea din 7 februarie 1885 au fost alipite amândouă la comuna Drăgșenei.

Locuitorii povestesc că denumirea cătunului Muți ar veni de la o familie de muți, care trăia aici pe la începutul acestui secol.

Atât bărbatul cât și femeia erau cu desăvârșire muți. Din căsătoria lor s-au născut 6 copii, și aceștia toți muți. De la aceștia ar fi rămas și numele satului.

Muți, moșie în plasa Târgului, comuna Drăgșenei, aparține multor proprietari printre care și câțiva moșteni. Pe această moșie sunt 13 ha livezi de pruni și se fabrică țuică.

Locuitorii și moștenii posedă aici ca la 620 ha pământ; iar moștenitorii G. Antonescu au 125 ha cumpărate tot de la moșteni. Din acestea ca la 50 ha sunt pădure a moștenitorilor, iar vii sunt 9 ha.

N.

Naidin, măgura lui, la S comunei Râioasa.

Nanov, comună rurală în plasa Marginei la N pe valea Vedei de-a lungul șoselei județene Alexandria-Roșiori. Este situată la marginea orașului Alexandria pe șoseaua județeană Roșiori.

Toată partea de N este udată de râul Vede; de a curmezișul comunei de la V spre SE străbate valea și pârâul Nanovului, ale cărui ape sunt oprite în mai multe puncte cu zăgazuri pentru udatul grădinilor de zarzavat. Unei părți din valea Nanov locuitorii îi zic și valea Adâncă. Terenul este mai tot fertil, o mică parte dinspre Vede este nisipoasă.

Populația comunei este de 728 suflete, din care 185 capi de familie și 122 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 2199 capete, din care 129 cai, 10 măgari, 383 vite cornute mari, 1581 vite cornute mici, și 96 porci.

Producția agricolă este de 6880 ha grâu, 1476 orz și ovăz, 27.950 porumb, 1300 fasole, 950 cânepă.

Bugetul este de lei 5702 bani 44 la venituri și 4939 bani 77 la cheltuieli.

Are o școală mixtă și două biserici, una în Nanov și una în cătunul Icoana, având numai un preot și doi cântăreți pentru ambele biserici.

La marginea comunei spre Vede este o fabrică de spirt înzestrată cu cele mai perfecționate aparate, proprietatea d-lui Ion Christodorescu.

Vii sunt pe o întindere de 134 ha.

Căi de comunicație are: șoseaua județeană Roșiori-Alexandria, care o străbate în toată lungimea, punând-o în legătură cu orașele Alexandria și Roșiori și cu celelalte comune situate pe această șosea.

Satul Nanov a făcut parte până la anul 1836 din plasa ce purta denumirea Teleorman de Jos. Pe lângă dânsul mai era un alt sat mare și populat Icoana, ai cărui locuitori au fost strămutați în comuna Adămești. Nanov îl găsim trecut și în lista satelor întocmită la 1741 supt Mavrocordat.

La V comunei, unde se află un punct de hotar *Crucea lui Chiriță*, se găsea satul Icoana.

Pe la NE, comunei, în depărtare ca de 1 km de sat e Brazda lui Novac, care ia direcția spre Alexandria.

Nanov, moșie în plasa Marginei, compusă din mai multe corpuri, aparținând mai multor proprietari, dintre care cei mai principali sunt: d-l Costache Atanasiu cu 485 ha arabile și 4 ha pădure în Balosin. D-l I. Săndulescu-Nanoveanu cu 280 ha arabile și 4 ha pădure are corpul Icoana.

Locuitorii împrorietăriți după Legea Rurală sunt în număr de 111 posedând în total 413 ha. Proprietarii mai mici sunt d-nii Colfești și alții.

Nanov, pârâu format din izvoarele ce curg între comunele Mavrodin și Adămești. După ce trece pe lângă comuna cu același nume, o ia pe lângă hotarul orașului Alexandria, de aici pe lângă com. Poroschia, în dreptul căreia se varsă în râul Vedea.

Nanov, vale, începe de pe moșia Broșteanca, trece pe moșiile din com. Plosca, de aici se îndreaptă spre comuna Mavrodin, de unde își ia naștere pârâul cu același nume.

Toată distanța de la începutul văii până la comuna Mavrodin, este uscată și poartă numele de „valea Calului”. De aici înainte începe pârâul care, împreună cu valea, ia denumirea de Nanov.

Năsturelu, comună rurală în partea de S a plășii Marginea, situată pe

țărmlul gârlei Pasărea, care derivă din Dunăre și udă toată partea sudică a comunei.

La N și E se învecinează cu proprietatea Bragadiru și la V cu proprietatea Zimnicea. Are un cătun Zimnicelele, la 3 km de Zimnicea.

Toată partea de SV a comunei este șerpuită de mulțime de ape, atât stătătoare cât și curgătoare. Afară de gârla Pasărea mai este Boazu care derivă din această gârlă; Calota, Luciu, Rotundu, Bentu, Boulețu și Craca ape stătătoare, provenite din revărsările Dunării în canalul Pasărea.

Comuna Năsturelu poartă și denumirea de Herasca, după numele proprietarului Banul Const. Herescu care a făcut moșia sa donație Academiei Române și bisericii Sf. Vineri din București.

Cătunul Zimnicelele se numea mai înainte *Satul Nou*. Acest cătun se află în depărtare de Năsturelu de aproape 1½ km în partea de V spre orașul Zimnicea.

Populația comunei cu a cătunului este de 776 suflete din care 215 capi de familie și 138 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 3973 capete din care 283 cai, 716 vite cornute mari, 2840 vite cornute mici și 134 porci.

Semănăturile de pe moșie au produs: 12.000 hl grâu, 645 orz, 15.050 porumb și 6450 fasole.

Bugetul este de lei 4750 bani 43 la venituri și 4670 bani 76 la cheltuieli.

Are o școală cu 18 elevi și 2 biserici, una în cătunul Năsturel cu un preot și 2 cântăreți, care servește și la cea din căt. Zimnicele.

Căi de comunicație are spre orașul Zimnicea și spre comuna Bragadiru pe șosele vicinale; iar spre comuna Frumoasa la NV are numai drumuri naturale.

În raza acestei comune se găsesc mai multe măguri, dintre care una la N care poartă numele de Măgura cu Bozi, o alta între cătunele Zimnicele și Năsturel cu numele Măgura Caravaniței și o a treia Măgura Mare, chiar în Năsturel. Înălțimile lor variază între 15-20 m și baza de la 50-80 m în periferie.

În partea de N încă se văd și azi urmele liniei ferate ruse din campania 1877 Zimnicea-Frățești care s-a desființat la 1887.

Năsturelu, moșie în plasa Marginea în comuna cu același nume, donată de către răposatul general Năsturel Herescu parte bisericii Sf. Vineri din București, parte Academiei Române.

Neaga, măgură la SE comunei Putineiu spre cătunul Zlata.

Neaga, denumire ce a purtat și poartă comuna rurală Socetu din plasa

Târgului. Denumirea oficială de Socetu i s-a dat cu totul în urmă.

Neaga, vâlcea, trece prin comuna Socetu sau Neaga; începutul ei este despre comuna Bălțați la NV și se termină în valea Vedei.

Neamțului, cetatea, la estul comunei Pleașov, peste dealul Oltului (vezi Pleașov).

Nemetoasa, zăvoi în lunca Oltului în dreptul comunei Elisabeta, din care face parte.

Nemților, rusca, în partea de NE a orașului Roșiori de Vede.

Necșești, comună rurală la extremitatea de S a plășii Teleormanului, pe valea Căinelui sau Căineasca. La N se învecinează cu comuna Gârdești, la S cu comuna Gărăgău, din plasa Târgului; cu Butculești, Săceni și Ciurari la Apus și cu Deparați Hârlești și Netoți la Răsărit.

Întinderea comunei dimpreună cu moșia, care este proprietatea Eforiei Spitalelor Civile, este de 1910 ha. 133 locuitori sunt împroprietăriți după Legea Rurală, cu locuri la câmp și în vatra satului.

Solul acestei comune este clasat printre cele mai productive din plasa Teleormanului. Înainte de a se înființa monopolul tutunurilor

se cultiva aici întinderi însemnate de tutun, de o calitate superioară. Astăzi se cultivă, pe lângă cereale obișnuite, cânepa și inul.

Populația comunei este de 1066 suflete, dintre care 190 capi de familie și 240 contribuabili.

Numărul capetelor de vite este de 1960 dintre care 584 vite cornute mari, 190 cai, 886 oi și 301 porci.

Producția agricolă: 6640 hl grâu, 720 rapiță și 3600 porumb.

Bugetul comunei este de lei 2815 bani 48 la venituri și 2731 bani 75 la cheltuieli.

Are o școală mixtă, la un loc cu primăria. Învățătorul este retribuit de Stat și elevii ce au frecventat școala în anul 1890 au fost în număr de 28.

Este legată prin drumuri vicinale cu comunele Gărăgău și Gârdești, iar cu celelalte comune învecinate comunicația se face pe drumuri naturale.

Satul Necșești este unul din cele mai vechi ale țării, dacă vom ține seama de un document foarte important pe care îl găsim în *Columna lui Traian*. În acest act, care poartă data de 23 aprilie 1486, este vorba despre o jăluire a mai multor săteni din satul *Necșești de pe Teleorman*, într-o daraveră de împăcăciune pentru stăpânirea unor pământuri.

În nomenclatura satelor din 1741 îl vedem omis; este posibil, ca, în curgerea vremii, să se fi depopulat, căci cu ocazia evenimentelor de la 1821, mai mulți locuitori ce pribegeau prin țară, găsind aici multă siguranță pentru a se adăposti, s-au stabilit cu tot avutul lor.

Cu ocazia explorărilor arheologice s-a găsit și în preajma acestei comune resturi de ceramică preromană.

Negreasca, denumire ce purta un trup din moșia Mitropoliei pe care se află acuma orașul și domeniul Alexandriei.

Nenciulești, comună rurală în pl. Târgului pe valea Vedei la SV com. Mavrodin.

La S râul Vedeia și șoseaua județeană Roșiori-Alexandria îi formează limita naturală. La E se învecinează cu comunele Mavrodin și Buzescu, la V cu comuna Albești, iar la N cu un deal numit al viilor.

Comuna este situată pe domeniul Mavrodinului și are alipit și cătunul Părul Rotund, situat pe aceeași coastă cu comuna Nenciulești, la depărtare ca de 1½ km spre apus. Pe teritoriul com. se găsesc împroprietăriți 250 locuitori, dintre care 203 în Nenciulești pe o întindere de 832 ha și în căt. Păru-Rotund 47

locuitori pe o întindere de 186 ha. Sunt și vii în această comună ca la 94½ ha. Terenul este puțin accidentat, cam nisipos; calitatea pământului mediocră.

Populația comunei este de 1321 suflete, din care 378 capi de familie și 285 contribuabili.

Numărul vitelor din cătun și comună este de 3824 capete din care 168 vite cornute mari, 228 cai, 2356 oi și 172 porci.

Producția agricolă: 9912 hl grâu, 420 orz, 448 ovăz, 420 rapiță și 5460 porumb.

Bugetul comunei este de lei 9878 bani 30 la venituri și lei 5031 bani 45 la cheltuieli.

Are o școală care a fost frecventată de 15 elevi și două biserici, una în căt. Nenciuilești cu un preot și un cântăreț și alta în Păru-Rotund cu un preot și un cântăreț; pe râul Vedea este o moară de măcinat.

Căile de comunicație sunt: spre com. Albești prin cătunul Păru-Rotund și spre com. Mavrodin cu care se leagă printr-un pod peste pârâul Tinoasa prin căi vicinale.

Cătunul Păru-Rotund forma comună deosebită până în anul 1884, când a fost alipit la com. Nenciuilești.

Satul Nenciuilești poartă și denumirea de Vătășani. Îl găsim, tot sub denumirea de Nenciuilești, printre satele mai însemnate,

figurând în tabloul întocmit la 1741 sub domnia lui Mavrocordat.

Nenciuilești-Bogdana, moșie a Statului în plasa Târgului (vezi com. Bogdana).

Netoți, com. rurală, situată la limita dinspre răsărit a plășii Târgului, pe partea stângă a râului Teleorman.

Se învecinează la E cu com. Talpa din județul Vlașca, la V cu com. Gărăgău și Necșești, la S cu cătunul Broșteni din com. Peri-Râioși și la N cu comuna Deparați-Hârlești de care se desparte în partea de NE prin pădurea Hârlești. Această comună se compune azi din 5 cătune: Netoți de Sus, Netoți de Jos (reședința), căt. Moșteni, Brătășani și Trivalea.

Până la anul 1884, Netoții de Sus și de Jos formau comune separate și se împărțeau astfel: Netoții de Sus cu căt. Moșteni și Netoții de Jos cu cătunul Brătășani.

Netoții de Sus sunt situați pe dealul stâng al râului Teleorman, ca și Netoții de Jos; iar cătunele Brătășani și Trivalea sunt pe valea aceluiași râu, în depărtare unu de altul ca de 2 km. Cătunul Moșteni formează un singur corp cu căt. Netoții de Jos.

Întinderea comunei cu moșiile de pe dânsa este ca de 2860 ha. Proprietarii principali sunt: Statul cu moșia Netoți-Trivalea în

întindere de 874 ha din care 350 ha pădure și restul arabile. Pădurea Netoți-Trivalea se împarte în mai multe trupuri, care se numesc: Câmpșoru, Ceretu, Timnica și Bordeiul.

Moștenitorii răposatului G. Bădescu posedă 860 ha arabile și 120 ha pădure și d-l M. Xenu are ca la 220 ha dintre care o mică parte și pădure.

În cătunul Brătășani sunt $3\frac{1}{2}$ ha vie a proprietății.

Locuitorii împrumăriți după Legea Rurală din 1864 sunt în număr de 210 pe o întindere de 750 ha. În anul 1879 au mai fost împrumăriți vreo câțiva însu-răței pe moșia Statului Trivalea, unde ai format cătunul Trivalea.

Terenul comunei Netoți și al cătunelor ei este foarte variat, parte mlăștinos și humos, parte deluros și nisipos; însă partea de șes despre estul comunei este de o bună calitate și productiv. Teritoriul ei este străbătut de câteva cursuri de apă: la marginea căt. Netoții de Sus curg pâraiașele Răcica și Teleormănelul.

Populația comunei cu a cătunelor este de 1786 suflete din care 433 capi de familie și 382 contribuabili.

Ocupația locuitorilor, afară de agricultură, mai este și comerțul de păsări domestice pe care le transportă la București.

Numărul vitelor din comună și cătune este de 3761 capete din care 851 vite cornute mari, 395 cai, 16 măgari, 2202 oi și 297 porci.

Semănăturile au dat, în 1890, 4606 ha grâu, 369 orz, 140 ovăz, 847 rapiță și 5810 ha porumb.

Bugetul este de lei 9735 bani 79 la venituri și de lei 7051 bani 10 la cheltuieli.

Are două școli, una în Netoți de Sus cu un număr de 17 elevi, într-un local particular plătit de com., și alta în Netoți de Jos, cu un număr de 15 elevi.

Biserici are trei, una în Netoți de Jos cu doi preoți și un cântăreț, alta în Netoți de Sus cu un preot și doi cântăreți și a treia în căt. Brătășani cu un preot și un cântăreț.

Pe apa Teleormanului sunt trei mori cu făcău, una în căt. Trivalea, alta în Netoți de Jos și cea de a treia în căt. Brătășani.

Cătunele sunt legate prin șosele vicinale. De la Netoți de Jos pornește o ramură de șosea spre com. Talpa din județul Vlașca; iar cătunele Netoți de Sus și de Jos sunt străbătute în toată lungimea lor de șoseaua județeană Alexandria-Pitești, care le pune în comunicație directă cu com. Lada din plasa Teleormanului prin pădurea Hârleștilor, iar la S se leagă cu com. Perirâioși prin aceeași șosea

județeană. Tot de la Netoți de Jos pornește o ramură de șosea vicinală la com. Gărăgău și o alta spre comuna Hârlești.

În preajma comunei Netoți s-au făcut importante descoperiri arheologice. „Pe malurile Vedei”, scrie Cezar Bolliac, în excursiunile sale arheologice din 1869, „am dat peste o cetate de pământ ocrotită cu un singur bloc larg de pământ de diferite înălțimi, care după ce fusese așezat prin garduri și stighii de lemn, s-a fost ars de toate părțile și întărit ca o cărămidă. De aici provin mai multe obiecte de bronz, o seceră, un fier de plug de bronz și olărie foarte primitivă”.

Bolliac zice „Netoților” *Nedați* și adaugă că s-au mai descoperit aici pălăriuțe și ornamente de purtat la gât, ceea ce denotă o stare mai înaintată de civilizațiune în epoca dominației romane în această regiune.

Satul Brătășani se găsește trecut în nomenclatura din secolul trecut; Netoții însă nu-i vedem trecuți.

Netoții de Jos, cătun în comuna Netoții; până la 1884 era separat de cătunul Netoții de Sus. Are 297 contribuabili și 1032 suflete.

Netoții de Sus, cătun alipit la comuna Netoții de Jos, unde este

reședința. Până la anul 1884 forma comună deosebită. Are o biserică (vezi „Netoții”).

Populația este 1015 suflete și 197 contribuabili.

Netoții-Moșteni, cătun pendinte de cătunul Netoții de Sus.

Netoții-Trivalea, moșie a Statului, pe teritoriul comunei Netoții și pe care s-a împroprietărit în 1880, un număr de însurăței. Are o pădure ca de 350 ha.

Nichita, cătun în plasa Târgului, comuna Vârtoapele de Jos. Are o populație de 303 suflete.

Nichita, moșie în plasa Târgului, situată în raza cătunului Nichita din comuna Vârtoapele de Jos.

Noe, măgura lui, pe moșia Statului Păuleasca din plasa Marginea.

Novac, Brazda lui, șanț adânc ce străbate jumătatea județului, venind de peste Olt din județul Romanați de pe teritoriul comunei Rusănești.

Această brazdă începe în jud. Teleorman, de pe moșia Mândra, trece pe teritoriul comunelor Cârligați și Bogdana de-a curmezișul *Troianului*; de aici apucă pe moșiile Ploscei, ale Nanovului și ia direcțiunea pe la

nordul oraşului Alexandria, de unde intră în judeţul Vlaşca.

Brazda lui Novac nu este vizibilă în toate părţile pe unde străbate, fiind acoperită de pământ şi de semănături; în unele părţi este largă de câte 14-16 metri. Unii scriitorii îi atribuie o vechime anterioară ocupaţiunii romanilor în Dacia. Alţii, printre care Cantemir şi Sulzer, consideră ca brazdă a lui Novac, un alt şanţ, care pornind tot din Romanaţi, de la Brâncoveni, trece pe teritoriul comunei Coteana din jud. Olt, continuă pe deasupra com. Urluieni din Teleorman, de

aici o ia pe lângă com. Corbu din Olt, de unde trece pe la com. Ciupagu din jud. Argeş, luând direcţiunea spre jud. Dâmboviţa şi Prahova.

Aceste şanţuri - care din două vor fi adevărata brazdă a lui Novac, nu putem afirma cu siguranţă - le găsim pe unele hărţi geografice vechi sub denumirea de *fossa Trajani*, iar în altele *drumul Avarilor*.

Asupra Brazdei lui Novac, distinsul academician şi arheolog Grigore Tocilescu a ţinut o importantă disertaţiune la Academia Română.

O.

Obaia, movilă, la estul comunei Socetu, semn de hotar spre vechiul Drum al Ruşilor.

Obârtul, cătunaş în comuna Lada din plasa Teleormanului, aproape la un loc cu comuna.

Ochi-Albi, vâlceaua lui, ramificaţie din valea Bucovului, trece prin pădurea Bucovului, aproape de comuna Tătărăşti de Sus.

Ochii-Măgarului, movilă la estul comunei Râioasa.

Ocniţele, măgură la nord-estul com. Bogdana, pe dealul numit Heria. Se spune că aici a avut locuinţa o raia turc. Se văd şi acuma urme de locuinţă.

Ocheşti, parte din comuna Zloteşti are această denumire.

Ocheşti, moşie în comuna Zloteşti din plasa Teleormanului.

Odaia, comună rurală la extremitatea de SV a plăşii Călmăţui, lângă oraşul de reşedinţă Turnu

Măgurele. Este situată pe dealul din stânga Oltului. Ca vecinătăți are la N comuna Lița, la S Turnu Măgurele, la V lunca Oltului și la E viile locuitorilor odăieni.

Comuna este stabilită pe proprietatea Statului domeniul Turnu. Partea ce cade în raza acestei comune este ca de 900 ha, iar locuitorii împroprietăriți sunt în număr de 232 pe întindere de 690 ha. Partea de V a comunei este udată de râul Oltul și ramura lui numită Oltul Mic; iar de sub dealul pe care se află așezată comuna, pornește o vâlcea numită Strâmba prin care adesea curge apă, vărsându-se în Oltul Mic.

Terenul comunei din valea Oltului este adesea expus la inundație, mai cu seamă primăvara când acest teren dă bune recolte, mai ales pentru porumb. Viile locuitorilor sunt situate parte la estul comunei spre cimitirul orașului Turnu Măgurele, parte la V de-a lungul malului Oltului. Vinul ce ele produc este de calitate inferioară. Întinderea lor este de 129½ ha.

Populația comunei este de 1346 suflete din care 342 capi de familie și 234 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 2175 capete, din care 147 cai, 495 vite cornute mari, 1450 vite cornute mici și 83 porci.

Producția agricolă a fost de 3500 hl grâu, 300 orz și ovăz, 6600 porumb, 100 kg fasole și 100 kg cânepă.

Bugetul comunei este de lei 5242 bani 27 la venituri și de lei 5239 bani 73 la cheltuieli.

Are două școli, una de băieți cu un număr de 27 elevi, dotată cu 8½ ha pământ și alta de fete cu un număr de 15 eleve. Biserica are doi preoți și doi cântăreți. Are o moară cu aburi și o brutărie.

Comuna Odaia este străbătută în toată lungimea de șoseaua județeană Turnu-Slatina care o leagă cu com. Lița la N și cu orașul de reședință Turnu Măgurele. La S, locuitorii comunică cu câmpul prin drumuri naturale.

Locuitorii, pe lângă agricultură, mai au și meseria de chirigii, transportând produsele la schelă.

Satul Odaia, așa cum se găsește astăzi, nu este vechi. El făcea parte, până la desființarea raialei Turnului, din raza ocupată de turci. La fixarea hotarelor țării despre Dunăre, în secolul trecut, se făcea mențiune despre un sat desființat, mai jos de satul Piscu (Lița de astăzi) și care nu poate fi altul decât Odaia.

După desființarea raialei Turnului, satul Odaia s-a populat încetul cu încetul cu locuitori veniți de peste Olt, din jud. Romanați, din

comunele Islaz, Izbiceni, Moldoveni și din alte sate de împrejur.

Până acum vreo 35 de ani satul era împărțit jumătate în lunca Oltului și purta denumirea de Odăița; cealaltă jumătate era tot pe deal, unde e astăzi Odaia și purta denumirea de Friptii pe care locuitorii o păstrează și astăzi. Toți locuitorii din luncă s-au mutat cu totul pe deal, din cauza deselor revărsări ale Oltului.

Odaia Pancului, denumire ce purta mai înainte comuna și moșia Conțești din plasa Marginea.

Odăica, vâlcea la nord-estul comunei Traianu.

Odăița, denumire ce purta mai înainte comuna Odaia, pe când o parte dintr-însa se afla în lunca Oltului.

Odobeasca, cătun în plasa Târgului, ține de comuna Drăgșenei. Are o populație de 298 suflete, 61 contribuabili. Până la 1885 forma comună cu cătunul Muți și avea denumirea de Muți-Odobeasca; prin legea din 7 februarie 1885, a fost alipit de comuna Drăgșenei.

Oii, drumul, drum mare natural, de comunicație, înlocuit pe alocurea prin șosele vicinale. Vine de la munte, intră în județ printre

comunele Crângeni-Băsești, apucă pe câmpia moșiei Dorobanțu și merge pe lângă com. Segarcea din Deal până în dreptul com. Lița.

Olacului, drumul, sau al Craiovei. (vezi descrierea județului „Teleorman” la rubrica drumuri istorice).

Olanului, măgura la nordul com. Smârdioasa.

Olăreasa, veche denumire ce avea comuna Orbeasca de Jos; astăzi poartă această denumire un cătunaș cu câteva case, dincolo de râul Vedea, lângă pod.

Olceasca, punct de hotar al moșiilor moșnenilor din comunele Malul și Urluieni.

Ologi, com. rurală în plasa Călmățui, situată pe partea dreaptă a pârâului Călmățui. Are un cătun, numit Broasca sau Secara, situat la 3½ km depărtare, pe partea opusă a Călmățuiului. Cătunul de reședință Ologi este în vale, iar Broasca pe dealul Ologilor. Pozițiunea acestui cătun de pe deal este din cele mai frumoase.

Vecinătățile sale sunt: la E comuna Voievoda, la SV domeniul Statului Suroaia-Turnu, la NV com. Dracea și la NE comuna Furculești.

Numărul locuitorilor impro-prietăriți este de 110 în comuna Ologi, pe 508 ha arabile, iar în cătunul Secara 84 pe 400 ha.

Sunt în această comună și vii pe 92 ha, care produc un bun vin. Terenul de muncă al locuitorilor și proprietății este de o excelentă calitate și foarte productiv.

Populația comunei cu a cătunului este de 1537 suflete, din care 409 capi de familie și 304 contribuabili.

Numărul vitelor este de 5190 capete dintre care 642 cai, 1114 vite cornute mari, 3009 vite cornute mici și 424 porci.

Producția agricolă a fost de 8600 hl grâu, 10750 hl porumb și 215 orz.

Bugetul comunei este de lei 5154 bani 70 la venituri și de lei 5087 bani 95 la cheltuieli.

Are localul de școală la un loc cu Primăria și a fost frecventată de 22 elevi. Biserici sunt două, una în Ologi, cu un preot și un cântăreț și alta în căt. Secara, tot cu un preot și un cântăreț.

Pe apa Călmățuiului este o moară de măcinat în dreptul podului de piatră de pe calea națională. Șoseaua națională Turnu-Alexandria trece de-a lungul comunei și o pune în legătură cu com. Furculești și cu orașul Turnu Măgurele. Drumuri vicinale deosebite are spre

comuna Dracea, pornind din calea națională, iar spre comuna Voievoda trece prin cătunul Secara o altă șosea vicinală care duce la numita comună peste un pod pe Călmățui.

Satul Ologi îl găsim trecut în nomenclatura întocmită la jumătatea secolului al XVIII; făcea parte din plasa Marginei, la care a stat până la 1879. Până la anul 1870, com. Ologi avea alipit cătunul Zlata, care atunci a fost dat la comuna Dracea.

Ologi, moșie în plasa Călmățui, com. Ologi, situată între moșiile Dracea, Furculești, Voievoda și domeniul Statului Turnu; are 2500 ha, din care câteva hectare pădure. Este proprietatea moștenitorilor d-lui colonel Casimir.

Ologilor, dealul, în plasa Călmățui, comuna Ologi. E împărțit în două, începe la vreo trei kilometri mai spre vestul comunei. Cel de pe dreapta se termină aproape de pârâul Călmățui, iar cel de la stânga ia direcțiunea spre com. Dracea. Printre cele două dealuri trece șoseaua națională.

Ologilor, valea, urmează printre cele două dealuri ale Ologilor, terminându-se la marginea comunei Ologi, aproape de podul de piatră de peste Călmățui.

Olteni, com. rurală la extremitatea de E a plășii Târgului, situată dincolo de râul Teleorman pe partea dreaptă pe câmpia care se întinde spre județul Vlașca; latura dinspre V a locurilor comunei este udată de râul Teleorman.

Se învecinează la N cu comuna Peri-Râioși, la S com. Orbeasca de Sus, la E cu com. Frăsinet din județul Vlașca și la V cu comuna Vârtoapele de Sus de care e despărțită prin câmpia dintre valea Teleormanului și valea Câinelui.

Are un cătun numit Dobrogostea situat în partea de SE a comunei, tot pe câmpie, la 2 km de comuna Oltenii. Acest cătun ținea altă dată de comuna Gălăteni din județul Vlașca.

Comuna Olteni împreună cu moșiile de pe dânsa are o întindere ca de 1500 ha, din care 50 ha pădure. Proprietarii principali sunt: d-l I. Carp cu 1050 ha pământ arabil și 50 ha pădure și d-l C. Stoicescu cu 350 ha arabile pe moșia Dobrogostea. Sunt și 15½ ha vie, dintre care 5 ha în Olteni și 10 ha în căt. Dobrogostea. Numărul locuitorilor împroprietăriți în com. Olteni este de 181 pe o întindere ca de 405 ha și anume: 147 locuitori în Olteni cu 294 ha și 31 locuitori în Dobrogostea pe 111 ha.

Terenul este mai tot șes, puțin mlăștinos dar în general productiv.

Populația comunei cu a cătunului este de 1104 suflete, din care 303 capi de familie și 242 contribuabili.

Numărul vitelor este de 3462 capete din care 867 vite cornute mari, 172 cai, 2111 oi și 312 porci.

Producția agricolă a fost: 12530 hl grâu, 250 orz, 320 rapiță și 3000 porumb.

Bugetul comunei este de lei 3466 bani 20 la venituri și de lei 3418 la cheltuieli.

Are o școală cu un număr de 20 elevi și două biserici, una în căt. de reședință Olteni cu doi preoți și un cântăreț și alta în căt. Dobrogostea numai cu un cântăreț. La biserica din cătun fac serviciul religios preoții din Olteni.

Pe apa Teleormanului este o moară de măcinat, iar în com. Olteni o clădire frumoasă a proprietății. Aici este reședința circ. 16 de percepție.

Locuitorii transportă produsele lor precum și ale proprietății mai mult la Giurgiu, rareori la Alexandria și Roșiori.

Căi de comunicație are: prin căt. Dobrogostea șoseaua județeană Alexandria-Pitești care o pune în legătură cu comunele Peri Râioși la N și Orbeasca de Sus la S. Spre com. Vârtoapele este o altă ramură de șosea vicinală, iar la E, spre comuna Gălăteni din Vlașca, tot o șosea vicinală.

Olteni, moșie în plasa Târgului are întindere de 1200 ha.

Olteni, vâlcea în comuna Zâmbreasca.

Oltenilor, rusca, în partea despre apus a comunei Fântânele; pe această ruscă coboară locuitorii spre comuna Suhaia.

Oltișorul, crac din râul Olt, ce se formează pe partea dintre comunele Segarcea din Vale și Lița. După ce primește apele pâ râului Sâiul, acest crac se împreună cu celălalt în dreptul șoselei județene Turnu-Is laz, după ce a format o insulă mare numită *între Olturi*. Acestui crac îi mai zice și *Oltul Mic* și adeseori vara apa scade atât de mult încât pare a fi stătătoare.

Oltul, râu, udă toată partea despre apus a plășii Călmățuiului. Izvoraște din Transilvania și intră în țară pe la punctul Râul-Vadului, unde are un volum mic de apă.

De la Râul-Vadului, cursul Oltului curge spre S până la Gura-Văii, apoi spre SE până la confluența sa cu Topologul și în fine spre SE până la vărsarea apelor sale în Dunăre, în apropiere de orașul Turnu Măgurele.

Pe latura jud. Teleorman, Oltul curge pe o distanță de 30 km în

linie dreaptă și vreo 35 km dacă socotim și cotiturile lui.

Drumul parcurs de râul Olt, de la obârșia lui până la Dunăre, este de peste 600 km, dintre care partea parcursă prin regiunea munților, dealurilor și câmpiilor Regatului, din Carpați la Dunăre, este cam de 285 km.

Valea Oltului, până la Gura-Văii, are o lățime ce variază de la 200 până la 1500 m, iar de la Gura-Văii în jos, fertila lui vale, se întinde pe poalele podgoriilor Drăgășanilor și se mărește de la 1500 până peste 10000 m, în apropiere de orașul Slatina. De aici în jos, Oltul iese din regiunea tot atât de bogată a șesurilor, pe care o parcurge pe o vale largă, de mai multe zecimi de mii de metri.

Descrierea cursului Oltului este făcută într-un mod foarte instructiv într-o conferință, ținută de d-l G. I. Lahovari, la Societatea Geografică Română.

Iată cuvintele bine simțite, cu care conferențiarul vorbește despre apele Oltului:

„Torent impetuos și spumegând la Armăsarul, la Clopot și la Cozia, devine la Râmnic și Slatina, un râu mai astâmpărat, împărțit în numeroase brațe. De aici curge lin și majestuos, în larga sa albie, până la vărsarea lui în Dunăre.”

„Verde închis, când reflectă în cristalinele sale unde bătrânele păduri de brad și fag de la munte, culoarea lui devine albastră între Râmnic și Drăgășani și, când ajunge în luncile nesfârșite ale Romanațiului, valurile sale sunt tulburi și gălbui.”

Apele râului Olt, au inspirat pe cei mai mari poeți ai neamului românesc, pe un Bolintineanu, Alecsandri, Bolliac, Alexandrescu și pe mulți alții. Dar mai ales au inspirat pe acei poeți fără nume, care formează geniul unei națiuni, poezia populară, și care au păstrat amintirea faptelor eroice, amestecând faptele istorice cu cele legendare.

După învățătură d-l Hașdeu, râul Oltul, în vechime avea două numiri: de la izvor până la câmpie, se numea Aluta; iar de la câmpie până la Dunăre, Maris.

Tot filologul d-l Hașdeu, ne arată că „la Agatirzi și la Schiți, popoare care locuiau în susul Oltului, aurul se numea Alt, de unde Alutus = a = luta = alt = Olt, adică râu de aur”.

În timpii posteriori ocupațiunei popoarelor slave, aurul Oltului este exploatat de așa numiții slătari, de la care se crede a deriva și numele orașului Slatina.

„Râul Vadului” sau „Poarta lui Traian”, punctul pe unde râul Oltul intră în țară, are o însem-

nătate istorică pentru neamul nostru, căci prin acea poartă au trecut toate legiunile romane spre Sarmisegetuza.

Câineni, sat mare, la vreo 7 km de la Râul-Vadului în jos pe Olt este important prin faptul că aici se întâlnesc drumurile mari și vechi ale țării, care duc în Transilvania. Tot la Câineni se află o mare lespede de marmură albă, cu o inscripțiune latină, în forma și stilul lapidar al monumentelor romane, deasupra construcției șoselei, care merge de-a lungul Oltului, de la Turnu-Roșu până la Râmnicul-Vâlcei.

De la Câineni în jos, pe Olt, prin Cornet spre Cozia, apele râului formează mai multe coturi, printre stânci înalte, dezbrăcate de orice vegetație. În această parte se află cele mai grele pasaje ale drumului ce duce la Sibiu prin munți, „la Armăsarul” și „la Clopot”.

În fața Mănăstirii Cozia, s-a descoperit, acum câțiva ani, niște izvoare puternice de ape minerale termale, în marginea Oltului, la locul numit „Bivolari”, unde eruditul arheolog, d-l Gr. Tocilescu, a descoperit un castru roman, din timpul împăratului Adrian, al primei cohorte a săgetarilor. D-l prof. Tocilescu, pe baza distanțelor, indicate în *Tabla Peutingeriană*, a identificat

aceste ruine, cu vechiul oraș roman „Pons Aluti”.

La vreo 6 km de Cozia, tot pe Olt în jos, este situat stabilimentul balnear Călimănești și renumitele ape „de la Căciulata” ce izvorăsc în marginea râului.

În jos de Călimănești, Oltul formează frumosul ostrov, unde, în 1552, Neagoe-Vodă Basarab clădi Mănăstirea numită „Ostrovu”.

De aici apele Oltului curg pe o vale largă, prin satele Bogdănești și Bujoreni, și se apropie de Râmnicu-Vâlcei.

Aici, în marginea orașului, apele Oltului curg la punctul numit Guran, pe sub un pod monumental, cu suprastructură metalică, cu o lungime de 184 m, așezat pe picioare lucrute din piatră cioplită.

Construcțiunea acestui pod s-a făcut în anul 1876, sub conducerea d-lui inginer C. Chiru, din a cărui lucrare „Canalizarea râurilor și irigațiunilor”, am reprodus aici mai multe note științifice prețioase.

„Studiile hidrometrice, făcute aici la 1874 apelor Oltului, în două profile depărtate de 150 m, au dat următoarele rezultate:

- viteza mijlocie pe secundă a apelor constante era de 0,883;
- secțiunea udată 111,480;
- volumul mijlociu debitat pe secundă 99,480 metri cubi.

De aici, de la Guran, Oltul trece pe la marginea vechiului oraș Slatina, locul de naștere al lui Vintilă-Vodă, care a domnit pe la anii 1532-1534.

Aici, în marginea orașului, a fost construit cel întâi pod stătător peste Olt, de către Vodă-Bibescu, între anii 1846-1848.

„Podul era de lemn, zice d-l Chiru în scrierea sa, așezat pe culee de zidărie, cu palee formate din pari de stejari bine înfipti”. Pe acele vremuri, acea lucrare se considera, cu drept cuvânt, extraordinară; de aceea și Bibescu anunță Obșteasca Adu-nare despre acea mare întreprindere: „Stavila, care despărțea România cea mică de cea mare și aducea atâtea neîndemânări la a lor comunicație, se va ridica pentru totdeauna, prin clădirea peste Olt, a unui pod stătător, care nădăjduiesc, că în curgerea verei viitoare, va lua sfârșit”.

Impetuosul râu, n-a lăsat mult timp să fie robit de podul lui Vodă-Bibescu și a trecut mulți ani, până ce sub domnia lui Vodă-Cuza, s-a construit la Slatina, de către o companie străină (engleză), două poduri de fier, unul de 170 m și altul de 250 m, peste Beica și Olt; dar și aceste două poduri, rău construite de străini, au fost nimicite de apele Oltului.

Podul construit în anul 1888, după proiectul și sub conducerea d-lui inginer Davidescu, se compune din cinci grinzi metalice cu deschideri egale de câte 80 metri.

Fundațiile pilelor și culeelor s-au executat cu aer comprimat la adâncimea medie de 12 m sub etiagi.

Talvegul Oltului, lat de 5000 până la 6000 metri, este ocupat, în partea lui cea stângă, de zona albiei râului, pe o lărgime medie de 17010 m, iar restul talvegului formează numai șes, supus inundației la orice revărsări ale apelor Oltului.

Curentul Oltului are, în termen mijlociu, o lărgime nu mai mare de 70 m și o adâncime de 1,80 m; iar nivelul apelor celor mari se ridică mai adesea la cota de trei metri deasupra etiagiului.

- Râul Olt în acest punct, are o pantă de 0,000926 m;

- Secția curentului principal este 1345 m;

- Secția apelor de inundație 1200,00 m;

- Perimetrul muiat 60400 m.

Apele Oltului, după ce trec pe sub falnicele poduri, construite de curând de către ingineri români, în apropierea orașului Slatina își urmează cursul pe lângă satul Piatra, punct însemnat prin stația de bifurcație a

rețelei căilor ferate. București-Verciorova și Corabia-Râmnicu-Vâlcea, trece pe lângă satele istorice Brâncoveni și Fălcoiu unde Oltețul se revărsă în Olt.

După ce primește în tot cursul lui, pe dreapta și pe stânga, apele unui mare număr de afluenți, ca Motru, Olteț, Topolog, Trep-teanca, Geamăna, Cungrele, Teslui și altele, la vreo 7 km aproape de gura lui, Oltul curge pe două cracuri care se formează în dreptul comunelor Segarcea din Vale și Lița. Unul din ele ia direcția spre jud. Romanți și celălalt spre E, pe sub poalele dealului care merge până aproape de Dunăre. Între aceste două cracuri este insula numită *între Olturi*, care are o suprafață de aproape 200 ha, este acoperită mai pe toată întinderea cu pădure de plop și salcie și servește pentru pășunatul vitelor.

Puțin mai la vale de unde se formează cele două cracuri, Oltul mai primește, sub poalele dinspre S ale comunei Lița, apele pârâului Sâiul, care vine din județul Olt (din com. Comani) și curge în sute de șerpuitori aproape paralel cu Oltul. La distanță ca de un kilometru de la gura Oltului, cele două cracuri se împreună, iar la gura lui mai este încă o insulă cu mult mai mică, numită *Chichinețu de Islaz*.

În tot cursul lui, pe porțiunea județului Teleorman, Oltul este mai mult nisipos și pe timp de secetă îndelungată este atât de mic, că îl trec oamenii pe picioare și cu carele cu vite, iar când se revarsă inundă toată lunca din drumul lui. Între comunele Odaia și Măgurele, pe sub poalele orașului, apele Oltului și ale Dunării când vin mari, acoperă o întindere de sute de hectare.

Oltul se varsă în Dunăre la vreo 2 km de portul Turnu Măgurele, puțin mai sus de orașul bulgăresc de pe dreapta Dunărei, Nicopole. Apele râului românesc se întâlnesc aici cu ale celui bulgăresc Osmolul sau Osma care vine din Balcani. Când apele Dunării se întâmplă să fie mai mari, și ale Oltului mai mici, asistăm la gura Oltului, pe o distanță de câțiva kilometri la un adevărat reflux. Undele impetuoase ale Oltului, pornite cu furie din văile Carpaților, sunt împinse înapoi de apele puternicului fluviu.

Pe Olt, pe lângă podurile de fier de la Guran și Slatina, sunt o mulțime de trecători pe vase. În județul Teleorman cele mai principale sunt: podurile pe cabluri de sârmă de la comuna Plopi-Slăvitești, la Rusănești în Romanai, de la com. Slobozia-Mândra, la com. Tiia și în fine cel mai

aproape de gura Oltului care pune în comunicațiune directă șoselele județene Turnu-Islaz și Caracal. La alte puncte trecerea se face cu luntri mai sau cu dube.

După râul Olt s-a dat și denumirea județului Olt, care până la 1837 se întindea de la com. Cassa Veche până la Dunăre. Astăzi ele formează limita dintre jud. Teleorman și Romanai, pe latura de apus a pl. Călmașui.

Oltul a avut o deosebită însemnătate, din timpii cei mai depărtați până în zilele noastre. El a servit în diferite timpuri de cale de transport, în josul cursului, pentru provisiuni și materiale de război.

În timpul dominației romane, trecerea lui se făcea în burdufuri de către așa numiții *utriculari*. În timpii mai moderni apele Oltului au servit ca drum plutitor în multe ocazii, dar mai ales cu ocazia războaielor. Sub împăratul Austriei Carol VI, comandantul general al armatelor austriece a organizat un serviciu de navigație pe Olt, după ce a spart mai multe stânci periculoase de la intrarea lui în țară. Pe la finele secolului trecut pe când trupele austriece ocupau Oltenia, sub prințul de Coburg, aprovizionarea se făcea, în mare parte, pe Olt.

Când Tudor Vladimirescu porni în 1821 cu oastea lui spre

București, el trecu Oltul pe la satul Vulturești din jud. Olt, iar când se înapoia spre Caracal trecu pe la satul Dăneasa. De atunci a și rămas denumirea ruscei pe care a coborât de *Rusca lui Tudor*.

În timpul Războiului din 1877 rușii aveau la Slatina ateliere pentru confecționarea pontoanelor și podurilor pe care le au coborât în jos pe Olt până la gura lui și de aici pe Dunăre, sub protecțiunea artileriei române.

Încercări pentru transporturi de mărfuri pe Olt s-au făcut în mai multe rânduri, atât în secolul trecut cât și în cel actual; dar nu au ținut mult și nu au dus la rezultate dorite.

Chestiunea de a se face navigabil Oltul, se discută de câțiva ani foarte serios¹³. Astăzi nu se fac pe Olt alte transporturi decât numai de bușteni, pe saluri, care sunt aduse pentru ferestrele de la Râmnicu-Vâlcea, Slatina, Stoenști sau pentru alte destinații, mai departe, pe Dunăre.

Oneștilor (a lui Onea), măgură la hotarul despre N al moșiei Brânceni.

Oneasca, trup din moșiile locuitorilor din com. Urluieni.

Opriș, măgura lui, la SV com. Adămești.

Opritura, pădure bătrână pe moșia Doagele din plasa Teleorman. Este situată pe valea Burdei pe o suprafață ca de 100 ha. Are arbori groși de stejar pentru lemne de lucru.

Orbeasca de Jos, comună rurală la E plășii Târgului, situată pe partea dreaptă a văii Teleormanului. Râul Teleorman o udă în toată lungimea de V.

Se învecinează la N cu com. Orbeasca de Sus, la S cu Lăceni, la E cu Băbăița din județul Vlașca și la V cu comuna Bivolțița.

Teritoriul comunei este de peste 6000 ha. Moșia ce d-na Maria C. Filipescu posedă, în cuprinsul acestei comune, este ca 5000 ha arabile și 50 ha pădure. Locuitorii împroprietăriți au aproape 700 ha arabile și 62 ha vie, ei sunt în număr de 215. Școala și primăria sunt dotate cu câte 17 ha pământ arabil.

Solul este de bună calitate și renumit ca fertilitate.

¹³ Deosebit de instructivă conferință a d-lui Lahovari asupra Oltului, la societatea geografică, d-l ing. C. Chiru, în scrierea sa *Canalizarea râurilor*, studiază amănunțit chestiunea din punct de vedere științific. O altă scriere a autorului acestui dicționar (*Chestiunea regulării și navigațiunii Oltului*) examinează chestiunea și din punct de vedere economic și financiar.

Populația comunei este de 1600 suflete, 363 capi de familie și 372 contribuabili.

Numărul vitelor este de 2967 capete: 976 vite cornute mari, 346 cai, 8 măgari, 1274 oi, 8 capre și 355 porci.

Producția agricolă: 25850 hl grâu 240 orz, 600 ovăz, 1750 rapiță și 10500 porumb.

Bugetul comunei este de lei 3610 bani 30 la venituri și de lei 3602 bani 47 la cheltuieli.

Are o școală cu 20 elevi și o biserică cu 4 preoți și 2 cântăreți; este și o moară cu aburi.

Aici se află un eleșteu numit Belciugu.

Calea județeană Alexandria-Pitești străbate prin centrul comunei și o pune în legătură cu comuna Lăceni la S și cu com. Orbeasca de Sus la N. Spre com. Bivolita are șosea vicinală.

Distanța de la comună până la orașul Alexandria este de 17 km, până la Zimnicea de 53 și până la Roșiori 36 km.

Orbeasca de Sus, com. rurală în plasa Târgului, în depărtare de 3 km de com. Orbeasca de Jos, tot pe valea Teleormanului.

Suprafața comunei și a moșiilor de pe dânsa este de peste 4000 ha. Din acestea ca la 1300 aparțin d-nei Maria C. Filipescu, formând un corp cu moșia din Orbeasca

de Jos; iar 2500 ha pământ arabil și 100 ha pădure sunt ale d-lui C. Bădulescu.

Locuitorii împroprietăriți sunt în număr de 262 pe o întindere de 660 ha; viile locuitorilor sunt în întindere de 74½ ha.

Populația este de 1825 suflete din care 423 capi de familie și 363 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 3806 capete din care 1048 vite cornute mari, 199 cai, 2238 oi și 321 porci.

Producția agricolă: 13482 hl grâu, 280 orz, 105 rapiță și 3652 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 4020 bani 97 la venituri și de 4014 bani 68 la cheltuieli.

Are o școală cu 45 elevi și o biserică cu 2 preoți, 2 cântăreți și un paracliser; este și o moară cu aburi de măcinat.

Căile de comunicație sunt aceleași ca la Orbeasca de Jos, cu deosebire de șoseaua vicinală spre com. Băbăița din jud. Vlașca.

Notițe istorice relative la comunele Orbeasca de Jos și de Sus. – În secolul trecut nu găsim decât un singur sat sub numele de Orbeasca, făcea parte din plasa Teleormanului de Jos. Sub domnia lui Alex. Constantin Moruzzi obștea acestui sat a avut mai mult timp pricini de judecată pentru stăpânire de pământ.

Locuitorii au jeluït lui Vodă, dar nu li s-a făcut nici o dreptate.

Din bătrâni se spune că, până acum vreo 70-80 de ani în valea numită *Ursăreasa*, se ținea târg însemnat și că satul Orbeasca era cu mult mai mare. Pe partea dreaptă a Vedei este un cătun cu câteva case, numit *Olăreasa* sau *Olaru*; aici era târgul de care spun bătrânii. Tot aici este probabil că a fost vechiul oraș *Artina* menționat în dicționarul Frunzescu.

Împrejurul celor două sate de astăzi, sunt înșirate mai multe măguri, din care cele mai însemnate sunt: Măgura Ciulei, a Ancului, a Stejarilor și a lui Muscă. Încă de sub domnia lui Grigore Ghica s-au făcut săpături și cercetări arheologice primprejurul acestor măguri. Mai târziu de către Cezar Bolliac și alții, s-au găsit pe aici diferite vase de lut pe care d-l Tocilescu le atribuie epocii preromane. Produsele de ceramică de la Orbeasca, zice dânsul, se disting în reliefurile și brănele lucrate cu multă eleganță.

Orbeasca, moșie compusă din mai multe corpuri, situate în com. Orbeasca de Jos și de Sus. Corpul

principal din proprietatea d-nei Maria C. Filipescu este în Orbeasca de Jos, iar o altă parte în cea de sus, unde posedă și d-l C. D. Bădulescu din moșia Orbeasca.

Ordia, măgură în com. Segarcea din Deal; împrejurul ei se văd resturile unei întărituri, care a servit în timpul războaielor dintre ruși și turci, pe când aceștia din urmă ocupau încă cetatea Turnului, în războiul de la 1812 aceste întărituri și măgura au avut o deosebită importanță.

Ostra, măgură la NE comunei Mândra, la hotarul despre moșia Crângenii. Pe harta statului major austriac este trecută *Osteria*, care în limba italiană înseamnă cârciumă. Probabil că la această măgură va fi fost pe atunci vreo cârciumă.

Osman, puțul lui, fântână de piatră foarte veche pe moșia Slobozia-Mândra.

Ovidenie, Ulmii lui, punct de hotar pe moșia orașului Alexandria, unde începea vechiul sat Bâcâieni.

P.

Padina copaciului, în com. Lăceni la E, este punct de hotar.

Padina cu arțărăș, la sud-vestul com. Netoți, pe valea Teleormanului, hotar între locurile sătenilor din acea comună și moșiile vecine.

Padina lui Bălan, hotar al moșilor locuitorilor din com. Bivolița, înproprietăriți la 1864.

Padina lui Enache, semn de hotar în aceeași comună.

Padina lui Nedelcu, hotar al locuitorilor din com. Bivolița, spre moșia Bujorești.

Pae-rece, movila lui, bășicuța, semn de hotar al trupului de moșie Traista din com. Vișoara, cu moșia Suhaia. Este situată pe latura dinspre NE a acestor moșii.

Palanga, cătun, face parte din comuna Popești-Palanga din pl. Teleormanului; populația lui este de 429 suflete și 83 contribuabili.

Are o biserică cu un preot și doi cântăreți.

Palanga, pădure a Statului din moșia Statului Drăgănești-Țigănia. Partea ce se învecinează cu orașul Roșiori, spre râul Vedea, poartă acest nume; îi mai zice și Căprăriile.

Panait, dealul lui, la estul comunei Albești, se întinde spre com. Dulceanca.

Panait, măgura lui, situată pe dealul cu același nume. S-au găsit împrejurul acestei măguri produse de olărie, vârfuri de lănci și altele, în privința cărora nu s-au făcut cercetări.

Pană-Păduraru, măgura lui, este situată pe moșia Păuleasca, servește ca semn de hotar.

Papa, com. rurală, în plasa Târgului pe partea stângă a râului Vedea, într-o pozițiune foarte frumoasă.

Se învecinează la N cu căt. Muți din com. Drăgănești, la S cu com. Drăgănești, la E cu Valea Zbârglezii și la V cu com. Scrioaștea de care se desparte prin râul Vedea. Moșia din această com. face parte din domeniul d-lui general G. Manu, pe care se găsesc stabilite și comunele Scrioaștea și Măldăieni. Partea ce cade în raza acestei

comune este ca de 510 ha arabile și 100 ha pădure. Vii sunt 16 ha.

Râul Vedea udă comuna pe la margine, în direcțiunea de la NV spre SE.

Locuitori împrădiați sunt în număr de 113 pe întindere de aproape 460 ha. Calitatea solului este mediocră.

Populația comunei este de 1000 suflete din care 160 capi de familie și 115 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 1130 capete din care 359 vite cornute mari, 35 cai, 650 oi și 86 porci. Producțiunea agricolă: 2107 hl grâu și 1610 hl porumb.

Comuna are venit de lei 1705 b. 04 și lei 1553 cheltuieli.

Are o școală cu 20 elevi și o biserică cu un preot și doi cântăreți.

Comunicația din com. Papa în com. Scioaștea și Roșiori se face printr-un vad prin Vedea la SE comunei și de acolo intră în șoseaua Roșiori-Strâmbeni. Cu comunele Cucuieți, Drăgănești și cu căt. Muți se leagă prin șosele vicinale.

Distanța comunei de la Roșiori, este de 8 km iar de la reședința județului de 59 km.

Calea ferată Costești-Măgurele străbate pe teritoriul comunei. La NV comunei se află stațiunea cu același nume, având și un canton făcut cu cheltuiala proprietarului, ca linie de garaj, care servește

pentru încărcatul cerealelor de pe domeniul d-lui general Manu.

Papa, gară a liniei ferate Costești-Măgurele, între gările Roșiori și Beuca. Distanța pe linie de la Roșiori este de 9 km, iar de la Beuca de 14.

Ca trafic comercial are importanță, căci aici aduc cerealele agricultorii din comunele de pîmînt și din jud. Olt, spre a le încărca pentru portul Turnu Măgurele.

Paraschiv, vâlceaua lui, situată pe câmpia dintre moșia Balaci și Siliștea, pe lângă șoseaua Balaci-Tătărăști.

Pasărea, gârlă provenită, dintr-o derivațiune a Dunării, ceva mai sus de orașul Zimnicea. După ce primește apele care se scurg din balta Suhaia, trece pe sub poalele orașului, merge înainte pe lângă cătunul Zimnicele și, mai la vale de com. Năsturelu, împreună și cu alte ape ale Dunării, formează balta Scăeștilor.

După ce iese din baltă, își continuă drumul pe lângă com. Bragadiru, primește apele râului Vedea și de aici înainte merge pe lângă com. Bujoru din jud. Vlașca până aproape de Giurgiu, unde se confundă cu apele Dunării. Locuitorii îi zic *Gârla*.

Pasărea, parte din moșia Statului Bucov din pl. Teleorman, pe care au fost împrăștiți locuitorii clăcași din com. Bucov-Adunați în anul 1864. I s-a dat această denumire, pentru cuvântul că acest trup a fost al Mănăstirii Pasărea din județul Ilfov.

Pașalan, valea lui, ramificație din valea Duhna, între Lissa și Viișoara.

Pază de, măgura de la E moșiei Lița, e trunchiată la vârf; are 4 m înălțime și 50 lărgime. Este situată lângă șoseaua județeană Turnu-Roșiori.

Este una din cele mai importante; în urma războiului din 1877, locuitorii îi zic și Măgura Împăratului.

Pădureți, cătun pendinte de comuna Balaci, situat pe deal, la răsărit de această comună. Are populație de 420 suflete și 56 contribuabili.

Pălia, sfoară de moșie, între com. Piatra și Suhaia.

Păliganu sau **Băliganu**, loc izolat pe moșia Mozăceni. Aici a fost sat până la 1866; siliștea lui se vede și acum.

Păngulești sau **Păngăiești**, sfoară de moșie în comuna Sfințești.

Pănurei, măgura, la sud-estul moșiei locuitorilor Suhăieni în apropiere de drumul cel mare al Zimnicei.

Păragina, cătun în plasa Călmățuiului, ține de com. Dracea; este așezat pe partea stângă a râului Călmățui. Are o populație de 135 suflete.

Păroiului, măgura, la estul comunei Fântânelele, servește ca semn de hotar între proprietățile locuitorilor și restul moșiei principelui Ipsilante.

Păru-Rotund, cătun în pl. Târgului, pendinte de com. Nenciuiești. Forma mai înainte comună deosebită, însă din lipsa resurselor a fost alipită la com. Nenciuiești. Are o populație de 249 suflete și 54 contribuabili.

Păru-Rotund, moșie în cătunul cu același nume. Are o întindere ca de 135 ha și este proprietatea d-lui Chr. Rădoi, care a cumpărat-o de la Stat.

Părușelu, drum prin com. Vânători, începe de la capul dealului Părușelu, pe muchie și duce la viile cu același nume, ale locuitorilor; se desparte apoi în mai multe ramuri ducând toate în balta Viișoarei. Îi mai zice, din vechime,

și drumul Vasluiului (vezi acest nume).

Părușelu, vii renumite ale locuitorilor din com. Vânători, situate pe coasta dealului cu același nume. Întinderea acestor vii este de 30 ha. Cultivatorii acestor vii plătesc otașniță proprietății, însă cultura lor se face în mod defec-tuos și neîngrijit.

Părușelu, deal, pe care sunt situate viile și locurile cu același nume. Începe dinspre comuna Cioara și se termină aproape de satul Vânători, la 1 km depărtare.

Pătrașcu, măgura lui, la nord-vestul cătunului Muți, din pl. Târgului, are o înălțime ca de 60 m și periferia de 150; este una din măgurile mari din această plasă.

Păuleasa, cătun, în pl. Marginei, pendinte de com. Frumoasa. Are 419 suflete și 79 contribuabili (vezi com. Frumoasa).

Păuleasa, moșie a Statului în pl. Marginei, întinderea ei este de 1236 ha, deosebit și 50 ha pădure. O treime din moșie s-a destinat spre vânzare în loturi locuitorilor.

Pândarilor, movila, în com. Pârlita. Servește ca semn de hotar.

Pencii, măgura, la S moșiei Șovărăști. Îi mai zice și Măgura Fetelor.

Penii, măgură, în com. Netoți, pl. Târgului.

Peretu, com. rurală foarte importantă în plasa Târgului, la depărtare de 11 km de Roșiori și la 21 de Alexandria, pe calea județeană Roșiori-Alexandria, în partea dreaptă a râului Vedea.

Se învecinează la N cu râul Vedea care o separă de com. Dulceanca și Albești, la NV cu moșia orașului Roșiori de Vede, la V și NV cu com. Belitori, la S cu com. Plosca și la E tot cu râul Vedea care o separă de căt. Părul-Rotund.

Râul Vedea are, în partea dinspre com. Peretu, ca afluent pârlăiașul *Bărăcea*. Atât Vedea cât și Bărăcea au la acest punct un însemnat depozit de prundiș din care locuitorii scot pietrișul necesar pentru împietrirea șoselelor.

Întinderea acestei comune, dimpreună cu moșia proprietărească, este de 7100 ha. Locuitori împroprietăriți după Legea Rurală sunt în număr de 550 pe o întindere de 1225 ha. Are și o pădure-lăstar, în întindere ca de 300 ha, vii 251 ha, livezi și islaz ca la 350 ha.

Populația este de 3520 suflete din care 741 capi de familie și 704 contribuabili.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura și sunt renumiți ca buni muncitori la lucrarea câmpului.

Numărul vitelor din comună este de 7149 capete, din care 1652 vite cornute mari, 410 cai, 8 măgari, 4500 oi și 579 porci. Producțiunea agricolă a fost de 35000 ha grâu, 700 ha ovăz, 800 ha rapiță și 5250 porumb.

Bugetul comunei este de lei 7501 și 62 bani, atât la venituri cât și la cheltuieli.

Are două școli, una de băieți cu 102 elevi și un învățător și alta de fete, cu o învățătoare cu 62 eleve. Școala de băieți are cursul primar complet cu șase clase.

Biserici sunt două, una cu doi preoți și doi cântăreți, cea de-a doua cu un preot și doi cântăreți. Are o moară cu aburi, diferite stabilimente de comerț și 9 cârciumi.

În această comună se ține târg în ziua de Înălțare.

Șoseaua județeană Roșiori-Alexandria străbate comuna în toată lungimea și o pune în legătură la NV cu orașul Roșiori și la SE cu com. Plosca. La S cu com. Belitori și Pârlita și la N cu Păru-Rotund se leagă prin drumuri vicinale în parte șoseluie.

Împrejurul comunei sunt multe măguri, cele mai însemnate sunt: Măgura Verde și Măgura Chenii,

a căror înălțime este de peste 10 metri și periferia de aproape 200 m. În partea dinspre miazăzi trece Brazda lui Novac în direcția spre com. Plosca.

Notițe istorice. Din câte s-au transmis prin tradiție - și etimologia numelui pare a o confirma, satul Peretu și-ar fi luat denumirea de la mulțimea de peri ce creșteau în lunca Vedei. Istoricul Sulzer, în descrierea ce face județului Teleorman, își arată admirația pentru frumusețile lui și pentru adevăratele păduri de pomi roditori ce întâlnea.

Satul Peretu și moșia, după cum rezultă din diferite documente vechi, a purtat denumirea de Peretu-Dulceni. Satul Dulceni de lângă com. Belitori s-a depopulat și mulți din locuitori, față de foloasele ce li se oferea, au venit în vale la Peretu, unde s-au stabilit cu locuitorii veniți din alte părți ale țării.

În secolul trecut satul Peretu se găsește trecut tot la plasa Târgului, sub domnia lui C. Mavrocordat.

Locuitorii acestei comune, de și toți români, păstrează încă dânșii felurite numiri de: laurești, Băltăreți și Olteni. Acesta probează că și com. Peretu s-a depopulat și repopulat treptat, după vremuri, cu locuitori veniți din diferite părți ale țării: Băltăreții de la

baltă, și anume dinspre orașul Zimnicea; Oltenii de peste Olt de pe la Amaradia, pe unde și astăzi locuitorii din Peretu mai au rude. laurești se crede a fi rămășițe de pe vremea turcilor; denumirea lor nu poate veni decât de la cuvântul Ghiaur prin înmuierea lui *gh* în *i* dental. Marea majoritate a locuitorilor este de origine olteană.

Bătrânii din localitate mai explică repede popularea a acestei comune prin faptul că toți câți veneau a se stabili aici, se bucurau de felurite privilegii: li se oferea de proprietarii moșiei: lemne, locuri de pășunat fără plată, dijma din 10 una și altele. Aceste privilegii au durat până acum 40-50 de ani și erau respectate de vechiul proprietar Costache Bellu. Grație acestor privilegii comuna Peretu a ajuns a fi una din cele mai prospere și populate ale județului.

Peretul, moșie, în plasa Târgului, proprietatea Societății de Asigurare „Națională”. Are întindere de 4400 ha. Societatea proprietară o are dată cu arendă.

Această moșie a fost proprietatea fraților I. și S. Teodoru și s-a vândut „Naționalei” de Creditul Funciar Rural, în anul 1888. Este compusă din mai multe trupuri și se întinde și peste Vedea.

Peri, moșie în pl. Târgului, proprietatea d-lui doctor Petrini Paul.

Peri, denumire simplă a satului Peri-Râioși, sub care se vede trecut și în actele vechi și în nomenclatura comunelor din 1870.

Perii-Râioși, com. rurală în partea de NE a plășii Târgului, la limita ei cu județul Vlașca. Este situată pe valea Teleormanului, pe partea stângă. Are un cătun Broșteni, la distanță de 2 km, așezat tot pe valea Teleormanului și de aceeași parte ca și căt. de reședință.

Se învecinează la N cu com. Netoți de Jos, la S cu Olteni, la E cu parte din com. Talpa-Bățcoveni din jud. Vlașca și la V cu valea și pâraul Câinelui.

Întinderea comunei cu moșiile de pe dânsa este de 1112 ha. Proprietarii principali sunt: d-l doctor Paul Petrini cu 205 ha arabile și 6 ha pădure lăstar; Eforia Spitalelor Civile cu 500 ha arabile.

Numărul locuitorilor împroprietăriți după Legea Rurală este de 112 pe o întindere de 400 ha. vii se găsesc pe locurile locuitorilor, în întindere de 7 ha.

Populația: în cătunul Peri 460 suflete, 75 capi de familie și 102 contribuabili; în Broșteni 295 suflete, 109 capi de familie și 98 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 1900 capete din care 542 vite cornute mari, 98 cai, 1163 oi și 90 porci.

Producțiunea agricolă a fost de: 7635 hl grâu, 1351 hl rapiță și 3721 hl porumb.

Bugetul este de lei 2827.28 la venituri și de lei 2659.72 la cheltuieli.

Are o școală în cătunul Broșteni cu 11 elevi; o biserică în căt. de reședință Peri-Râioși, cu un preot și un cântăreț; pe apa Teleormanului, sunt două mori de măcinat.

Șoseaua județeană Alexandria-Tătăraști străbate comuna în toată lungimea și o pune în legătură cu comunele Olteni la S și cu cătunul Netoți de Jos la N.

Distanța de la Alexandria este de 31 km, de la Roșiori de 27 și de la reședința jud. de 27.

Pe teritoriul comunei se află două măguri, una în stânga șoselei la V, înaltă de 40 m, cu o circumferință la bază de 300 m, iar alta de 20 m înaltă și la bază de 100 m și care este situată lângă pâraiașul Teleormănelul.

Peri-Râioși, moșie a Eforiei Spitalelor Civile, în pl. Târgului, com. Peri-Râioși.

Pescarului, măgura, la hotarul moșiei Antonești (Speriatu) din pl. Târgului.

Pescarului, Odaia. Denumire ce poartă din vechime un conac al moșiei Tecuci, din pl. Teleorman. Conacul există și astăzi, acolo se țin vitele; are fântâni și eleșteu.

Piatra, com. rurală în plasa Marginea, situată pe valea Călmățuiului între două dealuri, al Călmățuiului pe stânga și dealul Strângea pe dreapta. Are un cătun, Starița, format în urma împrumțării înșurățeilor în anul 1879, pe moșia Statului cu același nume, situat în direcția NV la o depărtare de 10 km în valea numită a Târnavii sau Găuriciului.

Se învecinează la N cu com. Voievoda, la S cu com. Vișoara, al V cu com. Lissa, la E și SE cu moșiile Suhaia, Brânceni și Găuriciu.

Suprafața teritoriului comunei, cu moșiile de pe dânsa, este de 3788 ha. Moșiile se deosebesc după cum urmează:

- Moșia Starița a Statului, din care s-a vândut o parte (880 ha) înșurățeilor, mai rămân 330 care și acestea sunt destinate a fi vândute locuitorilor în loturi.

- Moșia Pieptea, fostă a Statului, vândută în corp întreg, 724 ha; moșia Piatra 450 ha; Fișteica satului (rest din moșia Pieptea) 472 ha și în fine moșia Greceanca, zisă și Marghi-lomanca, 507 ha.

Locuitorii cărora s-au dat pământ sunt în număr de 489; în privința acestora este o neînțelegere între locuitori și proprietari; cei dintâi pretind că nu li s-a dat cantitatea de pământ cum prevede Legea Rurală.

Proprietarii principali ai moșiilor sus arătate sunt: d-nii George E. Lahovari, I. N. Alexandrescu și baron d'Atzelt, care toți au părți egale de câte 650 ha. Moșia Pieptea a fost cumpărată de la Stat de d-l Ioniță Dumitrescu din comuna Voievoda.

Locuitorii posedă vii pe coasta văii Adâncă, din com. Vișoara. Mare parte din aceste vii au fost distruse sau părăsite, astfel că, cu cele din comună, nu sunt mai mult de 22½ ha.

Din dealurile ce înconjoară comuna izvorăsc abundente izvoare de apă foarte bună de băut. În comună sunt cișmele la diferite puncte care curg neîntrerupt, chiar pe timp de mare secetă.

Populația comunei și a căt. Starița este de 3251 suflete din care 826 capi de familie și 526 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 7824 capete, din care 1188 cai, 23 măgari, 1792 vite cornute mari, 4453 vite cornute mici și 438 porci.

Producțiunea agricolă a fost de 42777 hl grâu, 6360 orz și ovăz, 135 rapiță. Solul este renumit pentru buna lui calitate.

Bugetul comunei fost de lei 12189 bani 9 la venituri și de lei 6244 bani 4 la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător și 98 elevi și o biserică cu trei preoți și doi cântăreți.

Împrejurul comunei sunt multe grădini de zarzavat; cultivatorii lor se folosesc de abundentele izvoare de apă de aici, pentru udat.

Starea economică a locuitorilor este din cele mai satisfăcătoare; ei sunt avuți, muncitori și au dezvoltat spiritul de comerț; starea igienică a comunei încă este relativ mulțumitoare; iar sub raportul intelectual, numărul analfabeților este cu mult mai inferior ca în alte comune. Într-un cuvânt comuna Piatra este una din cele mai bine puse atât sub raportul material cât și sub cel moral.

În comună sunt mai multe cârciumi și stabilimente de comerț. Aici se țin două bălciuri, la Duminica Tomei și la Sf. Petru.

Drumurile comunei sunt: la S spre com. Vișoara pe șosea vicinală, și la N spre com. Voievoda, iar la NE este o ramură de șosea neterminată spre cătunul Starița.

Distanța de la Turnu Măgurele este de 21 km, de la Zimnicea

de 28 km și de la Alexandria de 21 km.

În jurul comunei sunt multe măguri: Măgura Pietrei la E, înaltă de 28 m și largă de aproape 230 m, Măgura Fetii spre NV, înaltă de 10 m și largă de 60, Măgura Drăgaicii la SV înaltă de 15 m și largă de 70 m și Măgura lui Melinte înaltă de 20 și largă de 50. Mai sunt și alte măguri și movile mai mici, dar care servesc mai mult ca hotare între diferitele moșii. În partea de E a comunei spre Suhaia se încrucișează vechiul drum al Țintei, din care se mai vede pe alocuri câte puțin, restul fiind desființat, cu vechiul drum al Craiovei.

Notițe istorice. Satul Piatra este unul din cele mai vechi. Îl găsim citat în diferite acte vechi și în documente privitoare la moșii, din secolul din urmă.

La anul 1594, Mihai urmărind pe turci, îl bătu și la satul Piatra și îi respinse până la Nicopole.

În secolul XVIII Piatra era dintre satele mari ale jud. Teleorman; în nomenclatura administrațiunii lui Constantin Mavrocordat, îl găsim trecut tot în plasa Marginei. Satul însă nu se afla unde se găsește astăzi, ci mai în vale, spre com. Lissa, pe locul care se numește la Minzinele. Pe timpul ciumei de la 1817, sub domnia lui Caragea, locuitorii părăsesc satul și se adună mai târziu pe locul unde e

astăzi Piatra. Siliștea satului vechi se mai vede și astăzi.

Piatra de la Malul Roșu, semn de hotar între moșia Zimnicea a locuitorilor și fișteica Zimnicele, la răsăritul celei dintâi.

Pielcea, pârau în balta Suhaia. Când apele bălții sun mari, curentul pâraului nu se poate observa; dar când sunt mici, se vede bine cursul lui (a se vedea „Suhaia”, baltă).

Pielea, com. rurală la extremitatea de E a plășii Marginea, limitrofă cu județul Vlașca. E așezată în valea Teleormanului, pe dealul din stânga râului și are alăturate patru cătune. Purani, la NE căt. de reședință, situat pe deal; Mârzănești la S în vale peste o vâlcea; Pielea de Sus (reședința) tot pe vale și Pielea de Jos, pe deal, cei mai zice și Groseni, situate la un loc cu cătunul de reședință.

Teritoriul comunei ocupă o suprafață de peste 8000 ha, cu toate moșiile de pe dânsa.

Această comună și cătunele ei se învecinează la N cu cătunul Găvănești, din com. Măgura, jud. Vlașca, la S cu com. Atârnați, la E, cu com. Măgura-Lăceanca tot din jud. Vlașca și la V cu domeniul orașului Alexandria. Este una din comunele cel mai populate, avute și prospere ale județului.

Pe lângă această comună curge râul Teleorman, care udă toată latura dinspre NV și SV; iar pâraiașele Vajoștea și Gabru, ce izvorăsc din vâlcelele dinspre E, formând diferite viroage, se scurg în râul Teleorman.

Populația este de 1846 suflete, din care 510 capi de familie și 353 contribuabili; în cătune sunt: la Pielea (reședința) 700 suflete, la Groseni 246, la Mârzănești 500 și la Purani 400.

Vitele sunt în număr de 9940 capete: cai 1576, măgari 20, vite cornute mari, 1112 vite cornute mici 6328 și porci 904.

Calitatea solului este din cele bune; producția agricolă a fost de 17500 hl grâu, 8600 orz, 129000 porumb.

Vii sunt pe o întindere de 151 ha.

Are o școală cu un învățător, care a fost frecventată de 21 elevi; patru biserici, în fiecare cătun câte una, cu trei preoți, patru cântăreți și 4 paracliseri.

Bugetul comunei este de lei 9462, bani 55 la venituri și de lei 7967, bani 55 la cheltuieli.

Pe apa Teleormanului sunt două mori: una în dreptul cătunului Pielea de Sus și cea de a doua în cătunul Mârzănești.

Cătunele sunt legate între ele prin șosele vicinale; din cătunul Purani merge o ramură la cătunul Găvănești din jud. Vlașca, iar din

cătunul Mârzănești o alta spre cătunul Puținei de la com. Atârnați și de acolo în șoseaua județeană Atârnați și de acolo în șoseaua județeană Alexandria-Giurgiu.

În marginea dinspre apus a comunei este Măgura Cățelului care servă ca semn de hotar cu domeniul orașului Alexandria; are înălțime de 23 m și un ocol de 120 m.

În partea dinspre răsărit sunt alte două mături, înalte și acestea de câte 28 m și ocolul de 100 m.

Distanța de la Pielea până la Alexandria este de 8 km, până la Roșiori de 40 și până la Zimnicea de 54 km.

Pieptea, trup de moșie pe teritoriul com. Piatra, fostă proprietate a Statului și actualmente a d-lui I. Dumitrescu din com. Voievoda și alți locuitori. Se mărginește cu moșiile Voievoda, Starița și Viișoara; locuitorii îi zic și Voineasa.

Are o întindere ca de 720 ha; a fost vândută actualilor proprietari în 1887 și făcea parte din moșiile Mănăstirii Cotroceni.

Pietrișului, vâlceaua, în pl. Teleormanului, începe de pe moșia Ciolănești-Baldovinești, trece pe moșia Capu-Luncii (Ciolănești din Vale) se împreună cu alte vâlcele,

și ia direcția spre com. Butculești și se termină pe moșia Săceni, unde locuitorii îi zic *valea Gango-rița*. Pe alocuri locuitorii îi zic și valea Mică; iar pe la începutul ei i-au păstrat denumirea care pare a fi turcească, de *Laşşanne*.

Piron, valea lui, în com. Albești, din pl. Târgului, spre moșia Antonești.

Piscu, măgură pe moșia Statului Segarcea, la extremitatea ei dinspre NV.

Pisicar, pădure a Statului în plasa Teleormanului în întindere de 150 ha. Face parte din proprietatea Statului numită Siliștea-Glavacioc.

Pițigoiu, zăvoi pe proprietatea Statului Segarcea, situat în valea Oltului și având o întindere de 15 ha. Arborii sunt de salcie și plop, se dă în tăiere din cinci în cinci ani.

Pițuru, vâlcea, străbate prin com. Crângeni și se pierde în valea Călmățuiului.

Pițuru, câmpie pe lângă vâlceaua cu același nume, tot în com. Crângeni.

Pârjolu, lac în com. Băsești.

Pârlita, com. rurală în pl. Târgului, situată pe valea Urluiului.

Se învecinează la N cu com. Peretu, la S cu căt. Broșteanca de la com. Bogdana, la E cu comuna Plosca și la V cu cătunul Băduleasa de la comuna Băneasa.

Pârâul Urlui udă toată partea de S a comunei, formând două heleșteie, unul al comunei și celălalt al proprietății. Terenul acestei comune este accidentat, străbătut de mai multe vâlcele.

Întinderea comunei este ca de 1600 ha împreună cu moșiile de pe dânsa. Satul este așezat pe coasta văii Urluiului. Starea locuitorilor este înapoiată și puțin mulțumitoare; traiul lor de asemenea.

Locuitorii împrăștiți după Legea Rurală sunt în număr de 164 pe o întindere de 472 ha. Pe proprietățile lor au și vii în întindere ca de 63½ ha.

Populația comunei este de 827 suflete din care 213 capi de familie și 171 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 1353 capete din care 349 vite cornute mari, 193 cai, 677 oi și 134 porci.

Producția agricolă: 9031 hl grâu, 1630 orz și ovăz, 137 rapiță și 188 porumb.

Bugetul comunei este de lei 4457 bani 92 la venituri și de 4445 bani 84 la cheltuieli.

Are o școală cu un număr de 21 elevi; o biserică cu un preot și

doi cântăreți; pe apa Urluiului este o moară de măcinat.

Comuna Pârlita se leagă cu căt. Broșteanca prin șosea vicinală și de acolo la com. Bogdana. Cu com. Plosca, căt. Băduleasa și cu com. Belitori, pe vechiul drum numit al Pârlitei (prin căt. Dulcenii).

Distanța de la comună până la Roșiori este de 21 km. Până la reședința județului de 52 și până la Alexandria de 26.

Împrejurul comunei sunt multe mături și movile, dintre care unele servesc și ca semne de hotare; cele mai însemnate sunt: Măgura Mare, Măgura lui Trandafir, Măgura de la Ruscă, Măgura Pândarului și Măgura Hotarului.

Satul Pârlita este dintre cele vechi, îl găsim trecut în lista satelor, întocmită la 1741 sub domnia lui C. Mavrocordat; făcea și atunci parte tot din plasa Târgului.

Pârlita, moșie în pl. Târgului, com. Pârlita; are o întindere de 1100 ha mai toate arabile. Din acestea 333 aparțin d-lui M. C. Mănciulescu și 767 moștenitorilor decedatului Spiru Eftimiu.

Pârvan, braniștea lui, pâlț de pădure în com. Băsești.

Plămâna, pârlăiaș derivat parte din balta Lissei, parte din apele

izvoarelor ce curg din dealurile dintre com. Lissa și Vânători. Se scurge în balta Suhaiei, mai sus de com. Vișoara.

Plămâna, platou mic pe dealul de deasupra Lissei. Aici era până acum 30 de ani un conac al proprietății.

Pleașovu, com. rurală în pl. Călmățuiului, la 14 km de la Turnu Măgurele, pe valea pârâului Sâiul, care o străbate în diferite șerpuituri în toată partea de NE. Poartă și denumirea de Șopia¹⁴. Vecinătățile comunei sunt: la V apa Sâiului care desparte viile locuitorilor aflate pe lunca Oltului de pădurea proprietății. La N com. Saelele, la S com. Râioasa și la E dealul Oltului și câmpia ce se întinde deasupra acestui deal.

Vatra satului se află pe proprietatea numită Saelele. Locuitorii împroprietăriți sunt 150 pe 325 ha. Viile locuitorilor ocupă o întindere de 42½ ha.

Populația comunei este de 633 suflete, din care 167 capi de familie și 121 contribuabili.

Numărul vitelor este de 2244 capete, din care 93 cai și 19

¹⁴ Șop în limba bulgară înseamnă *bădăran*; deci, acest sat ar fi satul *bădăranilor* și probabil că această denumire i s-a dat de bulgari.

măgari, 354 vite cornute mari, 1678 vite cornute mici și 100 porci.

Producția agricolă a fost de 4575 ha grâu și 6370 porumb.

Bugetul comunei este de lei 2836 bani 90 la venituri și de lei 2755 bani 10 la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător și 15 elevi, dotată cu 8½ ha pământ. Biserica are un preot și un dascăl.

Starea locuitorilor nu este satisfăcătoare. Revărsările periodice ale Oltului și pârâului Sâiul dau loc mai în toți anii la serioase pagube și cauzează impaludismul.

Căi de comunicațiune are numai spre com. Râioasa și Saelele prin șosele vicinale.

Deasupra dealului se văd urmele unei întărituri, căreia locuitorii îi zic Cetatea sau Gurguiu Nemților și căreia se atribuie o deosebită importanță, fiind ridicată pe timpul războaielor cu turcii la începutul acestui secol. Suprafața acestei întărituri este de aproape ½ ha; șanțul care o înconjoară este de 144 m; iar înălțimea ei de 16 m.

În secolul trecut erau două sate cu denumirea de Pleșovu, care țineau de județul Olt: Pleșovu Români și Pleșovu Sârbi; astfel le vedem trecute în *Istoria* lui Fotino. Aceasta explică și denumirea de Șopia dată de locuitori satului.

Pleșea, vâlcea, pe teritoriul com. Bălțați, începe din șoseaua județeană Roșiori-Strâmbeni.

Pletea, partea din pădurea Statului Drăgănești-Țigănia, ce se află la SE comunei Drăgănești, deosebită de trupul numit Pojorâtele.

Plescarea, vâlcea începe din jud. Argeș, de pe lângă com. Colțu-Ungheni și intră în județul Teleorman pe teritoriul comunei Strâmbeni și, după ce străbate această comună, se confundă cu valea Câinelui puțin mai departe de Strâmbeni.

Plopi-Slăvitești, comună rurală la extremitatea de NV a plășii Călmățuiului și județului, limitrofă cu județele Oltul și Romanați. Este situată pe coasta dealului Oltului, într-o pozițiune admirabilă și se compune din două cătune: Plopi (reședința) și Slăvitești, cel dintâi spre N și celălalt spre S având între ele o neînsemnată despărțitură. Este una din comunele vechi ale județului, în care se mai găsește încă un număr oarecare de moșteni.

Vecinătățile acestei comune sunt: la N cu comuna Dudu din jud. Olt; la S comuna Elisabeta, la E comuna Crângeni și la V râul Oltul, dincolo de care, în fața

comunei Plopi, se află comuna Rusănești din jud. Romanați.

Comuna este așezată numai pe coasta, într-o pozițiune accidentată și neregulată. Cea mai mare parte din locuințe sunt deasupra pământului (nu bordeie); se mai găsesc și câteva clădiri frumoase pe coastă ale diferiților proprietari ai moșiei, iar în pădurea din lunca Oltului este un fierăstrău sistematic cu aburi, o locuință frumoasă și o mică colonie de lucrători întrebuințați la tăiatul și fasonatul lemnului pentru doage și cherestea.

Afară de râul Oltului și pârâul Sâiului care udă lunca, mai curge din deal, prin chiar centrul comunei, apele izvoarelor care se scurg în Sâi.

Întinderea comunei împreună cu proprietățile ce cad în raza ei este de peste 2300 ha, din care partea principală este proprietatea d-lor Gr. Păucescu și G. Alexescu cumpărată de la Stat; iar celelalte părți ale moșiilor din comună aparțin moștenitorilor și altor proprietari mai mici.

Statul are și dânsul proprietate în această comună, numită Episcopia Argeș; are 75 ha pământ arabil și 150 pădure. Esența arborilor este mai mult stejar, lemn gros de construcții și de cherestea. Din această pădure

se procură chiar lemne pentru catarturi. Mai sunt și alte varietăți de arbori: ulm, frasin, jugastru, arțar, tei și prin zăvoaie salcie. Pădurea Plopilor este din cele mai seculare, din care rar se mai văd. Prin interiorul ei, fostul proprietar A. Rioșanu a pus de a săpat, acum 30 de ani, un șanț larg pe o întindere de mai mulți kilometri, prin care avea de gând să abată o parte din albia capricioasă a Oltului.

Viile sunt pe o întindere de 57 ha și produc vin bun.

Populația comunei este de 837 suflete și 147 contribuabili din care 429 suflete, 93 contribuabili în Plopi și 308 suflete și 54 contribuabili în Slăvitești. Străinii sunt în număr de nouă: greci cinci, bulgari doi, unguri doi.

Numărul vitelor este de 1848 capete: dintre care 145 cai, 575 vite cornute mari, 943 vite cornute mici și 185 porci.

Producția agricolă a fost de 5880 hl grâu, 735 orz și ovăz, 4200 porumb, 1400 fasole și 520 hl cânepă.

Bugetul comunei este de lei 4586 la venituri și de lei 4306 la cheltuieli.

Locuitorii împrăștiți sunt 85 din care 62 în căt. Plopi cu 118 ha și 23 în căt. Slăvitești cu 82 ha.

Școala comunală are un învățător și 18 elevi. Biserica este în cătunul Plopi, cu un preot și un cântăreț.

Afară de fierăstrăul cu aburi din pădure mai sunt două mori: una cu aburi și alta pe apa Sâiului, pentru măcinat.

Căile de comunicațiune sunt: la comuna Dudu din jud. Olt și la com. Elisabeta prin drumuri vicinale împietrite. Pe deal trece calea județeană Turnu-Slatina, distanța pe această șosea până la Turnu Măgurele este de 28 km; iar până la Slatina de 69 km.

Comunicațiunea din comună se face prin două părți: pe vale spre com. Elisabeta, Mândra și altele, sau pe ruscile car dau în șoseaua județeană Turnu-Slatina. În anul 1889 se proiectase și se puse în executare a se completa toate șoselele vicinale prin vale spre a se înlesni comunicațiunea cu comunele din jud. Olt care și ele începuseră o asemenea lucrare.

Satul Plopi este unul dintre cele mai vechi. Până la anul 1836 a făcut parte din jud. Olt. Sub domnia lui C. Mavrocordat încă îl vedem trecut la jud. Olt, plasa Marginei. În *Istoria Daciei* de Fotino, sunt trecute deosebit satele Plopi și Slăvitești, din care s-a format mai târziu comuna actuală.

Plopi, cătun în plasa Călmățuiului, formează cu căt. Slăvitești com. Plopi Slăvitești.

Plopi, cătun în plasa Teleormanului, ține de comuna Beuca. Are o populațiune de 309 suflete și 73 contribuabili.

Plopi, moșie situată în cătunul cu același nume din plasa Teleormanului; este proprietatea d-lui C. Leventi.

Plopi-Episcopia, moșie a Statului în plasa Călmățui: are 75 ha pământ arabil și 150 ha pădure și este destinată a fi vândută locuitorilor în loturi; făcea parte din averile mănăstirești, era a Episcopiei de Argeș.

Plopului, măgura, la hotarul moșiei Antonești, o separă de moșia Bujorești, în partea despre valea Zbârglezei. Îi mai zice și Măgura Slăvnoiiului.

Plosca, com. rurală în plasa Târgului, pe valea Vedei, pe partea dreaptă. Se învecinează la N cu Păru-Rotund de care se desparte prin râul Vedeia, la SV cu com. Pârlita, la S cu com. Bogdana, la E cu com. Buzescu, la V cu com. Belitori și la NV cu comuna Peretu. Are un cătun Plosca de Jos, la depărtare de 800 m spre E, tot pe aceeași vale

cu comuna Plosca. Acest cătun forma comună deosebită până în anul 1884.

Întinderea comunei cu a moșiilor de pe dânsa este de 6400 ha. Proprietarii principali sunt: în comuna Plosca de Sus, d-l Radu Grigoriu cu 500 ha arabile; în Plosca de Jos, Statul cu 3500 ha pământ arabil și 100 ha pădure.

Locuitorii împrăștiți în această comună sunt: în Plosca de Sus 129 pe 700 ha și în Plosca de Jos 171 locuitori pe 445 ha. Pădurea Statului poartă denumirea de „pădurea lui Varză”, are arbori groși de 40-50 cm în circumferință, conține numai lemne de gorun și cer; pe pământul cedat locuitorilor încă se află ca la 100 ha pădure. Vii sunt 100 ha. Pământul acestei comune trece printre cele superioare pentru agricultură.

Populațiunea din care 520 capi de familie și 537 contribuabili.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura, iar femeile se ocupă puțin cu creșterea gânda-cilor și cu tot felul de țesături.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 5470 capete din care 1052 vite cornute mari, 529 cai, 3552 oi și 346 porci.

Bugetul comunei este de lei 4018 la venituri și de lei 3999 bani 76 la cheltuieli.

Producția agricolă: 16944 hl. grâu, 17260 orz, 756 rapiță și 18881 porumb.

Are o școală cu localul ei propriu, cu un învățător și 23 elevi; școala este în cătunul Plosca de Jos, iar Primăria în Plosca de Sus. În cătunul Plosca de Jos este o biserică cu doi preoți și doi cântăreți.

Șoseaua județeană Roșiori-Alexandria străbate comuna în toată lungimea și o pune în legătură la NV cu com. Peretu și la E cu comuna Buzescu. Cu com. Pârlita la SV și la N cu căt. Păru-Rotund, până în râul Vedea, se leagă prin căi vicinale.

Plosca e pusă între două orașe, Alexandria, la depărtare de 17 km și Roșiori la 15 Km.

Pe marginea comunei, de la NV spre SE trece Brazda lui Novac, (vezi acest nume), care aici prezintă o deosebită adâncime; în timpuri ploioase se formează pe această brazdă un șuvoi care se scurge cu repeziciune spre râul Vedea. Brazda lui Novac ia de aici direcția spre orașul Alexandria, pe lângă comunele Peretu, Buzescu și Nanov.

Pe dealurile de la SV comunei sunt câteva mături, de mică importanță: Mătura cu Pârlituri, Mătura cu Mărăcini și altele.

Satul Plosca se găsește menționat în secolul trecut; nu avea pe atunci nici un cătun.

Plosca de Jos, căt. în plasa Târgului, până în anul 1891 a fost comună separată; apoi a fost alipită cu com. Plosca de Sus, formând amândouă o singură comună sub numele de Plosca. Are 1260 suflete și 217 contribuabili.

Plosca de Sus, căt. în plasa Târgului, formează comună cu Plosca de Jos. Are 320 contribuabili și 1300 suflete.

Plosca-Grecenilor, parte din moșia Plosca, a aparținut altă dată familiei Grecenilor, păstrează acest nume și astăzi.

Plosca - Păru-Rotund, corp din moșia Statului din com. Plosca. A fost avere a decedatei Safta Castriș.

Plugărești, loc nelocuit în comuna Mozăceni pe câmpia dinspre comuna Tufeni. Se afirmă că aici ar fi fost sat locuit; alții însă susțin că aici a fost numai o târlă de oi.

Plugărești, denumire ce are o parte din satul Tufeni, în partea dinspre comuna Stoborești (vezi com. Tufeni).

Podișoru, cătun în plasa Teleorman, pendinte de comuna Bârla, situat la sudul acestei comune; are o populație de 296 suflete și 64 contribuabili, o biserică cu un preot și un cântăreț.

Pocioasa, pârliaș începe din dreptul comunei Zâmbreasca, de lângă vâlceaua Redea, merge pe valea Pocioasa și se varsă în pârlul Burdea, mai jos de comuna Beuca.

Pocioasa, valea, începe de pe teritoriul moșiei Miroși, din plasa Teleorman, merge câțva paralel cu valea Burdei sau Zbârglezei și se abate spre com. Zâmbreasca pe care o taie în două. Aici primește apele adunate de prin izvoare, formând pârliașul Pocioasa. Se termină mai jos în comuna Beuca.

Podul Tătarului, punct între comuna Piatra și Voievoda, unde se afla un pod de lemn, acum vreo 50 de ani.

Pojorâtele, trup din pădurea Statului Drăgănești-Țigănia.

Pojorâtele, moșie în plasa Târgului, situată între moșiile Butculești și Sfințești. Are o întindere ca de 600 ha.

Popești-Palanga, comună rurală în plasa Teleormanului, pe partea stângă a râului Teleorman, are trei cătune: Popești (reședința), Palanga și Purcărești.

Limitele comunei sunt: la E Slobozia-Trăsnitu, la V comunele Bucov și Râca, la N comuna Izvorul de Jos din județul Argeș și la S comuna Tătărăști de Sus.

Populația acestor cătune este răsfirată pe coastele văii Teleormanului și ale văii Bucovului, formând diferite grupe care au denumiri deosebite, cum este Catrinești, Brioști și altele. Depărtarea comunei de la Roșiori este de 43 km, de la Alexandria de 61 și de la reședința județului 92 km.

Cătunul Popești este așezat pe valea Teleormanului, pe partea stângă a râului; cătunul Purcărești, pe partea stângă a văii Bucovului, iar cătunul Palanga pe coasta dealului din partea dreaptă a râului Teleorman.

Depărtarea dintre cătunul de reședință și cătune este următoarea: cătunul Purcărești la 4 km și Palanga la 2½ km.

Terenul comunei este foarte accidentat. Aici sunt trei lacuri care vara mai adeseori seacă: *Lacul Popii*, *Lacul de la Palangă* și cel de al treilea *Lacul de sub coastă*.

Vâjâitoarea sau *Urlătoarea*, este numele unui curs de apă care trece printr-o vâlcea la N

căt. Popești. I s-a dat acest nume din cauza zgomotului ce face în scurgerea ei, mai ales primăvara când apele vin mari și când Vâjâitoarea se revarsă pe lunca Popeștilor; cursul Vâjâitoarei este foarte repede.

Locuitorii împrăștiți după Legea Rurală sunt în număr de 213 pe o întindere de 836 ha din toate cătunele.

Terenul comunei fiind accidentat, este puțin productiv, numai în partea dinspre cătunul Palanga pământul este ceva mai fertil, totuși se cultivă tot felul de cereale. Vii sunt ½ ha, iar livezi de pruni 4 ha.

Populația este de 1318 suflete, din care 322 capi de familie și 257 contribuabili.

Numărul vitelor este de 2324 capete dintre care 542 vite cornute mari, 157 cai, 1528 oi, 12 capre și 85 porci.

Producția agricolă a fost de 6104 hl grâu, 360 orz, 896 rapiță și 3150 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 2663 bani 18 la venituri și de lei 2653 bani 44 la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător și 17 elevi, două biserici, una în căt. Popești cu un preot și un cântăreț și alta în cătunul Palanga cu un preot și doi cântăreți. Localul școlii a fost construit de locuitori, cu cheltuiala lor.

Drumuri de comunicațiune sunt: la N pe calea județeană Alexandria-Pitești, care o unește cu comuna Izvorul de Jos din județul Argeș; la SE pe șoseaua județeană care o unește cu comuna Slobozia-Trăsnitu, iar la V șoseaua vicinală care o unește cu comuna Râca și Bucovu-Adunați.

Satul Popești este format mai de curând; iar Palanga se vede menționată atât pe la jumătatea secolului XVIII, cât și în *Istoria* lui Dionisie Fotino.

Porcului, insula, situată pe Dunăre, în dreptul comunei Cioara. Are pe dânsa zăvoi de salcie și plop.

Porcului, lacul, situat în lunca Dunării și format din vărsăturile ei, în dreptul comunei Cioara, în fața insulei cu același nume.

Poroschia, moșie în plasa Marginea, proprietate a d-lui colonel I. Gigârtu. Are pe dânsa și pădure (vezi „Poroschia” com. rurală).

Poroschia, com. rurală în plasa Marginea, pe valea Vedei, la depărtare de 4 km de orașul Alexandria, spre SE. Vecinătățile comunei sunt: la NV orașul Alexandria, la E calea județeană Alexandria-Giurgiu, la V este valea Vedei și parte din valea Nanovului,

la S com. Țigănești. În partea de E a comunei curge râul Vedea, iar mai spre N valea Nanovului și cu valea Doamnei se unesc cu valea Vedei și formează o singură vale. Prin ambele aceste văi curge câte un pârliaș care poartă același nume ca al văilor.

Suprafața comunei este de 2030 ha, împreună cu moșiile de pe dânsa. Este și o pădure numită *pădurea Doamnei* spre valea Nanovului, în întindere de 10 ha. Pozițiunea comunei este frumoasă, locuitorii sunt buni agricultori, muncitori și avuți, mai toți au case bune și igienice.

Viile din această comună sunt renumite pentru calitatea excelentă de vin ce produc. Întinderea lor este ca de 97 ha.

Solul este negru-vegetal și fertil.

Populația comunei este de 1438 suflete din care 315 capi de familie și 246 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 2432 capete din care 327 cai, 7 măgari, 686 vite cornute mari, 1295 vite cornute mici, 117 porci.

Producția agricolă a fost de 20880 hl grâu, 12506 porumb, 266 rapiță și 160 orz.

Bugetul comunei este de lei 2333 bani 52 la venituri și de lei 2294 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător și 14 elevi, o biserică cu doi preoți și un cântăreț.

Calea județeană Alexandria-Zimnicea, străbate prin centrul comunei și o pune în legătură directă la N cu Alexandria, la S cu com. Țigănești spre Zimnicea. Străzile din comună sunt mai toate șoseluite și pietruite. Aici se găsesc mai multe stabilimente de comerț, boiangerii și cârciumi. Femeile se disting în țesături de tot felul.

Poșărlia, deal în comuna Salcia, plasa Călmățui.

Preotești-Cetatea, parte din moșia Cetatea a d-lui D. Orbescu, din comuna Antonești, pl. Târgului.

Preotești-Nichita, denumire cu care se găsește trecută în diferite acte de hotărnicie moșia Nichita, din comuna Vârtoapele, pl. Târgului.

Pufulete, măgură, în comuna Ștorobăneasa.

Purani, cătun în plasa Marginei, pendinte de comuna Pielea. Are o populație de 400 suflete și 73 contribuabili. Este sat foarte vechi, menționat în tabloul comunelor din anul 1741 și de Dionisie Fotino. Ținea de județul Vlașca, pl. Frăsinetului.

Purcarului sau **Purcărea**, vale în com. Slobozia-Trăsnitu din pl.

Teleormanului; începe din preajma comunei Izvorul de Jos, jud. Argeș, trece pe lângă marginea căt. Purcăreni de la com. Slobozia-Trăsnitu și merge până în valea Teleormanului în apropiere de căt. Dobreni. De la această vale și-ar fi luat denumirea și căt. Purcăreni; printr-însa curge un pâraiaș care vara seacă.

Purcăreni, cătun în comuna Slobozia-Trăsnitu, din plasa Teleormanului. Are o populație de 615 suflete și 109 contribuabili.

Purcărești, cătun în plasa Teleormanului, ține de com. Popești-Palanga și are o populație de 344 suflete și 70 contribuabili.

Purcărești, vâlcea, se termină în valea Bucovului, la punctul unde se află așezată comuna Râca.

Putineiu, comună rurală în plasa Călmățuiului, pe valea cu același nume, pe partea dreaptă; este înconjurată de toate părțile de dealuri și are un cătun *Cârlo-manul* spre NV, în depărtare de 2 km; situat tot pe valea Călmățuiului.

Vecinătățile ei sunt: la N căt. Băduleasa, Șipotele și Iamandinu de la com. Băneasa; la S parte din hotarul com. Dracea de care se

desparte prin valea Totiței, la V câmpia de pe moșia Râioasa și la E comuna Bogdana și căt. Ulmeni.

Distanța de la reședința județului este de 19 km iar de la Roșiori de 25 km.

Teritoriul comunei este străbătut în diferite direcțiuni de mai multe văi și vâlcele; valea Moldovencei, care adeseori are apă, se termină în valea Călmățuiului; valea Totiței o separă de com. Dracea și Segarcea din Deal; valea Stejarului și a Dunafului; vâlceaua Vacii la limita dinspre com. Ologi și vâlceaua Țuțorea la NV.

Din dealurile înconjurătoare izvorăsc abundente izvoare de apă, din care se formează o baltă numită de locuitori *balta Grecilor*, situată la estul comunei. Alimentat de apele izvoarelor, pârâul Călmățui, capătă aici un volum mai mare de apă și servește la udatul grădinilor de zarzavat.

În cuprinsul comunei se găsesc și câteva cariere de pietriș, cum este cea de la valea Totiței și din cătunul Cărlomanul, unde s-au găsit, în mai multe rânduri, și fosile de animale antediluviane.

Teritoriul comunei cu al moșiei Putineiu este de aproape 6400 ha; moșia este proprietatea d-lui Al. de Vransy din Viena și are pe dânsa ca la 200 ha pădure.

Împroprietăriți sunt pe moșie 261 locuitori pe o întindere de 1254 ha, din care 167 din Putinei și 64 din căt. Cărloman. Viile locuitorilor ocupă o întindere de 65 ha.

Tot din teritoriul acestei comune face parte și trupul de moșie *Stâlpul de Piatră*, proprietatea d-nei Ana Dumba din Viena; este situată la vestul comunei și are o întindere de 1250 ha.

Populația comunei este de 1878 suflete, din care 350 în căt. Cărloman, contribuabili sunt 446 în Putinei și 100 în Cărloman.

Numărul vitelor din comună este de 5095 capete din care: 363 cai, 33 măgari, 891 vite cornute mari, 2655 oi și berbeci, 276 capre și țapi și 877 porci.

Producția agricolă a fost de 16600 hl grâu, 15340 porumb și 700 rapiță.

Bugetul comunei este de lei 9573 la venituri și de lei 9454 la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător și 46 elevi; două biserici, una în Putineiu cu doi preoți și doi cântăreți și una în căt. Cărlomanul cu un preot și doi cântăreți.

Satul Putineiu este împărțit în suburbii care poartă numirile de Pantelimonești la V comunei, Greci și Caravețeni la E, iar Străinii la SE.

Căile de comunicațiune sunt: șoseaua județeană Turnu-Roșiori, care pune în legătură comuna cu aceste două orașe; din această șosea pornesc mai multe ramuri de șosele vicinale spre căt. Cărloman cu prelungire până în com. Băneasa și gara Salcia. În partea de SE, șoseaua vicinală spre com. Dracea, prin căt. Zlata. Spre căt. Băduleasa pornește iarăși din șoseaua județeană o altă ramură, iar spre com. Bogdana este un drum vechi natural, numit *drumul Heriei*, care duce la viile locuitorilor din acea comună.

Locuri însemnate sunt: biserica din căt. Cărloman și în partea de S, pe deal, urmele unei întărituri, ce se vede a fi rămas de pe timpul războaielor cu turcii. Împrejurul comunei sunt înșirate mulțime de măguri, din care mai principale sunt: Măgura Banului și Măgura Ghiburdelu la E spre com. Bogdana, Măgura Mare și Bășicuța Geambazului deasupra căt. Cărlomanu.

Drumul lui Traian trece pe lângă comună venind dinspre Dunăre și ia direcția spre căt. Băduleasa și de aici spre gara Troian; parte din acest drum este acoperit de arături, dar pe la unele localuri se distinge foarte bine.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura, care se face aici în bune condiții. Grație stăruințelor și

exemplurilor ce le dă proprietarul moșiei d-l Al. de Vransy, mai toți locuitorii au instrumente agricole perfecționate.

Proprietarul moșiei întrebuințează în exploatarea agricolă tot ce știința produce mai perfect, având un adevărat arsenal de mașini și instrumente agricole precum și un atelier mecanic. D-sa se ocupă de agronomie cu o adevărată pasiune și este atât de versat în regulile științei agricole încât, cu experiența și întinsele cunoștințe ce posedă despre agricultură, a publicat o voluminoasă scriere asupra acestei științe, un adevărat tezaur pentru agricultori.

Istoricul. Satul Putineiu este unul din cele mai vechi; el ținea de județul Olt până la anul 1836; îl găsim trecut și în lista satelor întocmite sub domnia lui Constantin Mavrocordat, la jumătatea sec. al XVIII-lea ca făcând parte din plasa ce se numea a Marginei, care se întindea până la Dunăre. Vechiul sat al Putineiului nu era însă pe locul unde se află astăzi, ci acolo unde este cătunul Cărlomanu, la puțină depărtare. Comuna Putineiu s-a format mai în urmă, populându-se de către locuitorii veniți de prin alte părți, ceea ce explică împărțirea în suburbii, după cum am arătat mai sus.

Puținței, cătun în plasa Marginei, pendinte de comuna Atârnați. Populația lui este de 315 suflete și 118 contribuabili. Este sat foarte vechi, anterior satului Atârnați; este menționat și de Fotino.

Puținței, moșie a Statului în plasa Marginei, comuna Atârnați; are

întindere de 1104 ha, din care o treime este rezervată spre a fi vândută sătenilor în loturi.

Puțințelor, valea, ramificație din valea Teleormanului, trece pe lângă căt. Puținței de la com. Atârnați și se întinde, pe o mică distanță, spre jud. Vlaşca.

R.

Rața, cătun în pl. Călmățuiului, format din însurățeii împroprietăriți la 1880 (vezi com. Băsești). Ține de com. Băsești. Are 310 suflete și 26 contribuabili. Deși s-au parcelat și locurile pentru case, mare parte din locuitori nu s-au mutat încă și se folosesc numai de locurile de la câmp.

Rața-Tolceasca, fostă moșie a Statului (a Școlii Ionașcu din Slatina), cumpărată o parte de locuitori și o altă parte de d-nii C. Ionescu și preotul Marin Bunescu. Această moșie purta mai înainte denumirea de Gălmeiu. Are ca 40 ha pădure.

Răcoteștilor, măgura, la NV comunei Ștorobăneasa; este din cele importante.

Rădoiești, com. rurală în pl. Târgului, situată pe partea stângă

a pârâului Tinoasa. Este împărțită în două părți: Rădoiești din Vale sau de Jos situați tot pe partea stângă a Tinoasei, și la o mică depărtare, urmează Rădoiești din Deal sau de Sus; împărțirile nu constituie cătune deosebite. Depărtarea comunei de la Roșiori este de 13 km de la Alexandria de 27 km și de la Turnu Măgurele de 57 km pe șosele județene și vicinale.

Se învecinează la NE cu Vârtoapele de Jos, la S cu com. Dulceanca, la E cu com. Bivolița, la V cu com. Drăgănești și la NV cu com. Sfințești, iar la SE cu com. Antonești.

Întinderea comunei împreună cu diferitele trupuri de moșie este de 1600 ha aproximativ. Sunt și mulți moșteni în această comună; ei au pământ de muncă și pădure; un trup din moșia moștenilor poartă denumirea de

Briești și celălalt trup se numește Dicilești.

Locuitorii împrăștiți după Legea Rurală sunt 211, din care 121 sunt în Rădoiești de Sus cu 444 ha și 90 în Rădoiești de Jos cu 342 ha.

Populația acestei comune se împarte astfel: în Rădoiești de Jos 200 suflete, 123 capi de familie și 115 contribuabili; în Rădoiești de Sus 1060 suflete, 230 contribuabili și 134 capi de familie; peste tot în ambele cătune: 1260 suflete, 257 capi și 345 contribuabili.

Numărul vitelor este de 3013 capete, dintre care 573 vite cornoate mari, 197 cai, 1783 oi și 263 porci.

Producția agricolă a fost 10948 hl grâu, 1815 rapiță și 4920 hl porumb.

Vii au locuitorii pe o întindere de 85 ha.

Bugetul comunei este de lei 2659 la venituri și de lei 2467 bani 87 la cheltuieli.

Școala din comună a fost frecventată de 23 elevi. Are o biserică în Rădoiești de Jos cu doi preoți și doi cântăreți.

Căi de comunicație spre com. Antonești la SE și spre șosele vicinale, de asemenea la NE se leagă cu Vârtoapele de Jos și la V cu com. Drăgănești, tot prin șosele vicinale.

Rădoiești, moșie în pl. Târgului, proprietatea fraților Butculești și a d-lui Maior D. Brătianu (vezi „Rădoiești” comună rurală).

Rădvanu, măgură în sudul comunelor Suhaia și Vânători, între care servește de hotar.

Răteasca, cătun în plasa Târgului, ține de comuna Sfințești. Are o populație de 239 suflete și 63 contribuabili.

Răteasca, moșie situată în cătunul cu același nume (vezi comuna Sfințești).

Redea, vâlcea de la N spre NV comunei Zâmbreasca din plasa Teleormanului. Se înfundă în valea Burdea, spre comuna Beuca.

Răcica, pâraiaș format din izvoare, curge prin comuna Netoți și se varsă în pâraul Teleormănelul.

Răcitolui, măgura, la sudul moșiei Șovărăști (Adămești) din pl. Marginei.

Râca, com. rurală în plasa Teleormanului, poartă și denumirea de *Râca Veche* deoarece Râca Nouă este astăzi cătun alipit de com. Siliștea Gumești.

Este situată pe valea Bucovului, pe partea stângă, la punctul unde

se împreună valea cu vâlceaua numită a Purcarului.

Se învecinează la N cu com. Bucovu-Adunați, la SV cu căt. Râca Nouă, la E cu com. Popești-Palanga și la V cu com. Siliștea-Gumești.

De comuna Bucovu este apropiată la 2 km, așa că s-ar putea crede că formează una și aceeași comună, dacă nu le-ar despărți valea și pârâul Bucovului. De la reședința județului sunt 87 km de la Roșiori 43 km și de la Alexandria 46 km.

Întinderea comunei și a moșiilor de pe dânsa este ca de 820 ha. Sunt împrăștiți 8 locuitori pe 28 ha. Proprietarul mai însemnat este d-l Ioan Chitu cu 200 ha pământ arabil. Terenul fiind foarte accidentat face pe alocuri anevoioasă cultura cerealelor. Solul este de calitate mediocră.

Populația comunei este de 769 locuitori, dintre care 165 capi de familie și 164 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 2720 capete din care 414 vite cornute mari, 80 cai, 1994 oi, 6 capre și 226 porci.

Producția agricolă a fost de 4592 hl grâu, 765 orz, 2432 ovăz, 585 rapiță și 3836 hl porumb.

Are și 4 ha livezi de pruni.

Bugetul comunei a fost de lei 6605 bani 8 la venituri și de lei 4596 bani 51 la cheltuieli.

Are o școală cu local propriu frecventată de 18 elevi, o biserică în centrul comunei, este deservită de trei preoți și doi cântăreți.

Se leagă la N cu comuna Bucovul prin o șosea vicinală și un pod peste apa Bucovului, iar cu comuna Siliștea Gumești prin o altă șosea vicinală, pe distanță de 6 km.

Satul de astăzi Râca, cunoscut mai demult sub numele de Râca Veche, este din cele mai vechi ale județului. Îl găsim trecut în lista satelor principale sub a treia domnie a lui Constantin Mavrocordat, făcând parte din plasa Mijlocul. Mai în urmă a trecut la plasa care poartă până astăzi denumirea Teleormanului.

Râca Nouă, cătun pendinte de comuna Gumești-Siliștea, din pl. Teleormanului, având populație de 478 suflete și 85 contribuabili.

Pe locul unde este astăzi cătunul, era mai înainte satul foarte populat Râca Nouă, care se vede trecut în catagrafia satelor sub domnia lui Constantin Mavrocordat.

Mai în urmă satul s-a depopulat și locuitorii s-au risipit. După trecerea timpului s-a reîntemeiat cu locuitori veniți de pe moșiile care se numeau Codrul Bălăcenilor sau Bălăcioaia.

Râca Nouă, moșie în plasa Teleormanului; face parte din domeniul Gumești-Siliștea; are întindere de 1250 ha, din care o mică parte acoperită cu pădure.

Râchii, lacul, la SV com. Râca, spre hotarul dintre moșiile din com. Balaci și moșia Siliștea.

Râioasa, com. rurală în plasa Călmățui, pe valea Sâului, în partea de V a județului, între com. Pleașov și Segarcea din Vale de o parte, râul Oltul și dealul Oltului de altă parte, la depărtare de 12 km de orașul de reședință Turnu Măgurele.

Pârâul Sâi udă marginea formând numeroase șerpuituri; iar râul Olt formează limita de apus a comunei la depărtare de 2½ km.

Suprafața comunei cu a moșiei Râioasa de 2750 ha, în care intră și zăvoaiele de pe marginea Oltului. Locuitorii împrădiați pe moșie sunt 314 pe o întindere de 610 ha.

Viile locuitorilor, repute primprejur pentru buna lor producțiune, ocupă o suprafață de 92½ ha.

Din zăvoaiele de pe marginea Oltului cel mai mare este acela numit *Lupăria*.

Locurile de muncă ale locuitorilor și ale proprietății sunt situate pe deal; iar în vale numai

o mică parte, precum și câteva grădini de zarzavat.

Solul este fertil; numai partea dinspre Olt este nisipioasă, dar și aceea se cultivă, mai ales cu porumb și rapiță.

Populația comunei este de 1707 suflete și 503 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 2738 capete, din care 190 cai, 789 vite cornute mari, 1511 vite cornute mici și 248 porci.

Producția agricolă a fost de 11414 hl grâu, 2478 orz și 22742 hl porumb.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura; câțiva dintr-înșii se ocupă și cu creșterea albinelor; în cultura viilor însă excelează. Starea lor materială și igienică este satisfăcătoare.

Sunt în comună mai multe cârciumi unde se vând și mărfuri de manufactură; o moară de măcinat cu aburi a proprietății.

Femeile se disting în lucrări de industrie casnică, mai ales în țesături, ele păstrează încă portul oltenesc.

Veniturile comunei au fost în 1890 de 7316 lei bani 05, iar cheltuielile de lei 6288 bani 10.

Are o școală cu un învățător, a fost frecventată de 49 elevi. Este dotată cu 8½ ha pământ. Biserica are doi preoți și un cântăreț.

Căile de comunicație sunt: spre com. Pleașovu și Segarcea din

Vale pe șosele vicinale, întrerupte în mai multe părți de șerpuiturile pâraului Sâiul, peste care nu este construit nici un pod. Comunicația la locurile de muncă ale locuitorilor se face pe mai multe rusce care dau în șoseaua județeană Turnu-Slatina. Peste Olt locuitorii trec cu luntrile sau cu dubele.

Locuri însemnate sunt: „Gurguiul Nemților”, unde se văd urmele unei întărituri, înaltă de 16 m, având un șanț lung de 114 m. Se crede a fi făcută de un căpitan austriac Wlaher, pe timpul când Oltenia era ocupată de austrieci. Printre măguri cea mai importantă este Măgura Stanii, în partea de E.

Satul Râioasa este foarte vechi; îl găsim trecut în nomenclatura satelor mari, sub domnia lui C. Mavrocordat; făcea parte din județul Olt, plasa Marginei, până la anul 1836, când s-a mutat reședința județului la Turnu Măgurele.

Aici a fost reședința plășii Călmățuiului până la anul 1875 când s-a mutat în Turnu Măgurele. Întrunindu-se plășile Călmățui și Marginea, a trecut și reședința lor la Alexandria.

Din spusele locuitorilor ar rezulta că denumirea de Râioasa s-ar fi dat satului de la nenumăratele băltoace ce formează Sâiul când

se revarsă, în care se găsesc mulțime de lipitori și de unde vitele luau râie.

Râioasa, moșie în plasa Călmățuiului, fostă proprietate a Societății de Asigurare „Dacia-România”, vândută în urmă d-lor Belisar Leontopol și C. Atanasiu din Caracal.

Râiosul, insulă în balta Suhaia, în partea de pe proprietatea moșiei Fântânelele. Are întindere ca de 150 ha.

Râiosul, lac în insula cu același nume. Se distinge bine când apele bălții Suhaia sunt mici. Altminteri formează o masă cu balta întregă.

Râioșii, moșie în plasa Târgului, ține de comuna Perii-Râioși. Este proprietatea Eforiei Spitalelor Civile (vezi com. Peri-Râioși).

Rojiștea, vâlcea și punct mai jos de com. Frumoasa. Vâlceaua, care începe de pe câmpia Găuriciului, se pierde pe câmpia dimprejurul șoselei județene, în dreptul km 36, unde este și un conac al moșiei Frumoasa, din plasa Marginei.

Rolina, deal în com. Alexandria pe care sunt situate viile părăsite ale orașenilor.

Românoaia, pâlc din pădurea Statului de pe moșia Uda-Clocociovu din plasa Marginei.

Roșcovoia, scursură de ape în comuna Vârtoapele de Jos.

Roșia, baltă, în lunca Dunării, în dreptul comunei Cioara. Crește mult stuf și papură într-însa. Locuitorii din comuna Islaz, din jud. Romanați, se aprovizionează de aici cu materialul pentru rogojini.

Roșia, insulă în Dunăre în dreptul comunei Cioara.

Roșia, parte din moșia Statului Didești din plasa Târgului.

Roșiorii de Vede, comună urbană în plasa Târgului, situată pe partea dreaptă a râului Vedea, pe vale, la depărtare de 248 km de la capitala țării, pe calea ferată, de 44 km de orașul de reședință Turnu Măgurele și de 33 km de la Alexandria. O parte din marginile orașului sunt înconjurată de dealuri; iar pe la extremitățile lui de SV și NE străbate valea și pârâul Bratcov și râul Vedea.

Vecinătățile sale sunt: la NV comunele Scrioaștea și Măldăieni; la E comuna Meri-Goala (dincolo de râul Vedea), iar la S moșia Belitori și moșia Roșiori.

Orașul este împărțit în mai multe suburbii; străzile sunt șoseluite și câteva au trotuare de bazalt. Două din suburbii poartă denumirea Delcelu (cel de pe deal) și Broscăria (cei din vale).

Pentru trebuințele zilnice are o piață, în centrul orașului, unde se vând articolele pentru îndestularea locuitorilor; iar pentru desfacerea cerealelor este o altă piață în partea dinspre apus; în oraș mai este și o altă piață unde se vând lemnele de foc și de construcție (cherestea) în partea dinspre gara drumului de fier.

Orașul are multe clădiri frumoase, mai ales în străzile din centru; locuințele din străzile laterale sunt în felul celor țărănești.

Populația este de 6642 locuitori. Din aceștia 6195 sunt români, 118 bulgari, 34 sârbi, 65 greci, 111 evrei, 92 supuși austro-ungari, 7 germani, 9 ruși, 2 turci și 9 armeni.

După religie se împart astfel: 6413 creștini ortodocși, 100 catolici, 7 protestanți, 9 armeni, 111 mozaici și 2 mahomedani.

Contribuabili sunt 1744. Marea majoritate a orașului o formează populația rurală.

Numărul vitelor este de 7783 capete, din care 616 cai, iepe și mânji; 2331 vite cornute mari, 3800 vite cornute mici și 1020 porci.

Populația orașului, după ocupație, se împarte în două categorii; o parte din locuitori se îndeletnicesc cu agricultura, mai ales acei care locuiesc în părțile mărginașe ale orașului; ceilalți se ocupă cu comerțul, industria și cu diferite profesii.

Orășenii au vii pe o întindere de 423 ha și livezi de pruni 60 ha.

Comerțul - cel de cereale mai ales - a luat un mare avânt de la deschiderea liniei ferate Costești-Măgurele.

Aici se desfac și se încarcă pentru portul Turnu Măgurele cantități considerabile de produse agricole, aduse atât din comunele plășii Târgului, cât și de prin acelea ale județului Olt; astfel că se poate afirma că astăzi orașul Roșiori este unul din cele mai însemnate târguri de cereale ale țării.

Comerțul de vite încă se face pe o scară foarte întinsă; în toate vinerile se ține aici târg de săptămână, în care se desfac multe vite.

Sunt și două târguri anuale: unul la 25 Martie și cel de-al doilea la 8 Septembrie, care se țin pe locul anume destinat la marginea orașului, între linia ferată și râul Vedea. Pe lângă oborul de vite, la acest târg vin comercianți cu diferite mărfuri de manufactură.

Industria care reprezintă printr-un însemnat număr de cojocării, în care roșiorenii excelează; croitorii de haine țărănești, abale și zăbune; cizmării, căruțării, lemnării etc. Sunt și două mori cu aburi pentru măcinat.

Comuna este administrată de consiliul comunal reprezentat de primar și un ajutor sub controlul administrațiunii superioare a județului. Siguranța publică este încredințată unui polițai cu un comisar-director și mai mulți subcomisari și agenți polițienești inferiori. Comuna întreține și un serviciu de incendiu.

Are un spital cu 25 paturi, întreținut de județ cu o subvențiune și din partea comunei, pus sub îngrijirea unui medic și a unui subchirurg. Este și o farmacie.

Aici este subprefectura plășii Târgului, judecătoria ocolului Roșiori, circumscripția fiscală, reședința companiei V-a și VII-a Regimentului de Teleorman și un oficiu telegrafo-poștal.

Căi de comunicație are: șoseaua județeană Turnu-Roșiori-Strâmbeni care străbate tot orașul în lung, formând strada principală a lui; șoseaua Roșiori-Ciolănești, care ia direcția spre com. Drăgănești-Țigănia cu un pod peste Vedea; șoseaua Roșiori la Măldăieni și de acolo în județul Olt. Din aceste căi pleacă diferite

ramificații de străzi, din care o mare parte șoseluite și din care mai bine întreținută este strada gării.

Veniturile comunei în 1890 au fost de 155449 lei din care 20000 din prestațiuni; cheltuielile au fost de 132891 din care 20000 pentru drumuri.

Pentru instrucțiunea publică au funcționat două școli primare, una de băieți cu patru clase și una divizionară, frecventate de 265 elevi; alta de fete, tot cu patru clase și 115 eleve.

Biserici sunt 8 cu 11 preoți și un diacon.

Pentru petreceri are o grădină publică, bine întreținută.

Are o societate economică, *Albina*, care dispune de un bun capital.

De la deschiderea liniei ferate orașul a luat o însemnată dezvoltare; pe fiecare an se ridică clădiri frumoase și i se aduce îmbunătățiri. Sunt mai multe hoteluri, dintre care mai principal hotelul Belitoreanu, restaurante și o grădină publică.

Traul rușenilor este satisfăcător; din firea lor sunt oameni veseli și inteligenți.

Istoricul. Roșiorii sau Rușii de Vede este unul din cele mai vechi târguri. Întemeierea lui ar fi datând, după unii, din epoca lui Mihai Viteazul, după alții, Roșiorii

ar fi existat chiar pe timpul lui Mircea cel Bătrân¹⁵. Afirmția celor dintâi este bazată pe hrisovul lui Mihai-Vodă, prin care acordă diferite privilegii locuitorilor din acest târg, format numai din Roșiori, lăsându-i a stăpâni ei și urmașii lor, nesupărați, atât proprietățile din oraș cât și a se folosi de moșie, dând numai o dijmă iar venitul întreg al moșiei era al Mănăstirii Sf. Spiridon din București.

Privilegiile acordate au primit mie în urmă diferite modificări, căci, după greutatea evenimentelor prin care trecea țara, adeseori nu se mai ținea seama de scutiri, ci se lua cât se putea și de unde se găsea.

Ca dovadă că nu s-a ținut seamă de cele statornice prin hrisov este o carte din 13 aprilie 1793, în favoarea moșiei Sf. Spiridon: „I se dă voie să aibă târg la moșia Roșiorii de Vede din Teleorman odată pe săptămână; și vama ce se va agonisi să fie a mănăstirii. Asemenea și până la 2000 vedre vin și 100 rachiu să fie liberă mănăstirea a aduce de oriunde la târg scutite de cămătărit și vamă. Prăvălioarele

¹⁵ Se scrie, în adevăr, că armata roșiorilor exista pe timpul lui Mircea cel Bătrân și că li s-a dat această denumire după cei doi bani roșii ce primeau pe zi.

din Rușii de Vede vor fi apărate de fumărit și de coșărit”.

De remarcat este că rușenii se bucură și astăzi, în ce privește moșia Sf. Spiridon, de privilegiile ce s-au acordat pe vremuri roșiorilor și urmașilor lor, fără să mai existe multe familii coborâtoare din acei bravi ostași. Orașul s-a populat ca diferiți locuitori, mulți străini de neamul nostru, mai ales bulgari, veniți de prin toate părțile lumii. Totuși, sub motivul că s-au statornicit în acest târg, li s-au zis rușeni sau roșiori și au continuat a se bucura de favorite acordate adevăraților roșiori.

Roșiorii au fost până la 1838 reședința județului Teleorman, după împărțirea ce a avut până atunci; astfel îi vedem trecut și în *Istoria* lui Dionisie Fotino și în alte cronici vechi. Istoriograful Sulzer încă menționează despre Roșiori și, enumerând diferitele centre locuite de pe timpul dacilor și romanilor, dezmințe cele scrise de unii că aici ar fi fost vechiul Sornum.

Acest punct, trecut și în Tabla Peutingeriană, era cu mult mai departe, pe lângă Ploiești. Cele arătate de istoricul Sulzer le confirmă și eruditul nostru arheolog Gr. Tocilescu în *Dacia înainte de Romani*.

În memoriile generalului Bauer, scrise la finele secolului XVIII, se menționează de asemenea despre Roșiori ca scaun al isprăvniciei și exprimă părerea că pe locul unde este azi acest oraș ar fi fost vechea Arcina.

Locuri de importanță istorică sunt: *Cetatea* de la sudul orașului, este rotundă, ocolită de șanț, ordinar, are lățime de 8 m, adâncimea 8 m și a ridicăturile în interior de 10 m. Diametrul ei este de 260 m. Astăzi este arată mai din toate părțile¹⁶.

La SE orașului, spre livezi, este o altă întăritură de 66 m diametru, având înălțimea de 16. Împrejurul ei sunt înșirate opt măguri, grupate una în fața alteia, printre ele a fost drum, care azi abia se mai observă.

În partea de SV lângă Urlui, se mai vede încă un patruleter, lung de 40 m, larg de 24, în care s-au găsit resturi de cărămidă, ce se presupune a fi romană.

Dacă de existența acestor întărituri vom apropia și împrejurarea că, la puțină depărtare de Roșiori trece Drumul Troianului, s-ar putea deduce că toate întăriturile dimprejurul orașului își au originea din timpul ocupației romane și că, în timpul diferitelor războaie, fiind găsite de-a gata, au

¹⁶ Cezar Bolliac în scrierile sale arheologice descrie în mod foarte amănunțit această cetate.

fost utilizate de armatele beligerante, fie pentru defensivă, fie pentru ofensivă.

Strămutarea reședinței județului de la Roșiori s-a făcut la un scurt interval după strămutarea reședinței județului Olt de la Slatina la Turnu Măgurele în anul 1836. În confuzia care a urmat modificărilor administrative și până să se facă rotunjirea cea nouă, reședința s-a mutat la Zimnicea, fiindcă se luase pe atunci de normă ca autoritățile județelor de pe lângă Dunăre să se mute la porturi pentru considerațiuni strategice, comerciale și chiar igienice (pe atunci funcționau carantinele).

Roșiori sau **Ruși**, moșie a bisericii Sf. Spiridon din București, dăruită în parte și orașenilor din Roșiori pe timpul lui Mihai Viteazul, cu privilegiile prevăzute în hrisovul ce a lăsat. Privilegiile statornicite de marele Domn, au fost reînnoite mai târziu, sub domnia lui Alexandru Scarlat Ghica.

Roșiori, gară foarte importantă a liniei ferate Costești-Măgurele, la marginea orașului. Traficul comercial al acestei gări, în cursul celor din urmă trei ani, a luat un avânt considerabil. Aici se fac încărcări de produse atât pentru

Turnu-Port cât și direct, iarna, pentru Brăila.

Roșița, zăvoi pe moșia Statului Cioara din plasa Călmățui. Se dă în tăiere din cinci în cinci ani.

Rotundu, pârau, la marginea pădurii Statului Drăgănești, în partea dinspre orașul Roșiori. Este formată din izvoare; nu seacă niciodată.

Rotundu, lac la sudul comunei Traian, numit astfel după forma lui rotundă.

Rusca Dracei, drum de urcat și coborât, tăiat în dealul dinspre sudul com. Dracea, având o pantă foarte repede și pe unde este proiectat a se face drumul vicinal care se leagă comuna cu șoseaua națională Turnu-Alexandria. Este situată chiar în preajma comunei, la o depărtare numai de 200 m.

Rusca Lungă, drum de urcat și coborât de pe câmp pe dealul Oltului, între com. Elisabeta și Mândra din plasa Călmățui. Servește și ca semn de hotar.

Rusca Lungă, coborâș la SV comunei Zimnicea. Pe această ruscă se face comunicațiunea locuitorilor acestei comune, în partea dinspre com. Fântânelor. Este considerată

ca drum public și i s-a rezervat o lărgime ca de 10 m și o lungime de aproape 500 m.

Rusca Roibului, coborâș pe șoselele vicinale de pe valea Sâiului.

Rusca Roșie, coborâș în comuna Cârliğați, spre com. Vodă Carol, din pl. Călmățui.

Rusca Verde, la hotarul dinspre răsărit al moșiei Salcia spre moșia Băneasa.

Ruscei, măgura, semn de hotar pe moșia Pârlita din plasa Târgului.

S.

Sadina, deal, în partea stângă a râului Vedea, la punctul unde se află cătunul Barza din comuna Stoborăști.

Saelele, com. rurală la extremitatea de V a plășii Călmățuiului, situată pe valea Sâiului, între comunele Uda-Paciurei și Pleășov, la depărtare de 16 km de orașul de reședință Turnu Măgurele. Ca limite naturale are la V râul Olt și la E câmpia care se întinde deasupra dealului, până la hotarul moșiei Dorobanțul a Statului.

Râul Oltul udă toată marginea dinspre apus a comunei, iar pârâul Sâiul trece în diferite serpuțuri pe lângă sat.

Suprafața comunei este de 4785 ha, din care 200 pădure situată pe deal și în zăvoaiele din

lunca Oltului, 513 ha nisipiște, 62 ha vii și restul pământ arabil.

Calitatea pământului de pe câmpia de deasupra dealului este bună; cel din vale de asemenea, însă este adesea expus revărsărilor Oltului și Sâiului. În partea din vale se cultivă mai mult rapița și porumbul.

Populația comunei este de 1201 suflete și 326 contribuabili.

Numărul vitelor este de 3475 capete, dintre care 176 cai, 11 măgari, 716 vite cornute mari, 2236 vite cornute mici și 336 porci.

Producția agricolă a fost de 17120 hl grâu, 1120 orz și ovăz, 23100 porumb și 100 fasole.

Locuitorii împroprietăriți pe moșie sunt 212 pe o întindere de 573 ha.

Bugetul comunei a fost de lei 5133 bani 98 la venituri și de lei 5123 bani 17 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător, a fost frecventată de 23 elevi; biserica are un preot și doi cântăreți.

Căi de comunicațiune are: spre com. Pleașov și Uda-Paciurei șosea vicinală; iar până în șoseaua județeană care trece pe deal s-a construit o ramură de șosea pe la rusca dinspre NE comunei. Comunicațiunea la locurile de muncă ale locuitorilor se face pe mai multe rusce din care cele mai însemnate sunt: Rusca Sârbilor și Rusca Viilor.

Denumirea satului Saelele ar fi derivând de la cuvântul turc *saia*, care înseamnă grajd de vite. Locuitorii spun că pe timpul când turcii ocupau Raiaua Turnului, își aveau aici grajdurile lor de vite, adică saelele, de unde ar fi rămas și numele comunei. Se găsește trecut și în *Istoria Daciei* de Fotino.

Saelele, moșie în plasa Călmățui, proprietatea d-lui Leonida Paciurea; formează cu moșia Uda-Paciurea (în vechime Uda-Comăneanului), un singur corp. Are întindere aproape 4000 ha din care o parte acoperită de pădure.

Saelele, punct nelocuit pe moșia Mavrodin din plasa Târgului. Aici a fost mai demult sat și se adăposteau vitele de tot felul ale proprietății.

Salba Moale, movilă (vezi Măceșul).

Salcia, com. rurală în plasa Călmățui, pe valea Călmățuiului. Se învecinează la E cu com. Băneasa, la N cu comuna Caravaneți și moșia Adâncata, la S cu pârâul Călmățui și com. Băneasa. Toată comuna este situată în vale și este închisă între dealuri, așa că pare a fi o cetate naturală de jur împrejur.

Dealul cel mai însemnat este dealul Răsturnica, ce se prelungește spre com. Putineiu și Râioasa, formând, mai departe, valea Sasului.

Suprafața comunei este de aproape 3780 ha. Din acestea aproape 3000 ha sunt proprietatea Statului, în care sunt și 15 ha pădure, 10 ha islaz și livezi, 68 ha vii și 650 ha pământuri ale locuitorilor împrăștiți în 1864.

Cea mai mare parte din moșia Statului este destinată a fi vândută în loturi locuitorilor. S-a și început formarea unui sat nou a cărui denumire este Cuza-Vodă. Acest cătun nerecunoscut încă

oficial, are deja o populațiune de 626 suflete și 180 contribuabili.

Populația comunei la un loc cu a noului cătun este de 1706 suflete și 362 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 2814 capete, din care 233 cai, 639 vite cornute mari, 1659 vite cornute mici și 283 porci.

Producția agricolă a fost de 26200 hl grâu, 680 orz și ovăz și 18560 porumb.

Bugetul comunei este de lei 3902 bani 75 la venituri și de lei 3771 bani 29 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător și 33 elevi, dotată cu 8½ ha pământ arabil; biserica are doi preoți și doi cântăreți.

Pe apa Călmățuiului este o moară de măcinat și în comună sunt patru cârciumi.

Calea ferată Costești-Măgurele atinge partea de răsărit a satului și gara Salcia se află în apropiere imediată de comună, la aceeași depărtare ca și de comuna Băneasa. O șosea vicinală o leagă cu gara și cu com. Băneasa, o altă ramură de șosea merge spre com. Caravaneți, la N. vechiul Drumul al Rușilor, numit și al Poștei înainte de a se construi șoseaua Turnu-Roșiori, trecea prin această comună. Distanța de la Turnu Măgurele este de 25 km, iar de la Roșiori este de 22 km.

Satul Salcia făcea parte înainte de anul 1836 din județul Olt, plasa Marginei; este din cele mai vechi sate ale județului.

Salcia, moșie a Statului, dăruită de Răducan Ionașcu din Slatina pentru întreținerea șoselelor și bisericii Ionașcu din acel oraș. Are întindere de peste 3000 ha și vreo 15 ha pădure.

Salcia, parte din moșia care formează un corp cu Cotorga sau Ciuperceanca, din com. Merișani, proprietate a d-lui C. Colibășanu. Are pe dânsa o locuință care servește de conac al proprietății.

Pe locul unde este acest conac și pe acest trup de moșie a fost mai demult sat foarte populat. Acest sat îl găsim trecut atât în lista satelor mari, întocmită la anul 1741, cât și în geografiile și descrierile făcute în secolul trecut. Ținea de plasa care se numea a Șerbăneștilor.

Salcia, stațiune a liniei ferate Costești-Măgurele între stațiunea Lița și Troianu. Este pusă între comunele Salcia și Băneasa, pe al cărei teritoriu se află.

Salcâmului, măgură pe moșia Crângeni.

Samarul, vâlceaua în plasa Târgului; începe de pe moșia Odobeasca și merge până în valea Zbârglezei la punctul numit Căprărițele sau Coasta-Vacilor, mai la vale de căt. Muți.

Sandului, măgura, la nordul căt. Secara; are 14 m înălțime, 40 m lărgime; servește ca semn de hotar.

Satul-Nou, denumire ce se dă cătului format din însurăței pe moșia Statului Drăgănești-Țigănia și care formează un corp cu căt. Atârnați.

Săceni, com. rurală la extremitatea de N a plășii Târgului, situată pe ambele părți al văii Tinoasa.

Se învecinează la N cu comuna Ciurari, la S cu com. Butculești, la E cu com. Necșești din plasa Teleormanului și la V cu căt. Drăgșani de la com. Drăgșenei. Terenul pe care se află com. este mai mult șes, de calitate mediocră ca producțiunea agricolă, fiind mai mult argilos.

Întinderea comunei cu a moșiilor aflate pe dânsa este ca de 1600 ha. Proprietarii principali sunt d-l Gr. G. Păurescu pe o întindere de aproape 500 ha arabile și 5 ha pădure; d-l colonel I. Păurescu pe o întindere de 500 ha și minorii defunctului Gr. N. Păurescu pe o

întindere ca 230 ha. Locuitorii împroprietăriți: 89 pe 250 ha. Sunt și vreo câțiva moșteni.

Teritoriul comunei este întrețiat de vâlceaua numită Păuceasca, de apa Tinoasa și de o ramură a văii numită Valea-Mică, care toate se împreună cu valea Tinoasei, mai jos de com. Butculești.

Din cauza terenului argilos s-au format aici mai multe lacuri, între acestea sunt: lacul Coșoteiului, lacul lui Pușcă, lacul Serdarului și lacul Porcului. La NV de comună, spre valea Burdei, este o luncă foarte frumoasă pentru pășunatul vitelor.

Populația comunei este de 732 suflete, din care 138 capi de familie și 172 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 3084 capete, dintre care 551 vite cornute mari, 125 cai, 12 măgari, 2275 vite cornute mici și 120 porci.

Producția agricolă: 3050 hl grâu, 278 orz și ovăz, 1863 rapiță și 625 hl porumb. Sunt în comună și 2 ha livezi de pruni.

Bugetul comunei este de lei 1948 bani 91 la venituri și de lei 1917 bani 15 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător, frecventată de 31 elevi; este instalată într-un edificiu foarte frumos, construit cu ajutorul bănesc al d-lui Gr. Păurescu.

Are o biserică cu un preot și doi cântăreți și o moară cu aburi. Locuința proprietății este foarte frumoasă, în stil elvețian.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura, femeile se ocupă și cu industria casnică. Starea materială și igienică lasă de dorit; emanațiile lacurilor din împrejurul comunei contribuie la răspândirea bolilor verii, vărsatul și angina iarna.

Căi de comunicațiune sunt: la comuna Ciurari și de acolo la gara Beuca spre N; la comuna Butculești la S; la comuna Gârdești la NE și la cătunul Drăgșani la V, la care este legată prin căi vicinale.

Satul Săceni este din cele mai vechi; moștenii posedă hrisoave din secolele trecute, din care se poate vedea că aici au avut ei moșiile și satul lor. În secolul XVII, satul acesta era trecut printre cele mai însemnate ale județului și făcea parte din plasa Mijlocului.

Împrejurul măgurii numită „a Morii”, situată spre lunca de pe Burdea, s-au găsit obiecte de ceramică veche, vârfuri de săgeți și altele.

Săpata, măgură la sudul comunei Traian, în parte dinspre Dunăre. Locuitorii îi mai zic și Măgura Sapei.

Săpata, măgura la S comunei Buzescu, are 4 m înălțime și 20 m periferia la bază.

Săpunei, măgura, la N comunei Lița.

Săratu, lacul, la S comunei Traian.

Săratu-Secei, lac, îi mai zice și Lucia, între com. Seaca și Traian. Nu ține nici pește, nu produce nici alte vegetații, ci depune pe fund săruri, când seacă.

Sării, drumul, drum vechi ce venea dinspre Pitești, urmând direcția șoselelor vicinale de pe valea Teleormanului, până la comuna Mavrodin, de unde apuca spre orașul Zimnicea. Acest drum s-a desființat, fiind înlocuit cu șosele; s-a mai păstrat însă pe alocuri, mai ales pe moșii, spre a servi ca semn de hotar.

Sării, măgura, la hotarul dintre moșia Balosinu, din comuna Nanov și moșia Mavrodin, în vechiul drum al Sării.

Scarlat, lacul lui, în comuna Băsești din pl. Călmățuiului.

Scăești, baltă pe proprietatea Bragadiru din plasa Marginea. Este formată din oprirea apei din gârla Pasărea și din revărsările

Dunării. Dintr-însa se vânează cantități mari de tot felul de pește (vezi com. Bragadiru).

Scăești, conac al proprietății Bragadiru, la balta cu același nume. Împrejurul acestui conac sunt construite magazine mari de produse; tot aici se țin și porcii care se cresc pentru comerț.

Scrioaștea, com rurală în pl. Târgului, situată pe partea dreaptă a râului Vedea, la depărtare de 4 km de Roșiori, 48 de la Turnu Măgurele și 36 km de la Alexandria.

Se învecinează la NV cu cătunul Ciocu de la comuna Cucuieți, la S cu limita orașului Roșiori, la SE cu comuna Papa de care o desparte râul Vedea; la V este comuna Măldăieni, de care o desparte dealul deasupra căreia se află această comună.

Vatra satului este pusă pe loc șes între două dealuri: al Scrioștii, care vine la V dinspre Roșiori și se prelungește până dincolo de com. Bălțați și la E dealul Papa, din partea stângă a râului Vedea, care deal este tot o prelungire venind dinspre comuna Beuca și se întinde mai departe spre comunele Meri-Goala, Albești etc. Satul este la 1 km de la râul Vedea. Deosebit de cursul râului Vedea mai sunt câteva pârâiașe

care udă teritoriul comunei, mai ales primăvara și pe timpuri ploioase.

Teritoriul comunei împreună cu al moșiei d-lui general George Manu, ocupă o suprafață de aproape 2820 ha. Din acestea 2332 ha pământ sunt ale proprietății; în acestea intră 150 ha pădure și 70 ha rezervate pentru islaz. Locuitorii împroprietăriți după Legea Rurală sunt în număr de 209 pe o întindere de 415 ha. Viile locuitorilor ocupă o suprafață de 73 ha.

Populația comunei este de 1561 suflete, din care 378 capi de familie și 371 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 6348 capete, dintre care 662 vite cornute mari, 140 cai, 19 măgari, 5095 oi și 432 porci.

Producția agricolă a anului 1890 a fost de 7105 hl grâu, 112 orz și ovăz, 420 rapiță și 5105 hl porumb.

Starea locuitorilor este satisfăcătoare atât sub raportul material cât și igienic. Grație împrejurării că proprietarul își exploatează singur moșia, locuitorii se bucură de învoieli agricole foarte avantajoase, cum rar se găsesc pe la alte moșii din județ. Deosebit de acesta, apropierea de orașul Roșiori permite locuitorilor a-și desface în mod mai mulțumitor produsele; ei au

și felurite afaceri pentru transporturi de cereale cu orășenii.

Cu toată starea, relativ prosperă a locuitorilor, locuințele lor sunt, cea mai mare parte, bordeie în pământ; abia câteva case sunt ridicate. Acest neajuns nu provine din lipsa de mijloace a locuitorilor, cât din rea obișnuință și din nepăsarea autorităților care îi tolerează a-și mai construi bordeie.

Comerțul este reprezentat prin vreo cinci stabilimente de cârciumă; industria casnică, în care femeile locuitorilor se distingeau altă dată, a degenerat cu totul deoarece, mai ales de la dezvoltarea ce a luat orașul Roșiori, locuitorii își procură toate cele necesare din acel oraș.

Căi de comunicațiune sunt: șoseaua județeană Turnu-Strâmbeni, care străbate comuna în tot lungul ei pe distanță de aproape 2 km. O ramură de șosea vicinală merge spre com. Măldăieni și o alta spre com. Papa până în râul Vedea. Peste acest râu s-a proiectat a se construi un pod, care va fi de mare folos pentru înlesnirea comunicațiunii locuitorilor.

Pe teritoriul acestei comune trece linia ferată Costești-Măgurele, pe o porțiune de 4 km.

Comunicațiunea spre comunele Măldăieni și Papa se mai

face și pe diferite rusce, deosebit de drumurile care sunt șoseluite.

Veniturile comunei în 1890 au fost de 6141 lei 96 bani; cheltuielile de 4312 lei 71 bani. Venitul din căile de comunicațiune a fost de 322 lei 80 bani, fonciera 449, zecimile comunale și județene 2408 lei 70 bani.

Are o școală mixtă cu un învățător; a fost frecventată de 45 elevi. Localul ei este sub același acoperământ cu al primăriei; a fost construit cu cheltuiala proprietarului, d-l Manu. Biserica este deservită de doi preoți, un cântăreț și un paracliser.

Istoricul. După cum rezultă din diferite documente vechi, satul Scrioaștea este din cele mai vechi ale județului. Etimologia numelii sale este de la cuvintele *scrie-aștea*, precum și d-l Tocilescu ne spune în cursul său de *Istoria Românilor*.

Este posibil ca vatra satului să nu fi fost pe locul unde este astăzi, deoarece la o depărtare de vreo 4 km la SV comunei de astăzi, în apropiere de com. Măldăieni, pe valea Bratcovului, se vede încă siliștea unui sat vechi, căreia locuitorii îi zic și acuma *Scrioaștea Bătrână*. Sau, și mai probabil este, din câte vedem atât pe hărțile geografice mai vechi, cât și în diferitele

nomenclaturi ale comunelor din secolul trecut, să fi fost satul împărțit în două cătune, căci pretutindeni găsim scris *Scrioștile*. Cu acest nume la plural, „scrioștile”, vedem trecut satul acesta în *Istoria* de Dionisie Fotino, în *Geografia țării* scrisă în grecește pe la finele secolului trecut, precum și în lista satelor întocmită la 1741 sub domnia lui C. Mavrocordat.

Nu mai încapă îndoială că rol mare trebuie să fi avut acest punct, atât în epoca lui Mihai Viteazul, cât și în alte epoci; căci pe aici, începând de la Cetatea din marginea Roșiorilor și până în râul Vedea, se adună oștirile; iar întăriturile de pe această distanță încă sunt o dovadă că aici era un adevărat lagăr întărit. La Roșiori erau trupele de roșiori, la Scrioaștea se înscriau ostașii, la Gresia, în depărtare de 4 km de Scrioaștea, își ascuțeau soldații săbiile.

Satul Scrioaștea a făcut totdeauna parte din pl. Târgului.

Scrioaștea, moșie în plasa Târgului, proprietatea d-lui general George Manu. Formează cu moșiile Măldăieni, Papa și trupurile lor un singur și neîntrerupt domeniu. Întinderea acestei moșii este de 2332 ha, din care și 150 ha pădure.

Exploatarea acestei moșii ca și a celorlalte două se face de proprietar; cultura pământului se urmează sistematic, ținându-se seama de progresele științei agricole.

Seaca, com. rurală la extremitatea de S a plășii Călmățuiului, pe malul stâng al Dunării. Este situată pe coastă și are vecinătății la E com. Cioara, la V com. Traian, la S fluviul Dunărea și la N comuna și moșia Lissa cu dealul Duhna. Pe Dunăre, în dreptul comunei, se află insula Belina, una din cele mai mari pe distanța de la gura Oltului până la limita județului.

Moșia cu același nume din această comună, are o întindere de 3000 ha și este proprietatea d-lui N. Gr. Zădăriceanu. Are un zăvoi în întindere ca de 30 ha. Locuitorii împrăștiți în această comună sunt în număr de 179 pe 325 ha. Biserica și școala au deosebit câte 8½ ha. Viile din această comună au întindere de 38½ ha.

Solul este de bună calitate; partea cultivabilă este situată mai mult pe deal; însă chiar și cea dinspre baltă este productivă, când nu se revarsă apele Dunării și rodește foarte bine.

Populația comunei este de 1136 suflete, din care 234 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 3161 capete, din care 178 cai, 695 vite cornute mari, 2179 vite cornute mici și 109 porci.

Producția agricolă a fost de 3500 hl grâu, 1200 orz, 900 ovăz, 600 rapiță și 400 hl porumb.

Are o școală mixtă cu un învățător, a fost frecventată de 19 elevi; o biserică cu doi preoți și un cântăreț.

Bugetul comunei este de lei 2078 bani 25 la venituri și de lei 2049 bani 97 la cheltuieli.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura, câțiva dintre ei se ocupă cu împletitul rogojinilor, procurându-și papură din bălțile din apropiere de marginea Dunării.

Prin centrul comunei străbate șoseaua mixtă Turnu-Zimnicea.

În dreptul acestei comune sunt pichetele de paza frontierei nr. 5 bis și nr. 6.

Vechimea satului se zice că datează de pe la începutul acestui secol; el purta denumirea de Comișanca, ca și moșia. Printre bălțile formate din revărsarea Dunării se află Săratu-Secii, în partea de V a comunei spre com. Traian, care se numește și balta *Lucia*.

Comuna este la 17 km depărtare de Turnu Măgurele și la 30 km de Zimnicea.

Secara, cătun în plasa Călmățuiului, ține de com. Ologi. Îi mai zice și Broasca. Este situată pe dealul Ologilor și are o populație de 643 suflete și 96 contribuabili.

Secara, moșie în plasa Călmățuiului, com. Ologi proprietatea d-lui general V. Crețeanu. Are o întindere 1520 ha, precum și o braniște foarte frumoasă pe coasta dealului Ologilor.

Seciei, vâlceaua, la nord-vestul comunei cu același nume; este o mică ramificație din valea Suroaiei.

Segarcea din Deal, com. rurală la extremitatea despre SV a plășii Călmățui și județului. Este situată pe coasta dealului și prezintă din depărtare o înfățișare frumoasă. Îi mai zice și Sârbia, din cauză că o bună parte a populației este de origini bulgară, venită de peste Dunăre și stabilită aici¹⁷. Dealul pe a cărui coastă se află așezat satul poartă numele de *Dealul Vămii*. La poalele acestui deal curg izvoare abundente de apă, din care se formează un pârâiaș numit Strâmbu, care se scurge prin o vâlcea râpoasă în Oltul

¹⁷ În acest județ, ca și în altele din țară, populația rurală confundă mai totdeauna pe bulgar cu sârbul. Astfel, cultivatorilor de grădini, bulgarilor ce vin primăvara și pleacă toamna, tot „sârbi” le zice.

Mic. De la aceste izvoare se alimentează cu apă de băut locuitorii de primprejur și o mare parte din orașenii din Turnu Măgurele. S-au făcut chiar proiecte de a se capta apele din aceste izvoare și a se alimenta cu ele orașul de reședință.

Teritoriul acestei comune se întinde la apus până în râul Oltului, la N spre moșiile Râioasa, Stâlpul de Piatră și Putineiu, la Miazăzi spre moșia Lița și la NV este com. Segarcea din Vale. Deosebit de pârâul Strâmbul, partea despre apus a comunei mai este udată de pârâiașul Sâiul. Depărtarea comunei de la orașul de reședință este de 6 km, iar de la Roșiori de 38 km.

Comuna este situată pe moșia Statului Segarcea. Partea cea mai întinsă a acestei moșii, în întindere de 3900 ha, cade în raza acestei comune.

Locuitorii împrăștiți după Legea Rurală sunt în număr de 290 pe o întindere de mai bine de 1313 ha. În partea de E este o întindere de 5 ha numită braniștea Catanei destinată la defrișare pentru a se vinde pământul în loturi. Tot pe proprietatea Statului sunt cinci zăvoaie în lunca Oltului ca la 25 ha, având numai arbori de salcie. Suprafața totală a teritoriului comunei este, deci, de aproape 5336 ha, din

care 83 acoperite cu vii ale locuitorilor.

Populația comunei este de 1360 suflete, din care 315 capi de familie și 246 contribuabili.

Numărul vitelor este de 2774 capete, dintre care 268 cai, 25 măgari, 471 vite cornute mari, 1676 vite cornute mici și 334 porci.

Semănăturile de pe moșia Statului și ale locuitorilor au produs 14000 hl grâu, 300 ovăz și 11300 hl porumb.

Bugetul comunei este de lei 7290 bani 57 la venituri și de lei 7091 bani 68 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător frecventată de 34 elevi; biserica are doi preoți și doi cântăreți.

În partea de E a comunei trece drumul numit al Oii, care vine de la munte și se ține în linie dreaptă de la com. Dorobanțul. Aici la Segarcea se termină acest drum, după ce iese în șoseaua județeană.

Cu comuna Segarcea din Vale se leagă printr-o șosea vicinală, care dă în calea județeană Turnu-Slatina, iar spre comuna Lița este o altă ramură de șosea vicinală. Toate aceste șosele sunt împietrite.

În partea de E a comunei se află Măgura Ordia care a servit de întăritura trupelor rusești în războiul de la 1812 și 1853. Înăl-

țimea ei este de 12 m și ocolul de 300 m. La capătul moșiei Segarcea, tot spre E, trece și Drumul lui Traian precum și calea județeană Turnu-Roșiori. Tot pe această moșie trecea și vechiul Drum al Poștei spre Roșiori. În partea dinspre E a comunei se află și Măgura de Pază, în apropiere de bifurcația șoselelor Turnu-Roșiori-Alexandria.

Satul Segarcea din Deal, deși se găsește trecut în *Istoria* lui Fotino, s-a populat mai mult după al doilea deceniu a secolului XIX. Dealul Vămii, despre care vorbirăm la descrierea comunei, are o deosebită importanță istorică, deoarece până aici se întindea teritoriul ocupat de raiaua turcească de la Turnu. De la acest deal înainte era socotită granița Țării Românești și aceasta rezultă și din punctele fixate prin tratatul de pace de la 1741; până aici se întindea și județul Olt și tot pe acest deal a fost și vama românească, de la care a rămas și numele de Dealul Vămii.

Segarcea din Vale, com. rurală la extremitatea dinspre SV a plășii Călmățuiului, pe dealul de deasupra Sâiului, care se întinde paralel cu lunca Oltului. Vecinătățile populate ale acestei comune sunt: la NE com. Râioasa, la S este com. Lița la E vine com.

Segarcea din Deal, iar la V lunca și râul Olt.

Este situată parte în valea Oltului, pe teritoriul moșiei Statului numită „Segarcea”. Partea din această moșie, împreună cu terenul locuitorilor împrăștiți după Legea Rurală și celor însurăței, care cade în raza acestei comune, este de aproape 1380 ha. Numărul locuitorilor împrăștiți este de 146 după Legea din 1864 și 136 împrăștiți ca însurăței pe o întindere totală de 1380 ha. Însurăței au fost puși la un loc cu cei vechi, astfel că nu se vede nici o deosebire între locurile ocupate de dâșii. Sunt și vii pe teritoriul comunei, întinderea lor este de 110 ha.

Populația comunei este de 1338 suflete din care 353 capi de familie și 232 contribuabili.

Producția agricolă a fost de 6562 hl grâu, 770 orz, 950 ovăz, 4800 porumb și 10000 hl plante leguminoase.

Numărul vitelor din comună este de 4302 capete din care 320 cai, 750 vite cornute mari, 2921 vite cornute mici și 311 porci.

Bugetul comunei este de lei 2884 bani 70 la venituri și de lei 2884 bani 55 la cheltuieli.

Ocupația principală a locuitorilor este agricultura; mai au însă și meseria de chirigii,

transportând produsele arendașilor, cultivatorilor de pământ și comercianților din Turnu Măgurele, la schela Turnului.

Are o școală comună, într-un local cu al primăriei, având un învățător, frecventată de 21 elevi; o biserică cu un preot și un cântăreț.

Pe teritoriul acestei comune cade și o parte din moșia Giuvărești, din jud. Romanai.

La extremitatea de la sudul comunei se află vâlceaua numită „Vai de iei” care era punct de hotar, ce despărțea țara și județul Olt de Raiaua Turnului.

Satul era așezat la început pe lunca din vale, numită și astăzi *Siliștea Veche*, dar din cauza inundațiilor periodice ale râului Oltului și pârâului Sâiului, locuitorii au fost nevoiți a se strămuta pe deal. De la strămutarea satului sunt vreo 40 de ani; se văd și astăzi, în siliște gropile bordeielor, urmele locuințelor și ale bisericii.

Viile locuitorilor sunt situate pe o poiană, pe terenul vechiului sat, adică pe *Siliștea Veche*.

Sunt și multe grădini de zarzavat pe lunca Sâiului și Oltului, iar la N spre comuna Râioasa se află o ruscă repede neșoseluită, pe care trecătorii se coboară pentru a merge la acea comună.

Segarcea, moșie a Statului în pl. Călmățui. Comunele Segarcea din Deal și cea din Vale sunt stabilite pe proprietatea Statului. Este una din cele mai de valoare moșii, destinată însă a fi vândută în loturi locuitorilor. Poartă denumirea de Segarcea a Episcopiei de Argeș, deoarece înainte de secularizare făcea parte din averile mănăstirești.

Serafimului, vâlceaua. Este o cotitură a văii Urluiului, la ieșirea sa spre răsărit din com. Belitori. În acea vâlcea este o siliște veche, unde se găsesc și astăzi urme de locuințe, unelte de gospodărie, din care se deduce că acolo a fost sat.

Serdăreasa, măgură la SE căt. Muți, din plasa Târgului (vezi „Morii”, măgura).

Serdăreasa, pădure pe moșia Butculești, din pl. Târgului.

Sfințești, com. rurală în pl. Târgului, situată la punctul unde se împreună valea Tinoasa cu valea Mică ce vine dinspre comuna Ciurari. Se întinde de ambele părți ale Tinoasei și are ca vecinătăți: la E com. Gărăgău, la V corpul de pădure Pojorâtele de pe proprietatea Statului Drăgănești-Tigănia, la N se află

căt. Sârbii-Sfințești de la com. Butculești și la S cu com. Rădoiești. Distanța de la comună la reședința jud. este de 59 km, de la Alexandria de 33 și de la Roșiori 14 km. Are un cătun Răteasca.

Teritoriul comunei cu al diferitelor moșii de pe dânsa este de aproape 5500 ha. Proprietarii moșiiilor sunt: principesa Elena Massalsky cu 3000 ha, cea mai mare parte pământ arabil; d-l T. G. Lerescu cu 525 ha din care 75 ha pădure tufiș; mai sunt apoi mai mulți proprietari mici cu diferite sfori de moșie precum și locuitorii împrăștiți după Legea Rurală. Livezi de pruni sunt 5½ ha.

Populația este de 980 suflete din care 256 capi de familie și 214 contribuabili. Din aceștia 239 suflete și 63 contribuabili sunt în căt. Răteasca, iar restul în Sfințești. Toată această populație locuiește în 215 case.

Numărul vitelor din comună este de 3270 capete din care 681 vite cornute mari, 184 cai, 2263 oi și 142 porci.

Producția agricolă de pe moșie a dat în 1890: grâu 3755 hl, orz 1350, ovăz 1620, rapiță 1337, porumb 15600 și fasole 120 hl.

Starea materială a locuitorilor este satisfăcătoare; ocupația lor exclusivă este agricultura, feme-

ile se îndeletnicesc puțin cu industria țesutului pentru trebuințele casnice.

Căi de comunicațiune sunt numai șosele vicinale împietrite și anume: la N spre com. Butculești prin căt. Răteasca, la NE spre com. Gărgău, la S spre com. Drăgănești și la SE spre com. Rădoiești.

Veniturile comunei în 1890 au fost de 3098 lei 27 bani, cheltuielile tot atât. Din darea căilor de com. venitul a fost de 216 lei, funciară 640, zecimi județene și comunale 1547 lei 44 bani.

Școala are doi învățători și a fost frecventată de 38 elevi. Biserica este numai în căt. de reședință Sfințești, având un preot și doi cântăreți.

Împrejurul comunei sunt mai multe măguri din care mai importante sunt: Măgura Golașe, la V, înaltă de 12 m și largă de 50 și Măgura lui Stavăr, la E, tot de aceleași dimensiuni.

Satul Sfințești este una din cele mai vechi. Îl găsim trecut, tot la plasa Târgului, în catagrafia întocmită în 1741, sub domnia lui Constantin Mavrocordat.

Sfântu-Ion, trup de moșie în pl. Târgului; se învecinează dintr-o parte cu moșia Depusa și de alta cu moșia Licuriciu.

Sfântu-Ion, moșie în plasa Târgului, făcând parte din proprietățile din com. Sfințești.

Siceu, denumire cu care se mai vede trecut pâraul Sâiului, care curge prin valea Oltului, la marginea plășii Călmățui.

Sâiul, pârau, izvorăște din județul Olt, de pe teritoriul com. Comani, de la punctul pe care unii îl numesc Puțul lui Donă, alții Conacul Mărgăritei. Curge aproape paralel cu râul Oltul, formând nesfârșite variate șerpuituri. Albia lui, deși întinsă, nu este adâncă și numai când apele vin extraordinar de mari nu poate fi trecut și atunci numai câteva ore. Atât de numeroase sunt cotiturile lui încât pe o distanță de câțiva kilometri, trebuie a-l trece de câte 7-8 ori.

Sâiul, alimentat de apa nenumăratelor izvoare ce curg din dealul Oltului în tot parcursul lui, nu seacă cu totul mai niciodată. Apa lui este totdeauna limpede, cursul lin. În albia lui se găsește mult pietriș (prundiș) și diferite varietăți de pești mărunți. Se întâmplă, când apele vin mari, că pe alocurea Sâiul se împreună cu Oltul, revărsându-se pe mari întinderi.

După ce intră în județ pe la com. Plopi-Slăvitești și udă toată

latura de V a plășii Călmățuiului, se varsă în dreptul comunei Lița în cracul Oltului numit Oltul Mic.

Sâiului, valea, toată partea străbătută de pâraul Sâiului, începând de la com. Dăneasa, poartă această denumire, care pare improprie, deoarece pâraul acesta nu curge prin vreo altă vale, decât prin valea sau lunca Oltului, pe unde se zice că ar fi fost chiar vechia matcă a Oltului.

Siliștea, cătun de reședință al comunei Gumești-Siliștea din pl. Teleorman; are 1577 suflete, 651 contribuabili, două biserici și o școală cu un local foarte frumos, având doi învățători. În acest cătun sunt și 3 ha vie și 25 ha livezi cu pruni.

Siliștea, moșie în plasa Teleormanului, proprietatea d-lui Al. Manos.

Siliștea-Glavacioc, moșie în plasa Teleormanului, a fost a Statului de la care a cumpărat-o d-na Maria Al. Manos, spre a rotunji domeniul Siliștea-Gumești. Făcea parte din averile mănăstirești, închinată Mănăstirii Glavacioc din jud. Vlașca. Are întindere de 790 ha.

Siliștea-Stejarii, la NV comunei Piatra, dincolo de râul Călmățui.

Pe timpul ocupației turcești era aici un cioflic. La Stejărei a fost sat, iar *cioflic* înseamnă pe turcește post de pază.

Siliștea Viilor, la, vâlcea scurtă sau mai propriu din adâncitură pe moșia Vișoara, din pl. Marginea, aproape de punctul numit la Cătune, în marginea bălții Vișoara unde năvodarii au conacul lor pentru pescuit. Această vâlcea are direcțiunea între comuna Suhaia și Vișoara spre cișmelele de la limita acestor două comune.

Simeoanei, lacul, în dreptul cantonului nr. 4 al șoselei naționale Turnu-Alexandria. De la acest lac începe a lua valea Târnavei denumirea de valea Găuriciului.

Sitișeasca, trup de moșie în plasa Teleormanului, aparținând mai multor proprietari; o parte dintr-însa poartă denumirea de Zâmbreasca-Leckmann, după numele proprietarului. Este situată pe teritoriul comunei Zâmbreasca.

Sârbia, denumire ce locuitorii dau com. Segarcea din Deal din pl. Călmățui.

Sârbii-Sfințești, cătun în pl. Târgului, pendinte de com. Butculești; populația lui este de 481 suflete,

100 contribuabili; are și o biserică.

Sârbului, movila, la mijlocul moșiei Râioasa, pe deal, este destinată pentru paza holdelor.

Sârbilor, rusca, foarte repede și accidentată, între comunele Saelele și Uda-Paciurei. Cu zilele de prestație s-au făcut mari tăieturi în malul dealului pentru a deschide un drum șerpuit pe sub coastă în două direcțiuni: spre com. Uda-Paciurei și pe deal la aria proprietății și de acolo în calea județeană Turnu-Slatina, apucând drumul prin vâlceaua numită a viilor.

Slăvești, com. rurală în plasa Teleormanului, situată pe partea dreaptă a pârâului Clănița, la hotarul județului cu jud. Vlaşca. Este situată în depărtare de la Alexandria de 45 km, de la roșiori de 34 și de la Turnu Măgurele de 78 km.

Vecinătățile sale sunt: la N comuna Zlotești, la S com. Lada, la E cătunul Catalina, de la com. Scurtu din județul Vlaşca, de care o desparte pârâul Clănița. La V este hotarul comunei Ciolănești din Deal.

Râul Teleorman și pâraiele Teleormănelul și Clănița udă teritoriul acestei comune.

Statul posedă aici moșia Slăvești-Zlotești, în întindere de 504 ha, din care 350 pădure și restul pământ arabil. Restul moșiilor care se întind și în jud. Vlașca aparțin la diferiți proprietari, dintre care cei mai principali sunt moștenitorii fraților D. și Al. Slăvescu. Acești proprietari stăpânesc mai multe sfori de moșie, cum sunt Brumești, Catalinele și altele. Vin apoi moșnenii, care posedă și dânșii câteva curele de moșie, având și câte un pâlc de pădure pe valea Teleormanului.

Solul este parte mlăștinos, parte nisipos, mai ales cel de pe valea Teleormanului, iar restul de pe câmpie este negru vegetal și foarte productiv.

Populația comunei este de 767 suflete, cu 197 capi de familie și 106 contribuabili.

Numărul vitelor este de 1883 capete din care 549 vite cornute mari, 179 cai, 907 oi, 33 capre și 215 porci.

Producția agricolă a fost de 4112 hl grâu, 192 orz, 518 rapiță și 1127 hl porumb.

Bugetul comunei a fost de lei 2825 bani 39 la venituri și de lei 2813 bani 20 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător și 29 elevi, având localul impropriu și sub același acoperământ cu Primăria; are o biserică cu un preot, un cântăreț

și un paracliser; pe apa Teleormanului este o moară de măcinat, proprietate a moștenitorilor Al. Slăvescu.

Prin interiorul comunei străbate calea județeană Alexandria-Pitești și o pune în comunicațiune cu com. vecine Lada și Zlotești.

Satul Slăvești este foarte vechi; el pare a fi fost locuit numai de moșteni, din care au mai rămas puțini; îl găsim trecut în nomenclatura satelor, în timpul domniei lui Constantin Mavrocordat, făcând parte din plasa Mijlocu (1741).

La marginea satului spre V. este o biserică veche ruinată, care astăzi servește de cimitir, din a cărei inscripție ștersă de timpuri se putea vedea că a fost zidită de strămoșii Slăveștilor.

Slăvești-Zlotești, pădure a Statului în plasa Teleorman, com. Slăvești.

Este compusă din două corpuri: *Cornetu* în partea dinspre răsărit, iar la V, peste râul Teleorman, *Bulgăreasca*. Ambele corpuri sunt scoase în licitație pentru exploatare și conțin arbori de diferite esențe tari.

Slăvitești, cătun în plasa Călmățuiului, pe valea Oltului, formând cu căt. Plopi, com. Plopi-Slăvitești (vezi această comună).

Slăvnoiului, mǎgura (vezi Plopului, mǎgura).

Sloboda, denumire ce locuitorii dau com. Buzescu din pl. Târgului, și care își găsește explicația în faptul că locuitorii erau slobozi a se stabili acolo, în anumite condițiuni foarte ușoare, fără a plăti nimic.

Slobozia-Mândra, com. rurală în plasa Călmățui, la extremitatea dinspre V, situată pe valea Sâiului și așezată pe coasta dealului din stânga Oltului. Este cunoscută mai mult sub denumirea de „Mândra”, pentru abreviație. În vechime purta și denumirea simplă de „Slobozia”.

Vatra satului este toată pe coasta dealului Oltului. Într-o poziție râpoasă, dar frumoasă la privit și dominând toată lunca Oltului, până la o distanță mare. Vecinătățile acestei com. sunt: la N comuna Elisabeta și la S Uda-Clocociovu, iar la E moșia Statului cu același nume și la V lunca Oltului.

Teritoriul întreg al comunei ocupă aproape 6600 ha. Locuitorii împroprietăriți după Legea Rurală sunt în număr de 241 și posedă aproape 885 ha. În partea dinspre răsărit se află suhatul său, islazul pentru vite, foarte renumit în partea locului pentru

iarba lui. Acest islaz împreună cu fânețele ocupă un teren de 816 ha. Viile din această comună sunt pe o întindere de 115 ha, 65 ale proprietății și 50 ale locuitorilor; vinurile ce produc sunt de o excelentă calitate.

Moșia Mândra cu toate trupurile ei, are o întindere ca de 4500 ha aproximativ, având islaz, livezi și locuri de pășune precum și deosebit 1200 ha pădure.

Se învecinează la miază-noapte cu moșia Rusănești (peste Olt) și cu moșia Elisabeta (Flocoșanca) a principelui Al. Știrbei, la miazăzi cu proprietatea Cilieni (tot peste Olt) a aceluiași și cu moșia Uda, fostă a Mănăstirii Clocociov, vândută mai multor locuitori; la răsărit cu moșia Dorobanțul a Statului, iar la apus tot cu moșiile Cilieni și Rusănești din jud. Romanați¹⁸.

Populația comunei este de 1772 suflete și 542 contribuabili.

Numărul vitelor este de 5123 capete dintre care 321 cai, 13 măgari, 1079 vite cornute mari, 3243 vite cornute mici și 467 porci.

Producția agricolă a dat în 1890 grâu 21760 hl orz și ovăz 530, porumb 15400, fasole și altele 3200 hl.

¹⁸ Moșia Mândra a fost vândută în anul 1893 d-lui Radu Th. Văcărescu.

Bugetul comunei este de lei 8427 la venituri și de lei 7980 la cheltuieli.

Teritoriul comunei este fertil, atât partea de pe deal, cât și cea din vale, care este inundată periodic de vărsăturile Sâiului.

Are o școală cu un învățător, a fost frecventată de 37 elevi, într-un local cu al primăriei; o biserică cu doi preoți, un cântăreț și un ecleziarh și o moară cu aburi a proprietății.

Este legată prin drumuri vicinale cu comunele Uda Clocociov la S și Elisabeta la N. Comunicația locuitorilor se face atât pe ruscile ce taie dealul comunei pentru a ieși în calea județeană Turnu-Slatina, cât și pe vale prin albia pârâului Sâiului, pe la diferite puncte sau vaduri.

Pe coasta dealului s-a pus în executare șosea vicinală care este menită a lega comunele de pe valea Sâiului între ele; această lucrare întâmpină aici mari greutăți, din cauza multelor tăieturi ce sunt de făcut. Peste râul Olt se comunică cu luntri și cu dube.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura; ei se deosebesc prin portul lor curat oltenesc, femeile prin frumusețea și hărnicia lor; producțiunile țesăturilor de casă din această comună sunt renumite.

Pe deasupra comunei trece Brazda lui Novac care în această parte are lărgimea de 2 m și adâncimea ca 50 cm. Această brazdă ia direcțiunea spre comunele Dorobanțu, Cârligați și de aici mai înainte spre orașul Alexandria.

Tot aici pe deal, spre NE se află măgura căreia locuitorii îi zic Ostra, spunând că a fost înălțată de armatele de ocupațiune austriacă. Este cert însă că această măgură le-a servit ca punct trigonometric, când s-a ridicat planul topografic al țării de către statul major austriac. Pe harta austriacă se și vede trecut semnul trigonometric, însă măgură e scrisă „Osteria” care în limba italiană înseamnă cârciumă. Dacă vom ține seamă că în trupele și printre ofițerii austrieci se află și mulți italieni și că acolo se afla și o cârciumă, denumirea dată măgurii s-ar explica lesne, adică la „Măgura de la Cârciumă”. Înălțimea măgurii „Ostra” este de 16 m și baza de aproape 100 m. Mai sunt pîmprejurul comunei și alte măguri despre comuna Crângeni și Dorobanțu.

În partea de E a comunei este vâlcea și platoul Comanca, ce își are începutul din județul Olt.

Satul Mândra este din cele mai vechi; îl găsim trecut în diferite hrisoave și documente, însă

numai de Slobozia; tot astfel este trecut în lista satelor întocmit în secolul trecut, la anul 1741; în geografia grecească a lui Nicolau Lazaru de la 1789 și în alte scrieri.

Până la anul 1838 a făcut parte din județul Olt, plasa Marginei; după rotunjirea jud. Teleorman și Olt, a fost trecut la pl. Călmățui, la care se găsește.

Slobozia-Trăsnitu, com. rurală la extremitatea de NE a plășii Teleormanului; are două cătune: Purcăreni și Dobreni.

Cătunul Dobreni este cu mult mai aproape de com. Tătărești de Sus de care nici că este despărțit prin ceva și ar urma să fie alipit la acea comună.

Cătunul de reședință Slobozia-Trăsnitu este situat, dimpreună cu cătunul Purcăreni, pe deal, la o mică depărtare unu de altul; iar cătunul Dobreni se află situat pe valea Teleormanului în partea stângă, la o depărtare de mai bine de 2 km. Cătunul de reședință este la 47 km depărtare de Roșiori, 60 de Alexandria și 87 km de Turnu Măgurele.

Locuitorii împrădiați din cele trei cătune sus arătate sunt 243 pe o întindere de aproape 600 ha. Solul este fertil.

Populația comunei este de 1546 suflete din care 366 capi de familie și 312 contribuabili.

Numărul vitelor este de 7462 capete din care 1238 vite cornute mari, 296 cai, 5505 oi, 11 capre și 412 porci.

Producția agricolă a fost: 3108 hl grâu, 306 orz, 828 ovăz, 1043 rapiță și 7228 porumb.

Bugetul comunei este de lei 6226 bani 79 la venituri și de lei 4535 bani 01 la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător și 19 elevi, cu localul ei propriu; biserici sunt două, din care una în Slobozia-Trăsnitu cu un preot și doi cântăreți, alta în cătunul Purcăreni cu un preot și doi cântăreți.

Comuna Slobozia-Trăsnitu și cătunele ei sunt legate între dânsese prin șosele vicinale; iar spre cât. Popești comunică cu șoseaua județeană Alexandria-Pitești, pe o distanță de 1 km 500 m.

La extremitatea dinspre miazăzi este măgura, importantă prin înălțimea ei, căreia locuitorii îi zic Măgura Dobrenilor.

Smârdioasa, com. rurală în plasa Marginei, situată între valea Vedei și valea Găuriciului, în unghiul unde acestea se împreună. Are un cătun, Șoimu, în depărtare de 2 km de la cătunul de reședință Smârdioasa.

Limitele ei sunt: la N și la NE hotarul moșiei Brânceni, la S al moșiei Statului Păuleasa, iar la V și SV hotarul com. Găuriciu pe

locurile de muncă ale locuitorilor date după Legea Rurală.

Teritoriul comunei este de peste 4900 ha; din acestea 2500 ha pământ arabil sunt pe proprietatea Țoimu a d-lui G. G. Cantacuzino, având și o pădure ca de 50 ha; 1200 ha sunt din proprietatea d-lui G. Vernescu, numită Găuriciu; 400 ha sunt ocupate de islazurile și fânețele celor două moșii. Proprietățile locuitorilor, date după Legea Rurală, ocupă o întindere de 690 ha aproximativ, din care 420 aparțin la 121 locuitori din cătunul Țoimu și 270 celor din cătunul Smârdioasa. Viile sunt pe o întindere de 124 ha și produc vinuri bune.

Solul este fertil, o mică parte dinspre hotarul com. Găuriciu, este cam mlăștinos. În partea dinspre NE, la gura văii Găuriciului, este un eleșteu format din scursorile pârâului Găuriciu și din apele izvoarelor; locuitorii îl numesc Lacul Sărat.

Populația comunei este de 1680 suflete, din care 590 în căt. Țoimu și 1090 în Smârdioasa. Contribuabili sunt 394 din care 520 în Smârdioasa și 170 în căt. Țoimu.

Numărul vitelor din comună este de 4401 capete, din care 520 cai, 29 măgari, 907 vite cornute

mari, 2536 vite cornute mici și 409 porci.

Producția agricolă a fost în 1890 de 33970 hl grâu, 3397 orz, 1655 ovăz, 205 mei, 1075 rapiță, 30100 porumb, 539 fasole și 215 hl cânepă.

Bugetul comunei este de lei 7391 lei, iar cheltuielile de 7324; venitul din căile de comunicație a fost 325 lei, din funciară 1079 și din patente 340 lei.

Starea locuitorilor, mai ales a celor din cătunul Smârdioasa, este relativ mulțumitoare, ocupația lor este numai agricultura; femeile sunt îndemânate la țesături și diferite lucrări de industrie casnică.

Pentru comerț sunt 8 stabilimente de cârciumă; 5 în Smârdioasa și 3 în cătunul Țoimu. La două din acestea se găsesc mărfuri de manufactură și de băcănie pentru trebuințele locuitorilor. Pe apa Vedei este o moară de măcinat, în cătunul Țoimu.

Are o școală cu un învățător, a fost frecventată de 26 elevi. Biserica este numai în cătunul Smârdioasa; are un preot și doi cântăreți.

Căile de comunicație sunt: șoseaua județeană Alexandria-Zimnicea care străbate prin interiorul căt. Smârdioasa, și

șoseaua vicinală de la Smârdioasa la cătunul Șoimu.

Împrejurul comunei sunt multe mături: spre V este Măgura Olanului, foarte importantă, înaltă ca de 40 m și în lărgime de aproape 180. Mai spre N este Măgura Tarbacului, iar spre NE Măgura Săpata, la S Măgura Țiganului și Măgura Mare, care sunt mai mici și servește ca semne de hotare.

Istoricul. Cătunele Smârdioasa și Șoimu, care formează azi o singură comună, erau sate mari în secolul trecut. Pe amândouă le găsim trecute deosebit, în pl. Marginei de Jos, atât în lista satelor întocmită sub a doua domnie a lui C. Mavrocordat, cât și în *Istoria* lui Fotino, la începutul secolului XIX. Întrunirea acestor două sate într-o singură comună, s-a făcut după anul 1845.

Socetu sau **Neaga**, com. rurală în plasa Târgului, la extremitatea de V, la hotarul județului Olt; este situată pe partea dreaptă a râului Vedea, pe deal și este împărțită în două cătune: Socetu (Neaga) și Mândra. Acesta din urmă nu este despărțit mai de loc de cătunul Socetu, ci este mai mult o mahala; iar comuna întreagă pare a fi o continuare a com. Bălțați.

Se învecinează la E cu comuna Bălțați, la V cu câmpia Boianului spre com. Văleni din jud. Olt; la S cu aceeași câmpie spre com. Mihăiești de Jos tot din județul Olt și la N cu lunca Vedei și pădurile de pe dânsa, care o separă de com. Didești.

Teritoriul comunei este străbătut de mai multe vâlcele, iar valea Bratcovului o separă de moșia Bălțați. Râul Vedea curge de la apus spre răsărit și un alt curs de apă, numit Ciobântău, trece în partea stângă a râului Vedea. Acest pârâu este format mai mult din izvoarele de sub dealurile deasupra livezilor de fânețe și își începe cursul dinspre comuna Merișani.

Teritoriul comunei, dimpreună cu moșia Statului, ocupă o suprafață de aproape 2500 ha.

Locuitorii împroprietăriți sunt 239 pe 805 ha. Din căt. Mândra s-au mai împroprietărit în anul 1879 locuitori 15 pe 125 ha.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura, femeile se disting prin trăsăturile figurilor lor și lucrează cu măiestrie țesăturile de tot felul. Starea materială a locuitorilor, ca și cea igienică, nu este satisfăcătoare.

Populația comunei este de 1590 suflete din care 317 capi de familie și 301 contribuabili.

Numărul vitelor este de 4192 capete, din care 599 vite cornute mari, 269 cai, 34 măgari, 3000 oi, 65 capre și 225 porci.

Producția agricolă a fost: 9500 hl grâu, 1350 orz, 1620 ovăz, 1337 rapiță, 15600 hl porumb și 120 hl fasole.

Bugetul comunei este de lei 5546 la venituri și de lei 4940 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător și 42 elevi; biserica are un preot, un cântăreț și un paracliser.

O moară cu aburi de măcinat este la marginea satului, pe țărmul Vedei. Cârциumi sunt 4, din care la două se face și comerț de articole de manufactură.

Căi de comunicație are spre com. Bălțați la S și spre comuna Văleni din jud. Olt, pe șosele vicinale împietrite. Distanța de la comună până la Roșiori este de 15 km, la Alexandria 47 km, și la Turnu Măgurele 53 km.

În cuprinsul acestei comune sunt mai multe măguri; mai însemnată din toate este Măgura Neaga, în partea de NV a comunei, pe stânga râului Vedei, la depărtare de 2 km de sat; ea servește ca semn de hotar între moșiile Statului Neaga și Merișani cu moșia Cotorga a d-lui C. Colibășeanu. Pe lângă această măgură trecea vechiul drum, ce

venea dinspre NV din jud. Olt. Măgura Obaia la estul comunei tot semn de hotar spre vechiul Drum al Rușilor. La SE este și un lac numit *Lacul lui Dragne*, care și acesta este semn de hotar spre moșia Didești.

Întemeierea acestui sat se crede a fi anterioară secolului XVIII. Depopulat din cauza invaziilor mai multe zecimi din ani, a fost repopulat pe la 1827 când s-au stabilit aici și mulți locuitori din jud. Olt, care găseau refugiu pe întinsele și secularele păduri din valea Vedei.

Pentru ce privește denumirea de Neaga, cum îi zic în genere locuitorii, ea este cu mult anterioară numirii Socetu. Se povestește în adevăr, că o femeie frumoasă, moșteancă, stăpână pe o parte din moșia pe care se află acuma comuna, își avea locuința în partea de miază-noapte a satului, unde se încrucișau mai multe drumuri mari și unde ținea o cârciumă. Se numea Neaga. Într-o zi de Paște, năvălind turcii, acolo, au măcelărit toată populația satului, aruncând cadavrele într-o râpă unde până mai anii trecuți se găseau oase cu ocazia arăturilor și a săpăturilor. Numai femeia Neaga a scăpat cu viață din acel măcel. În memoria acestei scăpări, dânsa a dăruit moșia ei

Mănăstirii Schitului Didești al Mitropoliei și s-a făcut nevăzută.

De la femeia Neaga, deci derivă vechiul nume al satului, care pe atunci se găsea numai pe locul unde este cătunul Mândra și pe lunca Vedei, tot pe moșia femeii Neaga, mai în apropiere de satul Popești din jud. Olt. Popularea mai serioasă a comunei a început după anul 1827. Denumirea cea nouă de Socetu i s-a dat după mulțimea de soci ce se găseau prin păduri, mai cu deosebire în partea dinspre deal. De la „satul cu soci”, i s-a dat denumirea de *Socetu*.

Soliman, măgura lui, la hotarul dintre cătunul Zlata și moșia Ulmeni.

Spafiu, la, viroagă provenită din izvoare de apă pe moșia Odo-beasca din pl. Târgului. Aceste izvoare, care nu seacă niciodată, formează ca un pâraiaș și se varsă printr-o vâlcea ce poartă același nume în pâraul Burdea sau Zbârgleaza, la punctul numit Vidra. Denumirea de Spafiu a rămas de pe timpul ocupațiilor turcești. Izvoarele sunt la hotarul moșiei Drăgșani cu moșia Odobeasca.

Spătărei, com. rurală la extremitatea de NV a plășii Marginea,

are un cătun Ulmeni, în depărtare de 3 km de la reședință. Un al treilea cătun, format din locuitorii împrăștiți pe moșia Statului, este în stare de formațiune; este situat lângă Spătărei, în partea dinspre calea națională Turnu-Alexandria și poartă numele de Comișanca.

Comuna și cătunele ei se găsesc la mijloc între cele patru orașe ale județului, la depărtare de 26 km de la Turnu Măgurele, de la Alexandria 25 km de la Roșiori 29 km și de la Zimnicea de 31 km.

Poziția, mai ales a cătunului Ulmeni, este din cele mai frumoase; teritoriul comunei este întretăiat de câteva vâlcele și pâraul Urlui trece prin comună, formând un întins eleșteu, alimentat și de apele izvoarelor ce curg din dealurile care formează malurile Urluiului.

Comuna și moșiile de pe dânsa se învecinează cu com. Furculești, Ologi, Dracea, Bogdana și cu domeniul Mavrodinului.

Teritoriul ei ocupă o suprafață de aproape 4500 ha.

Proprietarii principali sunt: d-l Ion C. Șuțu cu 2200 ha, din care o parte pădure, pe moșia Ulmeni. Statul are 1260 ha arabile pe moșiile Spătărei-Ulmeni și Mogoșani. Locuitorii împrăștiți sunt: din comuna Spătărei

109 pe 417 ha, din cât. Ulmeni 84 pe 370 ha, iar însurățeii împroprietăriți în 1879 pe moșia Mogoșani sunt în număr de 45 pe 225 ha. Viile din toate cătunele sunt de 105½ ha.

Pământul este reputat pentru fertilitatea lui; rare moșii ca Ulmeni, pe care să se găsească tot ce trebuie pentru o bună exploatare agricolă; pământ arabil de ajuns, pădure, suhat și islaz pentru vite, eleșteu, stuf, papură etc.

Populația comunei este de 1557 suflete, 417 capi de familie și 267 contribuabili, dintre care 4250 suflete și 105 contribuabili în Ulmeni, restul în Spătărei și cătunul cel nou.

Locuitorii din Ulmeni sunt toți români băștinași; cei din Spătărei sunt, în mare majoritate, bulgari de origini.

Numărul vitelor din comună este de 6041 capete dintre care 792 cai, 1240 vite cornute mari, 3541 vite cornute mici și 468 porci.

Producția agricolă în 1890 a fost de 8370 hl grâu, 816 orz, 3150 porumb și 1500 hl fasole.

Bugetul comunei este de lei 5098 la venituri și de lei 5077 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător, a fost frecventată de 42 elevi. Bisericii sunt două: una în cât. Ulmeni cu doi preoți și un

cântăreț și în Spătărei o biserică cu un preot și un cântăreț. Locuința proprietarului din Ulmeni este o clădire frumoasă și măreață.

Cultura pământului se face într-un mod sistematic; aici sunt multe grădini de zarzavat și o moară pe apa Urluiului.

Spătărei se leagă cu com. Furculești și cât. Ulmeni prin drumuri vicinale șoseluite și împietrite. Prin cât. Ulmeni trece vechiul drum al Mavrodinului. În anul 1875 s-a început construcția șoselei Turnu-Mavrodin, care apoi a fost lăsată în părăsire.

Măgura Găunoasa la hotarul dinspre com. Bogdana este cea mai mare și mai importantă din tot județul, sub toate punctele de privire. De pe vârful ei se poate privi în toate direcțiile, dar mai ales spre Zimnicea. Prin poziția și înălțimea ei domină toate celelalte măguri înșirate până dincolo de Dunăre, spre Șiștov, ceea ce autoriza a crede că, la războaiele ce s-au petrecut pe-aici, va fi servit ca punct de observațiune. Ea este și un punct trigonometric, iar în apropiere de dânsa trece vechiul drum al Țintei, acum desființat.

Din cătunele care formează com. Spătărei, satul Ulmeni este cel mai vechi; în privința lui și a moșiei Ulmeni se găsesc hrisoave

din epoca lui Mihai Viteazul. Satele Furculești și Spătărei nu existau, ci numai Ulmeni. Acest sat se vede trecut în lista satelor din anul 1741 în pl. Marginei precum și în alte scrieri din secolul trecut.

Spătărei s-a format cu mult mai în urmă, mai probabil în al doilea deceniu al secolului XIX, dată fiind împrejurarea că mai toți locuitorii din acest cătun sunt bulgari, fugiți de peste Dunăre, care își păstrează încă limba și datinile lor. În fine cătunașul Comișanca este format din însurăței și din cumpărători de loturi din trupurile moșiilor Ulmeni și Mogoșani ale Statului.

Spătărei, moșie a Statului în comuna cu același nume din pl. Marginei; este împărțită în două corpuri: Mogoșani și Ulmeni, având o întindere de 1260 ha. Întreaga moșie este destinată a fi vândută în loturi locuitorilor. Aceste două corpuri erau avere mănăstirească: unul al Mitropoliei și celălalt al Mănăstirii Văcărești.

Speriatu, denumire ce poartă din vechime satul și moșia Antonești din pl. Târgului.

Stanei, măgura, la estul comunei Râioasa.

Starița, cătun în pl. Marginei, comuna Piatra, format din însurăței împroprietăriți în 1880 pe moșia Statului Piatra-Starița. Este situat la depărtare de 10 km de cătunul de reședință Piatra, spre NE.

Populația lui este de 100 locuitori și 20 contribuabili. Este legat cu Piatra prin o ramură de șosea vicinală.

Acest cătun se populează cu anevoință, din cauza depărtării la care este pus și a lipsei de căi de comunicație.

Starița sau **Piatra-Starița**, moșie a Statului în plasa Călmățui, pe care au fost sătenii împroprietăriți în 1880; partea disponibilă ce a mai rămas este de 1100 ha din care 870 sunt destinate a fi vândute în loturi locuitorilor. Făcea parte din averile mănăstirești, era a Schitului Ostrovu.

Stănciulești, partea de moșie ce mai posedă astăzi moștenii din cătunul Șelăreasa. Chiar parte din acest cătun, unde locuiesc acești moșteni, poartă tot această denumire.

Stejarului, fântâna, foarte veche, pe moșia Crângeni. Este făcută din colaci de piatră de către un preot din jud. Olt, după câte se spune de locuitori.

Stejărei, parte din moșia Caravaneți, din plasa Călmățui, la hotarul moșiei Salcia.

Stejăricei, vâlceaua, trece pe moșiile Antonești (Speriatu) și Bujorești din plasa Târgului, luând direcțiunea spre moșia Licuriciu, unde se termină în valea Tinoasa.

Stejerii, măgura, pe moșia Putineiu, din pl. Călmățui.

Stepilor, vâlceaua, spre SV comunei Netoții de Sus, formează hotar despărțitor al moșiei Statului Netoți-Trivalea, în direcțiunea dinspre com. Gărăgău.

Sterpu, viroagă formată din vărsăturile râului Vedea, între comunele Buzescu și Mavrodin. Se scurge tot în Vedea, când vin apele mari.

Stâlp de Piatră, moșie în plasa Călmățui, com. Putineiu. Este pusă între moșia Statului Segarcea și moșia Putineiu; proprietar este d-na Ana Dumba din Viena (vezi com. Putineiu).

Stoborăști, com. rurală în plasa Teleormanului, pe partea stângă a râului Vedea, pe un deal care se numește Sadina. Are un cătun, Barza.

Cătunul de reședință Stoborăști este situat la N, iar căt. Barza la SV. Despre NV comunei curge pârâul Barza care se varsă în Vedea, străbătând prin pădurea Statului numită Barza-Stoborăști. Depărtarea de la Roșiori este de 33 km, iar de la reședința jud. de 74 km. Terenul este mai mult șes, puțin băltoș și nisipos în partea dinspre valea Vedei.

Vecinătățile sale sunt: com. Tufeni la N, Ghimpețeni la S, Tecuci și Doagele la E, iar la V râul Vedea.

Teritoriul com. împreună cu moșiile de pe dânsa este de aproape 1400 ha. Proprietarii principali sunt: d-l Anastase Cosmescu cu 250 ha arabile și aproape 80 ha pădure. Statul cu 500 ha arabile și 140 ha pădure.

Cătunul Barza se află pe proprietatea Statului. Locuitori împrădiați după Legea Rurală sunt: 102 din Stoborăști și 30 din căt. Barza pe o întindere de 360 ha.

Populația este de 684 suflete din care 164 capi de familie și 154 contribuabili.

Numărul vitelor din comună și cătun este de 2858 din care 445 vite cornute mari, 132 cai, 8 măgari, 2042 oi, 38 capre și 193 porci.

Producția agricolă a fost: 6565 hl grâu, 1102 orz, 3069 ovăz, 2607 rapiță și 4440 porumb.

Bugetul a fost de lei 4733 bani 33 la venituri și de lei 4174 bani 94 la cheltuieli.

Are o școală cu un învățător; a fost frecventată de 19 elevi. Are o biserică în Stoborăști cu un preot, un cântăreț și un ecleziarh.

Se leagă cu com. Tecuci-Calinderu prin o șosea vicinală de 8 km, cu com. Șerbănești de Sus, din jud. Olt, pe căi naturale, cu com. Tufeni și Ghimpețeni tot prin șosele vicinale. Cu comuna Crâmpoia sau Ghioaca din jud. Olt se leagă printr-un pod peste râul Vedeș.

Moșia Statului Stoborăști-Barza a ținut de Mănăstirea Mihai-Vodă, înainte de secularizare.

Satul Stoborăști era locuit pe la începutul secolului XVIII; îl găsim figurând tot în județul Teleorman, în plasa în care se numea a Cotmenii. Cătunul Barza s-a format mai de curând.

Stoborăști-Barza, moșie a Statului în plasa Teleorman (vezi Barza-Stoborăști).

Stoian, podul lui. Acest pod exista odinioară pe moșia Statului Șipotele-Băduleasa. Podul s-a desființat de mult timp, dar locuitorii au păstrat denumirea punctului unde se afla.

Stoienii, vâlcea, la NV com. Netoți, pe proprietatea Statului Netoți-Trivalea; pe terenul dintre această vâlcea și vâlcea Crânguleți au fost împrăștiate din comuna Netoți și alte comune, în anul 1884.

Streja, măgura la sudul comunei Belitori; înălțimea ei este de 12 m și periferia de 54 m la bază.

Străulești, moșie în pl. Târgului, situată între hotarele moșiilor Licuriciu și Bujorești. Are întindere de 200 ha arabile. Tot pe această moșie au proprietățile moștenii din căt. Marița sau Afumați, precum și locuitorii împrăștiți după Legea Rurală, pe o întindere de 250 ha.

Strigoii, câmpul, pe moșia Rădoiești din pl. Târgului; pe dânsul se află și o măgură, numită a lui Radu Stavăr.

Strâmba, dealul, în com. Strâmbeni, din plasa Teleormanului. Pe coasta acestui deal sunt casele locuitorilor din căt. Strâmbeni.

Strâmba, pârâu, mai adeseori sec, străbate prin com. Strâmbeni și se varsă în apa Căineasca, la N com. Râca.

Strâmba, valea, începe din jud. Argeș, trece prin com. Strâmbeni, unde se formează pârâul Strâmba și se termină în valea Câinelui sau Câineasca.

Strâmba, vâlceaua, își are începutul în com. Segarcea din Deal și se termină la marginea com. Odaia, spre Olțișor.

Strâmbeni, com. rurală, la extremitatea de N a plășii Teleormanului, pe valea Câinelui; este împărțită în două cătune: Strâmbeni (reședința) și Căldăraru, la care este alipit un cătunaș nerecunoscut oficial, numit Adunați-Moșteni sau Barza. Acest din urmă cătun este aruncat la extremitatea de V, pe valea Burdei. Cătunele acestea sunt puse între trei văi: a Câinelui, Strâmba și Plescarca; cele două din urmă, împreună cu pârâiașele lor, dau în valea Câinelui.

Se învecinează la N cu com. Colțu-Ungheni din jud. Argeș, la S cu com. Miroși, la E cu com. Bucovu și la V cu câmpia Burdea. Distanța de la comună până la reședința județului este de 84 km, până la Roșiori 44 și până la Alexandria de 76 km.

Suprafața teritoriului ei este de aproape 6500 ha; 2225 ha sunt proprietatea Statului, din care 125 pădure; 1600 ha proprietăți

ale moșnenilor și 1800 proprietate a Creditului Funciar Rural din București. Acesta din urmă era moșie tot a moștenitorilor, dar fiind afectată la Creditul Funciar Rural și neplătindu-se mai mulți ani ratele împrumuturilor, a rămas asupra creditului care, mai târziu, a vândut-o prin licitație d-lui Alex. Sc. Ghica. Această moșie poartă denumirea de Barza.

Pădurea de pe moșia Statului Burdea - Căldăraru poartă și numele de Tecuci și Bucov; este destinată a fi defrișată spre a se vinde în loturi locuitorilor; de asemenea s-a parcelat și întreaga moșie, pentru același scop.

Solul este puțin prielnic pentru agricultură, fiind puțin permeabil, apele mai totdeauna băltesc, iar la secetă pământul crapă. Cultura orzului și ovăzului izbutesc mai mult.

Populația este de 2458 suflete din care 567 capi de familie și 509 contribuabili.

Numărul vitelor este de 8116 capete din care 1372 vite cornute mari, 623 cai, 5351 oi și 770 porci.

Producțiunea agricolă în 1890 a fost de: 6000 hl grâu, 450 orz, 750 ovăz, 750 rapiță și 8136 hl porumb.

Ocupația locuitorilor, pe lângă agricultură, este și lemnăria, cojocăria și căruțașia.

Bugetul comunei a fost de lei 11582 bani 17 la venituri și de lei 9248 bani 80 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător, având un număr de 43 elevi; biserici sunt trei, dintre care două în Strâmbeni cu câte doi preoți și doi cântăreți și una în cât. Căldăraru cu un preot și doi cântăreți.

Prin interiorul comunei trece calea județeană Roșiori-Strâmbeni la Pitești, care o leagă cu com. Colțu-Ungheni din județul Argeș, la depărtare de 5 km, iar cu comunele Miroși, Bucovu și cu gara Miroși, se leagă prin șosele vicinale împietrite.

În partea dinspre miazăzi a satului Strâmbeni se văd urmele unui vechi eleșteu, derivat din apa Strâmba, numit eleșteul Crapului, căruia i se zicea și eleșteul Domnesc. Pe valea Burdei este o măgură înaltă ca de 10 m și largă ca de 200 m.

Locuitorii pretind că din această măgură iese odată pe an un urlet și bănuiesc că acolo ar fi comoară; mulți din ei își pierd timpul în căutări zadarnice de comori.

Moșia Statului Burdea-Căldăraru, dimpreună cu pădurea, ținea de Mitropolia din București, înainte de secularizare.

Satul Strâmbeni este unul din cele mai vechi ale județului, el a fost locuit numai de moșteni;

locuitorii lui au fost în mai multe rânduri risipiți, din cauza băjeliilor și a nesiguranței ce domnea în țară. În secolul trecut îl găsim figurând printre satele cele mari ale județului, făcând parte din plasa care se numea Mijlocul.

Strâmbu, pâraiaș format din apele izvoarelor ce curg din dealurile com. Segarcea din Deal; își urmează micul său curs pe vâlceaua Strâmba și se varsă în Oltul Mic sau Oltișorul, la poalele comunei Odaia.

Strângea, vâlcea la SE comunei Piatra; aici se găsesc cariere de pietriș precum și abundente izvoare de apă; este o ramificație a văii Duhna.

Stubeiu cu movilă, semn de hotar la estul comunei Adămești.

Stufu cu Ulmi, movilă la SV com. Ologi, hotar cu moșia Dracea.

Stupinei, măgura, pe moșia Muți din plasa Târgului.

Stupinelor, măgură la vestul cătunului Secara.

Suhaia, baltă întinsă, derivată din fluviul Dunărea și situată de-a lungul comunelor Fântânele (din apropiere de Zimnicea), Suhaia,

Lissa și Vânători. Toată această enormă suprafață acoperită de apă se întinde pe o lungime de aproape 20 km. Lățimea bălții variază între 3-4 km; la începutul ei spre com. Vânători este mai îngustă, iar gura sa este între com. Fântânelele și orașul Zimnicea, unde sunt făcute zăgazuri pentru a se opri peștele. Toată întinderea de apă de-a lungul comunelor sus enumerate poartă denumirea generică de baltă sau iezorul Suhaia; această denumire se subdivide în altele, după numirile proprietăților sau moșiilor de care țin. Astfel porțiunea care face parte din moșia Fântânelele poartă denumirea balta Fântânelelor; apoi vine a Suhaiei, a Vișoarei, a Lissei și Căcănăului. După ce apele Dunării se revarsă primăvara în baltă, aducând cu dânssele cantități enorme de pește, exploatarea bălții fac opriri, la diferitele puncte ale proprietăților, pentru a nu se duce peștele mai departe, când simte că apele încep a scădea.

Balta Suhaia, considerată în întregul ei, prezintă mai multe particularități: astfel, în partea dinspre S spre Dunăre, este cursul unei gârle mari numită Bolda, care are o adâncime, în unele locuri, de 4-5 m. De la S, în depărtare ca de 1 km, gârla formează un unghi spre NE, se îndreaptă spre E și se precurmă în o lișteavă, ce comunică cu Dunărea.

Ceva mai departe de Bolda este un alt canal care se numește Pielcea. Spre Dunăre, tot la S, este și un golf numit Văluia.

Vin apoi insulele: Râiosu, Beciu și Plopșoru. În Râiosu este și un lac numit tot Râiosu. Prin mijlocul insulei Beciu curge o gârlă numită Mătiu; iar insula Plopșoru formează un platou, unde pășunează vitele. În aceste insule sunt și mai multe mături, din care mai principale sunt: Măgura Beciului, Măgura Lungă și Măgura Pârlita sau Prâslea, toate în insula Beciu.

Când apele Dunării sunt în mare creștere, tot spațiul dintre Dunăre și până în marginea satelor situate de-a lungul bălții Suhaia, formează o nesfârșită întindere de apă. Adeseori nici insulele nu se mai văd; iar când apele scad, cursul gârlelor sus arătate se poate observa în mod foarte distinct. În balta Suhaia se varsă, la marginea de V a satului Vișoara, pârâul Călmățuiului, împreună cu Urluiul și Duhna, precum și apele tuturor izvoarelor ce curg din dealuri.

Când apele sunt mici, comunicațiunea cu trăsurile se face pe marginea bălții începând de la satul Vișoara și până la Zimnicea.

Varietățile de pește din baltă sunt aproape aceleași ca și în Dunăre, afară de peștele fin cum este cega, nisetrul etc. Cantitățile

de pește ce se scot vara și iarna din baltă se calculează cu sutele de mii de kilograme.

Vânătoarea de pește, iarna pe gheață, de către năvodari experimentați, prezintă o privesc din cele mai atrăgătoare. Năvoadele colosale, introduse prin diferitele ochiuri practicate în gheață, sunt trase la marginea bălții, cu câte 5-6 și uneori chiar 15000 de kg de pește într-o singură zi.

Pe marginea bălții sunt, la diferite puncte, depozitele unde se vinde peștele și îl sară; aceste depozite locuitorii le numesc cătune, din care două sunt pe proprietatea Vișoara, una pe Suhaia și două pe Fântânele. Balta Suhaia aduce venituri însemnate proprietarilor ei.

Suhaia, com. rurală în pl. Marginei, situată pe dealul deasupra bălții Suhaia, la depărtare de 13 km de la Zimnicea, 36 de la Turnu Măgurele și 32 km de la Alexandria. Casele locuitorilor sunt înșirate de-a lungul dealului, pe un teren accidentat, pe o întindere de mai bine de 1½ km, într-o poziție foarte frumoasă.

Dinaintea satului, cât poți cuprinde cu ochiul, se întinde balta nesfârșită și mai departe fluviul Dunărea cu zăvoaiele lui. Orașul Șiștov se vede foarte distinct din Suhaia. La marginea

satului se întind viile locuitorilor până în satul Vișoara.

Se învecinează la E cu comuna Fântânele, la N și NE cu teritoriul comunei Găuriciu, situat la o depărtare de 10 km, la V cu comuna Vișoara și cu moșia Piatra, la S cu balta Suhaia și fluviul Dunărea cu insulele și zăvoaiele lor, care o separă de Bulgaria până la *thalwegul* fluviului.

Teritoriul comunei ocupă o suprafață de aproape 2300 ha. Din acestea 1000 ha sunt proprietatea Statului, din care numai 450 sunt pământ arabil, restul este baltă; 750 ha sunt proprietăți ale locuitorilor, în număr de 355, date după Legea Rurală. Viile suhăienilor, renumite pentru vinul ce produc, sunt pe o întindere de 290 ha.

Partea dinspre baltă a satului este pe teren argilo-nisipos (chișai). Malurile se surpă neconținut, amenințând chiar satul și viile locuitorilor.

În mijlocul comunei se află o deschizătură în formă de amfiteatru, unde sunt cișmelele de la care se alimentează tot satul. Apa ce izvorăște din deal curge prin 12 guri și formează un pâraiaș care, în curgerea lui, servește ca motor al unei mori de măcinat cu o piatră și se varsă în balta Suhaia.

Populația comunei este de 2466 suflete, din care 470 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 6435 capete, dintre care 775 cai, 1032 vite cornute mari, 4363 vite cornute mici și 265 porci.

Producția agricolă a fost de 12600 hl grâu, 577 orz și 14700 hl porumb.

Starea materială a locuitorilor este mulțumitoare; sunt buni agricultori, se deosebesc în cultura viilor și la pescuit. Traiul lor încă este satisfăcător; sunt robuști și inteligenți, renumiți însă pentru aplicațiunea ce au de a practica contrabanda de vite și mărfuri, pe care le aduc din Bulgaria sau le trec de la noi acolo.

Stabilimente de comerț sunt mai multe cârciumi, unde se vând și diferite mărfuri de manufactură. Femeile se disting la lucratul țesăturilor de tot felul și prin frumusețea lor.

Căi de comunicațiune sunt: șoseaua mixtă care vine dinspre comuna Viișoara, trece prin sat și continuă până la comuna Fântânele; la poalele satului, pe lângă baltă, când nu sunt apele mari, este drum mare de comunicație de la Zimnicea la Turnu Măgurele.

Comunicațiunea din sat la baltă se face pe mai multe rusce, care poartă diferite numiri.

Bugetul comunei a fost în 1890-91 de lei 6120 bani 54 la venituri și de lei 5984 bani 30 la cheltuieli.

Are două școli, una de băieți, care a fost frecventată de 48 elevi, și alta de fete cu 18 eleve; are o biserică cu doi preoți și doi cântăreți.

Împrejurul comunei sunt mai multe măguri. Mai însemnate sunt: a Coțofenii, care este și semn de hotar spre moșia Viișoara, Măgura Bâtlanului la NV spre moșia Traista; Măgura Pănurei la SE este hotar între proprietățile locuitorilor și moșia Fântânelele și Măgura lui Camen desparte o altă latură a acestor proprietăți de moșia Traista.

Satul Suhaia este foarte vechi. După împărțirea administrativă din timpul domniei lui Constantin Mavrocordat, făcea parte din plasa ce se numea a Marginei; în *Istoria* lui Dionisie Fotino îl găsim trecut la plasa Marginei de Sus; la 1870 com. Suhaia a fost întrunită cu com. Fântânelele până la 1876.

Moșia Suhaia se găsește trecută ca hotar dinspre Dunăre al Țării Românești, în tratatul de pace încheiat la 1741 între Turcia și Austria „De aici (din hotarul lui Vlașca) apa Dunării este hotar până la zăgazul Turnului care se numește Kule-Si”. Printre moșiile ale căror margini mergeau până

în Dunăre, era și Suhaia a Mănăstirii Clocociov.

Surdulești, măgura, la SV comunei Zimnicea, semn de hotar al proprietăților cedate locuitorilor acestei comune din moșia Zimnicea.

Surdulești, rusca, la SV com. Zimnicea, servește de trecătoare pentru vitele locuitorilor în balta Zimnicei pentru adăpat sau alte trebuințe.

Surdulești, comună rurală în pl. Teleormanului pe valea Burdei, situată între com. Balaci, la depărtare de 3 km, și căt. Cățeleşti pendinte de comuna Tecuci. Locuințele sătenilor sunt pe deal. Distanța de la reședința județului este de 79 km, de la Roșiori de 34 și de la Alexandria de 66 km. Are un cătun Afumați, la prea puțină depărtare de cătunul de reședință; nu este însă trecut în nici o nomenclatură oficială. În apropiere de Surdulești, și pe aceeași linie, este cătunul Cățeleşti, la depărtare de 3 km, pendinte de comuna Tecuci-Calinderu.

Vecinătățile sale sunt: la N teritoriul com. Miroși și pădurea Drăgociei; la S al comunei Tecuci; la V al com. Tecuci-Calinderu și la E teritoriul com. Gumești-Siliștea și al com. Balaci.

Suprafața comunei este de aproape 600 ha; din acestea 318 ha sunt proprietatea totală a d-lui colonel Negel, 57 ha sunt ale locuitorilor împrăștiți la 1864, 4 ha proprietate a comunei, restul aparține câtorva moșteni, precum și vetrei satului.

Solul este de calitate inferioară pentru agricultură, moșiile din cuprinsul acestei comune fiind situate pe platoul Burdei. Cultura orzului și ovăzului reușește mai bine.

Cursuri de apă are: pe de o parte pârâul Burdea, la a cărei margine este așezat, pe de alta pârâiașul Drăgociei, care curge de la V spre E și se varsă în Burdea, în apropiere de comună.

Populația comunei este de 634 suflete, dintre care: 146 capi de familie și 137 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 2320 capete, din care 521 cai, 194 vite cornute mari, 1430 vite cornute mici și 175 porci.

Producția agricolă a fost cu totul neînsemnată în 1890; de pe toată întinderea moșiilor nu s-a recoltat decât numai 300 hl grâu, 50 de orz și 90 de rapiță.

Starea locuitorilor nu este cătuși de puțin mulțumitoare, atât materialicește cât și fizicește. Sunt săraci și greoi la muncă, serbezi la față și adesea bântuiți de boli.

Bugetul comunei este de lei 2925 la venituri și de lei 2812 la cheltuieli. Școala a fost frecventată de 22 elevi; biserica are un preot și doi cântăreți.

În privința căilor de comunicație, comuna este destul de favorizată, fiind pusă între două gări: Miroși și Balaci, precum și în mijlocul șoselei județene Roșiori-Strâmbeni. O ramură de șosea vicinală s-a construit spre com. Gumești.

Satul Surdulești a purtat în vechime denumirea de Besnești sau Bășnești; așa găsim trecută și moșia în actele de hotărnicie. În nomenclaturile mai vechi ale comunelor nu figurează, ci se vede trecut ca sat important numai cătunul Cățelești.

Denumirea actuală de Surdulești, după spusele locuitorilor, ar fi derivând de la numele unui cioban poreclit „Surdu”, care ar fi stat aici mai mult timp cu oile.

Cătunul Cățelești a format un singur sat cu Surdulești; el este situat la o neînsemnată depărtare de acesta din urmă; în loc de a fi alipit la Surdulești, acel cătun face parte din com. Tecuci-Calinderu, de la care se găsește la distanță de 5 km.

Suroaia, dealul, își are începutul de pe teritoriul com. Măgurele, aproape de calea națională

Turnu-Alexandria și se întinde până în valea Duhna, pe drumul ce duce la com. Piatra. Este întrerupt în mai multe puncte de câteva vâlcele. Pe acest deal sunt situate viile de la Groapa-Viei, precum și o parte din ale locuitorilor din comunele Flămânda, Măgurele și orașul Turnu.

Suroaia, trup din domeniul Statului Turnu; se întinde din hotarele moșilor Dracea, Lița, Piatra și Seaca până la Dunăre. Pe acest trup de moșie s-a format comuna Traianu, din înșurăței cărora li s-a vândut o mare parte; o altă parte încă este destinată a se vinde în loturi. Este partea cea mai frumoasă și mai fertilă din domeniul Statului. Are și importanță istorică, deoarece forma hotarul Țării Românești dinspre Dunăre, după hotărnicia făcută în 1741.

Era închinată Mănăstirii Văcărești. Mai în urmă, după desființarea raialei turcești de la Turnu, s-a mărit cu moșia pe care o stăpâneau turcii precum și cu trupul de moșie *Gârla*, tot a Statului, de peste Olt, din județul Romanați, formând toate domeniul Turnului.

Suhaia, moșie a Statului în plasa Marginei (vezi descrierea comunei Suhaia).

Ș.

Șelăreasa, cătun în plasa Teleormanului, formează cu cătunele Bârla și Podișoru, com. Bârla. Este situat în partea de NV a cătunului de reședință Bârla, tot pe partea stângă a râului Cotmeana.

Populația lui este de 182 suflete și 44 contribuabili.

În acest cătun este o moară cu aburi perfecționată; tot aici este și locuința proprietarilor moșiei de o construcție foarte frumoasă în stil elvețian; tot pe aici trece și șoseaua vicinală Bârla-Ciocești-Mândra care pune în legătură acest cătun cu Bârla și cu com. Ciocești.

Șelăreasa sau **Bârla Șelăreasa**, moșie în pl. Teleormanului, proprietate a fraților Papadopol (vezi com. Bârla).

Șerbului, măgura, lângă șoseaua județeană Turnu-Roșiori, pe teritoriul com. Băneasa; este din cele mai importante.

Locuitorii îi păstrează această denumire deoarece, în urma descoperirilor arheologice în interiorul și pîmprejurul acestei măguri, i s-a dat denumirea de Măgura Colonului (vezi această denumire).

Importanța aceste măguri reiese și din faptul că în imediata apropiere se află Drumul lui Traian. S-au găsit aici felurite monezi romane și se găsesc și astăzi cu ocazia arăturilor. În anii 1889 și 1890 s-au găsit și câteva monede austriece cu efigia împărătesei Maria-Tereza, care probabil că n-au putut fi altfel aduse aici decât cu ocazia războaielor Austriei cu turcii.

Șetraru, denumire ce poartă din vechime com. Călinești din plasa Târgului.

Șetrăreasa, parte din moșia Rădoiești, din plasa Târgului, este proprietatea d-lui maior Dim. Brătianu.

Șarpelui, insula, pe Dunăre, în dreptul bălții Scăiești, este foarte mică și s-a format din depozitele de nămol ale fluviului.

Șarpelui, măgura, în com. Tufeni, în interiorul pădurii; este foarte mare, are înălțimea de 30 m și ocolul de 200 (a se vedea legenda acestei măguri la descrierea com. Tufeni).

Șarpelui, movila, pe teritoriul moșiei Statului Dorobanțu, în partea dinspre hotarul moșiei Cârligați, aproape de pâraul Călmățuiului. Despre această măgură locuitorii satelor de primprejur povestesc diferite legende: unii spun că aici își avea culcușul un șarpe de o mărime extraordinară căruia locuitorii îi aduceau singuri mâncare; alții povestesc că numele movilei a rămas de la lupta ce un cioban ar fi avut aici cu monstrul, pe care l-a ucis, fiindcă îl prăpădea oile.

Șipotele, cătun pendinte de com. Băneasa, din pl. Călmățui, situat în partea de SV a căt. de reședință Băneasa. Are populație de 634 suflete și 102 contribuabili.

Are vii bătrâne situate într-o poziție foarte frumoasă, de unde se văd satele Putineiu, Băneasa și Salcia. La poalele dealului unde sunt viile, curg abundente izvoare, care formează o întindere de mlaștini.

Șipote, la. Izvoare ce curg din dealurile cătunului Șipotele.

Șipotele, dealul pe care se află așezat cătunul cu aceiași denumire.

Șipotele-Băduleasa, moșie a Statului în comuna Băneasa, plasa Călmățuiului. Are întindere de

1378 ha, din care 1034 s-au parcat de Ministerul Domeniilor spre a fi vândute locuitorilor în loturi.

Șoimu, cătun pendinte de com. Smârdioasa din plasa Marginei. Are o populație de 590 suflete și 170 contribuabili. În acest cătun este locuința proprietății d-lui G. Gr. Cantacuzino, aici este și o moară de măcinat pe apă.

Cătunul Șoimu este sat din cele mai vechi; în secolul trecut se găsește figurând printre satele mari și populate ale județului. Întrunirea lui cu căt. Smârdioasa s-a făcut după anul 1845.

Șoimu, moșie în plasa Marginei, com. Smârdioasa, proprietate a d-lui G. Gr. Cantacuzino de peste 2550 ha, din care 50 acoperite cu pădure și vreo 48 ha vii. Este din moșiile cele mai frumoase și este renumită pentru fertilitatea pământului.

Șopia, denumire ce poartă comuna Pleașov din plasa Călmățui; este rămasă de la bulgarii veniți de peste Dunăre și stabiliți aici. Această denumire se explică prin faptul că com. Pleașov era împărțită mai de mult în două: *Pleașov - Români* și *Pleașov - Sârbi* (vezi descrierea comunei Pleașov).

Șovărăști, denumire ce a purtat și poartă încă moșia și com. Adămești din plasa Marginei.

Șovărăști, valea la SE comunei Mavrodin; este de mică importanță, se termină în valea Nanovului.

Șovărăști, moșie în comuna Adămești din plasa Marginei (vezi această comună).

Ștefănești, cătun pendinte de com. Antonești din pl. Târgului; este situat în apropiere de com. Bivolița și la depărtare de aproape 6 km de cătunul de reședință Antonești, pe valea Tinoasa. Are populație de 95 suflete și 32 contribuabili.

Știrbeți, cătun în plasa Târgului, ține de com. Didești. Este situat pe partea dreaptă a râului Vedea, la vreo 4 km departe de căt. de reședință, la punctul numit Uidumacu. De com. Cucuieți, la care ar urma să fie alipit, este în depărtare numai de 1½ km. Populația este de 200 suflete și 47 contribuabili.

Ștorobăneasa, com. rurală în pl. Marginei, situată pe partea stângă a râului Teleormanul, la depărtare de 15 km, de la

Alexandria, 28 de la Zimnicea și 52 km de la Turnu Măgurele.

Se învecinează la N cu com. Atârnați, la S cu com. Beiu, la V cu comunele Brânceni și Țigănești dincolo de râul Vedea, iar la E cu hotarul moșiei Ciochina din jud. Vlașca și cu valea Atârnați.

Întinderea ei este de 2825 ha și moșia aparține d-lui Vasile N. Racotă având pe dânsa aproape 100 ha pădure, iar pe proprietățile locuitorilor sunt și 90 ha vii. Terenul moșiei este cea mai mare parte de bună calitate. Locuitorii împrumătăriți pe această moșie sunt 181 pe 734 ha.

Populația comunei este de 1016 suflete din care 273 capi de familie și 197 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 2917 capete, dintre care 402 cai, 14 măgari, 605 vite cornute mari, 1793 vite cornute mici și 103 porci.

Producția agricolă a fost de 6590 hl grâu, 3645 orz, 365 ovăz și 8400 porumb.

Bugetul comunei a fost de lei 3956 la venituri și lei 3489 bani 94 la cheltuieli.

Are o școală frecventată de 28 elevi, cu un învățător; are o biserică cu trei preoți și doi cântăreți. Pe un eleșteu derivat din apa Teleormanului este o moară

de măcinat. Locuința proprietății este o clădire foarte frumoasă.

Căi de comunicațiune are: spre com. Beiu șosea vicinală cu un pod peste eleșteul din comună. Această șosea merge la drumul județean Alexandria-Zimnicea.

Măgura Răcoteștilor este singura mai importantă; celelalte sunt numai niște movile și nu prezintă nici o însemnătate.

Ștorobăneasa, moșie în comuna cu același nume, proprietatea d-lui Vasile N. Racotă.

Știucilor, gârlița, curs de apă în balta Suhaia, în dreptul com. Lissa. Este format din izvoarele ce curg din dealurile acestei comune, unde își are începutul, și când apele bălții sunt scăzute, cursul acestei gârlițe se observă foarte bine.

Șuiței, drumul, denumire ce purta pe alocuri vechiul drum al Țintei, care mergea de la Roșiori la Zimnicea. Sub această denumire se vede trecut acest drum în mai multe acte de hotărnicie, mai ales ale moșiilor Piatra, Vișoara și Suhaia.

T.

Tabonul, pichet militar pentru paza frontierei, pe marginea Dunării, în dreptul comunei Seaca. Considerat în ordinea în care sunt așezate pichetele, începând de la gura Oltului, acest pichet poartă numărul 5 bis.

Tabonului, vâlceaua, în com. Bogdana din pl. Târgului; este o ramificație a văii Alimanului, la E.

Tacului, măgura, la NE com. Crângeni.

Tacului, vâlceaua, străbate prin com. Crângeni, venind din jud. Olt de la N spre E și dă în valea Călmățuiului.

Tarabega, măgura lui, în comuna Dorobanțu. De către locuitorii acestei comune se povestește că de pe această măgură își păzea oile și caprele un cioban cu numele Tarabega. Un uragan îngrozitor a nimicit atât turma cât și pe cioban. De la acest cioban ar fi rămas numele măgurii.

Tătarului, măgura, la sudul com. Pielea din plasa Marginei.

Tătărăști, domeniu întins în plasa Teleormanului, proprietatea d-lui Ștefan Bellu. Pe acest domeniu se găsesc așezate comunele Tătărăști de Sus, Slobozia-Trăsnitu și Popești-Palanga. Întinderea lui este de aproape 6000 ha, din care 900 pădure.

Tătărăști de Jos, com. rurală în plasa Teleormanului, pe partea dreaptă a râului Teleorman. Vecinătățile sale sunt: la N hotarul moșiei Statului Udpu-Horezeanca, la S sunt hotarele diferitele sfori de moșii ce țin de comuna Zlotești, la E cu moșia Negreni, din jud. Vlașca, dincolo de râul Teleorman, iar la V este teritoriul moșiei Gumești-Siliștea. Parte din moșiile locuitorilor, în mare majoritate moșteni, se întind și în jud. Vlașca, peste râul Teleorman; iar din moșia Negreni se întinde o bună parte în raza com. Tătărăști de Jos. Această comună este în depărtare de 78 km de la reședința județului, 51 de la Alexandria și 38 de la Roșiori.

Teritoriul este puțin accidentat. Casele locuitorilor sunt răsfirate parte pe coasta dealului, parte în vale; împrăștierea după Legea Rurală sunt 157

locuitori pe 586 ha, restul moșiilor este al moșnenilor.

Populațiunea comunei este de 1487 suflete, din care 360 capi de familie și 275 contribuabili.

Numărul vitelor a fost de 4293 capete, din care 314 cai, 810 vite cornute mari, 2641 oi, 51 capre și 477 porci.

Producțiunea agricolă a fost de 10880 hectolitri grâu, 100 orz și ovăz, 1354 rapiță și 3200 porumb. Locuitorii au vie ca la 8 ha.

Starea materială ca și cea igienică a locuitorilor este satisfăcătoare. Ocupațiunea lor este numai agricultura; cârciumi sunt două în comună. Este și o moară cu aburi de măcinat.

Căi de comunicațiune are numai șoseaua județeană, care străbate prin interiorul comunei și o pune în comunicațiune cu com. Udpu și Zlotești. S-a început și construcțiunea unei ramuri de șosea spre comuna Negreni din jud. Vlașca.

Veniturile au fost în 1890 de 6809 lei, iar cheltuielile de 6749. Are o școală mixtă cu un învățător, a fost frecventată de 28 elevi. Biserici sunt două, una veche care servește de paraclis la cimitirul comunei și alta mai nouă în sat; au un preot și 2 cântăreți.

Locuitorii au numeroase relațiuni de interese în jud. Vlașca,

unde sunt învoiți pentru munca agricolă, pe diferite moșii.

Satul Tătăraști de Jos este din cele vechi ale județului. Se găsește trecut în lista satelor întocmită la 1741, făcând parte din plasa Teleormanului de Jos, iar pe la finele secolului trecut, făcea parte din plasa care se numea Mijlocul. A fost locuit numai de moșteni și este și astăzi unul din puținele sate locuite încă de un mare număr de moșteni. Actele lor de proprietate și diferitele lor hrisoave prezintă un deosebit interes.

Tătăraști de Sus, com. rurală în partea de E a plășii Teleormanului, la hotar cu jud. Vlaşca, situată pe partea stângă a văii și a râului Teleormanul la împreunarea lor cu valea și cu pârâul Bucovului. Se mărginește la E cu teritoriul com. Negreni din județul Vlaşca, la V cu al com. Gumești-Siliștea, la N cu al com. Slobozia-Trăsnitu și la S cu al com. Udupu. Este situată la depărtare de 82 km de la reședința județului, 56 de la Alexandria și 33 de la Roșiori.

Teritoriul comunei împreună cu moșiile de pe dânsa ocupă aproape 6000 ha suprafață; moșia face parte din domeniul Tătăraștilor și este proprietatea d-lui Ștefan Bellu. Pe dânsa sunt

împroprietăriți 141 locuitori din această comună pe întindere de 565 ha. Terenul este fertil, mai ales în partea de N. Pe teritoriul acestei comune se găsesc multe grădini de zarzavat pe marginea râului Teleorman și a pâraielor ce curg într-însul.

Populația comunei este de 734 suflete din care 187 capi de familie și 143 contribuabili.

Numărul vitelor din comună este de 3081 capete, din care 569 vite cornute mari, 147 cai, 5 măgari, 1885 oi, 196 capre și 289 porci.

Producția agricolă a dat: 4142 ha grâu, 280 orz și ovăz, 600 rapiță și 8384 porumb.

Bugetul comunei a fost de lei 4058 bani 91 la venituri, și lei 4025 bani 30 la cheltuieli.

Ca stabilimente de comerț are trei cârciumi, din care una are și diferite mărfuri de manufactură și coloniale. Este și o moară de măcinat cu aburi cu trei pietre. Aici se ține târg la 20 Iulie (Sf. Ilie).

Căi de comunicație are: șoseaua județeană care străbate prin interiorul comunei și șoseaua vicinală Siliștea-Tătăraști, care o pune în legătură cu com. Balaci. Această din urmă ramură de șosea pune în legătură com. Tătăraști cu comunele din tot mijlocul plășii, începând de la hotarul jud. Olt, străbătând în

lungime toată plasa și trecând în jud. Vlașca.

Are o școală mixtă, cu un învățător, având local propriu; a fost frecventată de 17 elevi.

Biserici sunt două: una întreținută de comună și locuitori, având un preot și un cântăreț. Cea de a doua întreținută de proprietar cu un preot și doi cântăreți. Această din urmă are deosebită importanță istorică; este clădită în felul mănăstirilor, înconjurată de toate părțile de ziduri groase, cu turnulețe în dreapta și în stânga, un adevărat bastion. A fost zidită de strămoșii actualului proprietar și, în urma cutremurului cel mare de la 1802, s-a dărâmat și s-a construit lângă dânsa biserica actuală. Vechimea clădirilor din prejur se crede a fi de mai bine de două secole. În interiorul bisericii este mormântul boierului Anghelache Amira îngropat acolo la 1798 și a cărui soție Joița era născută Bălăceanu; din acesta rezultă că vastele domenii el Bălăcenilor se întindeau și pe aici. Din resturile vechii biserici se mai vede câte un zid și astăzi; iar în curtea bisericii se găsesc urmele unei ascunzătorii, care servea de ultim refugiu când nu mai puteau rezista năvălitorilor sau haiducilor, din meterezele din împrejurul bisericii.

Satul Tătărăști de Sus avea ființă încă din secolul XVII, deoarece sub domnia lui C. Mavrocordat, la 1741, se vede trecut în lista satelor, ca sat mare și populat. Făcea și atunci parte din plasa ce se numea Teleormanul de Jos, iar în *Istoria* de Fotino se vede figurând în plasa Teleormanului de mijloc. La 1870 a stat comuna întrunită cu Tătărăști de Jos până la anul 1876.

Tăureasa, denumire rămasă din vechime atât a comunei cât și a moșiei Uda-Paciurea. Mare parte din locuitori le numesc pe amândouă și acuma tot Tăureasa.

Teacă, măgura, lui, situată în com. Bivolțița; înălțimea ei este de 9 m, periferia de 50 m la bază.

Tecuci-Calinderu, com. rurală în pl. Teleormanului, situată între ambele maluri ale pârâului Tecuci, de la care și-a luat și denumirea. Vatra satului este împărțită atât pe deal cât și în vale. Are un cătun Cățelești, situat la depărtare de 5 km, pe partea dreaptă a văii Burdea. Se învecinează la E cu com. Balaci, de care este despărțită prin vâlcelele Bălăcelului și Țiganului; la V și la NV este teritoriul com. Dobrotești și Tufeni; iar în partea dinspre S

este o altă vâlcea, a Caprei, care o desparte de comuna Dobrotești. La N se limitează cu teritoriul com. Tufeni și Miroși. Pârâul Tecuci curge prin interiorul comunei. Cătunul de reședință este situat la 73 km de la Turnu Măgurele, la 61 de la Alexandria și 29 de la Roșiori. Până la gara Stolnici sunt 18 km.

Teritoriul acestei comune cu moșia de pe dânsa și proprietățile rurale ale locuitorilor, ocupă o suprafață de aproape 4500 ha. Dintre acestea 31010 ha sunt proprietatea fraților Ion și Dr. N. Calinderu, împreună cu 150 ha pădure. Locuitorii împrorietăriți la 1864 sunt în număr de 244 pe o întindere de 1066 ha. Este și o vie a proprietății de 1½ ha.

Populația comunei este de 1630 suflete, din care 383 capi de familie și 297 contribuabili. Din aceștia 150 suflete și 28 contribuabili sunt în căt. Cățelești.

Numărul vitelor este de 4782 capete din care 1139 vite cornute mari, 238 cai, 3092 oi, și 313 porci.

Producția agricolă a fost de 19810 hl grâu, 1820 orz, 750 ovăz, 8960 rapiță și 5950 hl porumb.

Solul este în cea mai mare parte de calitate mediocră, mai ales partea despre câmpia Burdei; partea dinspre deal este roșcat, iar cel dinspre câmpie humos.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura și creșterea oilor, pe care le speculează pe la orașe și târguri. Starea materială a lor este relativ satisfăcătoare. Traiul și igiena lăasă de dorit; se deosebesc însă prin statura lor înaltă și robustă. Portul lor este mai mult ciobănesc, în felul celor de la com. Dobrotești sau Doagele cu care se învecinează și se aseamănă în port ca și în obiceiuri. Femeile au portul împeștiat cu haine din stofe străine.

Ca stabilimente de comerț sunt șase cârciumi, dintre care un han mare al proprietății unde se desfac mărfuri de manufactură și coloniale. Aici se țin trei bâlciuri pe an: la Duminica Tomei, la Duminica Mare și la Pantelimon (27 Iulie).

Căi de comunicație are: șoseaua vicinală care duce la N spre com. Tufeni și de acolo la gara Stolnici, iar la SE iese în șoseaua județeană Roșiori-Strâmbeni, la com. Balaci; alte două ramuri de șosea vicinală duc, una la com. Stoborăști și alta la com. Dobrotești. Pe când exista vechiul drum al Craiovei aici era releu poștal.

Veniturile comunei au fost în 1880-1891 de lei 7095, iar cheltuielile de lei 7029.

Are o școală mixtă cu un învățător, instalată într-un local dăruit de proprietari, în curtea

bisericii; a fost frecventată de 35 elevi. Biserici sunt două: una zidită de părintele actualilor proprietari, decedatul Lazăr Calinderu, foarte bine întreținută, având doi preoți și doi cântăreți; este pusă pe partea stângă a pârâului Tecuci și are aspectul unei mănăstiri, înconjurată din toate părțile de ziduri. Cea de a doua se află în partea opusă a satului, pe deal, și are un preot și doi cântăreți.

În partea dinspre S a satului sunt câteva măguri; într-una din acestea s-au găsit niște resturi de ceramică din epoca preromană și unelte casnice de oricare importanță arheologică.

Istoricul. Satul Tecuci nu și-a putut lua denumirea decât de la pârâul cel străbate; iar denumirea compusă de astăzi Tecuci-Calinderu, i s-a dat după numele proprietarilor moșiei, al căror părinte a cumpărat-o sunt acum mai bine de 50 de ani.

Tecuci este sat foarte vechi. Îl găsim trecut în toate listele de sate întocmite în secolul trecut, la începutul sec. XIX precum și în *Istoria* lui Fotino; totdeauna a fost sat mare și populat.

Cătunul Cățelești, a fost de asemenea sat mare, deoarece amândouă satele le vedem figurând printre cele mai însemnate ale vechii plăși a Mijlocului.

Încetul cu încetul cătunul Cățelești s-a depopulat, astfel că din satul cel mare de odinioară nu au mai rămas decât numai câteva case. Ruinele unei biserici se văd și acum în acest cătun, iar urmele locuințelor ce se găsesc încă, dovedesc și mai mult că era sat mare.

Tecuci, moșie în plasa Teleormanului, proprietatea fraților I. și Dr. N. Calinderu. Se întinde până pe câmpia Burdei, de o parte, iar de alta până în hotarele moșiilor Dobrotești, Tufeni, Miroși și Balaci cu care se învecinează. Deși moșia are o întindere de mai bine de 3000 ha, ca producție agricolă nu este dintre cele dintâi, din cauza solului care în partea dinspre Burdea este humos, iar partea de NV este roșcat. Se cultivă pe dânsa tot felul de cereale; în unii ani se dă preferință semănăturilor de orz și ovăz. Exploatarea moșiei se face de către arendași.

Tecuci, pârâu, udă plasa Teleormanului, coborându-se și în plasa Târgului până la com. Didești. Izvorăște de pe teritoriul com. Martalogi din jud. Argeș, în apropiere de hotarul județului și după ce străbate câmpia Burdei, servind de hotar între diferite moșii, trece prin comunele Tecuci-

Calinderu, Dobrotești, Merișani și se varsă în Vedea la punctul numit Gura-Ceretului, aproape de cătunul Știrbeți. În cursul său spre partea finală primește câteva neînsemnate pâraiașe cum este Tecucelul și Merișul. Partea de unde începe acest pârâu este mai adeseori seacă; numai de pe teritoriul com. Tufeni pârâul se formează mai pronunțat, însă și această parte seacă, de multe ori, vara, cu desăvârșire.

Tecuciului, valea, străbate toată plasa Teleormanului, de la hotarul dinspre N cu județul Argeș, pe câmpia Burdei, și urmează cursul pârâului cu același nume. Începutul ei este pe teritoriul com. Martalogi din jud. Argeș. La punctul numit Băliganu, pe teritoriul comunei Tufeni, se împreună cu numeroasele vâlcelușe care străbat câmpia Burdei, începând dintre comunele Strâmbeni și Urluieni, până la punctul vorbit. Aici valea începe a se lărgi, malurile sunt mai ridicate, iar pârâul are de aici înainte un volum mai mare de apă.

Teleorman, județul, numit astfel după râul Teleorman care udă toată partea de E și o mică parte de la nord-estul lui. Despre originea numirii acestui județ vom vorbi la istoricul lui. Face

parte din teritoriul României Mari, este județul cel mai de S al țării, excluzând, se înțelege, Dobrogea. Se întinde între 22°,36' și 24°,30' longitudine de E și între 43°,41' și 45°,33' latitudine de N.

Limitele și forma. Începând de la S, județul Teleorman are ca limită naturală fluviul Dunărea cu toate insulele lui până în *thalweg*, care îl desparte de statul vecin Bulgaria, de la gura Oltului până în hotarul județului Vlașca, la punctul unde se varsă râul Vedea în Dunăre, pe distanță de aproape 80 km. De aici, de la gura Vedei, hotarul apucă de la S spre NE în linie aproape dreaptă pe câmpia Burnazului, care se întinde mai departe în județul Vlașca, până în valea Petroșanilor, de pe teritoriul comunei Petroșani, tot din Vlașca. Hotarul urcă spre N, în linie tot cam dreaptă, cu prea puține curbe, până la hotarul com. Căcaleți din Vlașca, de unde apoi ia direcția de la N spre V, intră în valea Atârnaților, trece pe la hotarul moșiilor Foiasca și Pielea, de unde ia din nou direcția spre N, făcând aici mai multe curbe până în hotarul domeniului Alexandria. De aici înainte merge în linie aproape paralelă cu partea stângă a râului Teleorman începând de la comuna Lăcenii și urcând spre N până la comuna Zlotești. De pe

teritoriul acesteia din urmă comună hotarul merge înainte tot spre N pe o distanță aproape egală între râurile Teleormanul și Clănița până intră pe teritoriul comunei Slobozia-Trăsnitu, de unde limita atât a județului Teleorman, cât și a unei părți din a județelor Vlașca și Argeș o formează râul Clănița¹⁹. Pe teritoriul comunei Slobozia-Trăsnitu se termină limita dinspre județul Argeș, urmând tot pe partea dreaptă a Clăniței, luând direcția mai spre V, printre hotarele comunelor Slobozia-Trăsnitu din Teleorman și Izvoru de Jos din jud. Argeș. De aici înainte hotarul face mai multe curbe, în direcțiunea numai spre V, pe la marginea comunelor Popești-Palanga și Bucovu-Adunați până intră pe teritoriul comunei Strâmbeni, de unde limita județelor Teleorman și Argeș urmează linie aproape dreaptă pe câmpia Burdei până la comuna Urluieni, unde dă de râul Cotmeana, care servește ca limită

cu județul Olt spre NV. De la comuna Urluieni râul Cotmeana formează limita naturală de V între aceste două județe, până la pădurea Bădești, din comuna Mozăceni, unde râul Cotmeana se varsă în râul Vedea. De la acest punct Bădești, hotarul județului urmează cursul Vedei până în hotarul moșiei Statului Neaga, în fața cătunului Popești de la com. Văleni din județul Olt. De la acest punct, dintre moșiile Neaga și Văleni, hotarul apucă spre SV, părăsind cu totul linia Vedei, până unde începe valea Bratcovului. De la această vale hotarul merge în linie dreaptă până pe câmpia Boianului și de la hotarul comunei Mihăilești de Sus din jud. Olt intră pe una din ramurile văii Călmățuiului numită Sodolul până la hotarul moșiei Măldăieni, atingând o mică parte din valea Urluiului. De pe teritoriul Măldăienilor apucă în linie aproape tot dreaptă spre S până dă de cealaltă ramură a Călmățuiului la hotarul comunei Băsești. Și de aici înainte merge pe lângă comuna Crângeni coborându-se mereu spre SV până dă în valea Cioarei, și de aici intră pe teritoriul comunei Plopi-Slăvitești, de unde trece, între această comună și comuna Dudu din jud. Olt, până în marginea râului Olt. De la acest punct

¹⁹ În mai toate manualele și chartele geografice se dă ca limită naturală a județelor Teleorman și Vlașca râul Teleorman. Este o mare eroare, căci nu numai că mai toate comunele județului Teleorman, de la gura Vedei și până la com. Slobozia-Trăsnitu, sunt situate pe partea stângă, dar și mare număr de moșii și chiar jurisdicțiunea administrativă a Teleormanului se întinde cu mult mai departe, la câte 8-12 km pe alocuri, dincolo de partea stângă a râului Teleorman.

înainte, adică de la Plopi, râul Olt formează limita cu județul Romanați, urmând regulat cursul acestui râu, pe luncă, de la N spre S până la gura lui la Dunăre, de unde am plecat. În rezumat, județul Teleorman are ca limita la S fluviul Dunărea, care îl desparte de Principatul Bulgariei, la E județul Vlașca, la NV și N județul Argeș, la V județele Olt și Romanați.

Județul Teleormanului, atât în secolul trecut și mai înainte, cât și în cel actual până la anul 1336, n-a avut limitele ce arătarăm. La istoricul lui vom reconstitui vechile lui limite.

Forma județului Teleorman se aseamănă cu a unui con neregulat; ea s-ar putea compara mai bine cu aceea a unei clăi de fân, având ca lărgime la bază (de la gura Oltului și până la punctul Bujor) o întindere de peste 83 km; ceva mai sus, de la com. Mândra din marginea Oltului până în hotarul com. Atârnați, 96 km; din dreptul comunei Plopi-Slăvitești și până la hotarul com. Pielea 89 km, din hotarul com. Măldăieni până la al com. Lăceni 49 km, iar de-aici în sus, spre N, merge subțindu-se până la limita sa de N, unde (între comunele Urluieni și Slobozia-Trăsnitu) este de o întindere numai de 43 km pe diferite cotituri.

Relieful. Teleormanul este județ numai de câmp. Începând de la limita lui dintre NE și NV, formată de râurile Cotmeana și Clănița, el prezintă, în această parte, mai multe văi și vâlcele, străbătute de pâraie și dealuri, care merg înclinându-se din ce în ce mai mult spre S. În partea de N, este câmpia Burdei, un mic Bărăgan, care începe din jud. Argeș, se întinde pe o lungime de mai bine de 30 km și aproape 40 km lățime de la limita de N a județului până în hotarul com. Dobrotești (Doagele). De aici înainte, între hotarele de V și E, vâlcelele încep a se rări, rămânând numai văile cele mai pronunțate cum sunt: valea Teleormanului, valea Câinelui, valea Burdei, valea Tinoasa și valea Tecuciului, care toate străbat județul de la N spre S. Din jos de orașele Roșiori și Alexandria, spre Dunăre, înclinația este și mai mică, văile mai largi și dealurile mai mici. Aici, pe la mijlocul județului, între râul Olt și Teleorman, pe lângă diferitele văi și vâlcele ce străbat județul, mai sunt alte două câmpii, mai puțin întinse decât câmpia Burdea, și anume: câmpia Comancei în partea dinspre apus și câmpia Găuriciului mai spre SE județului. Partea dinspre răsărit este și mai puțin accidentată, până în Dunăre, având și dânsa o câmpie foarte întinsă, dincolo de râul Vedea, câmpia Burnazului, care se

întinde mai mult în județul Vlașca; iar în partea dinspre apus sunt dealurile Oltului, care încep la com. Plopi-Slăvitești și merg înclinându-se spre Dunăre. În fine toată partea dinspre Dunăre prezintă un șir de dealuri, nu tocmai pronunțate, precum și întinderile imense ale bălților care se află pe lângă Dunăre în toată partea de S a județului.

Diferitele înălțimi, raportate la nivelul Mării Negre, luate după observațiile institutului meteorologic, sunt: la Turnu Măgurele 40 m, la Zimnicea 35 m.

Altitudinea diferitelor puncte din județ este: dealul de la com. Slobozia-Mândra, 95 m²⁰, Roșiorii 110 m, Balaci 135 m, Urluieni și Strâmbeni 155 m, Drăgșenei 150 m și Alexandria 100 m.

Suprafața. Județul Teleorman are suprafața de 476000 ha sau 4760 km². Ca importanță teritorială, el ocupă al cincilea rând printre județele de câmp ale țării, cum sunt Ialomița, Doljul, Vlașca și Brăila.

Din suprafața sus arătată, 286663 ha sunt pământ arabil, 32000 ha pădure – din care numai Statul, în 1890 avea 27000 ha – 4000 ha sunt zăvoaie, 10681 livezi de fânețe, 7699 vii, 269 livezi de pruni, iar restul de 118688 ha

pământ neproductiv, în care intră nisipurile, terenurile satelor și orașelor, drumurile, cursurile râurilor, heleșteielor etc.

Văile. Numeroasele vâlcele ce străbat, mai ales partea de N a județului, mai toate au gurile lor în văile cele mari. Din acestea din urmă vom nota pe cele mai importante.

În partea dinspre V spre SE este valea Călmățuiului, care venind din jud. Olt începe de la N plășii Călmățuiului, lărgindu-se din ce în ce mai mult până la comuna Voievoda și de aici continuă printre comunele Piatra și Viișoara, până la gura ei. Această vale are la începutul ei în jud. Olt două ramuri, una numită Sodolul sau Călmățuiul Sec și cea de-a doua Călmățuiul; ambele ramuri își au origine aproape una de alta. Între comunele Crângeni și Băsești ele se împreună, formând o singură vale care se lărgeste, pârâul ce curge printr-însa capătă un volum mai mare de apă și își continuă cursul înainte sub denumirea de Călmățui.

Valea Urluiului vine tot din jud. Olt, de pe teritoriul com. Mihăiești de Sus, trece pe la SV orașului Roșiori, pe la com. Belitori și Spătărei, de unde merge de se împreună cu valea Călmățuiului la comuna Voievoda.

²⁰ De pe acest deal, pe timp senin, se văd foarte bine atât munții Balcani, care sunt mai în apropiere, cât și Carpații.

Valea Bratcovului este mai mică, începe tot din jud. Olt, trece pe lângă com. Bălțați, Scioaștea și Roșiori, de unde se pierde spre valea Vedei în dreptul com. Meri-Goala.

Valea Tinoasa începe mai sus de comuna Zâmbreasca din pl. Teleorman, își urmează cursul pe lângă comunele Ciurari, Săceni, Sfințești, Rădoiești, Antonești și Licuriciu din pl. Târgului și se împreună cu valea Căinelui în dreptul com. Mavrodin.

Valea Căinelui își are începutul pe câmpia Burdea, în jud. Argeș, străbate pe la comunele Strâmbeni, Râca, Siliștea-Gumești, din pl. Teleorman și de aici înainte până la com. Mavrodin unde se împreună cu valea Tinoasa.

Valea Teleormanului, urmează cursul râului cu același nume începând de la com. Poiana-Lacului din județul Argeș. În această vale dau mulțime de vâlcele pe partea dreaptă; ea se împreună cu valea Vedei la com. Beiu, de unde continuă sub denumirea de valea Vedei până la Dunăre.

Valea Târnavei cu valea Găuriciului, formând una și aceeași vale, își au începutul din apropiere de șoseaua națională Turnu-Alexandria între com. Spătărei și orașul Alexandria, de la lacul numit al Simioanei și se pierde în valea Vedei în dreptul

com. Smârdioasa. Valea Târnavei merge în linie aproape dreaptă de la N spre S până pe teritoriul com. Piatra, pe lângă cătunul Starița, unde formează o cotitură foarte pronunțată. De aici înainte ia denumirea de valea Găuriciului lărgindu-se deodată și luând direcția de la E spre V până spre com. Găuriciu de unde apucă iar spre NV și se pierde în valea Vedei pe teritoriul comunei Smârdioasa precum arătarăm.

Valea Vedei, străbate județul începând de la comuna Mozăceni (pădurea Bădești), coboară spre comunele Ghimpețeni, Didești, Socetu și de aici spre comuna Papa, pe lângă orașul Roșiori, de unde se lărgește din ce în ce mai mult printre comunele Peretu, Plosca, Nanov până la marginea orașului Alexandria și de aici înainte spre com. Beiu.

De la N spre S sunt: valea Tecuciului, care trece pe teritoriul comunelor Miroși, Tecuci-Calinderu, Dobrotești, Merișani și se pierde în valea Vedei, pe teritoriul com. Didești.

Valea Burdea vine din județul Argeș, intră în județ pe la com. Strâmbeni, taie în două platoul Burdei și se prelungește până în valea Vedei în apropiere de comunele Albești și Dulceanca.

Valea Cotmenii, vine din munții Argeșului, formează cu râul

Cotmeana latura despărțitoare a județului Teleorman de județul Olt, începând de la com. Urluieni până la com. Mozăceni. Această vale este cu mult mai îngustă ca celelalte.

Afară de aceste văi principale, mai sunt o mulțime de vâlcele din care unele sunt mai mult seci și nu se umple de apă decât numai când plouă sau la topirea zăpezii. Toate aceste vâlcele sunt descrise amănunțit în acest dicționar, la litera lor respectivă precum și la descrierea comunelor.

Hidrografia. Județul Teleorman are avantajul că este udat, pe o mare întindere, în toată partea de S, de apele fluviului Dunărea și pe latura de la V de ale râului Olt.

Dunărea, cu imensele ei bălți, curge pe o distanță de mai bine de 80 km, Oltul pe aproape de 33 km, socotind și cotiturile lui. Acest râu are un singur afluent în acest județ, Sâiul sau Siceiul, care izvorăște din județul Olt și se varsă în apropiere de comuna Lița.

Tot de la V spre SE curge râul Călmățuiul, care străbate toată plasa cu acest nume și la comuna Voievoda se împreună cu pârâul Urluiul, formând mari întinsuri mlăștinoase. De aici Călmățuiul, mărindu-și volumul, merge de se varsă în balta Suhaia, între comunele Lissa și Viișoara.

Dinspre nordul județului curg: pârâul Cânelui sau Câineasca, care străbate toată plasa Teleormanului și o parte din plasa Târgului; pâraiele Tinoasa, Burdea sau Zbârgleaza, Tecuciul, precum și un mare număr de pâraieșe, care vara sunt seci și nu se umplu decât numai la ploi sau la topirea zăpezii vărsându-se în celelalte pâraie mai mari.

La răsărit, Teleormanul curge de la N spre S și se varsă în râul Vedea, pe teritoriul comunei Beiu. Acest râu udă toată partea dinspre răsărit a județului și are de afluenți pâraiele: Teleormănelul, Cerboaica și Clănița. Acesta din urmă curge prin județul Vlașca și se varsă în Teleorman la com. Lăceni. Afară de acestea Teleormanul mai primește într-însul și apele altor pâraie și gărlite de mică importanță.

Râul Vedea care izvorăște din dealul Dădulești, jud. Argeș, intră pe teritoriul județului în dreptul comunei Tufeni, ia direcția spre SE, trece pe lângă orașele Roșiori și Alexandria și se împreună cu Teleormanul la punctul Beiu. În calea sa primește apele râului Cotmeana, ale pâraielor Bratcov, Urlui, Tecuci, Cânelui, Tinoasa și altele. Se varsă în Dunăre, în dreptul comunei Bujoru din jud. Vlașca.

Apele Vedei scad atât de mult vara, încât adeseori matca sa rămâne cu totul uscată pe alocuri.

În partea de NE este pârâul Cotmeana, un afluent al Vedei, care udă o latură a plășii Teleormanului, de la comuna Urluieni până la com. Mozăceni, în dreptul căt. Bădești.

Bălțile, heleșteiele. Ca județ dunărean Teleormanul are bălți foarte importante, producătoare de mari cantități de pește de tot felul. Începând dinspre Apus este Balta Berceluiului în apropiere de Turnu Măgurele, apoi vin bălțile din dreptul comunelor Seaca și Cioara, care sunt mai mici. La puțină depărtare de Cioara începe Balta sau lezeru Suhaia. Această baltă are suprafața de aproape 10000 ha și se întinde de la comuna Vânători până la marginea orașului Zimnicea; ea poartă în întinderea ei diferite numiri, după proprietățile de care aparține; astfel i se zice Balta Viișoarei, a Suhaiei, Fântânelor etc., după denumirea moșiilor de care ține. În partea dinspre E a orașului Zimnicea este Balta Scăeștilor, foarte mare și importantă.

Toate aceste bălți sunt formate din derivațiuni și din revărsările Dunării precum și din cursurile apelor ce primesc. În latul acestor bălți exploatatorii lor întrețin

lucrări de artă, cum sunt zăgazurile și gardurile prin care opresc peștele de a nu trece mai departe.

Pe lângă marile cantități de pește ce se vânează din aceste bălți, ele produc și multă trestie și papură care servește la fabricatul rogojinilor.

În județ sunt și câteva heleșteie formate din oprirea cursului râurilor: mai importante sunt: eleșteul de la Belciugu, din comuna Gârdești, format din oprirea apelor râului Câinelui și din izvoare; heleșteiele de la Broșteanca Pârlita, Belitori, Ulmeni și altele.

Bălțile de la Dunăre constituie una din ramurile importante de avuție a județului. Sunt proprietari care își arendează părțile lor din baltă cu prețuri mai bune decât cea mai bună moșie; alții le arendează împreună cu moșia. Astfel este pentru părțile de baltă de la Lissa, Viișoara, Suhaia, Fântânelor și Scăiești.

Insule. Dunărea, în cursul ei câține județul Teleorman, are multe insule, din care unele sunt importante atât ca mărime cât și ca foloase ce aduc Statului prin exploatarea zăvoaielor și a fânețelor. Începând de la gura Oltului, în josul fluviului, aceste insule sunt:

Cătina Mare și Cătina Mică între portul Turnu Măgurele și

comuna Flămânda, *Cioroiul* în dreptul comunei Cioara, *Belina*, între comuna Cioara și Vânători. Apoi vin *Luta Mare* și *Luta Mică*, *Cinghinelele*, *Bârzina*, *Chichinețu* și *Bujorescu* care toate sunt înșirate pe distanța până la Zimnicea. Din dreptul acestui oraș până la limita județului mai sunt insulele: *Fișteica*, *Gâasca Mare* și *Gâasca Mică*.

Am notat numai pe cele principale, deoarece periodic se formează mici insule din depunerile de nămol ale Dunării. Atât cele deja formate cât și ce s-ar mai forma până în *thalwegul* fluviului aparțin Statului Român conform dispozițiilor Tratatului de la Adrianopole din 1828.

Râul Olt are și dânsul insule: cea mai importantă este insula dintre Olturi, care ca proprietate ține de moșia Islazului; vine apoi Chichinețu de Olt, care aparține Statului făcând parte din domeniul Turnului (trupul Gârla) precum și alte insule mai mici și puțin importante.

În lacul Suhaia încă este o insulă însemnată Beciu și alte două mai mici: Râiosu și Plopșoru; iar pe râul Căinelui, în eleșteul de la comuna Gârdești este asemenea o insulă numită Belciugu.

Solul și natura lui. Ca județ de câmp, Teleormanul aparține

formațiunii deluviane. Deluviul ocupă mai toată suprafața lui, a văilor și dealurilor ce are, în multe văi se găsesc și aluviuni moderne formate mai ales din cauza deselor revărsări de ape. Deluviul galben pe care geologii îl numesc *loess* sau *lehm* se găsește în toate luncile cum este a Oltului, a Vedei, a Teleormanului precum și în lunca Dunării. Deosebit de pământul luncilor și cel de pe lângă albiile râurilor, de prin văi și vâlcele, solul, mai ales în plășile Călmățui și Marginea, e bogat în materii organice, cuprinzând toate elementele necesare vegetațiunii. Grosimea acestui strat trece în unele locuri de 50 cm și este foarte permeabil. La analizele chimice făcute, s-a constatat că pământul din aceste două plăși, pe lângă alte diferite materii, conține într-o mare proporțiune carbonat de calce, acid fosforic și potasă, ceea ce îl face a fi renumit în toată țara pentru producțiunea agricolă. Bogăția solului în aceste plăși se atribuie, pe lângă stratul de loess, și întinselor păduri ce au existat în acest județ, grație cărora stratul vegetal a putut ajunge la o grosime puțin obișnuită. Astăzi, din pădurile seculare nu a mai rămas aproape nimic și în curând agricultorii vor fi nevoiți a recurge la amendarea

pământului, care s-a și început pe alocuri, mai ales în partea de N, în plasa Teleormanului.

În alte câteva părți ale județului, spre Dunăre, împrejurul comunelor Suhaia, Fântânele, Zimnicea și Viișoara se observă un fel de pământ cenușiu, friabil, ce se preface în pulbere fină pe timp secetos; acesta este format din o amestecătură de nisip cu argilă, asociate și cu puțin calcar. Mai puțin bogat în materii organice, acest pământ produce totuși destul de bine.

Vine apoi pământul roșu, o amestecătură de nisip feruginos și argilă care se găsește mai mult de-a lungul dealurilor Oltului, ale văii Tinoasa și pîrîmbejurul comunelor Dracea, Belitori, Pârlita etc. Acesta este puțin priicos agriculturii, el ocupă însă puțină întindere și mai totdeauna, în staturile lui inferioare, se găsesc cariere de pietriș.

Cu cât trecem mai spre nordul județului, calitățile productive ale solului se împuținează. Astfel, pe cât este de bogat în plășile Călmățui, Marginea și parte din Târg, îndată ce trecem de Roșiori, se resimt lipsurile. Mai ales câmpia Burdei este de o calitate mai puțin decât mediocră. Aici compoziția solului este din argilă amestecată cu substanțe calcaroase, ceea ce îl

face prea puțin permeabil. Pentru acest motiv, pe timpuri ploioase apele bălesc pe câmpie, iar la secetă pământul crapă.

Cu toată diferența sensibilă a calităților solului în diferitele lui regiuni, județul Teleorman, considerat în totalitatea lui, ocupă cel dintâi rând ca producție agricolă cantitativă a solului. Astfel, pe când în unele județe această producție variază între 30 și 42%, în județul Teleorman ea trece în anii cei buni de 63%, iar ca mijlocie nu rămâne niciodată mai prejos de 50-55%.

Clima. Clima nu este în toate părțile județului destul de sănătoasă. Regiunea dinspre Turnu Măgurele, cuprinsă în unghiul format de Olt și Dunăre, este foarte mult expusă vânturilor; de asemenea și toată partea de S a județului care se întinde de-a lungul Dunării. Aceste două părți, produc în toți anii emanațiuni palustre, care cauzează friguri și alte maladii printre populația rurală; emanațiunile nu sunt decât consecința naturală a revărsărilor periodice ale acestor două mari cursuri de apă.

Presiunea atmosferică, după observațiile meteorologice din Turnu Măgurele, atinge anual media de 774,8 mm.

Temperatura cea mai scăzută a aerului în timpul iernii, merge

până la media de $-18,5^{\circ}$ Celsius. Sunt însă ierni grele, când atinge chiar -28° și atunci apele Dunării și chiar ale Oltului îngheață cu desăvârșire, așa că se poate trece peste dânsle cu carele și cu cele mai grele poveri. Astfel a fost iarna din 1884 și aceea din 1887 și 1888. În timpul verii, temperatura se ridică la Turnu Măgurele în unii ani chiar până la $39,9^{\circ}$ Celsius. Media maximală este de $17,4^{\circ}$ și cea minimală de $6,7^{\circ}$ Celsius. Este căldura cea mai mare, ce se constată la puține puncte ale țării.

De la 1884-1891, verile au fost mai mult secetoase. Cantitatea de ploaie căzută în anul 1891 a fost de 516 mm, iar maxima în 24 ore de 38,1. Grosimea stratului de zăpadă variază de la 30 la 45 mm. Sunt foarte rare iernile când stratul de zăpadă ajunge la 80 cm. Acesta se explică prin frecvența vânturilor, care suflă în toată întinderea județului și care, din cauza despăduririi aproape completă, spulberă zăpada și o duce prin șanțuri și adăposturi, cauzând întreruperi de comunicațiuni zile întregi atât pe calea ferată cât și pe șosele. Se observă adesea, după viscole, că la unele locuri zăpada nu are grosimea nici de 1 mm, iar la altele este de 3-4 m. Sunt ierni când ninge foarte puțin.

Vânturile dominante diferă după regiunile județului: în partea de S și SV, după observațiile luate la Turnu Măgurele și Zimnicea, vânturile dominate sunt cele de SV; aceste două vânturi sunt cele mai frecvente în cursul anului: vine apoi vântul de V și de NV și prea puțin cel de N și NE.

Când suflă vântul de NE iarna, apele râurilor adesea îngheață; grosimea gheții pe Dunăre și Olt variază în anii geroși între 0,40-0,80 cm; au fost ierni când gheața din Dunăre a ajuns, la unele puncte, până la 1 m grosime.

În partea dinspre N a județului vânturile mai frecvente sunt cele de NE, de E și SV.

Iuțeala vânturilor, în partea dinspre Dunăre, merge adesea până la 6 m pe secundă, pe timpuri furtunoase ajunge la 10 m, iar iuțeala cea mai mică la Turnu Măgurele este 1 m pe secundă aproape în permanență; curenții Oltului și Dunării fac ca vânturile să nu înceteze în această parte a județului.

Producțiuni naturale. Ca județ de câmp, Teleormanul nu are sub sol nici una din bogățiile județelor de munte. Câteva cariere de pietriș sunt pe moșiile Putineiu, Ulmeni, Piatra și Lissa. Ape minerale se zice că ar fi existând la com. Flămânda și la

Didești. Acestea se văd trecute și pe harta geologică editată de d-l Mateiu Drăghiceanu, precum și pe a statului-major austriac; dar nimeni nu s-a ocupat a cerceta despre aceste ape și a le supune la o analiză chimică serioasă. Apele minerale de la Didești, locuitorii le numesc Ochiul Boului și Ochiul Negrului, iar despre cele de la Flămânda se crede că ar fi muriatice.

În puținele păduri ce au mai rămas, cea mai mare parte proprietate a Statului, se găsesc lemne de stejar, frasin, ulm, jugastru, cer și carpen de diferite dimensiuni; salcâmul și salcia se găsesc în tot județul; în partea dinspre Dunăre și Olt crește foarte multă cătină, aninul se găsește foarte rar, numai în partea dinspre N a județului pe la comunele Malu și Urluieni și puțin pe valea Teleormanului, tot spre N. Până a nu se despăduri județul se găsea foarte multă scumpie. De aici se aprovizionau tabacii din București și din alte părți ale țării cu scumpia de care aveau trebuință.

Pomi roditori sunt puține varietăți, astfel că fructele, cum sunt cireșele, vișinele, merele, perele și altele se aduc, în mai toate orașele, din alte județe. Prunii, din ale căror fructe se producea odinioară cantități

însemnate de țuică în comunele din plășile Târgului și Teleormanului, au degenerat acum cu desăvârșire și s-au împuținat; în schimb însă cultura viilor a luat mare dezvoltare în anii din urmă; multe din viile din părțile dinspre Dunăre se crede că au fost plasate pe timpii ocupațiilor turcești; astfel sunt viile bătrâne de la Bogdana, de la Mândra și de la Turnu. Filoxera până în anul 1892 nu a bântuit încă viile din acest județ. În toate zăvoaiele de pe marginea Dunării se găsesc foarte multe mure. De altminteri în puținele grădini cu pomi roditori, se găsesc toate speciile, până și nukul și alunul.

Flora și Fauna. Varietățile de flori și plante ce cresc în județ sunt infinite. De remarcat sunt însă plantele acvatice ce cresc în lunca Dunării și în bălțile ei, precum și transformările ce iau unele din plantele de uscat după ce se revarsă apa peste dânsle și bălesc.

Dintre arbuști se găsesc mai deosebite: măceșul, răsurile, porumbarele, păducelul și lemnul câinesc. Prin păduri și zăvoaie crește multă viță sălbatică sau curpenul, căpșunele și murele. Zmeura lipsește cu desăvârșire.

Toate plantele de câmp cresc și înfloresc în mai toate părțile județului: măzărichea, orzișorul,

păiușul, ghizdeiul în lunci, sulfina, drăgaica, muștarul de câmp, fierea pământului, lumânarea, nalba, cucuta, sunătoarea, cimbru sălbatic, izma de diferite varietăți, mătrăguna, măselarița, pătlagina, persicel foarte mult prin livezi, rodul pământului, iar pe lângă bălți întinderi mari de vetrige.

Din bălțile de lângă Dunăre se recoltează cantități mari de trestie, papură și rogoz. Papura o cumpără mai mult sătenii din com. Islaz, din jud. Romanați, care sunt foarte îndemânatici în fabricatul rogojinilor, căci cei din jud. Teleorman nu se ocupă cu această ușoară și folositoare industrie. Tot prin bălți și zăvoaie vin despre munte, la iernatic, turme numeroase de oi, găsindu-se mai cu înlesnire și mai ieftin nutrețul necesar.

Din cereale se cultivă mai toate, dar mai ales grâul și porumbul; rapița nu reușește în toți anii. Secară se cultivă foarte puțină, grâu de primăvară aproape deloc. Fasolea, lintea, inul și cânepa se cultivă numai pentru trebuințe locale. Orzul și ovăzul se cultivă în plășile Călmățui și Marginea numai pentru îndestularea gospodăriei agricole; în partea mai dinspre N a județului se cultivă întinderi mai mari și pentru comerț. Din plantele furajere se cultivă de mulți proprietari trifoiul; țărani nu

voiesc a se obișnui cu această folositoare plantă; ei se mărginesc a da vitelor lor numai fân, paie și coceni. Iarba, în plășile Călmățui și Marginea este grasă și substanțială, ceea ce face că oile dau brânză excelentă.

Despre animalele domestice și diferitele lor specii voi trata mai departe. Din cele sălbatice numărul lor s-a împușinat considerabil. Totuși, prin păduri și zăvoaie se găsesc încă lupi, vulpi, viezuri, iepuri, veverițe, vidre, nevăstuici, dihori și arici. Acum vreo 10-15 ani se găseau și mistreți în pădurile de la com. Peretu, dar au fost exterminați. Sunt toamne care se prășesc considerabil prin grâne șobolani sau șoareci de câmp; ei își fac cuiburile – niște adevărate movile – prin semănăturile de grâu, se înmulțesc foarte repede și cauzează mari pagube agriculturii.

Din păsările domestice se găsesc de toate speciile. Din cele sălbatice vulturi se găsesc rareori în părțile dinspre Dunăre, venind după pradă din munții Bulgariei; ulii, bufnițe, cucuvele, cocostârci, berze și lilieci se găsesc în toate părțile județului. Cât despre păsările de vânat acestea sunt atât de numeroase și speciile lor atât de variate în și pe lângă bălțile Dunării, încât în unii ani deșteaptă pofta cinegetice nu

numai ale vânătorilor noștri indigeni, dar și pe ale celor din străinătate. La câmp se găsesc cârduri mari de dropii și de cocori. Apoi vin potârnichele, cârsteii și spre bălți becațele, sitarii, ciuvicele, lișițele, diferite varietăți de rațe sălbatice (unele migratoare, altele stabile), găște sălbatice, călifari și în fine un număr considerabil de babițe sau pelicani și pescari aceste două din urmă vrăjmașe neîmpăcate ale peștelui cu care se hrănesc.

Dunărea, bălțile ei și Oltul au infinite varietăți de pește delicios: pe canalul Dunării, începând din dreptul comunei Năsturelul și până la gura Oltului, se vânează morunul, nisetru, sinul, viza, somnul și crapul; apoi vine delicioasa cegă, șalău, mihalțul, scrumbia, plătica și puțină mreană; din peștii mărunți sunt: ocleiul în mari cantități, caracuda, o varietate foarte gustoasă „sula” și altele. Din bălți se vânează cantități considerabile de crap, șalău, roșioară, lin, știucă, caracudă, răspăr, săbioară, cosaci, bibani, soreață, vârlugi și prea puțini țipari. Din bălțile de la Dunăre, Suhaia, Fântânele și Scăești, renumite altă dată pentru mulțimea de raci mari și frumoși ce produceau, acest crustaceu a dispărut aproape cu desăvârșire în urma războiului

din 1877. Și, lucru inexplicabil, încercările făcute în mai multe rânduri de a se repopula bălțile cu raci, nu au izbutit. Tot în bălțile de lângă Dunăre se găsesc cantități enorme de scoici.

În celelalte ape nu se găsesc atât de multe varietăți de pești ca în Dunăre. În Olt se găsește multă mreană, crap, somn și altele. Se întâmplă de multe ori că se găsesc și în Olt, pe distanță de 3-4 km pește fin ca cega și nisetru care vine din Dunăre, precum și, foarte rar, scobari veniți din susul Oltului.

În celelalte cursuri de apă se găsește pește comun. O singură varietate, care nu se găsește în toate apele, face excepție: este peștișorul delicios numit pitroc, care se găsește în abundență în Vedea și puțin în Teleorman. În heleșteie se găsește de asemenea mult crap, lin, caracudă și alte varietăți cunoscute.

Lipitori se găsesc mai prin toate băltoacele formate de cursul pâraielor: pe Sâi la comuna Râioasa, pe Călmățui la Băneasa și în alte multe părți.

Reptilele s-au împuținat cu totul. Din șerpi se găsesc mai multe varietăți, neveninoși. Două specii, cu totul deosebite de șerpii cunoscuți, au fost descoperite de d-l N. C. Furculescu, acum vreo 22 ani, pe proprie-

tatea d-sale și trimiși la grădina zoologică din Paris, unde au fost clasificați sub o denumire specială, care îmi scapă din memorie. Șopârlițe verzi și negre, broaște se găsesc în toate părțile județului; broaște țestoase foarte puține.

Insectele sunt reprezentate prin atât de infinite varietăți, încât ar putea să intereseze foarte mult pe cei speciali în entomologie. Cele mai supărătoare din toate sunt țânțarii pe marginea Dunării și Oltului.

Despre flora, fauna și studiile relative la entomologia acestui județ nu știu dacă s-a ocupat cineva din țară până astăzi. Ceea ce scriu însă pozitiv este că județul Teleorman, în partea lui dinspre Dunăre, este periodic vizitat de câte o misiune trimisă de Academia de Științe din Viena. Această misiune este adevărat că nu se ocupă numai de această parte a țării, ci de întreaga Dunăre până la gurile ei; dar am constatat, în mai mulți ani, că ea găsește bogat teren de exploatat în acest județ, deoarece staționază săptămâni întregi în părțile dinspre Zimnicea și Bragadiru, face erborisație, adună colecțiuni de insecte și face și vânătoare în interes științific. Această misiune își are yahtul său special, pe care călătorește până la gurile Dunării.

Agricultura. Teleormanul este unul din județele cele mai renumite pentru producțiunea sa agricolă. Pentru a ne face o idee despre puterea lui agricolă este de ajuns a arăta că, din întinderea lui totală de 476000 ha, 276663 au fost acoperite în 1891 cu semănături.

Dezvoltarea agriculturii merge crescând pe fiecare an și, pentru a ne încredința, nu avem decât a observa datele statistice agricole pe mai mulți ani din urmă. Astfel, dintr-un tablou comparativ publicat de direcțiunea generală a statisticii, rezultă că, în timp de treizeci de ani, întinderea culturii s-a împătrit în acest județ. În 1862 suprafața cultivată cu grâu era de 42114 ha; în 1892 ea a atins cifra de 142601 ha. Ca producțiune de asemenea: cultura grâului a dat în 1862 suma de 727474 hl, în 1892 a ajuns - să se observe bine - la 2652473 hl.

Porumbul în 1862 s-a cultivat pe 37153 ha și a produs 775787 hl; iar în 1892 cultura a fost de 111091 ha și a produs 2631672 hl.

Cultura cerealelor de tot felul este cea mai mare și aproape singura producțiune a acestui județ. Grâul ocupă rândul de frunte, vine apoi porumbul, rapița, orzul, ovăzul, meiul și foarte puțină secară. Plante textile ca inul și cânepa, precum și leguminoasele,

ca fasolea, linteia etc., se cultivă foarte puțin.

Teleormanul ocupă aproape întâiul rând printre județele agricole de la Dunăre; astfel în privința culturii grâului, el a fost în 1892 al doilea după Dolj, și întinderea acestei culturi a reprezentat 9,35% din toate semănăturile de grâu din țară. În raport cu suprafața sa, acest județ este unicul din țară, căci aproape jumătate, 48,29% din întinderea lui totală, a fost acoperită cu semănături de grâu. În privința cantității recoltate, a fost tot cel dintâi, deoarece din cele 22532962 hl de grâu, care a fost producțiunea țării întregi, 2652473 hl, a produs numai județul Teleorman, ceea ce reprezintă proporția de 11,77% din producțiunea întregii țării.

Nu tot astfel este și în privința calității grâului recoltat. Acest județ nu ocupă în toți anii întâiul rang în ce privește greutatea lui în libre, față chiar de multe județe de munte. Cu alte cuvinte Teleormanul excelează adesea în cantitate, nu și în calitate.

În cultura porumbului Teleormanul este dintre cele dintâi județe; în 1892 a fost al treilea după Dolj și Vlașca. Suprafața acoperită cu semănături de porumb a fost de 111091 ha ceea ce reprezintă 37,62% din toate culturile din județ; ca

producțiune însă a fost al doilea din toată țara, căci ea a fost de 2631672 hl, față de 32522742 hl porumb recoltat în întreaga Românie.

Producția grâului a fost de 18,60% pe hectar, a porumbului de 23,96%. Ca greutate, porumbul recoltat din Teleorman este superior; în 1892 a avut ca mijlocie, în livre englezești, 62,3. Această superioritate se explică prin faptul că cea mai mare parte din marii agricultori nu seamănă, de câtva timp, decât sămânța de porumb superior cum este cincantinul, portocaliul și dinte de cal, care au greutate specifică cu mult mai mare ca porumbul indigen.

În privința fânețelor, Teleormanul este din cele mai din urmă județe; abia 11454 ha au fost acoperite, în 1892, cu fânețe pe cât timp în 1865 erau 23622 ha. Această însemnată scădere se explică prin dezvoltarea uriașă ce a luat și ia pe fiecare an cultura cerealelor. Nu numai fânețele, dar și islazurile se împuținează din ce în ce mai mult. Renumitele suhaturi de altă dată de pe moșiile Bragadiru, Lissa, Mândra, Mavrodin, unde pășteau mii de capete de vite mari și unde le îngrășau cirezarii de prin București și Craiova, sunt reduse astăzi în cea mai simplă expres-

siune, abia putându-se îndeestula cu pășunatul vitele locuitorilor și ale arendașilor sau proprietarilor.

Viile dau în acest județ foarte însemnat produs; nu se cultivă însă vița în toate părțile lui. Regiunea viticolă mai însemnată este în plășile Călmățui și Marginea. Viile de pe dealurile dintre comuna Măgurele, paralele cu Dunărea, până aproape de Zimnicea sunt cele mai renumite, apoi vin viile de pe dealurile Oltului, cele dimprejurul Alexandriei și în fine viile, de o mai mică importanță, din pl. Târgului. În plasa Teleormanului sunt foarte puține vii. Întinderea viilor din județ este de 7699 ha. Producțiunea lor a fost în 1892 de 115037 hl, din care 35773 hl alb și gălbui și 79264 hl profir și foarte puțin negru. Valoarea totală a recoltei vinului a fost de 2957304 lei.

Cultura vinului se face într-un mod foarte defectuos și primitiv, viile se culeg de timpuriu; de aceea vinurile din acest județ nu țin decât numai până primăvara, afară de puține excepțiuni. Calitatea celei mai mari părți este inferioară, nu conține nici 9% alcool; ele servesc numai pentru consumațiunea locală și nici pentru aceasta, însemnata cantitate de vin ce județul produce, nu este suficientă. În orașe se importă cantități mari de vinuri de Drăgășani și Odobești,

iar pe la sate, în plasa Târgului și Teleormanului mai ales, se aduc vinuri din viile Drăgăneștilor, Dăneșei și Comanilor din jud. Olt.

Numărul cultivatorilor de vii din acest județ a fost în 1892 de 13512; ca producțiune cantitativă a fost al 11 din toată țara; producțiunea pe hectar a fost de 14,94% iar mijlocia cantității ce revine pe fiecare cap de locuitor a fost de 57 litri. De remarcat este că, în interval de 28 de ani, nici cultura viei nu a rămas în acest județ mai prejos de celelalte culturi. În 1865 se găseau 4979 ha vii care au produs 25813 hl vin; în 1892 au fost, cum mai arătarăm, 7699 ha și au produs aproape încincit, adică 115037 hl.

Livezile de pruni au rămas foarte puține, abia 269 ha, numai în plășile Târgului și Teleormanului.

Grădinile cu zarzavaturi dau și ele o importantă producțiune. Mai pe toate cursurile de apă se găsesc asemenea grădini, cultivate însă, din nenorocire, numai de străini (bulgari) care – prin mijlocul irigațiunilor și prin neobosita lor muncă de cu primăvara până toamna – întrețin populația orașelor și satelor cu tot felul de verdețuri și legume. Întinderea ce ocupă grădinile cu zarzavaturi în județ este de aproape 2000 ha.

Ca total, producția agricolă a anului 1891-92 a dat: grâu 2652459 hl, iar ca greutate 1962830 cântare metrice, ceea ce revine la 74 kg greutatea unui hl.

Orzurile de toamnă și primăvară 140410 kg sau 84456 cântare metrice, adică 60 kg un hl rapița a dat recoltă de tot slabă, abia 43104 hl sau 28082 cântare metrice, la 2669 ha, pe cât timp producțiunea din 1890-91 a fost cu mult superioară, căci a dat 172527 hl, la 18242 ha. În unii ani când recolta rapiței este favorizată, județul Teleorman ocupă întâiul rând în țară.

Porumbul a dat 2631672 hl sau 2047441 cântare metrice (78 kg la hl). Ovăzul 225200 hl sau 88507 cântare metrice, meiul 20519 hl sau 14772 cântare metrice. Cânepa a dat 3772 hl sau 1984 cântare metrice. Inul, fasolea și alte plante au dat neînsemnata cantitate de 3730 cântare metrice iar livezile artificiale, dintr-o suprafață de 773 ha cultivate, au produs 24343 cântare metrice. Pe livezile artificiale s-a cultivat trifoiul și nutrețul amestecat, pentru vite.

Dacă la această producțiunea vom adăuga și pe aceea a fânelor naturale, care a fost de 118889 cântare metrice aproximativ, produsul viilor de 115037 hl vin și al livezilor de pruni care a fost de 11730 hl

țuică, făcând calculul cuvenit, după media prețurilor cu care s-au vândut aceste diferite produse, găsim ca valoarea totală a producțiunilor tuturor culturilor din județe trece de suma de 46879204 lei pentru anul 1891-1892. Cu drept cuvânt, deci, Teleormanul merită renumele de a figura ca unul dintre cele dintâi județe agricole ale țării.

Animale domestice și de muncă. – Deși agricultura este foarte dezvoltată în acest județ, creșterea vitelor tot ocupă un loc însemnat, mai ales în ceea ce privește oile. Din aceste cornute mici, nu numai că se găsesc în județ aproape 300000 capete, dar toamna se coboară de la munte numeroase turme de oi, care sunt aduse pentru a fi hrănite și adăpostite în cursul iernii, în bălțile, zăvoaiele și adăposturile de pe marginea Dunării. Teleormanul și-a păstrat vechiul renume, după care i s-a dat și marca de trei oițe, deoarece pe teritoriul acestui județ, se hrănesc mai multe oi decât chiar în județul Ialomița, cel mai renumit în privința numeroaselor turme de oi.

Dăm aici statistica speciilor de vite domestice și de muncă pe anul 1890.

Din speța cabalină au fost 36824 capete din care 2200

mânji și mânze, 2315 armăsari, 16149 cai și 14810 iepe, măgari 1307, catări și catări 43. – Vite cornute au fost 95650 capete, din care 5013 viței, 3199 tauri, 62191 boi, 18357 vaci, 3182 bivoli și 3888 bivolițe.

Din specia ovină 287875 miei și oi, 19035 berbeci, 291 iezi, 316 țapi și 1537 capre. – Porci 36681 din care 10855 purcei, 4462 vieri, 11316 scroafe și 9948 masculi.

În ceea ce privește rasa vitelor, caii locuitorilor sunt mici și cu totul degenerați, nedându-se nici o îngrijire în creșterea lor și punându-i la ham foarte de timpuriu și nedezvoltați. Herghelii au fost câteva în județ, dar acum a rămas una singură, care și aceasta se va desființa. Armăsarii reproducători ai Statului nu sunt de ajuns pentru tot județul și mai ales pentru săteni.

Boii și vitele de jug sunt de rasă amestecată; locuitorii din comunele dinspre Dunăre au boi de rasă sârbească, cu gâtul scurt, coarnele mici; mulți dintre proprietari și arendași au introdus boi de rasă din Moldova, a căror aclimatizare a întâmpinat la început ceva greutăți, din cauza neîngrijirii; se găsește în câteva părți și boi de rasă ungară.

Oile sunt de asemenea de rase amestecate. Lâna produsă de acestea, în 1892, a fost de

344013 kg cu o valoare aproximativă de 510000 lei. Din această cantitate 110634 kg lână a fost țigaie, 53194 țurcană, 178022 amestecată și 2163 miță.

Porcii încă sunt de diferite rase; ai locuitorilor sunt de rasă locală, creți și mangoli; proprietarii și arendașii au introdus rasa numită de Palatin, precum și cea engleză (Cumberland).

Apicultura. Cultura albinelor din cauza mării dezvoltări, a agriculturii și a despăduririi, a degenerat aproape cu totul. În 1892 au fost 211 crescători de albine; numărul total al stupilor a fost de 5100 iar producția lor de 6644 kg miere și 634 kg ceară. Prețul mediu cu care s-a vândut a fost de 79 bani kg mierea și 6 lei 22 bani ceara, astfel că valoarea mierii produsă a fost de 5249 lei și a cerii de 3943 în total 9192 lei.

De altminteri, aceste două articole nici că dau loc la vreun comerț însemnat, ci se întrebuințează mai mult pentru uzul local și domestic.

Sericicultura este ceva mai importantă. În 1892 s-au crescut viermi de mătase în 76 de comune de către un număr de 3532 crescători, care au fost numai femei. Producțiunea gogoșilor de mătase a fost de 13371 kg.

Comunele unde s-au crescut mai mult viermi de mătase au

foști: orașul Alexandria cu 287 crescători și 1199 kg, gogoși; vin apoi comunele Bragadiru cu 135 crescători și 810 kg, Dorobanțu cu 150 crescători 750 kg, Roșiori de Vede cu 81 crescători 584 kg, Piatra 145 crescători 580 kg, Ștorobăneasa 125 crescători 500 kg, Lița 95 crescători 4755 kg și Segarcea din Deal 70 crescători și 420 kg gogoși. În celelalte 68 comune au fost 2444 crescători și s-a produs 8053 kg gogoși de mătase.

Sămânța întrebuințată a fost în cea mai mare parte din cea de Milan, procurată gratuit de Ministerul Domeniilor. În privința producției gogoșilor și numărul crescătorilor, acest județ a ocupat cel dintâi rând în toată țara în 1892.

Produsul gândacilor de mătase nu dă loc la vreun comerț însemnat, borangicul servește mai mult la îmbrăcămintea și podoaba femeilor, renumite în unele părți, cum este valea Oltului, pentru frumosul lor port național; ele fabrică borangicuri foarte fine și lucrează țesături din mătasea ce scot din gogoși. De remarcat este că țărăncile care muncesc atât de mult la creșterea viermilor de mătase, foarte rar vând gogoșile pe piețele de la Turnu Măgurele, Alexandria sau Roșiori; ele trag

mătasea din gogoși și fabrică borangicul pe care numai îl vând pe preț de 7-10 bani gramul.

Industria. În privința industrială județul Teleorman nu are aproape nici o importanță, ocupația exclusivă a locuitorilor fiind aproape numai agricultura și creșterea vitelor.

Ca stabilimente industriale mai importante sunt: 1 fabrică de bere în Turnu Măgurele, 8 fabrici de lumânări de ceară, 3 de săpun, 28 mori de măcinat cu aburi, din care 3 foarte importante în orașele Alexandria, Zimnicea și Roșiori; 14 mori de apă - din acestea 4 sunt pe Olt, celelalte pe Călmățui, Urlui, Teleorman și alte râuri. Fabrici de spirt sunt două: mai importantă este cea de la Nanov, proprietatea d-lui I. Christodorescu; cea de a doua este în com. Băsești, proprietatea d-lui Gh. Milliaressi, cu mult mai mică. În fabrica de la Nanov se produce anual până la 1200000 decalitri spirt, întrebuințându-se la fabricațiune 4000-4500 cântare metrice de produse, special numai porumb și puțin orz. – Fabricațiunea țuicii se face în puține localități din plășile Târgului și Teleormanului. Deosebit de acestea, mai în fiecare comună, pe unde sunt vii, se găsesc câte unul sau mai multe căzănețe pentru fabri-

cantul tescovinei. Fabriци de apă gazoasă sunt 3, tipografii 3, tăbăcării sunt patru, ele produc mai mult piei groase pentru opinci. Pentru lucratul lânii sunt prin orașe și prin câteva comune mașini perfecționate pentru dărăcit și piuă pentru bătut abalele pe diferite cursuri de apă.

În orașe și prin multe comune industria cojoacelor și a hainelor țărănești este ceva mai dezvoltată. Țărăncile mai ales se deosebesc în câteva localități, cum este Neaga (Socetu), Gumești, Piatra, Mândra și altele, în lucrări de industrie casnică, în țesături și alesături de tot felul de o artă vrednică de admirat. În câteva școli se practică, de puțin timp, împletitul pălărilor de paie, iar locuitorii din comunele despre Dunăre se îndeletnicesc cu fabricatul năvoadelor și, foarte puțin, cu al rogojinilor. Asupra acestei din urmă industrii, precum și pentru împletitul coșurilor, s-ar putea face mai mult mai mult, deoarece locuitorii au la îndemână tot ce le trebuie, papură, trestie și răchită în abundență; dar acești locuitori sunt leneși, ei au rămas cu mult în urma celor din județele vecine Vlașca și Romanați, care se disting în fabricatul rogojinilor și coșurilor de tot felul, cu material procurat din jud. Teleorman. Tot în

această parte a județului, spre Dunăre, se prepară mari cantități de pește sărat și batoc cu care se face însemnat comerț, pentru îndeșularea însă numai a trebuințelor locale.

Fabricațiunea brânzei în plasa Marginei mai cu deosebire, merită să fie notată; oile care pășunează primprejurul orașelor Alexandria și Zimnicea produc brânză de excelentă calitate, rivalizând cu cea de Brăila. Din Zimnicea se exportă, în mulți ani, cantități însemnate de brânză pentru București și alte orașe ale țării.

Comerțul. Producția mai însemnată a județului fiind numai cerealele, singurul comerț mai dezvoltat este desfacerea produselor agricole. Piețele mai importante de cereale sunt portul Turnu Măgurele, orașul Roșiori; apoi vine Alexandria și Zimnicea; orașul Roșiori tinde a lua întâiul loc în județ în comerțul de cereale. Aici se fac de câțiva ani tranzacțiuni comerciale destul de însemnate, precum și în gările Balaci și Salcia.

Vânzarea cerealelor se face numai pentru export; cele mai multe vânzări se fac pentru Brăila, prin porturile Turnu Măgurele și Zimnicea, de unde se încarcă în șlepuri; parte din cereale iau și direcția spre Buda-Pesta, mai ales grâul, care

servește atât la alimentarea renumitelor mori ungurești, cât și la vânzarea grâului românesc mai departe, în Austria și Germania, sub nume de grâu unguresc.

În timpul iernii când navigația pe Dunăre este închisă, transportul cerealelor se face pe calea ferată Costești-Măgurele, luând direcția atât spre Brăila cât și spre Vârciorova. O neînsemnată parte de produse se desfac pentru trebuințele consumațiunii orașelor.

Importanța comercială a celor două porturi ale județului a scăzut considerabil de la înmulțirea mijloacelor de transport.

Turnu Măgurele, cel mai renumit port al Dunării după Giurgiu, servea până la 1875 ca singurul debușeu pentru desfacerea produselor agricole din județele Teleorman, Olt, Argeș și Muscel.

De la înființarea portului Corabia în județul Romanați și de la construcția liniilor ferate de-a lungul țării, traficul din acest port a scăzut în mod simțitor. De la construcția liniei ferate Piatra-Corabia acest port a pierdut și mai mult.

Tot asemenea și portul Zimnicea, unde se aduceau produse din județele Vlașca și Argeș, acum este redus la starea unui portuleț neînsemnat, servind

ca punct de desfacere a produselor moșiilor mai apropiate.

Majoritatea comercianților de cereale de prin porturi și alte piețe sunt străini, mai cu deosebire greci și evrei.

Comerțul de vite nu este atât de însemnat, totuși merită să fie notat. Vânzarea vitelor mari se face atât în zilele de târguri mari, cât și la cele săptămânale în orașele Alexandria, Roșiori și la alte târguri anuale de prin comune unde vin cirezari din București, Craiova și Pitești. Comerțul de porci, pentru export, se face de către câțiva din agricultorii mari ai județului; moșiile unde se cresc mai mulți porci sunt: Bragadiru, Zimnicea, Cioara, domeniul Turnu, Crângeni, Gumești, Mavrodin și altele.

Comerțul cu vinuri pentru export, cu toată producția însemnată a județului, nu se face; mai toate vinurile din acest județ sunt slabe, deși bune la gust, și nu se pot conserva. Consumațiunea locală abia se poate îndestula din producția anuală a viilor și nici nu este de ajuns, deoarece comercianții din orașe și parte din cei de la sate aduc cantități considerabile de vinuri de la Drăgășani și din viile județelor Vâlcea și Olt și chiar de la Odobești. Această împrejurare a dat loc, în orașul Alexandria,

unei glume care se atribuie unei persoane auguste, cu ocazia vizitării aceluia oraș.

Văzând întinderea nesfârșită de vii (575 ha), crezu că cu producția lor se face comerț mare de export.

- Nici nu ne ajunge pentru consumația noastră; mai aducem vinuri multe de la Drăgășani și Odobești, răspunse un consilier comunal.

- Aha!...se bea vin la d-voastră, răspunse augusta persoană.

Comerțul de import se face mai mult prin porturile Turnu Măgurele și Zimnicea. Mărfurile mai însemnate ce se introduc în județ sunt: fierăria, mașinile agricole, cărbuni de piatră, mărfuri de băcănie, brașovenite, lipscănie și tot felul de manufacturi. Cele mai frecvente relațiuni comerciale le au aceste două porturi precum și cu piețele din Germania și Austro-Ungaria.

Târguri. Pentru comerțul local mai sunt și bâlciurile sau târgurile anuale precum și cele săptămânale. Cel mai însemnat din acestea este târgul Alexandriei (fost al Mavrodinului) care se ține de Rusalii, odată cu târgul Moșilor din București; după acesta vine târgul de la Roșiori (înființat de vreo câțiva ani) și care se ține de două ori pe an; la 25 Martie și la 8 Septembrie;

târgul de la Turnu Măgurele, 1-15 August și o mulțime de târguri, de câte două, trei chiar și patru ori pe an, în foarte multe din comunele rurale ale județului.

Din acestea mai importante sunt:

În plasa Călmățui, târgul de la Crângeni de 9 Martie, de Florii, la 20 Iulie și 8 Septembrie. La Uda-Clocociov 15 August și 29 Iunie.

În plasa Marginea: Conțești 25 Martie și 26 Octombrie; Piatra la Duminica Tomei și 29 Iunie.

În plasa Târgului: Mavrodin de Rusalii și la 20 Iulie; Peretu la Înălțare și Orbeasca 29 Iunie.

Cele mai multe târguri sunt în plasa Teleormanului; mai important este cel de la Urluieni la 15 August, 8 Septembrie și 27 Iulie, Miroși 23 Aprilie, 14 Octombrie; Balaci la 29 Iulie, Dobrotești 24 Iunie, Siliștea-Gumești 8 Mai, 6 August, Ciolăneștii din Deal la Duminica Mare și 14 Septembrie, Tătărăști de Sus 20 Iulie și Tecuci la 9 Martie, Duminica Mare și 27 Iulie.

Mai toate aceste târguri anuale, pe lângă comerț de manufactură și industrie locală, au și oboare de vite, unde se fac vânzări însemnate și aduc bune foloase comunelor.

Deosebit de acestea în toate orașele județului sunt zile anume destinate pentru târgurile de

săptămână, unde pe lângă articolele de consumațiune ce țărani aduc spre desfacere, se face adeseori comerț foarte activ cu vânzarea vitelor. La Alexandria și Roșiori este târg vinerea. La Turnu Măgurele sâmbăta și la Zimnicea duminica.

Ca stabilimente de comerț în comunele rurale nu sunt decât cârciumile în număr de 421. O mare parte din aceste stabilimente, pe lângă comerțul băuturilor spirtoase, fac și pe cel de mărfuri de băcănie, manufactură și cereale, pe care le ia cu mărunțișul, uneori pe prețuri derizorii, de la locuitori, în schimbul băuturii, al mărfii sau articolelor pentru consumația zilnică. În comunele urbane sunt 270 cârciumi.

Populația. Pe suprafața de 476000 ha a județului sunt 201731 locuitori, din care 29347 în comunele urbane în număr de patru și 172384 în comunele rurale. Înlăturând populația din comunele urbane, găsim că abia revine un locuitor la 2½ ha.

Toată această populație este împărțită după cum urmează: în comunele urbane 10.679 capi de familie, din care 6805 însurați, 3330 neînsurați și 544 văduvi. Numărul copiilor a fost în 1890 de 18658, din care 9095 băieți și 9563 fete. În comunele rurale:

53867 capi de familie, din care 2752 neînsurați și 3627 văduvi; numărul copiilor 86569, din care 46546 de sex bărbătesc și 40023 de sex femeiesc.

Populația aici arătată locuiește în 51837 case în com. rurale și 9532 în comunele urbane.

Considerați după religii, se găsesc 666 catolici, 25 protestanți, 13 armeni, 440 mozaici și 11 mahomedani în comunele urbane; 359 catolici, 64 protestanți, 79 mozaici și 23 mahomedani în comunele rurale; tot restul populației, atât în comunele urbane cât și în cele rurale, este de confesiune creștină ortodoxă.

După naționalități sunt: 1264 bulgari, 1024 sârbi, 555 greci, 440 evrei, 19 ruși, 2 italieni, 3 francezi, 665 austro-ungari, 25 germani, 11 turci și 13 armeni în comunele urbane; iar în cele rurale se găseau: 453 bulgari, 184 sârbi, 166 greci, 359 austro-ungari, 42 germani și 23 diferite naționalități.

Cea mai mare parte din străini, mai ales greci și evrei, se găsesc în orașele Turnu Măgurele și Roșiori unde se ocupă cu comerțul de cereale. Străinii care se găsesc prin comunele rurale, bulgarii și sârbii cu deosebire, sunt din cei aduși de agricultori pentru munca câmpului; aceștia vin primăvara și pleacă toamna.

Ungurii sunt de asemenea aduși pentru munca câmpului și creșterea vitelor; astfel sunt cei de pe moșiile Zimnicea, Fântânele, Frumoasa, Segarcea, Spătărei și altele. Aceștia rămân și iarna în țară, fiind angajați cu contract, pe mai mulți ani.

În privința bulgarilor mai ales nu trebuie să se facă confuzie. Numărul locuitorilor de origine bulgară este cu mult mai considerabil; nu numai orașele, mai cu deosebire Alexandria, ci sate întregi sunt populate cu locuitori de origine bulgară, cum sunt comunele Găuriciu, Licuriciu, Spătărei și altele. Bulgarii notați aici ca străini fac parte numai din populația flotantă a județului, pe cât timp cei stabiliți sunt astăzi de naționalitate română.

Mișcarea populației județului, în doi ani consecutivi, a fost cea următoare:

Numărul născuților a fost în 1890 de 8707 și în 1891 de 9909 în județul întreg. Din aceștia în 1890 s-au născut în comunele urbane 1346 și 1561 în 1891, cu un spor de 215; în comunele rurale 7361 în 1890 și 8348 în 1891 cu un spor de 987 născuți.

Raportul între nașterile legitime și cele nelegitime a fost de 269 în tot județul; în comunele urbane de 8.40 și în cele rurale de 1.61. În această privință,

județul Teleorman este cu mult inferior altor județe unde acest raport este chiar printre populațiunea rurală de 10 și 11%.

Mortalitatea a dat următoarele cifre: 4735 în 1890 și 5608 în 1891, din care 904 în 1890 și 1159 în 1891 în comunele urbane; 3831 în 1890 și 4449 în 1891 în comunele rurale. Dacă examinăm mai de aproape aceste date, vedem că în comunele rurale mortalitatea a fost mai mare în raport cu nașterile și cu numărul populației, deoarece din 15709 născuți în cei doi ani au murit 8280, adică mai bine de jumătate.

Căsătorii au fost: 1705 în 1890 și 1786 în 1891, adică cu un spor de 81. Din acestea 242 în 1890 și 218 în 1891 în comunele urbane; 1463 în 1890 și 1568 în 1891 în comunele rurale; sporul la acestea din urmă a fost de 105.

După gradul de instrucțiune proporțiunea a fost în 1891: în comunele urbane de 50.5 bărbați și 25.2 femei cu știință de carte; 49.5 bărbați și 74.8 femei fără știință de carte.

În comunele rurale: 13.1 bărbați și 3.3 femei cu știința de carte; 86.9 bărbați și 96.7 femei fără știință de carte.

În aceste comune cu durere se constată că mai toți căsătorii sunt analfabeți și cât de absolut nece-

sară este răspândirea instrucțiunii printre populația rurală.

În privința căsătoriilor se poate observa și în acest județ, ca în toată țara, că ele se contractează mai mult în lunile de iarnă începând de la octombrie și până la martie; în lunile de vară foarte rar se fac căsătorii.

Mortalitatea cea mai mare în comunele rurale este printre copii în vârstă până la 1 lună; din aceștia au murit 880 în 1891, ceea ce revine la 9.45; apoi vin copii în vârstă de 1-3 ani și în fine oameni de la 40-50 ani. Media vieții în comunele rurale din acest județ este între 40 și 45 ani; cazurile de longevitate, peste 80 de ani, sunt foarte rare. Totuși este vrednic de notat că în acest județ în 1891 au murit în comunele rurale 104 locuitori (58 bărbați și 46 femei) în vârstă de 80-90 ani; 18 în vârstă de 90-100 ani și 4 în vârstă de peste 100 de ani; în comunele urbane au murit 65 de la 70-80 ani, 34 la vârsta de 80-90 ani, 6 între 90 și 100 și 1 în vârstă de peste 100 de ani.

Starea culturală și morală a locuitorilor. Starea culturală a locuitorilor lasă foarte mult de dorit, cu toate că s-au înființat școli mai în toate comunele. După recensământul făcut în 1890, proporțiunea analfabeților în comunele rurale a fost de

85.1% pentru bărbați, iar cât despre femei, a fost colosală, adică abia 37% scriu carte, iar restul de 96 și 3% nici nu cunosc forma literelor.

În comunele urbane proporția neștiutorilor de carte a fost cu mult mai mică, adică de 51.7% pentru bărbați cu cunoștință de carte și 48.3% fără știință. La femei proporția a fost de 27.9% cu știință de carte și 72.1% fără știință.

Cu toată această stare regretabilă de ignoranță, moralitatea, mai ales a populației rurale, față de numărul crimelor și delictelor ce se săvârșesc în alte județe, nu este tocmai nemulțumitoare. Următoarele date, extrase de pe statistica judiciară pe trei ani din urmă, ne pot da o mai bună idee în această privință.

Numărul mijlociu al crimelor săvârșite în județ în anul 1889 a fost de 77, iar al delictelor de 1011; în 1890 crime 83, delikte 918; în 1891, 69 crime, 926 delikte. Cea mai mare parte din crime au fost săvârșite din porniri de răzbunare, mai puține pentru furt. Printre cele dintâi mania de a pune foc averii altuia, este cea mai răspândită în acest județ. Furturile de vite încă sunt un flagel pentru populația rurală. Cât despre celelalte delikte, ele se săvârșesc mai puțin din intenție decât din necunoașterea

și nesocotirea legilor și regulamentelor.

Căi ferate și drumuri. Județul este străbătut de la anul 1885, de ramura de cale ferată Costești-Turnu Măgurele, care în stațiunea Costești se împreună cu linia cea mai mare care străbate toată țara. În anul 1892 s-a început construcțiunea ramurii din Turnu Măgurele-Port, destinată pentru înlesnirea transportului de cereale. Stațiunile acestei linii ferate în lungime de 91 km sunt: Lița (fostă Segarcea), Salcia, Troian, Roșiori, Papa, Beuca, Balaci și Miroși; stațiunea Burdea cade pe teritoriul județului Argeș.

Această cale ferată se va completa în curând cu o nouă ramură de la Roșiori prin Alexandria la Zimnicea, pentru care s-au și început studiile.

Căi naționale: Turnu Măgurele-Alexandria-Vitănești este singura șosea națională care străbate județul începând de la marginea orașului de reședință, trecând prin comunele Ologi, Furculești și pe lângă com. Spătărei; apoi prin orașul Alexandria până la Vitănești în județul Vlaşca. Ea este destinată a lega orașul Turnu Măgurele ca capitala țării; lucrarea ei a fost întreruptă, dar se speră că se va reîncepe în curând. Are o lungime de 57 km. Această cale are patru cantoane

pe dânsa, unde se adăpostesc cantonierii care îngrijesc de întreținerea ei.

Calea portului Turnu Măgurele, începe de la sudul acestui oraș, din dreptul cazărzii Regimentului 20 Dorobanți și merge până la cheiul portului; are o lungime de 4 km 200 m și două cantoane.

Calea portului Zimnicea, de la sudul acestui oraș duce la port și are o lungime de 3 km 800 m, un canton se construiește la capătul dinspre oraș al acestei șosele.

Amândouă aceste șosele sunt întreținute din veniturile porturilor și sunt sub privigherea și administrația Serviciului Hidraulic de pe lângă Ministerul Lucrărilor Publice.

Căi județene: 1) Calea Turnu Roșiori-Balaci începe din șoseaua națională Turnu-Alexandria, de la hectometrul 840, trece prin comuna Putineiu, prin orașul Roșiori și prin comunele Balaci-Surdulești, Miroși și Strâmbeni la hotarul județului. Această cale se împreună cu drumurile din județul vecin Argeș, care duc la orașul Pitești; lungimea acestei căi județene este de 89 km; are pe dânsa șase cantoane.

2) Calea Roșiori-Zimnicea prin Alexandria 71 km și două cantoane; trece prin comunele Peretu, Plosca, Buzescu, străbate orașul Alexandria și comunele

Poroschia, Țigănești, Brânceni, Smârdioasa până la orașul Zimnicea.

3) Calea Alexandria-Giurgiu pleacă din marginea orașului Alexandria trece prin comuna Atârnați și merge până la hotarul județului Vlașca unde se împreună cu șoseaua județeană a acelui județ; are o lungime de 22 km 500 m până la limita județului și două cantoane pentru cantonieri.

4) Calea Turnu-Islaz pleacă din marginea dinspre apus a orașului de reședință și duce la râul Olt unde, printr-un pod plutitor, se împreună cu șoselele județului vecin: Islaz-Corabia și Islaz-Caracal. Lungimea acestei șosele este de 3 km 364 m, are pe dânsa un canton și un pod de lemn; este bine împietrită, dar adesea expusă inundațiilor Oltului.

5) Calea Turnu-Slatina începe din orașul Turnu Măgurele, în fața cazărmii Regimentului 20 Dorobanți, din șoseaua Turnu-Port, străbate orașul până la partea nordică a lui, trece prin comunele Odaia, Lița, Segarcea și merge înainte, pe deal, până în hotarul județului Olt, între comunele Plopi-Slăvitești și Dudu. Lungimea ei este de 29 km și 540 m, are trei cantoane.

6) Calea Turnu-Zimnicea (declarată ca județeană în anul 1889) începe din marginea de la

V a orașului de reședință, trece prin comunele Măgurele, Traian, Seaca, Cioara, Vânători, Vișoara, Suhaia, Fântânele până la orașul Zimnicea; această șosea nu este încă împietrită în toată întinderea ei. Are o lungime de 55 km. Lungimea totală a șoselelor județene este de 271 km.

Căi vicinale. Județul avea în 1891 căi vicinale împietrite și date circulației publice în întindere de 528 Km. Aceste căi sunt construite și întreținute cu zile de prestațiune de către locuitorii comunelor și aduc mare înlesnire comunicațiunei. Ele sunt în număr de 19 și anume:

1) Pe valea Teleormanului, începând de la hotarul județului Argeș, până în orașul Alexandria și de acolo la Zimnicea în lungime de 62 km 544 m.

2) Roșiori-Ciolănești 26 km.

3) Roșiori-Mihăiești până la hotarul județului Olt, 12 km 740 m.

4) pe valea Cotmenei șoselele vicinale încep din calea județeană Turnu-Roșiori-Balaci, de la com. Dobrotești, până la hotarul județului Argeș și duc la gara Stolnici, având lungimea de 29 km 500 m.

5) Valea Sâiului (neterminate), leagă comunele de pe această vale, începând de la com. Segarcea din Vale până la hotarul jud. Olt, la comuna Dudu, lungimea 20 km 775 m. Această

ramură de șosele vicinale merge paralel cu șoseaua județeană Turnu-Slatina, însă prin vale, pe sub coasta dealului Oltului; este destinată a lega între ele toate comunele de pe valea Oltului până la comuna Frunzaru din jud. Olt, de unde urcă iarăși în șoseaua județeană. Construcția acestei ramuri întâmpină mari dificultăți din cauza exproprierilor ce sunt de făcut și a multelor lucrări de artă.

6) Valea Vedei (neterminate) începe de la com. Ștorobăneasa și străbate comunele Beiu, Cervenia, Frumoasa, Bragadiru, Năsturelu până la Zimnicea, lungimea: 36 km 728 m.

7) De la com. Buzescu prin com. Mavrodin la com. Orbeasca și de aici la hotarul jud. Vlașca, în lungime de 12 km.

8) T. Mavrodin (părăsită de mulți ani și acum reînceptă), pornește din calea națională Turnu-Alexandria, în dreptul com. Dracea, trece prin cătunul Ulmeni și se împreună cu calea județeană Roșiori-Alexandria-Zimnicea în dreptul comuna Buzescu; lungimea 28 km 517 m.

9) De la com. Stoborăști, din hotarul jud. Olt, prin comunele Tecuci, Balaci, Gumești-Tătăraști la hotarul jud. Vlașca 32 km 120 m.

10) Bălțați-Socetu, din calea județeană Turnu-Strâmbeni, la

hotarul jud. Olt, lungimea 11 km 697 m.

11) Didești-Tufeni din calea județeană Turnu-Strâmbeni până în căile vicinale de pe valea Cotmenei, 25 km.

12) Piatra-Crângeni pe valea Călmățuiului 50 km

13) Voievoda-Belitori, pe valea Urluiului, 36 km 185 m.

14) Călinești-Zâmbreasca pe valea Tinoasa 34 km 420 m.

15) Călinești-Gumești pe valea Căinelui 43 km 415 m.

16) Mavrodin-Dobrotești pe valea Burdea 37 km.

17) Băsești-Roșiori 15 km.

18) Cucuiești-Muți prin Papa 10 km și

19) Piatra-Țigănești prin căt. Starița 19 km.

Lungimea totală a șoselelor vicinale date în circulație, precum și a celor necompletate dar care se vor da foarte curând în circulație este de 589 km, din care 528 km terminate.

Afară de aceste drumuri vicinale de mare comunicație, comunele sunt în mare parte legate între ele cu cătunele lor și cu comunele învecinate prin șosele comunale. Tot asemenea și gările sunt legate cu comunele prin șosele.

Drumuri vechi. Cu toate că noile drumuri de comunicație au făcut să dispară vechile drumuri

naturale, pe alocuri, pe unde nu au fost cotropite de arături, ele își păstrează încă vechile numiri și servesc încă pentru comunicațiune. Prin unele locuri ele servesc și ca hotare între moșii.

Troianul, care începe de la Dunăre, din dreptul com. Flămânda și de acolo în linie dreaptă pe o lărgime până la 10 m, iese în șoseaua națională aproape de km 39, trece pe lângă com. Segarcea, Lița, Dracea și moșiile Bogdana, Belitori, la stațiunea căii ferate Troian, pe lângă comunele Măgureni și Măldăieni; în jud. Olt pe la comuna Mihăiești dispare și reapare în județul Teleorman pe la comunele Malu și Urluieni pe câmpia Burdea.

Drumul Oii, începe de lângă comuna Lița din pl. Călmățuiului, trece pe lângă comunele Segarcea din Deal, Dorobanțu, Crângeni și de acolo în jud. Olt pe la com. Mihăiești spre Slatina. Numele acestui drum arată destul de lămurit destinația lui: pe acest drum se coborau și se coboară încă toamna turmele de oi de la munte la baltă, pentru iernat.

Drumul Jintei, începea de la Roșiori, de unde apuca spre com. Peretu, și de aici o lua pe moșiile Pârlita și Bogdana, trecea pe deasupra satului Spătărei și se cobora deasupra moșiei Piatra,

de unde lua direcțiunea spre Vișoara și Suhaia; iar de aici își urma cursul, tot pe deal, pe deasupra Fântânelor până la Zimnicea. În unele locuri îi zicea și Drumul Șuiței.

Drumul Sării, punea în legătură orașul Pitești cu portul Zimnicea. Parte din acest drum trecea pe valea Teleormanului, de pe care se abătea spre valea Tinoasa pe la comunele Rădoiești, Licuriciu și Mavrodin, de unde lua direcția spre Zimnicea. Acesta era drum comercial de mare importanță; el punea în comunicație toate comunele din cursul lui, sub vechia împărțire administrativă când județul Teleorman se întindea până aproape de Pitești.

Drumul Olacului, sau vechiul Drum al Craiovei, începea de la comuna Tecuci, venind dinspre Slatina, de unde avea trei stațiuni sau popasuri: la Greci, la Șerbănești și de acolo la Tecuci, apoi la Ciolănești și Lada, de unde trecea la com. Talpa din jud. Vlașca; de aici lua direcțiunea spre București. Acesta era drumul pe care se făceau cursele poștale și călătoriile, mai înainte de a se construi șoselele naționale și cele județene, având din distanță în distanță releuri unde se schimbau caii de către renumiți surugii de pe atunci (vechia poștă avea 20-25 km).

Drumul Untului, venea dinspre Giurgiu și cobora pe la Bragadiru, de unde se îndrepta spre moșia Găuriciului, de aici pe deasupra satului Piatra, urmând linie dreaptă spre Turnu.

Drumul Cerii, venea parte dinspre Romanați, parte dinspre județul Olt, se împreunau pe moșia Segarcea, de unde pornea, pe deal, spre moșia Piatra și de acolo la Zimnicea.

Starea financiară. Județul Teleorman avea în anul 1891-92 un număr de 13613 contribuabili, din care 32947 în comunele rurale și 5666 în cele urbane. Încasările Statului din diferite venituri s-au urcat la 4226557 lei 20 bani și anume: din contribuții directe 1153592 lei 49 bani, contribuții indirecte 522896 lei 78 bani. Venitul monopolurilor Statului a fost de 1527491 lei 25 bani; al Ministerului Domeniilor de 667382 lei 84 bani; al celorlalte ministere de 223644 lei 64 bani; venituri întâmplătoare 32121 lei 21 bani. Rămășițe din contribuții și alte venituri pe exerciții închise 97795 lei 79 bani și din alte diferite venituri 1659 lei 21 bani.

Încasările făcute pe seama județului în acest an au fost de 711841 lei 75 bani din zecimi județene și alte venituri, în care intră și un rest din împrumutul de

400000 contractat pentru construcțiunea Palatului Administrativ. Cheltuielile au fost de 705131 lei 19 bani, rămânând un excedent de 6710 lei 56 bani. Venitul din zecimile drumurilor a fost de 265574 lei 55 bani, cheltuielile 264269 lei cu un excedent de 1305 lei 55 bani.

Județul a contractat în anii din urmă datorii în sumă de 480000 lei, din care unul de 80000 în anul 1886 pentru construcția penitenciarului județului și altul de 400000 lei în 1890 pentru construcția Palatului Administrativ și transformarea vechiului local al Prefecturii în cazarmă de călărași.

Comunele urbane au avut venituri din zecimi comunale și altele, care s-au urcat la cifra de 1153748 lei 88 bani. Din acestea Turnu Măgurele a avut 279647 lei 71 bani, venituri și cheltuieli; Alexandria 512318 lei 19 bani venit, 472847 lei 43 bani cheltuieli; Roșiori 256760 venit, 254297 cheltuieli și Zimnicea 105022 lei 98 bani venit, 104922 lei 03 bani cheltuieli.

Veniturile fondurilor drumurilor au fost: orașul Turnu Măgurele 32826 lei venit și tot atât cheltuieli; Alexandria 39330 lei venit, 38820 cheltuieli, Roșiori 30500 lei venit și 30060 lei cheltuieli, Zimnicea 22381 lei venit și cheltuieli.

Toate comunele urbane au contactat în anii din urmă împrumuturi pentru diferite îmbunătățiri și înfrumusețări. Turnu Măgurele, Alexandria și Roșiori datorează câte 99000 lei; iar Zimnicea 40000 lei.

Comunele rurale au avut venituri de 665760 lei 67 bani și cheltuieli de 583053 lei 05 bani, cu un excedent de 82707 lei 62 bani. Din aceste comune una singură, Belitori, a contractat datorie la Casa de Depuneri de lei 7000 pentru completarea fondului destinat pentru construcțiunea localului de școală și primărie.

Creditul agricol dispunea la 30 septembrie 1891 de un capital în acțiuni de 350000 lei și 14200 lei depuși spre fructificare. Valoarea împrumuturilor acordate de această instrucțiune de credit a fost de 356440 lei, cea mai mare parte date locuitorilor pe emanete. Dobânzile și diferitele beneficii realizate în acest an au fost de 66717 lei; iar totalul întregului capital rulant timp de un an a fost de 1102244 lei 83 bani. Cazurile de înstrăinare de emanete au fost rare.

La finele anului 1891 existau în județ trei societăți economice, toate indigene, cu un capital aproape de 800000 lei și cu 785 membri. Una din acestea este

înființată în Roșiori cu scop filantropic, celelalte două au numai scop economic; din acestea cea mai importantă este societatea „Teleormanul” din Alexandria, cu un capital de peste 500000 lei.

Proprietatea funciară. Dintre proprietățile particulare sunt în județ 9 moșii sau domenii mari în întindere de 10-15000 ha, 7 în întindere de 5-10000 ha, 10 moșii cu 4-5000 ha, 27 de 2-4000 ha și 124 de la 1-2000 ha. Restul proprietății funciare rurale aparțin la diferiți proprietari printre care și mai multe sute de moșteni în câteva comune din plășile Târgului și Teleormanului.

Eforia Spitalelor Civile are trei moșii, Epitropia Sf. Spiridon două, Academia Română una.

Locuitorii împrumutăriți după Legea Rurală din 1864 au fost: 16054 din care 139 și-au părăsit locurile ori au rămas fără urmași. Comunele posedă 760 ha rămase de la acești împrumutăriți. Locuitorii împrumutăriți de la anul 1878-92 încoace sunt 1678 pe o întindere de aproape 6000 ha.

Statul posedă în acest județ 33 proprietăți mari, din a căror arendă trăgea, în 1892, un venit de 721.367. Deosebit de acestea avea în acel an câteva păduri și zăvoaie date în exploatare, precum și șenalul Dunării. Asemenea mai are diferite bunuri

mici în orașe și în comunele rurale, pe care le arendează sau le scoate în vânzare treptat pe fiecare an. Din vii cu drept de otașniță i-au mai rămas puține, deoarece mai toate au fost răscumpărate de locuitori, astfel că venitul Min. Domeniilor se aproprie, în unele perioade, de suma de 1 milion lei.

Starea economică și traiul locuitorilor. Comparativ cu alte județe din țară, starea economică a locuitorilor din Teleorman este satisfăcătoare. Cei din plășile Călmățui și Marginea, mai ales, sunt în mare parte într-o situațiune prosperă. Pe lângă vite, sunt locuitori care dispun de bune capitaluri, și posedă completă gospodărie agricolă, având atât pluguri cât și felurite mașini agricole perfecționate pentru exploatarea pământului. Cei din o parte din plasa Târgului sunt într-o situație mediocră, iar în plasa Teleormanului, lipsa este mai mult simțită, mai ales de locuitorii din comunele de pe platoul Burdei. Cu toate acestea, lipsa de hrană, într-un perioadă de 20 de ani, s-a simțit foarte puțin, numai în anii 1875 și 1880.

În schimb însă, traiul locuitorilor și starea igienică lasă mult de dorit mai în tot județul. Nutrimentul mai al tuturor este mămăliga de porumb, peștele

sărat, brânza, fasolea și diferite legume; puțini mănâncă carne de oaie, pastramă și azimă de grâu. Locuințele sunt, cea mai mare parte, bordeie în pământ lipsite de aer și umede; mulți dintre locuitorii foarte avuți, cu toate ordinele date de administrația și restricțiile puse, refuză a-și face case înalte. Numai în comunele din plasa Teleormanului locuințele sunt de blăni, ridicate la suprafața pământului.

Ca efect al rapidei despăduriri a acestui județ, care și-a luat numele de la vastele lui păduri de odinioară, se simte mult lipsa de combustibil, mai ales în plășile Călmățui și Marginea. În această parte, nu se găsesc decât puține lemne de salcie și plop, care se taie din zăvoaiele Statului și din cele particulare. Dar nici acest combustibil nu este de ajuns, și este scump; de aceea în multe comune am văzut că locuitorii întrebuințează pentru foc un fel de brichete sau torturi, formate din baliga animalelor, pe care o frământă bine, o amestecă cu paie sau trestie și o taie bucăți, punând-o la soare ca să se usuce și apoi o așează în grămezi spre a o avea iarna ca provizie pentru încălzit. Aceste brichete locuitorii, mai ales bulgarii care le întrebuințează mai mult, le numesc *tezeț* și se servesc atât la

încălzitul odăilor cât și la gătitul bucatelor.

Administrațiunea și împărțirile administrative. Până în anul 1882 județul Teleorman era împărțit în patru plăși:

1) Plasa Călmățuiului cu reședința în com. Râioasa și mai în urmă în Turnu Măgurele;

2) Plasa Marginei cu reședința în orașul Alexandria; pe la 1868 reședința acestei plăși era în com. Brânceni;

3) Plasa Târgului cu reședința în orașul Roșiori și

4) Plasa Teleormanului cu reședința în com. Balaci.

De la 1882 plășile Călmățui și Marginea s-au întrunit, formând o singură împărțire administrativă sub denumirea de plasa Călmățui-Marginea. Celelalte două plăși au rămas nemodificate.

Fiecare plasă se administrează de câte un subprefect, având câte un singur ajutor și un copist registrator arhivar.

Plasa Călmățui-Marginea are 53 comune și 71 cătune; a Târgului 39 comune și 63 cătune și a Teleormanului 33 comune și 59 cătune. În acest număr intră și cătunele de reședință.

Comune urbane sunt patru, cu cea de reședință, astfel că numărul total al comunelor este de 129.

Administrația plășilor întrinite Călmățui-Marginea se face cu mare greutate, atât din cauza prea marii întinderi teritoriale, cât și din aceea a numărului mare al comunelor. Acest neajuns reclamă o urgență îndreptare, separându-se plășile cum erau înainte de 1882.

Comunele rurale sunt administrate de 125 primari sub controlul și supravegherea subprefecților, conform dispozițiilor legii comunale în vigoare. Consiliile comunale sunt toate compuse din șapte membri, neavând nici una populația mai mare de 3000 suflete.

În comunele urbane, pe lângă primar și ajutoare, funcționează polițaii, cărora le este încredințată siguranța publică și sunt numiți prin decret regal.

Administrațiunea întregului județ se face de către prefect care reprezintă puterea executivă și pe guvernul central. Pe lângă afacerile de interes general, prefectul are dreptul de control asupra tuturor afacerilor de interes special ale județului. Asupra acestor interese, el lucrează de acord cu delegațiunea Consiliului Județean și în chestiuni de interes mai mare, urmează a consulta Consiliul Județean și a-i executa hotărârile. Acesta se întrunește în sesiune

ordinară odată pe an, la 15 Octombrie, și în mod extraordinar când sunt chestiuni urgente de rezolvat, ori de câte ori este convocat.

Modul cum se achită autoritățile comunale rurale de îndatoririle ce au, lasă încă de dorit. Aceste îndatoriri sunt atât de varii și multiple, încât cei puși în capul comunelor chiar de ar avea și priceperea și bunăvoința tot nu le-ar putea îndeplini conștiincios pe toate. O modificare radicală a organizației serviciilor comunelor rurale ar urma să se realizeze cât de curând pentru a putea apoi pretinde lucrări bune, serioase și conștiincioase.

În secolul trecut, după *Istoria* lui Dionisie Fotino, jud. Teleorman avea, în urma împărțirii făcută sub domnia lui C. Mavrocordat, 10 plăși cu 137 sate. Împărțirea de pe atunci a județului a avut de normă cursurile râurilor care serveau de limită naturală; cele zece plăși erau:

1) Plasa Vedei cu comunele: Izvoru, Vața de Sus, Vața de Jos, Bărăști, Moțoești, Guești, Buzescu, Merlești, Corbu, Maldăru, Vlaici și Colonești.

2) Plasa Cotmenii: Mârghiile, Lunca Corbului, Cochinești, Țigăiești, Stolnicii, Căcărezeni, Izbăsești, Vlășcuța, Tomești, Lereni, Mălureni, Ciocești,

Mândra, Bârla, Tufeni, Stoborăști și Slobozia.

3) Plasa Teleormanului de Sus: Moșoaia, Mareșul, Cerbul, Mumueni, Podul din Broșteni, Cerșani de Sus, Cerșani de Jos, Părul-Roșiu, Broșteni, Oarzele, Bradul de Sus, Hânțești, Smeura, Bradul de Jos, Albota și Stanțiile.

4) Plasa Teleormanului de Mijloc: Costești, Stârci, Ionești, Vulpești, Cornățelul, Deagu, Unghenii, Colțul, Buzoiești, Humele, Recea și Șerboieni.

5) Plasa Mijlocului de Jos: Gârdești, Capu-Luncii, Ciolănești, Slăvești, Tătărăști de Jos, Tătărăști de Sus și Popești.

6) Plasa Mijlocul de Sus: Palanga, Strâmbeni, Râca Veche, Râca Nouă, Miroși, Cățelești, Dobrotești, Tecuci, Balaci, Siliștea, Merișani și Zâmbreasca.

7) Plasa Târgului: Scrioaștea, Plopi, Rușii de Vede, Săceni, Belitori, Peretul, Pârlita, Sfințești, Drăgșenei, Albești, Butculești, Mitra, Broșteanca, Plosca și Măgureni.

8) Plasa Teleormanului de Jos: Deparați, Brătășani, Netoți, Orbeasca de Jos, Lăceni, Puținței, Străini, Copăceanca, Negulești, Orbeasca de Sus și Speriatul.

9) Plasa Marginea de Jos: Cătuneasca, Scăiești, Petroșani, Bragadiru, Odaia-Hrisi, Smârdioasa, Brânceni, Adămești,

Nanovul-Români, Șoimul, Nanovul-Sârbi, Beiul, Sârbii de pe moșia Mitrii, Odaia Cernii și Jigănești.

10) Plasa Marginea de Sus: Vișoara, Ulmeni, Dracea, Secara, Voievoda, Piatra, Căcănăul, Suhaia, Fântânelele, Gorganu, Furculești, Malu-Roșu, Zimnicea, Ologi, Lissa și Cioara.

Istoriograful Sulzer scrie că în secolul trecut jud. Teleorman avea vreo 100 și ceva de sate, din care pe cea mai mare parte nici nu le găsea demne de a fi menționate.

După descrierea Valahiei de Nicolae Lazaru, Teleormanul avea la 1776 numai șapte plăși și tot 137 de sate, iar Fotino adăuga că în acest județ erau 7 căpităanii: a Scaunului de la reședința județului, a Cotmenei, a Humelor, a Balaciului, Ciolăneștilor, Râchei, a Pietrei și Zimnicei. Pe lângă acestea o polcovnicie și o vătășie de arabagii.

Telegraful și poșta. În județ sunt cinci oficii telegrafo-poștale în orașele Turnu Măgurele, Alexandria, Roșiori, Zimnicea și în com. Balaci, reședința subprefecturii pl. Teleorman. Numai oficiul de la reședința județului are serviciu permanent, celelalte îl au limitat, de la 8 ore dimineața până la amiază și de la 2-6 după amiaza, iar seara la 10 ore.

Toate oficiile sunt acum întreținute de Stat; oficiul Balaci a fost mult timp în sarcina județului și de curând a trecut și acesta la Stat. Corespondența telegrafo-poștală se face și pe la gările liniei ferate Costești-Măgurele.

Comunele rurale sunt servite, pentru corespondența poștală, de factori rurali care sunt împărțiți în 18 circumscripții, sub controlul diriginților celor cinci oficii. Cursele lor sunt de trei ori pe săptămână.

În porturile Turnu Măgurele și Zimnicea compania austriacă de navigație și-a instalat liniile sale telegrafice care sunt puse în legătură cu oficiile din aceste orașe. Pe aceste linii nu se face decât serviciul de corespondență care interesează compania de navigație. Telegramele se transmit oficiilor din oraș, care percep taxele convenite și le expediază la destinație.

Din cele cinci oficii telegrafice numai trei au legături directe cu oficiul central și cu toată țara; oficiile Balaci și Zimnicea au linii izolate. Oficiul Turnu Măgurele este în comunicație directă cu oficiile Caracal-Slatina-București și cu oficiul Alexandria, care are firele sale proprii prin Giurgiu-București. Oficiul Roșiori are firul său la Alexandria de unde se

comunică cu Turnu Măgurele și cu alte oficii; o altă linie pleacă de la Roșiori la Balaci și alta de la Alexandria la Zimnicea.

Serviciul sanitar se îndeplinește de către un medic primar ajutat de patru medici de plăși, prevăzuți prin bugetul județului. Fiecare comună urbană are câte un medic de oraș. Județul întreține trei spitale în orașele Turnu Măgurele, Roșiori și Alexandria, care contribuie și ele la întreținere; un al patrulea spital în orașul Zimnicea și un spital rural sunt pe cale de a se înființa în curând. Spitalul din Turnu Măgurele are 35 paturi, la Alexandria și Roșiori câte 25 paturi. Fiecare plasă are câte o moașă și câte un vaccinator; în bugetele comunelor sunt prevăzute fonduri pentru procurarea medicamentelor necesare. Farmacii sunt cinci: două în Turnu Măgurele și câte una în fiecare din celelalte orașe. În curând se va înființa a șasea farmacie în orașul Alexandria.

Pentru căutarea vitelor bolnave sunt doi veterinari: unul al județului și altul al orașului de reședință. În portul Turnu Măgurele există un punct de observație, destinat a ține sub observație și în căutarea vitelor bănuite ca molipsite de epizootie precum și materiile de prove-

niență animală, și pentru a se evita propagarea epizootică printre vitele din țară. Pe lângă serviciul medical funcționează consiliul de igienă, care se întrunește ori de câte ori este convocat, sub președinția prefectului, spre a rezolva lucrări privitoare la igienă și salubritate.

Justiția. Judecătoriile comunale prevăzute prin legea specială, nu funcționează cu toată regularitatea în multe din comunele rurale.

Judecătoriile de ocol sunt trei în acest județ: la Turnu Măgurele, Alexandria și Roșiori. Aceste ocoale sunt formate după o anume împărțire care diferă de aceea a plășilor.

La reședința județului se găsește tribunalul, care ține de jurisdicția Curții de Apel din București. Personalul judecătoresc al acestui tribunal este compus dintr-un președinte, un membru și un supleant. Parchetul dintr-un procuror, un jude-instructor și un substitut de procuror.

Din trei în trei luni se întrunește la reședința județului curtea de jurați, care judecă numai procese criminale.

Pentru osândiții la pedepse corecționale județul are un arest preventiv de curând construit, unde sunt deținuți și preveniții

ale căror pricini se cercetează de parchet. În acest penitenciar pot încăpea până la 100 de condamnați. Mișcarea lui, în cursul anului 1892 a fost de 284 intrați, 202 ieșiți, 61 transferați pe la diferite penitenciare fiind condamnați și 52 rămași la finele anului. Aici își fac osânda cei condamnați la închisoare până la trei luni pentru diferite vini.

Cultul. Locuitorii județului Teleorman sunt toți de religie creștină, ritul ortodox sau oriental, afară de orașe pe unde se găsesc în număr puțin însemnat, câțiva catolici, protestanți, evrei și alte confesiuni.

Bisericele de prin sate și orașe sunt în număr de 200, deservite de 246 preoți, 3 diaconi, 165 cântăreți și 117 paracliseri; 14 biserici sunt părăsite în care nu se oficiază.

Întreținerea acestor biserici este în parte pe seama comunelor și a enoriașilor; nici o mănăstire cu călugări sau călugărițe sau călugărițe nu există în județ.

Din punctul de vedere administrativ bisericile din acest județ țin de Eparhia Mitropoliei din București și sunt puse sub controlul direct al unui protoiereu, ajutat de patru proestoși. Fiecare biserică are epitropia sa; cele rurale sunt compuse din câte doi din partea

enoriașilor și cel de al treilea este confirmat de Ministerul de Interne. În comunele urbane sunt câte mai mulți epitropi, după importanța bisericilor. Catolicii au în Turnu Măgurele o școală, al cărei local servește de capelă credincioșilor acestui rit. Evreii au câte o sinagogă în case particulare închiriate, în Turnu Măgurele, Roșiori și Alexandria.

Instrucțiunea. Numărul școlilor primare din acest județ a fost de 139 în anul 1892, din care 126 rurale și 9 urbane, deosebit 4 divizionare; două gimnazii, unul clasic în Alexandria frecventat de 51 elevi și altul real în Turnu Măgurele cu 49 elevi.

Din cele 126 de școli rurale, două sunt de cătun, 109 inferioare cu un învățător, 12 superioare cu doi învățători și trei superioare cu trei învățători.

Până la anul 1893 parte din școlile rurale erau întreținute de Stat, parte de județ și vreo câteva de comune. În acel an s-a regulat ca toate școlile să treacă asupra Statului, mai înființându-se încă câteva.

Cu toate că în ultimii ani s-au înființat școli în toate comunele, obligativitatea învățământului primar nu se aplică, locuitorii sunt îndărătnici în a-și trimite copii la școală și lipsa de localuri, dacă nu speciale cel puțin proprii

pentru școală, se simte în mai toate comunele.

După recensământul din 1891 erau în vârstă de școală 21466 copii (10999 băieți și 10467 fete) în comunele rurale. Din aceștia numai 7253 au fost înscriși la școală și au frecventat regulat abia 4246 băieți și 410 fete. Proporția este îngrijorătoare pentru un județ așa de frumos și avut ca Teleormanul, dar unde lipsa de lumină și cultură nu preocupă nici pe locuitori, nici administrația în general.

Puterea armată. Din punctul de vedere militar jud. Teleorman face parte din Corpul II de Armată, a cărei reședință este în București. Trupă de linie nu este în acest județ, ci numai armată teritorială din care fac parte Regimentele 20 și 28 Dorobanți, Escadroanele 3 și 4 din Regimentul 10 de Călărași (Vlașca) cu reședința în Giurgiu.

Regimentul 20 Dorobanți cuprinde comunele din plășile Călmățui, Marginea și aproape toată plasa Târgului; are reședința la Turnu Măgurele, este compus din 8 companii având reședințele prin comune. La reședință sunt două companii active cu cadre permanente, iar la Alexandria de asemenea două companii.

Regimentul 28 cu reședința la Găești cuprinde toate comunele

din plasa Teleormanului și câteva din plasa Târgului, din toate aceste comune sunt formate două companii, cu reședința una la com. Balaci, cea de-a doua la com. Ciolănești din Vale.

Regimentul 20 ține de Divizia III, Brigada IV, iar Regimentul 28 ține de Divizia V de la Târgoviște. Regimentul 10 Călărași, care are 2 escadroane în județ ține de Divizia II-a a Corpului II de Armată.

Armata teritorială avea, în anul 1891, următorul efectiv:

Regimentul 20 Dorobanți: 3 ofițeri superiori și 23 inferiori, 33 subofițeri, 26 caporali și 255 soldați în trupa permanentă, 60 subofițeri, 63 caporali și 2395 soldați în trupa cu schimbul.

Din rezerve erau: 95 subofițeri, 11 caporali și 99 soldați din trupa permanentă; 72 subofițeri, 79 caporali și 1768 soldați cu schimbul.

În cavalerie, Divizionul II, Regimentul 10 erau: 7 ofițeri inferiori, 6 subofițeri, 6 brigadieri și 25 soldați cadre; 9 subofițeri, 24 brigadieri și 615 soldați cu schimbul; iar în rezervă se găseau 24 subofițeri, 20 brigadieri, 57 soldați cadre, 46 subofițeri, 47 brigadieri și 399 din trupa cu schimbul.

Județul are două cazărmi, o hală de instrucție și un maneaj; cazarma de la Zimnicea este în stare de ruină.

Pentru Regimentul 10 Călărași se va transforma actualul local al Prefecturii în cazarmă. Companiile au toate numai localuri închiriate, afară de cea de la Balaci.

Numărul rezerviștilor de diferite clase, este atât de mare, că s-ar mai putea forma încă două regimente de infanterie, deosebit de miliții.

Pentru paza fruntariilor județului dinspre Dunăre și Bulgaria sunt 21 de pichete, înșirate parte pe țărm, parte pe linia de halaj. Când apele Dunării vin prea mari posturile din pichete se retrag în satele apropiate.

Posturile acestor 20 de pichete sunt puse sub administrațiunea și controlul a doi căpitani de port, unul la Turnu Măgurele, cel de-al doilea la Zimnicea. Patrularea se face în unire și cu agenții vamali și ai Regiei Monopolurilor Statului.

Din aceste pichete nouă țin de căpitănia Turnu Măgurele și anume: Gura Oltului, Turnu Măgurele-port (post principal), Cătina, Flămânda, Cioroiul, Tabonul, Belina, Mariașu și Cioara. Celelalte 12 pichete care țin de căpitănia Zimnicea sunt: Luta-Mare, Luta-Mică, Suhaia, Gâldău, Chichinețu, Bujorescu, Zimnicea (post principal), Cazanul, Vadu-Morilor, Năsturelu, Gâsca Mare și Gâsca Mică.

Portul și datinile. Îmbrăcămintea ca și obiceiurile locuitorilor acestui județ sunt foarte variate.

În satele de pe valea Oltului, începând de la Turnu Măgurele, locuitorii au portul oltenesc: femeile cu cămăși și zăvelci fin lucrate cu altițe și fluturi strălucitori, pe cap marama fină de borangic sau bumbac și salba nelipsită de la gât; iarna poartă cojoace. Bărbații se îmbracă tot oltenește, cu căciula mare și rotundă. În alte comune femeile poartă iarna zăbune, pe care le-au imitat de la bulgari.

În partea dinspre Dunăre, pe la comunele Zimnicea, Năsturelu, Bragadiru, Conțești și alte femei pun pe cap conciu în dată ce se mărită. Bărbații poartă ilice și pantaloni largi, vara de mătase, iarna de postav.

Prin comunele limitrofe cu județul Vlașca, portul este ca în acest județ, iar în satele locuite de români de origine bulgară, s-a păstrat încă portul curat bulgăresc, atât la femei cât și la bărbați.

În cea mai mare parte din comunele plășii Târgului și parte din pl. Teleorman, îmbrăcămintea femeilor este de o pestrițătură ce nu se poate descrie; femeile se îmbracă numai cu stămburi și pânzeturi produse de industria străină.

De remarcat este portul curat ciobănesc al locuitorilor din comunele Dobrotești, Tecuci și Zâmbreasca.

În partea de N a județului, în comunele de pe valea Cotmenei și pe la Strâmbeni, portul locuitorilor este aproape la fel cu al celor de la munte, purtând iarna căciula mică și vara pălării de pâslă; portul acestora se aseamănă mult cu al celor din jud. Argeș.

Obiceiurile locuitorilor încă diferă, după localități. Spre Dunăre pe la nunți, lăutarul e totdeauna însoțit de o tobă, pe care o bate cât țin petrecerile nunții - obicei rămas, cred, de la turci, care au așa zisul tumblec. În partea din centru și cea de la nordul județului nu se aude decât lăutarul și cobza. Afară de acestea sunt o mulțime de alte datini și obiceiuri, pe la nunți, botezuri, cumetrii și morți, care diferă cu totul de la o localitate la alta. Caracteristic este, și în acest județ, obiceiul aproape general al flăcăilor de a fura fetele și apoi a le lua în căsătorie. Reaua deprindere a alcoolismului este atât de adânc înrădăcinată în populațiunea ruralului, încât se dă rachiul până și copiilor să bea.

Cadrul restrâns al acestui dicționar nu-mi permite a face o descriere amănunțită a diferitelor obiceiuri și datini, care

urmează a face obiectul unui studiu special numai pentru acest județ. Tot asemenea și în privința basmelor, legendelor și mai ales a cetelor de tâlhari ce cutreierau județul și se adăposteau prin păduri.

Marca. Însemnele județului sunt trei oițe. Această marcă atestă că aici s-au crescut și se cresc numeroase turme de oi.

O confuzie sau mai bine zis o nedreptate s-a făcut județului Teleorman, în urma rotunjirii de la 1845.

În adevăr, precum se scrie, județul Olt se întindea până la Dunăre și cuprindea mai toate satele de pe partea dreaptă a râului Călmățui. Negreșit că și Turnu Măgurele făcea parte tot din jud. Olt și de la turnul roman de cetate de la gura Oltului și-a luat marca acel județ.

Astăzi când mai bine de o jumătate de secol s-a luat județului Olt orașul Turnu, el continuă a avea ca marcă tot un turn, pe cât timp Teleormanul a rămas cu marca celor trei oițe, pe care o avea și înainte de rotunjire. Mai drept ar fi fost ca să se dea Teleormanului de marcă un turn, fiindcă în acest județ se află Turnu Măgurele, iar jud. Olt să se dea o altă marcă. Cu timpul poate că se va regula și această chestiune de heraldică,

dându-se turnul ca marcă a județului Teleorman.

Importanța arheologică a județului. Deși nu s-au făcut în acest județ descoperiri de felul celor din județele Romanați, Mehedinți, Vâlcea și altele, totuși nici Teleormanul nu este lipsit de importanță, din punctul de vedere arheologic. Drumul lui Traian sau Troianul (cum îi zic locuitorii), Cetatea de la Zimnicea cu importantele ei obiecte de ceramică, cetățile de pământ de la Calomfirești, Frumoasa, Voievoda, Netoții, Zâmbreasca și altele; apoi șirul nesfârșit de măguri, care mai de care mai importante în descoperiri; monedele ce s-au găsit și atâtea alte împrejurări dovedesc că județul Teleorman este important și din punctul de vedere arheologic.

În privința măgurilor, de care acest județ este foarte avut, aș putea afirma că este aproape cel dintâi în țară după județul Romanați - eruditul nostru profesor, d-l Gr. Tocilescu, ne spune în *Dacia înainte de Romani* că nu toate sunt din aceeași epocă, nici toate aparțin acelorași populațiuni și nici corespund unicului scop - cum pretind unii - de a fi servit drept morminte. Unele sunt de o dată recentă, înălțate în memoria oricăror evenimente mari, unor

bătălii; altele - și acestea sunt din depărtată vechime - au fost semne de drumuri și de vaduri după care se călăuzeau popoarele în desul lor cutreierat pe lunca răvășită a Dunării. Cele mai multe movile însă, măguri și gorgane sunt morminte omenești din epocile când se înhuma sau se incinera cadavrul.

Cât privește armele și uneltele ce s-au găsit și se găsesc încă în interiorul măgurilor, același autor ne explică, că cenușa sau cadavrul mortului era însoțit de cuțite, săgeți, ciocane, dalte și alte obiecte de piatră sau de metal cum și de vase pentru băut și mâncat, în credința că aveau să-i serve pe cealaltă lume, sau din sentimentul de pietate către decedat, pentru că se servise de aceste unelte în timpul vieții. Astfel se explică hârburile ce se găsesc și astăzi pe la măguri, în diferite localități ale județului.

Istoricul. Denumirea județului Teleorman este rămasă de pe timpul invaziilor și ocupației Cumanilor. D-l Hașdeu în *Columna lui Traian*, d-l Grigore Tocilescu în scrierile sale și d-l Al. Xenopol în *Istoria Românilor* au stabilit că Deliorman înseamnă „pădure deasă”. O denumire cam identică se găsește și în Bucovina, Denuorman, a cărei origine cumanică nu poate fi pusă la îndoială, căci cunoscut este

că Cumanii au ocupat mult timp și Moldova.

În *Originele Craiovei* d-l Hașdeu ne spune că „pe la 1230-1235, într-un interval oarecare de timp, craiul Ion a stăpânit peste Dolj, poate și peste Romanați, căci după cum am arătat, zice d-l Hașdeu, *originea Teleormanului fiind eminamente cumanică*, ar fi fost anevoie ca Romanații la mijloc, între Dolj și Teleorman, să fi scăpat neatins”.

În legătură cu cele scrise de d-l Hașdeu despre satele Comani din dreptul Vidinului și Comani din județul Olt, s-ar putea cita multe numiri de origine cumanică, rămase încă în județele Teleorman și Olt. Valea și câmpia Comancei, satul Comănița din Olt și Cârlomanu din Teleorman situate aproape de râul Olt și altele multe, de sigur că fac parte din aceeași categorie de numiri.

Eruditul nostru istoric și filolog, d-l Hașdeu, în *Originile Craiovei* demonstrează matematiceste că denumirea județului Teleorman este de origine curat cumanică: „E necontestabil totuși, zice d-sa, că, în curs de vreo trei secole, această odraslă turcă (cumanii) s-a aflat într-un contact de toate zilele cu străbunii noștri, și apoi nu numai în Moldova, precum credea Șincai, dar și în Muntenia până la Olt”.

Diploma regelui Bela din 1247 împarte România întreagă în două regiuni: cea de dincolo de Olt - Țara Severinului - „terra Zevrino”, și cea de dincoace - Cumania: „a fluvio Olth et alpibus ultrasilvania totam Cumaniam”.

„Districtul Teleorman conservă până astăzi un nume curat cuman”.

După fonetica turcă ar fi Deli-Orman, adică „pădure deasă”, literalmente „pădure nebună”. Așa se cheamă, între altele, o pădure din Dobrogea.

„După fonetica cumană, turcului inițial *d*, îi corespunde totdeauna *t*, încât Deli-Orman trebuie să ne apară aici sub forma de Teli-Orman”.

„În vocabularul cuman din 1303 noi găsim în fapt ambele elemente constitutive ale acestui nume: „teli stultus” și „orman boscus”.

Cumanismul „Teleormanului” este dară matematiceste sigur.

„Râul căpătase acest nume după vreo pădure de pe mal, iar după râu s-a numit apoi districtul”.

„În dialectul peceneg, înainte de dominațiunea cumanilor în România, se chema tot așa un munte de prin Buzău sau Râmnicu-Sărat, pe care bizantinul Cinamu, vorbind sub anul 1152 despre un război între greci și

pecenegi, îl numește όποç Τένούορμον”.

Această formă „Tenuormon” prezintă și la acea particularitate dialectică, că pecenegul tenu - corespunde cumanului teli - adică *n* între vocale alternează cu *l*.

„Din puținele graiuri turanice ale căror dicționare îmi sunt la dispoziție în momentul de față, în limba tungusă se zice *tenäk*, în limba buriată *tenek* și în dialectul tatar karagassis *tenök*, ceea ce abia diferă de pecenegul *tenu*, poate mai corect *teneh*, căci atât Cinnam cât și bizantinii în genere nu excelează printr-o transcripțiune perfectamente exactă a numirilor barbare”.

„Anna Comnena ne spune că Pecenegii și Cumanii vorbeau aceeași limbă; variantele Teli-Orman întăresc această mărturie, arătându-ne însă totdeauna, între ambele popoare, niște divergențe dialectice destul de pronunțate, cel puțin sub raportul fonetic”.

„În orice caz, Cumanii au ocupat Teleormanul și l-au ocupat un timp atât de îndelungat sau într-un mod atât de durabil, încât memoria lor se mai păstrează în numele districtului”.

„Judecând după poziția relativă a localităților, tocmai de pe aici trebuie să fi ieșit „Craiul Ion”, pășind apoi prin „Vadul Cumanilor” de la Olt, în direcția

Craiovei, de unde mai în urmă, prin „Vadul Cumanilor” de la Dunăre, a trecut în Bulgaria și s-a dus la Constantinopol”.

D-l Al. Xenopol, dezvoltând aceeași temă, se exprimă astfel în *Istoria Românilor* (vol. I, pag. 542): „Că acest popor (cumanii) locuia în Muntenia și Moldova, se dovedește din numeroasele denumiri geografice rămase de la cumani în gura poporului român: astfel se află în Muntenia și Moldova vreo 33 numiri care amintesc numele cumanilor. Afară de aceste denumiri, care amintesc de-a dreptul numele cumanilor, mai există în Muntenia Mare un alt nume de origine cumanică, anume Teleormanul, numele unui râu și al districtului prin care curge. Etimologia acestui cuvânt se află numai în limba cumanică. El înseamnă pădure nebună adică deasă, nestrăbănută, de la două cuvinte cumanice: *teli* = nebun și *orman* = pădure. Cinnamus spune că pe la 1152 sciții, adică cumanii, irump în imperiul bizantin. Împăratul mergând însă asupra lor, ei trec înapoi Dunărea unde Bizantinii îi urmăresc și înaintând dincoace de fluviu, peste un loc întins, ajunseră până la un munte ce se numea *Tenu-orman* și care era către hotarele Galiției. Deși numele dat de Cinnamus se referă la o pădure de la hotarele Galiției,

și nu la regiunea ce poartă astăzi numele de Teleorman, totuși s-a putut ca el să fie dat de Cumani și la o pădure din județul cu această numire”.

Din timpii cei mai depărtați până în zilele noastre teritoriul care formează județul Teleorman a fost teatrul celor mai însemnate evenimente. Că a fost locuit acest județ încă de pe timpul colonizării Daciei, ne-a probează Drumul lui Traian, cetatea de la Zimnicea, întăriturile, șanțurile și numeroasele descoperiri arheologice de tot felul făcute în diferitele lui localități. Și prin acest județ încă apucase să-și facă drum civilizația romană, după câte rezultă din diferite dovezi istorice și arheologice; dar tot pe aici și-au făcut drum și neamurile barbare care au copleșit țara în curgerea veacurilor.

Din probele istorice ce avem, se poate induce că și prin acest județ au înaintat romanii, în contra dacilor și geților, căci urma neapărat să pună în comunicațiune și partea de dincoace de Olt cu cea de dincolo, pe care o stăpânea mai dinainte și, în același timp, să izgonească pe barbari și să asigure liniștita stăpânire a coloniștilor din județele de astăzi Romanați, Dolj și Mehedinți.

Într-o scriere recentă, d-l Grigore Tocilescu vorbind despre Drumul lui Traian, demonstrează că el nu putea fi altceva decât tot un drum roman, având din distanță în distanță diferite întărituri sau puncte de pază și observație, dintre care cel mai important era la Turnu Măgurele, căruia i s-ar fi zis *Turris*. Acest drum sunt probabilități că mergea spre munte, pentru a ieși, pe o altă direcțiune - poate pe la Câmpulung - tot în Transilvania, precum ieșea și celălalt drum prin Romanați, Vâlcea (Bivolari), Râul Vadului tot în Transilvania.

Partea dinspre miazăzi a acestui județ a servit ca trecătoare de preferință hoardelor barbare care năvăleau în țară de peste Dunăre. Lucrul ne explică prin faptul că fluviul este cu mult mai îngust pe aici și că pădurile, desigur, nu vor fi fost atât de dese în partea sudică cum erau în cea nordică și aceste împrejurări le înlesnea mult înaintarea mai departe pe aici, pe la S, spre inima țării.

Turcii mai ales, după ce au ocupat toată partea de peste Dunăre și și-au stabilit reședința pe la Nicopole, Sofia (vechea Sardica) și alte puncte, găsesc mai comod să treacă adeseori Dunărea prin părțile județului

Teleorman, începând de la Gura-Oltului și până la Petroșani.

După descălecătorea lui Radu Negru și după ce se puse bază Statului român, nu vedem făcându-se nici o mențiune despre regiunea țării dinspre Teleorman. Ca împărțire administrativă acest județ începe a ni se arăta mult mai târziu, fără să putem încă a ști care erau limitele lui și până unde se întindea.

Pe timpul domniei lui Mircea, după întâia organizare mai serioasă a țării, Teleormanul începe a fi mai bine cunoscut ca împărțire administrativă. În secolul XV denumirea județului Teleorman o găsim mai adesea repetată prin hrisoave și diferite documente, care probează că județul era înființat și avea administrațiunea proprie organizată. Un act de împăcăciune dintre mai mulți locuitori din comuna Necșești, purtând data de 23 aprilie 1486 publicat în *Arhiva Istorică a României*, ne probează că județul era deja populat și avea multe sate întemeiate.

Din secolul XVI se găsesc numeroase documente în care se citează diferite numiri de sate și mai ales de moșii din județul Teleorman. Mai cu deosebire hrisoavele din timpul lui Mihai

Viteazul și așa numitele lui slobozii, documentează clar că organizarea administrativă a județului era deja de mult timp întemeiată; totuși n-am găsit până acum vreun act care să ne arate exact marginile lui de pe atunci.

În secolul XVII, județul Teleorman începe a fi cunoscut și străinătății prin deseale călătorii ale misionarilor catolici care veneau din Bulgaria în România, trecând prin acest județ mai departe, probabil pentru a face prozeliți.

Printre călătorii mai de văză care au trecut prin Teleorman în acel secol, este episcopul Paul din Alep, apoi Macarie al Antiochiei, care și-a publicat scrierile sale și în limba engleză și, cu puțin mai înainte acestora, un alt episcop catolic din orașul Galipoli, Petru Bogdan Bacsici despre care face mențiune și d-l Ionescu-Gion în „*schizele geografice*” ale domniei sale.

Acest episcop laudă mult fertilitatea solului dimprejurul cetății turcești a Turnului, pe care d-l Gion o socotește ca făcând parte din județul Teleorman, pe cât timp pe atunci și până mult mai în urmă, deși raia turcească, Turnu cu mai toate satele dintre Olt și pârâul Călmățui făceau parte din județul Olt.

În secolul XVIII, găsim cu profuziune documente și scrieri care ne lămuresc cum era organizat sub toate raporturile: administrativ, financiar și militar, mai ales cu ocazia reformei de sub domnia lui Constantin Mavrocordat.

Județul Teleorman se întindea de la Dunăre, cam de la actuala comună Cioara, în sus pe marginea stângă a Călmățuiului, cuprinzând toate satele din această parte, împreună cu orașul de reședință Ruși de Vede și satele de la apusul lui; de aici apuca pe râul Vedea în sus, până la comuna Vața, care astăzi este în județul Olt.

Limita de N a județului era o linie dreaptă plecând de la satul Vața până la Hintești (astăzi în județul Argeș), de unde se cobora spre răsărit de-a lungul râului Teleorman până la Dunăre, pe unde este și astăzi limita lui, iar la S hotarul era Dunărea până la comuna Cioara.

De la această comună până în zona cetății turcești a Turnului era județul Olt, care se întindea, dincolo de zonă, între partea stângă a râului Olt și partea dreaptă a Călmățuiului până la satul Câmpu-Mare și de acolo în sus, linie dreaptă până la satul Izvorul, de unde apoi o lua pe partea dreaptă a râului Vedea. Despre raiaua

turcească vorbim la descrierea orașului Turnu Măgurele.

Împărțirea administrativă din secolul trecut a ținut până după anul 1845, când s-au format actualele circumscripții ale județelor Olt, Argeș și Teleorman. Câteva mici modificări de comune și cătune s-au făcut și mai în urmă, cum este satul Sârbi-Măgura care s-a dat în județul Olt; Găvănești, Vitănești și altele la Vlașca.

În privința numărului satelor ce avea județul în a doua jumătate a secolului trecut, scriitorii care-l descriu, diferă între dâșii. După scriitorul grec Nicolau Lazaru²¹ și după Dionisie Fotino, Teleormanul avea 137 de sate și 65000 locuitorii.

Plășile, după Lazaru, erau șapte, însă nu ne arată decât șase, iar după Dionisie Fotino zece.

După scriitorul german Sulzer²² erau o sută-două-zeci și ceva sate (Ortschaften) în 1781.

Generalul austriac von Bauer s-a ocupat de asemenea cu descrierea amănunțită a multora din satele și localitățile mai importante ale județului, mai ales din punct de vedere istoric și arheologic.

²¹ Περιγραφή τής Βλαχας, București, 1789.

²² Geschichte des transalpinischen Dacien, 1799.

Dintre toți scriitorii străini care au descris județul Teleorman, nici unul nu este atât de poetic în descriere ca Sulzer în *Istoria Daciei Transalpine*. De mult interes și de mare preț sunt cuvintele cu care zugrăvește scriitorul german acest județ frumos și îmbelșugat.

„Nu cunosc nici o plăcere, zice Sulzer, pe care s-o pot compara cu aceea pe care o simte cineva când călătorește pe aici primăvara prin păduri și prin crânguri. Printre spalierile nesfârșite de măceși, de meri și peri sălbatici înfloriți ca și prin livezile acoperite cu mii de flori surâzătoare, simți un farmec răpitor. Crini, lăcrămioare, brebenei și mii de flori cu cele mai variate culori nu sunt pe aici câtuși de puțin ceva nou.”

Scriitorul citat s-a mirat mult de frumusețea pozițiunilor județului în secolul trecut și mai cu seamă l-a impresionat focurile ce aprind noaptea prin sate și pârjolul ce se dă câmpului, despre care se zice că numai acela care a văzut asemenea tablou încântător își poate închipui frumusețea lui.

„Cu drept cuvânt dar, conchide Sulzer, pentru bunătățile și frumusețea lui, acest județ este considerat chiar de Români ca Paradisul Valachiei”.

Și astăzi după 120 de ani aproape, cât de schimbat este județul Teleormanului!... În locul Paradisului, care a încântat atât de mult pe acest scriitor, numai lanuri nesfârșite de grâu și alte semănături pe toată întinderea lui!... Pădurile s-au făcut toate palangă pentru dezvoltarea uriașă a agriculturii, iar vânturile suflă din toate părțile pe câmpia aproape lucie a Teleormanului, iarna spulberând zăpada, vara ridicând nori groși de pulbere.

Dacă ar învia cumanii, sau ar mai veni pe aici turcomani, desigur că ar schimba denumirea județului și, în loc de Deli-Orman, i-ar zice Deli-Burnaz²³.

Neajunsurile ce sufereau creștinii de peste Dunăre din partea turcilor, au făcut pe mulți bulgari să-și caute refugiul și adăpostul în multe părți ale acestui județ, unde au format colonii care există și astăzi. Satele Găuriciu, Licuriciu, Crângeni, Caravaneți, parte din Segarcea din Deal și din orașul Alexandria, sunt locuite de mulți bulgari, din care unii își păstrează încă limba, portul și datinile lor. Asimilarea lor cu populația română se face treptat, potrivit cu dezvoltarea relațiilor de alianță cu elementul românesc și s-ar asimila și mai repede

²³ Burnaz înseamnă pe turcește câmpie întinsă, lucie, ca Bărăganul.

dacă instrucțiunea publică, în asemenea comune, s-ar face cu mai multă râvnă.

În privința acestor colonii putem spune că ele n-au a face cu acelea din Dolj și Prahova, despre care s-a scris că datează de pe timpul lui Mihai Viteazul. Coloniile bulgare din Teleorman sunt venite în urmă de tot, și mai ales în secolul în care ne găsim.

Astfel, bulgarii din com. Crângeni au venit pe la 1821, iar cei din Alexandria s-au stabilit acolo odată cu întemeierea orașului, pe la anul 1833. În multe locuri ei s-au stabilit prin simple învoieli cu proprietarii moșiilor, fără să mai aștepte învoire de la stăpânire, și nu s-au mai înapoiat.

În urma Tratatului de la Adrianopole, la 1828, s-a desființat vama turcească de la Turnu; totuși a mai rămas aici câțva timp beiu, care făcea mari neajunsuri locuitorilor de primprejur, dându-se cu neferii săi la numeroase prădăciuni, ascunzându-le vitele și atrăgându-i în cursă.

După această desființare s-au organizat vămile românești de la Turnu și Zimnicea, dându-se în arendă, împreună cu celelalte vămi și cu salinele, cunoscutului boier Vilara. Tot pe atunci s-au înființat, pe lângă birourile

vamale, și carantinele pentru care erau și revizori sanitari.

Paza graniței s-a făcut mult timp de către trupe regulate, până sub domnia lui Știrbei Vodă; apoi s-a dat grănicerilor care erau luați treptat, după tunsul pletelor, cu schimbul; mai în urmă grănicerii au fost scutiți de bir și alte dări.

Până la anul 1837 reședința județului, alcătuit precum arătarăm mai sus, era la Rușii de Vede. După rotunjirea administrativă, urmată la acea epocă, reședința s-a mutat la Zimnicea, unde a stat doi ani. Pe la 1831 erau doi ispravnici la Roșiori.

La noua organizare dată țării în timpul ocupației rusești, sub generalul guvernator Kisseleff, s-a dispus ca pentru interesul apărării interiorului țării, reședințele județelor să se mute în orașele de pe marginea Dunării, spre a se putea veghea mai bine la caz de vreo încercare de năvălire. La 1839 reședința Teleormanului s-a mutat definitiv la Turnu Măgurele, după cum se arată, mai amănunțit în descrierea acestui oraș. Atunci s-au mutat aici toate autoritățile și s-a construit palatul administrativ care se vede și astăzi.

S-ar putea afirma că și acesta este unul din județele cele mai

încercate ale țării, căci pe la marginile lui se auzeau zgomoatele de arme ale năvălitorilor de peste Dunăre; dintr-acolo veneau gemetele de suferințe, de torturi și alte grozăvii îndurate de bulgarii, la a căror liberare România a contribuit mai în urmă cu vărsarea celui mai scump sânge al bravilor ei fii; în acest județ, în fine, și-au găsit adăpostul cei asupriți de peste Dunăre.

În secolul în care ne găsim, ca și în cele precedente, Teleormanul a fost județul unde s-au desfășurat însemnate fapte de arme în războaiele cu turcii. La 1812, la 1828 și în cel din 1877, prin Teleorman a fost locul de trecere al armatelor peste Dunăre.

În Războiul pentru Independență mai ales, în Teleorman, spre Dunăre s-a grămadit tot grosul armatelor. Aici, spre Turnu Măgurele și Zimnicea, se concentrau toate aprovizionările pentru armate; pe aici s-a întors, încărcat de glorie, ilustrul nostru căpitan, regele Carol I și viteaza lui armată, după luarea Plevnei.

Multe din satele ale căror numiri le găsim prin nomenclaturile din secolul trecut au dispărut prin diferite împrejurări, dar mai ales din cauza nesiguranței în care se găsea pe atunci viața și averea locuitorilor. În

locul lor s-au format mai în urmă alte sate, cu alte numiri. În partea de S a județului și mai ales în plășile Călmățui și Marginea se văd și astăzi siliști de sate vechi și urme de biserici.

Grație legii pentru vânzarea în loturi a moșiilor Statului la săteni, Teleormanul se populează pe zi ce merge și sate noi ca Traianu, Vodă-Carol, Cuza-Vodă și altele măresc numărul centrelor locuite pe întinsele lui câmpii.

Folkloristica. Prin încântătoarele lui pozițiuni, mai ales până a nu se devasta pădurile, unele părți ale județului au deșteptat imaginațiunea poetică a locuitorilor.

Pe valea Teleormanului se aud cântece, tot așa de frumoase ca și cele de peste Olt. Astfel, în descrierea frumuseții unei fete i se zice, prin comparațiune:

*Câte flori pe Teleorman
Sunt la tine pe colan etc.*

Tânguindu-se de devastările pădurilor, de către arendașii greci mai ales, lăutarii cântă și astăzi:

*Că pădurea mi-o tăia
Pălănguță mi-o făcea etc.*

Ș-apoi blestemă pe greci, că tăindu-le pădurea, le-a stricat cuibul dragostei.

Cântecul lui Leon Vodă, al lui Miu-haiducu, Șapte văi ș-o vale adâncă, sunt cântece caracteristice ale județului Teleorman.

Legende și basme, cu totul originale și locale, se povestesc multe, mai ales în partea de N a județului, unde elementul românesc s-a conservat mai pur și neamestecat cu alte neamuri. Din legende ca aceia a lui Maiași Purcărași de la comuna Bălțați s-ar putea întocmi o bogată colecțiune, care ar putea să intereseze pe folkloriști.

În fine, ca expresiune a nesfârșitelor bogății ale județului, odinioară atât de des dat spre exploatare, au rămas până astăzi proverbiale cuvintele: bez Vlașși Teleormanului.

Teleormanului, plasa, în partea de N a județului, și-a luat denumirea după râul Teleorman, care curge în partea dinspre apus. Este așezată între două văi, cu cursurile lor de apă, valea Cotmenei și a Teleormanului, care o desparte de județele Vlașca și Olt. Terenul ei este puțin accidentat, străbătut de văi și vâlcele, pâraie și gârlițe. Mai toată partea dinspre NE, NV, prin centru ei, formează un șes întins, prea puțin variat, numit câmpia Burdea.

La N se mărginește cu plasa Cotmeana - Gălășești din județul Argeș, începând de la comuna Urluieni și până la Tătăraști de Sus. La V cu pl. Șerbănești din jud. Olt începând de la com. Urluieni și

până la com. Ghimpețeni, la E cu pl. Neajlov-Glavacioc din județul Vlașca începând de la comuna Slobozia-Trăsnitu până la com. Deparați-Hârlești; iar la S cu plasa Târgului din jud. Teleorman.

Este formată din 33 comune și 59 cătune, având suprafața de 85.580 ha.

Cele 33 comune și cătunele lor sunt înșirate astfel:

1) Urluieni cu căt. Tomești și Lereni, Malu cu căt. Afrimești, Brabeți și Zuvelcați, Ciocești, Mândra, Mozăceni cu căt. Băzești, Tufeni, Stoborăști cu căt. Barza și Ghimpețeni cu căt. Atârnați la extremitatea de NV și V a plășii, pe valea Cotmenei și pe valea Vedei.

2) Slobozia-Trăsnitu, cu căt. Dobreni și Purcăreni, Tătăraști de Sus, Udupu, Tătăraști de Jos cu căt. Ochești, Zlotești, Lada și Deparați Hârlești pe valea Teleormanului, în partea dinspre răsărit a plășii.

3) Comunele Strâmbeni cu căt. Căldăraru, Râca, Siliștea-Gumești cu căt. Râca Nouă, Ciolănești din Deal, Ciolănești din Vale, Gârdești cu căt. Belciugu și Căzăneasca și comuna Necsești pe valea Câinelui, prin mijlocul plășii, de la N spre SE.

4) Comunele Miroși, Surdulești, Balaci cu căt. Pădureți, căt. Cățelești, de la com. Tecuci, com.

Zâmbreasca și Beuca pe valea și câmpia Burdea situate tot de la N spre S.

5) Comunele Tecuci, Dobrotești și Merișani, pe valea Tecuciului.

6) Comuna Bucovu-Adunați e răzleață, la NV a plășii pe valea Bucovului.

Reședința acestei plăși este com. Balaci.

Ca fertilitate, solul plășii nu se bucură de o reputațiune deosebită, în comparațiune cu celelalte plăși ale județului.

Burdea mai cu deosebire are un pământ humos, care nu ajută mult vegetațiunea; când este ploaie multă apele bălesc, iar când este secetă pământul crapă.

Clima plășii prezintă o mică diferență față de a plășilor Călmățui și Marginea, această plasă fiind cu mult mai spre N. Aerul este mai curat și sănătos; pe alocuri însă băntuie paludismul, din cauza emanațiunilor de la apele stătătoare.

Toate văile acestei plăși, cu puține excepții, au direcția de la N spre S. Începând de la limita de E a plășii, găsim valea Teleormanului, care urmează cursul râului cu același nume, valea Bucovului și valea Teleormănelului care toate dau în valea Teleormanului. Tot în aceste văi

dau și multe vâlcele de mai mică importanță.

Mai la mijlocul plășii străbate valea Câinelui care se prelungește și în plasa Târgului; în această vale dă vâlceaua Cescului, a Petrișului și alte vâlcele de mică importanță; Tinoasa, care-și are cursul mai sus de comuna Ciolănești din Deal și merge până la limita plășii, spre S, de unde se prelungește în plasa Târgului; paralele cu această vale, mai la E, se formează o alta cu numele valea Petrișului sau valea Mică, care de asemenea se coboară în plasa Târgului până mai jos de com. Sfințești.

Valea Beuca, începe mai sus de com. Zâmbreasca și merge până la comuna cu același nume, unde se împreună cu valea Burdea, care se prelungește în plasa Târgului.

Vine apoi valea Burdea, începând de la NV comunei Strâmbeni și până la comuna Beuca de unde trece în plasa Târgului, având ramificații care formează diferite vâlcele, precum este Bălăcelul, Grama, Tătarul etc.

Valea Tecuciului spre latura de NV a plășii, începe din jud. Argeș, trece prin comunele Tecuci-Calinderu, Dobrotești, Merișani și se pierde în valea Vedei, împreună cu pârâul cu același nume, la punctul Didești. Această vale are prea puține ramificații. În fine valea Cotmenei și valea

Vedei, la latura dinspre apus a plășii.

Cursuri de apă. Râul Teleormanul udă toată partea de E a plășii, formând pe alocuri limita dinspre județul Vlașca, are de afluent în această plasă Teleormanelul, care-și începe cursul mai sus de comuna Râca și se varsă la capătul plășii, mai jos de comuna Deparați-Hârlești; mai spre N, râul Teleormanul primește apele din pâraiele Bucovu, Cerboanca pe dreapta sa. Pârâul Căinelui sau apa Căineasca, Burdea, Tecuciul și în fine la limita de V Cotmeana cu afluentul Vlășcuța și Ceroaia, apoi râul Vedei, care toate se găsesc amănunțit descrise la litera lor respectivă.

Drumuri. Prin mijlocul plășii străbate calea ferată Costești-Măgurele, care în această plasă are trei stațiuni sau gări: Beuca, Balaci și Miroși.

În partea de E este șoseaua județeană care vine dinspre Alexandria și urmează pe valea Teleormanului, până la hotarul plășii; șoseaua județeană Roșiori-Balaci-Strâmbeni la limita cu jud. Argeș; șoseaua județeană Roșiori de pe valea Vedei prin com. Urluieni la gara Stolnici. Căi comunale și vicinale, unele complete, altele în construcție leagă comunele între dânsle

precum și cu alte artere de comunicație precum sunt gările drumului de fier, șoselele județene etc. Cele principale din aceste căi vicinale și comunale sunt: 1) de la comuna Ghimpeșeni (care se împreună cu cele din județul Olt) prin Dobrotești, la Balaci-Siliștea-Gumești-Tătărești la limita de E cu județul Vlașca; 2) de la com. Ciolănești din Deal prin Slăvești la Zlotești cu șoseaua județeană și cu județul Vlașca; 3) de la com. Ciolănești cu șoselele din plasa Târgului la Roșiori, și altele a căror construcție și împietrire urmează pe fiecare an.

Prin această plasă trecea de-a curmezișul vechiul Drum al Olacului sau Craiovei; avea trei stațiuni, venind dinspre Șerbănești din jud. Olt: la Tecuci, la Ciolănești din Deal și la com. Lada; de aici trecea la satul Talpa și de acolo spre București.

Producția agricolă a anului 1890-91 a fost de 213564 hl grâu, 133.755 porumb, 18575 orz, 15539 ovăz, 48013 rapiță și 757 diverse.

Cultura viei ocupă un loc puțin însemnat, abia sunt 41½ ha; iar livezi cu pruni sunt aproape 200 ha.

Deși pământul nu prea e fertil, totuși se cultivă în această plasă toate plantele; singură valea și platoul Burdea sunt mai rebele în

unii ani și nu reușesc orice cultură.

Numărul vitelor în această plasă a fost în 1891 de 122857 capete, dintre care 6730 cai și iepe, 22342 vite cornute mari, 296 măgari, 83928 oi și berbeci, 514 capre și 9027 râmători.

Această plasă are cele mai multe bâlciuri anuale: la Urluieni, Miroși, Ciolănești, Tătărăști, Balaci, Tecuci și Dobrotești se țin câte 3 și 4 bâlciuri pe an și se desfac multe vite mari, lemne de construcție, dogărie etc.

Comerțul de cereale se face mai cu deosebire la gara Balaci; parte din locuitorii acestei plăși își desfac produsele și la Roșiori și gara Stolnici.

Industria casnică este foarte dezvoltată în unele comune din această plasă: țesăturile femeilor de la Urluieni, Strâmbeni, Siliștea Gumești și Tătărăști sunt renumite pentru finețea și frumusețea cu care sunt lucrate.

Alte industrii nu se practică în această plasă. Pe râul Teleorman sunt: 5 mori de apă; iar prin comune 14 mori cu aburi de măcinat.

Populația plășii a fost de 41398 suflete sau 9458 capi de familie și 10715 contribuabili. Străini sunt: 52 greci, 29 bulgari, 9 sârbi, 8 austro-ungari, 16 germani și 7 de diferite naționalități.

Ocupația locuitorilor este agricultura și creșterea vitelor, cu deosebire în com. Dobrotești, Beuca, Tecuci și Zâmbreasca.

Se găsesc prin comune și meseriași, precum cojocari, dulgheri, fierari etc., însă fără a face din aceste meserii ocupație principală, ci și aceștia se ocupă tot cu agricultura.

Puținii greci și bulgari, aflători în această plasă, se ocupă cu comerțul de cereale, cu arendășia și cu comerțul de cârciumari. Sunt și câțiva grădinari de zarzavaturi însă puțini, deoarece mulți din locuitori le cultivă singuri.

În câteva din comunele de pe valea Teleormanului se cultiva, înainte de înființarea regiei monopolurilor, cantități însemnate de tutunuri. Locurile cele mai renumite în producțiunea acestei plante erau Necșești și Hârlești.

Plasa Teleormanului este administrată de un subprefect cu reședința în comuna Balaci, unde este și oficiu telegrafo-poștal.

Sub raportul justiției această plasă face parte din ocolul Roșiori.

La comunele Balaci și Ciolănești din Vale se găsesc Companiile 3 și 4 din Regimentul 28 Dorobanți, a cărui reședință este la Găești.

Numărul bisericilor din această plasă este de 53 cu 61 preoți și 89 cântăreți și paracliseri.

Școlile din această plasă erau în 1892 în număr de 35, dintre care câte două la comunele Ciolănești din Deal și Siliștea-Gumești, una de băieți și alta de fete. Populațiunea acestor școli a fost de 812 elevi și 59 eleve.

Starea sanitară a populației acestei plăși este relativ mai satisfăcătoare, afară de mici pe excepțiuni în câteva comune pe unde bântuie friguri din cauza impaludismului; de sifilis și pelagră se găsesc puține cazuri în comunele mai izolate. Variola și angină difterică încă bântuie adesea comunele.

Locuințele sătenilor sunt mai toate ridicate de la pământ, iar nu bordeie ca în celelalte plăși.

Statul posedă moșii însemnate și păduri în această plasă: Ciolănești-Baldovinești, Burdea sau Căldăraru cu întinsa pădure a Bucovului, Ghimpețeni-Ludești, Horezu cu trupurile Udupu și Tătărăști, Merișani, Siliștea-Glavacioc, Slăvești-Zlotești și Stoborăști-Barza. Mai toate aceste moșii sunt destinate a fi vândute în loturi locuitorilor, rezervându-și Statul o parte.

Movile și măguri sunt puține în această plasă. Cele mai însemnate sunt: la com. Zâmbreasca și

Beuca, unde s-au făcut importante descoperiri arheologice. De notat mai sunt: biserica și ruinele din com. Balaci, Drumul lui Traian care reapare la com. Urluieni și ruinele Mănăstirii Baldovinești de lângă comuna Ciolănești din Deal.

Plasa Teleormanului, după actuala ei împărțire, datează numai de la anul 1835. Înainte de această dată, era cu totul altă împărțire: urmând cursul râului Teleorman, era plasa Teleormanul de Sus, care începea de la com. Albota, aproape de Pitești; apoi veneau plășile Teleormanului de Mijloc, Mijlocu de Jos, Mijlocu de Sus și la urmă Teleormanul de Jos, care se întinde până dincolo de comuna Atârnați. Aceste mici împărțiri administrative erau cuprinse numai între cursurile râurilor: de o parte Teleormanul și Vedea, de alta Tecuci, Burdea și Câinele. De cealaltă parte a acestor râuri, erau alte plăși, tot așa de mici: plasa Vedei, a Cotmenii și a Târgului. Comuna Lada făcea pe atunci parte din pl. Frăsinetului, jud. Vlașca.

Teleorman, râul, udă toată partea de răsărit a județului, curgând, la intrarea lui din județul Argeș, de la N spre E, iar de la com. Lada continuă a curge spre SE.

Sorgintea acestui râu este la Poiana-Lacului în jud. Argeș. În parcursul lui primește pe partea dreaptă, începând de la intrarea sa, următoarele pâraie ca afluenți: Bucovul care se varsă pe teritoriul com. Tătărăști de Sus, Cerboanca se varsă în dreptul com. Slăvești, Teleormănelul la limita comunelor Deparați-Hârlești-Netoți și Răcica în apropiere de comuna Olteni, iar pe partea stângă primește apele Clăniței, care curge prin județul Vlașca și se varsă în Teleorman pe teritoriul com. Lăceni.

După ce trece, udând în cursu-i toate comunele de la limita județului din plășile Teleorman, Târgu și Marginea, se varsă în râul Vedea între comunele Beiu și Cervenia. Albia acestui râu este nisipoasă și curată, apa curge limpede și lin; numai la confluența Clăniței formează o întinsură mlăștinoasă.

Afară de afluenții sus arătați Teleormanul primește și apele mai multor pâraie atât pe dreapta cât și pe stânga. Comunele pe lângă care străbate sunt: Popești-Palanga, Tătărăști, Udupu, Zlotești, Slăvești, Lada, Deparați-Hârlești, Netoții, Orbeasca de Sus și cea de Jos, Lăceni, Pielea, Atârnați, Ștorobăneasa și Beiu.

Pe cursul acestui râu sunt mai multe mori de măcinat.

În mai toate manualele de geografie și chiar pe hărțile geografice, râul Teleorman este considerat ca servind de limită, pe partea stângă, dinspre jud. Vlașca. Este o eroare ce nu se poate trece cu vederea. Toate comunele udate de acest râu, afară de vreo două sau trei, sunt situate pe stânga lui. Atât vetrele satelor, cât și moșiile particulare și ale locuitorilor fiind situate pe stânga lui. Atât vetrele satelor, cât și moșiile particulare și ale locuitorilor fiind situate pe stânga și întinzându-se cu mult mai departe spre județul Vlașca, este lesne de înțeles că râul Teleorman numai ca limită naturală nu poate fi considerat. Limita județului este cu mult mai departe de acest râu, ea urmează o linie convențională, după întinderea teritoriului fiecărei comune dincolo de Teleorman.

Teleormanului, valea. Poartă această denumire toată partea străbătută de râul Teleorman, de la intrarea în județ și până la gura lui. Mulți din locuitori dau această denumire și părții care continuă spre Dunăre de la punctul unde acest râu se varsă în Vedea.

Pe valea Teleormanului sunt cele mai încântătoare pozițiuni din tot județul. Inspirat de

frumusețea lor, poetul Depărățeanu a scris gingașele lui „Doruri și amoruri”, în partea mai dinspre N, la satul Deparați, unde se născuse și locuia.

Aproape întreagă această vale este de o fertilitate excepțională.

Teleormănelul, pârâu, mai adeseori sec. Cursul său începe de la izvoarele ce curg din dealurile de primprejurul com. Popești-Palanca. Se varsă în râul Teleormanul între comunele Deparați-Hârlești și Netoți. Servește ca hotar natural al mai multor moșii, el desparte moșia Statului Ciolănești-Baldovinești de moșia Gumești-Siliștea, moșiile și pădurile Statului Udupu și Zlotești-Slăvești de Tătărăști precum și mai multe moșii ale proprietarilor din partea locului și ale moșnenilor din comunele Tătărăști de Jos, Slăvești, Zlotești și altele.

Tina, vâlceaua, trece pe teritoriul com. Ciolănești din Deal începând dinspre braniștea cu același nume.

Tinoasa, râul, străbate pe la mijloc plășile Teleormanului și Târgu; începutul lui este din apropiere de com. Zâmbreasca, dintr-o pădure Pietrișul, intră în pl. Târgului pe la com. Ciurari, trece înainte pe lângă comunele

Săceni, Butculești, Sfințești, Rădoiești, Antonești și Licuriciu; de aici se îndreaptă spre com. Mavrodin, unde se varsă în apa Căinelui, la marginea satului. Apoi amândouă aceste ape împreunate se varsă în depărtare de câțiva km în Vedeia.

Denumirea acestui râu nu poate fi atribuită decât multei *tine* ce poartă în albia lui; de la *tină* s-a zis apei *Tinoasa*²⁴. Este atât de clisos nămolul acestei ape încât abia se pot deznămoli carele cu boi, când se întâmplă să treacă printr-însa pe la unele vaduri.

Apa acestui pârâu este gălbuie și pare a fi mai mult stătătoare. Tina ce poartă în albia lui provine din cauza terenului prin care străbate, care este argilos.

Tinoasa, valea, urmează cursul pârâului cu același nume; este puțin pronunțată, pe alocurea abia se cunoaște.

Câteva vâlcele își au gura în valea Tinoasei, astfel sunt: Vâlceaua Pietrișului sau Valea Mică și Păuceasca.

²⁴ În cursul de *Istoria Românilor* al d-lui Al. Xenopol (pag. 373, vol. I) denumirea acestui pârâu se găsește trecută greșit, *Dinosa*, după cum este scrisă și pe harta statului-major austriac. De altminteri nu este numai aceasta singura denumire topică românească alterată de străini; mai este și *Heniele*, în loc de *Căinele*, și altele.

Târgului, plasa, este așezată în partea de mijloc a județului spre miază-noapte de plășile unite Călmățui-Marginea.

Se mărginește la N cu plasa Teleormanului, la SV cu pl. Călmățuiului, la E cu jud. Vlașca și la V cu jud. Olt. Are 39 de comune rurale și una urbană, Roșiori de Vede, unde este și reședința plășii. Suprafața ei este de 122.147 ha.

Râul Vedea străbate toată plasa în diagonală începând de la comuna Didești și până la comuna Mavrodin spre extremitatea de SE a plășii; mai este udată de râurile mai mici Burdea, Tinoasa și apa Câinelui care străbat plasa în direcțiunea de la N spre S. Teleormanul udă partea de răsărit a plășii pe o distanță de 28 km. Pâraiele Urlui și Bratcov udă parte dinspre apus a plășii

Văile mai importante din această plasă, începând de la Apus, sunt: Valea Urluiului cu valea Adâncata, valea Bratcovului și valea Vedei. Prin mijlocul plășii străbat: văile Tinoasa, Câinelui și parte din valea Burdea.

Comunele sunt toate înșirate prin văi. Pe partea dreaptă a râului Vedea sunt comunele: Peretu, Plosca, cu cât. Plosca de Jos și de Sus și Buzescu; în partea stângă a Vedei sunt comunele Meri-Goala, Albești, Nenciulești

cu cât. Păru-Rotund și Mavrodin. În susul râului Vedea vin comunele Papa, Cucuiești cu cât. Ciocu și Didești cu cât. Știrbești, tot pe stânga; Scrioaștea, Bălțați cu cât. Bratcov și Gresia, apoi Socetu sau Neaga pe dreapta. De-a lungul cursului pârlui Bratcov începând de la NV, de la limita județului Olt, sunt comunele Măgureni și Măldăieni.

Pe cursul râului Burdea sunt comunele: Drăgșenei cu cătunele Muți, Odobeasca și Drăgșani, pe dreapta și pe stânga, precum și comuna Drăgănești situată pe muchia dealului dintre Vedea și Burdea împreună cu cătunele Țigănia și Atârnați; după acestea, tot pe Burdea, este com. Dulceanca.

Pe valea Urluiului sunt comunele: Belitori, cu cătunele Dulcenii și Adâncata, Pârlita și Bogdana cu cât. Broșteanca. Pe cursul văii Tinoasa sunt înșirate, de la N spre S: Ciurari, Săceni, Butculești cu cât. Sârbi-Sfințești, Rădoiești, Sfințești cu cât. Răteasca, Antonești cu cât. Cetatea și Ștefănești și com. Licuriciu.

Pe valea Câinelui, de ambele părți, sunt com. Gărăgău cu cât. Golășei, Vârtoapele de Jos cu cât. Nichita, Vârtoapele de Sus, Bivolita cu cât. Marița și Călinești. De-a lungul râului Teleorman sunt

comunele Netoți compusă din căt. Netoți de Sus și Moșteni, Peri-Râioși cu căt. Broșteni, Olteni cu căt. Dobrogostea, Orbeasca de Sus și Orbeasca de Jos. Între valea Câinelui și valea Teleormanului, la extremitatea de S, este com. Lăceni. Reședința plășii este în orașul Roșiori de Vede.

Este străbătută în toate direcțiunile de diferite șosele județene și vicinale, precum calea județeană Turnu-Roșiori-Balaci, Roșiori-Alexandria, calea județeană de pe valea Teleormanului și șoselele vicinale care pun comunele sale în comunicațiune directă cu comunele din județele Olt și Vlașca și cu cele din plășile învecinate.

Locuitorii comunelor acestei plăși nu au altă ocupație decât numai agricultura. În privința industriei casnice prea puțin se disting în com. Neaga, Măldăieni, Orbeasca și Peretu.

Solul este de o fertilitate recunoscută în toată partea de S, mai bine de jumătate de plasă în tot cursul râului Vede și al luncii ei; în partea dinspre N, cum trecem de Roșiori, este de o fertilitate mediocră și se împuținează cu cât ne apropiem de plasa Teleormanului.

În comunele Netoți, Vârtoapele și Gărăgău de pe valea Teleormanului, se cultivau canti-

tăți mari de tutunuri mai înainte de a se înființa Regia Monopolului. Producția tutunului din aceste comune era de calitate excelentă și ce mai mare parte se exporta în Turcia.

Starea locuitorilor este foarte satisfăcătoare în comunele mari cum sunt Belitori, Măldăieni, Scrioaștea și încă câteva. În celelalte comune atât starea materială, cea igienică și traiul lasă mult de dorit, mai cu deosebire în comunele și cătunele mici ca Didești, Cucuieți, Săceni, Bivolița, Ciocu și altele.

Populația comunelor acestei plăși era în 1891 de 52120 locuitori și 10783 contribuabili. Din această populație făceau parte 36 greci, 206 bulgari, 22 unguri, 149 sârbi, 2 germani și 9 străini de diferite naționalități, aflați prin comune, dar nestabiliți. În aceste cifre nu sunt cuprinși contribuabilii și populația orașului Roșiori.

Numărul școlilor în 1892 a fost de 41 cu 41 învățători. Peretu și Netoți au funcționat câte 2 școli, una de băieți și alta de fete; cea de la Peretu a fost cea mai frecventată, a avut 197 elevi și 65 eleve. Întreaga populație școlară a fost de 2111 elevi și 346 eleve; în privința instrucțiunii plasa Târgului se distinge mult de celelalte plăși.

În privința justiției, parte din comunele acestei plăși țin de ocolul Roșiori, parte de cele din Turnu Măgurele și Alexandria.

Statul posedă în această plasă moșii și păduri însemnate: Bogdana-Nenciulești, Drăgănești-Țigănia și Didești (cu păduri bătrâne), Plosca și Netoți-Trivalea.

În com. Ciurari, Săceni, Muți, Cucuieți, Gărăgău, Rădoiești, Sfințești și Vârtoape se găsesc încă mulți moșteni.

Numărul vitelor din această plasă, în 1892, a fost de 141269 capete din care 8973 cai, 29524 vite cornute mari, 92480 vite cornute mici și 10292 porci. În acest număr nu sunt cuprinse vitele din comuna urbană Roșiori.

Producția agricolă a anului 1892 a fost de 407386 hl grâu, 35169 orz, 16624 ovăz, 22971 hl rapiță, 170034 porumb și 1239 ha diverse plante textile și leguminoase.

Livezile cu pruni, care altă dată ocupau mare întindere în această plasă, s-au redus la cea din urmă expresiune; abia se mai țin 23 ha de asemenea livezi în toată plasa. În schimb însă plantațiunea și cultura viței ia pe fiecare an mari proporții. În anul 1892 se aflau 1403 ha vii.

Locuri însemnate în această plasă sunt: Troianul, care trece pe teritoriul comunei Belitori (căt.

Adâncata), luând direcția pe lângă marginea de V a plășii pe lângă comunele Măldăieni și Bălțați.

Vin apoi comunele: Netoți, Antonești și Bălțați (căt. Gresia), importante pentru descoperirile arheologice, despre care se vorbește la fiecare comună în parte. Ruinele bisericii de la Țigănia-Drăgănești merită a fi menționate; se crede că vechia biserică a fost zidită în timpul domniei lui Matei Basarab.

Denumirea plășii s-a dat după târgul Roșiorilor și actuala formațiune o are după organizațiunea administrativă făcută după 1835.

În secolul trecut și în primele trei decenii ale secolului XIX, această plasă era mult mai mică, multe din comunele ei fiind date la plășile vecine, care se numeau Teleormanul și Mijlocul.

Târnavei, valea, începe de pe câmpia dintre moșiile Spătărei și Alexandria din apropiere de lacul Simioanei, formând mai departe una și aceeași vale cu valea Găuriciului.

Această vale merge în linie aproape dreaptă de la N spre SE până trece pe moșia Piatra unde deodată face o cotitură mare spre E. De aici, din apropiere de cătunul Starița, își schimbă numele în valea Găuriciului, luând direcțiunea spre com. Găuriciu, trecând

pe moșiile Găuriciu și Smârdioasa, de unde continuă spre valea Vedei unde se termină. Mulți numesc această vale „a Găuriciului”, chiar de la începutul ei.

Spre sfârșitul său, valea Găuriciului este mai totdeauna plină de apă atât din ploi cât și, mai ales, din izvoarele dealurilor pe sub care trece.

Tolceasca, moșie în plasa Călmățui (vezi „Rața Tolcească” și com. Băsești).

Tomești, sfoară de moșie a d-lui N. Butculescu, situată în com. Ciocești-Mândra, făcând parte din corpul întreg al moșiei Ciocești. Are întindere de 100 stânjeni, aproape 54 ha.

Tomești, cătunaș, făcând parte din com. Urluieni. Era sat mare mai demult, deoarece îl găsim trecut ca atare în mai multe scrieri; era locuit numai de moșteni, din care cea mai mare parte și-au vândut mai în urmă moșiile (vezi Urluieni comuna rurală).

Tone, măgura lui, la nordul comunei Belitori, are înălțime de 10 metri și la baza ei ocolul este de 50 metri.

Toroican, lacul lui, în căt. Netoți de Sus, în partea dinspre V.

Toroican, vâlceaua lui, trece de la vestul comunei Netoți de Sus spre E, formându-se cam pe la mijlocul ei lacul lui Toroican, atât din ploi cât și din niște izvoare.

Totiței, valea, începe de pe moșia Segarcea, pe care o desparte de moșia Putineiu; trece prin această moșie, în direcțiunea de la V spre E, taie șoseaua județeană Turnu-Roșiori și Drumul lui Traian și apucă pe hotarul moșiei Dracea, unde se termină în valea Călmățuiului. În această vale se găsesc abundente cariere de pietriș.

Traianu, com. rurală la extremitatea de S a plășii Călmățuiului, situată pe lunca din stânga fluviului Dunărea, la vreo 3 km, la gura văii numită Suroaia, în depărtare de 12 km de la reședința județului. Este comună nouă, formată după anul 1880 din însurăței spornici ai comunelor de pîmprejur și din com. Islaz din jud. Romanați; se găsește pe proprietatea Statului domeniu Turnu, înconjurată în toată partea de NE și V de dealurile Suroaiei. Vecinătățile acestei comune sunt: la E com. Seaca, la V căt. Ciuperceni, la S lunca și fluviul Dunării și la N valea Duhnei, care servește de hotar al moșiilor din acea direcție. Poziția satului este frumoasă, el este

regulat format, având străzile și împărțeala bine întocmite.

În epocile când Dunărea se revarsă, se formează pe teritoriul comunei, în lunca care poartă diferite numiri: *Lișteava*, a cărei lungime este ca de doi km, se întinde de la SE spre NV de la Dunăre, în dreptul comunei până la dealul dinspre N în dreptul cătunului Ciuperceni, de la com. Flămânda. *Rotundu* e un alt lac cu o formă rotundă, la depărtare ca de 500 m de comună spre S. Lacul *Săratu Secei*, spre SE, din acesta o parte cade și pe moșia Seaca. Aceste două lacuri, când apele se retrag, lasă pe teren un depozit de săruri, de la care împrejurare, desigur, și-au luat și denumirea. Când apele Dunării se revarsă mai abundent în luncă, se vânează mult pește în aceste lacuri; iar când se retrag crește multă trestie, rogoz și țipirig, afară de lacul Săratu, în care peștele nu poate trăi. Această împrejurare s-ar putea atribui apei minerale ce se crede că ar exista în apropiere de acest lac, pe teritoriul comunei Flămânda la căt. Ciuperceni.

În partea dinspre N se întinde câmpia, tăiată de vâlceaua numită *Cucuta*, care dă în lunca Dunării și care continuă, presărată de câteva găvane, până în valea Duhna. Văile Suroaia și

Adâncata pornesc de la NV comunei spre SE până dau în lunca Dunării.

În dreptul acestei comunei se află mai multe zăvoaie ale Statului precum și pichetele militare de paza frontierei nr. 5 și 5 bis (Tabonul).

Comuna se află situată pe proprietatea Statului, domeniul Turnu, trupul Suroaia. Cu toată denumirea oficială de „Traian” locuitorii îi zic mai mult Suroaia, după numele moșiei pe care este situată. Locuitorii împroprietăriți în 1880 sunt în număr de 250 și ocupă o întindere de 1375 ha. Școala și biserica au și ele 26 ha. Terenul este renumit pentru fertilitatea lui.

Populația comunei era în 1891 de 1265 suflete și 271 contribuabili.

Împroprietăriții din această comună nu s-au stabilit toți pe locurile de casă ce li s-au dat, astfel că sunt multe locuri virane; mulți se folosesc numai de locurile de la câmp; alții și-au făcut numai câte un bordei în pământ, ceea ce nu trebuia a li se permite.

Numărul vitelor din care 298 cai, 587 vite cornute mari, 2981 vite cornute mici și 104 porci.

Producția agricolă a anului 1891 a dat: 26180 hl grâu, 4200 hl porumb și 200 hl orz.

Bugetul comunei este de 1630 lei la venituri și de 1597 lei 25 bani la cheltuieli.

Are o școală mixtă, a fost frecventată de 28 elevi și 1 elevă, local de școală propriu nu are; biserica este nouă, construită de locuitori, are un preot și doi cântăreți. La marginea dinspre V a comunei, lângă șoseaua Turnu-Zimnicea, se află o moară de aburi cu două pietre, o locuință a proprietății și magazii pentru produse – toate ale Statului.

Pe la vestul comunei trece Drumul lui Traian, iar spre S se află două măguri mari: Măgura Săpată și Măgura Mare, iar spre N o altă măgură numită a Suroaiei.

Căile de comunicație ale acestei comune sunt, la comuna Seaca 2 km depărtare, la căt. Ciuperceni 1 km prin șoseaua județeană Turnu-Zimnicea.

Traian, Drumul lui sau Troianul, drum construit de Romani, ale cărui urme se văd bine, începând de la Dunăre din dreptul com. Flămânda, apucând spre N prin cătunul Ciuperceni și de aici pe deal, tot spre N trece peste moșiile Segarcea, Lița, Dracea și taie de-a curmezișul șoseaua națională Turnu-Alexandria, aproape de cantonul nr. 2, trece apoi, prin valea Totiței, peste

moșiile Putineiu, Băduleasa și Belitori, apoi la cătunul Adâncata, taie din nou șoseaua județeană Turnu-Roșiori și trece pe lângă gara Troianu. În tot acest parcurs al lui în linie dreaptă, pe alocuri se cunoaște mai puțin și chiar nicidecum, fiind distrus de arături.

Pe moșiile Roșiori și Măldăieni reapare foarte distinct, trece pe deasupra orașului Roșiori, face un unghi spre com. Bălțați și de acolo iarăși dispăre aproape de limita județului Olt pentru a reapare la extremitatea județului Teleorman pe lângă comunele Malu și Urluieni. Acest drum chiar pe acolo pe unde se vede bine partea lui rotunjită, încă este cotropit de arături. În insula Porcului din dreptul com. Flămânda, pe Dunăre, se văd de asemenea urmele Troianului, de unde s-ar putea deduce probabilitatea că prin acel punct era continuarea lui în și din Dacia Aureliană.

Lărgimea acestui drum roman, pe unde s-a conservat bine și întreg, este de 14 m; iar ridicătura sau partea boltită este pe alocurea până la 1½ m, în altele a rămas numai de ½ m. De asemenea și ambele lui laturi se văd în multe părți destul de bine. Săpându-se puțin sub partea boltită se vede pământul roșu ars

și se găsesc încă, adeseori, cărămizi mari.

Mulți învățați, atât români cât și străini, au studiat acest drum. În secolul scriitorul Sulzer în *Istoria Daciei Transalpine* vorbește mult despre acest drum ca și despre Brazda lui Novac, iar generalul Bauer în *Memoriile* sale, se ocupă și mai amănunțit de acest drum.

Dionisie Fotino menționează despre Troian în *Istoria Daciei*, iar pe la anul 1836 profesorul A. T. Laurian, după o excursiune ce-a făcut pe Dunăre, a studiat de aproape Drumul lui Traian; după dânsul veni apoi Cezar Bolliac.

Se contestă de către unii originea romană a acestui drum și se pune la îndoială că el ar fi fost construit sub împăratul Traian. Gr. Tocilescu însă, a demonstrat de curând, în urma unei excursiuni ce a făcut pe tot drumul acesta, că Troianul nu poate fi decât tot un drum roman.

Știut este că Romanii nu s-au mărginit, după cucerirea Daciei, a ocupa numai partea de peste Olt; ei au trecut și pe partea stângă a lui pentru a izgoni pe barbari și a stabili noi comunicațiuni cu provincia de peste munți, pe o altă direcție, deoarece de-a lungul Oltului, pe dreapta, aveau deja drumuri construite și diferite întărituri până dincolo de Carpați.

D-l Tocilescu, ca rezultat al excursiunii ce a făcut, coincide nu numai că acest drum este roman, dar că el era prevăzut, din distanță în distanță, începând de la Cetatea Turnului, cu diferite întărituri și posturi de observație, atât pe dreapta cât și pe stânga. Din asemenea lucrări de apărare eruditul nostru arheolog, citează pe cele de la Putineiu, dimprejurul Roșiorilor, de la Gresia și de la Urluieni, care toate sunt înșirate de-a lungul Troianului, probabil spre a-l apăra.

Ceea ce nu s-a putut încă dovedi este până unde mergea Troianul, deoarece în județul Argeș, după multe cercetări anevoioase, i s-a pierdut urma.

Ca o dovadă mai mult că acest drum este roman este faptul că, în multe ocazii, s-au găsit pe lângă această cale și diferite monede romane; iar în apropierea drumului, prin întăriturile menționate, pe care locuitorii le numesc cetăți, s-au găsit obiecte de ceramică și diferite unelte, care toate atestă trecerea și pe aici a romanilor.

Traista sau **Stejărelul**, corp din moșia Viișoara, având o întindere de 1585 ha. Se învecinează cu moșiile Piatra, Suhaia și cu domeniul Zimnicea (corpul Fântâ-

nelele); este proprietatea d-nei Maria I. Cantacuzino.

Trandafir, movila lui, pe moșia Pârlita, servește ca semn de hotar.

Trăznitului, vâlceaua la NV com. Măgureni, hotar cu moșia Roșiorilor.

Trifului, vâlceaua, trece prin o parte de pe moșia Crângeni.

Trivalea sau **Netoții-Trivalea**, moșie a Statului în comuna Netoți; pe o parte dintr-însa s-a împroprietărit un număr de însurăței; restul este destinat asemenea a fi vândut locuitorilor (vezi descrierea comunei Netoți).

Trivalea-Netoți, pădure a Statului în com. Netoți, are întindere de 360 ha. Se crede că va fi defrișată spre a se vinde pământul în loturi.

Atât pădurea cât și moșia erau din averile secularizate ale Mănăstirii Trivalea de unde și-au luat și numele.

Troian, gară, pe linia Costești-Măgurele, între stațiile Salcia și Roșiori, situată la vreo 2 km de căt. Adâncata. Calea județeană Turnu-Roșiori și Drumul lui Traian trec pe dinaintea acestei gări. Cultivatorii de pământ de prim-

prejur își transportă produsele prin această stațiune; în fața ei, pe moșia Belitori, s-au construit magazine de produse și arendașul și-a stabilit aria de treierat și mare parte din gospodăria moșiei.

Truceasca, moșie situată pe teritoriul comunei Beiu; este partea ce s-a dat locuitorilor după Legea Rurală. Se învecinează spre SE cu moșia Statului Beiu-Sf. Ecaterina.

Tudora, dealul, în com. Tătăraști de Sus.

Tufeni, com. rurală în pl. Teleormanului, în partea de V, situată pe calea județeană Roșiori-Urluieni la depărtare de 76 km de la reședința județului, 35 km de la Roșiori și 67 de la Alexandria.

Se învecinează la N cu com. Mozăceni, la E cu teritoriul com. Tecuci-Calinderu, la S cu com. Stoborăști și la V râul Vedea servește în partea de hotar.

Teritoriul comunei cu diferite moșii și trupuri este de mai bine de 5000 ha. Pe aceste moșii sunt împroprietăriți 185 locuitori, care stăpânesc aproape 650 ha. Comuna posedă 8 ha.

Comuna se împarte în două: Plugărești, în partea de NV și Tufeni-Olărești sau Pădureți în

partea de S; li se mai zice încă Tufeni din Deal și Tufeni din Vale, aceste împărțituri au o neînsemnată despărțitură între ele.

Solul este de diferite calități: cel dinspre Vedea este mai fertil, iar cel dinspre Burdea și Tecuci, parte inferior și nu produce decât când este bine și sistematic cultivat.

Populația a fost în 1892 de 1167 suflete, din care 239 contribuabili. Ocupațiunea locuitorilor este numai agricultura; se găsesc și câțiva lemnari și cojocari.

Numărul vitelor era de 2608 capete, din care 772 vite cornute mari, 166 cai, 1458 oi și 212 porci.

Producția agricolă în 18923 a fost de 15918 hl grâu, 9545 porumb, 945 rapiță, 1001 orz și 5253 hl ovăz.

Veniturile comunei au fost de 4539 lei 44 bani, iar cheltuielile de 4533 lei 84 bani.

Are de la 1876 o școală mixtă care a fost frecventată de 39 elevi; localul este proprietatea comunei, la un loc cu primăria și cu totul impropriu. Biserica are doi preoți și doi cântăreți.

Căile de comunicație sunt: șoseaua județeană Roșiori-Urluieni, care străbate prin comună, șoselele vicinale spre com. Stoborăști-Mozăceni și spre com. Floru din județul Olt, spre râul Vedea.

Ca stabilimente de comerț sunt trei cârciumi; la una din acestea,

unde este și un han mare al proprietății, se vând diferite mărfuri de manufactură și băcănie. Este și o moară de măcinat cu aburi. În comună se vede de la mare depărtare frumoasa locuință a proprietății construită de decedatul Eraclie Dumba; este un adevărat castel, înconjurat de o grădină frumoasă. Atât locuința cât și clădirea sunt lăsate de câțiva ani cam neîngrijite.

De remarcat sunt: depozitul de unelte agricole, magaziiile și păturele de produse. Agricultura se face în mod inteligent și sistematic, de către d-l Anton Simu, care cultivă moșia, proprietate a d-lui Anastase Simu, de aproape 15 ani. Grație stăruințelor cultivatorului, moșia Tufeni care altă dată era acoperită mai mult cu mărăcini și porumbari, a fost adusă în stare de a produce mai mult și mai bine, față mai ales cu mediocritatea pământului.

Pe teritoriul acestei comune este Bălganul (pe unele hărți e greșit scris Paliganul), punct astăzi nelocuit, dar unde se adăposteau altă dată mulțimea de vite ale proprietarilor.

În partea dinspre NV a comunei, în pădure, este Măgura Șarpelui, înaltă ca de 35 metri, iar ocolul de 200 m. Se povestește din bătrâni că, la această măgură

și-ar fi avut culcușul un șarpe colosal, care ajunsese spaima locuitorilor din satele de prim-prejur. Gaura prin care intra șarpele se vede și acum. Toate încercările făcute pentru a ucide fiara au rămas zadarnice, nebizuindu-se nici un om a se expune, cu toate că se pusese bun preț pe capul șarpelui.

În fine, tot legenda ne-o spune, șarpele ar fi fost omorât de un osândit la moarte, ca preț al iertării lui. De la acel năprasnic șarpe ar fi rămas numele măgurii.

În privința originii numelui aceste comune se susține, că ar veni de la mulțimea de tufe ce se găseau pîmprejur. Satul Tufeni este din cele mai vechi, se găsește trecut prin mai toate listele satelor din secolele trecute.

Tufeni, moșie în pl. Teleormanului, com. Tufeni, proprietate a d-lui Anastase Simu; are mai multe trupuri, numite Stoborăști, Mozăceni și Bădești.

Aceste numiri sunt date, după direcțiunea în care se află moșia, deoarece moșiile mai mari, cu același nume, aparțin altor proprietari.

Întinderea acestei moșii este de aproape 4500 ha, din care vreo 600 ha pădure, o parte pe corpul de moșie Bădești, și o altă parte, pe Tufeni pe lângă șoseaua județeană.

Această moșie a fost, până în anul 1863, proprietatea generalului Mavros și prin cumpărare a trecut în poziția decedatului Eraclie Dumba, care a afectat-o ca dotă fiicei sale, trecută în căsătorie cu d-l Anastase Simu.

Turcului, mătura, între comunele Lissa și Vânători, în partea de SE a Lissei.

Turcului, lacul, în com. Pârlita, în partea dinspre NE a comunei.

Turcului, fântâna, în căt. Adâncata, în vale, lângă șoseaua județeană Turnu-Roșiori; este foarte veche și servește la adăpatul vitelor și călătorilor.

Turnu Măgurele, comună urbană și reședința județului Teleorman, situată pe partea stîngă a fluviului Dunărea, pe un platou care înaintează din lunca cuprinsă între Dunăre și râul Oltul. Orașul se găsește la distanță de 4200 m de la Dunăre și 3200 m de la Olt, iar în unghiul format de aceste două distanțe se află gura unde Oltul dă în Dunăre. Înălțimea orașului deasupra nivelului Mării Negre este de 40 m la observatorul meteorologic de lângă spitalul județului. Depărtarea lui de la capitala țării este de 242 km pe calea ferată, 116 pe calea

națională Turnu-Alexandria-București, iar de la Giurgiu, pe apă, până în portul Turnu Măgurele sunt aproape 120 km.

Orașul este pus pe deal într-o poziție admirabilă, care domină toată lunca dintre Dunăre și Olt și de pe care ochiul poate privi în susul și în josul fluviului la mare depărtare. În față sunt dealurile Bulgariei și orașul Nicopole de pe ale cărui înălțimi se văd încă turnul geamiei și întăriturile de la cetate.

Limite. Orașul propriu zis are ca limite la SE și la SV lunca dintre Dunăre și Olt, la N și NV comuna Odaia și teritoriul ei, iar la E comuna Măgurele până aproape de bifurcația dintre șoseaua națională Turnu-Alexandria și cea județeană Turnu-Roșiori. Orașul se întinde în formă de amfiteatru, începând din partea dinspre luncă și lărgindu-se din ce în ce mai mult în partea dintre gară și com. Odaia. De la construcțiunea liniei ferate în 1885, orașul se dezvoltă mai mult spre gară, celelalte părți au rămas neglijate.

Suprafața comunei, împreună cu moșia și diferitele proprietăți ce are primprejur este de 1450 ha; dintre acestea numai 320 aproximativ sunt în raza orașului, restul se împarte astfel: moșia sau domeniul comunei din lunca

Oltului aproape 500 ha, din care 204 pământ de arătură, 194 fânețe și restul grădini de zarzavat pe marginea Oltului. Deosebit de acestea, comuna mai are ca la 200 ha islaz destinat pentru pășunarea vitelor și alte vreo 30 ha pe lângă gară destinate parte pentru arătură, parte pentru depozite de cherestea și lemne de foc. Comuna mai are pe domeniul său și câteva vii cu embatic. Afară de acestea orășenii au 273 ha vii parte cu embatic, parte proprii, pe domeniul Statului, la Turnu, la Măgurele și la Flămânda. Terenul orașului este cu totul șes.

Clima. Orașul fiind situat între Olt și Dunăre este totdeauna expus curenților acestor mari cursuri de apă, astfel că, mai ales în privința vânturilor, se găsesc în starea excepțională că are puține zile liniștite în cursul anului. Vânturile ce suflă mai mult în acest unghi sunt cele de la SE și SV; celelalte sunt mai rari. Vara, pe timpuri secetoase, căldura este cu mult mai năbușitoare aici, ca în alte părți, din cauza vaporilor de care neconținut este încărcată atmosfera. În timpul verii temperatura se ridică în unii ani până la 39,9° Celsius, căldura excepțională față de alte puncte ale țării; iarna termometrul se coboară între -15° și -20°. În iernile grele se coboară

și până la -28° , când îngheață Dunărea și chiar Oltul.

Din cauza deselor revărsări ale Oltului sau Dunării părțile despre luncă rămânând mult timp acoperite cu ape stătătoare, orașul este foarte adesea bântuit de friguri și alte boli.

Populația orașului în 1891 a fost de 6357 suflete din care 2489 bărbați și 2231 femei, la care se adaugă străinii: 568 greci, 89 macedoneni, 236 austro-ungari, 353 bulgari, 58 germani, 20 sârbi, 45 supuși otomani și 268 israeliți. După profesii populația a avut: 5 hăinari, 2 giuvaergii, 8 tipografi, 40 croitori, 15 comisionari, 6 cofetari, 1 pălărier, 6 ceasornicari, 16 grânari, 20 bărbieri, 6 lipscani, 3 boiangii, 1 bijutier, 20 manufacturieri, 20 tinichigii, 45 cojocari, 27 comercianți de coloniale, 25 băcani, 1 căciular, 60 cizmari, 35 precupeți, 7 birtași, 15 hotelieri, 4 lumânărari, 30 mecanici, 20 cafegi, 60 zăbunari, 35 abagii, 50 brutari, 1 franzelar, 108 cârciumari, 3 curelari, 25 simigii, 15 bragagii, 47 fierari, 176 servitori, 15 căldărari, 504 agricultori plugari, 170 funcționari, 21 avocați, 5 ingineri, 27 militari, 2 farmaciști, 7 cherestegii, 36 birjari, 22 tâmplari, 60 zidari, 37 dulgheri, 35 samsari, 22 căruțași, 22 sacagii, 45 grădinari, 15 pescari și 2 strungari.

Aproape $\frac{3}{4}$ din populația orașului este compusă din muncitori agricoli.

După confesiuni au fost: 339 catolici, 13 protestanți, 4 armeni, 5 mahomedani și 244 mozaici, restul de 5752 toți ortodocși.

Populația a crescut în intervalul de la 1890-92 cu 771 suflete; aceasta însă nu poate fi luată ca normă pentru sporirea populației, deoarece Turnu Măgurele fiind oraș de port se găsește într-însul multă populație flotantă.

Numărul vitelor a fost în 1892 de 9264 capete în toată raza comunei. Din acestea au fost 315 cai, 2960 vite cornute mari, 1939 vite cornute mici și 4000 porci.

Străzi. Orașul are 40 de străzi toate drepte, largi și regulate, dintre care una principală a „Independenței” numită mai înainte „București”. În centru este un rond înconjurat de străzi, numit piața „Romulus”, în mijlocul acestui rond este grădina publică din centru, iar la marginea orașului, pe strada Portului, spre Dunăre, este o altă grădină mult mai mare, cu privire foarte frumoasă spre Nicopole, se numește grădina Măgurii, foarte neglijată de orășeni. Numai strada principală este pavată, având împreună cu alte câteva străzi trotuare de bazalt; celelalte

părți ale orașului sunt șoseluite. Piețe sunt trei: piața Libertății, unde se vând cărnuri, pâine și zarzavaturi, piața Sf. Haralambie, care servește pentru târgul de săptămână și piața sau oborul cerealelor, situată la marginea orașului, spre gară, unde se desfac tot felul de cereale ce se aduc din județ, fânuri, cherestea, lemne și altele. În apropiere de oborul cerealelor este strada unde comuna are 15 prăvălii, destinate numai pentru vânzarea peștelui.

Sunt în oraș 1370 imobile proprietăți particulare, din care 772 case de locuit, 242 prăvălii, 8 hoteluri, 90 magazine de produse, 233 (!) bordeie și 61 locuri virane. Statul are și dânsul trei proprietăți.

Județul are noul Palat Administrativ, cazarma Regimentului 20, vechiul local al Prefecturii, spitalul județean cu băile, penitenciarul, casele Gregoriade și tribunalul. Comuna nu are decât 2 localuri publice, ospelul Primăriei și localurile școlii de băieți și fete.

Orașul este împărțit în două despărțiri: a culorii galbene și a celei de roșu. Administrația comunei se face de primar, cu concursul unui ajutor lui al consiliului comunal; siguranța publică este încredințată unui polițai,

asistat de un comisar director, doi comisari, sub comisari și sergenți de stradă.

Aici este reședința tuturor autorităților civile, militare și ecleziastice ale județului: Prefectura, Tribunalul, Curtea cu Jurați, Judecătoria de Ocol, Casieria Generală, Creditul Agricol, Protoieria, Statul Major al Reg. Dorobanți (al Reg. 28 este la Titu) și în curând se crede că se va muta și al Reg. 10 Călărași; Biroul Vamal, care are parte din personal detașat la port.

Sub raportul financiar comuna în 1892 a avut 1015 contribuabili. Venitul din căi de comunicație a fost de 1071 lei, din funciară 6314. Bugetul comunei a fost de lei 317301 bani 55, atât la venituri cât și la cheltuieli. Fondul drumurilor a fost de 39517 bani 65 venituri și cheltuieli.

Pentru instrucțiunea publică este un gimnaziu real înființat în 1889, trei școli primare, două de băieți și alta de fete, două din acestea au câte o clasă divizionară. Ca instrucțiuni de cultură privată este o grădină de copii și o școală confesională a izraeliților.

Școlile primare au fost frecventate în 1892 de 328 băieți și 157 fete. Școala de fete are un local nou, construit în 1890; cele de băieți sunt amândouă într-un local vechi al comunei. Gimnaziul

este instalat într-o casă particulară închiriată.

Biserici sunt numai două: Sf. Haralambie și Sf. Vineri, la cimitirul orașului este încă o biserică ce servește de capelă și unde nu se oficiază. Preoți sunt 5, cântăreți 4 și 2 paracliseri. Catolicii și Evreii au case particulare de rugăciuni.

Oficiul telegrafic pune în comunicație orașul cu restul țării prin două direcții, pe linia telegrafică Turnu-Corabia-Caracal-Slatina și pe linia Turnu-Alexandria-Giurgiu, cu ramificațiile lor la Roșiori, Balaci și Zimnicea. Acest oficiu este pus în comunicație cu portul printr-un fir al companiei austriece de navigație.

Este și o stațiune meteorologică de al II-lea ordin, ale cărei aparate sunt instalate lângă spitalul județean.

Serviciul sanitar se îndeplinește de un medic de oraș, o moașă și un subchirurg-vaccinator. Serviciul veterinar se face de către medicul veterinar al județului. Serviciul tehnic este condus de către un inginer-arhitect, având un conductor și mai mulți cantonieri.

În privința comerțului nu este de semnalat decât cel de cereale, singurul mai important și care se face de către diferiți speculanți care cumpără și vând în contul propriu sau, cum sunt cea mai

mare parte, în comision pentru diferite case din Brăila și din străinătate. Mișcarea comercială o dau la descrierea portului Turnu Măgurele.

Pentru industrie este o fabrică de bere, 2 de săpun la marginea orașului, 1 fabrică de lumânări de ceară și mai multe ateliere mecanice pentru reparatul mașinilor agricole.

Mare parte din orășeni au căzănețe pentru fabricatul prăștinii și al rachiului de drojdie.

Drumuri. Orașul este pus în comunicație cu țara întreagă, unul prin calea ferată Costești-Măgurele și al 2-lea prin diferitele șosele care pleacă de la barierele orașului.

Calea națională Turnu-Alexandria-București din care, la vreo 600 m de la marginea orașului, începe șoseaua județeană Turnu-Roșiori-Strâmbeni.

Calea județeană Turnu-Slatina începe de la marginea dinspre comuna Odaia.

Calea vicinală Turnu-Zimnicea, care începe de la marginea din dosul gării și merge spre com. Măgurele.

Calea județeană Turnu-Islaz, începe de la bariera Oltului și merge spre acest râu, peste care este construit podul de vase.

Calea spre port, începe din dreptul cazărmii și de aici la chei,

unde se îmbarcă pe vapoare și alte vase plutitoare cu diferite mărfuri.

Înainte de a se construi linia ferată Costești-Măgurele comunicațiunea se făcea pe vapoare prin Giurgiu la București sau, pe timpul suspendării navigației, cu diligența.

Notițe istorice. Istoriografii noștri atribuie felurite denumiri cetății care purta numele de „Cetatea Turnului” și de la care a derivat actuala sa denumire de Turnu Măgurele, adică turnul cu măguri. După unii, în antichitate ar fi fost aici cetatea Romula, fondată de Traian. Astfel, Șincai în *Cronica Românilor* o înțelege sub denumirea „Nicomole Valahia” și crede că a fost fondată la anul 106 după Christ.

Aron Florian pretinde că a fost zidită de niște evrei goniți din Ungaria pe timpul domniei lui Vlad I, între anii 1360 și 1373, versiune puțin probabilă astăzi.

D-I Ion Ghica în opul său *Dacia Veche* emite părerea, după Procopius, că aici ar fi fost „Turris Constantini”, unde se zice că Justinian ar fi așezat pe anți.

Să stabilim mai întâi poziția acestei cetăți, ale cărei urme se văd și astăzi, însă înlocuită cu o zidire de piatră moale, ridicată desigur sub dominațiunea turcilor.

Cetatea Turnului este așezată în raza unghiului dintre gura Oltului și linia Dunării, la distanță egală ca de 500 m de la ambele râuri; astăzi nu se mai vede decât o ridicătură de pământ pe care se află un bordei ce servește de adăpost pândarilor viilor. Destrucțiunei timpului și vrăjmașilor națiunii române a urmat destrucțiunea nepăsării noastre de multe monumente, ce atestă gloria străbună.

Într-o excursiune făcută de distinsul istoriograf A. T. Laurian pe la anul 1835 observă forma cetății. Fundamentul ruinelor turnului avea o figură aproape pătrată, cu un diametru de 55 pași, înconjurat cu un șanț lat de 5 pași. S-au găsit atât atunci cât și mai în urmă de către arheologii noștri C. Bolliac și Gr. Tocilescu diferite pietre cioplite de o mărime însemnată, bucăți de cărămidă prinsă în ciment, care nu putea fi lucrată decât de pe timpii romanilor.

Istoriografii noștri sunt de acord în părerea, că cetatea Turnului este o construcțiune nouă, din piatră moale de peste Dunăre, ridicată pe ruinele unui turn roman. La dărâmarea cetății, în urma Tratatului de la Adrianopole, s-a găsit în zidul porții o piatră de marmură foarte frumoasă, cu o interesantă

inscripțiune latină privitoare la Iulius Capitone, *conductor portorii publici*.

Neavând nici un raport cu locul unde a fost găsită, este probabil că piatra va fi fost adusă de turci de peste Dunăre, de la satul Ghigheni (vechiul Oescus) ca material de construcțiune, fără să ție seamă de importanța inscripțiunilor; această piatră se găsește la muzeul din București.

Cetatea Turnului era înconjurată de un șanț în depărtare ca la 250 pași spre actualul oraș, șanț care se poate să-l fi construit turcii, după ce au ocupat-o.

Că a fost aici, la cetatea Turnului, o stațiune romană, nu mai încapе îndoială. Știut este că romanii își cărau proviziile de tot felul pe Olt în sus, după ce au ocupat Dacia. În apropiere de această stațiune trebuie să fi fost și o trecătoare peste Olt, dacă vom avea în vedere că de la Romula pornea o cale romană până aproape de gura Oltului, de unde apoi, mai târziu, se va fi împreunat cu calea numită a lui Traian, din dreptul satului Flămânda. Acest post înaintat va fi fost destinat, probabil, pentru a veghea la siguranța transportatorilor.

Sub împăratul Justinian, slavonii ocupă malul nordic al Dunării. „Pentru a-i împăca și a-i deturna de la năvălirile lor peste

Dunăre, el le oferă orașul Turris, ce fusese zidit încă de împăratul Traian și care se afla pe malul Dunării” (Procopius, *De Bello Gothico*). „Acest oraș, zice d-l Al. Xenopol în *Istoria Românilor*, nu este altul decât acela ce există astăzi la gura Oltului, numit Turnu Măgurele, căci este de crezut ca el să fi fost zidit de Traian, întrucât știm că cuceritorul Daciei pusese să-i transporte proviziile trebuincioase armatei pe râul Olt în sus, și deci se poate să se fi întemeiat la gura lui o stațiune romană, care apoi să se fi întărit și prevăzut cu un turn de priveghere, precum erau cele mai multe din orașele de pe malul fluviului, de la care turn își trase numele²⁵. Solia lui Justinian prin care oferă orașul Turris sclavonilor cade în anul 546”. (A. D. Xenopol, *Istoria Românilor*, vol. I,

²⁵ Între-un alt capitol din *Istoria Românilor*, a d-lui Al. D. Xenopol, se găsește o mică eroare geografică, care nu poate fi decât numai o scăpare din vedere. Vorbind despre toponimie, în timpul ocupațiunei romane, D. Xenopol ne spune că „nu numai numele capitalei Caracal, ci al întregului județ Romanați este roman”. D-sa continuă apoi: „Mai adăugăm tot în acest județ (Romanați), cel mai bogat în păstrarea de vechi denumiri, acela a orașului Turnu (Măgurele) care este vechiul oraș „Turris” amintit de Procopius tocmai prin această regiune”. Îmi permit a rectifica această scăpare din vedere: orașul Turnu Măgurele, ca și cetatea Turnului sau vechiul Turris, este în județul Teleorman iar nu în Romanați (nota autorului).

pag. 153 și 363). Textual, Procopius se exprimă astfel: „La vechiul oraș Turris, care este așezat în susul Dunării, zidit de Traian împăratul romanilor și care de mult era deșert, pustiit fiind de barbarii de prin acele locuri”.

Ce rol va fi avut acest punct după ce romanii au părăsit Dacia și în timpul deselor și nesfârșitelor năvăliri ale barbarilor în țărilor dunărene, nu putem ști, deoarece numai găsim făcându-se mențiune în documentele istorice, că aici ar fi existat un oraș; este probabil însă că turnul și întăriturile făcute de romani au rămas mult timp.

Abia în secolul XIV încep a se ivi oarecare probabilități că pe aici s-au petrecut fapte însemnate. Pe la anul 1365, după ce turcii înaintase mult în Europa, sub împărăția Sultanului Murat, Vladislav Basarab respinse pe turci și pe bulgari, trecu Dunărea pe la Nicopole.

În anul 1395 Sigismund regele Ungariei, intră în țară pe la Bran, se opri la Câmpu-Lung și de aici porni împreună cu Mircea spre Dunăre, trecu râul – probabil în apropiere de Turnu Măgurele – și înconjură Nicopolea Mică. Această cetate era bine întărită și apărată pe dinăuntru de o garnizoană turcească; după

multe osteneți fu luată, dar sosind oștirea de căpetenie a turcilor, Sigismund de teamă se grăbi a se întoarce în Ungaria.

În anul următor 1396 Turnu Măgurele fuse punctul de trecere al oștilor lui Mircea cel Bătrân, care mergea să se împreune cu armatele creștinătății din Europa spre a lupta contra semilunei. Incontestabil că în lupta de la Nicopolea Mare (azi Stari-Nikiup), punctul Turnu Măgurele și împrejurimile lui au jucat rol foarte însemnat, atât înainte cât și după înfrângerea armatelor creștine.

Înainte de această sângeroasă bătălie, parte din armatele aliate – cea ungurească și oștile lui Mircea, mai cu deosebire – e posibil să fi trecut pe aici Dunărea. După bătălie, tot pe aici trebuie să fi fost locul de retragere al oștilor zdrobite: „Creștinii, copleșiți de numărul cel mare al turcilor, iau fuga spre Dunăre, lăsând pe câmpul de luptă 20.000 cadavre. Cavaleria turcă pe mulți îi prinde și îi robește, mare parte se îneacă în valurile Dunării”.

La 1416, turcii trec Dunărea, jefuiesc și pustiesc țara, ocupă din nou Turnul și așează într-însul armată pentru a le servi de apărare, căci Giurgiul deja îl ocupase. Turcii stăpânesc acest punct la anul 1462.

În primăvara anului 1462 o armată turcească de 250000 soldați porni în două părți: o parte pe Marea Neagră cu flota pentru transportul proviziilor de război și de hrană; cealaltă parte – și cea mai însemnată – de la Adrianopole se îndreaptă spre Dunăre. Locul de întâlnire era la Nicopole. Vlad cu vreo 22.000 oameni, între care se numărau și tinerii de la 12 ani în sus, tăbărâră în dreptul Nicopolei, ca să apere trecătoarea. Armata turcească de uscat, comandată de însuși Sultanul Mahomet, ajungând aici, trecu Dunărea cu mari pierderi, din cauza ploii de săgeți ce Românii aruncau asupra-i, Țepeș este silit însă a se retrage nemaiputând apăra trecătoarea.

Toate aceste notițe se găsesc în mai toți autorii care au scris despre istoria românilor; m-am servit mai mult de aceea a d-lui Gr. Tocilescu, după care voiau urma încă a reproduce faptele ce se referă la Turnu Măgurele.

Timp de aproape 60 de ani istoria nu mai menționează despre vreo întâmplare împrejurul acestei cetăți.

Pe la 1521 Mahomet-bei vine de peste Dunăre cu puteri mari pentru a nimici oștirea lui Radu de la Afumați care, după ce fusese izgonit de turci de pe tron,

strânsese oaste și își reocupă scaunul. Mahomet vine cu puteri și mai mari, în urma acestui fapt, dar după mai multe înfrângeri este silit să ia fuga peste Dunăre, unde Radu îl urmărește bătându-l înfricoșat la *Nicopole* și *Șiștov*.

În anul 1545, sub domnia lui Radu, fiul lui Radu cel Mare, turcii puseră din nou mâna pe cetatea Turnului, o întărire și împreună cu teritoriul dimprejur o declarară *raia*, utilizând-o ca un post înaintat în această parte a imperiului. Delimitarea teritoriului ocupat de Raiaua Turnului s-a făcut în anul 1546 sub domnia lui Mircea-Vodă Ciobanul. Marele ban al țării a luat parte la această importantă lucrare. De la acesta a rămas numele de „drumul Banului” care venea dinspre Giurgiu, pe marginea Dunării. Odată cu ocuparea cetății de către turci, i s-a dat și un comandant sau bei și beg (*Magazin Istoric*, vol. IV).

În timpul luptelor lui Mihai Viteazul punctul Turnu Măgurele a fost locul multor întâmplări însemnate. Dunărea fiind înghețată în iarna anului 1590, o parte din trupele eroului trecură și pe aici, cuprinse, pustii și dărărmă Nicopole și satele de dimprejur, precum făcuse și cu alte cetăți și orașe de pe malurile Dunării până la Marea Neagră. Turcii însă, curând după aceea, luară

iarăși cetatea Turnului înapoi. În septembrie 1599, Mihai atacă din nou această cetate: „Mihai adună o armată de 12.000 ostași, trece Dunărea pe la Turnu Măgurele, după ce tăiasse la apa Teleormanului, pe la com. Atârnați vreo 500 turci, cuprinde și dărmă Nicopole, pe când alte cete ale sale iau Vidinul, Cladova, Plevna și Baba în Bulgaria”.

Odată cu stingerea eroului, în urma odiosului asasinat de la Turda, turcii reocupă Turnul și își stabilesc acolo desăvârșită stăpânire. După această dată, nu mai vedem făcându-se mențiune de dânsul timp de aproape un secol și jumătate.

În timpul războiului dintre ruși și turci, la 1768-1774, cetatea Turnului, ocupată de o garnizoană de 3000 turci, este asediată de armatele rusești, care înaintau sub comanda generalului Repnin (1771). În această încercare sosește și generalul Potemkin.

Împresurarea cetății părea anevoioasă din cauza poziției sale. La 15 martie 1772 generalul rus Bogdan bătut pe turci la Turnu și le ocupă întărirea; în 18 aprilie turcii năvălesc spre a relua castelul, dar sunt bătuți cu desăvârșire și puși pe fuga. Mulți din ei se îneacă în Dunăre (cronicarul Atanasie Comnen).

În 13 ianuarie 1774 Izzet-Ahmet-pașa reușește a bate pe ruși la Turnu.

În anul 1810, luna mai, rușii încercară a trece Dunărea tot pe la punctul Turnu Măgurele, dar sunt respinși.

În iarna anului 1828-1829 rușii luară capul de pod stabilit pe Dunăre, între Nicopole și Turnu. În Nicopole se găsea atunci comandant Ceapanoglu, dintr-o familie ilustră din Asia.

În februarie 1829, un detașament din trupele rusești, din al 9-lea Regiment de Vânători, trece Dunărea și surprinde flota turcească nu departe de Nicopole.

În urma Tratatului de la Adrianopole, turcii sunt obligați să părăsească Raiaua Turnului, ca și pe a Giurgiului și Brăilei, și teritoriul ocupat de raia fu înapoiat țării. Dar cu toate că stăpânirea turcească fusese mărginită, un bei care a mai stat acolo câțva timp, făcea mari neajunsuri locuitorilor, pe care îi jefuia prin neferii săi.

La anul 1848 Turnu Măgurele fuse și dânsul, întrucâtva, teatrul evenimentelor revoluțiunii la care participară Eliade, Tell, Magheru, Popa-Șapcă și alții care pornise de la comuna Islaz din județul Romanați, trecând prin Turnu.

În războiul de la 1853-54, Turnu Măgurele suferi multe încercări pe urma luptelor dintre ruși și turci.

În timpul acestui război, în februarie 1854, pe când armatele ruse se aflau pe la Segarcea și alte sate de primprejur, turcii au năvălit dinspre Dunăre în oraș, cu scop mai mult ca să jefuiască decât ca să se lupte. Era într-o zi de sărbătoare, pe când se urma slujba la biserica Sf. Haralambie. La alarma dată că „vin turcii” preoții și lumea din biserică au fugit cuprinși de frică. Unul din aceștia, răposatul preot Parasciva a fugit îmbrăcat în hainele preoțești, luând cu dânsul pe un copil mic al său și au apucat spre Alexandria, împreună cu alți locuitori. Turcii au intrat în adevăr în biserică, crezând că vor găsi ceva odoare scumpe și lume, să jefuiască; negăsind însă nimic, au profanat-o, trăgând un glonț în icoana Sf. Haralambie, care se vede și astăzi, furând numai vasele sfinte ale bisericii. Pe la 1860 acele vase au fost găsite la un turc din Nicopole și readuse la biserică.

Am ținut să relev acest fapt, pentru că este cel din urmă, din mulțimea de sălbăticiii și tâlhării ce turcii mai bine de cinci secole au săvârșit asupra țării. De la acea dată picior de turc n-a mai

călcat ca agresor pe pământul Țării Românești.

Din toate luptele ce s-au petrecut la acest punct reiese importanța vădită a lui, căci el a fost considerat totdeauna drept cap al podului pe Dunăre pe la Nicopole, de aici la Plevna spre Sofia (vechea Sardica); iar pe de altă parte deschidea drumul spre pasul Șipca la Balcani, de unde apoi se putea lua drumul spre Constantinople.

Cel mai important rol însă, l-a avut Turnu Măgurele în tot timpul ultimului Război pentru Independență din 1877.

După ce trupele rusești trecură Dunărea pe la Zimnicea, Diviziunea IV-a română trecu de peste Olt la Turnu Măgurele.

La luarea Nicopolei trupele române de la Turnu Măgurele și Islaz au contribuit în cea mai mare parte la această izbândă.

În zilele de restriște ale rușilor înaintea Plevnei generalii ruși, marele duce Nicolae și însuși Împăratul Alexandru II au cerut mai întâi ca trupele române să ocupe Nicopole și mai în urmă ca să le vină în ajutor dinaintea Plevnei. Strâmtorați de repetatele înfrângeri suferite dinaintea Plevnei, rușii cer prin faimoasa telegramă a marelui duce Nicolae, din 15 iulie 1877, adresată A.S.R. Carol I, Domnitorul României, ca

să le vină în ajutor „cu orice preț și în orice condiții fiind în mare pericol”. La 20 iulie trupele române aflate la Turnu Măgurele și pîmprejur trec Dunărea și ocupă Nicopole, peste puțin trece și Domnul Românilor Carol I, tot pe la Turnu Măgurele, la cartierul general rusec; iar mai în urmă se așează pe Dunăre podul pe vase pe care s-au făcut comunicațiunile cu Nicopole în tot timpul cât a ținut războiul.

În toată durata împresurării Plevnei, Turnu Măgurele a avut cea mai mare importanță: aici se adunau toate proviziile de hrană și de război ale trupelor române și parte din a celor ruse; primul-ministru al țării și ministru de război Ion C. Brătianu stătu multe săptămâni aici pentru a îngriji de îndestularea oștirii; pe aici erau conduși prizonierii; de aici își comunicau noutățile diferiții corespondenți ai ziarelor din lumea întreagă, de aici, în fine fu anunțată la cele patru puncte cardinale, gloria armatelor române și bravura valorosului Căpitan și Domn al Românilor, la 18/20 Noiembrie 1878.

Dar nu numai ca punct strategic a avut importanță Turnu Măgurele în decursul veacurilor, ci și ca punct comercial a jucat mare rol; aici era și port și trecătoare însemnată, căci iată

ce spune d-l G. Ionescu-Gion în „schیțele sale geografice” spicuite de prin diferite colecțiuni istorice, despre călătoria unui misionar catolic acum 256 de ani pe la Turnu Măgurele:

„Obiceiul se făcuse încă din timpurile de mai înainte ca episcopii catolici sau locuitorii lor să plece pe la doi trei ani odată din reședințele lor, spre a vizita bisericile catolice, fie din circumscripția lor, fie din circumscripția altora care, neavând parale sau curajul de a înfrunta primejdiile călătoriei, cereau voie de la Roma să nu fie obligați a face aceste inspecții”.

„Petru Bogdan Baksici vizitează în primăvara și în vara anului 1640 bisericile catolice din Bulgaria și, pentru că la Nicopole se afla o biserică catolică, închinată Sf. și Marelui Mucenic Ștefan, el vine și aici, și apoi trece și peste Dunăre în Țara Românească, la Turnu Măgurele. Cetate turcească, Turnu avea împrejurii un domeniu de șase mile de lung, și încă mai mare în lărgime; acest domeniu era sub stăpânirea turcilor. Pămîntul acestui domeniu, ne spune episcopul catolic, este de o calitate minunată și produce cu un belșug care întrece producțiunea tuturor pămînturilor arabile din Bulgaria”.

Teleormanul păstrează și astăzi, după 251 de ani reputa-

țiunea și calitățile ce-i recunoștea episcopul catolic la 1640.

„La schela Turnului se făcea, ne spune tot Baksici, comerț întins de cereale, lemne, oi, vin, pește. Neguțătorii Ragusei, cetate al cărei rol în istoria comerțului românesc este neasemuit de mare, neguțătorii Ragusei veneau la Nicopole și la Turnu ca să cumpere, să vândă și să schimbe, și veneau în număr atât de mare, încât simțiseră trebuința de a avea o biserică a lor catolică”.

În privința întemeierii orașului Turnu Măgurele dăm aici următoarele amănunte:

Câțiva ani după completa evacuarea de către turci a cetății Turnului, simțindu-se trebuința de a se înființa acolo oraș, deoarece neguțătorii ce aveau afaceri în port locuiau în satul Măgurele, s-a și pus la cale ca reședința județului Olt, din care încă făcea parte această regiune, să se mute de la Slatina la Turnu.

„Gazeta oficială” a țării cu nr. 5 din 27 februarie 1836 a publicat textul deciziei luată de M.S. Vodă, de pe care reproducem următorul extras: „Cu prilejul încredințării ce s-a primit de la Departamentul din Lăuntru, că neguțătorii ce prin jalbă către Înălțimea Sa au arătat dorința a înființa oraș la Turnu, sunt la număr una-sută-cinci-spre-zece și

se pot aduna până la două-sute; luându-l în băgare de seamă cât de folositor este a fi capitala județelor de margine la locul unde este port, privind aceasta atât spre înflorirea negoțului cea cu înlesnirea adunării populației, multă întindere și spornică înaintarea întru înfrumusețarea orașelor, cât în organizația bunelor întocmiri, urmând a fi într-unul și același loc – și mai cu seamă unde este carantina, toate ramurile de dregătorii administrative, judecătorești și carantinești, precum și strejuitoare de graniță etc., chibzuiește polițieneasca privighere și înlesnire ce pot avea neguțătorii asupra relației ce au în feluri de pricini cu dregătoriile cât și pentru că Slatina se află într-un loc cu totul la o margine și neîndemânatic pentru cea mai multă parte a locuitorilor județului la trebuințele ce au autoritățile din capitala lui, de neapărat se socotește a se muta capitala județului Olt la Turnu, după pilda orașelor Giurgiu, Brăila și Turnu Severinului. Fiind și județ din cele de margine și cu o schelă așa însemnătoare, iar mai cu seamă că și locuitorii județelor învecinate vor simți un mare ajutor de a putea vinde mai cu preț produsele ce ar putea strânge din munca lor, pentru că atunci le vor duce cu înlesnire la acest port,

unde vor putea găsi destui mușterii a le cumpăra, spre un asemenea dar sfârșit, se chibzuiește următoarele: „Se va statornici acolo, oraș în raza sa de stâneni cuadrați 200000, având și islaz, peste tot 1004 pogoane, cu aceleași îndatoriri și reguli ce s-au întocmit și la Giurgiu și la Brăila. - Planul orașului se va alcătui după pilda celor nouă orașe mari ale Europei. - Denumirea acestui oraș va fi Turnu. - Strămutarea ot-cârmuirei și a tribunalului din Slatina la Turnu se va face după noua înscriere a contribuțiilor, când atunci se va aduce la săvârșire și proiectul despre rotunjire în totalul său, potrivit cu întinderea județului Olt, fiind unele sate peste trei-zeci ceasuri depărtate de Turnu”.

La început a fost vorba ca orașul să se stabilească în vale, la cetate, dar în vederea revărsărilor Dunării și Oltului, se hotărî să-l pună în deal unde se găsește.

Strămutarea definitivă a tuturor autorităților s-a făcut tocmai la anul 1839.

Rotunjirea județelor Olt și Teleorman, despre care se face mențiune, s-a făcut astfel precum există astăzi, dându-se Oltului Slatina ca reședință iar a Teleormanului s-a strămutat de la Roșiori mai întâi la Zimnicea,

unde a stat vreo doi ani, și apoi a trecut la Turnu Măgurele.

Orașul se popula treptat de către locuitori, mai ales negustori, ce stăteau în satul Măgurele precum și cei veniți de pe la Roșiori, Zimnicea și din alte părți.

Ca punct comercial de întâia mână, Turnu Măgurele a avut timp de peste 40 de ani, cel mai mare renume în țară. Aici se aduceau spre încărcare la Dunăre produsele de tot felul din mai multe județe, din Olt, Argeș, Muscel, Romanați și chiar Vâlcea.

După ce se înființă portul Corabia la 1870, mare parte din traficul comercial trecu la acest port nou, iar în urma terminării liniei ferate București-Roman-Brăila și București-Verciorova, Turnu începe a pierde și mai mult din importanța lui.

În urma construcției liniei ferate Costești-Măgurele și mai cu deosebire a ramurii Turnu-Port, orașul a pierdut și mai mult, deoarece, cu înlesnirile de astăzi, încărcările se fac pe la diferite gări, mai cu seamă la Roșiori, direct pentru port și afacerile transportului de cereale s-au împuținat de tot.

Turnu, domeniul, moșie a Statului în plasa Călmățui, compusă din mai multe corpuri: Turnu, Suroaia și Gârla; aceasta din

urmă este situată peste Olt în județul Romanați. Pe acest domeniu este și balta Bercelui. Se întinde de la Dunăre până în hotarul moșiei Seaca, de aici apucă pe hotarele moșiilor Secara, Dracea, Lița și Segarcea, de unde trece pe hotarele moșiei și terenurilor orașului Turnu Măgurele. Suprafața lui este ca de 4500 ha împreună cu balta. Statul are pe domeniul său mai multe clădiri. La marginea comunei Traian este conacul moșiei, magazii de produse și o moară de măcinat cu aburi. În oraș este încă un conac încăpător. Prețul cu care a fost arendat domeniul Turnu pe perioada 1883-93 este de 82.445 lei.

Înainte de împrăștierea înșurăteilor pe o porțiune din corpul Suroaia, unde s-a format comuna Traian, acest domeniu era cu mult mai mare. Acum se va mai vinde încă o bună parte locuitorilor în loturi, pentru care s-au și început lucrări.

Patru comune rurale sunt pe teritoriul domeniului Măgurelele, Flămânda, Traian și Odaia. Statul are pe dânsul și vii, la mai multe părți, cultivate de locuitorii cu drept otașniță și pe care ei voiesc să le răscumpere. Tot pe acest domeniu Statul are mai multe case, bordeie și locuri virane date cu embatic.

Turnu Măgurele, portul, situat pe Dunăre, la depărtare de 4 km de oraș și 2 km de la gura Oltului. Aici abordează vapoarele și toate vasele plutitoare ce vin pe Dunăre cu mărfuri și călători. Compania austriacă de navigație are aici debarcaderul său propriu și o agenție sucursală reprezentată printr-un agent și un secretar. Agenția este pusă în comunicațiune printr-un fir telegrafic, cu oficiul Turnu Măgurele, căruia se transmite telegrame numai pentru serviciul navigației și al afacerilor de comerț. Compania rusă de navigație „Gagarin” are de asemenea debarcaderul său propriu, având în oraș un reprezentant pentru afacerile comerciale. În curând se va înființa și un debarcader propriu al Regiei Monopolurilor Statului pentru serviciul navigației române.

Portul este pus în legătură cu orașul printr-o șosea întreținută de Ministerul lucrărilor publice din veniturile portului, pe această șosea sunt două cantoane. În anul 1885 s-a construit la capătul șoselei, în port, un cheu de lemn, care a fost degradat de inundațiile Dunării și Oltului, dar care mai în urmă a fost reparat și pus în bune condițiuni. În anul 1892 s-au început lucrările pentru construcția ramurii de cale ferată

Turnu-Port, care pleacă din gara Turnu Măgurele, astfel că încărcările de produse se fac astăzi din vagoane direct la port. Ramura Turnu-Port are lungime de 6 km.

Turnu Măgurele este și punct vamal important; conducerea biroului vamal este încredințată unui șef-perceptor asistat de un revizor, un taxator și mai mulți impiegați supraveghetori. Biroul vamal este instalat în oraș, iar în port se află numai o sucursală; operațiunile vamale mai importante se fac la birou, iar cele mai mici la sucursală.

Tot aici în port, pe partea dreaptă a șoselei, se află clădirea observatorului de vite, unde se țin sub observație vitele bănuite a fi bolnave, destinate pentru import sau export.

Poliția portului se face de către un căpitan, detașat dintre ofițerii Reg. 20 Dorobanți, asistat de către un secretar, cu concursul soldaților de la pichetul nr. 2 și al impiegaților vamali. Pe Dunăre poliția se face de către vasele flotilei române.

Cu toate că de la construcțiunea liniei Costești-Măgurele, mare parte din transporturi se fac și cu calea ferată, mișcarea portului merge progresând.

În anul 1890 au intrat 826 bastimente de râuri de o capacitate de 84609 tone, din care, 297

încărcate cu 8536 tone diferite mărfuri. Din acestea numai 31 au fost române și 795 străine; călătorii transportați pe aceste vase au fost de 4178, iar marinarii bastimentelor de 10719.

Bastimentele de râuri ieșite din port 821, încărcate cu 12526 tone cereale și 2713 tone alte mărfuri.

Bastimente de mare au intrat 1647, din care 72 române, 767 austro-ungare, 324 eline, 302 bulgare, 115 rusești, 49 turcești, 16 engleze și 2 italiene.

Capacitatea acestor vase a fost de 82175 tone. Din acestea au ieșit din port 821 încărcate cu 125526 tone cereale și 11239 tone alte mărfuri. Călătorii transportați au fost 8624, marinarii 21550 din care 305 români.

În anii 1891, 92 și 93 au intrat în port numai bastimente de râuri, din cauza apelor mici ale Dunării. Cu toate acestea mișcarea portului în anul 1893 a fost cu mult mai importantă decât în anii când au intrat și vase de mare.

Bastimentele intrate în acest an au fost 785, capacitate de 21894 tone și au adus mărfuri 5044 tone, din acestea 529 în capacitate de 91493, au adus mărfuri 5044 tone, din acestea 529 în capacitate de 91493 au intrat deșerte. Călătorii aduși au

fost 3738 și marinarii de serviciu 10814. Bastimentele ieșite au fost 785 încărcate cu 167712 tone cereale, 1170 tone alte mărfuri și 2880 călători. Majoritatea bastimentelor intrate și ieșite din port: 342 a fost sub pavilion austro-ungar, eline 225, rusești 91, bulgare 41, turcești 39 și englezești 10. Vase sub pavilion român au intrat și ieșit 39 cu 191 marinari.

Mișcarea comercială a portului Turnu Măgurele a mers din ce în ce progresând în cursul celor din urmă zece ani, după cât se poate vedea din următoarele date statistice:

În anul 1881 s-au importat prin acest punct mărfuri în valoare de lei 1686666 și s-au exportat cereale și alte mărfuri în valoare de lei 7823419. În anul 1882 importul a fost de lei 2104605 și exportul de 9864288. Anul 1883 prezintă la import 1809593 lei și la export 9938697 lei. În anul 1884 lei 1177661 import, lei 4774611 export. În anul 1885 s-au importat mărfuri în valoare de lei 1067931 și s-au exportat de 9343529 lei. În anul 1886 lei 1127320 import și la export lei 12718340. În anul 1887 import lei 918687 și export de 12882905 lei. În anul 1888 import de lei 1418005 și export 11558644 lei. În anul 1889 lei

1106735 la import și lei 12665340 export.

În anul 1890 atât importul cât și exportul au atins cea mai mare cifră: la import suma de lei 1488461 și la export de lei 15568628.

Taxele percepute de către biroul vamal al acestui punct sunt următoarele:

În anul 1881 lei 90518 pentru import și 78277 lei pentru export. În anul 1882 lei 109228 import și lei 105753 export. În anul 1883 lei 94851 import și 106567 lei export. În anul 1884 lei 61752 import și 49939 la export. În anul 1885 lei 54607 import și 93062 lei export. În anul 1886 lei 63367 import și 23372 lei export.

Taxa exportului desființându-se în anul 1886 prin o anume lege, de atunci nu se mai percep decât taxele pentru import. Din aceste taxe s-au perceput 72656 lei în 1887; lei 85702 în 1888; lei 91680 în 1889 și 102862 lei în 1890.

Mărfurile principale ce se importă prin acest punct sunt: unelte de agricultură mai cu deosebire, fabricațiuni metalice diferite, materii textile și derivatele lor, pielărie, curelărie și blănărie, diferite materii și produse chimice, produse și fructe exotice (coloniale), ceramică, sticlărie etc.

Exportul de cereale prin acest punct a luat în anii din urmă proporțiuni considerabile. Cerealele sunt aproape singurul și cel mai important articol ce iese prin acest port.

În anul 1884 s-au exportat cereale (grâu, porumb, rapiță, ș.a.), în cantitate de 34335931 kg, și valoare de lei 4596249. În anul 1885 kg 60973369 în valoare de 7111861 lei. În anul 1886 kg 71214908 în valoare de 9358873 lei. În anul 1887 kg 77592421 în valoare 12527516. În anul 1888 kg 84180239 în valoare 11146486 și în 1890 kg 111902716 în valoare de 15414283 lei, din această cantitate 70262264 kg au fost grâu în valoare de 10539340 lei, 34442207 kg porumb, în valoare de 3075377 lei și 7198245 kg rapiță în valoare de 1799566.

Ca punct vamal Turnu Măgurele ocupă al nouălea rând printre birourile vamale din țară, iar operațiunile ce se efectuează prin acest punct, comparativ cu celelalte puncte vamale din țară variază între 4.31 și 5.00 la export din totalul general și 0.27 și 0.48 la import din același total al

vămile române.

Notițe istorice. Din cele arătate la istoricul orașului Turnu Măgurele și din citațiile făcute se poate vedea că locul unde este astăzi portul, a fost una din cele mai vechi trecători pe Dunăre și un punct comercial de mare importanță.

Pe timpul ocupației turcești era în adevăr trecătoare pe la cetatea Turnului și două vămi, una turcească în port și vama românească la Segarcea. Față însă cu nesiguranța în care se găseau neguțătorii români din partea autorității turcești și a jafurilor la care erau expuși, mulți dintre ei preferau să-și încarce mărfurile pe la comuna Cioara, unde a fost mult timp o mică trecătoare pe Dunăre. După stabilirea autorităților românești la Turnu, trecătoarea de la Cioara s-a desființat.

Turnu Măgurele, gară pe linia ferată Costești-Măgurele, situată la marginea orașului în partea de NE. Din această gară pornește linia de curând construită Turnu-Port. Este la depărtare de 242 km, de București pe calea ferată.

T.

Țanei, mǎgura, ȩn com. Dorobanțu. Locuitorii povestesc despre aceastǎ mǎgurǎ, cǎ i-au dat numele de la un vǎcar ce ar fi murit acolo pǎzind vitele; vǎcarul se numea Țane.

Țibrei, vǎlceaua, strǎbate pe teritoriul comunei Tecuci-Calinderu, ȩncepe de pe moșia Tufeni la punctul numit „la Stejǎrei” și se terminǎ ȩn valea Tecuciului. ȩi mai zice și vǎlceaua Țiganului.

Țiganului, gǎvanul, adânciturǎ de puțȩnǎ ȩntindere pe moșia Rǎioasa din pl. Cǎlmățui, ȩn partea desre E.

Țiganului, mǎgura, pe moșia Zimnicea, la hotarul dinspre moșia Fântȩnelele.

Țiganului, mǎgura, semn de hotar al pǎmȩnturilor date locuitorilor din comuna Smȩrdioasa, ȩmprietǎriți ȩn anul 1864.

Țigȩneaua Mare, vǎlcea la SV comunei Plosca.

ȩncepe dinspre com. Belitori, strǎbate pe moșiile ce țȩn de com. Plosca și se terminǎ ȩn apropiere de hotarul moșiei Peretu.

Țigȩneaua Micǎ, vǎlcea pe teritoriul com. Plosca, ȩncepe ceva mai spre V și se terminǎ ȩn vǎlceaua Țigȩneaua mare.

Țigȩnești, com. ruralǎ ȩn pl. Marginei, pe partea dreaptǎ a rȩului Vedea, situatǎ la 8 km de la Alexandria, 38 de la Zimnicea și 52 de la reședința județului. Are un cȩtun Calomfirești, situat la 1 km depǎrtare, sub dealul Nanovului, ȩn partea dinspre NV. Ambele cȩtune sunt pe loc șes ȩntre douǎ dealuri.

Vecinǎtǎțile sale sunt: la N cu teritoriul com. Poroschia, la S și SE al comunelor Ștorobȩneasa și Atȩrnați, de care este despǎrțitǎ de rȩul Vedea, iar la V cu al moșiei Starița de la com. Piatra.

Rȩul Vedea udǎ o laturǎ a comunei și pȩrȩul Nanov strǎbate printr-ȩnșa și se varsǎ ȩn Vedea, ȩn apropiere; ȩn partea dinspre V este o vǎlcea micǎ, pe care locuitorii o numesc „valea Doamnei”.

Teritoriul comunei are suprafațǎ de aproape 3000 ha; moșiile de pe dȩnșa s-au ȩmpȩrțit, prin vȩnzare, ȩntre mai mulți proprietari ȩn urma ieșirii din indiviziune a frȩților D. și C. Butculescu; o parte din moșie

numită Mitreasca a fost cumpărată de d-l N. C. Popescu.

Locuitorii împrăștiți după Legea Rurală din 1864 sunt 300, din care 240 din cătunul de reședință Țigănești și 60 din căt. Calomfirești. Întinderea proprietăților locuitorilor este de 850 ha. Sunt aici vii, renumite pentru producția vinului pe o suprafață de 162½ ha. Solul este mai tot negru-vegetal, foarte reputat pentru fertilitatea lui. Locuitorii sunt foarte muncitori și buni agricultori. Statul este bine regulat, are case frumoase și curate; sunt mai multe stabilimente de comerț, cârciumi și boiangerii; proprietarii moșilor au clădiri frumoase și bine întreținute.

Populația era în 1890 de 2645 suflete, din care 681 capi de familie și 436 contribuabili; din aceștia 93 în cătunul Calomfirești și restul în Țigănești.

Numărul vitelor au fost de 5805 capete, din care 1034 vite cornute mari, 567 cai, 3486 vite cornute mici și 718 porci.

Producția agricolă a fost de 30.928 hl grâu, 1704 orz, 18536 hl porumb și 1793 hl din diferite culturi.

Veniturile comunei au fost de 4692 lei, cheltuielile de 4646. Școala a fost frecventată de 21 elevi. Biserici sun două, una în Țigănești cu 2 preoți și 2

cântăreți, alta în căt. Calomfirești cu 1 preot și cântăreț.

Căi de comunicațiune are: 1. Șoseaua județeană Alexandria-Zimnicea, trece prin mijlocul satului; 2. Șoseaua comunală spre căt. Calomfirești și 3. Șoseaua vicinală spre cătunul Starița, neterminată.

Satul Țigănești este foarte vechi; prin preajma lui erau, pe timpul lui Mihai Viteazul, mai multe moșii domnești, din care una a fost dăruită lui Calomfirescu pentru credință și vitejie. Se scrie că Radu Calomfirescu a fost omorât de fratele său, în timpul când Mihai Viteazul se afla cu oștile în lunca Turnului. Vestea despre moartea credinciosului său general a întristat foarte mult pe erou.

Împrejurimile acestui sat au fost obiectul multor cercetări și descoperiri arheologice, de care s-au ocupat mai cu deosebire Cezar Bolliac, D. Butculescu și Gr. Tocilescu. În partea de V, în depărtare de 2 km de sat, s-a descoperit în 1869 urmele unei cetăți, pe o măgură înaltă. Ocolul central al întăriturii era de 40 m, lărgimea de 60, înconjurată de un bloc de pământ ars. Aici s-au găsit custuri de silex, unelte și vase de lut. În 1872 s-au făcut noi descoperiri: s-au găsit săgeți negre boante, despre care menționează și d-l Tocilescu în *Dacia*

înainte de Romani, râșnițe de moară. Bulgări de cremene pentru praștii și olărie lucrată cu eleganță în reliefuri. Arheologii noștri atribuie aceste obiecte epocii de piatră.

De către locuitori s-au mai descoperit, tot în preajma satului, diferite cule, în care credeau că vor găsi comori ascunse; aceste cule probabil că nu pot fi decât din timpii invaziunilor turcești și tătarăști. De remarcat este că unii locuitori își pierd încă timpul în asemenea căutări zadarnice, afirmând că cu iarba fiarelor (!) vor putea să dea peste comorile atât de mult așteptate și să deschidă încuietorile culelor.

Satul Țigănești era foarte populat și în secolul trecut; făcea parte din plasa Marginei de Jos. Cătunul Calomfirești, locuit astăzi mai mult de bulgarii veniți de peste Dunăre, s-a format cu mult mai în urmă. Este însă de notat că acești bulgari, ca și alții de prin alte asemenea sate, grație indolenței administrative, pe lângă că își păstrau până acum câțiva ani datinile și obiceiurile lor, apoi erau și îndărătnici în a-și da copii la învățătură la școala românească.

Țigăneaua, vâlceaua, începe din județul Olt, de pe câmpia Boianului și se termină pe teritoriul

com. Băsești din plasa Călmățuiului, în apropiere de căt. Rața.

Țigănia de la Afumați, denumire ce poartă căt. Afumați, pendinte de com. Bivolița din plasa Târgului; populațiunea lui este cea mai mare parte formată din câteva familii de țigani, stabiliți acolo de mai mult timp.

Țigănia-Brâncoveanca, denumire ce se dă satului Elisabeta din pl. Călmățui, locuit în mare parte de țigani.

Țigănia-Drăgănești, moșie a Statului în plasa Târgului; are pe dânsa păduri întinse împărțite în mai multe corpuri (a se vedea descrierea comunei Drăgănești).

Țigănia de la Drăgănești, cătun pendinte de com. Drăgănești din pl. Târgului. Are populație de 216 suflete și 31 contribuabili. Este situat pe malul de deasupra pădurii Statului din lunca Vedei, în partea de SE, aproape de șoseaua jud. Ruși-Ciolănești.

Țintei, drumul, poartă pe alocuri și denumirea de drumul Șuiței (a se vedea la descrierea județului „drumurile vechi”).

Țintei, măgura, la hotarul dinspre apus al moșiei Vișoara, pe care o

desparte de com. Piatra și alte moșii cu care se învecinează. Este situată pe muchia dealului de la Găvanul Larg.

Țintarei, lacul. Derivație din pârâul Burdea, la E comunei Balaci.

Țârâita, măgura, la NE comunei Ștorobăneasa.

Țubrașu sau **Țăbroșu**, zăvoi pe proprietatea Statului domeniu Turnu; este situat pe teritoriul

com. Flămânda, având spre S Dunărea, la E moșia Seaca, la N și la V locurile arabile ale locuitorilor împroprietăriți pe trupul Suroaia. Are întindere de 20 ha; pe dânsul crește numai salcie și plop; se dă periodic în tăiere.

Țuțurea, vâlcea în com. Putineiu, merge de la N spre S începând de la com. Bogdana, trece peste drumul Troianului, unde se desparte în două ramuri.

U.

Uda-Clocociov, com. rurală în plasa Călmățui-Marginea, în partea de V, învecinată la N și NE cu teritoriul com. Slobozia-Mândra, la S și SE cu al com. Uda-Paciurei, de care este despărțită printr-un pârâiaș ce curge din coasta dealului pe care este situată, iar la V cu râul Oltul. Poziția comunei este din cele mai frumoase, casele locuitorilor sunt înșirate pe deal și domină toată lunca Oltului; din sat se văd toate comunele de pe țărmul drept al Oltului din județul Romanați. Este în depărtare de 19 km de la reședința județului, 56 km de la Alexandria și 71 km de la Slatina.

În partea dinspre răsărit a satului, pe spațiul unde se țin bălciul anual, este un loc foarte adânc și larg, unde sunt izvoare abundente care curg prin mai multe guri și de la care locuitorii se alimentează cu apa necesară pentru adăpatul vitelor și pentru trebuințele casnice.

Dimpreună cu moșiile situate pe dânsa, care aparțin mai multor proprietari, ocupă o întindere de teren ca de 2000 ha; 155 locuitori sunt împroprietăriți pe întindere de 500 ha, deosebit 8½ ha ale bisericii.

O mică parte din moșie este încă proprietate a Statului; o parte s-a vândut în corp mai

mare și restul este destinat a se vinde locuitorilor în loturi. Pe această proprietate este și pădure ca la 25 ha, tot a Statului, împărțită în două pâlcuri care poartă numirile de Românoaia și Belciugu. Sunt și vii în această comună pe o întindere de 88½ ha, produc vinuri bune. Solul în partea de deasupra dealului, este negru vegetal; cel de pe coasta roșcat, iar cel de pe lunca Oltului argilos-nisipos; în luncă se cultivă numai porumb, orz și rapiță, și reușesc foarte bine când Oltul nu se varsă.

Populația era în 1891 de 1105 suflete, din care 259 capi de familie și 183 contribuabili.

Numărul vitelor a fost de 2329 capete, din care 178 cai, 1088 vite cornute mari, 954 vite cornute mici și 109 porci.

Producția agricolă a fost de 16250 hl grâu, 8000 porumb, 150 orz și 600 hl din diferite culturi.

Veniturile com. au fost de 3720 lei, iar cheltuielile de 3147 lei. Are o școală mixtă cu un învățător, a fost frecventată de 17 elevi; o biserică, are un preot și un cântăreț.

Comunicațiunea locuitorilor atât la locurile de muncă de pe deal, cât și la cele din luncă se face pe ruscile ce taie dealul.

Căi de comunicație are spre com. Uda-Paciurei șosea vicinală,

iar spre comuna Mândra o asemenea șosea este în construcție, cu destinația de a împreuna prin șosele comunele de pe valea Sâiului, din acest județ, cu cele din județul Olt. Pe pâraiașele formate din izvoarele dealului, sunt două mori de măcinat cu câte o piatră. Aici se ține târg de trei ori pe an: la Sf. Constantin, la 29 Iunie și la 15 August; este foarte cunoscut sub numele de târgul de la „Uda”.

Satul Uda este foarte vechi; a făcut parte până la anul 1845 din județul Olt. Denumirea de Uda-Clocociov i s-a dat după moșia mănăstirească, ce aparținea Mănăstirii Clocociov din jud. Olt și spre a se deosebi de celălalt sat Uda-Paciurei, care se numea în trecut Uda-Comăneanului, după numele proprietarului moșiei.

Uda-Clocociov, moșie a Statului în plasa Călmățuii Marginea. Înainte de anul 1880 această moșie avea întindere de mai bine de 2000 ha și pădure ca la 100 ha. Atât moșia cât și parte din pădure s-a vândut fraților Ivănuși și altor locuitori din județul Romanați, mai rămânând o mică porțiune care și aceea este destinată a fi vândută locuitorilor în loturi de câte 5 ha. Această moșie făcea parte din averile mănăstirești, era închinată Mănăstirii Clocociov de lângă Slatina.

Uda-Paciurei, com. rurală în pl. Călmățui-Marginea, pe valea Sâiului, în partea de V a județului. Se limitează cu teritoriul com. Saelele la S și la E, cu al comunei Uda-Clocociov la N și NE și cu râul Olt la V. Vatra satului este așezată la poalele dealului; pârâul Sâiul udă mare parte din comună, iar din deal izvorăsc abundente izvoare de apă. Casele locuitorilor se întind până în vatra satului vecin Uda-Clocociov, astfel că aceste două comune ar putea forma și astăzi o singură comună, cu atât mai mult că ele au mai fost întrunite și Uda-Paciurei se găsește în așa rea situațiune, neavând nici numărul legal de contribuabili, încât abia se poate susține.

Este la depărtare de 18 km de reședința județului.

Populația este de 726 suflete, din care 163 capi de familie și 137 contribuabili. Vite avea 1426 capete în anul 1890. Din acestea 139 cai, 398 vite cornute mari, 714 vite cornute mici și 174 porci. Semănăturile au dat în 1890 recoltă de 8910 hl grâu, 4500 hl porumb și 750 hl orz și altele.

Moșia ce cade în raza acestei comune, cunoscută sub numele de Tăureasa, face parte din domeniul Saelele al d-lui Leonida Paciurea. Pe dânsa sunt împro-

prietăriți 103 locuitori pe întindere de 198 ha. Sunt în comună vii 25 ha, produc vinuri bune. Grădini de zarzavaturi sunt foarte multe, locuitorii se servesc la cultivarea lor de abundentele izvoare ce curg din dealuri. Aceste izvoare formează în mai multe locuri adevărate pârâiașe, din care mai important este cel „de la rusca viilor”, care are atâta volum de apă că pune în mișcare o moară de măcinat cu o piatră.

Veniturile comunei au fost de 3987 lei, iar cheltuielile de 3465 lei. Are o școală mixtă cu un învățător, a fost frecventată de 26 elevi; este dotată cu 8½ ha pământ. Biserica are un preot și un cântăreț.

Căi de comunicație are: pe deasupra dealului șoseaua județeană Turnu-Slatina, la care locuitorii comunică pe diferite rusce, din care una mai importantă numită „Rusca Roibului” a fost de curând împietrită și dată în circulație. Pe vale sunt mai multe ramuri de șosele vicinale spre comuna Saelele la S și spre Uda-Clocociov la N. Comunicațiunea spre Saelele se face prin mai multe vaduri prin pârâul Sâiului.

Pe deal, în partea dinspre comuna Saelele, se află o măgură înaltă, înconjurată de un șanț, căreia locuitorii îi zic „Gurguii Nemților” sau „la Cetate”. Se crede că este o întăritură ridicată pe

timpul războaielor austrieilor cu turcii.

Satul de astăzi Uda-Paciurei nu îl găsim trecut în nici una din nomenclaturile mai vechi; e posibil să fi fost numai un cătunaș. Denumirea ce poartă i s-a dat după numele proprietarilor moșiei, d-nii Paciurea. Mai înainte de a intra în posesiunea acestora, moșia purta denumirea de Uda-Comăneanului, sub care se găsește trecut și satul prin documente pe hărți mai vechi. Denumirea sub care găsim mai adesea trecut acest sat este „Tăureasa”, pe care locuitorii o mai păstrează și astăzi.

Udupu, com. rurală în pl. Teleormanului, situată pe partea dreaptă a râului Teleorman, în vale. Se învecinează la N cu comuna Tătăraști de Sus, la S cu Tătăraști de Jos, la V și la NV cu teritoriul com. Râca, iar la E cu râul Teleorman. Este în depărtare de 80 km de la reședința județului, 54 km de la Alexandria și 37 km de la Roșiori.

Teritoriul comunei are suprafață de 1650 ha, din care 1150 ha, dimpreună cu pădurea, este proprietate a Statului, 240 ha sunt proprietăți date la 80 locuitori după Legea Rurală și restul este al mai multor moșteni care posedă câte 15-25 ha fiecare. Pădurea

Statului are 200 ha, este destinată a fi tăiată spre a se vinde pământul locuitorilor; din această moșie s-a mai vândut o mică parte tot locuitorilor în anul 1880.

Populația era în 1891 de 1079 suflete, din care 230 capi de familie și 255 contribuabili.

Numărul vitelor din comună era de 1117 capete, dintre care 268 vite cornute mari, 442 vite cornute mici 151 cai și 256 porci.

Producția agricolă a fost de 6205 hl grâu, 6888 hl porumb, 725 hl rapiță și 199 hl orz și ovăz.

Bugetul comunei pe 1890-1891 a avut lei 2563 la venituri și 2478 la cheltuieli. Biserici sunt două, având fiecare câte un preot, un cântăreț și un paracliser.

Căi de comunicație are: șoseaua județeană de pe valea Teleormanului, cu care este pusă în legătură prin o ramură de șosea care pleacă din comună; apoi vine ramura de șosea vicinală Udupu-Râca.

În apropiere de sat, la punctul numit de locuitori „la Ziduri”, s-au găsit săgeți și alte unelte de oarecare importanță arheologică.

Udupu-Horezeanca, moșie a Statului în pl. Teleormanului, are întindere de 1130 ha, din care 200 pădure. Este împărțită în mai multe corpuri; este destinată a fi împărțită în întregime ei

locuitorilor în loturi. Înainte de 1880 această moșie era cu mult mai mare; o bună parte s-a vândut pe atunci locuitorilor. Această moșie făcea parte, înainte de secularizare, din averile mănăstirești; o parte era a Mănăstirii din Câmpulung și cealaltă a Mănăstirii Comana din jud. Vlașca.

Uidumac, la, denumire ce se dă punctului unde se află podul de la cătunul Știrbeți, peste râul Vedea, pe șoseaua județeană Roșiori-Strâmbeni. Această denumire se spune că a fost dată de la un popă poreclit „Uidumac”, care se stabilise cu locuința în căt. Știrbeți la marginea satului, în apropiere de punctul unde este acum podul.

Ulmeni, cătun în plasa Călmățui-Marginea, situat pe valea Urluiului, ține de comuna Spătărei, are populație de 415 suflete și 97 contribuabili (a se vedea descrierea comunei Spătărei).

Satul Ulmeni este din cele mai vechi ale județului, se găsește menționat în diferite documente de pe timpul lui Mihai Viteazul, este trecut și în listele satelor în secolul XVIII. A format comună deosebită până la 1870, când a fost înrunit cu Spătărei, unde s-a trecut și reședința.

Ulmeni sau **Ulmeanca**, moșie în pl. Călmățui-Marginea proprietatea d-lui I. C. Șuțu (vezi Spătărei, com. rurală).

Ulmeni-Mogoșani, moșie a Statului în plasa Călmățui-Marginea, pe teritoriul com. Spătărei. Parte din această moșie s-a vândut locuitorilor în 1880 și s-a format pe dânsa cătunul de lângă Spătărei, la marginea șoselei naționale Turnu-Alexandria; restul ce a mai rămas s-a hotărât a se vinde și acela în loturi.

Ulmii lui Ovidenie, la, punct pe teritoriul moșiei orașului. Alexandria, în parte dinspre SE, unde sunt plantați mai mulți ulmi bătrâni. Pe locul unde se află acești ulmi și pe o întindere mai mare, era satul Sârbii-Mitrei, mai înainte de a se întemeia orașul Alexandria. Satul s-a desființat și locuitorii au trecut, unii la Alexandria, alții s-au stabilit în alte comune. Satul Sârbii-Mitrei era pe moșia Mitropoliei din București, numită Văcăreasca.

Ulmului, lacul, în com. Netoți din plasa Târgului, între cătunul Netoți-Moșteni, moșia Statului Trivalea și com. Gărăgău.

Ulmului, lacul, pe câmpia dintre moșiile Peretu și Bogdana.

Untului, drumul, (vezi „Teleormanul județ” la descrierea drumurilor vechi).

Urlătoarea, vâlcea pe teritoriul moșiei Capu-Luncii (com. Ciolănești din Vale); gura sa este în valea Câinelui. I s-a dat această denumire pentru că pe timpuri ploioase și la topirea zăpezii apa ce se adună într-însa se scurge cu mult zgomot în pâraul Câinelui.

Urluieni, com. rurală în plasa Teleormanului, la extremitatea de NV a județului, situată parte pe dreapta râului Cotmeana, parte pe stânga. Are două cătune: Tomești și Lereni, care nu se văd trecute în nomenclatura oficială a comunelor. Este în depărtare de 92 km de la reședința județului, 48 de la Roșiori, 80 de la Alexandria și 12 km de la gara Stolnici.

La N se mărginește cu hotarul com. Martalogi din jud. Argeș, la S cu al com. Malu, la E cu câmpia Burdei și la V cu hotarul com. Buzești din jud. Olt. Râul Cotmeana udă comuna pe o mare întindere; diferite pâraiașe străbat pe teritoriul comunei; acestea sunt mai mult seci și se umplu numai din ploi și la topirea zăpezii. Astfel este pâraul Urlui, de la care se crede că s-a dat și denumirea comunei, și care se

varsă în Cotmeana. Alte pâraiașe mai mici vin dinspre răsărit și se varsă tot în Cotmeana. La puțină depărtare, spre N, însă nu pe teritoriul comunei, este un alt pâraiaș mai important, „Vlășcuța”, care se varsă tot în Cotmeana. Vatra satului este pe un teren plan neaccidentat; partea de N și NE din teritoriul comunei este puțin accidentată, străbătută de mici vâlcele; iar în partea dinspre Cotmeana și com. Malu, sunt niște dealuri mici; o altă parte din teritoriu se întinde și pe câmpia Burdei.

Suprafața comunei este de aproape 1300 ha; din acestea, câteva sute de hectare sunt sfori de moșii, foste moștenești, trecute în posesia mai multor proprietari prin cumpărare, restul moșiilor aparține numai moșnenilor, care încă sunt în mare număr. Solul este de bună calitate, afară de o mică parte dinspre câmpia Burdei și partea dinspre Cotmeana, expusă inundațiilor. Livezi de pruni sunt aici 13½ ha.

Casele locuitorilor din cătunul Tomești și Lereni sunt risipite pe o mare întindere de ambele părți ale râului Cotmeana. Trecerea peste acest râu se face cu piciorul peste o punte mică, pe care adesea o ia apa când vine mare. În cătunul de reședință Urluieni, casele sunt așezate la linie de

ambele părți ale șoselei județene Roșiori-Urluieni.

Populația comunei era în 1890 de 1403 suflete, dintre care 386 capi de familie și 358 contribuabili.

Numărul vitelor au fost de 4286 capete, din care 727 vite cornute mari, 2971 oi, 143 cai, și 435 porci.

Producția agricolă a fost de 8883 hl grâu, 3899 hl porumb, 1682 hl orz, 2062 hl ovăz și 1981 hl rapiță.

Ocupația principală a locuitorilor este numai agricultura și fabricațiunea țuicii; mare parte dintr-înșii se pricep la meseria lemnăriei și rotăriei. Femeile sunt foarte îndemânate în lucrări de industrie casnică cum sunt țesăturile de bumbac, lână și borangic și mai ales la lucrutul scoarțelor. Portul locuitorilor este asemenea cu al celor din jud. Argeș, apropiat de cel de la munte. Starea lor materială, ca și fizicul lor, satisfăcătoare; bărbații înalți, robuști și bine făcuți, femeile frumoase la figură și inteligente. Traiul lor de asemenea este mulțumitor.

În comună sunt șapte cârciumi, la două din acestea se desfac mărfuri de marchitanie, fierărie și băcănie. Locuitorii nu fac nici un comerț; produsele le desfac și le transportă la gara Stolnici, câțiva dintr-înșii au și meseria de

chirigii; iar alți câțiva care dispun de capital, adună produse (cereale și țuică) de prin comună și le revând. Mai este și o brutărie. Aici se ține de trei ori pe an târg, la Înălțare, la 15 August și la 8 Septembrie. Târgul Urluienilor este foarte renumit, nu numai în județul Teleorman, dar și în județele vecine. Aici vin comercianți cu mărfuri de prin Pitești, Slatina, Craiova, Roșiori și Alexandria.

Căi de comunicațiune are: șoseaua județeană care străbate prin interiorul comunei; străzile sunt toate șoseluite și cătunele legate prin șosele de curând construite; o ramură de șosea vicinală în construcție merge spre com. Buzescu din jud. Olt, iar șoseaua județeană, după ce trece în jud. Argeș, merge spre gara Stolnici.

Veniturile au fost în 1890 de 2988 lei, cheltuielile de 2699. Are o școală mixtă cu un învățător, a fost frecventată de 39 elevi. Biserici sunt trei, deservite de 3 preoți și 3 cântăreți. Cea mai importantă este biserica din căt. de reședință Urluieni, cu turlă în stil bizantin. O a patra biserică servește de paraclis la cimitirul comunei.

Biserica din Urluieni este zidită pe timpul domniei lui Mavrogheni și al Mitropolitului Grigorie,

cu bani strânși de pe la locuitori și cu osteneala preoților, mai multor monahii de fel din comună și a altor locuitori. Are hramul Adormirea Maicii Domnului; 25 ani a stat roșie, netencuită, și apoi a fost terminată și zugrăvită, după câte se vede din inscripția de la ușa bisericii, de către „dascălu Blaicu ot Câmpu-Lung i dascălu Nițu ot Pitești”, amândoi zugravi.

Urluieni și cătunele Lerești și Tomești, sunt sate foarte vechi de moșteni. Pe lângă că se găsesc menționate prin diferite documente aflate pe la locuitori, apoi le vedem trecute și în nomenclatura satelor din secolul XVIII, câte-și trei deosebite, ca sate importante și populate. Mulți din moșteni și-au vândut pământul; totuși marea majoritate a proprietarilor din aceste trei sate, este compusă și astăzi mai mult din moșteni.

Împrejurimile comunei sunt bogate în descoperiri arheologice, de mare importanță istorică. În partea dinspre câmpia Burdei reapare urmele drumului lui Traian, căruia locuitorii îi zic, pe aici ca și pe la Dunăre, Troianu, ale cărui urme dispar pe la com. Măldăieni; în apropiere de acest drum se văd încă urmele a două întărituri de pământ roșu ars, ocolite cu șanțuri, în care s-au găsit

vase de diferite forme și unelte de război. Atât Troianul cât și cele două întărituri au fost arate de către locuitori. Între cele două întărituri este o măgură mică, căreia locuitorii îi zic: „Măgura de la Cetate”. Puțin mai departe de Urluieni, în apropiere de gara Corbu, este Brazda lui Novac. Aproprierea acestei brazde de Troian, urmele întăriturilor menționate și obiectele găsite, sunt o dovadă că în timpii cei mai depărtați împrejurimile Urluienilor au avut o deosebită importanță.

Într-un studiu recent al d-lui Gr. Tocilescu, asupra Drumului lui Traian, făcut în urma unor lungi și minuțioase cercetări, d-sa stabilește în mod neîndoios că drumul de la Urluieni este continuarea Troianului de la Dunăre și că întăriturile, șanțurile și măgurile lui, nu puteau fi altceva decât posturi de observație pentru siguranța drumului care, probabil, ducea spre munte. Distinsul arheolog, nu a putut descoperi mai departe câte ceva din urmele acestui drum, decât numai până aproape de Pitești.

Urlui, râu, străbate prin plășile Târgului și Călmățuiului. Începutul lui este aproape de com. Mihăești de Sus, din jud. Olt. După ce intră în jud. Teleorman pe lângă com. Măldăieni, apucă

pe moșia Roșiorilor, trece prin comunele Belitori, Pârlita, Bogdana, Spătărei, Furculești și la com. Voievoda, după ce și-a mărit volumul cu apele din pârliașele ce se varsă într-însul, se scurge în pârlul Călmățui, formând la acel punct mari întinsuri mlăștinoase. Urluiul, alimentat și de apele izvoarelor ce se scurg într-însul, formează la com. Belitori, Pârlita, Broșteanca, Bogdana, Ulmeni și Furculești heleșteie din care se vânează mult pește și se recoltează trestie și papură. Toate aceste heleșteie au zăgazuri pentru oprirea apei.

Urlui, vale, urmează cursul pârlului cu același nume, având pe alocuri

maluri foarte frumoase, mai ales la com. Belitori și pe moșia Ulmeni.

Urlui, pârliaș în pl. Teleorman, pe teritoriul com. Urluieni, curge printr-o vâlcelușă repede, este mai adesea sec, se umple numai din ploi și se varsă în râul Cotmeana formând o linie despărțitoare între com. Malu și Urluieni.

Se crede că de la acest pârliaș s-ar fi dat denumirea satului Urluieni.

Ursăreasca, vâlcea în com. Orbeasca de Sus.

Ursului, movila, semn de hotar între moșiile Bogdana și Belitori.

V.

Vacii, mǎgura, în comuna Caravaneți, în partea despre răsărit.

Vacii, vâlceaua, trece pe moșiile Putineiu și Ologi și se termină în valea Suroaia.

Vacilor, rusca, în comuna Ologi, în partea despre SE.

Vadu-Branului, trecătoarea prin apa Clănița, la marginea com. Lăceni.

Varza sau **Vârzoaia**, pădure pe moșia Statului Plosca, din plasa Târgului.

Vajoștea, pârliaș, curge pe teritoriul com. Pielea, din pl. Marginea și se scurge în râul Teleorman. Ia naștere din izvoarele dealurilor dimprejurul numitei comune.

Valea Mare, în com. Râioasa din plasa Călmățui-Marginea. Este

impropriu numită mare, deoarece nu este decât o vâlcea de mică importanță și întindere. Începutul ei este la viile locuitorilor din Râioasa și se întinde până spre râul Olt, la punctul numit Lupăria. Locuitorii îi mai zic și Căcata.

Vasluiului, drumul, între com. Piatra și Vânători (Căcănău). În vechime era drum mare de comunicație locală și servea ca hotar între moșii; începea din dealul Părușelului și mergea spre balta Suhaia, se despărțea în mai multe ramuri. Acest drum s-a desființat prin arături și a mai rămas numai pe alocuri câte un crâmpei.

Vasluiului, gârlița, la sudul com. Vânători; este formată din izvoarele ce curg din dealuri; după ce intră în Balta Suhaia, are un curs deosebit, care se observă foarte bine când sunt apele mici.

Văcăenii, denumire ce purta mai de mult parte din moșia orașului Alexandria.

Văcăreasca, partea din moșia fostă a Mitropoliei, și care, după întemeierea orașului Alexandria, a trecut în posesiunea acestuia.

Văcărușului, lacul, în com. Perirâioși din plasa Târgului.

Vămei, dealul, în com. Segarcea din Deal; din acesta curg abundente izvoare de apă foarte bună de băut. De aici se alimentează mulți orașeni din Turnu Măgurele și s-au făcut în mai multe rânduri studii pentru captarea acestor izvoare, de la care să se aducă apa în Turnu. Pârâul format din izvoare se varsă, prin vâlceaua Strâmba, în Olțișor.

Denumirea acestui deal a rămas de pe timpul ocupației turcești. Aici se termina zona Cetății Turnului și era vama românească.

Vătășani, denumire ce poartă din vechime satul Nenciulești din pl. Târgului.

Vedea, râu, udă județul începând de la marginea lui dinspre apus, din plasa Teleorman, de la punctul Bădești, unde se varsă râul Cotmeana.

Sorgintea lui este din dealul Dăduleștilor din județul Argeș. De la Bădești, urmează câțva în linie aproape dreaptă până în dreptul com. Socetu, de unde apucă spre NE spre Roșiori și de acolo la Alexandria, de unde se îndreaptă din ce în ce mai spre S, până la punctul unde primește apele râului Teleorman, între comunele Cervenii și Beiu.

De aici merge numai spre S, pe diferite cotituri, până se varsă în

Dunăre la punctul Bujoru din jud. Vlașca.

De la Bădești și până unde se împreună cu Teleormanul, Vedea taie județul în diagonală. Cursul lui prin județ este de peste 90 km. Afluenții lui principali în județul Teleorman sunt: Cotmeana, Tecuci, Bratcov, Burdea sau Zbârgleaza, pâraul Căinelui împreună cu Tinoasa și Teleormanul, precum și mai multe pâraie, ca Bărăcea, Cârsteasca și Nanov. Pe partea dreaptă are ca afluenți principali Plapcea și Vedița în jud. Olt, cum și pâraie și pâraie ca Florișiru, Dorofteiu și altele. Cu toți afluenții săi mari și mici, râul Vedea, până la oarecare depărtare de Roșiori, are volum de apă foarte mic, adesea este aproape de tot sec. Din apropiere de Alexandria își mărește volumul din ce în ce mai mult până la Dunăre. Albia lui este foarte largă, neregulată și plină de nisip foarte fin. Pe timpuri de ploi mari și la topirea zăpezii, Vedea vine foarte mare și se revarsă peste mari întinderi. În acest râu se găsește peștișorul numit pitroc, precum și puține varietăți de pește obișnuit, mai ales crap.

După *Istoria* lui Dionisie Fotino, râul Vedea se numea în vechime apa Vânăță.

Vezii, valea, urmează cursul râului cu același nume, având o mare

deschizătură. Toată partea joasă pe unde străbate râul poartă denumirea de lunca Vezii; are pozițiuni foarte frumoase și este renumită pentru fertilitatea ei, mai ales în fânețe.

Verde, măgura, în com. Belitori, în partea dinspre apus.

Vidra, punct pe moșia Odobeasca, unde se varsă izvoarele numite de la Dorniță sau Spafiul în Zbârgleaza.

Viermelui, măgura, pe moșia Brânceni, în partea de S spre vâlceaua Lupului.

Viesparul, unul din corpurile moșiei Statului Păru-Rotund; celălalt corp se numește Bleoturile.

Viișoara, com. rurală în pl. Călmățui-Marginea, în partea de S a județului, situată pe șesul de deasupra dealului care începe de la punctul unde se varsă râul Călmățui în balta Suhaia. Comuna este situată toată pe deal și se învecinează la N cu teritoriul com. Piatra, la S cu balta Suhaia, din care o parte cade chiar pe proprietatea Viișoara, la SE cu comuna Suhaia, la E cu moșiile Piatra și Suhaia și la V cu comuna Lissa, de care o desparte râul Călmățuiului. Este în depărtare

de 33 km de la reședința județului, 22 de la Zimnicea și 24 km de la Alexandria.

Raza comunei dimpreună cu moșiile aflate pe dânsa are o întindere de peste 9000 ha. Din această întindere 4000 ha sunt pământ arabil, 500 baltă cu pește și ca la 100 islaz, vii, fânețe și teren neproductiv. Locuitorii împrumăriți pe această moșie sunt în număr de 270, pe o întindere de 865 ha.

Viile au întindere de 172½ ha și produc un vin de calitate excelentă; cea mai mare parte din aceste vii sunt situate pe deal. Pământul, afară de cel dinspre baltă, este șes, negru-vegetal, foarte productiv. În partea dinspre NV a comunei, terenul prezintă mai multe adâncituri sau găvane; cele mai de seamă sunt Găvanul Larg și Găvanul Adânc. Aceste găvane cât și toată partea de pe deal a moșiei sunt renumite pentru fertilitatea lor.

Populația era în 1891 de 1737 suflete din care 468 capi de familie și 259 contribuabili.

Numărul vitelor a fost de 6317 capete din care 399 cai, 12 măgari, 697 vite cornute mari, 4910 vite cornute mici și 300 porci.

Producția agricolă a fost de 12900 hl grâu, 430 orz și 8600 porumb.

Starea materială a locuitorilor este foarte mulțumitoare, ca și traiul lor. Sunt harnici la munca pământului, robuști și inteligenți, foarte dibaci ca năvodari, buni vânători. De asemenea se disting în cultura viei. Femeile, bine făcute la figură, se îndeletnicesc mult în lucrări de industrie casnică și mai ales cu țesături de tot felul.

Bugetul comunei a fost de lei 6005 bani 53 la venituri și lei 5664 bani 72 la cheltuieli. Are o școală mixtă cu un învățător, în același local cu primăria; a fost frecventată de 36 elevi. Biserica, dotată cu 26 ha pământ, are trei preoți și doi cântăreți. Este împreună cu com. Piatra la N, cu Suhaia la SE prin căi vicinale.

Sunt cinci cârciumi, la una dintr-însele se găsesc și mărfuri de marchitanie și băcănie. În partea din vale a satului, în marginea bălții, sunt cătunele în număr de două unde se vinde peștele ce se vânează și se sară cel rămas nevândut; pe aici este și drum de comunicație când apele bălții sunt mici.

Casele locuitorilor sunt mai toate de pământ bătut și de cărămidă, învelite cu tinichea.

La V, spre com. Lissa, se află un vad pe râul Călmățui care servește ca semn de hotar, numit Bentu Sârbilor; este adânc și periculos când sunt apele mari.

Pe teritoriul acestei comune de la S spre N sunt semămate mulțime de măguri: Măgura Țintei după numele vechiului drum ce trece pe la marginea comunei, Măgura Bâtlanului, apoi vin măgurele: lui Duminică, a Handacului, a Drăgaicii, la hotarul dinspre moșia Lissa, a Arapului la hotarul dinspre moșia Găuriciu și Măgura lui Blejan în interiorul comunei. Măgura Coțofenei servește ca semn de hotar cu moșia Statului Suhaia, în partea dinspre E și cu pământurile proprietate a locuitorilor, este cea mai importantă și se găsește trecută în mai multe acte vechi de proprietate. Mai sunt și câteva movile, care toate servesc ca semne de hotar: Movila Mircii, a lui Bulumac și a Lupului.

Satul Viișoara este foarte vechi; se găsește trecut în lista satelor întocmită la 1741, în plasa care purta denumirea de Marginea de Sus. El era, dimpreună cu moșia, sat de frontieră a țării. Îl găsim citat de Dionisie Fotino care, reproducând textul actului de hotărnicie a granițelor țării, arată că hotarul Viișoara se întindea până în Dunăre.

Viișoara, moșie în plasa Călmățui-Marginea. Are întinderea de aproape 8300 ha, din care 4000 pământ arabil, 500 ha în balta

Suhaia și 1000 ha islaz, fânețe și pământ neproductiv. Este proprietatea d-nei Maria I. Cantacuzino și e formată din mai multe corpuri, care poartă și astăzi numirile date din vechime: Viișoara cu 4480 ha, în care intră și 500 balta, Voineasca 1300 ha, Lipcăneasa sau Vlănihuțeanca, la NE, 1120 ha și Stejărelul sau Traista, în partea de E, 1550 ha. Acesta din urmă mai are și denumirea de Greceanca sau Găuriciul Vechi.

Moșia Viișoara se găsește citată în *Istoria Daciei* de Dionisie Fotino, ca formând hotarul țării cu Turcia, dinspre Dunăre; în secolul trecut era proprietatea stolnicului Ștefan și a lui Radu Guliano.

Viișoara, balta, face parte din balta Suhaiei. Această denumire o are numai partea ce cade în raza proprietății, în întindere de 500 ha. Se limitează pe de-o parte cu balta Suhaiei a Statului și de alta cu balta Lissei. Din balta Viișoara se vânează cantități însemnate de tot felul de pește. La marginea bălții sunt numitele cătune, unde se face vânzarea peștelui și se prepară cel sărat.

Vâjiitoarea, pâraiaș, la N comunei Popești-Palanga; curge torențial, având un curs mic, numai când

sunt ploi mari, din care cauză i s-a dat această denumire.

Vâjiitoarea, semn de hotar pe moșia Ciocanu, comuna Măgureni, din plasa Târgului, în partea de SE.

Vâlciovița, lac la sudul comunei Zimnicea, format din vărsăturile apelor Dunării. Când aceste ape cresc, Vâlciovița formează un singur corp cu gârla și cu balta Zimnicei, iar când apele scad, rămâne înconjurat de uscat și izolat. Se vânează pește de diferite specii.

Vâlcului, vâlceaua, trece pe teritoriul comunei Lăceni, din pl. Târgului, pe la NE.

Vânători, com. rurală în plasa Marginei, la extremitatea de S a județului. Este așezată pe continuarea dealului care se numește Părușelul, care începe de la hotarul comunei Cioara. Se învecinează cu teritoriul comunei Lissa la N și la E, cu al com. Cioara la V și cu o parte din balta Suhaia la S. Este la depărtare de 25 km de la reședința județului, 30 km de la Zimnicea și 28 km de la Alexandria.

De sub dealul pe care se află satul curg abundente izvoare de apă care se varsă în balta Suhaia.

Când apele Dunării vin mari și se umflă balta Suhaia, întinderea ei ajunge până la poalele satului. Pozițiunea lui este foarte frumoasă și domină peste toată valea Dunării. Pe teritoriul acestei comune se găsesc și câteva lacuri, precum și un pârâiaș numit pârâul Branului sau Vasluiului. Moșia de pe dânsa face parte din domeniul Lissa cu care formează o singură proprietate. Locuitorii împrăștiți de pe Legea Rurală sunt în număr de 109 pe o întindere de 340 ha. Terenul este de calitate mediocră, mare parte nisipos și humos. Balta produce mare cantitate de stuf și papură, care se vinde pentru fabricatul rogojinilor și învelitul caselor. Viile de pe dealul Părușelului sunt renumite pentru vinul excelent ce produc; ele sunt plantate pe o întindere de 46½ ha.

Populația a fost în 1891 de 569 suflete, din care 129 capi de familie și 88 contribuabili.

Numărul vitelor a fost de 1856 capete, din care 142 cai, 401 vite cornute mari, 1201 vite cornute mici și 112 porci.

Producția agricolă a fost: 4325 hl grâu, 3525 porumb și 510 orz și ovăz.

Bugetul comunei a avut la venituri 2018 lei 51 bani și lei 1574 bani și 24 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător, frecventată de 11 elevi; biserica are un preot, un cântăreț și un paracliser.

Căi de comunicațiune, spre comunele Lissa și Cioara, șosele vicinale.

Starea locuitorilor, ca și traiul lor, lasă mult de dorit din toate punctele de vedere. Sunt sărăcăcioși și adeseori bântuiesc în comună diferite boli. Comuna se află, de asemenea, în rea stare, neavând numărul legal de contribuabili și neputându-se susține, din cauza lipsei de resurse.

Satul Vânători a purtat până în anul 1879 vechiul și istoricul nume de Căcănău, pe care cei puși pe atunci în capul administrațiunii județului au crezut de cuviință să-l schimbe în Vânători, pentru motive de cacofonie, zic-se. Satul Căcănău este din cele mai vechi; făcea parte din plasa Marginei de Sus, iar moșia Căcănăului împreună cu Lissa erau proprietatea clucerului Slătineanu și se întindea până în Dunăre, formând granița țării, în acea parte.

În anii 1870-76 a stat întrunit cu com. Lissa.

Vârcanului, vâlceaua, în pl. Teleormanului, începe despre moșia Sitișeasca, străbate parte din moșia Doagele până în valea

Tecuciului, unde se înfundă și primește, pe stânga, gura vâlcele numită a Jidovului.

Vârcanul, trup din moșia Doagele din plasa Teleorman com. Dobrotești.

Vârtoapele de Jos, com. rurală în plasa Târgului, situată pe valea Câinelui la depărtare de 59 km de la reședința județului, 19 de la Roșiori și 29 de la Alexandria. Este formată din 3 cătune: Vârtoapele de Jos (reședința), Moșteni-Vârtopeni și Nichita. Câte-și trei sunt situate pe ambele părți ale văii Câinelui. Vârtoapele de Jos sunt spre răsărit, Moșteni-Vârtopeni spre apus și Nichita spre S.

Teritoriul comunei, cu proprietățile aflate pe dânsa, are suprafață de aproape 100 ha. Sunt și mai mulți moșteni pe lângă locuitorii împrumăriți după Legea din 1864, acești din urmă sunt 110 cu o întindere de 264 ha. Terenul comunei este puțin accidentat, însă de o bună calitate. Vii sunt 2½ ha.

Populațiunea era în 1890 de 1013 suflete din care 269 capi de familie și 229 contribuabili.

Numărul vitelor a fost de 2584 capete din care 791 vite cornute mari, 109 cai, 1477 oi, 4 capre și 203 porci.

Producția agricolă a fost de 7863 hl grâu, 2173 hl porumb și 801 hl rapiță.

Bugetul comunei a fost de 3124 lei la venituri și de lei 3000 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător, a fost frecventată de 15 elevi; are o biserică în căt. Vârtoapele de Jos cu un preot și doi cântăreți.

Cu căt. Peri și cu șoseaua județeană Alexandria-Pitești, la NE, cu Vârtoapele de Sus spre com. Gărăgău la N și cu com. Rădoiești la SV se leagă prin căi vicinale.

Vârtoapele de Sus, com. rurală în plasa Târgului, situată pe valea Tinoasa între ambele dealuri ale acestei văi. Este străbătută în toată lungimea de pâraul și valea Tinoasa.

Se mărginește la E cu comuna Olteni, la V cu com. Sfințești, la S cu com Vârtoapele de Jos și la N cu comuna Gărăgău și este la distanță de 61 km de la reședința județului, 21 km de la Roșiori și 31 km de la Alexandria.

Întinderea comunei, împreună cu moșia Eforiei Spitalelor Civile și cu proprietățile locuitorilor este de 1600 ha aproximativ. Eforia Spitalelor Civile are aproape 1000 ha. Solul este puțin accidentat, locurile de muncă

sunt situate parte pe deal, parte în vale. Calitatea pământului este bună. Locuitorii împrăștiți după Legea Rurală sunt în număr de 216 pe 432 ha. Sunt și 9 ha de vie.

Populația era în 1891 de 1411 suflete din care 366 capi de familie și 282 contribuabili.

Numărul vitelor este de 3008 capete, din care 1058 vite cornute mari, 88 cai, 1674 oi și 188 porci.

Producția agricolă a fost de 5732 hl grâu, 3289 porumb și 1493 hl rapiță.

Bugetul comunei a fost de lei 4011 la venituri și lei 3965 la cheltuieli.

Are o școală mixtă care a fost frecventată de 21 elevi; biserica are un preot și doi cântăreți.

Șoselele vicinale la com. Gărăgău și la Vârtoapele de Jos, acestea sunt singurele căi de comunicațiune ale acestei comune.

Despre întemeierea acestui sat se crede că cei dintâi locuitori ce s-au stabilit aici erau veniți din comuna Vârtopu, din jud. Romanați.

Între comuna Vârtoapele de Sus și Vârtoapele de Jos spre V se află o măgură împrejurul cărei s-a găsit, pe lângă unelte de război și oseminte omenești precum și câteva unelte de piatră.

Vârtoapele, moșie în plasa Târgului, comuna Vârtoapele de Sus, proprietatea Eforiei Spitalelor Civile; are întindere de aproape 1000 ha.

Vlănihuțeanca, corp din moșia Viișoara; are 1120 ha, se mai numește și Lipcăneasa.

Vodă-Carol, com. rurală în partea de N a plășii Călmățui, situată între comunele Cărligați și Dorobanțu, pe valea Călmățuiului, pe coasta dealului din stânga acestei văi.

Este formată de la anul 1880 încoace în urma împrăștiării înșurățeilor pe moșia Statului Dorobanțu, din care făcea parte teritoriul actual al comunei. Comuna este înconjurată din toate părțile de mici dealuri și de pădurea Statului, Dorobanțu. Râul Călmățui udă partea de E și SE.

Proprietățile locuitorilor au o întindere de 1195 ha pe care sunt împrăștiți 239 locuitori. Locuitorii acestei comune se bucurau de uzufructul viilor de pe dealul numit Ciocârlia, pe care mai în urmă le-au răscumpărat de la Stat.

Comuna avea populație în 1891 de 1284 suflete, din care 258 capi de familie și 232 contribuabili.

Numărul vitelor a fost de 3011 capete, din care 230 cai, 910 vite

cornute mari, 1567 vite cornute mici și 304 porci.

Producția agricolă a fost de 16750 hl grâu, 19120 hl porumb și 250 hl fasole.

Bugetul comunei a fost de lei 2540 bani 80 venituri și de le 2486 bani 40 la cheltuieli.

Are o școală mixtă dotată cu 8½ ha pământ arabil, a fost frecventată de 26 elevi; biserica, de curând zidită de locuitori, are un preot și un cântăreț.

Cârciumi sunt două; este și o moară cu aburi de măcinat, cu trei pietre. Pe apa Călmățuiului sunt mai multe grădini de zarzavat.

Voineasca, corp din moșia Viișoara, din pl. Călmățui-Marginea; are întindere de 1300 ha.

Voievoda, com. rurală în partea de V a plășii Călmățui-Marginea, între văile unde se împreună râul Călmățui cu Urlui. Satul se află parte pe dealul dinspre răsărit, pe Călmățui, parte în vale, pe luncă. Este la depărtare de 24 km de la reședința județului, la 21 de la Alexandria și 29 km de la Zimnicea.

La confluența Urluiului cu Călmățuiul, terenul este mlăștinos, așa că comunicația este anevoioasă și adeseori imposibilă; această porțiune a moșiei servește numai pentru islaz.

Se învecinează la N cu căt. Moșteni-Furculești, la NV cu căt. Secara de la com. Ologi, la S cu teritoriul com. Piatra, la E cu parte din moșia Piatra și la V cu parte din domeniul Turnu.

Întinderea comunei și a moșiilor aflate pe dânsa este de 2500 ha. Proprietar principal este d-l Costache Atanasiu; apoi vine d-l I. Dumitrescu și alți proprietari mai mici.

Locuitorii împrăștiți în 1864 sunt de 127 pe o întindere de 828 ha. Vii sunt 65 ha și dau bună producție de vinuri. Terenul comunei este reputat pentru buna lui calitate.

Populația a fost în 1891 de 855 suflete, din care 215 capi de familie și 141 contribuabili.

Numărul vitelor a fost de 2543 capete, din care 310 cai, 514 vite cornute mari, 1537 vite cornute mici și 182 porci.

Recolta anului 1891 a fost de 17500 hl grâu, 960 hl orz, 21000 hl porumb și 420 hl din diferite culturi.

Sunt în comună trei cârciumi; la una din acestea se găsesc tot felul de mărfuri de băcănie și marchitanie. Sunt două mori de măcinat, una pe apa Călmățuiului cu făcău și alta cu aburi în comună.

Bugetul comunei pe exercițiul 1890-91, a fost de lei 2713 bani

13 la venituri și de lei 2702 bani 56 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător, a avut 28 elevi; are o biserică cu un preot și doi cântăreți.

Comuna Voievoda se leagă cu căt. Secara prin o șosea vicinală și un pod de lemn peste Călmățui, la S cu comuna Piatra și la N cu com. Furculești iarăși prin șosele vicinale împietrite. Din căt. Secara, șoseaua vicinală intră în calea națională Turnu-Alexandria.

La marginea satului, spre comuna Piatra se află măgura numită a lui Pană Ciobanu, înaltă de 24 m și largă de 140 m; o alta între comuna Voievoda și căt. Secara la hotarul moșiilor, se numește Măgura de Pază, este ridicată de ruși la 1853, e înaltă de 30 și largă de 200; a treia măgură este Măgura Ștubeiului între Voievoda și Furculești, înaltă de 30 și largă de 140 m, mai o poartă și denumirea de Măgura lui Barbă-Lată.

Satul Voievoda este dintre cele mai vechi. Până la anul 1845 a făcut parte din plasa care se numea Marginea de Sus.

Voievoda, moșie în plasa Călmățui-Marginea, com. Voievoda. A fost proprietatea răposatului fost prim-ministru al țării Barbu Catargiu, de la care a trecut ca dotă asupra d-lui Eugene de Poujade, fost consul

general al Franței în București, care mai în urmă a vândut-o d-lui Constantin Atanasiu. Întinderea acestei moșii este de aproape 2000 ha.

Vulpeni Gurbăneasa, trup din moșia Roșiorilor de Vede a Epitropiei Sfântului Spiridon din București.

Z.

Zalhanalei, măgura, la estul moșiei Zimnicele, în apropiere de gârla Pasărea.

Zamfirei, măgura, în com. Licuriciu, din pl. Târgului (vezi legenda acestei măguri la descrierea numitei comune).

Zarzărului, vâlceaua, în comuna Putineiu, vine despre com. Segarcea din Deal, de la V spre S și se termină în valea Călmățuiului.

Zarva, pădure pe moșia Putineiu din pl. Călmățui (vezi descrierea com. Putineiu).

Zărneasca, denumire ce poartă unul din corpurile moșiei Sfințești din plasa Târgului.

Zâmbreasca, com. rurală în plasa Teleormanului în partea de S, între valea Căinelui și valea Burdea, în depărtare de 68 km de la reședința județului, 24 de la Roșiori și 48 de la Alexandria.

Se învecinează la N și NV cu teritoriul comunei Balaci, la V cu al comunei Dobrotești, la S cu moșia Plopi ce ține de com. Beuca și la E cu teritoriul com. Ciolăneștii din Deal.

Satul este împărțit în două: Zâmbreasca de Sus sau Olteni spre V și Zâmbreasca de Jos la E.

Casele locuitorilor sunt pe dealurile vâlceleii numită Grama. Comuna mai este străbătură și de alte vâlcele numite Tătaru, Olteni și Zâmbreasca.

Terenul satului este foarte accidentat și râpos; pe timpuri ploioase comunicațiunea este foarte dificilă din cauza pământului argilos și a râpelor.

Teritoriul comunei, cu toate corpurile de moșii de pe dânsa, este de aproape 1840 ha. Din acestea, 700 sunt proprietatea d-lor N. și C. Butculescu, 375 ale d-lui Constantin Ioanid și corpul de moșie Sitișască 250 ha. Pe aceste corpuri de moșie sunt

împroprietăriți 124 locuitori pe o întindere de 480 ha.

Solul este de calitate inferioară, argilos roșcat.

Populațiunea era în 1891 de 1283 suflete, dintre care 324 capi de familie și 256 contribuabili. Supuși străini au fost doi greci.

Starea materială ca și cea morală a locuitorilor lasă mult de dorit, traiul lor de asemenea; frigurile, vărsatul și alte boli bântuiesc des în această comună, din cauza neîngrijirii. Sunt îndărătnici la progres, nu-și dau cu mulțumire copii la școală; în această comună se comit mai ades felurite contravențiuni, delikte și chiar crime.

Ocupația locuitorilor, pe lângă puțină agricultură, este și creșterea vitelor, mai cu deosebire a oilor. Zâmbreștenii, trec cu aceste vite primăvara la orașe și târguri mari unde le lăptăresc și le speculează miei, laptele, brânza și lâna.

Portul lor se deosebește de al locuitorilor de prin comunele învecinate; este mai mult portul ciobănesc, apropiat de al locuitorilor din Ialomița. Se aseamănă cu al locuitorilor din comunele Dobrotești și Tecuci.

Numărul vitelor a fost de 5664 capete, dintre care 834 vite capete mari, 269 cai, 42 măgari, 3954 oi și 565 porci.

Producția agricolă a dat 5664 hl grâu, 4560 porumb, 1854 rapiță și 900 orz și ovăz.

Bugetul comunal a fost de lei 5310 bani 47 la venituri și lei 5298 bani 02, la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător, a fost frecventată de 23 elevi, biserica un preot și doi cântăreți.

Se leagă cu comunele Balaci și Ciolănești din Vale prin șosele vicinale peste care sunt construite mai multe poduri și podețe la trecerea vâlelelor din parcursul lor.

Satul Zâmbreasca este din cele mai vechi ale județului, se găsește trecut în diferite documente vechi, precum și în lista satelor întocmită pe timpul reformei lui Constantin Mavrocordat; el figurează și în lista satelor din *Istoria Daciei* de Dionisie Fotino. Făcea parte din plasa Mijlocul de Sus.

Zâmbreasca, moșie în plasa Teleormanului; este împărțită în mai multe corpuri (vezi descrierea com. Zâmbreasca).

Zbârgleaza, valea, vine din județul Argeș, nu departe de comuna Strâmbeni și se împreună cu valea Borții, tot în județul Argeș. De la împreunarea acestor văi și mai ales după ce trecem de com.

Strâmbeni, Zbârgleaza ia denumirea de valea Burdei. Locuitorii însă îi zic, în genere când Zbârgleaza, când Burdea. Denumirea de Zbârgleaza se dă de preferință pentru a deosebi valea de câmpia Burdea. Partea de la începutul acestei văi este mai totdeauna seacă, nu se umple decât numai din ploi (vezi denumirea Burdea, vale).

Zbârglezele-Licuriciu, corpuri de moșie ale Eforiei Spitalelor Civile, situate pe teritoriul com. Licuriciu din plasa Târgului. Pe aceste moșii sunt și două pâlcuri de pădure, cu lemne de diferite esențe.

Zimnicea, com. urbană în plasa Călmățui-Marginea, situată pe partea stângă a fluviului Dunărea, pe un platou care se întinde din marginea malului pe sub care curge gârla Pasărea, care este o derivațiune din Dunăre și balta Suhaia. Orașul este situat la 2800 m de la Dunăre și se întinde în formă de patruleter pe o suprafață de aproape 365 ha. Înălțimea orașului, raportată la nivelul Mării Negre, este de 48 m. Distanța de la Zimnicea până la reședința județului este de 55 de km, până la Alexandria de 46 și până la Giurgiu, pe uscat, pe căile vicinale și pe drumuri

naturale, este de 68 km, iar pe apă de 59. Orașul domină prin poziția lui toată lunca Dunării, putându-se vedea, de pe înălțimi, toate părțile de pe dreapta fluviului, în jos până aproape de Lomul Negru, în sus până la Nicopole. În fața Zimnicei, este orașul bulgar Șiștov.

Raza orașului are ca vecinătăți: la răsărit hotarul moșiei Zimnicelele (Fișteica), începând de la marginea canalului Pasărea până la Măgura Sării, de unde se întinde până la punctul unde începe hotarul proprietăților rurale ale locuitorilor din comună. La apus, hotarul începe de la pichetul nr. 14, de unde se îndreaptă spre Măgura Țiganului apucând spre miază-noapte, până ajunge după Măgura Țiganului, urmând hotarele moșiilor Șoimu, Frumoasa și Păuleasa, în mai toată partea despre miază-noapte. La miază-zi, Dunărea, unită cu lacul Vâlciovița și canalul Pasărea, formează hotarul natural al orașului.

Se împarte în trei suburbii sau despărțiri: Sf. Împărați, Sf. Apostoli și cea de-a treia este a cătunului despre NV, locuit aproape numai de populația rurală, care posedă în raza orașului, pământurile date conform Legii Rurale.

Partea dinspre Dunăre prezintă particularitatea că, la venirea

apelor mari, fluviul se împreună cu canalul Pasărea și lacul Vâlciovița și se întinde până sub malul unde începe orașul, formând o suprafață de mai bine de 4 km în lățime, de la un mal al Dunării la celălalt. În asemenea cazuri încărcările de cereale se fac chiar la marginea orașului.

Orașul, după cum arătarăm, are forma unui patruleter care este străbătut de 34 străzi, toate paralele, din care 13 sunt principale, în lungime și 21 laterale sau curmezișuri. Bariere sunt cinci: a Alexandriei, a Fântânelor, a Carantinei, de la care apucă drumul prin baltă spre com. Viișoara și de acolo la Turnu Măgurele, a Zimnicelelor sau Giurgiului și a Portului, de la care începe șoseaua spre port peste un pod pe canalul Pasărea. Străzile nu sunt pavate și numai șoseluite; întreținerea lor lasă de dorit.

Orașul s-a format pe proprietatea fostă a principelui Al. Ipsilante, în condițiuni consemnate într-un anume statut, ale cărui dispozițiuni însă nu au fost respectate nici de autoritatea comunală, nici de orășeni. Este probabil că acestei împrejurări se datorează lipsa de clădiri și multe locuri virane ce se găsesc în oraș, care au fost vândute și cumpărate cu condiția expresă de a se ridica clădiri pe ele.

Populația orașului în 1891 era de 5001 suflete cu 1293 capi de familie. După naționalități au fost: 4575 români, 101 bulgari, 35 sârbi, 59 greci, 225 austro-ungari și 6 evrei; după confesiuni: 4760 ortodocși, 225 catolici și 6 mozaici. După starea civilă au fost 994 însurați, 102 neînsurați și 196 văduvi; numărul copiilor 3708, din care 1819 băieți și 1889 fete.

În anul 1891 numărul născuților a fost de 285, al morților de 185, adică un excedent de 100 născuți; căsătorii au fost 41. Din numărul născuților, 270 au fost legitimi și 15 nelegitimi.

Creșterea populației nu prea progresează, după cât se poate vedea din următoarele date statistice: în 1889 ea era de 4850 locuitori, în 1890 de 4930 și în 1891 de 5001, în trei ani un spor abia de 265 locuitori, adică o medie numai de 88 nașteri pe an.

După profesii au fost: 142 comercianți, 82 meseriași, 32 agricultori, 315 muncitori de pământ (aceștia formează populația rurală mărginașă orașului), restul sunt profesii diferite.

Numărul vitelor a fost în 1891 de 13178 capete, din care 834 cai, 27 măgari, 2080 vite cornute mari, 7865 vite cornute mici și 2342 porci.

În partea dinspre canalul Pasărea este grădina publică, în mijlocul

căreia s-a ridicat un monument de marmură, cu inscripție rusească, în memoria unui colonel din armata imperială, înecat în Dunăre în timpul Războiului din 1877.

Clădiri particulare mai importante sunt: Hotelul Orient, Casele Abeles, conacul proprietății și un număr însemnat de magazii de cereale.

Pentru instrucțiunea publică sunt două școli primare, una de băieți și alta de fete, au fost frecventate de 189 elevi și 64 eleve. Biserici sunt două, una cu hramul Sf. Împărați și cea de a doua cu al Sf. Apostoli. Preoți sunt cinci, cântăreți doi, paracliseri doi.

Sub raportul justiției, orașul ține de circumscripția judecătorei de la Alexandria. Se așteaptă cu multă siguranță a se înființa și aici o judecătoreie de ocol, de care se simte în adevăr mare trebuință.

Pentru îndestularea orășenilor este o piață pe care comuna are construite 20 de șetre, pentru vânzarea articolelor de consumațiune zilnică și a legumelor. Tot aici este și piața unde se fac vânzările de cereale, aduse de către sătenii de primprejur. Zi de târg nu este vizată oficial, dar de obicei sătenii de primprejur vin duminica la oraș spre a-și desface și cumpăra diferite articole.

Comuna are un local de școală, unde sunt rezervate câteva încăperii pentru serviciul primăriei; ea și-a rezervat două parchete, pe care era vorba a se construi localul primăriei și vreun alt edificiu public. Tot în raza orașului sunt 320 ha vii.

Aici este reședința Companiilor 3 și 4 din Regimentul 20, Circumscripția Percepției Fiscale și Biroul Vamal. Depozitul de arme și echipamente se află în localul vechii cazărmi ruinate, care a servit mai înainte de carantină.

Are un oficiu telegrafo-poștal cu serviciu limitat. Agenția vapoarelor austriece are un fir telegrafic la oficiul din oraș.

Sub raportul financiar orașul, în anul 1891, avea 1006 contribuabil.

Bugetul comunei pe acel an a fost echilibrat pe suma de 188251 lei 36 bani la venituri și 165832 lei bani 65 la cheltuieli. Media veniturilor anuale nu trece însă de 125900 lei.

Bugetul drumurilor a avut 42838 lei la venituri și 31029 lei la cheltuieli. Comuna datorează 40000 lei dintr-un împrumut ce a contractat. Venitul din căile de comunicație se urcă la 1054 lei 80 bani, din funciară 3879 lei bani 24. Zecimile județene și comunale la un loc 14518 bani 30.

Orașul este administrat de un

primar și un consilier ajutor, aleși de consiliul comunal. Siguranța publică este încredințată unui polițai, ajutat de un comisar-director. În port, supravegherea polițienească se îndeplinește de căpetenia portului.

În privința comerțului orașul are câteva stabilimente de comerț, băcănii, marghitanii și altele, toate în centrul orașului. Cârciumi sunt 28. Comerțul cel mai însemnat este al cerealelor; cumpărările se fac direct de către reprezentanții mai multor case comerciale din Brăila și din străinătate.

Industria este slab reprezentată. Sunt câțiva cojocari, zăbunari, cizmari, lemnari și fierari. La marginea orașului este o moară cu aburi perfecționată, pentru măcinat.

Pentru serviciul sanitar este un medic de oraș. Farmacia este subvenționată de județ și comună, deoarece locuitorii, mai ales populația rurală, nu prea își caută sănătatea cu medicamente, ci în mod empiric. În curând se va înființa și un spital cu 10-15 paturi, va fi întreținut de județ și comună.

Comunicațiunea orășenilor în diferite direcțiuni se face prin barierele sus arătate și anume: la Alexandria pe calea județeană, la Turnu Măgurele pe calea vicinală,

spre Giurgiu pe drumuri vicinale, pe la comunele Năsturelu, Bragadiru și de aici la com. Bujoru din jud. Vlașca, unde este pod peste râul Vedea. Spre Dunăre comunicațiunea se face pe șoseaua portului, care este mai totdeauna degradată din cauza revărsărilor Dunării și terenului nisipos. În studiu este construcțiunea liniei ferate Alexandria-Zimnicea, care întâmpină dificultăți din cauza neînțelegerilor asupra fixării traseului. Este sigur însă că se va începe curând construcția.

Istoricul. Orașul unde se găsește astăzi Zimnicea este de o formațiune cu totul recentă. Târguleț și port mic a existat de mult timp aici. Astfel, atât istoriograful Sulzer, cât și generalul Bauer, în memoriile sale, spun că Zimnicea era, pe la finele secolului trecut, în ultimele două decenii, un târguleț pe Dunăre, unde era și căpetenie de pază, având țărmul greu de abordat²⁶.

Pe la anul 1812 orașul se populase foarte mult având, se zice, mai bine de 12000 case; această populație se formase mai mult din bulgari refugiați de peste Dunăre, din care o mare parte au fost aduși acolo cu sila

²⁶ *Zimnitsa ein Marktflecken an der Donau, einen Hauptmann vor der Schaurwache, und sehr bequeme Ufer zum anlanden* (Sulzer).

din Ruși. Mai în urmă bulgarii s-au risipit, parte pe la Ploiești, parte în București, iar cei mai avuți au plecat la Viena și alte orașe mari.

În războaiele dintre ruși și turci, Zimnicea a avut o mare importanță ca trecătoare, atât în secolul trecut cât și în al XIX-lea.

La 1828 a fost ocupat de puține trupe. Rol ceva mai însemnat a avut acest oraș între anii 1830 și 1839 când, după organizarea ce se dăduse țării de către generalul guvernator Kisseleff, s-a hotărât ca orașele de pe marginea Dunării să fie capitale de județ, pentru a servi mai bine apărarea interiorului țării de năvălirile de peste Dunăre. Capitala județului s-a și mutat atunci de la Roșiori la Zimnicea, unde a stat mai bine de doi ani, după care a trecut la Turnu Măgurele.

Aici era carantină de treapta a II-a, despre care găsim în descrierile oficiale de pe atunci următoarele cuvinte de laudă: „Aceste carantine au fost înființate de vremelnica obla-duire a Rusiei și care se socotește ca una din cele mai de frunte faceri de bine ce au putut hărăzi acestei țări ocrotitoarea putere și fără de care cine scrie câți locuitori ar fi fost prada năpras-nicei boli a ciumei, care ne bântuie de sute de ani”.

Cu ocazia întemeierii orașului Alexandria, după anul 1835, cea mai mare parte din locuitori au părăsit Zimnicea și au trecut la orașul cel nou, din cauza neînțelegerilor ce aveau cu proprietarul moșiei (a se vedea istoricul orașelor Alexandria și Turnu Măgurele).

Aici a fost mult timp conacul cavaleriei române, nutrețul fiind mult mai ieftin. Până la 1868 a fost și reședința plășii Marginea.

Cel mai însemnat rol l-a avut Zimnicea în timpul Războiului ruso-româno-turc din 1877. Pe aici a trecut și s-a oprit grosul armatelor rusești, înainte și după luarea Șistovului; aici se afla statul major al trupelor imperiale, având ca șef pe generalul Nepocoicinski; tot materialul de război și proviziile pe aici s-au cărat pentru îndestularea armatelor, adus pe calea ferată Frățești-Zimnicea, care mai în urmă s-a desființat. Împăratul Alexandru al II-lea a stat mai mult timp aici, mai înainte de a-și stabili cartierul general peste Dunăre.

Pe aici s-a răspândit panica că vin turcii și sunt gata să treacă Dunărea, când mulțime de soldați ruși s-au înecat în Dunăre și vestea, propagată cu iuțeala fulgerului, în Alexandria și București, făcuse ca lumea să se

pregătească a pleca spre munți. În ziua când se răspândise acea veste, însuși M.S. Împăratul și statul său major au părăsit cartierul general de la Zimnicea.

În privința originilor numirii orașului Zimnicea sunt felurite controverse. Unii merg până a afirma că aici ar fi fost vechea Zeugma a lui Ptolemeu. Mai întâi că acea veche localitate nici că se afla în apropiere de Dunăre, ci după cum s-a constatat, în mod puțin dubios, era aproape de Râmnicu-Sărat pe la Artina; apoi și ca chestiune de etimologie, de la Zeugma până la Zimnicea este prea mare depărtare.

Un lucru este afară din orice îndoială: că împrejurimile orașului de astăzi al Zimnicei au o deosebită însemnătate arheologică, după cum arătarăm și la descrierea cetății Zimnicea.

După alți scriitori, denumirea acestui oraș ar fi rămas de la împăratul Bizanțului Ion I. Zimnisces, care s-a urcat pe tronul Constantinopolei la anul 969. Acest împărat ar fi venit cu armatele sale până la Dunăre, peste care aruncă un pod în apropiere de Zimnicea de astăzi. Scopul său era ca să izgonească pe barbarii de peste Dunăre, care nelinișteau și împărăția sa prin dese lor năvăliri. Fu însă biruit dânsul de barbari și nevoit a se retrage.

Această versiune îmi pare ceva mai apropiată de adevăr, deoarece și numele împăratului bizantin este cu totul apropiat de denumirea orașului Zimnicea, decât de denumirea Zeugma.

După alți scriitori, în fine, denumirea de Zimnicea ar deriva de la cuvântul slav „zimnic”, care înseamnă cetate, oraș sau târguleț. Față cu marea înrâurire ce a avut slavonismul asupra denumirii multor localități din țară, această denumire îmi pare cea mai probabilă.

Zimnicea, cetatea, în partea de apus a orașului, în depărtare ca la 740 m pe un loc șes, între rusca numită Lungă și Rusca Carantinei. În anul 1869, răposatul Cezar Bolliac a găsit acolo diferite monede și unelte. Deși ruinată de timp, se văd și azi două rânduri de șanțuri mari de care acea cetate, sau mai bine zis întăritură, era înconjurată. Vechimea ei, după prima impresie a acestui arheolog, ar fi de prin secolul al II-lea al erei creștine; acesta este o direcție a sa după inscripțiunile găsite pe monede, după diferite unelte și obiecte de ceramică.

Despre această cetate scrie și A. Treboniu Laurian în *Magazinul istoric*, spunând că avea o figură aproape pătrată, lungă de 200 și

lată de 150 pași, înconjurată cu două șanțuri și două valuri de trei părți.

D-I Al. Xenopol și alți scriitori susțin că cetatea nu poate fi decât de pe timpul împăratului Ion I. Zimnicesc care s-a urcat pe tronul Constantinopolei la anul 969.

D-I Gr. Tocilescu, în meritoasa sa scriere *Dacia înainte de Romani* stabilește, de acord cu arheologul Cezar Bolliac, că aici, la această cetate, a fost o necropolă sau un câmp al morților, mai propriu-zis un cimitir antic.

Reproducem întocmai, din menționata scriere, descoperirile făcute între anii 1869 și 1872 la această cetate.

În România, cea mai însemnată necropolă antică este, fără îndoială, câmpul morților de la Zimnicea, despre care d-I Bolliac relatează următoarele: „Bănuiam de un oraș dac în jurul acestei cetăți din afara șanțurilor, în jos spre orașul Zimnicea de acum; pentru că multe vestigii dace tot găseam pe acolo din alți ani, și mai ales din anul trecut. M-am pus dar să fac cercetări atât spre malul Dunării cât și pe partea opozită; m-am oprit spre centru între locul unde este acum tirul militar și între cazarmă, pentru că am dat aici de vreo două vase monumentale cu cenușă și oase calcinate într-însele”.

„Observând mai bine locul din cetate spre oraș, am văzut că orașul dac a urmat să fie pe partea stângă care este și mai ridicată și că pe partea dreaptă, dinspre Dunăre, a trebuit să fie locul destinat pentru înmormântări. Am adunat dar oamenii ce îi aveam, pe o singură linie și i-am pornit de la tir spre cazarmă, pe partea stângă, de vale, unde am presupus că a trebuit să fie orașul. Îndată, la mai multe locuri, s-au ivit diferite urne. În toată lucrarea mea de o săptămână la Zimnicea, în acest capt de moarte, n-am găsit decât un singur schelet neînsușit, al cărui craniu l-am scos întreg de sub o jumătate de urnă cu care era acoperit, pe când urne cu oase calcinate, pe jumătate arse, am scos 63, din care opt am putut să le scot întregi, intacte. Toate urnele ce descopeream erau numai cu cenușă și oase calcinate, adunătură de oase de corpuri arse pe rug. Un lucru foarte straniu, un lucru extraordinar: într-o urnă este băgată alta, în aceea alta, în a treia a patra și în a patra a cincia cu gura în jos. Osemintele în acest fel de urnă sunt în cea de a cincia, printre care oseminte am găsit și obiecte petrecute și ele prin foc. O altă observațiune am făcut: unele dintre aceste urne ce

găseam - cele simple - erau ridicate drept în sus și toate cele culcate, cu mai multe urne una într-alta. Apoi în aceste urne culcate am găsit și obiecte de podoabe femeiești, adică un colier de electrum zdrobit, o brățară în trei bucăți deformate oarecum de foc, dar conservându-și încă toată ciselura în linii și în toate cu totul în modul bijuteriei numite celtă...”

„Alte câteva mici obiecte s-a găsit prin aceste vase arse, precum: un cerceluș într-una, un fel de agraf și un ac de os într-alta, toate trecute prin foc și tot obiecte de parură femeiască, ceea ce îmi dă ideea că arderea corpurilor se făcea cu toate podoabele lor, idee confirmată cu vreo două bucăți metal topit găsit într-o urnă în care era și un obiect de fier - agraf sau legătură, spre încheierea vre-unui colier ce s-a topit.” D-l Bolliac observă (*Trompeta Carpaților*, nr. 1137) că „băgarea de urnă în urnă nu se putea face decât în chipul următor: se adunau oscioarele, mai mistuite de flăcări, cu diferitele obiecte rămase, se puneau într-o urnă mică, în jurul căreia, pusă cu gura în jos, se făcea o altă urnă, în partea căreia se grava ornamente și simboluri; apoi acestea, după ce se uscau prin evaporare sau la

soare, căci indiciu de coacere la foc nu se vede nicidecum, se făcea în jurul lor o a treia urnă care se usca și acesta tot astfel, apoi a patra și apoi a cincia.”

„Punerea în urna principală cu oseminte, a altor vase mai mici, s-a constatat încă și în necropola de la Pilin în comitatul Neograd, în Movila de la Alibunar, în Banat și în cimitirul de la Apoldu-Mare în Transilvania, unde în fiecare urnă mare se găsea alta mai mică. Acest din urmă cimitir a servit locuitorilor și în epoca romană, judecând după cărămizile romane ce acopereau unele vase”.

Zimnicea, domeniu, în pl. Călmățui-Marginea. Este compus din mai multe corpuri: Zimnicea, Fântânelele; a fost proprietatea principelui Al. Ipsilante și, în urma unor afaceri rele la Bursa din Viena, principele a vândut partea sa d-lui Nicolae Xanto. Din corpul Zimnicelele posedă și d-l Aristid Pascal 290 ha, astfel că a rămas numai o parte a principesei Ipsilante din Viena. Din acest domeniu s-au vândut locurile pe care s-a înființat orașul Zimnicea; pe dânsul sunt situate satele Fântânelele și Zimnicelele.

Moșia Zimnicelele era în secolul trecut, după Dionisie

Fotino, a Mănăstirii Cotroceni; mai era și o altă moșie Zimnicea-Ulmuleni, proprietate a banului Constantin Crețulescu. Acesta din urmă e probabil să fi făcut parte din moșiile de astăzi, Năsturelul și Zimnicelele.

Zimnicea, portul, situat la vreo 3 km depărtare de oraș. Comunicațiunea la acest port se face pe șosea și un pod peste gârla Pasărea; șoseaua este întreținută de Ministerul Lucrărilor Publice, din veniturile porturilor. Are un vad puțin favorabil pentru abordarea vapoarelor și diferitelor vase plutitoare, astfel că mai adesea, cu deosebire când apele sunt mari, debarcaderul se mută la pichetul Chichinețu, la depărtare de vreo 5 km, în susul Dunării. Societatea austriacă de navigație și cea rusă „Gagarin” au reprezentanții lor în oraș.

În anul 1888 s-a început construcția unui chei puțin mai jos de la debarcaderul vapoarelor. În anul următor apele Dunării venind foarte mari au distrus cheiul și reconstrucția lui nu s-a mai început, din cauza unui proces cu întreprinzătorul lucrării. Operațiunile de încărcare se fac cu multă greutate din cauza drumului până la Dunăre, totuși portul a luat, în anii din urmă, oarecare dezvoltare.

Aceasta se poate constata din datele statistice pe șase ani din urmă:

Astfel, anul 1884 prezintă la import mărfuri în valoare de lei 762785 și la export 2217283 lei.

În anul 1885 lei 665919 import și 3731914 lei la export.

În anul 1886 lei 507637 import și 5374976 lei la export.

În anul 1887 lei 499990 import și 500700 lei la export.

În anul 1888 lei 506295 import și 6844221 lei la export.

În anul 1889 lei 532760 import și 5975846 lei la export, iar anul 1890 a avut 616185 lei import și de lei 7034879 la export.

Taxele percepute la acest birou vamal, în șase ani din urmă, au fost:

La import: 50624 lei în 1884; 46264 în 1885; 48527 în 1886; 30752 în 1887; 36074 în 1888 și 32086 în 1889.

La export: 22696 lei în 1885 și 10214 în 1886.

Mărfurile ce se importă prin acest punct sunt: uneltele agricole, manufactură, coloni-alele, fierăria și mai ales bum-băcăria și găitanurile care servesc la confecționarea zăbunelor.

Exportul constă aproape exclusiv în cereale. Astfel în anul 1884 s-au exportat 18491190 kg (grâu, porumb, rapiță etc.) în valoare de lei 2132380.

În anul 1885 kg 30098007
valoarea de lei 3249342.

În anul 1886 kg 35051279
valoarea de lei 4133619.

În anul 1887 kg 39726800
valoarea de lei 5504739.

În anul 1888 kg 56892726 în
valoare de lei 6571509 și:

În anul 1890 grâu 32775965 kg,
în valoare de 4916395 lei,
porumb 19143025 lei 1531442 și
rapiță 2436800 lei 559200.

Zimnicea, ca punct vamal, e la
al 15-lea rând între birourile
vamale, iar din totalul operațiunilor
vamale din țară reprezintă
0.15 până la 0.19 atât la export
cât și la import.

În portul Zimnicea nu pot acosta
în toți anii bastimente de mare,
apele fiind mici. În anul 1890 au
intrat 588 vase de râuri din care
140 de capacitate de 27084 tone,
încărcate cu 5284 tone diferite
mărfuri; deșerte au intrat 448 cu o
capacitate de 79575 tone.
Bastimente ieșite au fost 598
încărcate cu 35970 tone cereale și
1631 tone alte mărfuri. Din
acestea, 325 au fost sub pavilion
austriac, 101 bulgare, 85 eline, 42
rusești, 31 române, 12 turcești și 2
sârbești. Călătorii intrați au fost
3064, ieșiți 2983 iar marinarii
7063, din care 169 români.

În anul 1891 au intrat în port
numai bastimente de râuri, iar în
1892 au intrat și ieșit și 10 de

mare în capacitate de 4080 tone,
sub pavilion rusec.

În anul 1893 mișcarea portului a
fost mai animată: au intrat 667
bastimente de râuri, capacitate
38852 tone, încărcate cu 6749
tone diferite mărfuri, 2488 călători
și 7251 marinari. Au ieșit 665
încărcate cu 90208 tone cereale,
1937 diferite mărfuri, având pe
dânsele 2093 călători și 7393
marinari, din care 110 români.

Din bastimentele ieșite 359 au
fost sub pavilion austriac, 109
bulgare, 103 eline, 29 turcești, 28
rusești, 29 române și 2 sârbe.

Bastimente de mare au intrat
12 din care 10 sub pavilion rus și
2 turcești; ele au ieșit încărcate
numai cu 490 tone cereale și alte
mărfuri, având pe bord 346
marinari.

Zimnicelele, cătun în plasa Marginei, ține de com. Năsturelul. Are populațiune de 423 suflete și 130 contribuabili.

Zimnicelele, moșie în plasa Marginei, situată între domeniul Zimnicei al principelui Ipsilante și moșia Năsturelul sau Hereasca, a epitropiei bisericii Sf. Vineri din București, căreia a fost donată de răposatul Constantin Herescu.

Zlata, cătun pendinte de comuna Dracea, din pl. Călmățui-Mar-

ginea. Are populațiune de 835 suflete și 79 contribuabili. Făcea parte până la anul 1880 din com. Ologi, de la care a fost dezlipit. Poartă și denumirea de Paragina.

Zlotești, com. rurală în pl. Teleormanului, pe latura de la V a județului. Este situată pe partea stângă a râului Teleorman, în vale, la depărtare de 79 km de la Turnu Măgurele, 35 de la Roșiori și 48 de la Alexandria. Limitele sale sunt: la N teritoriul com. Tătărăști de Jos, la S al comunei Slăvești, la E al com. Scurtu cu moșiile ei din jud. Vlașca și la V teritoriul moșiei Statului Ciolănești-Baldovinești, precum și parte din pădurea Slăvești-Zlotești tot a Statului. În partea dinspre V este o vâlcea, numită „valea lui Buică”, servește ca hotar între diferitele proprietăți ale locuitorilor din Zlotești și pământurile rurale ale locuitorilor din com. Ciolănești din Deal.

Teritoriul comunei este străbătut de câteva vâlcele mici și pâraiașe ce izvorăsc din dealul de la stânga satului. Pârâul Cerboaica izvorăște de pe teritoriul moșiei Ciolănești și se varsă în râul Teleorman, în partea dinspre apus a comunei Zlotești.

Suprafața teritoriului ei este de aproape 1400 ha, din care o parte este acoperită cu păduri. Din

această suprafață ca la 500 ha sunt sfori de moșie ale diferiților proprietari din Zlotești, având aproape fiecare și câte un pâlț de pădure; 240 ha sunt proprietăți a 68 locuitori, date după Legea Rurală și restul este ocupat de vatra satului, de drumuri și cursurile râului și pâraielor. Solul, în mare parte este de o calitate mediocră, pe alocuri este foarte bun. Toate culturile de cereale reușesc.

O bună parte din suprafața sus arătată aparține moșnenilor ce au mai rămas în comună; mare parte dintr-înșii și-au vândut treptat moșiile actualilor proprietari, ai căror părinți aveau și ei moșteni, dar care, prin muncă și economie, s-au îmbogățit și au cumpărat sforile de moșii ale moșnenilor mai săraci.

Populația comunei era în 1891 de 722 suflete din care 202 capi de familie și 128 contribuabili.

Numărul vitelor din comună era de 1500 capete, dintre care 320 vite cornute mari, 169 cai, 834 oi, 27 capre și 150 râmători.

Producția agricolă a fost de 4122 hl grâu, 1127 porumb, 518 rapiță și 290 hl orz și ovăz.

Bugetul comunei a fost de 2436 lei venituri și de lei 2406 la cheltuieli.

Are o școală mixtă cu un învățător, în localul ei propriu, deosebit de al primăriei. A fost

frecventată de 29 elevi, în anul 1890. Biserica are un preot, un cântăreț și un paracliser.

Stabilimente de comerț și industrie sunt: trei cârciumi, din care două au hanuri frumoase; două mori de măcinat, una pe apa Teleormanului, sistematică, cu turbină și alta cu aburi; în comună este și o brutărie. Locuințele sătenilor sunt frumoase și curate; deosebit de acestea mai sunt în comună multe clădiri frumoase, care servesc de locuință proprietarilor moșiilor.

Ocupația locuitorilor este numai agricultura; sunt câțiva care se pricep la meseria de lemnari și căruțarie. Înainte de a se construi linia ferată Costești-Măgurele, parte din locuitori se ocupau cu transportarea cerealelor la Giurgiu; acum însă toți agricultorii își transportă produsele la gara Balaci.

Căi de comunicație are: șoseaua Alexandria-valea Teleormanului, care trece prin mijlocul satului și pe care se comunică spre com. Tătărăști de Jos, la N și spre Slăvești, la S; spre com. Ciolănești din Deal s-a construit șosea vicinală, precum și spre Catalina din jud. Vlașca.

În straturile de pietriș ce se găsesc de-a lungul râului Teleorman și pe lângă pârâul Cerboaica

se găsesc adesea, cu ocazia săpăturilor ce se fac, multe oase de cerbi și fălci de mastodonți pietrificate. Este posibil ca vastele și secularele păduri ce au existat prin aceste locuri să fi servit de adăpost multor animale sălbatice, între care cerbi și altele. Se crede printre locuitori că denumirea, foarte veche, a pârâului Cerboaica, s-ar fi dat după mulțimea de cerbi ce se găseau pe aici prin păduri.

Despre întemeierea acestui sat n-am putut găsi date precise; nu se găsește trecut în nici una din nomenclaturile mai vechi ale satelor țării. Am dat însă peste denumirea de „Blotești”, într-o geografie veche, din anul 1789, de Nicolau Lazaru²⁷. Probabil că acest sat, pus de geograful grec între satele Tătărăști de Jos și Slăvești, nu poate fi altul decât Zlotești de astăzi. După chiar spusele bătrânilor, satul Zlotești, s-ar fi întemeiat pe la sfârșitul secolului trecut, cam pe la 1780, de către moșnenii din satele Slăvești și Tătărăști de Jos. Această afirmațiune o confirmă și împrejurarea că mai toți moșnenii din Zlotești, bogați și săraci, au rudenii foarte de aproape în cele două sate menționate. Probabil dar, că actualii zlotesteni, nemulțumiți, au

²⁷ Περιγραφή τής Βλαχίας, Nic. Lazaru, 1789.

plecat din aceste sate și s-au stabilit acolo unde se găsesc astăzi.

În timpul Zaverii satul a fost rău bântuit de boli și foamete. Bătrânii povestesc că la foametea cea mare de la începutul acestui secol, locuitorii își țineau zilele cu rânză de alun, cu ghindă și coceni de porumb.

Zugurlicu, măgură la N comunei Cârligați, între moșiile Cârligați și Dorobanțu. Are înălțime de 8 m, lărgimea de 30, la bază.

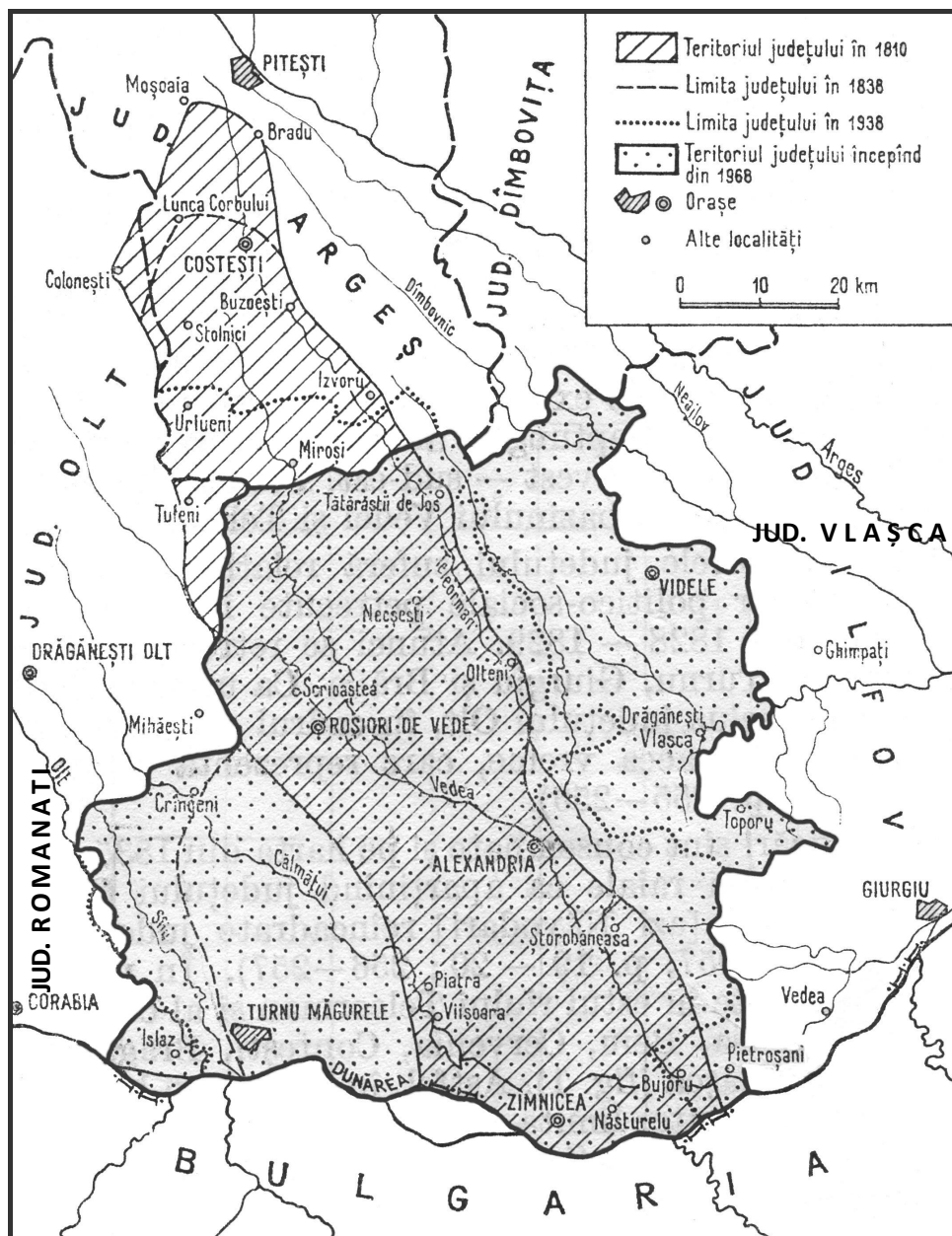
Zuvelcații, cătun, face parte din com. Malu, pl. Teleormanului. Are populație de 165 suflete și 35 contribuabili; este locuit aproape numai de moșteni și este unul din satele cele mai vechi din partea locului.

Se găsește trecut, ca sat mare și populat, în lista satelor din anul 1741 precum și în *Istoria* lui Dionisie Fotino. Casele locuitorilor sunt răsirate spre com. Urluieni, cu care se pare că ar forma un singur sat.

Evoluția limitelor administrative ale județului Teleorman între 1810 și 1968
(adaptată după I. Spîrîu, C. Rădulescu, 1979).

